

Programmabegroting 2026 MJB 2027-2029

Voorwoord

Balans tussen daadkracht en behoedzaamheid

Opnieuw lukt het de gemeente Deventer om een sluitende begroting te presenteren zonder te hoeven bezuinigen. Het college heeft de richting die de gemeenteraad heeft meegegeven bij de perspectiefnota 2026 - 2029 verder uitgewerkt. Dit betekent dat er in 2026 onder meer geïnvesteerd wordt in woningbouw, in cultuur en onderwijs, klimaat en het onderhoud van de openbare ruimte. Ook de stijgende kosten van jeugdzorg heeft het college weten op te vangen.

Net als bij andere gemeenten, staan ook onze ambities onder druk. De sterk stijgende kosten voor jeugdzorg, die door het Rijk onvoldoende worden gecompenseerd, zetten onze financiële ruimte aanzienlijk onder spanning. Zonder deze ontwikkeling zouden onze ambities beter haalbaar zijn geweest en hadden we onze buffers minder hoeven aanspreken. Toch zijn we er in Deventer gelukkig ook dit laatste jaar van de collegeperiode in geslaagd om de goede balans te vinden tussen daadkracht en behoedzaamheid.

Brede welvaart van inwoners

Het college stelt voor om ook de komende jaren te blijven investeren op belangrijke thema's die bijdragen aan de brede welvaart van haar inwoners. Er gaat extra geld naar jeugdzorg zodat onze kinderen en jongeren veilig en gezond kunnen opgroeien. Overal in Deventer komen er voldoende en betaalbare woningen bij: in de bestaande stad en dorpen, en ook op nieuwe woningbouwlocaties. De gemeente biedt toegankelijke regelingen die ervoor zorgen dat mensen financieel kunnen rondkomen. Ze vergroent wijken en dorpen en bevordert de biodiversiteit.

Scholen, dorpshuizen en wijkcentra houden de dorpen en wijken leefbaar. De gemeente stimuleert en ondersteunt inwoners en bedrijven bij de overstap naar duurzame energie. Een mooi voorbeeld van beide is het warmtehuis voor Slim Zandweerd, dat ook de nieuwbouw voor de wijk- en speeltuinvereniging gaat huisvesten.

Moties gemeenteraad

In juli heeft de gemeenteraad een aantal moties aangenomen. Ook deze zijn opgenomen in de begroting voor 2026. Zo komt er extra geld voor cultuureducatie voor kinderen op jonge leeftijd, en verlengt de gemeente de inkomensondersteuning van mensen met een laag inkomen. Verder maken we duidelijk hoeveel geld er naar Salland Loont gaat.

OZB, rioolheffing en afvalstoffenheffing

Voor 2026 verhogen we de opbrengst van de onroerendezaakbelasting met de gebruikelijke 3 procent. Voor de eigenaar van een woning met een gemiddelde WOZ-waarde (€392.000) betekent dat een verhoging met €38,27 van de totale jaarlijkse woonlasten (OZB, rioolheffing en afvalstoffenheffing). Voor mensen met een huurwoning stijgen de totale jaarlijkse woonlasten in 2026 gemiddeld met €26,06.

Marcel Elferink
wethouder Financiën

Inhoudsopgave

Voorwoord.....	2
Inhoudsopgave.....	3
Inleiding.....	5
Financiën.....	13
Financieel resultaat.....	14
Financieel totaalbeeld.....	16
Dekkingsmaatregelen.....	22
Autonome ontwikkelingen.....	25
Programma's.....	35
Burger en bestuur.....	36
Openbare orde en veiligheid.....	47
Beleidsindicatoren.....	51
Leefomgeving.....	56
Milieu en klimaat.....	70
Beleidsindicatoren.....	76
Ruimtelijke ontwikkeling.....	79
Beleidsindicatoren.....	86
Herstructurering en vastgoed.....	91
Inkomensvoorziening en arbeidsmarkt.....	101
Beleidsindicatoren.....	109
Meedoen.....	113
Beleidsindicatoren.....	122
Jeugd en onderwijs.....	130
Beleidsindicatoren.....	137
Economie en Internationaal beleid.....	144

Beleidsindicatoren.....	152
Kunst en cultuur.....	157
Energietransitie.....	166
Beleidsindicatoren.....	173
Bedrijfsvoering.....	177
Beleidsindicatoren.....	183
Algemene dekkingsmiddelen.....	188
Paragrafen.....	195
Bedrijfsvoering.....	196
Openbaarheidsparaagraaf.....	197
Lokale heffingen.....	201
Financiering.....	218
Verbonden partijen.....	226
Grondbeleid.....	268
Investerings.....	279
Onderhoud kapitaalgoederen.....	288
Vastgoed.....	294
Weerstandsvermogen en risicomanagement.....	304
Meerjarenbalans en kengetallen.....	312
Strategische investeringsagenda.....	317
Ontwikkelingen.....	318
Kansen en risico's.....	321
Strategische investeringslijst.....	323
Bijlagen.....	337

Inleiding

Bestuurlijke hoofdlijn

Deze begroting bouwt voort op de perspectiefnota 2026-2029 waarbij het college een integrale doorkijk heeft gemaakt op de ruimtelijke, sociale, dienstverlenende en bestuurlijke opgaven van Deventer. De perspectiefnota heeft een belangrijke basis gevormd voor het opstellen van de begroting 2026–2029. Op 2 juli 2025 heeft uw raad de Perspectiefnota 2026-2029 vastgesteld. De ontwikkelingen na vaststelling van die perspectiefnota zijn onderdeel van deze begroting. In de begroting vindt u de bestuurlijke en financiële hoofdlijnen voor de begroting 2026 en de meerjarenraming. De financiële kaders en uitgangspunten uit de perspectiefnota en meicirculaire vormen de basis voor deze begroting. Deze kaders zijn vervolgens vertaald in de beleidsbegroting. De beleidsbegroting bestaat uit een uitwerking van de programma's en de basisbegroting. De paragrafen bevatten naast de verplichte onderdelen ook een inzicht in de meerjarige investeringsplannen, de strategische investeringsagenda en de voorportaalijst.

Meer dan andere jaren is er onzekerheid over de ontwikkeling van de financiële positie van de gemeente. Die onzekerheid kent twee belangrijke oorzaken. Enerzijds is er onduidelijkheid over de geldstromen van het rijk naar de gemeente. Anderzijds leven we in een tijd van grote en snelle veranderingen, die deels op ons afkomen, zoals de netcongestieproblematiek, en deels voortvloeien uit onze eigen ambities, zoals de woningbouwopgave. De ontwikkelingen en onzekerheden weerhouden ons er niet van om krachtig te blijven bouwen aan de stad, de dorpen en het landelijk gebied. Het bestuursakkoord 2022-2026 hanteren we hierbij als leidraad.

Financiële onzekerheden

De gemeentelijke uitvoering van wettelijke taken en de haalbaarheid van grote maatschappelijke opgaven staan onder druk door onvoldoende compensatie van het Rijk. Deze financiële onzekerheden dwingen ons om financieel continu te zoeken naar de goede balans tussen daadkracht en behoedzaamheid. We laten zien waar we als gemeente in willen investeren, welke prioriteiten we stellen, welke risico's en knelpunten er zijn én hoe we onze begroting optimaliseren. De meegegeven richting bij de perspectiefnota hebben we verder uitgewerkt. Met name zijn de bedragen geconcretiseerd en hebben we meer incidentele middelen ten laste van de algemene reserve gebracht, waardoor we iets meer structurele ruimte in onze begroting hebben. In de periode tussen de perspectiefnota en het opstellen van deze begroting zijn er nog een aantal ontwikkelingen geweest die we niet kunnen negeren en meegenomen hebben in de meerjarenbegroting. We zijn onder andere geconfronteerd met weer stijgende kosten van de jeugdzorg. Deze hebben we structureel meegenomen in onze begroting. De organisatie heeft de opdracht om beter grip te krijgen op deze kosten met als doel de kosten terug te dringen of minder hard te laten stijgen.

Samen vooruit

Het realiseren van ambities gebeurt samen met inwoners, bedrijven, verbonden partijen, instellingen en andere partners. De jaarlijkse ideeënmarkt of de uitvoering van de adviezen van de klimaatraad zijn mooie voorbeelden van directe samenwerking met inwoners. Ook netwerken zoals de Deventer Economische Board en Salland United tillen de samenwerking naar een hoger niveau. Het vrijmaken van geld voor de uitvoering van raadsmoties is een doeltreffende manier om de betrokkenheid van inwoners in daden om te zetten.

De Deventer Economisch Board en Salland United zijn goede voorbeelden van netwerken waarbinnen we de samenwerking tussen de gemeente en partijen op het gebied van economie en zorg naar een hoger niveau tillen.

Samenwerking in de Stedendriehoek heeft geleid tot een rijksbijdrage van €20 miljoen aan onze regio. Onze goede samenwerking met de provincie en het Rijk heeft onder meer geleid tot toekenning van versnellingsgelden voor woningbouw. Al deze voorbeelden illustreren dat investeren in samenwerking loont.

Onze inzet

In 2026 blijft de gemeente bouwen aan een bloeiende toekomst voor Deventer. Wij presenteren u hierbij de begroting 2026. Deze weerspiegelt de gemeenschappelijke visie en toewijding aan duurzame groei, welzijnsbevordering, economische veerkracht en het behoud van cultuur en erfgoed. Transparantie, efficiëntie en participatie zijn de basisprincipes van deze begroting. Daarbij blijven we streven naar financiële stabiliteit en gezondheid, terwijl we ruimte creëren voor innovatie en investeringen in onze toekomst. In de strategische Investeringsagenda (SIA) brengen we investeringsopgaven in beeld met bijbehorende prioritering. Het geeft ons inzicht in de opgaven waarvoor we sparen. Dit doen we via de reservegroei van Deventer. We nodigen u uit om met ons samen te werken aan de realisatie van deze doelstellingen en om deel te nemen aan de dialoog die nodig is om Deventer te blijven vormgeven zoals we dat willen.

In deze begroting vindt u onze beleidsvoornemens en financiële voorstellen. We hebben daarbij oog voor elkaar, maar ook voor de kwaliteit van onze leefomgeving.

De opgaven en ambities waarmee we in 2026 verder gaan zijn ingedeeld in de vier hoofdstukken van het Bestuursakkoord:

1. Samen maken we Deventer
2. Fijn wonen en leven
3. Iedereen doet ertoe
4. Een duurzame toekomst

Samen maken we Deventer

De gemeente hanteert een open bestuurscultuur en betreft inwoners bij besluiten over de eigen leefomgeving. Participatie en modern samenspel versterken het gemeentebestuur en creëren maatschappelijke meerwaarde. De gemeente streeft naar betere belangenafweging en meer zeggenschap van inwoners door participatie. Dit omvat samenwerking tussen partijen en het gebruik van data en kennis voor gerichte betrokkenheid. Een belangrijke ontwikkeling is het opstellen van de Omgevingsvisie. Hierin worden vanuit een integrale blik keuzes gemaakt voor de inrichting van Deventer op de kortere en langere termijn. Participatie van inwoners, bedrijven en instellingen is hierbij van essentieel belang. We bouwen aan een overheid die proactief is, luistert naar signalen uit de samenleving en vanuit vertrouwen handelt. De veiligheid van onze inwoners vormt het fundament van de samenleving. De veranderende maatschappij vraagt ons om steeds alert te blijven op bedreigingen van de veiligheid en onze aanpak daarop aan te passen.

Fijn wonen en leven

Het Deventer grondgebied staat onder druk. Er zijn veel grote opgaven die allemaal ruimte vragen, zoals het bouwen van 11.000 woningen, de verwachte groei van verkeersbewegingen, de energietransitie, de transitie van het landelijk gebied, het opvangen van de gevolgen van de klimaatverandering, de economische ontwikkeling, de Groen Blauwe Hoofdstructuur en de verzwaring van het stroomnetwerk. In de opgave Wonen, Werken en Verjongen maken we keuzes over bouwlocaties, versterken we onze arbeidsmarkt en zorgen we dat ook het voorzieningenniveau meegroeit. Bijvoorbeeld in Keizerslanden en Centrum & Schil worden woningbouw gekoppeld aan infrastructuur, groen, mobiliteit en maatschappelijke voorzieningen. De grote investeringen gekoppeld aan de groei van Deventer worden opgenomen in de strategische investeringsagenda en worden gevoed via een bestemmingsreserve groei van Deventer. De samenhang tussen deze opgaven wordt geborgd in de Omgevingsvisie. De Omgevingswet vraagt om actualisering van beleidsketens, digitale werkprocessen en cultuurverandering. In al deze opgaven is behoud en versterking van het leefklimaat van groot belang voor welzijn, welbevinden en gezondheid van onze inwoners. Een schoon milieu en voldoende groene ruimte voor spelen, sporten, recreëren en ontmoeten zijn daarvoor onontbeerlijk. Cultuur verbindt en verrijkt. Het culturele aanbod beweegt mee met de doorgaande veranderingen in de maatschappij en de bevolkingssamenstelling.

Iedereen doet ertoe

Deventer investeert in haar inwoners, in voorzieningen en in onze leefomgeving vanuit de gedachte dat iedereen mee moet kunnen doen. Met de meeste inwoners gaat het goed, maar het hebben van perspectief en van gelijke kansen is echter lang niet vanzelfsprekend voor iedereen. Armoede, het ontbreken van werk, eenzaamheid of andere problemen zorgen ervoor dat een groep inwoners het lastig heeft. We zetten in op preventie, het bemiddelen naar werk, maken werk van de inburgering van nieuwkomers en opvang van vluchtelingen, bieden toegang tot zorg en ondersteuning en voeren het nieuwe minimabeleid uit. Via het wijk- en dorpsgericht werken we vanuit onze buurtvoorzieningen en zorgen we ervoor dat we preventieve activiteiten op het gebied van gezondheid, welzijn en zorg breed kunnen inzetten. Daarmee dragen we bij aan de bestaanszekerheid van onze inwoners, bevorderen we kansengelijkheid en vergemakkelijken we gezond leven van onze inwoners. De gemeente zet zich actief in voor inwoners die niet (meer) op eigen kracht voldoende zelfredzaam zijn als gevolg van dakloosheid en/of psychische of psychosociale problematiek, door passende ondersteuning en begeleiding te bieden gericht op herstel en maatschappelijke participatie. Deventer wil een veilige haven zijn; een gastvrije Hanzestad waar iedereen zich thuis voelt, mee kan doen en zichzelf kan zijn. Dit geldt ook voor vluchtelingen. Deventer stelt de humane opvang centraal en voldoet op z'n minst aan de taakstelling voor statushouders, de spreidingswet voor asielzoekers en de inspanningsverplichting voor Oekraïense ontheemden.

Een duurzame toekomst

De gemeente zet in op het tegengaan van klimaatverandering en het wapenen tegen extreme weersomstandigheden. Lokale energietransitie en circulair werken dragen bij aan de landelijke klimaatdoelen, Netcongestie bedreigt de voortgang van ambities zoals woningbouw en verduurzaming. Samen met netbeheerders wordt gewerkt aan verzwaring van het net en ontwikkeling van energiehubs. Investeren in netcapaciteit zijn noodzakelijk om stagnatie te voorkomen. De gemeente zet fors in op het op peil brengen van kapitaalgoederen zoals wegen, bruggen en riolering. Dit wordt gecombineerd met klimaatadaptatie en energietransitie. Aanpassingen in de openbare ruimte zijn urgent door hittestress, droogte en wateroverlast. Herinrichtingen worden benut voor vergroening en wateropvang. Het doel is om 50% van de openbare ruimte klimaatadaptief te maken tegen 2050. We passen zoveel mogelijk de adviezen van de klimaatraad toe.

Fitte en passende gemeentelijke organisatie

De gemeente oriënteert zich blijvend op welke organisatie zij wil, moet en kan zijn. Investeren in goede instroom van medewerkers en continue ontwikkeling van medewerkers, optimaliseren van werkprocessen en efficiënter samenwerken zijn speerpunten om te zorgen voor een blijvende goede dienstverlening voor inwoners en bedrijven. Digitalisering en de inzet van AI versterken de dienstverlening en efficiëntie, met verantwoordelijkheden zoals privacy, informatiebeveiliging en ethische kaders. De gemeente blijft inzetten op toegankelijke en klantgerichte dienstverlening via multichannel benadering.

Financiële doorkijk

Deze begroting presenteert een sluitend perspectief voor de jaren 2026-2029, met financiële gevolgen op de lange en korte termijn. Doorvoeren van optimalisatiemogelijkheden in de begroting, het aanspreken van stelposten en inzet van de algemene reserve zijn noodzakelijk om een sluitend perspectief te bieden. Het zorgt er echter wel voor dat we minder "rek" in de begroting hebben en hierdoor minder wendbaar zijn bij tegenvallers.

Strategische Investerings agenda

Bij de begroting is de strategische investeringsagenda opgenomen. Op enkele plekken is deze aangepast dan wel heeft een up-date plaatsgevonden ten opzichte van de perspectiefnota. De wijzigingen zijn toegelicht. We stellen u voor enkele investeringsopgaven te prioriteren, vanwege de kansen die zich voordoen. Op basis van de toezegging en moties is verder inzicht gegeven in de investeringsopgaven. Daarnaast is per project opgenomen in welk kaderdocument de basis/grondslag ligt van het betreffende project. De gemeenteraad heeft bij de perspectiefnota 2026 - 2029 het jaarresultaat over 2024 ter hoogte van 10,7 miljoen gestort als eerste bijdrage. Bij deze begroting wordt voorgesteld om aanvullend €10,6 miljoen te storten in de bestemmingsreserve groei van Deventer ten laste van de algemene reserve. Hiermee kunnen de versnellingsgelden projecten volledig worden gedekt. Deze projecten zijn door de gemeenteraad geprioriteerd.

Via de strategische investeringsagenda is meerjarig inzicht gegeven in de mogelijk benodigde middelen, de externe dekkingsmiddelen en de bijdragen die de gemeente zelf moet realiseren. De agenda geeft de nut en noodzaak weer om verder te sparen via de reservegroei van Deventer.

Financiële hoofdlijn

Actuele financiële context

De financiële positie van Nederlandse gemeenten staat onder druk door een combinatie van structurele kortingen, stijgende kosten en veranderende rijksfinanciering. Het jaar 2026 wordt door velen aangeduid als het 'ravijnjaar', vanwege de forse daling van de rijksbijdragen aan gemeenten. Vanaf 2028 ontvangen gemeenten in totaal circa €2,5 miljard minder van het Rijk. Dit heeft directe gevolgen voor ons. Er is een landelijk beeld dat de kosten voor zorg fors stijgen. Voor gemeente Deventer uit zich dat vooral in de kosten voor jeugdzorg. In de Perspectiefnota 2026-2029 hebben we rekening gehouden met een structureel tekort op jeugdzorg van €9 miljoen. Hieruit is een optimalisatieopdracht voortgekomen waarmee op termijn €3 miljoen moet worden bespaard. We zijn in het 3e kwartaal van 2025 geconfronteerd met nog hogere jeugdzorgkosten ten opzichte van begin 2025. Hiervoor hebben we een bedrag van €3 miljoen structureel opgenomen. Om deze negatieve effecten op te vangen moeten we keuzes maken. We moeten keuzes maken en kunnen niet alles doen, we zetten onze buffers voor een deel in en moeten begrotingsoptimalisaties realiseren om een sluitend meerjarenbeeld aan te bieden waarin we onze reguliere taken op niveau houden en zoveel mogelijk onze ambities weten te realiseren.

Jeugdzorg

Vanaf 2028 neemt het Rijk een financieel voorschot op nog te nemen maatregelen om het jeugdzorgstelsel te beheersen door een uitname uit het gemeentefonds voor:

- Sturen op trajectduur jeugdzorg en:
- Eigen bijdrage jeugdzorg

Gemeenten kunnen beide posten budgettair neutraal in hun begroting verwerken, bijvoorbeeld door hiervoor een stelpost op te nemen. Dit geldt op dit moment alleen voor de komende begroting 2026-2029. Provincie Overijssel, als toezichthouder vindt dit risicovol aangezien deze posten in principe nog onvoldoende uitgewerkt zijn en nog afhankelijk van nog vast te stellen wetgeving. Toch staan zij een budgettair neutrale verwerking toe omdat aannemelijk is dat het realiseren van deze uitwerking en wetgeving onder de verantwoordelijkheid van het Rijk valt. Wij kiezen ervoor om ook een deel van de stelpost eigen bijdrage jeugdzorg (ongeveer 50%) behouden in te zetten. Dit hebben we nodig om een sluitende meerjarenbegroting aan te bieden.

Het rijk indexeert de besparingsopgave op de Hervormingsagenda. Zij veronderstellen een nog hogere besparingen. Gemeenten moeten hiervoor zelf concrete maatregelen treffen om deze besparing te realiseren. Voor deze geïndexeerde besparingsopgave wordt door onze toezichthouder geen stelpost toegestaan. Wij hebben hiervoor dan ook geen stelpost opgenomen.

Klimaatmiddelen

Gemeenten mogen het basisbedrag wat zij in 2023 ontvingen voor de klimaat- en energiegelden opnemen als structurele baat in de begroting 2026 voor de jaren 2026 tot en met 2029. Voor wat betreft de planfinanciering is nog veel onzeker. Gemeenten kunnen dit ramen op basis van de verkregen beschikking. Gemeente Deventer heeft de klimaatmiddelen conform bovenstaande verwerkt in de begroting.

Specifieke uitkeringen (SPUK's) vanaf 2026

Vanaf 2026 verandert het rijksbeleid rondom specifieke uitkeringen (SPUK's) aanzienlijk. Een groot aantal van deze uitkeringen wordt mogelijk afgebouwd, hervormd of overgeheveld naar het Gemeentefonds via bredere fondsuitkeringen (BFU). Tegelijk is er vanuit het rijk nog veel onduidelijkheid over welke middelen daadwerkelijk blijven bestaan en onder welke voorwaarden. Gemeente Deventer ontvangt momenteel verschillende SPUK's voor o.a. gezondheid, sport, energiearmoede, klimaat, preventie en leefbaarheid. Het betreft hier substantiële bedragen die bijdragen aan lokale opgaven.

Voor de begroting 2026 kiezen we ervoor om de bestaande SPUK-middelen, waar we nog niet van weten wat de beleidslijn wordt vanuit het Rijk de bedragen op te nemen, zoals ze waren, aan zowel de inkomsten- als de uitgavenkant (per saldo neutraal). We onderkennen dat dit een onzeker element in de begroting vormt en kan leiden tot bijsturing in het najaar van 2025 of later. Bij de behandeling van de perspectiefnota is er een motie geweest over de GALA middelen via deze begroting worden daar voor 2026 nog middelen aan toegevoegd om invulling te geven aan motie 8.1 gezond en actief leven.

Overzicht structureel sluitende begroting

In de gemeentebegroting maken we onderscheid tussen vaste (structurele) inkomsten en uitgaven en eenmalige (incidentele) posten, zoals eenmalige subsidies of tijdelijke projecten. Onze begroting is structureel sluitend als de vaste uitgaven worden betaald uit vaste inkomsten. Dat zegt iets over hoe gezond en stabiel onze gemeentefinanciën zijn op de lange termijn.

Waarom is dat belangrijk?

Je kunt in een bepaald jaar een positief begrotingsresultaat hebben (dus geld overhouden), maar als dat komt doordat je bijvoorbeeld eenmalig iets verkocht hebt, dan zegt dat niets over hoe stevig je financiële huishouding op de lange termijn is. Want die eenmalige meevaller is er volgend jaar niet meer.

- We kijken niet alleen naar het eindresultaat van de begroting, maar we halen eerst de eenmalige inkomsten en uitgaven eruit. Zo houden we alleen de vaste posten over.
- Als de vaste uitgaven dan nog steeds kunnen worden betaald met de vaste inkomsten, is er sprake van een structureel sluitende begroting.
- Voor 2026 hebben we een structureel sluitende begroting. Dit geeft aan dat de begroting op lange termijn gezond en realistisch is.

bedragen x €1.000 (-/- = Nadeel)

Omschrijving	2026	2027	2028	2029
A Saldo begroting voor dekkingsmaatregelen	-2.525	-40	-3.339	-2.809
B Dekkingsmaatregelen	2.525	40	3.339	2.809
Saldo begroting na dekkingsmaatregelen	0	0	0	0
C Waarvan incidentele baten en lasten (saldo)	3.031	1.781	306	1.398
Structureel begrotingssaldo (A+B+C)	3.031	1.781	306	1.398

Een positief saldo op de incidentele baten en lasten verbetert het saldo, incidentele lasten worden dan voor een deel gedekt uit structurele baten

Ontwikkeling woonlasten

De gezamenlijke kosten voor OZB, afvalstoffenheffing en rioolheffing vormen de woonlasten. De woonlasten worden bepaald aan de hand van de waarde van een woning en het type gebruiker.

De tariefaanpassingen 2026 leiden voor wat betreft de belangrijkste belastingen tot het volgende beeld van de woonlasten van een gemiddeld huishouden:

- De lastendruk voor inwoners met een huurwoning stijgt met €26,06 tot €509 (2025: €482,94). Dit is een stijging van gemiddeld 5,4%. Deze inwoners betalen alleen afvalstoffenheffing en rioolheffing;
- De lastendruk voor inwoners met een koopwoning stijgt met €38,27 naar €910,41 (2025: €872,14). Dit is een stijging van gemiddeld 4,4%;
- De (begrote) kwijtscheldingen komen naar verwachting uit op €1.275.000 (2025: €1.399.000);
- Het tarief voor de rioolheffing stijgt met 4,67% (2025: stijging 3,2%);
- Het tarief voor de afvalstoffenheffing stijgt gemiddeld met 5,9% (2025: 9,5%);
- De lasten voor de OZB-woningen (gemiddeld waarde 392.000) stijgen gemiddeld met 3,1% (2025: 6%), de opbrengsten OZB stijgen met 3% (2025: 6%).

Grondslagen begroting 2026-2029

Deze programmabegroting 2026 en de meerjarenraming 2027-2029 zijn opgesteld conform het bestuursakkoord, de begrotingsrichtlijnen en het besluit begroting en verantwoording (BBV). De richting die de gemeenteraad heeft meegegeven bij de behandeling van de perspectiefnota, de meicirculaire 2025 van het gemeentefonds en recente ontwikkelingen vormen de basis voor de programmabegroting 2026 en de meerjarenraming 2027-2029.

In de begroting is rekening gehouden met:

Omschrijving	Grondslag
Lonen	0,89%
Prijzen	4,00%
WMO/Jeugd	5,24%
Subsidies	4,00%
Belastingen	3%
Leges en tarieven	Kostendekkendheid (tenzij de raad anders beslist)
Omslagrente	1,40%
Rente grondexploitatie	1,40%
Algemene uitkering	Meicirculaire 2025

Toelichting

Lonen, prijzen en subsidies

De cao voor gemeenteambtenaren ingang 1-4-2025 loopt tot en met 31 maart 2027. Dit heeft een effect in 2026 van +0,9% ten opzichte hetgeen we al rekening mee hielden in de begroting. Uitgangspunt bij de prijscompensatie is de prijs bruto binnenlands product uit het Centraal Economisch Plan 2025. Dat is voor 2026 2,7% (+ 1,3% nacalculatie 2025). De indexerings voor de subsidies in de begroting is eveneens 2,7%. Het percentage van de arbeidsontwikkelingskosten met betrekking tot de zorgaanbieders voor WMO en Jeugd bedraagt in 2026 5,24%. Dit geldt alleen voor Zorg in Natura, PGB en subsidies voor jeugdbescherming. (Bron: Overheidsbijdrage in de Arbeidskostenontwikkeling (OVA)).

Belastingen

De OZB-opbrengsten worden verhoogd met de reguliere verhoging van 3%.

Leges en tarieven

Voor leges en tarieven geldt als uitgangspunt 100% kostendekkendheid, tenzij de raad besluit tot het afwijken hiervan voor bepaalde leges en tarieven. Voor begraafrechten worden tarieven geheven die niet volledig kostendekkend zijn.

Rekenrente (omslagrente)

Ondanks de stijgende rente op de geld- en kapitaalmarkten is de interne rekenrente verlaagd van 1,7 % naar 1,4%. Dit heeft meerdere oorzaken. Een ervan is dat we te maken met hogere rentebaten en lagere rentelasten. Dit komt o.a. doordat we versnellingsgelden hebben ontvangen.

Ontwikkeling woningen en inwoners

De toename van het aantal woningen is gebaseerd op de informatie uit gemeentelijke woningbouwplannen voorjaar 2024 harde en semi-harde projecten. Vanuit behoedzaamheid is gerekend met de toename van het aantal woningen waarvoor (bestemmings)plannen zijn vastgesteld en de helft van de woningen waarvoor binnen afzienbare tijd definitieve afspraken worden verwacht. Ook ten aanzien van de WOZ-waarde hanteren wij een voorzichtige lijn. Volgens de waarderingskamer heeft een woning in Deventer een gemiddelde WOZ-waarde van €357.000 (peildatum 1-1-2024), voor de berekening gaan wij uit van 50% (€178.500). Wij hanteren dit percentage omdat wij niet weten in hoeverre woningen in 2025 ook voor 100% worden gereed gemeld. De ontwikkeling van het aantal inwoners en woningen zijn belangrijke parameters in de verdeling van de algemene uitkering gemeentefonds en dus ook voor het aandeel van de gemeente Deventer. Deze cijfers zijn daarnaast het uitgangspunt bij de berekening van de opbrengst onroerendezaakbelastingen en opbrengsten bouwleges.

(in aantallen)

Onderwerp	2026	2027	2028	2029
Woningen (peildatum 1-1)	49.150	49.880	50.610	51.340
Inwoners (peildatum 1-1)	104.886	105.835	106.784	107.733

Financiën

Inleiding

We presenteren u een structureel sluitende meerjarenbegroting 2026 – 2029. Een begroting waarbij de onderwerpen vanuit de Perspectiefnota 2026 – 2029, waar nodig uitgewerkt, zijn meegenomen en waarbij nieuwe en sommige majeure autonome ontwikkelingen een plek hebben gekregen. Bij de perspectiefnota hebben we gemeld dat we scherp aan de wind varen. Bij de meerjarenbegroting 2026-2029 hebben we nu nog meer onze buffers moeten aanspreken. We zetten onder andere:

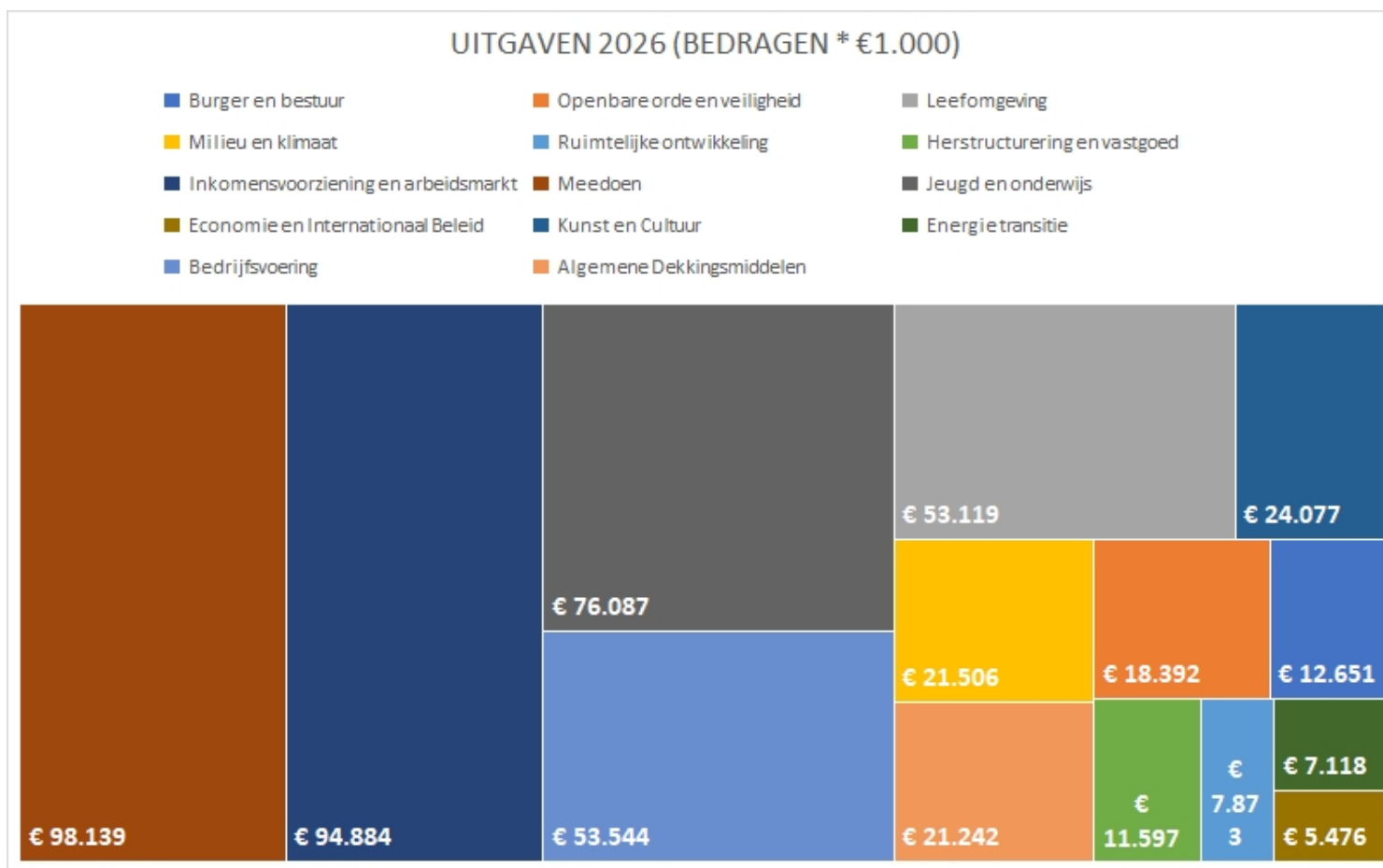
- een deel van de toekomstig eigen bijdrage jeugd in;
- een deel van onze ruimte onder het BCF plafond in;
- een deel van ons structureel renteresultaat in;
- en we spreken meer onze stelposten aan.

Opties die we liever niet inzetten, echter we maken de keus om op de ingeslagen weg verder te gaan en proberen zoveel mogelijk onze ambities te realiseren. Hierdoor hoeven we niet te bezuinigen. Dit zou zonde zijn. Immers we verwachten dat er voor jeugdzorg vanaf 2028 weer extra rijksmiddelen volgen, wat betekent dat we weer iets financiële ruimte krijgen. De nu ingezette buffers willen we dan ook weer aanvullen zodra het mogelijk is.

Financieel resultaat

Uitgaven

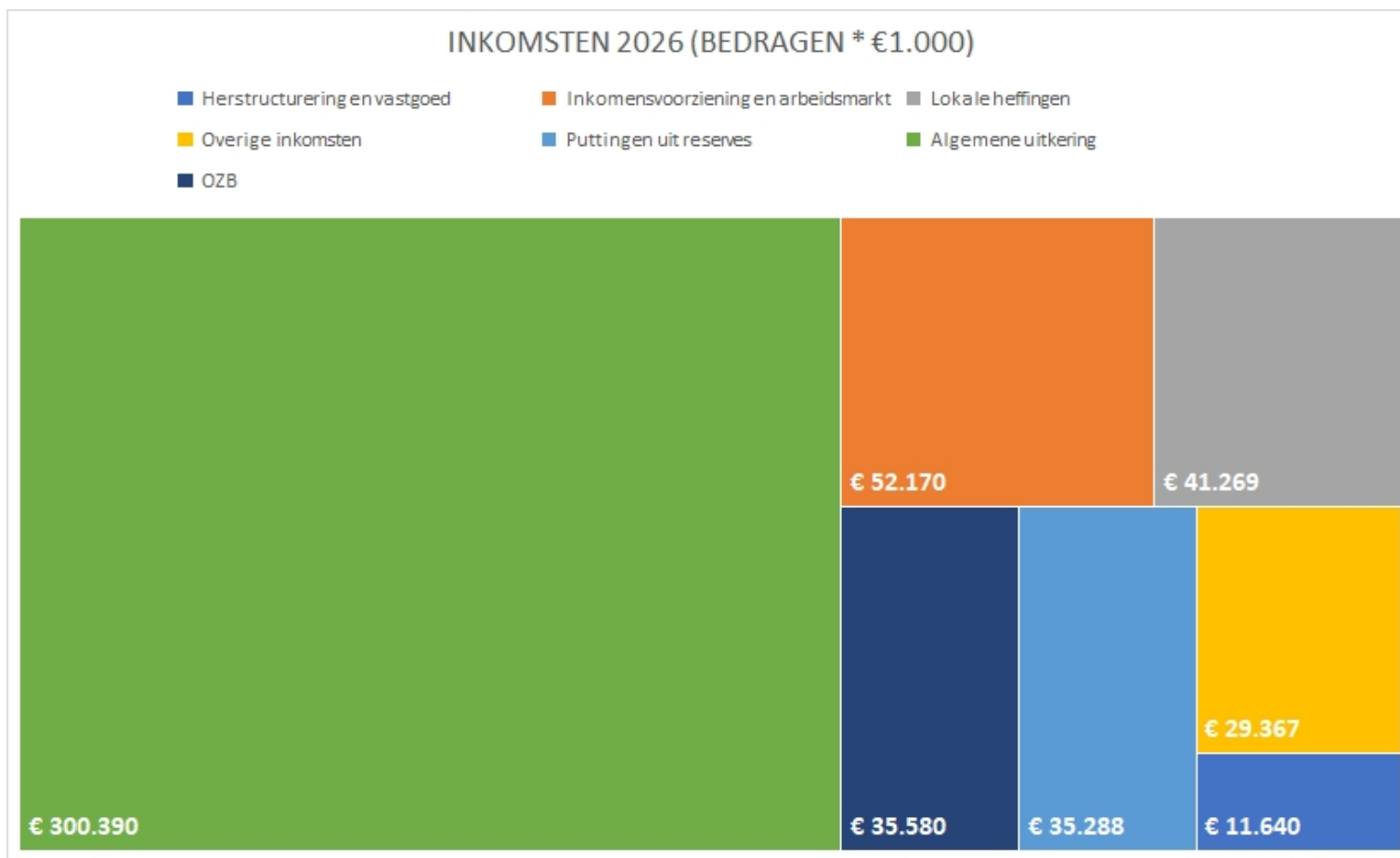
In 2026 geeft de gemeente een bedrag van €484,5 miljoen uit aan de verschillende werkzaamheden, exclusief de algemene middelen en inclusief stortingen in reserves. In onderstaande tabel is weergegeven hoeveel de uitgaven per programma bedragen. De lasten van de algemene dekkingsmiddelen, inclusief stortingen in reserves bedragen €21,2 miljoen. Voor een toelichting op dit programma wordt verwezen naar [Programma Algemene dekkingsmiddelen](#). De totale lasten van de gemeente bedragen €505,7 miljoen.

Inkomsten

De uitgaven zijn gedekt door inkomsten. De gemeente kent verschillende bronnen van inkomsten. De belangrijkste zijn de algemene dekkingsmiddelen, waaronder de algemene uitkering (bijdrage van het rijk) en de onroerende zaakbelasting, inkomsten direct gerelateerd aan de programma's (bijvoorbeeld bijdragen van het rijk voor bijstandsuitkeringen of verkoopopbrengsten van gronden) en de overige heffingen die inwoners en bedrijven betalen, zoals afvalstoffenheffing, rioolheffing, maar ook bijvoorbeeld leges voor reisdocumenten.

Onderstaande figuur geeft de inkomsten uit de verschillende bronnen schematisch weer. De totale inkomsten van de gemeente bedragen €505,7 miljoen. Hiervan wordt €35,2 miljoen geput uit reserves.

Financieel totaalbeeld

Uitkomst begroting 2026

We presenteren een structureel sluitende begroting. Hieronder hebben we samengevat wat het saldo van de begroting is na verwerking van de autonome ontwikkelingen, knelpunten bestaand beleid, nieuw beleid en begrotingsoptimalisaties. Door de inzet van een aantal dekkingsmaatregelen sluiten alle jaarschijven op €0. Het structureel begrotingssaldo is in alle jaarschijven positief.

bedragen x €1.000 (-/- = Nadeel)

Omschrijving	2026	2027	2028	2029
A Saldo begroting voor dekkingsmaatregelen	-2.525	-40	-3.339	-2.809
B Dekkingsmaatregelen	2.525	40	3.339	2.809
Saldo begroting na dekkingsmaatregelen	0	0	0	0
C Waarvan incidentele baten en lasten (saldo)	3.031	1.781	306	1.398
Structureel begrotingssaldo (A+B+C)	3.031	1.781	306	1.398

In de volgende paragrafen nemen we u stapsgewijs mee in de opbouw van het begrotingsresultaat en de genomen dekkingsmaatregelen.

Financieel meerjarenbeeld 2026-2029

Het meerjarenbeeld 2026-2029 is ten opzichte van de stand bij Perspectiefnota 2026-2029 gewijzigd door een aantal bijstellingen. De belangrijkste zijn de meicirculaire, de concretisering van de ramingen van de onderwerpen uit de Perspectiefnota 2026-2029 en nieuwe knelpunten die niet opgenomen waren in de Perspectiefnota 2026-2029.

bedragen x €1.000 (-/- = Nadeel)

Omschrijving	2026	2027	2028	2029
1. Gepresenteerd perspectief Perspectiefnota 2026 - 2029	0	1.911	-2.784	0
2. Correctie basiskader perspectief jaarschijf 2029	0	0	0	-1.009
3. Verschil inschatting voorjaarsnota Rijk en meicirculaire 2025	1.550	1.779	2.320	2.090
4. OZB baten	312	406	530	618
5. Concretisering onderwerpen Perspectiefnota 2026-2029	2.169	843	693	-416
6. Moties Perspectiefnota 2026 - 2029	-182	-282	-12	-12
7. Nieuwe knelpunten na Perspectiefnota 2026-2029	-6.305	-4.638	-4.030	-4.030
8. Overig	-69	-59	-56	-50
Saldo begroting voor dekkingsmaatregelen	-2.525	-40	-3.339	-2.809

Toelichting meerjarenbeeld 2026-2029

1. Begrotingssaldo perspectiefnota

Vanuit de perspectiefnota hebben we op basis van de toen bekende gegevens een meerjarige doorkijk gegeven en een sluitend perspectief aangeboden aan de gemeenteraad.

2. Correctie basiskader perspectief jaarschijf 2029

In de Perspectiefnota 2026-2029 is voor het jaar 2029 een saldo kaderbrief gepresenteerd van €2.271.000. Een deel van dit saldo, voornamelijk het effect van de decembercirculaire 2024 van €1 miljoen, was echter al in 2029 vertaald via de 1e tussenrapportage 2025. Daarmee zat dit al opgenomen in de uitkomst begroting 2025 na 1e tussentijdse rapportage.

3. Verschil inschatting Voorjaarsnota Rijk en meicirculaire 2025

In de Perspectiefnota hadden we al rekening gehouden met de financiële consequenties van de Voorjaarsnota van het Rijk. De uitwerking van de meicirculaire heeft geleid tot een positieve bijstelling van ons financieel kader. Verschillen zaten met name op het accres (volume- en prijsontwikkeling), extra middelen jeugd en een positief effect op de ontwikkeling van de uitkeringsbasis.

4. OZB baten

In het basiskader voor de begroting wordt rekening gehouden met een jaarlijkse stijging van de OZB baten met 3%. O.b.v. de meest actuele raming van het aantal woonruimten per 1-1-2026 van 49.150 woningen en de gemiddelde WOZ-waarde is de raming van de OZB-opbrengsten geactualiseerd. Daarnaast houden we in de meerjarenraming rekening met 50% van de verwachte areaaluitbreiding van het aantal woningen en hiervan 50% van de gemiddelde WOZ-waarde per woning.

5. Concretisering Perspectiefnota 2026-2029

Diverse bedragen bij de perspectiefnota zijn ingeschat. In de begroting zijn deze bedragen verder geconcretiseerd en dit leidt tot verschillen met de perspectiefnota. In [Autonome ontwikkelingen](#), [Knelpunten bestaand beleid](#), [Nieuw beleid](#) en [Begrotingsoptimalisaties](#) zijn per onderwerp de geraamde bedragen in deze begroting opgenomen.

6. Moties perspectiefnota 2026-2029 met financiële effecten

De volgende moties zijn financieel vertaald in de begroting. Het betreft:

- motie 7.1 Bestaanszekerheid ad. €270.000 in 2027;
- motie 8.2 Gezond en actief leven €170.000 in 2026 en
- motie 11.1 Cultuureducatie ad. €12.000 in de jaren 2026 – 2029.

Deze moties worden in [Moties Perspectiefnota 2026-2029](#) nader toegelicht.

7. Nieuwe knelpunten na Perspectiefnota 2026-2029

Na het vaststellen van de Perspectiefnota zijn er een aantal nieuwe knelpunten bekend geworden die financieel vertaald zijn in deze begroting. Deze knelpunten zijn opgenomen in de volgende tabel en worden daarna toegelicht.

8. Overig

Dit betreft diverse kleine posten, waaronder vrijval van kapitaallasten en stelposten binnen programma algemene dekkingsmiddelen.

(bedragen x €1.000) (-/- = nadeel)

Nr.	Omschrijving	Soort afwijking	Programma	2026	2027	2028	2029
1	Implementatie en licenties applicatie VRI	Knelpunt bestaand beleid	Leefomgeving	-1.000	-200	-200	-200
2	Contract transformatorsysteem	Knelpunt bestaand beleid	Leefomgeving		-35	-35	-35
3	Afvalstoffenheffing	Knelpunt bestaand beleid	Milieu en klimaat	-454	-545		
4	Kermisgelden	Knelpunt bestaand beleid	Economie en internationaal beleid	-150			
5	Warmtehuis Zandweerd	Knelpunt bestaand beleid	Meedoen			-61	-61
6	Dorpsondersteuner Bathmen, Lettele en Okkenbroek	Knelpunt bestaand beleid	Meedoen	-85	0	0	0
7	Indexatie aanvullende middelen jeugdzorg van €9 miljoen	Autonome ontwikkeling	Jeugd en onderwijs	-417	-363	-309	-309
8	Hogere kosten jeugdzorg 2025 (structurele doorwerking)	Autonome ontwikkeling	Jeugd en onderwijs	-3.000	-3.000	-3.000	-3.000
9	Extra inzet team uitvoering jeugd	Knelpunt bestaand beleid	Jeugd en onderwijs	-750	-250	-250	-250
10	Frictiekosten en garantietoelagen	Knelpunt bestaand beleid	Bedrijfsvoering	-449	-245	-175	-175
Saldo				-6.305	-4.638	-4.030	-4.030

Toelichting knelpunten na Perspectiefnota 2026-2029

1. Implementatie en licenties applicatie VRI

Het huidige contract met de leverancier van de meeste ITS (Intelligent Traffic Systems) applicaties in Deventer is eindig en kan niet verlengd worden. Het is daarom noodzakelijk om dit contract opnieuw aan te besteden. Intelligente Verkeers Regel Installaties (IVRI's) geven de gemeente bijvoorbeeld de mogelijkheid om nood- en hulpdiensten of het openbaar vervoer specifieke prioriteit op een door een IVRI geregeld kruispunt te geven. Op basis van de huidige markt is de verwachting dat de structurele lasten voor de ITS-applicaties aanzienlijk hoger zijn dan het huidige beschikbaar budget. We gaan uit van een stijging van de jaarlijkse kosten met maximaal €200.000. Daarnaast zijn er in 2026 eenmalige implementatiekosten van €800.000.

2. Contract transformatorsysteem

Op piekmomenten wordt de maximale capaciteit het transportcontract bij het transformatorstation in de binnenstad overschreden. Op dit station zijn de parkeergarage de Brink, het rioolgemaal, bergbezinkbassin en cruiseschepen walstroomvoorziening Pothoofdkade aangesloten. Ophogen van het contractvermogen is aangevraagd maar is de komende jaren vanwege netcongestie niet mogelijk. De tijdelijke overschrijding van het contractvermogen kan worden voorkomen door de inzet van een batterij. Dit vraagt een eenmalige investering van 250.000 die leidt tot een structurele kapitaallast van €35.000 vanaf 2027.

3. Afvalstoffenheffing

Het tarief afvalstoffenheffing is op dit moment niet kostendekkend. Om tot een kostendekkende heffing te komen moet het tarief aanzienlijk verhoogd worden. Dit doen we niet in een keer, maar we groeien de komende drie tot vier jaar gelijkmatig naar een kostendekkend tarief afvalstoffenheffing. Dit betekent dat in 2026 de reserve afval volledig wordt ingezet ter dekking en aanvullend in 2026 en 2027 is een bijdrage vanuit de algemene middelen noodzakelijk is voor respectievelijk €454.000 en €545.000.

4. Kermisgelden

Toenemende lasten voor promotie en beveiliging in combinatie met tegenvallende pachtinkomsten leiden ertoe dat het verwachte resultaat op de paas- en zomerkermis al een aantal jaren niet gerealiseerd wordt. Zonder maatregelen verwachten we dat dit structureel is. In de begroting 2026 wordt eenmalig €150.000 ten laste van de algemene middelen gebracht om het tegenvallende resultaat op de kermissen op te vangen. In 2026 wordt onderzocht welke mogelijkheden er zijn om in de toekomst met dit knelpunt om te gaan.

5. Warmtehuis Zandweerd

In juni 2025 is de raad middels mededeling [2025-510](#) geïnformeerd over de verkenning die wordt uitgevoerd voor de inpassing van het warmtehuis voor Slim Warmtenet Zandweerd (SWZ) op de locatie van de wijk- en speeltuinvereniging De Zwolsewijk. In die verkenning wordt ook de integratie van nieuwbouw voor de wijk- en speeltuinvereniging meegenomen. Het is de bedoeling om de verkenning af te ronden met een raadsbesluit over de locatie én de integratie van de buurtvoorziening. Dit zal gebeuren bij de besluitvorming over het verstrekken van het krediet voor fase 2 SWZ, waar het warmtehuis onderdeel van is. Deze besluitvorming door de raad is voorzien eind 2025. Het budget voor de bouw van het warmtehuis is onderdeel van de projectexploitatie SWZ.

Het onderdeel buurtvoorziening is geen onderdeel van SWZ en hiervoor is dus nog geen dekking geregeld. Op basis van het schetsontwerp wordt hier een kostprijsdekkende huur van €61.000 per jaar voorzien. Realisatie van de buurtvoorziening is onder voorbehoud van besluitvorming van de raad over fase 2 SWZ.

6. Dorpsondersteuner Bathmen, Lettele en Okkenbroek

In Bathmen is in het kader van voorkomen langdurige zorg een dorpsondersteuner aangetrokken. De dorpsondersteuner verbindt lopende initiatieven en (beleids)ontwikkelingen op het terrein van (langer thuis) wonen, formele en informele zorg, welzijn, inwonersparticipatie. Er wordt samengewerkt met informele en formele aanbieders van zorg (huisartsen, 't Dijkhuis, thuiszorgorganisaties etc.) verenigingen, scholen, bedrijven, woningbouwcorporatie, Voor Elkaar Teams, wijkmanager, etc.

De dorpsondersteuner is gestart als 3-jarige pilot en bekostigd vanuit incidentele middelen. Het initiatief is succesvol en is in 2025 ook gestart in Lettele en Okkenbroek. In 2026 is hiervoor eenmalig €85.000 opgenomen in de begroting. We maken in 2026 de afweging of dit vanaf 2027 structureel wordt voortgezet.

7. Indexatie aanvullende middelen jeugdzorg

In de Perspectiefnota 2026-2029 is €9 miljoen opgenomen voor extra middelen Jeugdzorg, dit om het structurele tekort te dichten. Deze raming was op basis van prijspeil 2025. In deze begroting indexeren we dit bedrag naar prijspeil 2026. Hetzelfde geldt voor de begrotingsoptimalisaties Jeugd (oplopend naar €3,1 miljoen in 2028). Per saldo leidt dit tot een bedrag van €417.000 in 2026, €363.000 in 2027 en €309.000 structureel vanaf 2028.

8. Hogere kosten Jeugdzorg 2025 (structurele doorwerking)

Op basis van een eerste prognose van de kosten jeugdzorg in 2025 is de verwachting dat de kosten hoger zijn dan geraamd bij de 1e tussentijdse rapportage 2025. Bij de 2e tussentijdse rapportage 2025 wordt deze raming geactualiseerd. We gaan ervan uit dat dit tekort niet volledig doorwerkt in 2026 en verder. Immers de optimalisaties die we in gang zetten, hebben ook betrekking op deze hogere kosten. We nemen daarom vanaf 2026 een bedrag van €3 miljoen structureel mee voor de extra kosten jeugd bovenop de €9 miljoen die we reeds geraamd hebben in de begroting.

9. Extra inzet team uitvoering Jeugd

Voor de formatie uitvoering jeugd is een bedrag van €250.000 structureel opgenomen voor 2 fte. Deze formatie is bedoeld voor inhoudelijke senior capaciteit. Daarnaast zetten we eenmalig €500.000 in voor extra tijdelijke formatie om de begrotingsoptimalisaties ook structureel te borgen. Er wordt dus eerst ingezet om de basis op orde te maken en vervolgens deze basis blijvend te optimaliseren.

10. Friciekosten en garantietoelagen

Als gevolg van de organisatieverandering per 1 juni 2025 hebben we te maken met eenmalige frictiekosten (in 2026 €274.000 en in 2027 €70.000). Daarnaast hebben een aantal medewerkers recht op garantieschalen. Dit brengt voor €175.000 structureel extra kosten met zich mee. In de eerdere besluitvorming over de reorganisatie is dit als mogelijk knelpunt genoemd ([2025-77](#)).

Dekkingsmaatregelen

Er zijn een aantal mogelijkheden om het structureel begrotingssaldo beter te presenteren. Het is echter wel de uitersten opzoeken door diverse stelposten (extra) in te zetten. We blijven dit goed monitoren en we ondernemen acties om een en ander terug te draaien als dat kan. Reden om het nu op deze wijze te doen is met name om de ambities uit de perspectiefnota waar te maken en bezuinigingen te voorkomen die mogelijk niet nodig zijn, omdat gemeenten in afwachting zijn van maatregelen van het Rijk op met name jeugdzorg voor de jaren 2028 en verder.

Daarnaast hebben we nog enige ruimte in de stelposten die we kunnen inzetten.

Nr	Maatregel	2026	2027	2028	2029
1	Stelpost eigen bijdrage jeugdzorg			900	900
2	Inzet ruimte onder het BCF-plafond	900		900	809
3	Structureel renteresultaat	999		1.100	1.100
4	Inzet stelpost autonome ontwikkelingen	540	40		
5	Inzet stelpost accres/nieuw beleid	86		439	
Totaal dekkingsmaatregelen		2.525	40	3.339	2.809

Toelichting dekkingsmaatregelen

1. Stelpost eigen bijdrage Jeugdzorg

Ten aanzien van de minnen in 2028 en 2029 neemt het Rijk een financieel voorschot op nog te nemen maatregelen om het jeugdzorgstelsel te beheersen door een uitname uit het gemeentefonds voor:

- Sturen op trajectduur jeugdzorg (€68 miljoen) en
- Eigen bijdrage jeugdzorg (€260 miljoen)

Gemeenten kunnen beide posten budgettair neutraal in hun begroting verwerken, bijvoorbeeld door hiervoor een stelpost op te nemen. Dit geldt op dit moment alleen voor de komende begroting 2026-2029. De provincie vindt dit, als toezichthouder, risicovol aangezien deze posten in principe nog onvoldoende uitgewerkt zijn en nog afhankelijk zijn van nog vast te stellen wetgeving. Toch staan ze een budgettair neutrale verwerking toe omdat aannemelijk is dat het realiseren van deze uitwerking en wetgeving onder de verantwoordelijkheid van het Rijk valt. Daarmee vinden ze deze post vergelijkbaar met de extra besparing jeugdzorg (€511 miljoen) die destijds voor rekening en risico van het Rijk kwam. Toen deze besparing definitief kwam te vervallen zijn deze middelen weer toegevoegd aan het gemeentefonds.

Vanuit de eigen begrotingsoptimalisaties sturen we in Deventer al op trajectduur. Deze stelpost zetten we daarom niet in. Het is wel mogelijk om een stelpost op te nemen voor eigen bijdrage jeugdzorg, alhoewel onze toezichthouder niet zit te springen om deze stelpost in te zetten. Voor gemeente Deventer komt dit neer op een bedrag van maximaal €1,8 miljoen. Wij stellen een behouden inzet voor van 50%. Dit komt overeen met €0,9 miljoen. Dit laatste bedrag is vanaf 2028 meegenomen in de presentatie van een sluitend meerjarenperspectief.

2. Inzet ruimte onder het BCF-plafond

Met ingang van het begrotingsjaar 2019 is de wijze van verwerking van de ruimte onder het plafond van het BTW-compensatiefonds (BCF) in de raming van de algemene uitkering in de circulaire gewijzigd. Dat was voor het ministerie van BZK de aanleiding om in afstemming met de VNG en de provinciale toezichthouders een advies op te stellen over de wijze waarop de ruimte onder het plafond van het BCF door gemeenten kan worden opgenomen als verwachte baat. Gezien de onzekerheid over de toekomstige ontwikkeling van de ruimte onder het BCF-plafond mag maximaal de meest recente gerealiseerde ruimte onder het plafond geraamd worden in de begroting. Deze gerealiseerde ruimte is bekendgemaakt in de meicirculaire. Voor de raming in de begroting 2026 en meerjarenraming 2027-2029 wordt dus de definitieve afrekening van de ruimte onder het BCF-plafond gebruikt van het jaar 2024. Voor gemeente Deventer bedroeg deze afrekening €1,8 miljoen. We mogen dit volledige bedrag inzetten, echter we stellen voor als we het inzetten om dit voor 50% te doen. Dat is behouden, maar een eventuele tegenvaller binnen de BCF-afrekening kunnen we dan wel opvangen. 50% komt overeen met €0,9 miljoen. Dit laatste bedrag is meegenomen in de presentatie van een sluitend meerjarenperspectief.

3. Structureel renteresultaat

We doteren ongeveer €5,8 miljoen aan renteresultaat in de algemene reserve. Dit heeft door de lage rentestanden een structureel karakter. We vinden het overweegbaar om hiervan €1,1 miljoen structureel in te zetten. Dit is behouden, maar rentestijgingen die in de toekomst best te verwachten zijn, kunnen we dan nog steeds opvangen. Nadeel hiervan is dat onze algemene reserve minder hard groeit. Het laatstgenoemde bedrag van €1,1 miljoen is meegenomen in de presentatie van een sluitend meerjarenperspectief.

4. Stelpost autonome ontwikkelingen

We zetten een deel in, conform afspraken binnen onze begrotingsregels, voor dekking van het structureel tekort. Het bedrag aan autonome ontwikkelingen tot het saldo van het 1e jaar, mag structureel ingezet worden.

5. Stelpost accres AU/nieuw beleid

We zetten de stelpost nieuw beleid en accres AU deels in voor dekking van ons structureel tekort. Daarnaast stellen we voor om de restant bedragen uit deze stelposten toe te voegen aan de stelpost autonome ontwikkelingen en de stelpost nieuw beleid en stelpost accres AU op te heffen.

Structureel begrotingssaldo

Op basis van onderstaand overzicht wordt aangetoond of de meerjarenraming 2026-2029, conform de uitgangspunten in het BBV, structureel in evenwicht is. In de Gemeentewet is opgenomen dat de begroting en het financieel meerjarenperspectief "structureel en reëel in evenwicht" moet zijn. Het is verplicht een overzicht van incidentele baten en lasten in de begroting en rekening op te nemen. Hiermee wordt door de wetgever beoogd dat structurele lasten kunnen worden gedekt met structurele baten. Als in het betreffende begrotingsjaar structurele lasten gedekt zijn door structurele baten is er sprake van structureel evenwicht. Incidentele lasten mogen gedekt worden door zowel structurele als door incidentele baten.

Voor het inzicht in de financiële positie op korte en langere termijn is het belangrijk om een goed beeld te hebben van het structureel begrotingssaldo. In alle jaren zitten eenmalige lasten die door structurele baten worden gedekt en hierdoor kunnen wij een positief saldo presenteren. Een positief saldo van incidentele baten en lasten is gunstig voor het structurele begrotingssaldo. Zouden de incidentele lasten op termijn wegvallen, dan blijven de structurele baten bestaan met als gevolg een overschot op de begroting.

In de begroting 2026 en de meerjarenraming tot en met 2029 is er sprake van structureel en reëel evenwicht.

(bedragen x €1.000)

Structureel begrotingssaldo	2026	2027	2028	2029
Lasten exclusief mutaties reserves	-491.732	-481.556	-483.948	-497.264
Baten exclusief mutaties reserves	483.658	483.791	483.946	495.383
Geraamd saldo van baten en lasten	-8.074	2.235	-2	-1.881
Toevoeging reserves	-13.972	-11.210	-9.370	-10.481
Onttrekkingen reserves	22.046	8.975	9.372	12.362
Geraamd resultaat	0	0	0	0
Incidentele lasten incl. incidentele toevoegingen reserves	-26.053	-13.798	-10.600	-16.113
Incidentele baten incl. incidentele onttrekkingen reserves	23.022	12.017	10.294	14.715
Structureel begrotingssaldo	3.031	1.781	306	1.398

Autonome ontwikkelingen

In onderstaand overzicht zijn de autonome ontwikkelingen opgenomen die onderdeel uitmaakten van de Perspectiefnota 2026-2029. De bedragen vanuit de perspectiefnota zijn verder geconcretiseerd en uitgewerkt in deze begroting.

(bedragen x €1.000) (-/- = nadeel)

Nr.	Omschrijving	Programma	2026	2027	2028	2029
1	Omgevingsdienst voldoen aan robuustheidscriteria	Milieu en Klimaat	-225	-290	-350	-350
2	Hogere energiekosten voor het stadhuis	Bedrijfsvoering	-100	-100	-100	-100
3	Beheer Basisregistratie Ondergrond 1 fte	Milieu en Klimaat	-200			
4	Wettelijk verplichte cliëntondersteuning	Meedoen	-98	-98	-98	-98
5	Organisatieontwikkeling	Algemene Dekkingsmiddelen	-308	-308	-308	-308
Saldo			-931	-796	-856	-856

De grootste afwijking ten opzichte van de bedragen in de perspectiefnota zit in 1 Omgevingsdienst voldoen aan robuustheidscriteria. Deze is in de begroting opgenomen op basis van de werkelijke bedragen behorende bij de besluitvorming.

De toelichting per onderwerp is opgenomen bij het desbetreffende programma onder de kop Exploitatie.

Knelpunten bestaand beleid

In onderstaand overzicht zijn de knelpunten bestaand beleid opgenomen die onderdeel uitmaakten van de Perspectiefnota 2026-2029. De bedragen vanuit de perspectiefnota zijn verder geconcretiseerd en uitgewerkt in deze begroting.

(bedragen x €1.000) (-/- = nadeel)

Nr.	Omschrijving	Programma	2026	2027	2028	2029
1	Nota Kapitaal Goederen	Leefomgeving	-525	-1.050	-1.575	-2.100
2	PvA verbeteringslag beleidscyclus en datagedreven werken Ow	Ruimtelijke Ontwikkeling	-200			
3	Klimaatadaptatie en uitvoering adviezen klimaatraad	Leefomgeving	-300	-300	-300	-300
4	Kosten gebiedsmanagement Keizerslanden	Herstructurering en Vastgoed	-140	-40	-40	-40
5	Kosten (apparaat-lasten) programmamanager Keizerslanden	Herstructurering en Vastgoed	-145	-145	-145	-145
6	Kosten gebiedsmanagement Centrum & Schil	Herstructurering en Vastgoed	-265	-265	-	-
7	Kosten (apparaat-lasten) programmamanager Centrum & Schil	Herstructurering en Vastgoed	-158	-158	-158	-158
8	Human capital agenda	Economie en Internationaal beleid	-150	-150	-150	-150
9	Deventer Studentenstad	Economie en Internationaal beleid	-150	-150	-150	-150
10	Toekomstbestendige bedrijventerreinen	Economie en Internationaal beleid	-	-33	-49	-65
11	Nieuw bedrijventerrein 45 ha	Economie en Internationaal beleid	-70	-70		
12	Deventer Economic Board (DEB)	Economie en Internationaal beleid	-240			
13	Uitvoeringsplan fiets parkeren	Leefomgeving	-659	-707	-707	-707
14	Ondersteuning lokale energie-initiatieven	Energietransitie	-150	-150		
15	Subsidie Schone Lucht Akkoord	Milieu en Klimaat	-50			
16	Voortzetting individuele inkomensvoorziening	Inkomensvoorziening en Arbeidsmarkt	-270	-		
17	Konnected	Inkomensvoorziening en Arbeidsmarkt	-500			
18	Asielopvang en inburgering	Meedoen	-	-	-	-
19	Tekort Jeugdhulp	Jeugd en Onderwijs	-9.000	-9.000	-9.000	-9.000
20	Continuering meester gezelfonds	Bedrijfsvoering	-	-300	-300	-300
21	Raadsadviseur	Burger en Bestuur	-131	-131	-131	-131
22	Reiskostenregeling	Bedrijfsvoering	-617	-917	-1.000	-1.000

(bedragen x €1.000) (-/- = nadeel)

Nr.	Omschrijving	Programma	2026	2027	2028	2029
23	Sporthal Bathmen	Meedoen	-242	-132	-129	-128
24	Onderzoek onderbouwing vergroting sluis	Economie en Internationaal beleid	-200			
25	Toezicht & handhaving terrassen (inc middelen lopen af)	Economie en Internationaal beleid	-30			
26	Evenementen	Kunst en Cultuur	-	-	-	-
27	Invoering kostprijsdekkende huur	Kunst en Cultuur	-	-	-	-
28	Opstellen omgevingsvisie	Ruimtelijke Ontwikkeling	-150			
29	Tussentijds advies MER t.b.v. Omgevingsvisie	Ruimtelijke Ontwikkeling	-40			
30	Visbystraat-Zweedsestraat	Leefomgeving			-65	-65
31	Deventer een veilige Haven	Meedoen	-	-	-	-
32	Bodem	Milieu en Klimaat	-112			
33	Theatherschip De Werf	Kunst en Cultuur	-35	-35	-35	
34	Deventer Schouwburg hoge energielasten	Kunst en Cultuur	-190	-190	-	-
35	Athenaeum Bibliotheek, archeologie en Deventer Verhaal	Kunst en Cultuur	-50	-	-105	-105
36	Ateliers	Kunst en Cultuur	-	-	-	-
37	Onderzoek museumfunctie - Nieuwe Markt	Kunst en Cultuur	-30	-	-	-
38	Horecaleges	Openbare orde en Veiligheid	-52	-52	-52	-52
39	Toezicht en handhaving en OV functieherwaardiging	Openbare orde en Veiligheid	-114	-114	-114	-114
40	Aanbesteding en licenties applicatie verkeersregelininstallatie implementatie	Leefomgeving	Zie knelpunten na Perspectiefnota 2026-2029			
Totaal knelpunten bestand beleid			-14.965	-14.089	-14.205	-14.710

De grootste afwijkingen ten opzichte van de bedragen in de perspectiefnota zitten in nr. 22 Reiskostenregeling, 30 Visbystraat-Zweedsestraat, 32 Bodem en 35 Athenaeum Bibliotheek. De onderwerpen waar in de perspectiefnota nog een PM stond en waarvoor in de begroting geen extra budget benodigd is, staan in het overzicht opgenomen met een -.

De toelichting per onderwerp is opgenomen bij het desbetreffende programma onder de kop Exploitatie.

Nieuw beleid

In onderstaand overzicht zijn de nieuw beleid onderwerpen opgenomen die onderdeel uitmaakten van de Perspectiefnota 2026-2029. De bedragen vanuit de perspectiefnota zijn verder geconcretiseerd en uitgewerkt in deze begroting.

(bedragen x €1.000) (-/- = nadeel)

Nr.	Omschrijving	Programma	2026	2027	2028	2029
1	Buurtaanpak verzwaren van het stroomnet LS/MS	Energietransitie	-560	-560	-560	-560
2	Impuls voorbereiding 3de hoogspanningsstation	Energietransitie	-140	-140		
3	Teugseweg	Leefomgeving			-145	-145
4	Model school Plus Kindcentrum Lettele	Jeugd en en onderwijs		-25	-25	-25
5	Deelname City Deal circulaire gebiedsontwikkeling	Ruimtelijke ontwikkeling	-	-	-	-
6	Extra impuls aanjagen initiatieven klimaatadaptatie en groen	Leefomgeving	-100	-100	-100	-100
7	Uitbreiding capaciteit handhavingsjurist	Openbare orde en veiligheid	-122	-122	-122	-122
8	Programma weerbaarheid en veerkracht	Openbare orde en veiligheid	-122	-122		
9	Uitvoering afhankelijkheidsrelaties en grensoverschrijdend gedrag	Jeugd en onderwijs	-116	-116		
10	Procesregisseur multiproblematiek zorg en veiligheidscasussen	Openbare orde en veiligheid	-107	-107	-107	-107
11	Pilots met AI	Bedrijfsvoering	-50	-50		
12	Fietspad Oostermaatsdijk	Leefomgeving		-65	-65	-65
	Totaal		-1.317	-1.407	-1.124	-1.124

De grootste afwijking ten opzichte van de bedragen in de perspectiefnota zit in nr. 3 Teugseweg. De afwijking is dat het project een jaar later klaar is dan meegenomen was in de perspectiefnota. Het onderwerp waar in de perspectiefnota nog een PM stond (nr. 5) is in de begroting niet omgezet in een extra benodigd budget.

De toelichting per onderwerp is opgenomen bij het desbetreffende programma onder de kop Exploitatie.

Begrotingsoptimalisaties

Bij de perspectiefnota hebben we onderzocht waar we meer uit onze begroting kunnen halen. Dit kunnen besparingen zijn, maar ook voordelen of een betere toerekening van kosten. Ook zijn er wat financieel technische voorstellen, waarbij we eenmalige kosten dekken met eenmalige middelen, zodat we structureel iets meer ruimte hebben om beter invulling te geven aan onze opgaven. Hieronder staan de begrotingsoptimalisaties die in de begroting verwerkt zijn, opgenomen:

(bedragen x €1.000) (-/- = nadeel)

Nr.	Omschrijving	Programma	2026	2027	2028	2029
1	Klantgerichtheid en frontline sturing	Burger en Bestuur	60	60	60	
2	Veiligheidsregio bijdrage FLO	Openbare orde en Veiligheid	706	538	688	688
3	Optimalisaties Kostenverhaal	Ruimtelijke Ontwikkeling	100	150	200	200
4	Optimalisatie inzet van middelen	Ruimtelijke Ontwikkeling	170	170	170	170
5	Optimalisatie kosten toewijzing leges	Ruimtelijke Ontwikkeling	150	300	300	300
6	WMO Maatwerkvoorzieningen	Meedoen	400	1.000	1.000	1.000
7	Jeugd: Aandacht voor derde verwijzers	Jeugd en Onderwijs	617	1.233	1.850	1.850
8	Jeugd: inzet van zorg	Jeugd en Onderwijs	417	833	1.250	1.250
9	Incidentele uitgaven dekken vanuit reserve ipv structurele middelen	Algemene dekkingsmiddelen	3.666	1.707	1.831	733
10	Dekking CDOKE-middelen i.p.v. algemene middelen	Energietransitie	413	363		
Totaal			6.699	6.354	7.349	6.191

De grootste afwijking ten opzichte van de bedragen in de perspectiefnota zit in 9 Incidentele uitgaven dekken vanuit reserve i.p.v. structurele middelen. In de jaren 2026 tot en met 2028 kunnen meer incidentele uitgaven worden gedekt vanuit de algemene reserve, in 2029 is het minder dan opgenomen in de perspectiefnota. De toelichting per onderwerp is opgenomen bij het desbetreffende programma onder de kop Exploitatie.

Moties Perspectiefnota 2026-2029

Bij de behandeling van de Perspectiefnota 2026-2029 heeft de raad diverse moties aangenomen. Drie moties doen een beroep op de algemene middelen. Deze zijn in onderstaande tabel opgenomen.

(bedragen x €1.000) (-/- = nadeel)

Nr.	Omschrijving	Programma	2026	2027	2028	2029
7.1	Bestaanszekerheid	Inkomensvoorziening en arbeidsmarkt	0	-270	0	0
8.2	Gezond en actief leven	Meedoen	-170	0	0	0
11.1	Cultuureducatie met kwaliteit	Kunst en cultuur	-12	-12	-12	-12
Totaal			-182	-282	-12	-12

Toelichting moties met financiële consequenties

7.1 Bestaanszekerheid

De verhoging van de inkomensgrens van de IIT is voor mensen met een langdurig laag inkomen (bijstand). Na drie jaar is er geen reserveringsruimte meer en komen ze in aanmerking voor een financiële ondersteuning in de vorm van een Individuele Inkomenstoelage.

De inkomensgrens is 100% van de voor belanghebbende geldende bijstandsnorm.

8.2 Gezond en actief leven

De specifieke uitkering Gezond en Actief Leven Akkoord had in 2026 en 2027 een aflopend karakter op de onderwerpen aanpak overgewicht en obesitas, mantelzorg, mentale gezondheid en kansrijke start. Daarom heeft de raad bij de behandeling van de perspectiefnota opgeroepen om voor de begroting de aflopende onderdelen van GALA te evalueren en een gemotiveerd voorstel te doen voor voortzetting met bijbehorende financiering.

Dit is opgenomen in de raadsmededeling 2025-744 welke in oktober 2025 aan uw raad is aangeboden. Hierin komt het er in het kort op neer dat we naast de later beschikbare middelen van het Rijk van €248.000 aanvullend €170.000 hebben opgenomen in de begroting, namelijk:

- Het verschil tussen het benodigde bedrag en het extra bedrag dat we ontvangen in 2026: €285.000 - €248.000 = €37.000.
- Het bedrag als gevolg van de 10% korting op SPUK GALA: €133.000.

11.1 Cultuureducatie met kwaliteit

Bij de behandeling van de Perspectiefnota 2025 is de motie Cultuureducatie met Kwaliteit aangenomen. De kosten voor uitvoering van de motie zijn geraamd op €12.000 per jaar voor 4 jaar.

Risico's

In de paragraaf Weerstandsvermogen en risicomanagement zijn de actuele risico's opgenomen die van invloed zijn op ons weerstandsvermogen. Daarnaast zijn er ook een aantal algemene risicogebieden benoemd. Hieronder benoemen we de actuele risico's en kansen die het beeld van deze begroting beïnvloeden:

Verkeersveiligheid en doorstroming verkeer N348-A1

De Provincie Gelderland heeft samen met de gemeente Deventer en de gemeente Lochem onderzocht op welke manier de verkeerveiligheid en de doorstroming van het verkeer op de N348-A1 verbeterd kan worden. De kosten worden tussen de provincie en de gemeente verdeeld conform de potenttheorie. Wat voor de gemeente Deventer neerkomt op een bijdrage van naar waarschijnlijkheid rond de €4 miljoen. Dit bedrag is gebaseerd op een eerste grove raming met de nodige risico opslagen. Afhankelijk van de exacte scope van de reconstructie/ontsluiting is er binnen de grondexploitatie al een bedrag beschikbaar van circa €0,7 mln. tot €1,6 mln. Op basis van de huidige inzichten is een aanvullend budget nodig van €3,3 mln. tot €2,4 mln. (inclusief de risico opslagen).

SIA

We hebben richting de toekomst veel ambities voor de uitbreiding van de fysieke leefomgeving. We sparen voor onze strategische investeringen. Op dit moment vooral vertaald in het sparen voor cofinanciering. Het sparen staat onder druk. We hebben hiervoor geen ruimte in onze exploitatiebegroting en ook onze algemene reserve inzet staat onder druk. Ambities staan onder druk en we moeten er alert op zijn om dit in “de tijd” goed te managen.

Blijvend stijgende kosten jeugdzorg

Gemeente Deventer heeft ook te maken met stijgende kosten jeugdzorg. Daar waar we al €9 miljoen aan extra kosten in het 1e deel van 2025 structureel hebben toegevoegd aan onze begroting, zien we dat kosten nog harder stijgen dan waar we rekening mee hielden bij de Perspectiefnota 2026-2029. Dit is een landelijke tendens. Deze stijging hebben we in structureel voor €3 miljoen in deze begroting verwerkt ervan uitgaande dat de ingezette begrotingsoptimalisaties ook van invloed zijn op deze stijging.

Ontwikkelingen gemeentefonds

Ten opzichte van de voorjaarsnota van 2025 neemt het gemeentefonds af op basis van de Septembercirculaire 2025. €78 miljoen in 2026 oplopend tot een tekort van €310 miljoen in 2030. Op basis van een grove inschatting loopt dat op van €0,5 miljoen tot €1,5 miljoen. We werken dit nader uit bij de 2e tussentijdse rapportage 2025.

Financiële soliditeit

Financiële soliditeit (financieel solide huishouding) is een onderdeel van een structureel sluitende (meerjaren)begroting. Hierbij wordt ook gekeken of er voldoende buffers beschikbaar zijn om op korte termijn risico's en nadelen te kunnen dekken. Om vast te stellen dat wij voldoende in staat zijn om risico's op te vangen, maken wij een inschatting van het benodigde weerstandsvermogen. Het weerstandsvermogen geeft inzicht in de gezondheid van de financiële positie van de gemeente op langere termijn.

Weerstandratio

Wanneer wij de benodigde weerstandscapaciteit afzetten tegen de beschikbare weerstandscapaciteit resulteert dit in een weerstandratio.

Ratio weerstandsvermogen = Beschikbare weerstandscapaciteit: Benodigde weerstandscapaciteit

In de begroting 2026 is de ratio weerstandsvermogen (€47.100.000/€12.400.000) = 3,8. De gemeente beschikt over voldoende weerstandsvermogen als de uitkomst van deze ratio minimaal 1,5 is. Dit is conform de [Risicomanagement notitie risiconorm en weerstandsvermogen 2025](#) die in oktober 2025 ter vaststelling voorligt in de raad. Zie voor verdere toelichting paragraaf [Weerstandvermogen en risicomanagement](#).

Algemene reserve

In de nota Risicomanagement 2025 is voorgesteld om de generieke en specifieke weerstandsreserve samen te voegen tot de algemene reserve. De algemene reserve kent geen bestedingsdoel, maar is onderdeel van het weerstandsvermogen en draagt daarbij aan de weerbaarheid van de gemeentelijke financiën. De reserve is naast het opvangen van risico's ook door de raad (vrij) besteedbaar voor het initiëren van nieuw beleid, voeding voor nieuwe bestemmingsreserves, et cetera. In het verleden zijn verschillende besluiten genomen voor het incidenteel en structureel doen van toevoegingen en onttrekkingen. Deze zijn in de begroting opgenomen, en veranderen niet door dit besluit. Onderstaande tabel toont het verloop van de algemene reserve:

(bedragen x €1.000) [-/- = Nadeel]

	2026	2027	2028	2029
Saldo 1-1	46.772	43.440	46.250	48.041
Mutatie	-3.333	2.810	1.791	2.754
Saldo 31-12	43.440	46.250	48.041	50.795

Stelposten

In de begroting zijn stelposten opgenomen die dienen voor de opvang van eenmalige en structurele nadelen.

Stelpost autonome ontwikkelingen

Voor het opvangen van autonome ontwikkelingen, anders dan nadelen in het accres Algemene uitkering, is jaarlijks een structurele stelpost beschikbaar. De bestendige gedragsregel is dat elk jaar wordt bekeken of de eerste jaarschijf van de stelpost eenmalig of structureel moet worden ingezet ter dekking van de autonome nadelen.

(bedragen x €1.000) [-/- = Nadeel]

	2026	2027	2028	2029
Stelpost autonome ontwikkeling (stand Perspectiefnota 2026-2029)	540	2.000	1.470	1.970
Aanwending begroting 2026	-540	-40	0	0
Saldo	0	1.960	1.470	1.970

Stelpost accres AU

De stelpost accres is in het verleden ingesteld om schommelingen in het accres van het Gemeentefonds op te vangen. Het volume accres wordt vanaf 2024 gebaseerd op een 8-jaars historisch gemiddelde (t-9 t/m t-2) van de ontwikkeling van het bruto binnenlands product (bbp). Hiermee zijn de schommelingen in het gemeentefonds als gevolg van een verandering van het volume minder groot dan voorheen. Daarom stellen we voor om deze stelpost toe te voegen aan de stelpost autonome ontwikkelingen.

(bedragen x €1.000) [-/- = Nadeel]

	2026	2027	2028	2029
Stelpost accres AU (stand Perspectiefnota 2026-2029)	0	3.300	400	174
Aanwending begroting 2026	0	0	-400	0
Saldo	0	3.300	0	174

Stelpost nieuw beleid

Naast bovenstaande stelposten hebben we een stelpost nieuw beleid. Hiervan stellen we ook voor om deze stelpost toe te voegen aan de stelpost autonome ontwikkelingen.

(bedragen x €1.000) [-/- = Nadeel]

	2026	2027	2028	2029
Stelpost nieuw beleid (stand Perspectiefnota 2026-2029)	86	34	352	352
Aanwending begroting 2026	-86	0	-39	0
Saldo	0	34	313	352

Toevoegen stelposten accres AU en stelpost nieuw beleid aan stelpost autonome ontwikkelingen

Na toevoeging van de saldi van de stelposten accres AU en stelpost nieuw beleid aan de stelpost autonome ontwikkelingen is onderstaand de stand van de stelpost autonome ontwikkelingen in beeld gebracht:

(bedragen x €1.000) [-/- = Nadeel]

	2026	2027	2028	2029
Stelpost autonome ontwikkeling (stand Begroting 2026)	0	1.960	1.470	1.970
Toevoeging saldo stelpost accres AU	0	3.300	0	174
Toevoeging saldo stelpost nieuw beleid	0	34	313	352
Saldo	0	5.294	1.783	2.496

Saldo lasten en baten per programma

In dit overzicht zijn de saldo's per programma samengevat.

(bedragen x €1.000)

Saldo per programma	2026	2027	2028	2029
Burger en bestuur	-9.830	-9.576	-9.221	-9.454
Openbare orde en veiligheid	-13.700	-13.668	-13.476	-13.475
Leefomgeving	-33.207	-33.173	-33.961	-34.496
Milieu en klimaat	-3.966	-3.646	-3.054	-3.054
Ruimtelijke ontwikkeling	-2.192	-956	-906	-904
Herstructurering en vastgoed	42	188	455	455
Inkomensvoorziening en arbeidsmarkt	-42.174	-41.626	-40.821	-40.773
Meedoen	-90.851	-87.499	-88.001	-88.856
Jeugd en onderwijs	-71.045	-70.837	-68.828	-68.844
Economie en Internationaal beleid	-3.647	-2.936	-2.733	-2.728
Kunst en cultuur	-19.194	-18.571	-18.506	-18.514
Energietransitie	-2.253	-2.215	-2.230	-2.230
Bedrijfsvoering	-39.889	-39.060	-38.954	-38.940
Algemene dekkingsmiddelen	332.444	323.574	320.237	321.812
Totaal	0	0	0	0

In bijlage 3 Staat van baten en lasten is een uitgebreid overzicht van de baten en lasten per programma opgenomen.

Programma's

De programmabegroting 2026 bestaat uit 14 programma's. Binnen elk programma is opgenomen een omschrijving, de actuele beleidscontext en de doelen en prestaties die verbonden zijn aan het programma. Aan de prestaties zijn budgetten gekoppeld. Het betreft de kosten voor de bestaande prestaties. Aan de prestaties waaraan geen specifiek budget gekoppeld is, is het veld budget leeg.

Verder is binnen elk programma een overzicht van de exploitatie opgenomen met een toelichting op de verschillen tussen de begroting 2026 en begroting 2025 en de verdeling naar de taakvelden. Daarnaast zijn (waar van toepassing) de relevante beleidsindicatoren, beleidsinformatie en verbonden partijen opgenomen.

Burger en bestuur

Omschrijving

In dit programma gaat het om de relatie tussen gemeente en inwoner en de manier waarop Deventer bestuurd wordt.

Het gemeentebestuur wordt gevormd door de gemeenteraad en het college van burgemeester en wethouders. De raad vormt de vertegenwoordiging van de inwoners van Deventer. De raad bestaat uit 39 raadsleden en geeft richting aan het beleid en controleert de uitvoering daarvan. Het dagelijks bestuur van de gemeente is belegd bij het college van B&W. Binnen de door de raad gestelde kaders geeft het college uitvoering aan het beleid.

De gemeente heeft vele taken. De rol die ze aanneemt loopt uiteen van reguleren (vergunningen verlenen en handhaven), uitvoeren, regisseren in netwerkverbanden, stimuleren of faciliteren, tot loslaten wanneer particuliere initiatieven de overheid niet nodig hebben. Gezamenlijk zorgen we voor de beste oplossingen en keuzes voor onze inwoners en betrekken onze inwoners beter en op nieuwe, innovatieve manieren. We willen de samenwerking tussen partijen bevorderen om onze inwoners het allerbeste te kunnen bieden. Dat vraagt naast inzet ook draagvlak bij en betrokkenheid van inwoners. We zetten in op een zorgvuldige dialoog en participatie met de samenleving over zowel de korte als de lange termijn. Daarbij willen we alle belanghebbenden tijdig betrekken en in de gelegenheid stellen om mee te praten, hun belang te duiden en deze belangen ook mee laten wegen in de besluitvorming.

Onze dienstverlening sluit aan op de vraag van inwoners en ondernemers. Producten en diensten zijn toegankelijk, met transparante procedures, korte doorlooptijden en heldere antwoorden door kundige en vriendelijke medewerkers. We bieden hulp als er meer ondersteuning nodig is. We werken aan passende regels: we kijken welke regels belemmerend werken, onnodige regelgeving wordt losgelaten. Veel dienstverlening is digitaal beschikbaar, maar sommige vragen lenen zich niet voor digitale afhandeling. Bovendien heeft een deel van onze inwoners moeite met digitale dienstverlening. Daarom zijn alle contactkanalen (balie, telefoon, email, social media, whatsapp en internet) van groot belang, houden we deze kanalen maximaal open en kiest de inwoner en ondernemer zélf zijn contactkanaal: de omnichannel strategie. Dit is niet alleen klantvriendelijk, het is tevens (kosten)efficiënt, omdat het herstelkosten in de vorm van informatieloops, onnodig herhaalcontact, klachten en bezwaar helpt voorkomen.

We willen Deventer zodanig positioneren in (boven)lokale samenwerkingen dat dit ten goede komt aan de ambities en opgaven waar Deventer voor staat én Deventer (nog) beter positioneren op nationale en internationale schaal. De gemeente Deventer staat altijd in verbinding met haar omgeving. Steeds meer zaken spelen op bovenlokaal of regionaal schaalniveau. We kunnen onze ambities en doelstellingen niet alleen verwezenlijken. Wij hebben de kennis, expertise, massa en bestuurskracht van andere gemeenten en overheden hard nodig. Ook nationale en Europese subsidieprogramma's vragen vaak om regionale of stedelijke samenwerking. Goede contacten met regionale, provinciale, landelijke en soms zelfs Europese overheden en instanties zijn daarom cruciaal. Afhankelijk van het vraagstuk wisselt het schaalniveau waarop we samenwerken.

Actuele beleidscontext

Participatie

We willen de kennis en ervaring van inwoners en ondernemers goed benutten. In het eerste jaar van deze bestuursperiode hebben we de participatieverordening en het participatiebeleid vastgesteld. Deze stukken geven richting aan de doelstellingen en de vorm van participatie die wordt toegepast. Bij elk project of beleidsvoornemen wordt aangegeven welke trede op de 'participatieladder' aan de orde is en waarom. In Deventer zijn al veel participatie-instrumenten beschikbaar zoals het forum, het correctief lokaal referendum, het digipanel en het uitdaagrecht. De komende jaren actualiseren we deze, maken ze toegankelijker, benutten ze actiever en voegen we nieuwe instrumenten toe.

Het budget voor Participatie in het programma Burger en Bestuur bestaat grotendeels uit incidentele middelen. Deze middelen lopen in 2026 af. Omdat bij het opstellen van de Perspectiefnota het participatiebeleid nog niet was geëvalueerd, is ervoor gekozen geen extra (structurele) middelen aan te vragen. Inmiddels is de tussenevaluatie van het participatiebeleid aangeboden aan de Raad en blijkt dat extra (structurele) middelen ook na 2026 nodig zijn om het huidige beleid voor te zetten en verder te ontwikkelen. In de Perspectiefnota 2027-2030 zal hiervoor een voorstel worden opgenomen.

Wet open overheid

In 2022 is de Wet open overheid van kracht geworden, deze wordt in enkele jaren stapsgewijs ingevoerd. In 2023 hebben we een plan opgesteld om te komen tot een goed uitvoerbare werkwijze voor de Woo-verzoeken; deze hebben we de afgelopen twee jaar gestroomlijnd en verbeterd. De komende jaren richten we ons op het actief openbaar maken van informatie. Daarbij betrekken we wetgeving die inhoudelijk raakt aan de Woo, zoals de nieuwe Archiefwet.

Publieke Dienstverlening

De mogelijkheden voor digitale dienstverlening nemen toe en worden steeds persoonlijker. We onderzoeken mogelijkheden om de regie op eigen gegevens door inwoners mogelijk te maken. En we werken met MijnDeventer toe naar één digitale ingang voor de inwoners, zodat inwoners niet met verschillende digitale loketten te maken hebben. Daarnaast voldoen we continu aan de digitale toegankelijkheid.

Overheidsbrede Dienstverlening met 1 overheidsloket voor inwoners komt dichterbij. Deventer doet mee met een praktijkinitiatief van Binnenlandse Zaken en VNG met 27 andere gemeenten. Het doel is dat de inwoner altijd aan het juiste adres is. En dat iedere ingang uiteindelijk leidt naar (overheidsbrede) hulp als dat nodig is. De vraag van de inwoners wordt opgelost doordat gemeenten samenwerken met Uitvoeringsorganisaties als Belastingdienst, CAK, CJIB, DUO, IND, SVB, Toeslagen en UWV.

Meerjarig perspectief legesinkomsten

Vanaf 2024 zijn de eerste reisdocumenten met een geldigheidsduur van 10 jaar verlopen. Op dat moment is de paspoortenpiek gestart. Tot en met 2028 verwachten we een stijging in het aantal aanvragen voor paspoorten en rijbewijzen.

Om de paspoortenpiek het hoofd te bieden zijn er in 2023 extra mensen aangenomen en opgeleid. In totaal gaat het om 3,5 FTE. De loonkosten hiervoor kunnen worden gedekt uit de extra legesinkomsten als gevolg van de paspoortenpiek. Ook de extra loonkosten als gevolg van een FUWA-traject bij Burgerzaken, kunnen hieruit worden gedekt. Vanaf 2029 eindigt echter de piek en verwachten we een daling van de legesinkomsten, zoals blijkt uit onderstaande tabel, gebaseerd op de landelijke trend.

Product	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
Reisdocumenten	16.921	18.091	21.134	21.163	19.046	10.899	7.830	11.936	12.429	10.693	16.936
Rijbewijzen	8.491	8.219	10.273	11.871	11.555	12.068	9.727	9.727	9.727	9.727	9.727
Verklaring omtrent gedrag	500	420	395	395	395	395	395	395	395	395	395
Naturalisatie	175	168	205	205	205	205	205	205	205	205	205
Totaal	26.087	26.899	32.007	33.633	31.200	23.567	18.157	22.263	22.756	21.020	27.263

Bij gelijkblijvende personele uitgaven zouden we daardoor vanaf 2029 uitkomen op een tekort dat in 2030 oploopt tot maximaal €377.000. Vanaf 2031 gaan de aantallen weer stijgen en daalt het tekort weer. Dit betekent dat we in de meerjarige strategische personeelsplanning rekening moeten houden met een flexibel personeelsbestand waarmee we de fluctuaties kunnen opvangen.

Regionale Samenwerking

Deventer werkt nauw samen met andere overheden (gemeenten, provincies, waterschappen, rijk), zowel op lokaal als op (inter)nationaal niveau. Binnen de Regio Stedendriehoek geven we uitvoering aan de Regionale Agenda 2022 - 2030 en het daaruit volgende Uitvoeringsprogramma 2023 - 2030. In 2024 is de propositie Regio Deal (5e tranche) gehonoreerd; het Rijk heeft de Regio Stedendriehoek €20 miljoen toegekend.

Daarnaast heeft het rijk de provincies opdracht gegeven om op een groot aantal taakvelden, samen met de gemeenten, waterschappen en bijvoorbeeld woningcorporaties, met integrale plannen te komen. We versterken daarom de samenwerking met de provincie(s). Via de G40 en VNG proberen wij, zowel ambtelijk als bestuurlijk, invloed uit te oefenen op landelijke programma's en onze bestaande netwerken op regionaal, provinciaal en landelijk niveau te versterken en waar mogelijk uit te breiden. Het succesvol aanvragen van subsidies is daarvan een essentieel onderdeel.

Doelen & prestaties

Programma	Taakveld				
Burger en bestuur	0.1 Bestuur; 0.2 Burgerzaken; 3.1 Economische ontwikkeling; 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie; 6.5 Arbeidsparticipatie; 6.6 Maatwerkvoorziening (WMO); 8.3 Wonen en bouwen; 0.10 Mutaties reserves.				
		Opgave			
Doelstelling: We werken aan partnerschappen en subsidieverwerving		1	2	3	4
We willen Deventer zodanig positioneren in (boven) regionale samenwerkingen dat dit ten goede komt aan de ambities en opgaven waar Deventer voor staat én Deventer (nog) beter te positioneren op nationale en internationale schaal. Gelijktijdig met het versterken van deze samenwerkingen zetten we in om succesvolle aanvragen te doen voor subsidies.		✓	✓	✓	✓
Prestatie	Relatie provincies en (kennis)organisaties	Budget			
We investeren in onze relatie met de provincies Overijssel en Gelderland. We vergroten en delen onze kennis via VNG en G40 (inclusief Platform 31) en gebruiken deze platformen voor lobby en beleidsbeïnvloeding.		€730.000			
Prestatie	Uitvoeren lobbydossiers	Budget			
We zetten gestructureerd in op minimaal vier lobbydossiers met een eenduidige lobbyboodschap om zo onze lobbykracht te versterken.					
Prestatie	We versterken onze subsidieverwervingskracht	Budget			
We vergroten de kansen op succesvolle aanvragen en toekenningen door de bewustwording van subsidiekansen in de organisatie te versterken, de subsidieverantwoording goed te organiseren en ruimte te bieden voor het inhuren van expertise.		€334.000			
Prestatie	Strategische Agenda regio Stedendriehoek	Budget			
In regioverband geven wij invulling aan de Regionale Agenda 2022-2030 van de Regio Stedendriehoek, inclusief Uitvoeringsagenda 2023-2030, en de Regio Deal.		€1.037.000			
		Opgave			

Doelstelling: We streven naar een (meer) participerende samenleving	1	2	3	4
---	---	---	---	---

Participatie en een modern samenspel tussen overheid en samenleving versterken ons gemeentebestuur en creëren maatschappelijke meerwaarde. We willen de kennis en ervaring van inwoners en ondernemers goed benutten.

✓

Prestatie	Monitoren en verder professionaliseren	Budget
-----------	--	--------

In 2026 definiëren we meetbare prestatie-indicatoren, om het participatiebeleid en de uitvoering nog beter te kunnen monitoren. Daarnaast evalueren we in 2026 met inwoners en raad het Participatiebeleid. De vervolgacties uit de tussenevaluatie Participatiebeleid 2025 (zoals een eenduidige werkwijze) voeren we ondertussen verder uit.

Prestatie	Inwoner beter leren kennen	Budget
-----------	----------------------------	--------

In 2026 ontwikkelen we betrokkenheids- en leefstijlprofielen, zodat we onze mix van participatie instrumenten nog gericht kunnen gaan inzetten.

Binnen budget Participatie (€175.000)

Prestatie	Implementeren Wet open overheid	Budget
-----------	---------------------------------	--------

De Wet open overheid (Woo) is in 2022 in werking getreden. Naast het stroomlijnen van Woo-verzoeken, het aanstellen van een Woo-contactpersoon, verplicht de wet de overheid om bepaalde informatie actief openbaar te maken. In totaal gaat het om 15 informatiecategorieën, zoals adviezen, beschikkingen en onderzoeksrapporten. In totaal krijgt de overheid 4 tot 8 jaar de tijd voor de actieve openbaarmaking en het verbeteren van de informatiehuishouding. In 2026 zullen interne werkprocessen vastgelegd worden om de wet uit te voeren en wordt er verder gewerkt aan ambitie voor en een visie op transparantie, waarbij vindbaarheid en toegankelijkheid centraal staan.

Binnen Woo budget (€326.000)

Prestatie	Uitvoeren Actieplan Jongerenparticipatie	Budget
-----------	--	--------

We zijn gestart met de uitvoering in 2025. In 2026 is de kinderburgemeester gestart en worden rondleidingen door het Stadhuis gegeven aan basisschoolleerlingen. Ook gaan we in 2026 verder met de andere onderdelen uit het actieplan.

Binnen budget Participatie (€175.000)

Prestatie	Ontwikkelen Participatie-atlas	Budget
-----------	--------------------------------	--------

In 2025 hebben we een online kaart ontwikkeld met het overzicht van bewonersinitiatieven en participatietrajecten, wat zowel voor inwoners als voor ambtenaren overzicht en inzicht gaat bieden.

In 2026 vullen we de online kaart stap voor stap met relevante beschikbare data (zoals bewonersinitiatieven en Open Stad projecten) en maken afspraken over actualisatie, beheer en onderhoud.

Binnen budget Participatie (€175.000)

Opgave

Doelstelling: We leveren gastvrije dienstverlening die voldoet aan de landelijke BurgerServiceCode	1	2	3	4
--	---	---	---	---

Onze dienstverlening sluit aan op de vraag van inwoners en ondernemers. Producten en diensten zijn toegankelijk, met transparante procedures, korte doorlooptijden en heldere antwoorden door kundige en vriendelijke medewerkers. We hanteren hiervoor de kwaliteitsnormen uit de landelijke BurgerServiceCode. ✓

Prestatie	Uitvoeren paspoortenpiek	Budget
-----------	--------------------------	--------

In 2024 is de eerste paspoortenpiek gestart. Gedurende 5 jaar zal het aantal aanvragen voor reisdocumenten aanzienlijk hoger zijn. Dit is een gevolg van de langere geldigheidsduur (van 5 naar 10 jaar) van paspoorten en ID-kaarten die in 2014 is ingevoerd. De piek is op zijn hoogste punt in 2027 en neemt dan geleidelijk af. Vanaf 2029 wordt een daling in het aantal aanvragen verwacht. Het team Publiekscontacten is verantwoordelijk voor de uitvoering van het aanvraagproces, zodanig dat onze dienstverlening kwalitatief en kwantitatief op orde is. €220.000

Prestatie	Voortgangsrapportage Publieke Dienstverlening	Budget
-----------	---	--------

Jaarlijks leveren we de voortgangsrapportage Publieke Dienstverlening, waarin een kwantitatieve en kwalitatieve beschrijving van de geleverde dienstverlening, aan de hand van de landelijke Burgerservicecode. Uit het klanttevredenheidsonderzoek (laatste 2025) volgen verbeteracties.

Prestatie	Implementatie Podium D	Budget
-----------	------------------------	--------

Het gemeentebrede zaak- en archiefsysteem e-Suite vervangen we voor een set van componenten. Deze hebben we in Dimpact-verband met meerdere gemeenten en op basis van de common ground-techniek ontwikkeld. Implementatie start in het Q4-2025 en loopt door in 2026. Het gemeentebrede zaak- en archiefsysteem e-Suite moet uiterlijk 1 juli 2027 vervangen zijn.

Prestatie	Effectmeting DeventerWijzer	Budget
-----------	-----------------------------	--------

DeventerWijzer is een online platform dat inwoners informatie over wonen, welzijn, zorg en geldzaken biedt. In 2025 wordt DeventerWijzer doorontwikkeld, zodat inwoners informatie nog sneller en makkelijker kunnen vinden en deze informatie beter beheerd kan worden. In 2026 voeren we in samenwerking met Kennis en Verkenning een effectmeting van de vernieuwde DeventerWijzer. €131.000

Prestatie	Regie op contact-intensieve inwoners	Budget
-----------	--------------------------------------	--------

Binnen de gemeente komen medewerkers soms voor uitdagingen te staan in het contact met inwoners. Om deze situaties zorgvuldig en eenduidig te benaderen, is interne afstemming essentieel. Heldere afspraken, een consistente gedragslijn en consistente communicatie – zowel intern als richting de inwoner – dragen bij aan een respectvolle en werkbare relatie. Dit

vraagt om een duidelijke aanpak en gedragslijn die zowel de inwoner als de organisatie houvast biedt. In 2026 worden deze aanpak en gedragslijn vastgesteld.

Prestatie	Pro-actieve Dienstverlening	Budget
Van de overheid wordt verwacht dat ze haar inwoners en ondernemers op allerlei manieren pro-actieve dienstverlening biedt en niet lastigvalt met onnodige vragen, procedures en formulieren. De afgelopen jaren hebben we eerste stappen gezet. Daarnaast zijn er ontwikkelingen vanuit het rijk. Zo wordt bijvoorbeeld de Participatiewet aangepast om pro-actief te kunnen handelen. In 2026 voeren we een verkenning uit om te komen tot een gemeente brede aanpak.		

Prestatie	Overheidsbrede Dienstverlening	Budget
In 2026 breiden we de teams die meedoen uit en betrekken we onze externe partners bij het overheidsbrede denken en handelen. Daarnaast zetten we samen met onze partners communicatie in met als doel dat meer inwoners gebruik gaan maken van overheidsbrede dienstverlening.		

Exploitatie

(bedragen x €1.000)

	2025	2026	2027	2028	2029
Lasten	13.695	12.651	12.464	12.151	11.639
Baten	2.526	2.739	2.894	2.730	2.185
Saldo exclusief reserves	-11.169	-9.912	-9.569	-9.421	-9.454
Storting in reserves	200	0	6	0	0
Putting uit reserves	1.573	82	0	200	0
Saldo reserves (taakveld Mutaties reserves)	1.374	82	-6	200	0
Saldo inclusief reserves	-9.795	-9.830	-9.576	-9.221	-9.454

Toelichting verschil saldo inclusief reserves begroting 2026 ten opzichte van begroting 2025

De wijziging van het saldo inclusief reserves met €34.000 ten opzichte van 2025 is als volgt te verklaren:

Perspectiefnota 2026-2029

Omschrijving	Verschil begroting 2026 t.ov. begroting 2025	Toelichting
Raadsadviseur	€131.000	In 2023 is voor twee jaar budget beschikbaar gesteld voor een tijdelijke financiering van een junior raadsadviseur. In november 2025 lopen de tijdelijke middelen af. Inmiddels blijkt dat de capaciteit van de junior raadsadviseur toegevoegde waarde heeft en ook moeilijk meer kan worden gemist. In de perspectiefnota is een voorstel van de werkgeverscommissie opgenomen om vanaf 2026 structureel een extra raadsadviseur schaal 12 in de formatie op te nemen (€131.000)
Legesinkomsten paspoortpiek	-€60.000	De verwachte legesinkomsten reisdocumenten zijn in de jaren 2026-2028 tijdelijk hoger dan de extra kosten die we maken voor het verwerken van de paspoortpiek.

Indexatie

Omschrijving	Vershil begroting 2026 t.ov. begroting 2025	Toelichting
Loonbijstelling	€45.000	Door de indexering van de lonen met 0,84% stijgen de budgetten voor apparaatslasten binnen dit programma.
Prijsbijstelling	€142.000	Door de indexering van de prijzen met 4% stijgen de budgetten voor goederen, diensten en subsidies binnen dit programma.

Overige afwijkingen

Omschrijving	Vershil begroting 2026 t.ov. begroting 2025	Toelichting
Reallocatie Deventer Wijzer	€131.000	DeventerWijzer is de sociale kaart van Deventer, waar inwoners informatie kunnen vinden over wonen, welzijn en zorg. De gemeente Deventer is opdrachtgever en subsidieverstrekker voor Bibliotheek Deventer, die als opdrachtnemer de software inkoopt en DeventerWijzer onderhoudt. Het opdrachtgeverschap en het structurele budget ad €131.000 wordt overgedragen van Programma 8 Meedoen aan het Programma 1 (Publieke Dienstverlening). De reden hiervoor is dat DeventerWijzer meer vanuit de klantreis moet worden ingericht dan vanuit de inhoud. Daarom is het logischer om de aansturing vanuit Programma 1 (Publieke Dienstverlening) te organiseren, waar expertise over de klantreis aanwezig is.
Reallocatie loonsom publiekscontacten naar management en ondersteuning	-€78.000	Besparingen op loonsom receptie en backoffice publiekscontacten ingezet voor hogere kosten management en ondersteuning. Zie ook programma Bedrijfsvoering.
Basisregistratie Personen	- €17.000	Verlaging bijdrage Basisregistratie Personen conform meicirculaire 2025 Ministerie BZK.
Eenmalige budgetten vervallen	-€612.000	Eenmalige budgetten in 2025 die in 2026 zijn vervallen: Storting in reserve voor verkiezingen (-€200.000), 80 jaar bevrijding (-€40.000), onderzoek slavernijverleden (-€75.000), eenmalige bijdrage regio Stedendriehoek (-€89.000), Raadsfunctie (-€98.000), aflopend tijdelijk budget participatie (-€110.000)
Eenmalige budgetten 2026	€353.000	Eenmalig budget Raadsverkiezingen (€303.000), uitbreiding data-analist (€53.000), overig (-3)

Taakvelden

(bedragen x €1.000)

Burger en Bestuur	2025	2026	2027	2028	2029
Bestuur	-7.800	-7.301	-7.202	-7.136	-7.136
OZB-woningen	-25	0	0	0	0
Belastingen Overig	-7	-7	-7	-7	-7
Burgerzaken	-3.215	-2.480	-2.237	-2.154	-2.187
Maatwerkvoorzieningen (WMO)	-32	-32	-32	-32	-32
Economische ontwikkeling	-15	-16	-16	-16	-16
Wonen en Bouwen	-18	-19	-19	-19	-19
Arbeidspar.toeleiding naar werk	-16	-16	-16	-16	-16
Samenkracht en burgerparticipatie	-35	-36	-36	-36	-36
Begraafplaatsen	-6	-6	-6	-6	-6
Saldo exclusief reserves	-11.169	-9.912	-9.569	-9.421	-9.454

Voorzieningen

(bedragen x €1.000)

	2026	2027	2028	2029
Uitgaven t.l.v. voorzieningen	363	363	363	363
Inkomsten t.g.v. voorzieningen	421	423	423	424
Saldo	58	60	60	61

Gerelateerde informatie

Documenten

Documentnaam	Bestandsgrootte	Openen
Voortgangsrapportage Publieke Dienstverlening 2024	5,8 Mb	Voortgangsrapportage Publieke Dienstverlening 2024
Klanttevredenheidsonderzoek 2025		Klanttevredenheidsonderzoek 2025
Participatiebeleid gemeente Deventer		Participatiebeleid
Tussenevaluatie Participatiebeleid gemeente Deventer 2025	8,3 Mb	Tussenevaluatie Participatiebeleid - mei 2025
Strategische Agenda Regio Stedendriehoek 2022-2030	1,5 Mb	Strategische Agenda Regio Stedendriehoek
Uitvoeringsagenda Regio Stedendriehoek 2023-2030	0,1 Mb	Uitvoeringsagenda
Voortgangsrapportage Regio Deal maart 2023	18,2 Mb	Voortgangsrapportage Regio Deal
Prioritaire lobbydossiers november 2023		

Openbare orde en veiligheid

Omschrijving

In het programma Veiligheid werken interne afdelingen en externe partners samen aan het versterken van de veiligheid, leefbaarheid en weerbaarheid van inwoners, ondernemers en bezoekers in de gemeente Deventer. Dit doen we door in te zetten op een breed en complex scala aan thema's binnen het veiligheidsdomein.

Breed omdat veiligheid vele thema's omvat; van personen met onbegrepen gedrag tot de bestuurlijke aanpak van ondermijnende criminaliteit. Ook het voorkomen van radicalisering en extremisme, aanpak van veelplegers, extreme woonoverlast, voetbalveiligheid, aanpak van drugsoverlast en bevorderen van digitale veiligheid behoren tot dit programma.

Complex, omdat alleen door goede afstemming en gezamenlijke inzet we effectief op veiligheidsvraagstukken kunnen inspelen. Dit doen we door de noodzakelijke verbinding en samenwerking met een groot aantal partners binnen én buiten de veiligheidsketen.

De complexiteit van dit werk zit in de noodzakelijke samenwerking met een groot aantal partners binnen én buiten de veiligheidsketen. Alleen door goede afstemming en gezamenlijke inzet kunnen we effectief inspelen op veiligheidsvraagstukken. Om onze doelen te bereiken richten we ons op drie kerntaken die ook in de Strategische Veiligheidsagenda staan beschreven, namelijk:

1. Signaleren en adviseren op trends en ontwikkelingen die veiligheid en leefbaarheid negatief (kunnen) beïnvloeden
2. Regie voeren op de integrale aanpak (beleidsmatige regie)
3. Regie voeren op een adequate uitvoering (operationele regie)

Hoewel de gemeente niet alles zelf in de hand heeft als het gaat om het veiligheidsgevoel van inwoners en ondernemers, zien we gelukkig dat steeds meer organisaties hun verantwoordelijkheid nemen en bijdragen aan een veilige leefomgeving. Toezicht en handhaving zijn belangrijke instrumenten om het veiligheidsbeleid in de praktijk te brengen. Waar mogelijk stemmen we de inzet van toezichthouders af met inwoners en organisaties, zodat deze aansluit bij de lokale behoefte. Daarnaast leveren we een actieve bijdrage aan Veiligheidsregio IJsselland. Dit doen we onder andere op het gebied van rampenbestrijding en crisisbeheersing. We voeren onze taken uit door bijvoorbeeld te begrenzen en reguleren, door middel van vergunningverlening en handhaving. Ook registreren en faciliteren we, bijvoorbeeld door onze taken op het gebied van evenementen en betaald voetbalwedstrijden uit te voeren.

Actuele beleidscontext

Samen werken aan een veilig, rechtvaardig en weerbaar Deventer

In de afgelopen jaren is er in Deventer veel werk verricht om de leefbaarheid en veiligheid te bevorderen en de samenwerking met onze interne- en externe partners, zoals de politie en het Openbaar Ministerie, naar een hoger niveau te brengen. Dat heeft onder ander geleid tot dalende criminaliteitscijfers en een toegenomen gevoel van veiligheid. Belangrijk is dat in Deventer het beleidsmatige fundament gekoppeld is aan de uitvoeringspraktijk en daarmee vanuit korte lijnen snel gereageerd op problematiek wordt gereageerd.

Voor de periode 2024-2027 is een Strategische Veiligheidsagenda opgesteld met twee accenten. We creëren meer ruimte en positie voor de burgemeester als regisseur op het veiligheidsdomein en zetten in op drie strategische veiligheidsthema's, namelijk:

1. Concrete maatregelen tegen de ondermijnende effecten van criminaliteit (Wet Bibob, integrale handhaving, bestuurlijke maatregelen).
2. Inzetten op de samenwerking en ontwikkeling van de domeinen jeugd, zorg en veiligheid, zodat inwoners veilig kunnen opgroeien, zich kunnen ontwikkelen en ontplooiën.
3. Vergroten van de maatschappelijke weerbaarheid en veerkracht van de Deventer samenleving en de eigen organisatie, zodat men beter voorbereid is op crisissituaties als gevolg van bijvoorbeeld oorlog, cybercrime of klimaatverandering.

Daarnaast houden we de resultaten op ons veiligheidsfundament op peil met de thema's openbare orde, crisisbeheersing en de overige wettelijke taken en bevoegdheden. Denk daarbij aan inzet bij rampen en crisis, het veilig verloop van evenementen en betogingen, digitale veiligheid en veilig uitgaan.

Vanzelfsprekend doen we dit in nauwe samenwerking met partners binnen en buiten de gemeente, op lokaal en regionaal niveau. De focus blijft om in samenwerking met interne en externe partners vanuit een programmatische insteek de veiligheid, rechtvaardigheid en weerbaarheid in Deventer te versterken. Vergunningverlening, toezicht en handhaving ondersteunen de uitvoering van het beleid. Hierbij zoeken we nog actiever de samenwerking op met andere (veiligheids- en zorg)partners en richten we ons steeds meer op preventie in plaats van repressie. Hierbij hebben we aandacht voor de rol die wij (kunnen) hebben: een signalerende, adviserende en/of interveniënde rol.

Doelen & prestaties

Programma	Taakveld	Opgave			
Openbare orde en veiligheid	1.1 Crisisbeheersing en brandweer; 1.2 Openbare orde en veiligheid; 0.10 Mutaties reserves.				
Doelstelling: Behouden en verbeteren van de objectieve en subjectieve veiligheid		1	2	3	4
Deventer is een gemeente die veilig is en voelt en dat willen we zo houden.				✓	

Prestatie	Versterken van bestuurlijke aanpak tegen drugscriminaliteit	Budget
We verminderen drugsoverlast op straat door middel van bestuurlijke maatregelen (APV, wet Damocles). Daarnaast stellen we nieuw coffeeshopbeleid vast.		€10.000

Prestatie	Versterken van het bewustzijn van de gevaren van digitale criminaliteit	Budget
	We vergroten het bewustzijn van inwoners op het gebied van digitale criminaliteit door middel van publiekscampagnes en voorlichting voor specifieke doelgroepen.	€10.000

Prestatie	Deelnemen aan het Zorg- en Veiligheidshuis IJsselland	Budget
	We nemen deel aan het Zorg- en Veiligheidshuis IJsselland. Het Zorg- en Veiligheidshuis is een samenwerkingsverband op het snijvlak van de beleidsvelden veiligheid en zorg. Het Zorg- en Veiligheidshuis biedt expertise bij ernstige overlast, jeugdproblematiek, geweld in afhankelijkheidsrelaties, mensenhandel, radicalisering, veelplegers etc.	€210.000

Prestatie	Zorgdragen voor een ongunstig klimaat voor ondermijnende activiteiten	Budget
	We beschermen de samenleving zo goed als mogelijk tegen de ondermijnende effecten van criminaliteit en maken de gemeente onaantrekkelijk voor de georganiseerde criminaliteit. Dit doen we met een aanpak gericht op de onderliggende, niet direct zichtbare vormen en structuren van ondermijnende criminaliteit. In samenwerking met onze overheidspartners, inwoners, bedrijven en instellingen maken we de samenleving weerbaarder tegen criminele invloeden die de democratische rechtsstaat en een veilig en gezond woon- en leefklimaat bedreigen.	€125.000

Prestatie	Verkrijgen en behouden van het keurmerk veilig ondernemen	Budget
	We verkrijgen en behouden voor ieder winkelgebied en alle bedrijventerreinen het keurmerk veilig ondernemen.	€25.000

	Opgave			
Doelstelling: Voorkomen en verminderen van de onveiligheid in Deventer veroorzaakt door brand, ramp of crisis	1	2	3	4
We voorkomen en verminderen de onveiligheid in Deventer veroorzaakt door brand, ramp of crisis.				✓

Prestatie	Uitvoeren van de taken van de Veiligheidsregio IJsselland	Budget
	Uitvoeren van de taken van de Veiligheidsregio IJsselland.	€8.930.000

Prestatie	Vorbereiden en uitvoeren van gemeentelijke crisistaken	Budget
	We bereiden de gemeentelijke crisistaken voor en voeren deze uit.	€10.000

Prestatie	Verhogen weerbaarheid	Budget
We verhogen de weerbaarheid en veerkracht van onze inwoners, bedrijven en onze eigen organisatie in crisissituaties als gevolg van bijvoorbeeld oorlog, klimaatveranderingen of cybercrime.		€116.000

		Opgave			
Doelstelling: Zorgdragen voor de naleving van regels en voorschriften ten behoeve van de openbare orde		1	2	3	4
We dragen zorg voor de naleving van regels en voorschriften ten behoeve van de openbare orde.				✓	

Prestatie	Uitvoeren toezicht en handhaving	Budget
We houden toezicht en handhaven de regels in het publieke domein, door uitvoering van de activiteiten die zijn vastgelegd en geprioriteerd in het Uitvoeringsprogramma VTH.		€1.600.000

Prestatie	Uitvoeren vergunningverlening	Budget
We verlenen vergunningen en adviseren over bijzondere wetten (horeca, evenementen, coffeeshops en seksinrichtingen) waardoor 100% van de vergunningplichtige bedrijven en organisaties voldoen aan alle wettelijke eisen.		€1.600.000

Beleidsindicatoren

Nummer	Taakveld		Naam			Toelichting	Bron
6	Veiligheid		Verwijzingen Halt			Aantal per 1.000 jongeren	Bureau Halt
Jaar	2026	2025	2024	2023			
Waarde	10	6	6	8			

Nummer	Taakveld		Naam			Toelichting	Bron
8	Veiligheid		Winkeldiefstallen			Aantal per 1.000 inwoners	CBS
Jaar	2026	2025	2024	2023			
Waarde	2,60	3,20	3,20	2,70			

Nummer	Taakveld		Naam			Toelichting	Bron
9	Veiligheid		Geweldsmisdrijven			Aantal per 1.000 inwoners	CBS
Jaar	2026	2025	2024	2023			
Waarde	4,40	4,40	4,40	3,90			

Nummer	Taakveld		Naam			Toelichting	Bron
10	Veiligheid		Diefstallen uit woning			Aantal per 1.000 inwoners	CBS
Jaar	2026	2025	2024	2023			
Waarde	1,20	1,10	1,10	1,80			

Nummer	Taakveld		Naam			Toelichting	Bron
11	Veiligheid		Vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag			Aantal per 1.000 inwoners	CBS
Jaar	2026	2025	2024	2023			
Waarde	6,20	6,30	6,30	5,90			

Exploitatie

(bedragen x €1.000)

	2025	2026	2027	2028	2029
Lasten	15.263	18.392	14.967	14.487	14.485
Baten	1.477	1.211	1.211	998	998
Saldo exclusief reserves	-13.786	-17.181	-13.756	-13.488	-13.487
Storting in reserves	0	0	0	0	0
Putting uit reserves	-50	3.481	87	12	12
Saldo reserves (taakveld Mutaties reserves)	-50	3.481	87	12	12
Saldo inclusief reserves	-13.836	-13.700	-13.668	-13.476	-13.475

Toelichting verschil saldo inclusief reserves begroting 2026 ten opzichte van begroting 2025

De wijziging van het saldo inclusief reserves met €136.000 ten opzichte van 2025 is als volgt te verklaren:

Perspectiefnota 2026-2029

Omschrijving	Verschil begroting 2026 t.ov. begroting 2025	Toelichting
Veiligheidsregio bijdrage FLO - optimalisatie	-€708.000	In de huidige situatie wordt de FLO jaarlijks afgerekend met de Veiligheidsregio op basis van een structureel beschikbaar budget. Voorgesteld wordt om voor de toekomstige afrekeningen FLO een voorziening in te stellen en deze incidenteel te vullen obv een doorrekening FLO t/m einde looptijd. Een deel van de FLO, de maatwerkbijdrage is onderdeel van de deelnemersbijdrage, zijnde €213.000. Dit budget kan ook vrijvallen. De afrekening FLO kan dan vanuit de voorziening plaatsvinden waardoor het budget 2026 ad €708.000 vrij kan vallen. (2027 vrijval ad €537.580, 2028 e.v. €687.661).
Horecaleges	€52.000	De afgelopen jaren zijn de inkomsten (baten) van horeca-leges structureel te hoog ingeschat, waardoor de begroting op dit punt niet reëel is. Er is een nieuwe prognose gemaakt, waardoor een heroverweging van de baten van horeca-leges noodzakelijk is. Bij de perspectiefnota stond deze post als PM opgenomen.
Toezicht en handhaving en OV functieherwaardering	€114.000	In 2025 is een functieherwaarderingstraject uitgevoerd voor functies binnen de teams ondernemen en vergunningen en toezicht & handhaving. Deze herwaardering is uitgevoerd, omdat de inschaling niet meer passend was bij de werkzaamheden. Deze werkzaamheden zijn bij beide teams

Omschrijving	Verschil begroting 2026 t.ov. begroting 2025	Toelichting
		complexer geworden, waardoor ook de inschaling passend gemaakt moest worden. De functieherwaardering kost €114.000 per jaar.
Uitbreiding capaciteit handhavingsjurist	€122.000	We krijgen steeds meer verantwoordelijkheden op het gebied van openbare orde en veiligheid. Er is een toename te zien in bestuursrechtelijke interventies (drugsfeiten en strafbare gedragingen openbare orde en veiligheid), maar de zaken zijn ook complexer geworden. Dit leidt, bij het oppakken van alle door de politie voor bestuurlijke handhaving aangedragen zaken, tot een tekort aan handhavingsjuristen. Structureel wordt 1 FTE handhavingsjurist begroot.
Programma weerbaarheid en veerkracht	€125.000	Het vergroten van de maatschappelijke weerbaarheid is een meerjarige opgave, een die bij het opstellen van de strategische veiligheidsagenda nog niet was voorzien. Dit vraagt om extra capaciteit en middelen voor de jaren 2026 en 2027, waarvoor €125.000 is begroot.
Procesregisseur multiproblematiek zorg en veiligheidscasussen	€107.000	We gebruiken de (landelijke erkende) methodiek Aanpak Voorkomen Escalatie (AVE) om snel te kunnen schakelen tussen organisaties op het snijvlak van zorg en veiligheid bij complexe zorg- en veiligheidscasussen. Door toename van multi-problematiek en stagnerende samenwerking is er behoefte aan een extra procesregisseur. Dit vraagt om structurele capaciteit van 1 fte waarvoor jaarlijks €107.000 nodig is.

Indexatie

Omschrijving	Verschil begroting 2026 t.ov. begroting 2025	Toelichting
Loonindex	€36.000	Door de indexering van de lonen met 0,84% stijgen de budgetten voor apparaatslasten binnen dit programma.
Prijsindex	€26.000	Door de indexering van de prijzen met 4% stijgen de budgetten voor goederen, diensten en subsidies binnen dit programma.
Loon- en prijsindex verbonden partijen	€375.000	Van de verbonden partijen ontvangen we jaarlijks een begroting waarin zij de loon- en prijsstijging vertaald hebben op basis van de binnen de verbonden partij vastgestelde index. Voor de verbonden partij binnen dit programma leidt dit tot de volgende stijging van bijdrage aan: • Veiligheidsregio IJsselland

Overige afwijkingen

Omschrijving	Verschil begroting 2026 t.ov. begroting 2025	Toelichting
Veilige Steden	€30.000	Programma Veilige Steden heeft als doel de sociale veiligheid van vrouwen en meisjes in de publieke ruimtes te vergroten. Bijdrage Meicirculaire 2025.
Overig	-€330.000	Verschil 2026 t.o.v. 2025 betreft voor €330.000 eenmalige budgetten in 2025 betreffende inzet casemanager horeca, budget wedstrijden GoAhaedEagles, budget vuurwerkshow en lager budget functioneel leeftijdontslag.

Taakvelden

(bedragen x €1.000)

Openbare Orde en Veiligheid	2025	2026	2027	2028	2029
Openbare orde en Veiligheid	-4.772	-5.122	-5.092	-4.826	-4.826
Crisisbeheersing en Brandweer	-9.014	-12.060	-8.663	-8.662	-8.661
Saldo exclusief reserves	-13.786	-17.181	-13.756	-13.488	-13.487

Gerelateerde informatie

Documenten

Documentnaam	Bestandsgrootte	Openen
Aanpak geweld in afhankelijkheidsrelaties en seksueel grensoverschrijdend gedrag		Geweld in afhankelijkheidsrelaties en seksueel grensoverschrijdend gedrag 2024
Sekswerkbeleid Deventer		Sekswerkbeleid Deventer 2024
Beleidsregel toepassing wet Bibob gemeente Deventer	0,2 Mb	Beleidsregel toepassing wet Bibob gemeente Deventer
Regelgeving evenementen	1,0 Mb	Evenementenbeleid Deventer
Uitvoeringsprogramma VTH 2024	1,0 Mb	VTH-Uitvoeringsprogramma VTH 2024 gemeente Deventer
Huisvestingsverordening Deventer	0,1 Mb	Huisvestingsverordening 2022
Strategische Veiligheidsagenda en Voortgangsrapportage		Strategische Veiligheidsagenda en voortgangsrapportage 2024 gemeente Deventer
Preventie en handhavingsplan Alcoholwet gemeente Deventer		Preventie en handhavingsplan Alcoholwet gemeente Deventer 2024-2027
Beleidsregel artikel 13b Opiumwet gemeente Deventer		Beleidsregel artikel 13b Opiumwet gemeente Deventer

Leefomgeving

Omschrijving

Dit programma gaat over het inrichten, onderhouden en verbeteren van de openbare ruimte. Ook horen hier maatregelen bij die zorgen voor betere bereikbaarheid, verkeersdoorstroming en parkeermogelijkheden.

De belangrijkste taken zijn:

- Beheer en onderhoud van straten, pleinen en groen naast alle andere assets in de openbare ruimte
- Veiligheidsonderhoud
- Dagelijks en regulier onderhoud
- Groot onderhoud en vervanging van onderdelen
- Herinrichting van gebieden
- Beheer van de haven en parkeerlocaties

Wij coördineren deze taken en zorgen dat ze goed worden uitgevoerd. Tegelijkertijd veranderen we als gemeente: we willen inwoners meer ruimte geven voor eigen initiatief en zelfbeheer.

Daarnaast bevat dit programma ook wettelijke taken die met de openbare ruimte te maken hebben. Denk aan:

- Ligplaatsen in havens
- Inritten en rioolaansluitingen
- Verkeersbesluiten en parkeervergunningen
- Kabels, leidingen en begraafplaatsen

Visie op de Leefomgeving

We zorgen niet alleen voor een duurzame leefomgeving, maar geven ook aandacht aan de maatschappelijke waarde van de openbare ruimte. In onze Visie Leefomgeving staan vier belangrijke pijlers:

1. Schoon, heel en veilig – een nette en veilige omgeving
2. Bewuste inrichting – met aandacht voor gebruik en uitstraling
3. Maximaal rendement – slim gebruik van middelen en ruimte
4. Ruimte voor initiatief – inwoners krijgen de kans om mee te denken en te doen

Nieuwe aanpak

Omdat er de afgelopen jaren weinig geld beschikbaar was, kiezen we nu voor een andere manier van werken. We combineren kleine projecten en regulier onderhoud in één proces. Door per wijk te kijken wat nodig is, kunnen we middelen beter inzetten en op elkaar afstemmen.

Met extra geld dat beschikbaar komt, kunnen we onderdelen van de openbare ruimte vervangen die aan het einde van hun levensduur zijn. Dit wordt zichtbaar in onze meerjarenplanning (MJOP-MIND).

De actualiteit

De openbare ruimte wordt steeds intensiever gebruikt. Dit vraagt om extra inzet van de gemeente om overzicht en controle te houden. Nieuwe maatschappelijke ontwikkelingen en veranderende inzichten maken het nodig om hier op een zorgvuldige manier mee om te gaan. Denk bijvoorbeeld aan:

- Klimaatverandering
- De overgang naar duurzame energie
- Initiatieven van bewoners om mee te doen
- Meer aandacht voor gezondheid en beweging
- Een samenleving waarin iedereen mee kan doen
- Nieuwe manieren van vervoer

Daarnaast zien we dat wonen, werken en vrije tijd steeds meer met elkaar verweven raken in het dagelijks leven.

Gemeentelijke regie en aanpak

Daarom is het belangrijk dat de gemeente de regie houdt over de openbare ruimte — ook onder de grond. Die regie bestaat uit twee delen:

- Ontwikkeland: actief inspelen op veranderingen en kansen
- Faciliterend: ruimte geven aan initiatieven van inwoners en organisaties

De openbare ruimte speelt een centrale rol bij veel uitdagingen waar de gemeente de komende jaren mee te maken krijgt. Het is een belangrijke basis voor een leefbare, duurzame en toekomstgerichte omgeving.

Actuele beleidscontext

Het Programma Leefomgeving werkt aan het behalen van de doelen uit de programmabegroting. Dit gebeurt volgens de richtlijnen uit de Visie Leefomgeving (2014) en het Uitvoeringsprogramma (2016). Het belangrijkste doel van deze visie is dat iedereen in Deventer woont in een schone, veilige en goed onderhouden omgeving. De gemeente wil zoveel mogelijk resultaat halen uit de investeringen. Er is ook ruimte voor ideeën van buitenaf, zodat de woonomgeving voor iedereen prettig blijft.

Om de Visie Leefomgeving beter aan te laten sluiten bij nieuwe ontwikkelingen, zoals de overgang naar duurzame energie, het aanpassen aan klimaatveranderingen en het verduurzamen van de stad wordt deze geactualiseerd. Dit helpt om het idee van 'Ontwikkeld beheer' beter uit te leggen. Daarbij worden hele buurten verbeterd door acties vanuit het programma.

In de komende jaren vraagt dit extra aandacht voor onderwerpen zoals vergrijzing, gezondheid, inclusie en ruimte voor bewonersinitiatieven. Binnen de nieuwe Omgevingswet wordt gekeken hoe deze thema's passen binnen de beschikbare middelen en regels.

Het wordt steeds moeilijker om alle taken van het Programma Leefomgeving goed uit te voeren. Daarom is in 2023 een nota kapitaalgoederen (NKG) gemaakt. Hierin staat hoeveel geld nodig is om bijvoorbeeld straten, pleinen, groen en speelplekken te onderhouden en te vervangen als ze versleten zijn. In 2023 en 2024 is hier al deels geld voor vrijgemaakt.

Bij het bespreken van de perspectiefnota voor 2026-2029 is opnieuw gezegd dat er meer geld nodig is. Als de meerjarenbegroting voor 2026-2029 wordt vastgesteld, kan het programma worden uitgebreid. Daarbij wordt goed gekeken naar wettelijke verplichtingen en wat de samenleving belangrijk vindt.

1. Ontwikkelingen en trends voor de komende jaren

Inleiding

Welke ontwikkelingen hebben we de afgelopen jaren gezien, en wat kunnen we in de komende jaren verwachten? De trends en ontwikkelingen die we nu zien, zijn een combinatie van dingen die al gebeuren, die blijven doorgaan, en nieuwe veranderingen die waarschijnlijk snel komen. Hieronder staat een overzicht van verschillende onderwerpen die invloed hebben op hoe we onze leefomgeving inrichten, beheren en onderhouden. Deze ontwikkelingen bepalen hoe we werken en welke middelen we nodig hebben in de komende jaren.

De ontwikkelingen en trends

Door klimaatverandering krijgen we steeds vaker te maken met problemen zoals wateroverlast, droogte en hittestress. Om deze negatieve gevolgen te beperken, is een speciaal programma gestart: het klimaatadaptatieprogramma. We zijn begonnen met een langdurig en intensief traject om deze problemen aan te pakken. De eerste stappen zijn gezet, maar er zijn nog veel uitdagingen.

Ook de overgang naar duurzame energie en warmte heeft gevolgen voor onze leefomgeving. Niet alleen voor gebouwen, maar ook voor parken, straten en andere openbare ruimtes. Er zijn nieuwe voorzieningen nodig, zowel onder als boven de grond. Daardoor moeten straten soms worden opengemaakt en moet de inrichting van de omgeving worden aangepast.

De overgang naar een circulaire en duurzame samenleving is niet nieuw, maar wordt steeds belangrijker bij het inrichten van onze leefomgeving. Bijvoorbeeld: bij aanbestedingen moet hier meer rekening mee worden gehouden. Ook het ontwerp en beheer van de openbare ruimte verandert hierdoor.

Steeds meer inwoners vinden een gezonde leefomgeving belangrijk. Ze willen gezondheid meer terugzien in hun dagelijks leven. Door corona zijn mensen opnieuw gaan waarderen hoe fijn het is om buiten te sporten en te bewegen in hun eigen buurt. Wonen, werken en recreëren (zoals sporten) zijn daardoor meer met elkaar verbonden geraakt.

Niet alleen kinderen maken gebruik van speelplekken. Ook volwassenen hebben steeds vaker behoefte aan sport- en speelvoorzieningen in hun directe omgeving. Gezondheid in de openbare ruimte wordt daarom een belangrijk thema voor de komende jaren. Kijk hiervoor ook naar het speelbeleidsplan dat door uw raad is vastgesteld.

Meer betrokkenheid van inwoners

We zien dat inwoners en soms ook bedrijven steeds vaker met ideeën komen om delen van de openbare ruimte aan te passen of zelfs zelf te beheren. Dit past bij de trend van een participatiesamenleving. Denk aan het planten van bloemen rond een boom, of grotere plannen zoals het 'right to plan' of 'right to challenge'. Deze initiatieven vragen om goede begeleiding. We willen inwoners beschermen tegen mogelijke juridische problemen.

Een andere ontwikkeling is dat mensen en bedrijven vaker juridische stappen zetten dan vroeger. Dit betekent dat we als gemeente meer juridische ondersteuning nodig hebben.

Een inclusieve en flexibele leefomgeving

We streven naar een samenleving waarin iedereen mee kan doen. Dat heeft ook gevolgen voor de inrichting van de openbare ruimte. De wensen van inwoners veranderen soms sneller dan de technische levensduur van bijvoorbeeld straten of pleinen. Daardoor sluit het onderhoud of de vervanging van deze plekken niet altijd goed aan bij wat mensen willen.

Woningbouw, mobiliteit en openbare ruimte

Onze gemeente staat voor een grote opgave op het gebied van woningbouw en mobiliteit. De openbare ruimte speelt hierin een belangrijke rol. Het is vaak de basis van nieuwe ontwikkelingen. Daarom moet de inrichting van de openbare ruimte al vroeg in het proces worden meegenomen. Denk aan bereikbaarheid, groen, klimaatmaatregelen, gezondheid, sociale contacten en riolering.

Door de groei van de stad zijn er uitdagingen op het gebied van bereikbaarheid en het behouden van een sterke groen/blauwe structuur (groen en water). We moeten bijvoorbeeld de fietsinfrastructuur verbeteren, zorgen voor genoeg fietsparkeerplekken, het Hanzetracé/stadslint Keizerslanden afronden en maatregelen uitvoeren voor de hoofdwegenstructuur (HWS). Groen en water zijn belangrijk voor een gezonde leefomgeving, biodiversiteit, klimaatmaatregelen, recreatie en een aantrekkelijke stad.

Ruimte onder de grond en datagestuurd werken

Ook de ruimte onder de grond wordt steeds belangrijker bij het ontwikkelen van de stad. Als gemeente nemen we de leiding om deze ruimte zo goed mogelijk te verdelen.

Om goed voorbereid te zijn, is datagestuurd werken nodig. We moeten onze gegevens beter organiseren en systemen beter op elkaar afstemmen. Zo krijgen we betere informatie, kunnen we beter samenwerken tussen verschillende vakgebieden en maken we betere voorspellingen. Dit helpt ons om het beheer en de ontwikkeling van de stad goed te sturen.

2. Aandachtspunten

Verandering in aanpak

Tot een paar jaar geleden richtte het programma Leefomgeving zich vooral op 'enkelvoudige' beheer- en onderhoudsvraagstukken in de openbare ruimte. Het programma kijkt steeds meer naar bredere doelen van de gemeente. Daarom wordt het beheer en onderhoud meer per wijk of gebied te gepland. Op deze manier kunnen we beter samenwerken tussen het sociale en ruimtelijke domein. Denk hierbij aan onderwerpen zoals de overgang naar duurzame energie en warmte, het toekomstbestendig maken van bedrijventerreinen en het aanpassen aan klimaatveranderingen.

Nieuwe redenen om de leefomgeving aan te passen

We passen de leefomgeving niet meer alleen aan omdat het technisch nodig is. Steeds vaker willen bewoners, bedrijven of andere betrokkenen veranderingen, ook als er nog geen groot onderhoud nodig is. Dit zorgt soms voor het probleem dat er geen geld beschikbaar is, waardoor we niet altijd aan deze wensen kunnen voldoen.

Beperkte capaciteit en toenemende vraag

Om alle plannen van de gemeente uit te voeren, hebben we mensen en middelen nodig. Die zijn niet altijd voldoende beschikbaar binnen onze eigen organisatie. We zijn ook afhankelijk van onze partners en van bedrijven in de markt. Vooral bij werkzaamheden aan kabels en leidingen zien we dat er te weinig capaciteit is. Dit kan zorgen voor vertraging. De vraag naar deze werkzaamheden is sterk toegenomen, vooral door de energietransitie en problemen met het elektriciteitsnet.

Doelen & prestaties

Programma	Taakveld	Opgave			
Leefomgeving	0.5 Treasury; 0.63 Parkeerbelasting; 2.1 Verkeer en vervoer; 2.2 Parkeren; 2.4 Economische havens en waterwegen; 2.5 Openbaar vervoer; 5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie; 6.3 Inkomensregelingen; 7.2 Riolering; 7.5 Begraafplaatsen en crematoria; 0.10 Mutaties reserves.				
Doelstelling: Waardering openbare ruimte; het schoon (mooi) heel en veilig houden van de fysieke leefomgeving		1	2	3	4
We voldoen aan de beeldmeetlatten zoals vastgelegd in de 'Uitvoeringsagenda bij de visie Leefomgeving' (monitoren d.m.v. de maandelijkse schouwresultaten). Inwoners waarderen de openbare ruimte in 2025 gemiddeld met een 6,7. (monitoren met 2-jaarlijks bewonersonderzoek).		✓	✓		✓
Prestatie	MJOP-MIND projecten (groot onderhoud)	Budget			

We combineren de opgave en de middelen voor groot onderhoud (MJOP), voor vervanging (MJOP) en voor de voor het optimaliseren van de verkeersinfrastructuur (MIND) in de hele openbare ruimte tot één integrale opgave. Daarbij streven we naar maximaal rendement en maximale meerwaarde (pijlers 2 en 3 uit de visie Leefomgeving). Een belangrijke werkwijze hierbij is de buurtgerichte aanpak waarbij geografisch en technisch de middelen worden gebundeld. We passen onze MJOP-programmering aan op basis van de structureel extra beschikbaar gestelde middelen.

€6.824.000

Prestatie	Regulier onderhoud van de openbare ruimte door afspraken met verbonden partijen (via DVO's) en marktpartijen	Budget
-----------	--	--------

Er zijn contracten en overeenkomsten met onze verbonden partijen en met marktpartijen om het dagelijks onderhoud aan de openbare ruimte te realiseren. Het regulier of dagelijks onderhoud is deels belegd bij de verbonden partij HGB (groen en reiniging). In een dienstverleningsovereenkomst (DVO) wordt dit jaarlijks vastgelegd. Met ingang van 2026 voert HGB ook de reinigingstaken uit. Daarnaast zijn er contracten met marktpartijen voor diverse vormen van klein, verzorgend en groot onderhoud aan asfaltverhardingen, elementenverhardingen, pompen en gemalen, openbare verlichting, verkeersregelininstallaties, parkeerinstallaties, onderhoud van het sluiscomplex en civiele kunstwerken. Uitvoering vindt plaats binnen de kaders zoals gesteld in het uitvoeringsprogramma Leefomgeving.	€15.430.000
--	-------------

Prestatie	Uitvoering geven Nota kapitaalgoederen Deventer	Budget
-----------	---	--------

In de Perspectiefnota 2026-2029 zijn aanvullende middelen opgenomen voor het beheren, onderhouden en vervangen van de kapitaalgoederen in Deventer. In de programmabegroting 2026 komt hiervoor aanvullend een bedrag van €525.000 beschikbaar. Dit bedrag zal de komende jaren jaarlijks extra beschikbaar komen.	€525.000
---	----------

Prestatie	Wortelopdruk	Budget
-----------	--------------	--------

Om veiligheidsrisico's te beheersen pakken we het knelpunt m.b.t de wortelopdruk binnen Deventer planmatig aan. Jaarlijks worden de grootste knelpunten in kaart gebracht en bekeken wat mogelijke acties kunnen zijn. De dekking van deze aanpak komt (deels) uit het budget van €1.500.000 dat bij de begroting 2024 eenmalig beschikbaar is gesteld voor de Nota Kapitaal Goederen. Het exacte budget dat resteert voor 2026 is afhankelijk van de voortgang in 2025.	€750.000
--	----------

Prestatie	Visie Leefomgeving actualiseren	Budget
-----------	---------------------------------	--------

In 2025 is onderzocht welke aspecten aan de Visie Leefomgeving zouden kunnen worden toegevoegd. In 2026 bezien hoe we dit, in het licht van de Omgevingswet, onder meer moet laten landen in de kerninstrumenten Omgevingswet. Naar verwachting zal dit een omgevingsprogramma Leefomgeving gaan heten dus daarbij zal de titel visie leefomgeving gaan verdwijnen maar de inhoud wordt wel geactualiseerd zoals is afgesproken.	
---	--

Prestatie	Uitvoering Speelbeleidsplan (spelen, bewegen en ontmoeten)	Budget
	Uitvoering geven aan het speelbeleidsplan (spelen, bewegen en ontmoeten)	€268.000

Doelstelling: Bewuste inrichting afgestemd op de behoefte die past bij de situatie en de huidige tijd (anticiperen op maatschappelijke ontwikkelingen)	Opgave			
	1	2	3	4
Bij het (groot) onderhoud aan de openbare ruimte sturen we niet alleen op de technische toestand van de leefomgeving maar sturen we op een inrichting die past bij de functionele eisen die daar op dit moment aan gesteld worden.	✓	✓	✓	✓

Prestatie	Vergroenen binnenstad	Budget
	In 2023 is gestart met het vergroenen van de binnenstad. Dit betreft een nieuwe opgave voortvloeiend uit het coalitieakkoord. Dit betreft een opgave voortvloeiend uit het coalitieakkoord. In het coalitieakkoord is €100.000 beschikbaar gesteld om de binnenstad te vergroenen en €100.000 vanuit het budget geveltuinen. Hier wordt in 2026 in samenspraak met SDBM verder uitvoering aan gegeven. Ook SDBM heeft aangegeven 100.000,- bij te dragen aan de vergroening van de binnenstad.	€184.000

Prestatie	Uitvoering geven aan het klimaatadaptatieprogramma	Budget
	We geven, conform het coalitieakkoord, uitvoering aan het in 2021 vastgestelde klimaatadaptatieprogramma. In 2021 is het klimaatadaptatieprogramma door ons college vastgesteld. Hierin zit een 35-tal maatregelen. We gaan door met het uitvoering geven aan deze maatregelen. In 2025/2026 wordt het programma geactualiseerd.	

Prestatie	Invoering boomkroonmonitor	Budget
	3 jaar lang wordt het totale boomkroonvolume in Deventer gemonitord. Hierover wordt jaarlijks gerapporteerd aan de raad.	€15.000

Prestatie	Uitvoering geven aan adviezen klimaatraad & biodiversiteitsplan	Budget
	In deze begroting is voor vier jaar extra capaciteit opgenomen om uitvoering te kunnen geven aan adviezen van de klimaatraad in combinatie met uitvoering geven aan het biodiversiteitsplan. Hierbij valt te denken aan communicatie tussen HGB, gemeente en bewoners te versterken, ondersteunen vergroeningsinitiatieven, actiepunten uit het biodiversiteitsplan uitvoeren, etc.	€100.000

Doelstelling: Sturen op beleving en gedrag	Opgave			
	1	2	3	4
Bij het werken aan de leefomgeving letten we niet alleen op de technische staat van de openbare ruimte. We kijken ook naar hoe mensen de ruimte ervaren en gebruiken. Beleving en gedrag spelen dus een belangrijke rol, naast het maken van economische en sociale verbindingen.	✓	✓	✓	

Bij het plannen van onderhoud houden we rekening met:

- Hoe mensen de omgeving beleven
- Welk gedrag de inrichting van de ruimte oproept
- De invloed op andere beleidsterreinen, zoals hoe aantrekkelijk de stad is om in te wonen of een bedrijf te starten
- Mogelijkheden om tijdelijk werk of werkervaring te bieden aan mensen

Op deze manier zorgen we voor een openbare ruimte die niet alleen goed onderhouden is, maar ook bijdraagt aan een prettige, leefbare en sociale omgeving.

Prestatie	Verbetering verblijfskwaliteit van de openbare ruimte in de binnenstad	Budget
-----------	--	--------

We werken aan een betere kwaliteit van de openbare ruimte in de binnenstad. Het motto daarbij is: van place to buy naar place to be. Dat betekent dat we willen dat mensen niet alleen komen om te winkelen, maar ook om te verblijven en te genieten van de sfeer.

Daarom richten we ons op het verbeteren van:

- Verlichting, volgens de lichtleidraad
- Straatmeubilair, zoals banken en afvalbakken
- Fietsvoorzieningen, zodat fietsen en parkeren makkelijker worden

Deze verbeteringen maken deel uit van de binnenstadsagenda, waarin we onderzoeken hoe we de leefomgeving aantrekkelijker kunnen maken.

- In 2025 is het Verlichtingsplan voor de binnenstad klaar.
- Vanaf 2026 worden de fietsvoorzieningen meegenomen in het uitvoeringsplan voor fietsparkeren.
- Daarnaast werken we aan een plan om de bewegwijzering in de binnenstad te verbeteren. Dit plan wordt binnenkort aan de gemeenteraad voorgelegd.

Prestatie	Herinrichting Triple B-pleinen Deventer	Budget
-----------	---	--------

In 2024 is een procesmatig overzicht aangeboden van wat er per plein benodigd is om te komen tot een (herinrichtings)plan. €3.000.000
De planvorming van De Brink in Bathmen is inmiddels gestart. De onderzoeksfase voor de Beestenmarkt wordt in 2026 opgestart. Afhankelijk van het inrichtingsplan en de hiervoor benodigde budgetten en dekkingsmogelijkheden wordt uitvoering

in 2027 nagestreefd. Het Broederenplein wordt meegenomen in het bredere ontwikkelperspectief. Dit vormt een kader voor het gebiedsprogramma Centrum & Schil. Een herinrichting van het Broederenplein is hiervan afhankelijk.

Prestatie	Onderzoeken herinrichting Beestenmarkt	Budget
-----------	--	--------

Bij de PPN 2026 is een motie aangenomen waarin het college is opgedragen om de Beestenmarkt te prioriteren bij de MJOP-opgave. De Beestenmarkt als MJOP-opgave staat voor 2026 benoemd als onderzoeksopgave (welke mogelijkheden zijn er en welke kosten staan hier tegenover). Beoogde uitvoering is 2027/2028.

Doelstelling: We bieden ruimte voor initiatief om zo een plus toe te voegen aan de leefomgeving	Opgave			
	1	2	3	4

We doen een beroep op inwoners en bedrijfsleven om samen met ons te zorgen voor de kwaliteit van de leefomgeving.

✓ ✓ ✓

Prestatie	De initiatieftafel faciliteert diverse bewonersinitiatieven	Budget
-----------	---	--------

In 2026 worden weer diverse initiatieven gefaciliteerd in de openbare ruimte.

Prestatie	Meenemen bewonersinitiatief bij herinrichting Van Vlotenlaan	Budget
-----------	--	--------

Bij de uitvoering van het onderdeel van de Van Vlotenlaan uit MJOP-MIND na te gaan welke meekoppelkansen er zijn om – naar aanleiding van de ideeën van de bewoners - het winkelplein De Hoogstraat aantrekkelijker te maken. De raad tijdig te informeren over de mogelijkheden, meekoppelkansen en de eventuele (financiële) consequenties daarvan.

Doelstelling: Bereikbaarheid van Deventer	Opgave			
	1	2	3	4

We zorgen voor een goede (duurzame) bereikbaarheid van Deventer.

✓ ✓ ✓

Prestatie	Fietsvoorzieningen (parkeren) verbeteren	Budget
-----------	--	--------

Op basis van een motie die de gemeenteraad heeft aangenomen bij de voorjaarsnota van 2023, werken we samen met de centrum(parkeer)garage aan het realiseren van een gebouwde en bewaakte fietsenstalling in het centrum van Deventer.

€659.000

In het voorjaar van 2025 is het uitvoeringsplan voor fietsparkeren in de binnenstad vastgesteld. In de perspectiefnota van datzelfde jaar zijn zowel eenmalige als structurele financiële middelen beschikbaar gesteld om de maatregelen uit te voeren. Voor 2026 is een budget van €658.526 toegekend, dat vanaf 2027 structureel oploopt tot €706.500 per jaar.

In 2025 zijn de eerste stappen gezet, zoals het uitbreiden van het fietsparkeerverbod in de binnenstad en het voorbereiden van de bouw van de nieuwe fietsenstalling. Deze werkzaamheden worden in 2026 voortgezet.

Prestatie	Aanpakken van verkeersongevalslocaties concentratiepunten	Budget
-----------	---	--------

Aan de hand van de monitoring van de ongevalslocaties worden de concentratiepunten in beeld gebracht en waar nodig aangepakt. Door het ontvangen van provinciale en rijkssubsidies kunnen we extra ongevallocaties aanpakken. Programmering vindt plaats binnen het MJOP-MIND. Daarnaast worden er nog kleine verkeerskundige maatregelen uitgevoerd welke de verkeersveiligheid verbeteren.

Prestatie	Onderzoek flexibele hoogwaterkering	Budget
-----------	-------------------------------------	--------

Bij hoog water in de IJssel is het wenselijk om over een tijdelijke hoogwaterkering te beschikken. Het huidige systeem bestaat uit het plaatsen van een rij bigbags langs de IJssel. In 2024 is onderzocht wat een duurzame en technisch verantwoorde manier is om de hoogwaterkering in te blijven vullen. In 2025 vindt afstemming plaats met betrokken overheden, Rijkswaterstaat en Waterschap Drents Overijsselse Delta, en wordt een voorstel voor de raad voorbereid.

Prestatie	Investing fietspad Oostermaatsdijk	Budget
-----------	------------------------------------	--------

In 2024 is het haalbaarheidsonderzoek afgerond. Uit dit onderzoek lijkt het technisch haalbaar om een vrijliggend fietspad aan de westzijde van de Oostermaatsdijk aan te leggen. Gebleken is dat dit budget ontoereikend is. In de perspectiefnota 2026-2029 zijn de resterende middelen beschikbaar gesteld. Zoals vermeld in de raadsmededeling 2025-263 zal er tijdens het project een alternatievenonderzoek worden uitgevoerd, waarbij gekeken wordt naar mogelijke alternatieven die de realisatie van het fietspad kunnen bespoedigen of goedkoper kunnen maken en naar betere inpassingsmogelijkheden van het fietspad. We streven naar realisatie in 2026/2027.

Exploitatie

(bedragen x €1.000)

	2025	2026	2027	2028	2029
Lasten	59.019	50.921	51.666	52.206	52.901
Baten	19.086	17.723	17.725	17.734	17.740
Saldo exclusief reserves	-39.932	-33.198	-33.942	-34.471	-35.162
Storting in reserves	2.271	2.198	1.199	1.152	1.147
Putting uit reserves	10.144	2.189	1.967	1.663	1.813
Saldo reserves (taakveld Mutaties reserves)	7.874	-9	769	510	666
Saldo inclusief reserves	-32.059	-33.207	-33.173	-33.961	-34.496

Toelichting verschil saldo inclusief reserves begroting 2026 ten opzichte van begroting 2025

De wijziging van het saldo inclusief reserves met €1.148.000 ten opzichte van 2025 is als volgt te verklaren:

Perspectiefnota 2026-2029

Omschrijving	Verschil begroting 2026 t.ov. begroting 2025	Toelichting
Nota kapitaalgoederen	€525.000	Om de staat van de openbare ruimte op het gewenst niveau te krijgen en te houden is op basis van de nota kapitaalgoederen (actueel prijspeil) de komende jaren aanvullend budget nodig van €5,9 miljoen in 2026 oplopend naar €7 miljoen in 2030. We kiezen ervoor om geleidelijk naar dit niveau toe te groeien met jaarlijks €525.000.
Uitvoeringsplan fietsparkeren	€659.000	Het uitvoeringsplan fietsparkeren vraagt, naast de bouw van de fietsenstalling die onderdeel is van het gebiedsprogramma Centrum en Schil, om €659.000 aanvullende middelen in 2026. Structureel gaat het om €705.000.
Klimaatadaptatie	€400.000	Voor Straten, wegen en pleinen en groen is gedurende 4 jaar €300.000 incidenteel beschikbaar gesteld t/m 2025 ten behoeve van klimaatadaptatie. Om het beleid voort te kunnen zetten dienen deze middelen ook na 2025 beschikbaar te worden gesteld. Daarnaast is om uitvoering te geven aan advies 1.4 van de klimaatraad voor het realiseren van meer groen in de wijk, de ondersteuning/het aanjagen van burgerinitiatieven en intensiever overleg met het Groenbedrijf voor 4 jaar €100.000 extra nodig.

Omschrijving	Vershil begroting 2026 t.ov. begroting 2025	Toelichting
Aanbesteding applicatie verkeersregelininstallaties	€1.000.000	Het huidige contract met de leverancier van de meeste ITS (Intelligent Traffic Systems) applicaties in Deventer is eindig en kan niet verlengd worden. Het is daarom noodzakelijk om dit contract opnieuw aan te besteden. Intelligente Verkeers Regel Installaties (IVRI's) geven de gemeente bijvoorbeeld de mogelijkheid om nood- en hulpdiensten of het openbaar vervoer specifieke prioriteit op een door een iVRI geregeld kruispunt te geven. Op basis van de huidige markt is de verwachting dat de structurele lasten voor de ITS-applicaties aanzienlijk hoger zijn dan het huidig beschikbaar budget. Afhankelijk van de hoogte van de inschrijving stijgen de jaarlijkse kosten met maximaal €200.000. Daarnaast zijn er eenmalige implementatiekosten in 2026 van €800.000.
Fietspad Oostermaatsdijk		Om uitvoering te geven aan de motie 3.6 Fietspad Oostermaatsdijk die de Raad op 12 juli 2023 heeft aangenomen is reeds €1,4 miljoen gereserveerd. Uit het haalbaarheids-onderzoek komt naar voren dat een totale investering van €2,4 miljoen noodzakelijk is om het fietspad te kunnen realiseren. Dit vraagt een aanvulling op het krediet van €1.000.000. Dit leidt vanaf 2027 tot een structurele kapitaallast van circa €65.000.
Visbystraat-Zweedsestraat		Er is op korte termijn onderhoud aan de verharding voorzien. Daarnaast moeten er de nodige maatregelen genomen worden vanuit klimaatadaptatie. Er is onderzocht of deze maatregelen gecombineerd kunnen worden met maatregelen om het hele gebied qua inrichtingskwaliteit en qua verkeersveiligheid naar een hoger plan te tillen. Dit ook om de economische potentie van het bedrijventerrein Kloosterlanden te vergroten. Dit vraagt een investering van €1.000.000. Deze investering leidt vanaf 2027 tot een structurele kapitaallast van circa €65.000 op het programma leefomgeving.
Teugseweg		Voor de verdere gebiedsontwikkeling willen we een verbindingsweg aanleggen bij de Teugseweg. Deze weg draagt bij aan de verdere ontwikkelingen van het gebied "De Poort van Deventer". De aanleg van deze weg vraagt om een investering van €2,2 miljoen. Deze investering leidt tot een structurele kapitaallast van €145.000 vanaf 2027.

Indexatie

Omschrijving	Vershil begroting 2026 t.ov. begroting 2025	Toelichting
loonindex	€67.000	Door de indexering van de lonen met 0,89% stijgen de budgetten voor apparaatslasten binnen dit programma.
prijnsindex	€1.286.000	Door de indexering van de prijzen met 4% stijgen de budgetten voor goederen, diensten en subsidies binnen dit programma.
index baten (tarieven)	-€ 410.000	Betreft met name de verhoging van de tarieven voor riolering, parkeren, havengelden, begraafplaatsen. Dit leidt tot hogere baten.

Overige afwijkingen

Omschrijving	Vershil begroting 2026 t.ov. begroting 2025	Toelichting
Incidentele budgetten tot en met 2025 die in 2026 niet terugkomen	-€2.300.000	Dit betreft diverse incidentele budgetten, beschikbaar gesteld bij de Voorjaarsnota 2024, Begroting 2024, kwartaalrapportages 2024, 1e tussentijdse rapportage 2025. Waaronder €300.000 energiekosten straatverlichting, €250.000 beheerkosten voor de sluis. €200.000 aanbesteding laadlichtmasten. Projectplan fietsparkeren €125.000.
Afwijking renteomslag	-€233.000	De rente omslag is verlaagd van 1,7% naar 1,4%. Dit leidt tot lagere lasten op het programma.
Compensatie verhoging tarieven parkeren	€ 83.000	In de verhoging van de lonen en prijzen zit ook een compensatie in het taakveld parkeren dit wordt verrekend met de egalisatiereserve parkeren.
Areaalaccres riolering	€ 73.000	De verhoging van de riool inkomsten betreft naast de indexering van het tarief ook areaaluitbreiding.

Taakvelden

(bedragen x €1.000)

Leefomgeving	2025	2026	2027	2028	2029
Verkeer en vervoer	-30.069	-23.947	-24.058	-24.847	-25.382
Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-10.966	-10.832	-11.284	-11.285	-11.285
Riolering	1.343	1.598	1.598	1.658	1.658
Parkeerbelasting	4.053	4.217	4.072	4.227	4.071
Parkeren	-3.020	-3.154	-3.156	-3.110	-3.110
Begraafplaatsen	-432	-309	-309	-309	-309
Economische Havens en waterwegen	-118	-45	-80	-80	-80
Openbaar vervoer	-198	-246	-246	-246	-246
Ruimtelijke ordening	-46	0	0	0	0
Treasury	21	21	21	21	21
Inkomensregelingen	-500	-500	-500	-500	-500
Saldo exclusief reserves	-39.932	-33.198	-33.942	-34.471	-35.162

Gerelateerde informatie

Documenten

Documentnaam	Bestandsgrootte	Openen
Gemeentelijk Rioleringsprogramma 2022-2026	4,3 Mb	Gemeentelijk Rioleringsprogramma 2022-2026
Visie Leefomgeving 2014	7,8 Mb	Visie Leefomgeving 2014
Uitvoeringsprogramma leefomgeving 2016	2,4 Mb	Uitvoeringsprogramma leefomgeving 2016
MeerJarenOnderhoudsProgramma Mind	36,1 Mb	Meerjaren Onderhouds Pogramma MIND
Meerjaren perspectief Parkeren 2025	0,5 Mb	Microsoft Word - Meerjarenperspectief Parkeren 2025
Nota kapitaalgoederen	1,6 Mb	Nota kapitaalgoederen
Nota areaalaccres	119 kb	Nota Areaalaccres
Uitvoeringsplan fietsparkeren Binnenstad		2025-302-bijlage-2025-302-bijlage-Uitvoeringsplan Fietsparkeren Binnenstad

Milieu en klimaat

Omschrijving

Anno 2026 staan we voor grote duurzaamheidsopgaven: de aarde warmt op, de biodiversiteit neemt drastisch af en de leefomgeving van mensen overal ter wereld staat onder druk. Dit is grotendeels het gevolg van menselijk gedrag en de hoeveelheid grondstoffen die we gebruiken voor producten, diensten energie en voeding – de milieudruk die daarmee gepaard gaat overschrijdt stelselmatig de grenzen van wat de aarde aankan.

Het programma Milieu & Klimaat heeft zich ook in de afgelopen jaren ontwikkeld van een -traditionele - sectorale bescherming van het milieu naar een meer integrale bescherming. Vanuit de traditionele milieuaspecten zoals bodem, geluid, lucht, geur, trillingen, energieverbruik, veiligheid en natuur, naar een uitgebreider en integraal advies op het gebied van “duurzaamheid”. Dit begrip is niet meer weg te denken in het programma en het gemeentelijk beleid. Een belangrijk aspect dat steeds meer aandacht krijgt is hoe we ervoor kunnen zorgen dat ons land bij geopolitieke verschuivingen minder afhankelijk is van andere landen voor de levering van grondstoffen. Daarvoor is de omslag naar een 'circulaire economie' nodig. Producten worden zoveel mogelijk binnen gesloten kringlopen geproduceerd, gedistribueerd en geconsumeerd. Zodoende wordt de waarde van grondstoffen, materialen en producten zo lang mogelijk behouden, waardoor er bijna geen afval meer is. Dit leidt tot een bijdrage aan de klimaatopgave, de biodiversiteitsopgave, het creëren van een schoon milieu en een veilige en schone leefomgeving en de leveringszekerheid van grondstoffen. In een toekomstige circulaire economie is het de bedoeling om alleen herbruikbare primaire, secundaire en duurzame biograndstoffen te gebruiken en hergebruiken.

Actuele beleidscontext

Het programma Milieu & Klimaat heeft zich de afgelopen jaren ontwikkeld van een -traditionele - sectorale bescherming van het milieu naar een meer integrale bescherming. Vanuit de traditionele milieuaspecten zoals bodem, geluid, lucht, geur, trillingen, energieverbruik, veiligheid en natuur, naar een uitgebreider en integraal advies op het gebied van “duurzaamheid”. Dit begrip is niet meer weg te denken in het programma en het gemeentelijk beleid.

Een goede ontwikkeling is dat wij - in steeds meer en in een eerder stadium – worden betrokken bij de verschillende plannen, gebiedsontwikkelingen en ambities. De centrale vraag daarbij is – naast advies over de bescherming tegen de milieugevolgen, ook vaak “hoe kunnen we ervoor zorgen dat dit plan duurzamer kan”? Wat zijn de juridische (on) mogelijkheden, hoe kunnen we inwoners, bedrijven en ontwikkelaars stimuleren om te kiezen voor duurzamere alternatieven, zonder dat we ze belemmeren en te veel regels opleggen? Hoe kunnen we ervoor zorgen dat initiatieven “groener” kunnen? Er wordt van ons verwacht dat we samen met de verschillende vakafdelingen (groen, beheer openbare ruimte, mobiliteit, klimaatadaptatie, om er maar een paar te noemen) invulling geven aan wat er nu wordt verstaan onder “duurzaam” en “circulair”. Op de verschillende terreinen gebeurt er onder de noemer van deze begrippen al heel veel.

Dit doen we in samenwerking met veel partijen, zowel intern als extern. We werken nauw samen met onze verbonden partijen: de Omgevingsdienst IJsselland en Circulus. Daarnaast voeren we werkzaamheden uit in samenwerking met de Stichting Ulebelt, het Duurzaamheidscentrum, vrijwilligers en bedrijven. Sinds 2016 is Deventer een Global Goals Gemeente. De 17 Sustainable Development Goals zijn enorm belangrijk voor klimaat en maatschappij. Daarnaast bieden ze kansen voor innovatie van bestaande en nieuwe business. Volgens internationaal onderzoek zorgen de Global Goals wereldwijd voor een economische groei van mogelijk 30 biljoen euro en 380 miljoen nieuwe banen (onderzoek Better Business, Better World). De Global Goals dragen bij aan de verdere groei en (inter)nationale profilering van Deventer. Deventer wordt van oudsher gekenmerkt door een open houding naar de wereld om haar heen. Vanuit die houding heeft Deventer zich gecommitteerd aan de 17 Global Goals. Toen de VN in 2015 de 17 Global Goals vaststelden, werden deze direct geadopteerd door alle lidstaten. En de reden is helder: waar de eerdere Millenniumdoelen nog vooral gericht waren op ontwikkelingslanden, zijn de Global Goals belangrijk voor de hele wereld, dus ook voor Deventer. Ontwikkelingen met betrekking tot de Global Goals zijn te volgen via [4globalgoals](https://www.globalgoals.nl/).

Op het gebied van inzameling en verwerking van afval zijn diverse (externe) ontwikkelingen gaande die van invloed zijn op de afvalstoffenheffing. De afgelopen jaren zijn deze ontwikkelingen opgevangen binnen de afvalreserve, waardoor de afvaltarieven nagenoeg gelijk konden blijven, maar de dekking daaruit heeft de bodem bereikt. Voor 2026 zal de afvalstoffenheffing voor de burger van de gemeente Deventer stijgen. We blijven hiermee nog onder de tarieven van vergelijkbare gemeenten als Apeldoorn, Enschede en Zwolle. In 2024 zijn we gestart met de actualisatie van het grondstoffenplan (GSP), dit plan is inmiddels vastgesteld.

Het is helder dat er een omslag nodig is naar een "circulaire economie". Hierbij gaat het erom om via het grondstoffengebruik bij te dragen aan de klimaatopgave, de biodiversiteitsopgave, het creëren van een schoon milieu en een veilige en schone leefomgeving en het bijdragen aan de leveringszekerheid van grondstoffen. In een circulaire economie zijn vrijwel alleen herbruikbare primaire, secundaire en duurzame biograndstoffen in omloop. Producten worden binnen gesloten kringlopen geproduceerd, gedistribueerd en geconsumeerd. Zodoende wordt de waarde van grondstoffen, materialen en producten zo lang mogelijk behouden. In 2024 is de visie "Deventer Circulair" vastgesteld, waarbij we aansluiten bij de rijksdoelstellingen circulariteit: 50% in 2030 en 100% in 2050. Inmiddels is het uitvoeringsprogramma Deventer Circulair ook vastgesteld en werken we samen met verschillende vakteams en partners in de stad aan de realisatie van de doelen.

Op dit moment werken we aan het opstellen van de "Groen/Blauwe Hoofdstructuur", Deze willen we in 2025 gereed hebben, zodat besluitvorming kan plaatsvinden. Het Biodiversiteitsplan is in 2025 opgesteld en vastgesteld.

Voor de verkabeling (ondergronds brengen) van hoogspanningslijnen worden momenteel basisontwerpen uitgewerkt. De bureaustudies zijn bijna klaar, waarna de veldonderzoeken worden opgestart. In overleg met TenneT is besloten tot enkele optimalisaties. Mede hierdoor is de planning iets opgeschoven. de planning

is dat de basisontwerpen eind 2026 worden opgeleverd door TenneT. Dan zal de gemeenteraad definitief moeten besluiten over het verkabelen. Hiervoor zijn tegen die tijd nieuwe kostenramingen beschikbaar.

Duurzaam Deventer is het communicatieplatform dat in samenwerking met programma Energietransitie in 2024 is gelanceerd. Vanaf 2025 vinden alle duurzame initiatieven (energietransitie, ecologie, circulariteit en klimaatadaptatie) via dit communicatieplatform plaats [Duurzaamdeventer.nl](https://duurzaamdeventer.nl). Er hebben inmiddels diverse succesvolle campagnes gelopen. We zien de naamsbekendheid van Duurzaam Deventer toenemen en op de acties wordt goed en veel geageerd door inwoners. We bouwen dit langzaam verder uit. Laadpalen en Laadinfra is een onderwerp dat ook in 2026 in samenwerking met mobiliteit en energietransitie extra aandacht behoeft. Vanuit extra middelen wordt blijvend ingezet op versterkt energietoezicht bij bedrijven. Deze handhaving krijgt al een aantal jaar extra aandacht, en is versterkt door de ODIJS, mede vanuit voorgestelde middelen vanuit het programma Energietransitie. De aanpak van de ODIJS loopt goed en daar gaan we mee verder.

Doelen & prestaties

Programma	Taakveld
Milieu en klimaat	0.5 Treasury; 6.3 Inkomensregelingen; 7.3 Afval; 7.4 Milieubeheer; 0.10 Mutaties reserves.

				Opgave
Doelstelling: A: Doorgaande verbetering duurzaamheid en het verminderen van milieugevolgen - Sustainable Development	1	2	3	4
Goal 11: duurzame steden				
Doorgaande verbetering van duurzaamheid in de hele gemeente. Duurzaamheid speelt op allerlei terreinen; bij groen- en waterstructuren, bouwen, mobiliteit, binnen de maak- en kenniseconomie, bedrijventerreinen, binnen droge en natte ecologische verbindingzones.				✓

Prestatie	Kennis en advies duurzaamheidsthema's	Budget
	Het begrip duurzaamheid voor de gemeente vertalen in concrete voorbeelden en toetsbare normen. Door inzet van kennis en advies over duurzaamheidsthema's worden initiatieven (in het voortraject) van o.a. ruimtelijke ontwikkelingen, bij groen- en waterstructuren, Klimaatadaptatie, mobiliteit, binnen de maak- en kenniseconomie, bedrijventerreinen, binnen droge en natte ecologische verbindingzones gefaciliteerd. Onder duurzaamheidsthema's verstaan we: Circulariteit, Ecologie en biodiversiteit, Klimaatadaptatie (programma 3) en Energietransitie (programma 12)	

Prestatie	Bewustwording van zorg voor leefomgeving	Budget
	Door middel van natuur- en milieueducatie worden inwoners, met name via de basisscholen, bewust gemaakt van de zorg voor de eigen leefomgeving en dierenwelzijn.	€640.000

Doelstelling: A: Gezonde leefbare toekomstbestendige stad - Sustainable Development Goal 9: duurzame industrie	Opgave			
	1	2	3	4

Het doel van de huidige milieuregelgeving is het terugdringen van de milieugevolgen, met name op de aspecten geluid, luchtkwaliteit, geuroverlast, bodemverontreiniging en energiegebruik. Vaak is deze bescherming nog sectoraal, maar we werken naar een steeds meer integrale bescherming, die vanaf 1 januari 2024 wettelijk is vastgelegd in de nieuwe Omgevingswet. Het begrip omgevingswaarde speelt een belangrijke rol in de Omgevingswet, die doorvertaald moeten worden in de Omgevingsvisie. De koers voor de omgevingsvisie zet in op een ambitieus milieubeleid. Mogelijk kan met een (vrijwillig) omgevingsprogramma nader uitgewerkt worden op welke thema's en op welke plekken hierop ingezet kan worden. Vooruitlopend hierop brengen we beleid en waarden in kaart. Door de integraliteit gaat het om het afwegen van alle belangen en waarden die in de fysieke leefomgeving een rol spelen, het gaat over de wijze waarop we al die belangen laten meewegen in het proces. Het gaat over duurzame, ecologische, ruimtelijke, economische, sociale, financiële, klimaat, of energietransitie belangen. Hoe zorgen we er met elkaar voor dat al deze – tegenstrijdige - belangen voldoende tot zijn recht komen. En hoe zorgen we ervoor dat we hierin initiatieven van bewoners en bedrijven voldoende kunnen ondersteunen. ✓

Prestatie	Omgevingsdienst IJsselland - Vergunningverlening, toezicht, handhaving en advies Omgevingswet	Budget
-----------	---	--------

De Omgevingsdienst IJsselland verzorgt de gemeente Deventer de vergunningverlening, toezicht, handhaving en advies op gebied van de milieuaspecten van de regelgeving in de Omgevingswet. Dit om structurele overschrijdingen van milieunormen in de fysieke leefomgeving tegen te gaan waarbij er extra aandacht is voor energietoezicht op energierelevante bedrijven. €2.416.000

Prestatie	Het extra investeren in handhaving Milieuregelgeving voor energiebesparing	Budget
-----------	--	--------

We stimuleren energiebesparing bij grote bedrijven bovenop wettelijke verplichtingen en maken bedrijventerreinen toekomstbestendig door gerichte maatregelen op het gebied van klimaatadaptatie, tegengaan van hittestress, circulariteit en aanvullende duurzaamheidsbesparingen. €50.000

Prestatie	Het in beeld brengen van omgevingswaarden fysieke leefomgeving (in het Omgevingsplan)	Budget
-----------	---	--------

In de nieuwe Omgevingswet staat het begrip “fysieke leefomgeving” centraal. Bij de uitvoering van deze wet komen alle aspecten van de fysieke leefomgeving samen: Op dit moment werken we aan de ontwikkelingen die samenhangen met de vertaling van het tijdelijke deel van het Omgevingsplan naar definitieve voorschriften. Wellicht is hier externe ondersteuning bij noodzakelijk. Integrale gebiedsontwikkeling is in dit kader onontbeerlijk en het is zaak om hierin een evenwichtige afweging te maken. Elk gebied heeft eigen kwaliteiten die versterkt kunnen worden en hoe kunnen we daarbij de dilemma's (stikstof, ecologische kwaliteit, ruimte, economie, klimaat, financieel) helder maken en bepalen welke waarden – in een bepaald gebied- voor gaan? Veel kennis is al binnen de gemeente aanwezig, vaak nog wel versnipperd en gefragmenteerd. Zo is er bijvoorbeeld al veel informatie over bodemonderzoeken, luchtkwaliteit, externe veiligheid, geluid, natuurwaarden, ecologische kennis, landschapselementen, enzovoorts. In het kader van de Omgevingswet, de op te stellen Omgevingsvisie en het Digitaal Stelsel Omgevingswet, de DSO zal deze informatie verder ontsloten en in kaart gebracht moeten worden. €100.000

Prestatie	Het bewaken, centraal gegevensbeheer, uniforme processen bodemkwaliteit	Budget
-----------	---	--------

Het onderzoeken en monitoren van de kwaliteit van bodem en grondwater en het waar nodig saneren van verontreinigingen zodat alle risico's als gevolg van bodemverontreiniging zijn weggenomen of beheerst. Het preventief (laten) beoordelen van de kwaliteit van de bodem bij aangewezen milieubelastende activiteiten. In het kader van de basisregistratie ondergrond (BRO), zal informatie over de chemische bodemkwaliteit ook breder digitaal toegankelijk gemaakt moeten worden.

Prestatie	Het verder terugdringen van geluidsoverlast	Budget
-----------	---	--------

Het verder terugdringen van geluidsoverlast als gevolg van verkeer en geluidsoverlast van milieubelastende activiteiten zoveel p.m. als mogelijk voorkomen. Het verminderen van geluidsoverlast als gevolg van auto- en treinverkeer door het uitvoeren van saneringsmaatregelen, zodat de geluidsoverlast in geen enkele woning in Deventer boven de wettelijke norm ligt.

Prestatie	Het uitvoering geven aan de eisen van het Schone Lucht Akkoord	Budget
-----------	--	--------

Vanaf 2018 is de gemeente Deventer deelnemer aan het Schone Lucht Akkoord (SLA), waarmee het zich heeft verplicht om op verschillende taakvelden extra inzet te plegen om de luchtkwaliteit te verbeteren. Jaarlijks rapporteren we over de genomen maatregelen. €100.000

Doelstelling: A: Zorgvuldig omgaan met grondstoffen, circulariteit bevorderen - Sustainable Development Goal 12: verantwoorde consumptie	Opgave			
	1	2	3	4

Er is steeds meer noodzaak aanwezig om zorgvuldiger om te gaan met grondstoffen. Veel grondstoffen zijn kostbaar en – uiteindelijk – schaars. De gestelde doelstellingen zijn om 50% circulair te zijn in 2030 en om volledig (100%) circulair te zijn in 2050. We dienen de transitie naar een circulaire samenleving te versnellen. Het gaat om het op- en ombouwen naar een circulaire economie. We voeren het uitvoeringsprogramma Deventer Circulair 2025-2027 uit.

✓

Prestatie	Het uitvoeren van de visie "Deventer Circulair"	Budget
-----------	---	--------

Circulaire principes worden steeds meer integraal onderdeel van het beleid- en besluitvormingsproces en de uitvoering van de gemeente. Het is een manier van denken over hoe we met grondstoffen, producten en afval omgaan. Binnen de gemeente gebeurt al veel. Vaak nog wel ad hoc en afhankelijk van de betreffende medewerker en zijn of haar expertise. Aan ons de taak om deze acties verder te versterken, door dit in samenwerking op te pakken en dit breder uit te zetten. We richten ons op Bouwen, Leefomgeving en Goederen. €100.000

Prestatie	Het bewuster omgaan met grondstoffen, producten en afval.	Budget
-----------	---	--------

Initiatieven ondernemen om zuiniger om te gaan met kostbare grondstoffen en producten en daarbij het hergebruik van grondstoffen bevorderen. Meer aandacht voor de kwaliteit van steeds meer specifieke grondstofstromen (bouwmaterialen, grind, stenen, hout, biomassa). Ook zullen we verwerkingsinitiatieven meer en meer beoordelen op totale milieu en sociale; inclusief de impact van de materialen (CO2 belasting, grondstoffen kompas, klimaatzaken en biodiversiteitsverlies in internationale verplichte Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD) rapportage (milieu en sociale impact van bedrijfsactiviteiten). Het is belangrijk om expertise over de ontwikkelingen van de verwerkingstechnieken te combineren met vragen in de markt.	€50.000
--	---------

Prestatie	Het verder verminderen van de hoeveelheid restafval, betere scheiding en optimalisering inzameling.	Budget
-----------	---	--------

Het nieuwe grondstoffenplan 2025 van de gemeente, dat in samenwerking met Circulus is opgezet voeren we verder uit. Het zo veel mogelijk gescheiden inzamelen van huishoudelijk afval, onder meer door hogere scheidingspercentages gft, papier, glas en plastic staat hierin centraal.	€250.000
---	----------

Doelstelling: A: Biodiversiteit en ecologie - Sustainable Development Goal 15: leven op het land	Opgave			
	1	2	3	4

De maatschappelijke roep om het behoud en herstel van biodiversiteit groeit. De inwoners van gemeente Deventer verwachten dat hier meer aandacht aangegeven wordt. Dit maakt dat het nodig is om de waardevolle gebieden goed in kaart te hebben en te beheren. Daarbij dient een beleidskader en waarden vastgesteld te worden voor gezonde ecosystemen en biodiversiteit. Er is een steeds grotere vraag naar de inzet van de functie van de stadsecologen. Zowel het Biodiversiteitsplan als de Groen/blauwe hoofdstructuur worden in 2025 vastgesteld. Het ecologische aspect van de Groen/blauwe hoofdstructuur maakt integraal onderdeel uit van de vaststelling van een Groen/blauwe hoofdstructuur en zal ook deel uitmaken van de komende herziening van de Omgevingsvisie.

Prestatie	Het vaststellen en handhaven van beleid blauw/groene hoofdstructuur, ecologie en biodiversiteit	Budget
-----------	---	--------

Het biodiversiteitsplan is onderdeel van de Groen Blauwe Hoofdstructuur. Beleid is onder andere het toepassen van streekeigen soorten; accent leggen op karakteristieke en bijzondere Deventer soorten, Natuur Inclusief Bouwen, ecologisch maaibeheer en het Soortmanagementplan.	€50.000
--	---------

Prestatie	Het inzetten van lokale ecologische kennis	Budget
-----------	--	--------

Door inzet van (lokale) ecologische kennis en advies bij ruimtelijke ontwikkelingen, vergunningverlening en onderhoud van de openbare ruimte streven we ecologisch optimale situaties na. Hierbij benutten we actief het netwerk van vrijwilligers.	€50.000
---	---------

Prestatie	Het uitvoeren van het hernieuwde biodiversiteitsbeleid inclusief het uitvoeren van de moties bermen in bloei, bloeiende slootkanten en het amendement "Meer biodiversiteit in de verstedelijkte stad".	Budget
-----------	--	--------

Bij het nieuw op te stellen biodiversiteitsbeleid horen ook verdere uitvoeringstaken. Deze worden deels uitgevoerd binnen de bestaande formatieruimte en door het in de VJN 2025 beschikbaar gestelde budget. De afgelopen twee jaar zijn er meerdere moties rondom biodiversiteit ingediend en aangenomen. Deze moties vragen in meer of mindere mate om koerswijziging in het beleid en uitvoering. Hieraan zijn kosten verbonden die - hoe gering soms ook - niet uit de huidige begroting gedekt kunnen worden. We voeren budget op om de komende tien jaar middelen te hebben waarmee we quick-wins kunnen benutten.

€70.000

Beleidsindicatoren

Nummer	Taakveld		Naam			Toelichting	Bron
33	Volksgezondheid en milieu		Omvang huishoudelijk restafval			Kg/inwoner	CBS
Jaar	2026	2025	2024	2023			
Waarde	69	69	69	74			

Exploitatie

(bedragen x €1.000)

	2025	2026	2027	2028	2029
Lasten	20.947	21.482	20.515	20.242	20.242
Baten	15.755	16.654	16.868	17.212	17.212
Saldo exclusief reserves	-5.193	-4.828	-3.646	-3.029	-3.029
Storting in reserves	23	24	25	25	25
Putting uit reserves	1.856	886	25	0	0
Saldo reserves (taakveld Mutaties reserves)	1.833	862	0	-25	-25
Saldo inclusief reserves	-3.359	-3.966	-3.646	-3.054	-3.054

Toelichting verschil saldo inclusief reserves begroting 2026 ten opzichte van begroting 2025

De wijziging van het saldo inclusief reserves met €607.000 ten opzichte van 2025 is als volgt te verklaren:

Perspectiefnota 2026-2029

Omschrijving	Verschil begroting 2026 t.ov. begroting 2025	Toelichting
Beheer basisregistratie ondergrond	€100.000	Dit betreft een wettelijke taak. Dit is een registratie op basis waarvan privaatrechtelijke en publiekrechtelijke besluiten worden genomen. Dit werd gedekt door incidentele gelden die ophouden, terwijl het een structurele taak is
Subsidie schone lucht akkoord	€50.000	Vanuit het Rijk hebben we €100.000 subsidie ontvangen, hier staat voor onze gemeente co-financiering tegenover. in 2025 werd dit gedekt binnen het programma. Voor 2026 is nog financiering van €50.000 nodig. Hiervoor worden realtime metingen gedaan van onze luchtkwaliteit, die ervoor zorgen dat we naast alle berekeningen, ook daadwerkelijk de kwaliteit meten. Dit is van belang bijvoorbeeld bij klachten (asfaltcentrale) maar ook gezien het onderwerp gezondheid in de Omgevingsvisie en het Omgevingsplan en toekomstige bouwplannen. Er kan dan op basis van de juiste gegevens besluitvorming plaatsvinden.
Robuustheid Omgevingsdienst	€225.000	Om de taakuitvoering en organisatie van de omgevingsdienst IJsselland in 2028 in overeenstemming te brengen met het landelijke robuustheidsniveau is structureel budget benodigd van de deelnemers. De bijdrage van Deventer daaraan loopt jaarlijks op tot €350.000 in 2029
Bodem	€112.000	Bij de overdracht van formatie naar de Omgevingsdienst IJsselland is ervan uitgegaan dat de kosten werden gedekt door rijksmiddelen. Deze dekking vanuit het Rijk is de laatste jaren steeds minder geworden. Hierdoor is een tekort ontstaan, omdat ervan uitgegaan is dat tot in lengte van dagen de kosten door het Rijk zouden worden gefinancierd. Jaarlijks wordt nu het programma Milieu & duurzaamheid belast voor dit tekort. De afgelopen 4 jaar is dat ten laste gegaan van de reserve Bodem, terwijl deze reserve nodig is voor toekomstige bodemtaken (monitoring, onderzoek of sanering).

Indexatie

Omschrijving	Verschil begroting 2026 t.ov. begroting 2025	Toelichting
Loon index	€9.000	Door de indexering van de lonen met 0,84% stijgen de budgetten voor apparaatslasten binnen dit programma.
Prijs index	€46.000	Door de indexering van de prijzen met 4% stijgen de budgetten voor goederen, diensten en subsidies binnen dit programma.
Loon- en prijsindex Verbonden partijen	€194.000	Van de verbonden partijen ontvangen we jaarlijks een begroting waarin zij de loon- en prijsstijging vertaald hebben op basis van de binnen de verbonden partij vastgestelde index. Voor de verbonden partijen binnen dit programma leidt dit tot een stijging van €194.000 van de bijdrage aan Omgevingsdienst IJsselland

Overige afwijkingen

Omschrijving	Verschil begroting 2026 t.ov. begroting 2025	Toelichting
Incidentele budgetten in 2025 die in 2026 niet terugkomen	€-575.000	Dit betreft diverse eenmalige posten in 2025 waaronder de eenmalige bijdrage in 2025 aan de Ulebelt in verband met nabetaling pensioenafdracht en een eenmalige verhoging van de bijdrage aan de Omgevingsdienst.
Afvalstoffenheffing	€456.000	De stijgende kosten voor de inzameling en verwerking van afval leiden ertoe dat het tarief afvalstoffenheffing ook in 2026 niet volledig kostendekkend is. We streven ernaar om de komende jaren met een gelijkmatige groei naar een kostendekkend tarief te werken. Dit betekent dat in 2026 de reserve afvalstoffenheffing opnieuw wordt ingezet. Daarnaast is dekking vanuit de algemene middelen geraamd van €456.000.

Taakvelden

(bedragen x €1.000)

Milieu en Klimaat	2025	2026	2027	2028	2029
Milieubeheer	-5.565	-5.102	-4.486	-4.413	-4.413
Afval	1.137	1.038	1.604	2.148	2.148
Treasury	10	11	11	11	11
Inkomensregelingen	-775	-775	-775	-775	-775
Saldo exclusief reserves	-5.193	-4.828	-3.646	-3.029	-3.029

Gerelateerde informatie

Documenten

Documentnaam	Bestandsgrootte	Openen
Grondstoffenplan 2020-2024	1,2 Mb	Grondstoffenplan Deventer 2020-2024
Beleidsnota ecologie	2,5 Mb	Beleidsnota ecologie
Gebiedsgericht Grondwaterbeheerplan	1,7 Mb	Gebiedsgericht Grondwaterbeheerplan
Omgevingsvisie externe veiligheid 2015	4,7 Mb	Omgevingsvisie externe veiligheid 2015
Uitvoeringsagenda Duurzaamheid	1,3 Mb	Uitvoeringsagenda Duurzaamheid

Ruimtelijke ontwikkeling

Omschrijving

Het programma gaat over de zorg en verantwoordelijkheid voor een goede ruimtelijke inrichting van de gemeente. Dit geldt voor zowel de stad als het buitengebied, inclusief dorpen en buurtschappen. We doen dit door het maken en bijhouden van de Omgevingsvisie en Omgevingsprogramma's, als onderdeel van de beleidscyclus volgens de systematiek van de Omgevingswet. Deze documenten helpen ons bij het opstellen van het Omgevingsplan en vormen de basis voor Omgevingsvergunningen en duidelijke, toepasbare regels.

We ondersteunen de ontwikkeling van gebieden en locaties door het maken van ruimtelijke plannen met een goede onderbouwing. Dit doen we ook voor ideeën en initiatieven uit de samenleving, zoals aanvragen voor een wijziging van het Omgevingsplan of een Omgevingsvergunning. Een steeds belangrijker taak is het opstellen van uitgangspunten voor grotere gebiedsontwikkelingen. Deze worden vaak samen met marktpartijen opgepakt. Deventer is trots op de kwaliteit van de stad en het buitengebied. Deze kwaliteit is ontstaan in samenwerking met bewoners, ondernemers en bezoekers. De unieke kenmerken van Deventer - het DNA – willen we behouden en verder ontwikkelen.

We erkennen dat de overheid niet alleen verantwoordelijk is voor de uitvoering van ambities; hiervoor is ook de samenleving nodig. Burgers en organisaties nemen vaak het initiatief en komen met plannen. De gemeente geeft richting met hoofdlijnen, inspirerende doelen en duidelijke spelregels. De belangen van omwonenden en andere betrokkenen worden zorgvuldig meegenomen via participatie. De rol van de overheid verandert: we zijn steeds meer de verbinder van partijen en ideeën en de bewaker van de regels. Soms voeren we projecten zelf uit, maar meestal begeleiden we het proces. Uiteindelijk blijft de gemeente verantwoordelijk voor het nemen van beslissingen over initiatieven, vanuit haar publieke taak.

We werken voortdurend aan de ruimtelijke kwaliteit van de stad, het buitengebied en de dorpen. Deventer groeit, en vanuit het idee om het buitengebied zo min mogelijk te belasten en de stad zo compact mogelijk te houden, kiezen we ervoor om die groei zoveel mogelijk binnen de bestaande stad op te vangen. Zo maken we slim gebruik van de nabijheid van het station, werkplekken en voorzieningen. Tegelijk zorgen we ervoor dat de leefomgeving prettig blijft, met voldoende ruimte voor groen en water. Dit maakt Deventer aantrekkelijk om in te wonen en te werken. We zien dat de groei van Deventer groter is dan de mogelijkheid voor het alleen het opvangen in de bestaande stad. Daarom worden ook buiten de bestaande stad locaties gezocht voor het bouwen van woon- en werkgebieden.

We zien steeds meer nieuwe initiatieven in de bestaande stad, vooral op het gebied van woningbouw. Bij de ontwikkeling van locaties ontstaan soms kansen om de ruimtelijke kwaliteit van een gebied te verbeteren. De gemeente heeft de taak om zulke kansen te herkennen en verder te onderzoeken, bijvoorbeeld via ontwerpend onderzoek en het maken van visies.

Daarnaast leggen we via ruimtelijke plannen vaak de basis voor doelen uit andere beleidsvelden, zoals bereikbaarheid, parkeren en wonen. We maken afspraken met onder andere woningcorporaties over volkshuisvesting en werken actief samen met partners om de grote woningbouwopgave te realiseren. Deventer heeft uitgesproken ambities om bij te dragen aan het oplossen van de woningnood. We onderzoeken hoe we tot 2035 ongeveer 11.000 woningen kunnen toevoegen aan de bestaande voorraad, en onder welke voorwaarden dat mogelijk is.

Bij dit alles bewaken we de kwaliteit van het landelijk gebied. Daar is veel druk op de ruimte, door de vraag naar woningen, maar ook door andere behoeften zoals energie, natuur, water en recreatie. We merken dat deze complexe vraagstukken niet meer passen binnen de huidige Omgevingsvisie uit 2019. Daarom werken we in 2025 en 2026 aan een nieuwe Omgevingsvisie, die als integraal afwegingskader dient volgens de eisen van de Omgevingswet.

Actuele beleidscontext

Omgevingswet

We doen steeds meer ervaring op met het werken volgens de kerninstrumenten van de Omgevingswet. We leveren producten en diensten, zoals omgevingsvergunningen en het publiceren van Omgevingsprogramma's, die voldoen aan de eisen van deze wet. Dit betekent dat we onze werkprocessen en systemen moeten aanpassen. Ook zorgen we ervoor dat er genoeg goed opgeleid personeel beschikbaar is om deze taken uit te voeren. Daarnaast informeren we inwoners en initiatiefnemers over de ondersteuning en dienstverlening die we kunnen bieden binnen de kaders van de Omgevingswet. In de komende jaren blijven we het werken met deze wet verder ontwikkelen. De wet biedt ruimte voor lokale keuzes en maatwerk.

Omgevingsvisie

De Omgevingsvisie is onder de Omgevingswet het belangrijkste beleidsinstrument voor de gemeenteraad als het gaat om de ambities en visie voor lange termijn op de fysieke leefomgeving. Op basis van de kaders in deze visie werkt het college verder aan gebiedsgerichte en thematische Omgevingsprogramma's. In 2019 is de eerste omgevingsvisie voor Deventer opgesteld (OV19). Hierin is het beleid voor de fysieke leefomgeving samengebracht in één strategisch document. Omdat de Omgevingswet toen nog niet van kracht was, is deze visie vastgesteld als structuurvisie onder de Wet ruimtelijke ordening (Wro). We hebben afgesproken om OV19 door te ontwikkelen tot een visie die voldoet aan de eisen van de Omgevingswet. De actualisatie van OV19 richt zich op nieuw beleid, een bredere inhoudelijke scope en een digitale vorm die makkelijk te raadplegen is. We streven ernaar dat we uiterlijk op 1 januari 2027 een vernieuwde omgevingsvisie hebben die past binnen de uitgangspunten van de Omgevingswet. Voor de verdere uitwerking gebruiken we het instrument 'programma' uit de wet. Ook lopende beleidsprocessen worden zoveel mogelijk aangepast aan de kerninstrumenten van de Omgevingswet.

Bouwstenen voor de Omgevingsvisie

Binnen het project Wonen Ruimte Stad hebben we mogelijke woningbouwlocaties in kaart gebracht (fase 1). Deze zijn vertaald naar groeiscenario's voor de stad, met een afwegingskader om locaties te kunnen beoordelen (fase 2). In het afgelopen jaar is dit kader verder uitgewerkt. Vanuit het idee van een compacte stad, met gezondheid als centraal thema, worden verschillende locaties verder onderzocht en gefaseerd.

De resultaten van deze verkenningen, samen met analyses van verdichtingsmogelijkheden en de woningbehoefte (doelgroepen en woonwensen), worden in het najaar van 2025 met de raad besproken. Op basis daarvan doen we een voorstel voor de ontwerp-omgevingsvisie, waarover de raad in december besluit (vrijgave voor zienswijzen).

Met de Woonvisie 2024 richten we ons vooral op betaalbare en middenhuur woningen. We besteden extra aandacht aan huisvesting voor statushouders, vluchtelingen, arbeidsmigranten en andere urgente doelgroepen. Ook blijven we inzetten op flexwoningen. Daarnaast willen we jonge mensen aan onze gemeente binden, onder andere om de arbeidsmarkt te versterken.

Op het gebied van duurzame mobiliteit zijn er verschillende programma's die als bouwsteen dienen voor de ruimtelijke ontwikkeling van Deventer. Denk aan de hoofdwegenstructuur (2025), een gemeentebrede wegencategorisering, het mobiliteitsplan voor de binnenstad en omliggende gebieden, en de actualisatie van het fietsprogramma. Deze onderdelen vormen samen de basis voor een goed bereikbare en leefbare gemeente.

We zien dat de vraag naar ruimte in en rond de stad groeit, onder andere door ambities op het gebied van energietransitie, woningbouw en economie.

Tegelijkertijd zijn natuur, groen en waterstructuren belangrijk voor de kwaliteit van de leefomgeving. Daarom brengen we onze kennis over deze groenblauwe structuren actief in bij het opstellen van de omgevingsvisie.

Langs alle kanten verheft de druk op de ruimte in het landelijk gebied: bouwen van woningen, zoeken naar werkterreinen, ruimte voor natuur, water, energie, landschap etc. Bovendien vraagt een duurzame agrarische sector ook om de nodige ruimte. Deze uitdagingen worden betrokken bij het opstellen van de nieuwe

omgevingsvisie. We blijven ons daarnaast inzetten voor een vitaal landelijk gebied, voornamelijk door het ondersteunen van initiatieven uit het gebied zelf zoals Salland Loont en het Koploperproject Oxe.

Projecten

Het mogelijk maken van ontwikkelingen die mede verder vormgeven aan Deventer, vraagt om een afweging van alle belangen die spelen in onze leefomgeving. We doen dat zorgvuldig, met behoud van de kwaliteiten en met onze inwoners samen. Dat is ook één van de rode draden uit het Bestuursakkoord 2022-2026: “Dichtbij, Betrokken & Bevlogen”. Samen met partijen uit de samenleving geven we invulling aan gebiedsontwikkelingen. We zien veel voormalige werklocaties (gedeeltelijk) van functie veranderen waardoor er mooie woongebieden kunnen ontstaan, of juist een menging van wonen, zorg, werken, leren en ontspannen. De gemeente is daarbij verantwoordelijk voor het creëren van een goed leefklimaat. We maken daarover afspraken met ontwikkelende partijen (ook over realisatietermijnen) en spreken daarover met de directe omgeving en met woningzoekers (participatie). De gemeente blijft daarbij publiekrechtelijk verantwoordelijk voor het al dan niet doorgaan van een project. Actuele voorbeelden zijn de ontwikkelingen op en rondom het Havenkwartier en de voormalige Tapijfabriek.

Salland loont

Salland Loont is het (beoogde) loket én gebiedsfonds waar vraag en aanbod voor maatschappelijke diensten voor biodiversiteit, stikstof, klimaat en water samenkomen. Boeren en andere grondeigenaren zijn cruciaal in het realiseren van deze maatschappelijke diensten in het landelijk gebied, voor een passende beloning. Salland Loont bundelt de bestaande regelingen voor ecosysteemdiensten én werft nieuwe beloningen bij private en publieke partijen. We ondersteunen bestuurlijk, ambtelijk en financieel de oprichting van Salland Loont. Daarnaast dragen we jaarlijks €23.000 bij aan het gebiedsfonds van Salland Loont.

Doelen & prestaties

Programma	Taakveld
Ruimtelijke ontwikkeling	0.3 Beheer overige gebouwen en gronden; 0.5 Treasury; 2.1 Verkeer en vervoer; 8.1 Ruimtelijke ordening; 8.3 Wonen en bouwen; 0.10 Mutaties reserves.

Doelstelling: Ruimtelijke kwaliteit	Opgave			
	1	2	3	4
We ontwikkelen en versterken de bestaande, specifieke (ruimtelijke) kwaliteiten van stad, dorpen en landelijk gebied, en werken daarbij integraal aan de grote ruimtelijke opgaven van de gemeente Deventer.		✓		✓

Prestatie	Vervolg Wonen Ruimte Stad	Budget
Met Wonen Ruimte Stad is een afwegingskader ontwikkeld. Vanuit de compacte-stad-gedachte en met gezondheid als overkoepelend thema, wordt een aantal mogelijke woningbouwlocaties nader verkend en wordt fasering aangebracht. Deze opbrengsten worden meegenomen in het omgevingsvisietraject. Ook onderzoeken we de doelgroepen en hun woonwensen.		€660.000

Prestatie	Actualiseren omgevingsvisie	Budget
-----------	-----------------------------	--------

Na besluitvorming over het koersdocument werken we de hoofdlijnen uit tot een ontwerp-omgevingsvisie. Hierbij betrekken we inwoners en andere belanghebbenden. Daarnaast brengen we de verwachte effecten op de leefomgeving in kaart via het ontwerp-OmgevingsEffectRapportage (OER). 220.000

De gemeenteraad zal naar verwachting in december 2025 het ontwerp-omgevingsvisie vrijgeven. Dit betekent dat iedereen een zienswijze kan indienen en dat er verplicht advies wordt gevraagd aan de commissie voor milieueffectrapportage (MER). In de tweede helft van 2026 wordt de definitieve omgevingsvisie aan de raad aangeboden voor vaststelling.

Een belangrijk nieuw onderdeel van de Omgevingswet is dat de omgevingsvisie niet eenmalig is, maar steeds aangepast wordt en actueel gehouden wordt. Daarom starten we in 2026 al met de eerste actualisatie, nog voordat de nieuwe omgevingsvisie officieel is vastgesteld.

Prestatie	Verstedelijkingsstrategie Stedendriehoek	Budget
-----------	--	--------

We vertalen de contourennotitie naar een grootschalige verstedelijkingsstrategie voor de Regio Stedendriehoek. Daarbij informeren we de raad en ondersteunen haar bij de besluitvorming door onze beleidsuitgangspunten te formuleren. Dit voor onder andere de ruimtelijk-strategische opgaven zoals de wateropgave, infrastructuur, energie, woningbouwopgave, economische kracht. Ten behoeve van de verstedelijkingsstrategie werken we toe naar een grens ontkennende samenwerking met provincies en rijk. €125.000

Prestatie	Leefbaar platteland	Budget
-----------	---------------------	--------

Wij werken met de geactualiseerde Uitvoeringsagenda Vitaal Platteland voor het ondersteunen van initiatieven die bijdragen aan de leefbaarheid van de dorpen en het buitengebied. Daarnaast zijn we penvoerder voor het huidige LEADER- programma en we nemen actief deel aan het programma waardoor we initiatieven uit het landelijk gebied actief steunen.

Prestatie	Reclame- en uitstillingsbeleid	Budget
-----------	--------------------------------	--------

We bereiden een actualisatie voor van het reclame en uitstillingsbeleid en bieden deze ter vaststelling aan bij de raad. €50.000

Doelstelling: Evenwichtige Woningvoorraad	Opgave			
	1	2	3	4

We zorgen in samenspraak met onze partners voor een evenwichtig aanbod van voldoende woningen in wijken en dorpen, passend bij de behoefte en de aanvullende ambitie van Deventer. We streven naar ongedeelde wijken en buurten met aandacht voor een goede verdeling van draagkracht en -last. ✓

Prestatie	Prestatieafspraken met corporaties	Budget
	We maken nieuwe afspraken met de corporaties (prestatieafspraken) en informeren de raad hierover.	€20.000

Prestatie	Woningbouwproductie	Budget
	In de prestatieafspraken leggen we vast waar woningcorporaties de komende jaren (sociale huur)woningen realiseren. In Domiportal houden we met alle deelnemers van het Platform Wonen Deventer de woningbouwplannen voor Deventer bij en sturen bij waar nodig. Middels het MPG (meerjaren perspectief grondzaken) informeren wij de raad hierover.	

Prestatie	Aandachtsgroepen	Budget
	Ter voorbereiding op de Wet Versterking regie volkshuisvesting, werken we in regionaal verband aan een lokale urgentieverordening.	€8.000

Prestatie	Kansen voor jongeren	Budget
	We blijven scherp op het versterken van de positie van jongere huishoudens op de woningmarkt. We gaan na of het instrumentarium dat we inzetten aansluit bij de doelen en opgaven van de woonvisie. Zo nodig passen we dit aan of zetten we nieuw instrumentarium in zoals bijvoorbeeld een starterslening.	

Prestatie	Woningen voor de inwoners van Deventer.	Budget
	De aanpassing van de huisvestingsverordening, die onder andere toewijzing van nieuw woningaanbod aan inwoners die aan Deventer gebonden zijn regelt, wordt eind 2025 of begin 2026 aan de raad aangeboden waarna uitvoering plaatsvindt.	€5.000

	Opgave			
Doelstelling: Mobiliteit	1	2	3	4

We willen dat mobiliteit in Deventer duurzamer wordt. Dat doen we volgens het principe van de trias mobilica: minder verkeer, schoner vervoer en andere manieren van reizen. Daarbij kijken we goed naar bereikbaarheid, leefbaarheid en verkeersveiligheid. Zo werken we aan een gezonde en schone manier van verplaatsen in onze gemeente.

✓

✓

De trias mobilica wordt uitgewerkt via het STOMP-principe. Dat staat voor: Stappen (lopen), Trappen (fietsen), Openbaar vervoer, Mobility as a Service (zoals deelvervoer), en Privéauto. We geven in onze aanpak eerst aandacht aan voetgangers en fietsers, daarna aan openbaar vervoer en deelmobiliteit, en pas als laatste aan de privéauto. Zo zorgen we voor goede bereikbaarheid in de hele gemeente, met oog voor leefbaarheid en veiligheid. Bij het uitwerken van STOMP houden we ook rekening met autoverkeer. Waar nodig nemen we maatregelen om negatieve effecten te beperken, bijvoorbeeld vanuit het oogpunt van inclusiviteit of economische belangen.

Praktische uitvoering

In de praktijk geven we duurzame vervoersmiddelen meer ruimte. Dat doen we met een passende inrichting van wegen en veilige snelheden. Autoverkeer van buiten de stad leiden we via hoofdwegen zoals het Hanzetracé en de N348. Zo krijgen andere delen van de stad, vooral de historische binnenstad, meer rust en kwaliteit om te verblijven.

Parkeerplekken richten we zoveel mogelijk in aan de rand van het centrum, liefst gecombineerd met laadpunten en overstaphubs. We bereiden ook de invoering van een zero-emissiezone voor vrachtverkeer in de binnenstad voor, die eind 2027 van start gaat.

Mobiliteit als onderdeel van ruimtelijke ontwikkeling

Duurzame mobiliteit is een belangrijk onderdeel van hoe we de ruimte in Deventer willen ontwikkelen. Het speelt een centrale rol in de Omgevingsvisie en is van grote invloed op plannen voor woningbouw en bedrijvigheid. Vooral het parkeerbeleid is hierbij een belangrijk middel om onze doelen te bereiken.

We zorgen voor een actueel beleidskader en passen onze plannen en documenten hierop aan. Bij het toepassen van de trias mobilica houden we ook rekening met de doelen uit het Klimaatakkoord. We zoeken steeds naar een goede balans tussen nieuwe ontwikkelingen en het verbeteren van bestaande infrastructuur. Tot slot werken we samen met de Regio Stedendriehoek aan onze lobbydoelen richting het rijk en provincie en zorgen we dat mobiliteit goed wordt meegenomen in regionale plannen, zoals de verstedelijkingsstrategie.

Prestatie	Mobiliteitsplan Binnenstad en Periferie	Budget
------------------	--	---------------

In het tweede kwartaal van 2026 stellen we het definitieve Mobiliteitsplan voor de binnenstad en omliggende wijken vast. In dit plan leggen we vast hoe we de leefbaarheid en duurzame mobiliteit in deze gebieden willen verbeteren.

We zoeken een goede balans tussen ruimte voor wandelen, fietsen en gezond leven, en het bereikbaar houden van economische centra en andere bestemmingen met de auto. Het plan is een verdere uitwerking van het Tussenproduct Mobiliteitsplan Binnenstad en Periferie, dat op 19 maart 2025 is vastgesteld. Op basis van de eerder vastgestelde kernprincipes werken we de richtlijnen uit het tussenproduct verder uit in concrete maatregelen en acties.

Prestatie	Openbaar vervoer	Budget
We brengen onze wensen en ambities op het gebied van openbaar vervoer in bij de concessieverleners en – houders. In overleg met de provincie Overijssel en in Stedendriehoek-verband werken we onder de paraplu van ‘publieke mobiliteit’ aan een sterkere integratie van het doelgroepenvervoer met het openbaar vervoer. Verder voeren we lobby bij- en werken samen met hogere overheden voor het optimaliseren van de bereikbaarheid per spoor voor personen en goederen. Dit gebeurt onder andere in het proces om te komen tot een Goederencorridor Noord-Oost Europa (GNOE) en het robuuster maken van station Deventer als regionaal OV-knooppunt (o.a. aanleg vierde perron).		€13.000
Prestatie	Verduurzaming Mobiliteit (Klimaatakkoord)	Budget
We voeren concrete projecten uit die invloed hebben op de te behalen van doelstelling van reductie van schadelijke uitstoot. Zo faciliteren we de uitrol van laadinfrastructuur door besluiten voor te bereiden en in overleg met energiebedrijven locaties te kiezen om energiekrapte zoveel mogelijk te voorkomen en stellen we uiterlijk 31 december 2027 een nul emissiezone voor de binnenstad van Deventer in.		€50.000
Prestatie	Hoofdwegenstructuur	Budget
We werken de vastgestelde Basisvoorkeursvariant 2030 en ambities van de herijkte Hoofdwegenstructuur verder uit en starten met de maatregelen die hieruit voortvloeien.		
Prestatie	Deelmobiliteit	Budget
We zetten ons in voor een aantrekkelijk aanbod van (gemeentegrensoverschrijdende) deelmobiliteit in de regio door samen met Apeldoorn en Voorst te werken aan een pilot voor deelfietsen. Verder stellen we een programma op voor gemeentelijke deelmobiliteit, dat aansluit bij het STOMP-principe.		
Prestatie	Fiets	Budget
We werken aan realisatie van de mobiliteitstransitie door de positie van de fiets als belangrijkste vervoermiddel voor afstanden tot 15 km verder te versterken en hiervoor fysieke maatregelen te treffen. Het geactualiseerde Programma Fiets Deventer en het eveneens geactualiseerde provinciale kern-net fiets bieden hiervoor de basis. Het gemeentelijk fietsnetwerk dient als structurerende bouwsteen voor de Omgevingsvisie		€15.000
Prestatie	Ruimtelijke opgave	Budget
We behartigen de belangen van mobiliteit binnen de grotere ruimtelijke opgaven van project- en gebiedsontwikkelingen (zoals De Kien en Poort Van Deventer) en kaderstellende beleidsdocumenten zoals de omgevingsvisie. Dat houdt o.a. een sluitende		

parkeerbalans in conform ons raadskader, het benutten van kansen voor gezonde alternatieven voor autogebruik, het inbedden van hoofdverbindingen in de ontsluitingsstructuur en het voorkomen van negatieve effecten van mobiliteit in de directe omgeving.

Prestatie	Verschonen mobiliteit	Budget
-----------	-----------------------	--------

We continueren vanuit het beleidsprincipe Trias Mobilica het verschonen van de mobiliteit in de gemeente. Met als basis een actuele laadvisie, starten we met ingang van 1 juli 2027 daarom als gemeente zelf een concessie voor de exploitatie van laadvoorzieningen. Daarmee krijgen we meer regie op de plaatsing, exploitatievoorwaarden en verdere doorontwikkeling van laadinfrastructuur, zodat deze optimaal aansluit bij onze lokale duurzaamheidsdoelstellingen, mobiliteitsvisie en ruimtelijke planning. In 2026 bereiden we zowel de uittreding van de landsdelige als de start van de gemeentelijke laadconcessie voor. Verder voeren we pilots uit met het gebruik van slimme lichtmasten, die we kunnen gebruiken als laadinstrument. Tot slot bereiden we in 2026 de instelling van een zero emissiezone voor vrachtverkeer in de binnenstad voor, ingaande eind 2027.

Prestatie	Wegencategorisering	Budget
-----------	---------------------	--------

Binnen het traject van de Omgevingsvisie brengen we als bouwsteen een actuele wegcategorisering van de gemeente Deventer in. Als basis voor de stad dient de reeds vastgestelde Basisvoorkeursvariant voor de hoofdwegenstructuur (2025). Voor het landelijk gebied gebruiken we een actuele wegcategorisering, die aansluit op zowel de stedelijke als de provinciale.

Beleidsindicatoren

Nummer	Taakveld		Naam			Toelichting	Bron
35	Vhrosv		Gemiddelde WOZ waarde			Duizend euro	CBS
Jaar	2026	2025	2024	2023			
Waarde	357	342	342	324			

Nummer	Taakveld		Naam			Toelichting	Bron
37	Vhrosv		Demografische druk			%	CBS
Jaar	2026	2025	2024	2023			
Waarde	67,30	67,30	67,30	67,60			

Nummer	Taakveld		Naam			Toelichting	Bron
--------	----------	--	------	--	--	-------------	------

38	Vhrosv	Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden			In Euro's	COELO
Jaar	2026	2025	2024	2023		
Waarde	898	898	898	869		

Nummer	Taakveld	Naam			Toelichting	Bron
39	Vhrosv	Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden			In Euro's	COELO
Jaar	2026	2025	2024	2023		
Waarde	940	940	940	913		

Nummer	Taakveld	Naam			Toelichting	Bron
40	Vhrosv	Opgeleverde woningen			Aantal woningen	Registratie gereedmeldingen gemeente
Jaar	2026	2025	2024	2023		
Waarde	440	440	440	450		

Nummer	Taakveld	Naam			Toelichting	Bron
41	Vhrosv	Opgeleverde sociale huurwoningen			% van het totaal	Registratie gereedmeldingen gemeente
Jaar	2026	2025	2024	2023		
Waarde	26,82	26,82	26,82	12,90		

Nummer	Taakveld	Naam			Toelichting	Bron
--------	----------	------	--	--	-------------	------

42	Vhrosv		Omvang sociale huurvoorraad			Absoluut aantal		Jaarverslagen corporaties – Monitor Verantwoording Prestatieafspraken
Jaar		2026	2025	2024	2023			
Waarde		13197	13197	13197	13040			

Nummer	Taakveld			Naam		Toelichting	Bron
43	Vhrosv			Gemiddelde zoektijd woningzoekenden voor sociale huurwoningen		In jaren	Jaarverslag Woonkeus
Jaar	2026	2025	2024	2023			
Waarde	1,23	1,23	1,23	1,14			

Exploitatie

(bedragen x €1.000)

	2025	2026	2027	2028	2029
Lasten	15.469	7.873	6.688	6.687	6.685
Baten	7.732	5.664	5.713	5.763	5.763
Saldo exclusief reserves	-7.737	-2.209	-974	-924	-922
Storting in reserves	112	0	0	0	0
Putting uit reserves	5.524	18	18	18	18
Saldo reserves (taakveld Mutaties reserves)	5.412	18	18	18	18
Saldo inclusief reserves	-2.326	-2.192	-956	-906	-904

Toelichting verschil saldo inclusief reserves begroting 2026 ten opzichte van begroting 2025

De wijziging van het saldo inclusief reserves met €134.000 ten opzichte van 2025 is als volgt te verklaren:

Perspectiefnota 2026-2029

Omschrijving	Verschil begroting 2026 t.ov. begroting 2025	Toelichting
Optimalisaties Kostenverhaal	- €100.000	Veel aanloopkosten en coördinatiekosten bij gebiedsontwikkeling komen nu nog voor rekening van de gemeente en worden niet (voldoende)verhaald bij de initiatiefnemers. Door meer in rekening te brengen bij de initiatiefnemers moeten de kosten voor de gemeente dalen met €100.000.
Optimalisatie inzet van middelen	- €170.000	Optimalisatie inzet van middelen van 10% (landelijk, verkeer volkshuisvesting) door slimmer te werken. En minder eigen gemeentelijke voorkeuren te hanteren maar terug naar wat wettelijk vereist is. Minder beleid betekent minder ambtelijke capaciteit en minder toezicht en daling van lasten met €170.000.
Optimalisatie kosten toewijzing leges	- €150.000	Mogelijk zijn meer gemeentelijke kosten toe te wijzen aan de leges. Verschuiving van dekking gemeente naar dekking uit legesinkomsten.
Omgevingswet	€200.000	Als gevolg van de Omgevingswet is het nog meer noodzakelijk dat de gehele beleidscyclus goed sluitend is. We zien dat de doorwerking van beleid in een omgevingsprogramma en een omgevingsplan van groot belang is. Als we daar niet voldoende op in kunnen zetten is de verwachting dat de samenhang tussen instrumenten onvoldoende tot stand komt en er te veel "pleisters" geplakt moeten worden. Dat komt de sturing in het ruimtelijke domein niet ten goede. Er moet een plan komen om een verbeterslag door te voeren in ons instrumentarium. Het gaat om een plan voor het sluitend krijgen van de beleidscyclus. Dus van beleidsvorming, uitwerking, uitvoering, monitoring en evaluatie in samenhang met de aandacht voor de (geo-)data-gedreven manier van werken. Voor het opstellen van een aanpak en een start te maken met de uitvoering is om te beginnen een bedrag van €200.000 incidenteel nodig.
Opstellen Omgevingsvisie	€150.000	Het omgevingsvisie traject is arbeidsintensief en vraagt een zorgvuldig proces met hoge kwaliteit. We worden ondersteund door externe bureaus, maar er zit ook tijdsdruk op het proces. Grote betrokkenheid vergroot ook het draagvlak intern. Op dit moment is de raming dat er in 2026 een tekort ontstaat op de incidentele middelen die beschikbaar zijn.
Tussentijds advies MER t.b.v. Omgevingsvisie	€40.000	Verplichte toets van de cie mer. Deze incidentele kosten ad €40.000 zijn nog niet begroot.

Taakvelden

(bedragen x €1.000)

Ruimtelijke Ontwikkeling	2025	2026	2027	2028	2029
Ruimtelijke Ordening	-6.802	-2.749	-1.716	-1.666	-1.664
Wonen en bouwen	-254	932	1.135	1.135	1.135
Beheer overige gebouwen en gronden	-81	-85	-85	-85	-85
Verkeer en vervoer	-600	-308	-308	-308	-308
Saldo exclusief reserves	-7.737	-2.209	-974	-924	-922

Gerelateerde informatie

Documenten

Documentnaam	Bestandsgrootte	Openen
Omgevingsvisie 2019	12 Mb	Omgevingsvisie
Beleidsnotitie woonwagen- en standplaatsen 2018	1,0 Mb	Beleidsnotitie woonwagen- en standplaatsen
Prestatieafspraken Woningcorporaties Deventer 2024	0,4 Mb	Prestatieafspraken
Woonvisie Deventer 2018	0,6 Mb	Woonvisie Deventer
Visie op Hoger Bouwen in Deventer 2024	28 Mb	Visie op hoger bouwen

Herstructurering en vastgoed

Omschrijving

Deventer wil tussen 2022 en 2035 groeien met 11.000 nieuwe woningen. Een deel daarvan komt in bestaande wijken (herontwikkeling), en een ander deel in nieuwe uitbreidingsgebieden. Daarnaast is er behoefte aan een nieuw bedrijventerrein, zodat bedrijven ook in de toekomst ruimte hebben om zich te vestigen. Ook zijn er ontwikkelingen op het gebied van energie, duurzaamheid en natuur. Al deze veranderingen vragen om een duidelijke visie van de gemeente.

Evenwichtige groei

Deventer streeft naar een evenwichtige ontwikkeling. Door veranderingen in demografie, economie, technologie en duurzaamheid verandert de vraag naar ruimte. Het grondbeleid van de gemeente ondersteunt deze ontwikkelingen. Deventer kiest voor een flexibel grondbeleid, waarbij de gemeente per gebied of locatie haar rol bepaalt.

Programma Wonen

Deventer wil vóór 2035 11.000 woningen bouwen. Dit is nodig vanwege de groei van de bevolking (ongeveer 7.000 woningen), maar ook om de arbeidsmarkt te versterken en de stad te verjongen.

De woningmarkt staat onder druk. Jongeren, starters, gezinnen en arbeidsmigranten hebben moeite om een geschikte woning te vinden. Tegelijkertijd zorgen de energietransitie, vergrijzing en veranderende woonwensen voor nieuwe uitdagingen. Daarom wil Deventer niet alleen veel bouwen, maar ook goed: duurzame, betaalbare en toekomstgerichte woningen in fijne wijken, met goede bereikbaarheid, voorzieningen en sociale samenhang.

Samen met bewoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties werkt Deventer aan een stad waar iedereen zich thuis voelt. De locaties voor woningbouw zijn vastgelegd in routekaarten die door de gemeenteraad zijn goedgekeurd. De ambitie is hierin weergegeven. De uitwerking is een uitdaging.

Voorzieningen en bereikbaarheid

Meer woningen zorgen voor meer inwoners. Dit helpt om bestaande voorzieningen zoals winkels, sportclubs en cultuurinstellingen in stand te houden. Tegelijk zijn er voorzieningen die direct afhankelijk zijn van het aantal inwoners, zoals huisartsen, scholen en buurthuizen. Hier moet ook in geïnvesteerd worden.

De wegen in Deventer raken voller. Vooral bij bouwen binnen de stad is er weinig ruimte voor extra verkeer. Daarom kiest Deventer voor het STOMP-principe: eerst lopen, fietsen en openbaar vervoer, dan pas de auto. Er wordt flink geïnvesteerd in projecten die dit ondersteunen.

In 2026 koppelt Deventer de woningbouwplanning aan de planning van voorzieningen en doelgroepen. Dat jaar wil de gemeente 700 woningen realiseren. Wel zijn er belemmeringen, zoals netcongestie, stikstofregels en een tekort aan personeel.

Gebiedsgericht werken: Centrum&Schil en Keizerslanden

Sinds januari 2024 werkt Deventer met gebiedsmanagement aan de ontwikkeling van Centrum&Schil en Keizerslanden. Deze aanpak is nodig vanwege de grootte en complexiteit van de opgave. Er is veel samenhang tussen verschillende locaties, infrastructuur en ontvangen subsidies.

Vastgoed

De gemeente bezit en gebruikt veel verschillende gebouwen. Deze worden ingezet voor maatschappelijke functies zoals sport, welzijn, buurtvoorzieningen, brandweer, cultuur en onderwijs. Meer informatie hierover staat in de paragraaf Vastgoed.

Grondexploitaties

Voor details over lopende en toekomstige grondexploitaties, en locaties met voorkeursrecht, wordt verwezen naar de paragraaf Grondbeleid. Actuele beleidscontext

Nota Grondbeleid 2024

We voeren ons grondbeleid uit zoals beschreven in de Nota Grondbeleid. Deventer heeft grote plannen op het gebied van woningbouw, bedrijventerreinen, energie, duurzaamheid en natuur. Voor deze ruimtelijke ontwikkelingen is het belangrijk dat de gemeente een duidelijke visie en aanpak heeft.

Bij elke ontwikkeling maakt de gemeente een keuze: neemt zij zelf de leiding, of laat zij dit over aan marktpartijen? De Nota Grondbeleid helpt bij het maken van deze afweging. Deventer kiest per situatie welke rol zij speelt, op basis van drie punten:

- de ambitie van het project
- de prioriteit
- de mate van gewenste sturing

Hoe hoger deze punten scoren, hoe actiever de gemeente zal zijn. De gemeente heeft hiervoor verschillende middelen, die worden ingezet na besluitvorming door het college en de gemeenteraad.

Programma Centrum & Schil

In 2024 is er een omgevingsprogramma vastgesteld voor Centrum & Schil. In 2026 wordt dit programma verder uitgevoerd, per cluster. Enkele plannen, zoals een fietsparkeergarage en een tunnel tussen wijken, worden ter besluitvorming aan de raad voorgelegd. De verwachte investeringen worden aangepast op basis van de nieuwste inzichten.

Programma Keizerslanden

Voor Keizerslanden wordt in 2026 een omgevingsprogramma opgesteld. Dit programma bevat doelen en maatregelen om de fysieke leefomgeving in het gebied te verbeteren.

Vastgoed

In 2022 heeft de gemeenteraad de kadernota Vastgoed vastgesteld. Hiermee werkt Deventer aan een duidelijke, uniforme en transparante manier van vastgoedontwikkeling en -beheer. Dit gebeurt door het eigendom en de risico's van verschillende beleidsprogramma's te bundelen onder één vastgoedbeleid. Meer informatie hierover staat in de paragraaf Vastgoed van de begroting 2026.

Doelen & prestaties

Programma	Taakveld
Herstructurering en vastgoed	0.3 Beheer overige gebouwen en gronden; 3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur; 8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerrein); 8.3 Wonen en bouwen; 0.10 Mutaties reserves.
Opgave	

Doelstelling: Portefeuillemanagement grondzaken	1	2	3	4
Wij kennen de ontwikkelingen op de grondmarkt en hebben oog voor de kansen op het ruimtelijk faciliteren van maatschappelijk gewenste ontwikkelingen. Daartoe houden we onze kennis op peil en nemen we deel aan landelijke netwerken zoals de Vereniging van Grondbedrijven en de VNG contactgroep grondzaken.		✓		

Prestatie	Het doorwerken aan de lopende grondexploitaties	Budget
	Wij werken samen met onze partners verder aan de grondexploitaties of grondverkoop van Steenbrugge, Tuinen van Zandweerd, Bedrijventerrein A1, Westfalenstraat, cluster Havenkwartier, Sluiskwartier, Hagenvoorde, Wittenstein, van Heetenstraat en 't Nijland Diepenveen. We leveren een bijdrage aan de gemeentelijke ruimtelijke opgave door: · de verkoop van gronden ten behoeve van het bouwen van ruim 300 woningen per jaar als onderdeel van de gehele woningbouwproductie in de gemeente Deventer in 2026 (MPG 2025). · de uitgifte van c.a. 2 ha bedrijventerreinen per jaar (MPG 2025)	

Prestatie	De vestiging van het voorkeursrecht	Budget
	We bewaken de ontwikkelingen van de gronden waarvoor het Voorkeursrecht is gevestigd, zijnde Haveneiland, Wechelerhoek, Baarlehoek en Piekfijnplein. Door het vestigen van een voorkeursrecht houdt de gemeente de regie op de ontwikkeling van het gebied. Het geeft de gemeente de gelegenheid haar positie ten aanzien van een voornemen tot transformatie van het gebied te kunnen verkennen en verder vorm te geven.	

Prestatie	Nieuwe Grondexploitaties	Budget
	We stellen een concept grondexploitatie op voor Wechelerhoek.	

Doelstelling: Uitvoering geven aan dynamisch grondbeleid	1	2	3	4
Wij hebben oog voor de maatschappelijke ontwikkelingen en passen ons dynamische grondbeleid toe. Wanneer de criteria Ambitie, prioriteit en Sturing hoog scoren, worden we actiever om de opgaven te realiseren. We maken daartoe een actieve koppeling met de SIA en de P&C cyclus om de opgaven inzichtelijke en beheersbaar te houden. Met reeds in bezit zijnde gemeentelijke vastgoedposities dragen we bij aan de gewenste opgaven. .		✓		✓

Prestatie	Het bezit en inzet van gronden en panden	Budget
	Waar zich ruimtelijke gelegenheden voordoen, zetten wij het grondinstrumentarium situationeel in om de maatschappelijk gewenste ontwikkelingen mogelijk te maken binnen aanvaardbare financiële kaders en risico's.	

Prestatie	Het samenwerken met marktpartijen	Budget
-----------	-----------------------------------	--------

Wij nemen deel in en faciliteren het structurele overleg met marktpartijen op het Platform Wonen Deventer, gericht op het realiseren van de maatschappelijke opgave wonen en voorzieningen. We hebben oog voor nieuwe ontwikkelingen en partijen die een bijdrage kunnen leveren aan deze opgave.

Prestatie	Faciliteren Wonen	Budget
-----------	-------------------	--------

In 2026 zetten we stappen in de ontwikkeling en realisatie van diverse locatie- en gebiedsontwikkelingen, oa

- Traject Deventer bouwt, verkenning van locaties ten behoeve van woningbouwopgaven stadsbreed
- Uitbreidingen met woningen van Bathmense enk noord en Woertmansweg
- Start realisatie CPO Wittenstein, CPO Hagenvoorde en CPO Lettele
- Start diverse inbreidingen Woningbouw, oa Gorsselseweg, Oerdijk 34-36, koekendijk 10,
- Start procedure Smyrnalocatie,
- Realisatie flexwonen Oxerdwarssteeg

Prestatie	Nota/programma kostenverhaal	Budget
-----------	------------------------------	--------

Doelstelling: wij dragen bij aan de efficiënte en optimale inzet van kostenverhaal bij locatie- en gebiedsontwikkelingen, mogelijkheden van planbatenheffing, verevening en financiële bijdragen. Ook leggen we voor gebiedsontwikkelingen een relatie tussen kostenverhaal en financiële bijdragen en met nieuw parkeerbeleid i.r.t. de afkoop van parkeren.

Prestatie	Implementatie en evaluatie van proces locatie- en gebiedsontwikkeling	Budget
-----------	---	--------

Wij implementeren het proces locatie- en gebiedsontwikkeling (mede als gevolg van initiatiefvoorstel). In 2026 evalueren we dit proces, alsmede de eventuele wijziging van het delegatiebesluit. Daarmee werken we aan versnellen en optimaliseren van de opgaven.

Doelstelling: Gebiedsontwikkeling Keizerslanden	Opgave			
	1	2	3	4

In het Gebiedsprogramma uit 2020 is als hoofdami-bitie opgenomen dat Keizerslanden in 2030 de grootste stadswijk van Deventer is waar iedereen zich thuis voelt. De hieraan gekoppelde doelstelling luidt:

✓

Doel

Samen met coalities in de wijk transformeren we Keizerslanden naar een aantrekkelijke levensloopbestendige, duurzame en klimaatbestendige wijk, met een focus op vitale ouderen, een nieuwe generatie jongeren én met maatwerk voor specifieke doelgroepen.

Prestatie	Faciliteren start bouw woningen	Budget
Start bouw faciliteren van ca 250 woningen in Keizerslanden waarvan minstens de helft in de categorie betaalbaar.		

Prestatie	Planvorming infraprojecten stads-lint	Budget
De planvorming van de infraprojecten waarvoor de zogenoemde Versnellingsgelden zijn ontvangen, worden verder ter hand genomen. Het gaat om de projecten: Capaciteitsverruiming Van Oldenielstraat; Fiets- en voetgangerstunnel Karel de Grotelaan bij Winkelcentrum Keizerslanden onder de N337; Reconstructie fietspad Laan van Borgele: tussen N337 en rotonde met Keizer Karellaan. Het budget van €30 mln. bestaat voor de helft uit de zogenoemde Versnellingsgelden en voor de helft uit het gemeentelijk mobiliteitsfonds. In de Strategische Investeringsagenda is een extra aanvullende investeringsopgave 30.000 geagendeerd voor ongelijkvloerse oplossingen voor de beide kruispunten aan de uiteinden van de Van Oldenielstraat. Er wordt inzet geplaatst om deze benodigde aanvullende middelen beschikbaar te krijgen.		

Prestatie	Gebiedsontwikkeling Keizerslanden	Budget
De integrale gebiedsontwikkeling Keizerslanden vraagt om een structurele inbedding van het gebiedsgericht werken. Hiermee gaan kosten gepaard voor een programmamanager en voor gebiedsmanagement. Voor deze laatste kan o.a. gedacht worden aan: onderzoeken, communicatie, raadsopdrachten, lobby, gebiedsprogramma, raamwerk openbare ruimte en out of pocket kosten. Los van kostenverhaal en dekking uit projecten, komt dit ook neer op een structurele last.		

Prestatie	Omgevingsprogramma	Budget
Voor Keizerslanden wordt in 2026 een omgevingsprogramma opgesteld. Dit programma omvat een overzicht van doelen en maatregelen in de brede zin ter verbetering van de fysieke leefomgeving van het gebied.		

Prestatie	Herstructurering	Budget
-----------	------------------	--------

Op grond van de in 2025 gesloten Anterieure Overeenkomst (AOK) tussen Woonbedrijf Ieder1 en de gemeente Deventer worden de voorbereidende werkzaamheden voor de herstructurering verder opgepakt.
In de samenwerking draagt de gemeente zorg voor het opstellen en laten vaststellen van: het Beeldkwaliteitsplan; het TAM Omgevingsplan; en het Definitief Ontwerp (DO) openbare ruimte.

Doelstelling: Gebiedsontwikkeling Centrumschil	Opgave			
	1	2	3	4

Vanaf 1 januari 2022 wordt de ontwikkeling van de Centrum & Schil via Gebiedsmanagement (werkwijze integrale gebiedsontwikkeling) opgepakt. Aanleiding hiertoe is de omvang en complexiteit van de ontwikkelopgave en de sterke samenhang en afhankelijkheden tussen de diverse locatieontwikkelingen en benodigde infrastructurele maatregelen.

✓

De hieraan gekoppelde doelstelling luidt:

Samen met coalities in de verschillende deelgebieden bieden we ruimte voor een mix van wonen, werken, leren en ontmoeten; we transformeren leegstaand bedrijven- en kantorenvastgoed naar nieuwe, moderne woon en werkmilieus; we geven invulling aan de nieuwe Deventer Stedelijkheid door binnenstedelijk te verdichten en voegen collectieve hoogwaardige openbare ruimte toe om te ontmoeten, experimenteren en te bewegen. In lijn met de ambitie 'wonen, werken, verjongen' ligt de nadruk op studenten, young professionals en creatieve stedelingen die de arbeidsmarkt versterken en van de stedelijke voorzieningen gebruik willen maken.

Gelijk de gemeentelijke begrotingsprogramma's is voor de gebiedsontwikkeling Centrum&Schil een aantal doelen en voor het begrotingsjaar 2026 specifiek een aantal prestaties te benoemen.

Prestatie	Planvorming	Budget
-----------	-------------	--------

De planvorming van de infraprojecten waarvoor de Versnellingsgelden zijn ontvangen worden verder ter hand genomen.

Prestatie	Raamwerk Openbare Ruimte Centrumschil	Budget
-----------	---------------------------------------	--------

in 2025 is een aanbesteding geweest voor realiseren van schetsontwerp voor de openbare ruimte
In 2026 worden de schetsontwerpen van de openbare ruimte opgeleverd.
De vervolgstappen zijn uitwerken naar definitief ontwerp, voorbereiding uitvoering, realisatie en nazorg.

Interwijk tunnel

Besluitvorming interwijk tunnel.

Prestatie	Gebiedsontwikkeling Centrum & Schil	Budget
-----------	-------------------------------------	--------

De integrale gebiedsontwikkeling Centrum & Schil vraagt om een structurele inbedding van het gebiedsgericht werken. Hiermee gaan kosten gepaard voor een programmamanager en kosten voor gebiedsmanagement. Voor deze laatste kan o.a. gedacht worden aan: onderzoeken, communicatie, raadsopdrachten, lobby, gebiedsprogramma, raamwerk openbare ruimte en out of pocket kosten. Los van kostenverhaal en dekking uit projecten komt dit ook neer op een structurele last.

Prestatie	Planvorming nieuwe locaties	Budget
-----------	-----------------------------	--------

Opstarten overeenkomsten en planvorming nieuwe locaties om het start bouw tempo richting 2030 op te voeren en risico's in planvertraging en/of uitval te mitigeren. Haveneiland maakt hier onderdeel van uit.

Roto Smeets

Verder uitwerken afspraken Anterieure overeenkomst en starten ruimtelijke procedures tbv woningbouw op voormalige Roto-locatie met 700 woningen en 27.500 m2 werken 7.000 m2 zorg/maatschappelijk incl. parkeervoorzieningen in twee gebiedshubs en 1 stadshub

Kop Handelskade

Oplevering 3000 m², 2 horecaruimten, 43 dure koopappartementen, 76 sociale huurwoningen, 88 studentenwoningen.

Exploitatie

(bedragen x €1.000)

	2025	2026	2027	2028	2029
Lasten	24.597	11.361	8.997	3.869	3.433
Baten	22.924	11.413	10.247	4.531	4.075
Saldo exclusief reserves	-1.673	52	1.251	662	642
Storting in reserves	7.210	237	1.187	307	307
Putting uit reserves	4.062	227	125	100	121
Saldo reserves (taakveld Mutaties reserves)	-3.148	-10	-1.062	-207	-187
Saldo inclusief reserves	-4.821	42	188	455	455

Toelichting verschil saldo inclusief reserves begroting 2026 ten opzichte van begroting 2025

De wijziging van het saldo inclusief reserves met €4.863.000 ten opzichte van 2025 is als volgt te verklaren:

Perspectiefnota 2026-2029

Omschrijving	Verschil begroting 2026 t.ov. begroting 2025	Toelichting
Kosten gebiedsmanagement Keizerslanden	€140.000	In Keizerslanden ontwikkelen we bijvoorbeeld woningen in samenhang met infrastructuur, onderwijsvoorzieningen en openbare ruimte. Ook in Centrum en Schil worden woningbouw, voorzieningen, mobiliteit, energie-infrastructuur en leef kwaliteit gelijktijdig aangepakt. Zonder aanvullende middelen stopt deze werkwijze, dreigen projecten te vertragen en dreigen subsidieverplichtingen niet gehaald te worden. De integrale gebiedsontwikkeling vraagt ook om een structurele inbedding van het gebiedsgericht werken. Hiermee gaan kosten gepaard voor een programmamanager en kosten voor gebiedsmanagement. Voor deze laatste kan o.a. gedacht worden aan: onderzoeken, communicatie, raadsopdrachten, lobby, gebiedsprogramma, raamwerk openbare ruimte en out of pocket kosten. In de begroting is hier nog niet structureel rekening mee gehouden. Los van kostenverhaal en dekking uit projecten komt dit voor Keizerslanden neer op een structurele last van €300.000. Vanaf 2027 bedraagt dit €200.000. Voor de Centrumschil bedraagt dit voor 2026 en 2027 €425.000, waarbij dit voor de jaren daarna voor het gebiedsmanagement opnieuw wordt afgewogen.

Omschrijving	Vershil begroting 2026 t.ov. begroting 2025	Toelichting
Kosten (apparaat-lasten) programmamanager Keizerslanden	€160.000	Zie toelichting hiervoor.
Kosten gebiedsmanagement Centrum & Schil	€265.000	Zie toelichting hiervoor.
Kosten (apparaat-lasten) programmamanager Centrum & Schil	€160.000	Zie toelichting hiervoor.

Overige afwijkingen

Omschrijving	Vershil begroting 2026 t.ov. begroting 2025	Toelichting
Mutaties reserves	€5.000.000	Het verschil wordt grotendeels veroorzaakt door een eenmalige storting van €4.814.000 in de reserve duurzaamheid vastgoed in 2025.

Taakvelden

(bedragen x €1.000)

Herstructurering en Vastgoed	2025	2026	2027	2028	2029
Grondexploitatie (niet bedrijventer.)	599	59	999	119	119
Beheer overige gebouwen en gronden	456	899	910	936	936
Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-33	-14	28	28	28
Wonen en bouwen	-2.694	-892	-686	-421	-442
Saldo exclusief reserves	-1.673	52	1.251	662	642

Investeringsen

(bedragen x €1.000)

	2026	2027	2028	2029
Uitgaven t.l.v. investeringen	8.450	9.417	-7.838	-8.379
Inkomsten t.g.v. investeringen	11.677	22.561	-9.887	-9.887
Saldo	3.227	13.143	-2.049	-1.507

Gerelateerde informatie

Documenten

Documentnaam	Bestandsgrootte	Openen
Grondbeleid 2024	0,1 Mb	Nota Grondbeleid
Grondprijzenbrief 2025	0,1 Mb	Grondprijzenbrief

Inkomensvoorziening en arbeidsmarkt

Omschrijving

Verbindend kader Sociaal domein

In Deventer investeren we in een omgeving waarin inwoners elkaar kunnen ondersteunen en we werken samen met maatschappelijke partners om duurzame hulp te bieden. Onze gedeelde ambitie is: op weg naar een toekomstbestendige sociale basis in Deventer. Het is belangrijk voor Deventer om een lokale aanpak te hanteren die is afgestemd op de specifieke behoeften en kenmerken van de gemeente en haar inwoners.

Het bieden van maatwerkoplossingen en het betrekken van inwoners bij de ontwikkeling van beleid kan zorgen voor effectievere en meer inclusieve dienstverlening. Dit vereist een zorgvuldige aanpak waarin we laten zien dat we als gemeente klaarstaan voor onze inwoners en begrip hebben voor hun soms complexe levensomstandigheden. Het sociaal domein bestrijkt ongeveer de helft van het budget dat omgaat in de begroting van de gemeente Deventer. Dat budget richten vanuit een gedeelde ambitie, visie en aanpak wat helpt om nog betere successen voor onze inwoners, professionals en de gemeente te realiseren in het sociale domein. We richten ons beleid om inwoners een gevoel van bestaanszekerheid te geven, gelijke kansen te bevorderen en gezond samenleven te vergemakkelijken.

- We investeren in bestaanszekerheid voor inwoners die het moeilijk hebben, zodat hun inkomen, werk of woonsituatie stabiel en voorspelbaar wordt. Met begrijpelijke regels en voorschriften. Bestaansonzekerheid kan schadelijk zijn en belemmert mensen om volledig deel te nemen aan de samenleving en een gezond leven te leiden. We zorgen voor voldoende inkomen, een geschikte woning en een veilige leefomgeving. Vanuit deze basis is meedoen mogelijk. Met een mensgerichte benadering voorkomen we zo onnodig leed en oplopende kosten.
- We investeren niet overal gelijk, maar daar waar dit het meest nodig is om kansen te bieden aan inwoners in kwetsbare situaties. We streven ernaar dat de nieuwe generatie met minder achterstanden opgroeit. We investeren in de jeugd en bieden maatwerk aan inwoners die onze steun of zorg nodig hebben. We zoeken actief naar inwoners die geen hulp vragen, maar deze wel nodig hebben. We geven de jeugd de kans om hun talenten te ontwikkelen via kansrijke start. We hebben extra aandacht voor de positie van jongeren en jongvolwassenen. Inwoners voor wie kansen niet vanzelfsprekend zijn, bieden we gerichte ondersteuning.
- We investeren in het creëren van verbindingen in de buurt voor een gezond samenleven. Een vitale samenleving waarin inwoners elkaar ontmoeten en actief zijn, gezond eten, zich gezond voelen en samen bijdragen aan het versterken van onze gemeenschap. We moedigen aan om vitaliteit te bevorderen, omdat een gezonde omgeving effectiever is gebleken dan individuele inspanningen gericht op een gezondere levensstijl. We werken over alle terreinen heen vanuit positieve gezondheid. Vanuit het Preventieplan investeren we in een gezonde omgeving en stimuleren gezond leven.

Het verbindend kader voor het sociaal domein in de gemeente Deventer is opgebouwd rond deze vier pijlers. bestaanszekerheid, kansengelijkheid, gezondheid leven en sociale basis. Door deze pijlers centraal te stellen binnen het sociaal domein, kan de gemeente een inclusieve, rechtvaardige en gezonde samenleving bevorderen waarin alle inwoners de kans krijgen om te gedijen en te floreren. Hieronder worden deze pijlers kort toegelicht, gevolgd door concrete maatregelen en beleidsrichtingen die de gemeente uitvoert vanuit de begrotingsprogramma's Jeugd en Onderwijs, Meedoen en Inkomensvoorziening en arbeidsmarkt.

De opgave voor het programma Werk en Inkomen specifiek bestaat uit de volgende ambities:

- We bevorderen dat mensen uitstromen uit de uitkering;
- We voorkomen dat mensen instromen in een uitkering;
- We ontwikkelen mensen waardoor zij betere kansen hebben op de arbeidsmarkt;

- Zoveel mogelijk inwoners zijn economisch zelfstandig;
- Iedereen weet om te gaan met geld;
- Iedere inwoner met een laag inkomen of schulden weet welke ondersteuning de gemeente kan bieden en ontvangt deze.

Actuele beleidscontext

We willen dat inwoners werken en daarmee zelfstandig in hun inkomen voorzien. Werken draagt bij aan gezondheid, maatschappelijke betrokkenheid en geluk. Als werken (tijdelijk) niet lukt, bieden we ondersteuning en een vangnet. Iedereen met arbeidsvermogen moet mee kunnen doen – op de arbeidsmarkt én in de samenleving. Werk staat voorop. De vraag naar arbeidskrachten is groot, maar de mismatch op de arbeidsmarkt is hardnekkig. We streven ernaar die te verkleinen, samen met werkgevers en onderwijs, met aandacht voor een goede aansluiting van jeugd naar werk.

Armoede belemmert deelname aan de samenleving. Gebrek aan zekerheid over wonen, zorg en inkomen tast het welzijn aan en verkleint de mentale ruimte om uit problemen te komen. Bestaanszekerheid is daarom de basis van een inclusieve samenleving. Steeds meer werkenden hebben moeite rond te komen. Uit onderzoek blijkt dat het sociaal minimum onvoldoende is zonder aanvullende ondersteuning. In Deventer lukt rondkomen met een laag inkomen alleen als men goed met geld omgaat, geen schulden heeft en er geen onverwachte uitgaven zijn. Tekorten leiden tot stress, gezondheidsproblemen, verlies van eigenwaarde en grotere kans op eenzaamheid. Voor kinderen betekent opgroeien in armoede een slechtere gezondheid, leerachterstanden en minder toekomstkansen. We kunnen niet altijd de oorzaak wegnemen, maar waar mogelijk bieden we passende hulp. Bestaanszekerheid gaat verder dan alleen inkomen. Het vraagt om maatwerk: goed luisteren, analyseren en professioneel handelen – soms met ongelijke oplossingen voor ongelijke situaties, maar altijd met onderbouwing.

Participatiewet in Balans

De Participatiewet vormt het vangnet. Als mensen onvoldoende eigen middelen hebben om in hun bestaanskosten te voorzien of volwaardig mee te doen in de samenleving, is er recht op bijstand. Daarnaast wordt er ondersteuning geboden bij het (opnieuw) vinden van werk. Dit vangnet moet toekomstbestendig zijn. De landelijke Participatiewet wordt herzien. De aangekondigde Participatiewet in Balans markeert een duidelijke koerswijziging in het sociaal domein: van handhaving en controle naar vertrouwen, maatwerk en perspectief. De wet streeft naar een evenwicht tussen bestaanszekerheid, participatie en handhaving, met meer ruimte voor maatwerk en vertrouwen in de burger. Deventer werkt al sinds enkele jaren volgens deze principes via het beleidskader Inzet op Maat (IOM). De wet krijgt een plek bij de evaluatie en de bijstelling van het huidige handhavingsbeleid, de invoering van Inzet op Geldzorgen (IOG) en de uitvoering van IOM. De gefaseerde inwerkingtreding van de wet is beoogd vanaf 1 januari 2026.

Wet van school naar duurzaam werk

Het doel van de wet van school naar duurzaam werk is om jongeren met een afstand tot de arbeidsmarkt de juiste begeleiding en ondersteuning te geven richting economische zelfstandigheid. Dit gebeurt met vier samenhangende maatregelen:

1. Aanvullende loopbaanbegeleiding tot een jaar na diplomering of het verlaten van de school in het beroepsonderwijs, praktijkonderwijs en voortgezet speciaal onderwijs.
2. De maximumleeftijd van de doelgroep van de Doorstroompunt-functie wordt verhoogd van 23 naar 27 jaar (doelgroep voortijdig schoolverlaters).
3. De gemeente krijgt in de Participatiewet een meer preventieve rol bij het ondersteunen van jongeren naar werk.
4. De stimuleert de samenwerking tussen onderwijs, Doorstroompunten en gemeenten op casusniveau en bij een regionaal programma.

De inwerkingtreding van de wet is beoogd per 1 januari 2026.

Inzet op maat (IOM)

Een van de belangrijkste ambities is zoveel mogelijk mensen begeleiden naar werk en als dat niet lukt maximaal maatschappelijk participeren. We werken hieraan volgens de uitgangspunten van Inzet op maat (beleid Participatiewet). De aanpak werkt met vier groepen, elk met een eigen focus:

- Matchen: Deze mensen kunnen direct aan het werk. Wij bemiddelen en matchen deze mensen.
- Groeien: Deze mensen kunnen aan het werk maar hebben eerst ondersteuning (training, scholing of begeleiding) nodig om aan het werk te komen. Zij krijgen deze ondersteuning om te groeien.
- Faciliteren: Deze mensen willen en kunnen van grote waarde zijn voor de samenleving. Zij kunnen hierin gefaciliteerd worden.
- Zorgen: Voor deze mensen is zorgen voor voldoende bestaanszekerheid het belang.

De klantgroep Groeien blijkt groter dan vooraf ingeschat en de problematiek anders en complexer (o.a. psychische problemen). Dit is in lijn met de landelijke trend. Om maatwerk te kunnen blijven bieden, ontwikkelen we het instrumentarium voor Groeien in 2026 verder. Dit omvat onder meer de inzet van jobcoaching, de doorontwikkeling van KonnecteD en de intensieve samenwerking met de werkplaatsen van Circulus. De ontwikkeling van een Circulair Ambachtscentrum draagt bij aan een betere match tussen vraag en aanbod op de arbeidsmarkt voor de doelgroep 'Groeien'. Ook het inzetten van passende werk-leerroutes, zijnstroom trajecten in techniek, bouw en productie via de HCA en het ontwikkelpad kinderopvang vergroten de kansen op werk. Sectoren als groen, grijs en schoonmaak bieden veel baanmogelijkheden, waarbij we samenwerken met onze verbonden partijen het Groenbedrijf en Circulus. Daarnaast benutten we volop de kansen via SROI en de Prestatieladder Sociaal Ondernemen om werkgelegenheid te creëren. Voor jongeren met problemen op meerdere leefgebieden biedt het integrale jongerenloket regie en begeleiding richting onderwijs of werk.

Voor de klantgroep Faciliteren blijven we inzetten op maatschappelijke participatie. We volgen de uitvoering van de pilot Basisbaan en koppelen deze aan voorzieningen in de buurt en wijk. Voor de klantgroep Zorgen ligt in 2026 de focus op persoonlijk contact met cliënten, het voorkomen van overerving van armoede (in samenwerking met de programma's Jeugd en Onderwijs), en het stimuleren van meedoen. Tegelijk blijven we controleren of mensen rechtmatig gebruikmaken van de uitkering.

In 2025 is de uitstroomdoelstelling van KonnecteD bijgesteld naar 300, omdat in 2024 een uitstroom richting werk, school en zelfstandigheid is gerealiseerd van 277. Ook voor 2026 is de doelstelling om 300 inwoners uit de bijstandsuitkering te laten stromen. Uiteraard blijven wij ons ook inzetten op de preventie van instroom, bijvoorbeeld door herplaatsingen van de 'loonkostensubsidie doelgroep'.

We geven in 2026 ook uitvoering aan de verbetermaatregelen BUIG 2023. Hierbij ligt de focus op het intensiveren van de samenwerking tussen de gemeente Deventer en KonnecteD met betrekking tot de overgang tussen de klantgroepen faciliteren en groeien en vice versa, het voorkomen van her-instroom, het ontwikkelen van een basisbaan en het verkennen van nieuwe mogelijkheden voor de statushouders onder de oude wet inburgering.

KonnecteD

Begin 2025 heeft KonnecteD een strategische koers aan de colleges van Olst-Wijhe en Deventer gepresenteerd. Doel hierbij is om de werkgelegenheid voor kwetsbare doelgroepen (Wsw, nieuw beschut, Participatiewet) beter te faciliteren. De aanbevelingen vanuit het rapport "Nieuwe wegen naar werk" (2024, RadarAdvies) zijn door beide gemeenten overgenomen en vormden hierbij het vertrekpunt. De organisatie heeft op dit moment meer stabiliteit dan voorheen en een breed gedragen koers, maar verdere concretisering is nodig om de transformatie te laten slagen.

Het college wil de uitvoering voortzetten in een gezamenlijk project, met nadruk op doorontwikkeling en plaatsing op de arbeidsmarkt. De projectopdracht wordt momenteel nader uitgewerkt. Het landelijke impulsbudget wordt ingezet om een strategisch plan op te stellen (looptijd 1,5-2 jaar).

Inzet op geldzorgen en ondersteuning (IOG)

De ambitie is dat alle inwoners van Deventer (van jong tot oud) kunnen rondkomen en meedoen in de samenleving. Dit zonder dat zij stress ervaren van geldzorgen en (problematische) schulden. Wij bieden ondersteuning en indien nodig inkomensondersteunende regelingen. We proberen schulden te voorkomen of in een zo vroeg mogelijk stadium op te lossen of beheersbaar te maken. Ook zetten we ons in om de overerving van armoede tegen te gaan. We zorgen voor duurzame oplossingen en beseffen dat we hierbij ook de organisaties in de stad heel hard nodig hebben.

In het beleidskader Inzet op Ondersteuning en Geldzorgen (IOG) zijn op basis van de ambitie een viertal speerpunten geformuleerd:

1. We zetten ons in om inwoners proactief en zo vroeg mogelijk te bereiken.
2. Regelingen en ondersteuning zijn vindbaar en toegankelijk.
3. De regelingen en ondersteuning zijn passend bij de vraag van de inwoner.
4. We hebben oog voor de persoonlijke situatie van de inwoner.

Bij de aanvraag van een uitkering hebben we aandacht voor de persoonlijke situatie, waaronder mogelijke schulden, intensiveren de samenwerking in de keten en zetten weer in op gerichte communicatie (bv. rondom life events). Dit draagt allemaal bij aan het voorkomen of verergeren van geldproblemen door er zo vroeg mogelijk bij te zijn. In 2026 wordt verder uitvoering gegeven aan het uitvoeringsplan Preventie en vroegsignalering. Stress-sensitieve dienstverlening vormt de basis van het armoede- en schuldenbeleid (IOG), het Participatiewetbeleid (IOM) en de bredere ondersteuning binnen het sociaal domein. Tijdens de implementatie van IOG bleek dat deze basis extra aandacht vraagt. Daarom zijn voor 2024 en 2025 aanvullende middelen beschikbaar gesteld. Het uitgangspunt hiervoor is het plan van aanpak Werken volgens de Bedoeling. Daarin staat het centraal stellen van de inwoner en het aansluiten bij diens vraag centraal — zowel binnen IOG als IOM. We streven naar vroegtijdig contact, passen maatwerk toe binnen de grenzen van wet- en regelgeving, en werken vanuit vertrouwen en betrouwbaarheid. De drempel tot gemeentelijke ondersteuning houden we zo laag mogelijk. De verdere uitwerking van het plan is momenteel in volle gang.

De samenwerking tussen de voedsel-, speelgoed- en kledingbank wordt in 2026 voortgezet en waar mogelijk versterkt. Daarnaast geven we vorm aan besteedbaar inkomen door bepaalde minimaregelingen toegankelijk te maken voor inwoners in een schuldregeling – ongeacht hun inkomen. Ook maatregelen zoals het verkorten van de referteperiode bij de IIT, het verhogen van de vermogensgrens bij bijzondere bijstand, het verstrekken van duurzame leenbijstand om niet, en aanpassingen rond bewindvoering zorgen voor meer financiële ruimte voor kwetsbare groepen. Tot slot versterken we de samenwerking met energiecoaches om huishoudens met hoge energielasten te helpen deze te verlagen. Tot slot heeft de gemeente Deventer samen met bewindvoerders een convenant opgesteld om de kwaliteit van de samenwerking voor kwetsbare inwoners te verbeteren. Dit convenant treedt in 2025 in werking.

Inwoners met schulden kunnen zich bij de gemeente melden voor ondersteuning. We proberen de schulden op te lossen of beheersbaar te maken en beheren het inkomen van de inwoners die daar zelf niet toe in staat zijn. In de afgelopen jaren is de ondersteuning bij schulden effectiever en laagdrempeliger geworden. Desondanks zien we dat het aantal inwoners met problematische schulden niet daalt en inwoners pas laat hulp zoeken. Het Nationaal Programma Aanpak Schulden (NPAS) van het Rijk richt zich op het voorkomen van (kinder)armoede, het beperken van de gevolgen ervan en het versterken van perspectief voor mensen in armoede. Bij schulden ligt de focus op drie verbeterpunten: kleine schulden moeten klein blijven, mensen moeten overzicht houden, en er moet snelle, goede hulp beschikbaar zijn. Wij sluiten hier zo goed mogelijk op aan. Naast het oplossen van schulden bieden we passende begeleiding en nazorg, gericht op het duurzaam versterken van de financiële veerkracht van inwoners. Stress-sensitieve dienstverlening blijft daarbij een belangrijke pijler in Deventer.

Arbeidsmarkt: Human Capital Agenda (HCA)

In 2022 hebben wij gezamenlijk de Human Capital agenda opgesteld en in 2026 voeren wij deze verder uit. Samen met het bedrijfsleven en het onderwijs zetten we ons in voor een goed functionerende arbeidsmarkt, opdat ieder talent mee kan doen, bedrijven kunnen bloeien en er een betere match tussen vraag en aanbod ontstaat. Deze lokaal georiënteerde HCA geeft de ambitie voor Deventer weer inclusief een meerjaren- uitvoeringsprogramma. Wij zetten hierbij in op 5 sectoren: ICT, Techniek & Productie, Transport & Logistiek, Kind & Educatie en Zorg & Welzijn. We gaan net zo lang door tot onderwijs en werk nog beter op elkaar aansluiten. Daarnaast creëren we een herkenbaar centrum voor werk en (een leven lang) ontwikkelen. Zodat elke inwoner en ondernemer weet: voor alles wat met mijn werk of het volgen van een opleiding te maken heeft, kan ik dáár terecht. Hiervoor wordt ook samenwerking gezocht met de arbeidsmarktregio en ingezet om de beweging naar een regionaal werkcentrum goed neer te zetten.

Regionaal werkcentrum (RWC)

Vanaf 2026 staat er in elke arbeidsmarktregio een werkcentrum waar werkenden, werkzoekenden en werkgevers terecht kunnen voor hulp en advies. In de arbeidsmarktregio Veluwe Stedendriehoek heeft het werkcentrum vier locaties, waaronder in Deventer. Het werkcentrum wordt ondergebracht bij het Deventer Ontwikkelkwartier (DOK). Het jaar 2025 is gebruikt als transitiejaar, waarna er in 2026 een solide basis staat van het werkcentrum. Het belangrijkste doel van de RWC's is dat inwoners zich op één plek kunnen melden met al hun vragen over werk, leren en ontwikkelen. Voor de inwoner geldt dat er sprake is van een 'no wrong door' principe, want de ingang wordt voor iedereen hetzelfde. De verschillende lokketen blijven nog wel bestaan, maar de professional zorgt ervoor dat doorverwijzing plaatsvindt naar de juiste partij. Waardoor het voor de inwoner gemakkelijker wordt.

Zelfstandige ondernemers

Zelfstandig ondernemers worden ondersteund in het kader van het Bbz. Voor ondernemers die stoppen of tijdelijk ondersteuning nodig hebben bieden we een vangnet. Voor mensen die vanuit de uitkering willen starten met zelfstandig ondernemen bieden we (financiële) ondersteuning om hun uitkering aan te vullen of uit te stromen met inkomen uit de zelfstandige activiteiten. Speciale aandacht is er ook voor alle zzp'ers in zwaar weer. We zetten in op een proactieve en integrale dienstverlening aan zelfstandig ondernemers waar het (tijdelijk) tegenzit.

De gemeente Deventer en Ondernemershuis werken vanuit hun expertise integraal samen om individuele ondersteuning aan de zelfstandig ondernemer aan te bieden. Dit vindt plaats binnen het project "Dienstverlening voor ondernemers in zwaar weer". Daardoor is er niet alleen oog voor de inkomensondersteuning aan ondernemers, maar ook het verbeteren van de eigen onderneming en het oplossen van schuldenproblematiek.

Doelen & prestaties

Programma	Taakveld			
Inkomensvoorziening en arbeidsmarkt	6.3 Inkomensregeling; 6.4 Begeleide participatie; 6.5 Arbeidsparticipatie; 0.10 Mutaties reserves.			
Doelstelling: Inkomensvoorziening				Opgave
				1 2 3 4
Iedereen die recht heeft op een uitkering ontvangt deze.				✓
Prestatie	Klantgesprek over de financiën			Budget

Elke klant die zich meldt voor een uitkering, heeft een gesprek over de financiën volgens de principes van de stress sensitieve dienstverlening. Waar aan de orde wordt bij broodnood direct een voorschot verstrekt. En bij problematische schulden wordt direct een adviesgesprek gepland.

Prestatie	Rechten en plichten van een uitkering	Budget
-----------	---------------------------------------	--------

Wij informeren inwoners periodiek over de rechten en plichten die horen bij het ontvangen van een uitkering. Zodat naleving wordt vergroot en terugvordering en boetes worden voorkomen.

Prestatie	Ontwikkeling aantal uitkeringsgerechtigden	Budget
-----------	--	--------

De ontwikkeling van het gemiddeld aantal uitkeringsgerechtigden in Deventer is conform de landelijke ontwikkelingen (zoals geraamd door het CPB).

Prestatie	Klanttevredenheid	Budget
-----------	-------------------	--------

Inwoners zijn tevreden over de bereikbaarheid van hun consulent/contactpersoon bij vragen over hun (uitkerings)situatie; communicatie wordt afgestemd op de doelgroep.

Prestatie	Gebruik minimaregelingen	Budget
-----------	--------------------------	--------

Consulenten inkomensondersteuning en schuldhulpverlening bespreken de mogelijkheden van minimaregelingen en bijzondere bijstand en bieden inwoners pro-actief ondersteuning bij het inzetten of aanvragen daarvan.

Prestatie	Bereik minimaregelingen	Budget
-----------	-------------------------	--------

Om het bereik van de regelingen met 10% te verhogen worden communicatie-uitingen hierover gericht ingezet en worden verbindingen gelegd met partners in de stad.

Doelstelling: Participeren in de samenleving	Opgave			
	1	2	3	4

We faciliteren uitkeringsgerechtigden om actief mee te doen in de samenleving.

✓

Prestatie	Participeren	Budget
-----------	--------------	--------

200 uitkeringsgerechtigden die zich (nog) niet kunnen ontwikkelen naar betaald werk, worden actief ondersteund om maatschappelijk te participeren en actief mee te doen in de samenleving.

Prestatie	Additionele arbeid	Budget
-----------	--------------------	--------

De basisbaan biedt de mogelijkheid aan 20 uitkeringsgerechtigden aan het werk te gaan bij maatschappelijke instellingen.

Doelstelling: Re-integratie (Matchen & Groeien)	Opgave			
	1	2	3	4

We ontwikkelen de competenties van mensen waardoor zij een plek krijgen op de arbeidsmarkt.

✓

Prestatie	Actueel plan van aanpak	Budget
-----------	-------------------------	--------

Iedere uitkeringsgerechtigde wordt conform de bedoeling van IOM begeleid naar werk.

Prestatie	Integrale jongerenaanpak	Budget
-----------	--------------------------	--------

Het integrale jongerenloket biedt jongeren met problemen op verschillende leefgebieden begeleiding naar opleiding of werk.
Het aandeel jongeren met een uitkering wordt hiermee gelijk aan het landelijke beeld.

Prestatie	Van stage naar werk	Budget
-----------	---------------------	--------

KonnecteD begeleidt alle nieuwe leerlingen van het VSO/Pro-onderwijs of jongeren zonder uitkering uit het doelgroepenregister naar een passende werkplek (beschut, LKS, garantiebaan of regulier).

Doelstelling: Arbeidsmarkt/werk	Opgave			
	1	2	3	4

Wij brengen vraag en aanbod op de arbeidsmarkt bij elkaar.

✓

Prestatie	Uitstroom naar werk	Budget
-----------	---------------------	--------

Minimaal 300 uitkeringsgerechtigden stromen uit de Participatiewet door de begeleiding naar een plek op de arbeidsmarkt.

Prestatie	Sociale werkvoorziening	Budget
-----------	-------------------------	--------

De samenstelling van de SW-medewerkers is in lijn met het landelijke beeld (Cedris Benchmark).

€16.471.000

Prestatie	Beschut Werk	Budget
We realiseren minimaal 90 beschut werk banen en maximaal de taakstelling voor inwoners van Deventer.		€1.169.000

Prestatie	Human Capital Agenda	Budget
We dragen bij aan de uitvoering van de Human Capital Agenda Deventer 2022-2026 en participeren actief in het expertisecentrum SROI.		

Prestatie	BBZ	Budget
Startende ondernemers en ondernemers in zwaar weer ontvangen de passende ondersteuning die zij nodig hebben voor hun bedrijf.		

Doelstelling: Schuldhelpverlening	Opgave			
	1	2	3	4
Het tijdig en stress sensitief bieden van ondersteuning gericht op het wegnemen van geldzorgen.			✓	

Prestatie	Preventie en vroegsignalering	Budget
We acteren op de signalen die we ontvangen over beginnende schulden en doen deze inwoners binnen 4 weken een persoonlijk aanbod voor hulpverlening (vroegsignalering en Geldfit).		

Prestatie	Doorlooptijd	Budget
De doorlooptijden in 2026 zijn gelijk aan de doorlooptijden in 2025 en vallen binnen de NVVK-normen		

Prestatie	Minnelijk schuldsaneringstraject (Msnp) traject	Budget
Iedereen die per 2026 start met een minnelijk schuldsaneringstraject (Msnp) traject ontvangt gedurende de aflosperiode begeleiding, en wordt op nazorg gewezen, waardoor de terugval minimaal is (max 5%).		

Prestatie	Klanttevredenheid	Budget
Inwoners zijn tevreden over de bereikbaarheid van hun consulent/contactpersoon bij vragen over hun situatie.		

Beleidsindicatoren

Nummer	Taakveld	Naam				Toelichting	Bron
21	Sociaal domein	Banen				Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd 15 – 74 jaar	CBS
Jaar	2026	2025	2024	2023			
Waarde	752	750	750	744,70			

Nummer	Taakveld	Naam				Toelichting	Bron
24	Sociaal domein	Netto arbeidsparticipatie				% van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking	CBS
Jaar	2026	2025	2024	2023			
Waarde	70,70	70,60	70,60	70,60			

Nummer	Taakveld	Naam				Toelichting	Bron
26	Sociaal domein	Werkloze jongeren				% 16 t/m 22 jarigen	CBS
Jaar	2026	2025	2024	2023			
Waarde	2	2	2	2			

Nummer	Taakveld	Naam				Toelichting	Bron
27	Sociaal domein	Personen met een bijstandsuitkering				Aantal per 10.000 inwoners	CBS
Jaar	2026	2025	2024	2023			
Waarde		400	400	400			

Nummer	Taakveld	Naam				Toelichting	Bron
28	Sociaal domein	Aantal re-integratievoorzieningen				Aantal per 10.000 inwoners. 15-74 jaar	CBS

Jaar	2026	2025	2024	2023
Waarde		14,70	14,60	14,10

Exploitatie

(bedragen x €1.000)

	2025	2026	2027	2028	2029
Lasten	97.920	94.884	92.691	91.887	91.788
Baten	52.625	51.590	51.015	51.015	51.015
Saldo exclusief reserves	-45.294	-43.294	-41.676	-40.871	-40.773
Storting in reserves	0	0	0	0	0
Puttting uit reserves	3.649	580	50	50	0
Saldo reserves (taakveld Mutaties reserves)	3.649	580	50	50	0
Saldo inclusief reserves	-41.645	-42.714	-41.626	-40.821	-40.773

Toelichting verschil saldo inclusief reserves begroting 2026 ten opzichte van begroting 2025

De wijziging van het saldo inclusief reserves met €1.069.000 ten opzichte van 2025 is als volgt te verklaren:

Perspectiefnota 2026-2029

Omschrijving	Verschil begroting 2026 t.ov. begroting 2025	Toelichting
Voortzetting individuele inkomens toeslag	€270.000	De verhoging van de inkomensgrens van de IIT is voor mensen met een langdurig laag inkomen (bijstand). Na drie jaar is er geen reserveringsruimte meer en komen ze in aanmerking voor een financiële ondersteuning in de vorm van een Individuele Inkomens toeslag. De inkomensgrens is 100% van de voor belanghebbende geldende bijstandsnorm.
KonnecteD	€500.000	Het strategisch plan toekomst KonnecteD wordt verder uitgewerkt. Voor de frictiekosten die gepaard gaan met de uitwerking wordt dit bedrag gereserveerd.

Indexatie

Omschrijving	Vershil begroting 2026 t.ov. begroting 2025	Toelichting
Loonindex	€41.000	Door de indexering van de lonen met 0,84% stijgen de budgetten voor apparaatslasten binnen dit programma.
Prijsindex	€611.000	Door de indexering van de prijzen met 4% stijgen de budgetten voor goederen, diensten en subsidies binnen dit programma.

Overige afwijkingen

Omschrijving	Vershil begroting 2026 t.ov. begroting 2025	Toelichting
Integratie-uitkering Participatie (Wsw)	€669.000	De omvang van de integratie-uitkering Participatie wijzigt als gevolg van de toekenning van de loon- en prijsbijstelling 2025. De Wsw-verdeling vanaf 2025 is geactualiseerd met de realisaties van het gemiddeld aantal dienstbetrekkingen (gemeten in standardeenheden (SE) per laatst betalende gemeente) in 2024 en de blijfkansen voor de jaren 2025 tot en met 2030.
Integratie-uitkering Participatie (Beschut werk)	€82.000	De beschut werk-verdeling wijzigt door aanpassing van de drempelbedragen. De drempelbedragen geven weer wat het gemiddelde bedrag is dat in het betreffende jaar beschikbaar is voor de begeleiding van beschut werk. Iedere gemeente ontvangt ten minste het drempelbedrag. De drempelbedragen zijn in deze circulaire Meicirculaire gemeentefonds 2025 39 aangepast vanwege de loon- en prijsbijstelling, en de beleidsmatige oploop. Het drempelbedrag voor 2025 is €12.485.
Integratie-uitkering Participatie (Sociale infrastructuur)	€159.000	Naast de loon- en prijsbijstelling zijn er twee beleidsmatige toevoegingen: een nieuw structureel budget voor de sociale infrastructuur en een incidentele compensatie voor de afschaffing van het lage-inkomensvoordeel voor gedetacheerden in de Wsw
Impulsbudget sociale infrastructuur	€233.000	Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de inrichting van de sociale infrastructuur en daarbij behorende doelen ten aanzien van het ondersteunen van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Vanaf 2025 tot en met 2034 is er (impuls)budget beschikbaar om de infrastructuur van sociaal ontwikkelbedrijven te versterken. De inrichting van een toekomstbestendige sociale infrastructuur vereist vaak een regionale aanpak, daarom worden de middelen uitgekeerd aan samenwerkingsverbanden rondom sociaal ontwikkelbedrijven. Het impulsbudget betreft tijdelijke middelen voor een periode 10 jaar.
Overig	- €1.364.000	Vershil 2026 ten opzichte van 2025 betreft voor €1.364.000 eenmalige posten in 2025. De grootste posten bestaat uit budget integrale jongerenaanpak €236.000, lagere WSW €447.000 en budget voor het plan van aanpak IOG en Geldzorgen €620.000.

Taakvelden

(bedragen x €1.000)

Inkomensvoorziening en Arbeidsmarkt	2025	2026	2027	2028	2029
Inkomensregelingen	-18.247	-15.733	-15.495	-15.239	-15.187
Begeleide participatie	-17.757	-18.612	-17.502	-17.094	-17.048
Arbeidspar.toeleiding naar werk	-9.290	-8.949	-8.679	-8.538	-8.538
Saldo exclusief reserves	-45.294	-43.294	-41.676	-40.871	-40.773

Gerelateerde informatie

Documenten

Documentnaam	Bestandsgrootte	Openen
Beleidskader minimaregelingen en schuldhelpverlening 2022	1,5 Mb	Beleidskader minimaregelingen en schuldhelpverlening 2022
Ondernemingsplan Konnected	1,1 Mb	Ondernemingsplan Konnected
Beleidskader Inzet op Maat	0,6 Mb	Beleidskader Inzet op Maat

Meedoen

Omschrijving

Verbindend kader

In Deventer investeren we in een omgeving waarin inwoners elkaar kunnen ondersteunen en we werken samen met maatschappelijke partners om duurzame hulp te bieden. Onze gedeelde ambitie is: op weg naar een toekomstbestendige sociale basis in Deventer. Het is belangrijk voor Deventer om een lokale aanpak te hanteren die is afgestemd op de specifieke behoeften en kenmerken van de gemeente en haar inwoners. Het bieden van maatwerkoplossingen en het betrekken van inwoners bij de ontwikkeling van beleid kan zorgen voor effectievere en meer inclusieve dienstverlening. Dit vereist een zorgvuldige aanpak waarin we laten zien dat we als gemeente klaarstaan voor onze inwoners en begrip hebben voor hun soms complexe levensomstandigheden. Het sociaal domein bestrijkt ongeveer de helft van het budget dat omgaat in de begroting van de gemeente Deventer. Dat budget zetten we in vanuit een gedeelde ambitie, visie en aanpak wat helpt om nog betere successen voor onze inwoners, professionals en de gemeente te realiseren in het sociale domein. We richten ons beleid om inwoners een gevoel van bestaanszekerheid te geven, gelijke kansen te bevorderen en gezond samenleven te vergemakkelijken.

- We investeren in bestaanszekerheid voor inwoners die het moeilijk hebben, zodat hun inkomen, werk of woonsituatie stabiel en voorspelbaar wordt. Met begrijpelijke regels en voorschriften. Bestaansonzekerheid kan schadelijk zijn en belemmert mensen om volledig deel te nemen aan de samenleving en een gezond leven te leiden. We zorgen voor voldoende inkomen, een geschikte woning en een veilige leefomgeving. Vanuit deze basis is meedoen mogelijk. Met een mensgerichte benadering voorkomen we zo onnodig leed en oplopende kosten.
- We investeren niet overal gelijk, maar daar waar dit het meest nodig is om kansen te bieden aan inwoners in kwetsbare situaties. We streven ernaar dat de nieuwe generatie met minder achterstanden opgroeit. We investeren in de jeugd en bieden maatwerk aan inwoners die onze steun of zorg nodig hebben. We zoeken actief naar inwoners die geen hulp vragen, maar deze wel nodig hebben. We geven de jeugd de kans om hun talenten te ontwikkelen via een kansrijke start. We hebben extra aandacht voor de positie van jongeren en jongvolwassenen. Inwoners voor wie kansen niet vanzelfsprekend zijn, bieden we gerichte ondersteuning.
- We investeren in het creëren van verbindingen in de buurt voor een gezond samenleven. Een vitale samenleving waarin inwoners elkaar ontmoeten en actief zijn, gezond eten, zich gezond voelen en samen bijdragen aan het versterken van onze gemeenschap. We moedigen aan om vitaliteit te bevorderen, omdat een gezonde omgeving effectiever is gebleken dan individuele inspanningen gericht op een gezondere levensstijl. We werken over alle terreinen heen vanuit positieve gezondheid. Vanuit het Preventieplan investeren we in een gezonde omgeving en stimuleren gezond leven.

Het verbindend kader voor het sociaal domein in de gemeente Deventer is opgebouwd rond deze drie pijlers. In het onderdeel beleidscontext wordt toegelicht hoe hier vanuit het programma Meedoen invulling aan wordt gegeven.

Actuele beleidscontext

De centrale doelstelling van het programma Meedoen is dat iedereen in Deventer meetelt en naar vermogen mee kan doen. We werken vanuit een breed palet van beleidsdomeinen aan projecten en programma's die bijdragen aan het welzijn van inwoners en de sociale samenhang in wijken en buurten versterken. Het is van toenemend belang de sociale samenhang in de gemeente te versterken, juist op het punt van welzijn en omzien naar elkaar. We richten ons daarbij, samen met onze partners, op het activeren van onze inwoners met adequate activiteiten en voorzieningen die voldoen aan de vraag vanuit de samenleving. Het doel is dat de inwoners meer regie krijgen over hun eigen leven en beter kunnen participeren in de samenleving. Zo kunnen we het hoofd bieden aan problemen als eenzaamheid, sociaal economische achterstanden en een toenemende zorgbehoefte. In 2024 is een uitvoeringsprogramma Meedoen tot stand gekomen waarbij de inspanningen op de verschillende beleidsdomeinen zijn gebundeld rondom 3 thema's die in 2025 en 2026 prioriteit zullen krijgen: Sociale basis versterken, inzet op positieve gezondheid, participatie en zelfredzaamheid bevorderen.

Sociale basis versterken

Deventer wil veranderingen realiseren op wijkniveau of buurtniveau, waarbij de specifieke behoeften van de inwoners centraal staan. Dit vanuit de gedachte dat de inwoners in een dorp als Schalkhaar andere wensen en behoeften hebben dan de bewoners van een typisch stadse wijk. Maatwerk per dorp, wijk of buurt is dus essentieel. We maken een omslag "van werken vanuit vaste structuren en vormen naar werken vanuit behoeften en acties van inwoners uit de buurt." Deze beweging richting maatwerk per wijk krijgt concreet gestalte langs een aantal sporen die elkaar aanvullen.

- Basis op orde. We werken naar een passend basis voorzieningenniveau per dorp, wijk of buurt, met voldoende plekken voor ontmoeting, activering en ontwikkeling voor alle inwoners. Inmiddels is het instrument "baseline maatschappelijke voorzieningen" ontwikkeld aan de hand waarvan inzichtelijk wordt hoeveel, waar en welke maatschappelijke voorzieningen inmiddels gerealiseerd zijn in Deventer en waar nog behoefte aan is, bijvoorbeeld ook in het kader van bevolkingsgroei, toename aantal woningen. Het instrument wordt in 2026 toegepast bij gebiedsontwikkelingen.
- Toekomstbestendige wijken. Gericht op een optimaal samenspel tussen professionals, vrijwilligers en inwoners. Met het project Toekomstbestendige wijken blijven we per wijk bouwen aan versterking van de sociale basisinfrastructuur. Dit doen we door een optimale verbinding tot stand te brengen tussen voorzieningen, professionals, vrijwilligers en inwoners. Inmiddels is het project in 4 wijken gestart. Streven is hier in 2026 2 wijken aan toe te voegen.
- Mobiliteit voor inwoners met beperkingen. Juist voor inwoners met beperkingen is het van groot belang dat ze zich door de gemeente kunnen bewegen om mensen te ontmoeten, voorzieningen te bereiken en mee te doen in de samenleving. De gemeente ondersteunt inwoners die door beperkingen minder mobiel zijn op verschillende manieren. Bijvoorbeeld door aangepast vervoer aan te bieden, of door (aangepaste) hulpmiddelen in bruikleen te geven zoals scootmobiel en driewiel fietsen. In 2026 brengen we in een aantal gebieden de vervoersbehoeften van inwoners in beeld zodat we het aanbod daarop kunnen afstemmen (bijvoorbeeld door het toevoegen van mobiliteitshubs in gebieden waar dat van meerwaarde is). In het kader van publieke mobiliteit worden in 2026 verdere plannen ontwikkeld voor verdere samenwerking tussen doelgroepenvervoer (gemeente) en openbaar vervoer (provincie).

Voor de Algemene voorzieningen Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) zijn in het verleden veel kosten gedekt vanuit incidentele middelen. Veel van deze middelen zijn aflopend en daarnaast is de behoefte om in iedere wijk een buurtvoorziening te realiseren, dit is tot op heden nog niet het geval. We voorzien hierdoor in de toekomst dus structureel een tekort bij deze buurtvoorzieningen. Hoeveel dit precies bedraagt is tot op heden nog niet bekend en wordt onderzocht. De resultante hiervan wordt in de toekomst via de P&C cyclus gecommuniceerd.

Inzet op positieve gezondheid

Deventer wil de gezondheid van haar inwoners bevorderen en de gezondheidsverschillen verkleinen. Daarbij werken we vanuit de Deventer aanpak van 'Ziekte en Zorg' naar 'Gezondheid en Gedrag'. Zo worden inwoners gestimuleerd om de regie te pakken op de eigen gezondheid. Waar mensen daartoe niet in staat zijn bieden we ondersteuning. Begin juli 2025 is het Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord (AZWA) tot stand gekomen, waarin aanvullende afspraken zijn opgenomen om de zorgkwaliteit en de toegang tot de zorg verder te verbeteren. Onder aanvoering van de mandaathoudende gemeente (Deventer) dient per regio in 2026 een aanvullend plan boven op het bestaande Regioplan gemaakt te worden. Dit plan wordt in samenspraak met de andere regiogemeenten, zorgaanbieders en

zorgverzekeraar opgesteld. Met dit plan dient het ingroeipad rondom de implementatie van de basisfunctionaliteiten richting 2030 beschreven te worden. Ook zullen er middelen beschikbaar gesteld gaan worden voor zogenaamde doorbraakplannen die vooral de impact op de zorg (in vergelijking tot de eerdere transformatieplannen die de transformatie in de zorg moesten bewerkstelligen) en op het sociaal domein moeten gaan beschrijven. De 4 regiogemeenten brengen de financiële consequenties voor onze regio in kaart, alsmede welke inzet dit zowel regionaal als lokaal van ons vraagt. Naast het AZWA is ook het Hoofdlijnenakkoord Ouderen (HLO) tot stand gekomen, waarin gemeenten vooral een rol hebben bij het versterken van mantelzorg en respijtzorg. Binnen Salland United wordt ook in 2026 door de 4 regiogemeenten uitvoering gegeven aan de projecten binnen de diverse coalities worden opgepakt. Ook voor 2026 wordt – zoals dit ook voor 2025 heeft plaatsgevonden – een werkagenda opgesteld waarin taken en inzet van uren zijn beschreven voor de regio en per gemeente. Te denken valt aan de uitvoering van de werkpakketten binnen de coalities Gezond Leven, Ouder worden in een vergrijzende samenleving en Mentaal Welbevinden,

- Ouderen en gezondheid. Hoe actiever en gezonder ouderen leven en hoe groter hun sociale netwerk, hoe langer ze de regio over hun eigen leven kunnen houden. We proberen actief om vereenzaming tegen te gaan en de gemeente 'dementievriendelijker' te maken. We geven veel aandacht aan valpreventie.
- Gezonde leefstijl. Ongeveer een vijfde van alle ziektegevallen komt voort uit ongezond gedrag, overgewicht of een ongezonde omgeving. We stimuleren inwoners om zoveel mogelijk gezonde keuzes te maken, zoals stoppen met roken en meer bewegen.
- Sport. We voeren het beleidskader 'Samen sporten maakt sterk 2021-2030' uit waarbij we het georganiseerd sporten bij verenigingen versterken. De inzet van sportparkmanagers en clubkadercoaches is begin 2025 geëvalueerd en na positieve reacties wordt de inzet vanaf sportseizoen 2025/2026 gecontinueerd met ook de mogelijkheid voor specifieke projectondersteuning. In 2026 openen we de nieuwe sporthal Marke Zuid en wordt de nieuwe sporthal Bathmen gebouwd. Ook bereiden we de renovatie van sportcomplex De Scheg voor en leggen we een schetsontwerp van de renovatie voor aan de gemeenteraad.
- In 2026 voeren een haalbaarheidsonderzoek uit naar een toekomstbestendig sportpark op de Rielerenk en doen een locatiestudie voor de sporthal in Schalkhaar.
- Daarnaast voeren we sportstimuleringsprojecten uit volgens het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) waar het lokaal sportakkoord en de regeling van combinatiefuncties onder vallen.
- Verbetering van de mentale gezondheid. Veel inwoners kampen met zorgen, stress en depressieve gevoelens. Verschillende projecten richten zich op het verhogen van hun mentale weerbaarheid.
- Gezonde leefomgeving. Vanuit ons gezondheidsbeleid wordt de nieuwe omgevingswet aangegrepen om meer vorm en inhoud te geven aan de gezonde leefomgeving. In afstemming met de programma's milieu en duurzaamheid, ruimtelijke ordening, leefomgeving en veiligheid werken we aan een Omgevingsprogramma gezonde leefomgeving.

Participatie en zelfredzaamheid bevorderen

In dit thema komen diverse actielijnen van de gemeente Deventer samen, waaronder het nieuwe beleidskader Diversiteit en Inclusie, het actieplan gericht op mensen met psychische kwetsbaarheid (Beschermd wonen & Maatschappelijke opvang), het programma vluchtelingen en het Wmo beleidsplan 2025-2028.

- Voor de sociale samenhang in Deventer is het cruciaal dat alle inwoners zich thuis voelen in de gemeente, dat zij kunnen participeren in de samenleving en daaraan naar vermogen een bijdrage kunnen leveren. We kunnen niet accepteren dat individuen of groepen inwoners worden uitgesloten op basis van afkomst, gender, handicap, religie, seksuele geaardheid of psychische kwetsbaarheid en daardoor niet de bijdrage kunnen leveren die ze willen. We onderzoeken de mogelijkheden om actieve participatie en zelfredzaamheid van inwoners te stimuleren op een zodanige wijze dat de druk op professionele zorgverleners wordt beperkt. In het kader van de Wmo werken we aan vernieuwende sociale projecten, waarbij soms ook nieuwe technologie wordt ingezet.
- Medio 2025 werd duidelijk dat, als gevolg van het faillissement van GroupCard, pashouders hun tegoeden niet meer kunnen besteden. We werken aan een plan van aanpak. We werken samen met Deventer Doet en Carinova een plan uit zodat de waardering voor vrijwilligers en mantelzorgers vanaf 2026 geborgd is.

- In het kader van inclusie en diversiteit is de Pride week inmiddels een vaste waarde in Deventer. Ook wordt in 2026 het inclusiepact verder vormgegeven. In dat kader worden organisaties benaderd over hoe het thema diversiteit binnen de eigen organisatie onder de aandacht te brengen en daarin de samenwerking te zoeken met partnerorganisaties. Vanuit het inclusiepact zal het activiteitenaanbod richting bedrijven, scholen en sportverenigingen uitgebreid worden. Streven is in 2026 een impactmeting te doen. Bij de realisatie van de permanente uiting van inclusie is inmiddels een zorgvuldig proces in gang gezet dat begeleid wordt door Kunstenlab. Er zijn meerdere sessies geweest met partners die zich bezighouden met diversiteit & inclusie. er is een bezoek gebracht aan mogelijke locaties en er zijn kunstenaars geselecteerd. Momenteel zitten we in de fase dat drie kunstenaars zijn geselecteerd om een schetsontwerp te maken. Zodra deze gereed zijn zal er een keuze worden gemaakt voor één kunstenaar die een definitief ontwerp zal maken. Vervolgens zal het kunstwerk worden gerealiseerd.
- Waar het gaat om het thema vluchtelingen blijft ook in 2026 de behoefte aan opvanglocaties groot. We zullen zowel lokaal als gezamenlijk met de andere gemeenten binnen de Veiligheidsregio IJsselland uitvoering geven aan de landelijk opgave(n) rondom vluchtelingen. Hierbij gaat het om: (Nood)opvang, inclusief toegang tot onderwijs, zorg, werk en inkomen voor Oekraïense vluchtelingen; (Nood)opvang voor asielzoekers. We zetten de opvang van AMV'ers met status voort en we zoeken met het COA een locatie voor de opvang van AMV'ers zonder status. Als gemeente vinden we het belangrijk om op humane wijze vluchtelingen op te vangen en te huisvesten in Deventer. De wijze waarop we besluiten nemen over kwesties met een grote maatschappelijke impact, zoals bovengenoemde opvanglocaties, is vaak ad-hoc. We willen dit graag veranderen door krachten te gaan bundelen en veel meer gericht en in samenhang te werk te gaan. Een integrale Visie op Vluchtelingen: Deventer, een veilige haven die de Raad in 2025 heeft vastgesteld, zal meer richting geven bij het nemen van belangrijke beslissingen. Als vervolg op de visie zal in 2026 een uitvoeringsprogramma worden gemaakt.

Beschermd Wonen/Maatschappelijke opvang, regionaal

Binnen het regionaal samenwerkingsverband beschermd wonen en maatschappelijke opvang werken de gemeenten Deventer, Lochem, Olst-Wijhe, Raalte en Zutphen samen onder aanvoering van de centrumgemeente Deventer. De inzet daarbij is gericht op die inwoners die niet (meer) op eigen kracht voldoende zelfredzaam zijn als gevolg van dakloosheid en/of psychische of psychosociale problematiek (al dan niet in combinatie met licht-verstandelijke beperkingen). De Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo 2015) vormt hierbij het wettelijke kader. Met het geheel van deze activiteiten dragen wij bij aan het maatschappelijk herstel van de betreffende inwoners, maar ook aan de veiligheid en stabiliteit van de betreffende inwoners, de naaste sociale omgeving en de samenleving als geheel.

Vanaf 2024 voeren wij via 5 actielijnen de geactualiseerde regiovisie beschermd wonen en maatschappelijke opvang 2024-2026 regio Midden-IJssel 'Kracht in kwetsbaarheid' uit. Zo is in 2025 verder ingezet op het voorkómen en tegengaan van dakloosheid (met specifieke aandacht voor jongvolwassenen). Daarnaast is er aandacht voor de beweging van beschermd wonen naar een beschermd thuis, wat mede moet bijdragen aan het terugdringen van de wachtlijst beschermd wonen. Hiermee wordt bijgedragen aan de continuïteit, kwaliteit én vernieuwing van beschermd wonen en maatschappelijke opvang. Er wordt voortvarend gewerkt aan de uitvoering van de regionale acties vanuit de vastgestelde regiovisie 2024 t/m 2026 en het lokaal actieplan. Helaas moeten we concluderen dat de wachtduur nog steeds niet afneemt en zelfs oploopt. Het behalen van het doel binnen de betreffende periode wordt daarmee onzeker. Daarnaast is recent een aantal interventies ingezet (zoals de start van de pilots intensieve ambulante begeleiding/beschermd thuis) waarvan het effect op de afname van de wachtduur verwacht wordt. We zullen dit actief blijven monitoren en zo nodig in overleg met alle regiogemeenten de huidige en nieuwe interventies heroverwegen om een trendbreuk in de stijgende wachtduur te realiseren.

We volgen in de breedte van de regiovisie 'Kracht in kwetsbaarheid' de voortgang van de actielijnen. In 2026 zal de teldag plaatsvinden voor de Ethos telling (als regio Midden-IJssel doen we mee met de ronde die loopt van oktober 2025 – oktober 2026). Het doel van de Ethos telling is om een helder beeld te krijgen van het aantal en de kenmerken van dak- en thuisloze mensen in de regio, met speciale aandacht voor groepen die vaak over het hoofd worden gezien. Voor beschermd wonen werken we in 2026 aan de uitwerking van het herontwerp inclusief aangepaste productbeschrijvingen en bijbehorende reële tarieven. In de

tweede helft van 2025 en in 2026 voeren we de pilot Onder de Pannen in Deventer uit. Dit is één van de onderdelen van het lokale uitvoeringsplan BW/MO. Andere onderdelen zullen eveneens in 2026 verder worden uitgewerkt. De ontwikkeling van de woonzorgvoorziening op de Brink wordt verder opgepakt, dit is een meerjarig project.

Opvang, Huisvesting en Inburgering

Deventer is en blijft een gastvrije Hanzestad waar iedereen zich thuis voelt, mee kan doen en zichzelf kan zijn. Dit geldt ook voor vluchtelingen. We nemen hierin onze verantwoordelijkheid en vinden het belangrijk om op humane wijze vluchtelingen op te vangen en bescherming te bieden. Nieuwkomers zijn medebewoners die Deventer kunnen verrijken. De gemeente Deventer wil een veilige haven zijn. We bieden bescherming en perspectief en zien vluchtelingen als kans en verrijking van onze samenleving, ongeacht de uitdagingen die er ook zijn. De Deventer traditie van 'noaberschap' is een 'verbindende kracht', die we behouden en versterken.

Deventer stelt de humane opvang centraal en voldoet op z'n minst aan de taakstelling voor statushouders, de spreidingswet voor asielzoekers en de inspanningsverplichting voor Oekraïense ontheemden. Omdat de verwachting is, dat de huidige situatie nog wel enige tijd aanhoudt, blijft de gemeente zoeken naar structurele, toekomstbestendige opvanglocaties waarbij ook rekening wordt gehouden met draagvlak en draagkracht in de wijken en dorpen. Wij hebben een grote opgave om nieuwkomers met een verblijfsstatus een goede start te geven in onze gemeente. Dat begint bij het vinden van woningen (taakstelling huisvesting statushouders). De verwachting is dat de taakstelling voor de huisvesting en de instroom van nieuwe inburgeraars voor 2026 iets lager is dan het voorgaande jaar. Echter met de opgelopen achterstand vraagt dat ook in 2026 extra inspanning van gemeente en woningcorporaties. Tegelijkertijd zijn er ook kansen, gezien de grote vraag naar werknemers bij Deventer bedrijven en organisaties. Nieuwkomers vormen een nieuw arbeidspotentieel, waarbij werk hun inburgering kan versnellen. Daarom blijven we ons ook inzetten om hen een goede kans op onze arbeidsmarkt te bieden. We koppelen nieuwkomers zo vroeg mogelijk aan opleiding en werk, in samenwerking met ons netwerk van organisaties en werkgevers. Sinds 1 januari 2022 voeren wij regie over de inburgering van nieuwe statushouders. In 2024 heeft de gemeenteraad het beleidskader Inburgering aangenomen.

De inspanningen zijn erop gericht dat inburgeringsplichtigen:

1. zich thuis voelen in Deventer, de inburgeraar wordt welkom geheten en weet zich gezien;
2. zo snel mogelijk starten met een activiteit gericht op kennismaking met en deelname aan de samenleving;
3. zo snel mogelijk de Nederlandse taal leren op het voor hen hoogst haalbare niveau;
4. volwaardig aan de Nederlandse samenleving gaan deelnemen, bij voorkeur door middel van betaald werk.

Deventer wil een gemeente zijn waar iedereen zich thuis voelt, mee kan doen en zichzelf kan zijn. Een hoge ambitie op inburgering draagt hieraan bij. Omdat de inburgeraar zich dan sneller thuis voelt en mee kan doen, maar ook omdat we inzetten op ontmoeting met andere Deventenaren en elkaar kennen en begrip hebben voor elkaar.

Daarvoor investeert de gemeente Deventer in:

- een Brede Startklas voor een snelle start, gericht op een welkom ontvangst, op ontmoeting en op elkaar en de Stad en dorpen te leren kennen;
- het creëren van een sociaal netwerk voor de inburgeraar, zo nabij als mogelijk (in de buurt/wijk).

Dit alles leidt tot snellere en duurzame (financiële) zelfredzaamheid van inburgeraars waardoor minder mensen langere tijd uitkeringsafhankelijk blijven. Wij verwachten dat dit tot een kostenbesparing leidt op de lange termijn. Bovendien kan de gemeente met betere inburgering het potentieel en talent dat naar onze stad komt nog meer ten goede laten komen van de Deventer gemeenschap.

Doelen & prestaties

Programma	Taakveld
Meedoen	5.1 Sportbeleid en activering; 5.2 Sportaccommodaties; 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie; 6.2 Wijkteams; 6.6 Maatwerkvoorziening (WMO); 6.71 Maatwerkdienstverlening 18+; 6.81 Geëscaleerde zorg 18+; 7.1 Volksgezondheid; 0.10 Mutaties reserves.

Doelstelling: Inburgering	Opgave			
	1	2	3	4
Inburgeringsplichtigen:				✓
- voelen zich thuis in Deventer;				
- maken zo snel mogelijk kennis met de samenleving;				
- leren zo snel mogelijk de Nederlandse taal op het voor hen hoogst haalbare niveau;				
-gaan volwaardig deelnemen aan de Nederlandse samenleving, bij voorkeur door middel van betaald werk.				

Prestatie	Regievoering	Budget
De gemeente heeft de regie over het inburgeringsproces van naar verwachting 420 statushouders en 180 gezinsmigranten.		€936.000

Prestatie	Inburgeringsaanbod op maat	Budget
We verwachten dat van alle statushouders 60% deelneemt aan de B1-route, 20% de onderwijsroute volgt en 20% de zelfredzaamheidsroute doorloopt.		

Prestatie	Huisvesting statushouders	Budget
We voldoen aan de taakstellingen 2026 waar het gaat om opvang asielzoekers, Oekraïense vluchtelingen en huisvesting voor statushouders		

Prestatie	Snelle start	Budget
-----------	--------------	--------

Statiehouder kunnen de kans krijgen een gemeente Deventer starten met een activiteit gericht op de lokale markt.

Doelstelling: Sport en beweging	Opgave			
	1	2	3	4
Samen sporten maakt sterk. We versterken het georganiseerd sporten bij verenigingen, als belangrijke sociale en sportieve basis.				✓

Prestatie	Deelname aan sport verenigingsleven	Budget
Het aantal volwassenen dat lid is van een sportvereniging bedraagt meer dan 31%.		Onderdeel budget sportparticipatie (€10.875.000) Onderdeel budget sportparticipatie (€10.380.000)

Prestatie	Sportparticipatie	Budget
Doelstelling is dat jaarlijks 57% van alle inwoners van 5 jaar en ouder, tenminste 12X per jaar sport.		Onderdeel budget sportparticipatie (€10.875.000)

Prestatie	Versterken sportinfrastructuur	Budget
We werken aan een zo optimaal mogelijk gebruik van de aanwezige sportinfrastructuur. Binnen deze pijler zetten we in op het clusteren en optimaliseren van de sportinfrastructuur, stimuleren van duurzaamheid en het gelijk behandelen van sportverenigingen.		Onderdeel budget sportparticipatie (€10.875.000)

Doelstelling: Gezond leven in Deventer	Opgave			
	1	2	3	4
Inwoners in Deventer kunnen zo lang mogelijk gezond leven in Deventer ongeacht afkomst, sociaal economische status en kennis.				✓

Prestatie	Gezonde leefstijl	Budget
Een gezonde leefstijl wordt bevorderd via uiteenlopende activiteiten. Zo organiseert het netwerk Samen Gezond in Deventer minimaal vier inspiratie-, thema- en werksessies per jaar om de speerpunten vanuit de geactualiseerde gezondheidsnota met professionals en inwoners te vertalen naar activiteiten die een gezonde leefstijl bevorderen.		Onderdeel budget gezonde leefstijl (€131.000)

Prestatie	Een tegen eenzaamheid	Budget
	Het aantal partners in de coalitie Eén tegen Eenzaamheid breidt zich uit van 25 naar 45 actieve partners.	€45.000

Prestatie	Gezondheidsbeleving	Budget
	Minimaal 80% van de volwassen inwoners in Deventer ervaart zijn/haar gezondheid als goed.	Onderdeel budget gezonde leefstijl (€131.000)

Prestatie	Valpreventie	Budget
	Het programma 'Onbezorgd mobiel Deventer; implementatie van effectieve valpreventie in de wijk' is ingericht in minimaal 6 wijken/dorpskernen in Deventer.	€288.000

		Opgave			
Doelstelling: Sociale cohesie, diversiteit en inclusiviteit		1	2	3	4
Iedereen telt en kan mee doen in Deventer ongeacht wie je bent, waar je in gelooft of van wie je houdt. We zetten ons in voor een samenleving waarin er geen plaats is voor discriminatie en waar we ons duurzaam inzetten voor diversiteit en gelijke kansen voor iedereen.				✓	

Prestatie	Deventer Regenboogstad	Budget
	Deventer zet zich actief in als Regenbooggemeente, in lijn met het getekende Regenboogakkoord. 93% van de inwoners is het eens met de stelling: iedereen vanuit de LHBTQ+ gemeenschap moet hun leven kunnen leiden zoals zij willen.	Onderdeel budget diversiteit en inclusie (€192.000)

Prestatie	Zichtbaarheid	Budget
	We realiseren minimaal één permanente uiting van inclusie in de stad.	Onderdeel budget diversiteit en inclusie (€192.000) Onderdeel budget diversiteit en inclusie (€192.000)

Prestatie	Meldingsbereidheid discriminatie	Budget
	Het aantal meldingen dat in 2025 gedaan wordt bij het Meldpunt Discriminatie Deventer is door bekendheid van het meldpunt minimaal 100	€138.000

Prestatie	Buurtvoorzieningen	Budget			
In 2026 hebben we een helder beeld hoeveel, in welke vorm en grootte we buurtvoorzieningen nodig hebben in Deventer. Uitgangspunt daarbij is dat alle buurtvoorzieningen (groot of klein) de basis op orde hebben.		€969.000			
Prestatie	Maatwerk per wijk	Budget			
In 2026 is er in minimaal 8 wijken gestart met een sociale agenda dan wel met het plan van aanpak toekomstbestendige wijken.		€856.000			
Doelstelling: Regionale voorzieningen beschermd wonen en maatschappelijke opvang		Opgave			
		1	2	3	4
Door regionale voorzieningen beschermd wonen, maatschappelijke opvang, bed & break, oggz en verslavingszorg wordt maatschappelijke uitval van inwoners voorkomen, maatschappelijk herstel, participatie en zelfredzaamheid van inwoners vergroot en de veiligheid en stabiliteit van deze inwoners bevorderd, waardoor inwoners (zo snel mogelijk weer) zo zelfstandig mogelijk kunnen wonen, met daarbij de noodzakelijke hulp, zorg en/of begeleiding. We streven ernaar dat er minder inwoners vanuit onze regio in 2026 genooddaakt zijn gebruik te maken van maatschappelijke opvang en beschermd wonen in onze regio dan in 2023.				✓	
Prestatie	Beschermd en beschut wonen	Budget			
De gemiddelde wachtduur voor beschermd wonen daalt in de periode 2024 t/m 2026 tot drie maanden of korter (0-meting, 1-1-2024).					
Prestatie	Maatschappelijk opvang	Budget			
Het deel van de cliënten maatschappelijke opvang met een trajectduur langer dan 3 maanden daalt in de periode van 2024 t/m 2026 tot 1/3e van de cliënten of lager (0-meting, 1-1-2024).					
Doelstelling: Maatwerk		Opgave			
		1	2	3	4
Waar inwoners onvoldoende in staat zijn om deel te nemen, ondersteunen we ze. Dit doen we door goed naar de specifieke omstandigheden te kijken en ondersteuning of zorg te bieden waar nodig.				✓	
Prestatie	Reactietermijn	Budget			

Elke inwoner die niet met een ondersteuningsaanpak wordt geholpen, kan een laag contact met een ondersteuningsaanpak hebben.

Prestatie	Ervaring team toegang Wmo	Budget
Minimaal 80% van de ervaringen in het contact met het team toegang Wmo is positief.		€5.680.000

Prestatie	Passende activiteiten in de wijk	Budget
In elke wijk worden buurtvoorzieningen en bewonersinitiatieven ondersteund door WijDeventer, de wijkmanagers en de Voor Elkaar Teams.		€512.000

Prestatie	Stimuleren vrijwilligerswerk	Budget
In uitvoeringsplannen met betrekking tot activiteiten en voorzieningen waarbij vrijwilligers een belangrijke rol spelen, zal aandacht worden besteed aan het versterken en binden van vrijwilligers. Het percentage inwoners dat zich vrijwillig inzet is minimaal 40%.		€2.310.000

Prestatie	Wmo maatwerk dienstverlening	Budget
Ons streven is dat niet meer dan 4.500 inwoners Wmo dienstverlening (hulp bij het huishouden, daginvulling of persoonlijke ondersteuning) nodig hebben.		€24.171.000

Prestatie	Wmo maatwerk voorzieningen	Budget
Minimaal 75% van onze inwoners is tevreden over de kwaliteit van de maatwerkvoorziening (ondersteuning, Huishoudelijke hulp, vervoersvoorziening of hulpmiddel).		€27.239.000

Beleidsindicatoren

Nummer	Taakveld		Naam			Toelichting	Bron
20	Sport, cultuur en recreatie		Niet sporters			%	Gezondheidsmonitor volwassenen (en ouderen), GGD'en, CBS en RIVM
Jaar	2026	2025	2024	2023			
Waarde		47	47,90	47,90			

Nummer	Taakveld		Naam			Toelichting	Bron
32	Sociaal domein		Cliënten met een maatwerkvoorziening Wmo			Aantal per 10.000 inwoners	CBS - Gemeentelijke Monitor Sociaal Domein Wmo
Jaar	2026	2025	2024	2023			
Waarde		810	760	810			

Exploitatie

(bedragen x €1.000)

	2025	2026	2027	2028	2029
Lasten	112.048	97.635	92.716	93.165	93.997
Baten	20.469	6.552	4.805	4.783	4.760
Saldo exclusief reserves	-91.578	-91.083	-87.911	-88.382	-89.236
Storting in reserves	143	504	0	0	1.900
Putting uit reserves	6.933	736	412	381	2.280
Saldo reserves (taakveld Mutaties reserves)	6.790	232	412	381	380
Saldo inclusief reserves	-84.788	-90.851	-87.499	-88.001	-88.856

Toelichting verschil saldo inclusief reserves begroting 2026 ten opzichte van begroting 2025

De wijziging van het saldo inclusief reserves met €6.063.000 ten opzichte van 2025 is als volgt te verklaren:

Perspectiefnota 2026-2029

Omschrijving	Verschil begroting 2026 t.ov. begroting 2025	Toelichting
Wettelijk verplichte onafhankelijke cliëntondersteuning (OCO)	€100.000	Gemeenten zijn wettelijk verplicht cliëntondersteuning te bieden: gratis, levensbreed, onafhankelijk en in het belang van de cliënt. Tot op heden werd deze ondersteuning betaald vanuit incidentele middelen. Dat is vanaf 2026 niet langer mogelijk.
Sporthal Bathmen	€242.000	Er zijn meerdere locaties onderzocht en de gekozen locatie voldoet het beste aan een optimale integratie van binnen- en buitensport op een centrale plek van het sportpark. Voor terreininrichting waren beperkt middelen opgenomen in de investeringsraming, omdat de locatie bij de start nog niet bekend was. In september 2025 is de raad voorgesteld om van verkenningsfase over de te gaan naar realisatiefase. Hierin zijn ook de aangepaste ramingen voor de sporthal (inclusief hogedruk gasleiding en netcongestie) en de buitenruimte opgenomen. In totaal gaat het om een aanvullend middelen van €3 miljoen waarvan het grotendeel wordt afgeschreven, dit resulteert in een kapitaallast van €132.000 welke in gaat vanaf 2027. Onderdeel van de deze €3 miljoen zijn ook sloopkosten van €242.000, omdat we deze niet mogen afschrijven resulteert dit in een eenmalige last in 2026.

Indexatie

Omschrijving	Verschil begroting 2026 t.ov. begroting 2025	Toelichting
Loonindex	€69.000	Door de indexering van de lonen met 0,84% stijgen de budgetten voor apparaatslasten binnen dit programma.
Prijsindex	€690.000	Door de indexering van de prijzen met 4% stijgen de budgetten voor goederen, diensten en subsidies binnen dit programma.
Loon- en prijsindex Wmo/Jeugd ¹	€1.282.000	De budgetten van jeugd/Wmo ² worden op basis van de Overheidsbijdrage in arbeidskostenontwikkeling (OVA) geïndexeerd met 5,24%. Hierdoor stijgen de budgetten voor de zorgkosten binnen dit programma.
Loon- en prijsindex Verbonden partijen	€325.000	Van de verbonden partijen ontvangen we jaarlijks een begroting waarin zij de loon- en prijsstijging vertaald hebben op basis van de binnen de verbonden partij vastgestelde index. Voor de verbonden partijen binnen dit programma leidt dit tot de volgende stijging van bijdrage aan: - GDD IJsselland: €77.000 - PlusOV: €24.000 - Sportbedrijf Deventer: €224.000

Overige afwijkingen

Omschrijving	Verschil begroting 2026 t.ov. begroting 2025	Toelichting
GALA 2026: motie Gezond en Actief Leven	€170.000	De specifieke uitkering Gezond en Actief Leven Akkoord had in 2026 en 2027 een aflopend karakter op de onderwerpen aanpak overgewicht en obesitas, mantelzorg, mentale gezondheid en kansrijke start. Daarom heeft de raad bij de behandeling van de perspectiefnota opgeroepen om voor de begroting de aflopende onderdelen van GALA te evalueren en een gemotiveerd voorstel te doen voor voortzetting met bijbehorende financiering. Dit is opgenomen in de raadsmededeling 2025-744 welke in oktober 2025 aan uw raad is aangeboden. Hierin komt het er in het kort op neer dat we naast de later beschikbare middelen van het Rijk van €248.000 aanvullend €170.000 hebben opgenomen in de begroting, namelijk: - Het verschil tussen het benodigde bedrag en het extra bedrag dat we ontvangen in 2026: €285.000 - €248.000 = €37.000. - Het bedrag als gevolg van de 10% korting op SPUK GALA: €133.000.
Dorpsondersteuner Bathmen, Lettele en Okkenbroek	€85.000	In Bathmen is in het kader van voorkomen langdurig zorg een dorpsondersteuner aangetrokken. De dorpsondersteuner verbindt lopende initiatieven en (beleids)ontwikkelingen op het terrein van (langer thuis) wonen, formele en informele zorg, welzijn, inwonersparticipatie. Er wordt samengewerkt met informele en formele aanbieders van zorg (huisartsen, 't Dijkhuis, thuiszorgorganisaties etc.) verenigingen, scholen, bedrijven, woningbouwcorporatie, Voor Elkaar Teams, wijkmanager, etc. De dorpsondersteuner is gestart als 3-jarige pilot en bekostigd vanuit incidentele middelen. Het initiatief is succesvol en is vanaf 2025 ook gestart in Lettele en Okkenbroek. Voorgesteld wordt hier in 2026 eenmalig €85.000 voor beschikbaar te stellen en vanaf 2027 te bepalen of dit structureel voorgezet moet worden.
Warmtehuis Zandweerd	€0	In juni 2025 is de raad middels mededeling 2025-510 geïnformeerd over de verkenning die wordt uitgevoerd voor de inpassing van het warmtehuis voor Slim Warmtenet Zandweerd (SWZ) op de locatie van de wijk- en speeltuinvereniging De Zwolsewijk. In die verkenning wordt ook de integratie van nieuwbouw voor de wijk- en speeltuinvereniging meegenomen. Het is de bedoeling om de verkenning af te ronden met een raadsbesluit over de locatie én de integratie van de buurtvoorziening. Dit zal gebeuren bij de besluitvorming over het verstrekken van het krediet voor fase 2 SWZ, waar het warmtehuis onderdeel van is. Deze besluitvorming door de raad is voorzien eind 2025. Het budget voor de bouw van het warmtehuis is onderdeel van de projectexploitatie SWZ. Het onderdeel buurtvoorziening is geen onderdeel van SWZ en hiervoor is dus nog geen dekking geregeld. Op basis van het schetsontwerp wordt hier vanaf 2028 een

Omschrijving	Vershil begroting 2026 t.ov. begroting 2025	Toelichting
		kostprijsdekkende huur van €61.000 per jaar voorzien. Realisatie van de buurtvoorziening is onder voorbehoud van besluitvorming van de raad over fase 2 SWZ.
Wmo Maatwerkvoorzieningen	- €1.000.000	De begrotingsoptimalisatie Wmo Maatwerkvoorzieningen is in het totaal van Wmo bezien, waarbij de meeste financiële ruimte op dit moment zit binnen de budgetten van het Persoons Gebonden Budget (PGB). De optimalisatie is hier nu op ingeboekt. Het totaal van financiële middelen binnen Wmo blijft actief gemonitord en waar nodig zal dan nog verschuivingen binnen deze budgetten plaatsvinden. De optimalisatie betreft structureel €1 miljoen waarvan in 2026 €600.000 gebruikt wordt voor de algemene voorzieningen. Netto bedraagt deze optimalisatie in 2026 €400.000 en vanaf 2027 bedraagt deze €1 miljoen.
Wmo Algemene voorzieningen	€600.000	Voor de Algemene voorzieningen Wmo zijn in het verleden veel kosten gedekt vanuit incidentele middelen. Veel van deze middelen zijn aflopend en daarnaast is de behoefte om in iedere wijk een buurtvoorziening te realiseren, dit is tot op heden nog niet het geval. We voorzien hierdoor dus structureel een tekort in de toekomst bij deze buurtvoorzieningen. Hoeveel dit precies bedraagt is tot op heden nog niet bekend en wordt onderzocht. Om de transformatie naar structurele dekking te overbruggen zijn in 2026 nog incidentele middelen nodig. Een deel hiervan zal vanuit deze €600.000 worden gedekt.
Indexatie Wmo demografie	€458.000	Met de VNG is afgesproken dat in de toekomst (een nader te bepalen deel van) de Wmo niet langer via de algemene uitkering van het Gemeentefonds gaat, maar via een aparte financiering. Afhankelijk van de gekozen bekostigingsvorm wordt een passende geobjectiveerde indexeringsonderzocht die ook rekening houdt met kostenontwikkeling en demografie/vergrijzing. Vooruitlopend op de uitwerking heeft het Rijk bij Voorjaarsnota 2024 een bedrag voor indexerings Wmo beschikbaar gesteld van structureel €458.000 in 2026 oplopend naar €1.860.000 in 2029. Deze is tevens meegenomen in de berekening van de begrotingsoptimalisatie Wmo.
Beschermd wonen en maatschappelijk opvang regionaal.	€1.003.000	In de meicirculaire 2025 zijn er middelen op basis van loon -en prijsstijgingen beschikbaar gesteld voor beschermd wonen en maatschappelijk opvang regionaal.
Uitstel vervanging abonnementstarief Wmo	€1.340.000	In de Voorjaarsnota 2023 van het Rijk is besloten dat het abonnementstarief in de Wmo 2015 wordt afgeschaft en dat in de plaats daarvan vanaf 2026 de inkomens- en vermogensafhankelijke eigen bijdrage in de Wmo opnieuw wordt ingevoerd. Hiervoor zijn we door het Rijk gecompenseerd in de meicirculaire 2025 met €1.340.000.
Kinderopvang pleegouders	€14.000	Het Rijk compenseert pleegouders voor het maken van kosten voor kinderenopvang en buitenschoolse opvang van hun pleegkinderen. Hierbij is rekening gehouden met pleegouders in het gedwongen en het vrijwillig kader.
Antidiscriminatievoorzieningen	€14.000	Gemeenten en hun antidiscriminatievoorzieningen (ADV's) werken samen als het gaat om de preventie van discriminatie op lokaal niveau. Voor de kerntaken van de ADV's krijgen

Omschrijving	Verschil begroting 2026 t.ov. begroting 2025	Toelichting
		gemeenten sinds 2009 structureel geld via de algemene uitkering van het gemeentefonds. Net als in 2024 krijgen gemeenten in 2025 en 2026 middelen om méér aan preventie te kunnen doen.
Wmo hulpmiddelen	€59.000	Het scheiden van wonen en zorg in de Wet langdurige zorg (Wlz) leidt bij gemeenten tot meerkosten. In de meicirculaire zijn hier extra middelen beschikbaar voor gesteld.
Aanpassen regeling dienstverlening aan huis	€11.000	Vanaf 1 januari 2026 valt het persoonsgebonden budget (pgb) niet meer onder de Regeling Dienstverlening Aan Huis (RDAH). Dit betekent dat pgb-budgethouders, afhankelijk van het type arbeidscontract, zowel de premieafdrachten als de doorbetalingen bij ziekte binnen hun pgb-budget moeten bekostigen. In sommige gevallen kan dit ertoe leiden dat het pgb-budget van de budgethouder niet toereikend is, en dat de budgethouder ook niet de ruimte ervaart om de zorgvraag aan te passen. Hiervoor heeft het Rijk vanaf 2026 middelen beschikbaar gesteld. Het deel voor Deventer betreft structureel €11.000.
Reallocatie Deventer Wijzer	-€131.000	DeventerWijzer is de sociale kaart van Deventer, waar inwoners informatie kunnen vinden over wonen, welzijn en zorg. De gemeente Deventer is opdrachtgever en subsidieverstrekker voor Bibliotheek Deventer, die als opdrachtnemer de software inkoopt en DeventerWijzer onderhoudt. Het opdrachtgeverschap en het structurele budget ad €131.000 wordt overgedragen aan het Programma 1 (Publieke Dienstverlening). De reden hiervoor is dat DeventerWijzer meer vanuit de klantreis moet worden ingericht dan vanuit de inhoud. Daarom is het logischer om de aansturing vanuit Programma 1 (Publieke Dienstverlening) te organiseren, waar expertise over de klantreis aanwezig is.
Rentevoordeel renteomslag	- €91.000	Door een verlaging van het renteomslagpercentage van 1,7% naar 1,4% ontstaat er een voordeel op de rente van €91.000.
Primitieve begroting 2026 en Incidentele budgetten	€889.000	De onderstaande zaken vanuit de primitieve begroting 2026 veroorzaken verschillen ten opzichte van 2025: • Mutaties WMO: De ontwikkeling van de kosten WMO zijn in de voorjaarsnota 2024 en in de 1e tussentijdse rapportage 2025 doorberekend en in 2025 eenmalig toegekend voor €124.000 • Storting in reserve kapitaallasten Marke Zuid: - €470.000 • Onderhoud sporthal Bathmen en sporthal Keizerslanden: door de aanstaande vernieuwing van sporthal Bathmen en sporthal Keizerslanden is onderhoud in 2025 uitgesteld, hierdoor vielen de lasten in 2025 €360.000 lager uit. • Mutatie kapitaallasten: Door investeringen uit het verleden (vooral bij de sportaccommodaties) welke gefaseerd geactiveerd worden, vallen de kapitaallasten in 2026 €673.000 lager uit dan in 2025. • Incidentele meekoppelbudgetten investeren in de wijken 2022-2025 liepen t/m 2025 en dit resulteert in een lager budget van €118.000 in 2026.

Omschrijving	Vershil begroting 2026 t.ov. begroting 2025	Toelichting
		Door een uitgestelde vervanging van 4 kunstgrasvelden in 2023 is de onttrekking uit de reserve (ter dekking van de kapitaallasten) in 2024 en 2025 vervallen. Vanaf 2026 vindt er wel weer een onttrekking plaats, dit resulteert in een voordeel van €372.000 in 2026 ten opzichte van 2025.
Overige kleine mutaties	- €35.000	Naast bovenstaande zijn er nog een aantal andere kleine mutaties, deze bedragen bij elkaar €35.000

Taakvelden

(bedragen x €1.000)

Meedoen	2025	2026	2027	2028	2029
Sportaccommodaties	-2.849	-3.792	-4.238	-4.176	-4.162
PGB WMO	-1.697	-2.665	-2.697	-2.729	-2.727
Samenkracht en burgerparticipatie	-16.652	-15.761	-12.946	-13.007	-13.036
Huishoudelijke hulp (WMO)	-9.992	-10.273	-9.604	-10.234	-11.062
Volksgezondheid	-5.995	-6.012	-5.842	-5.843	-5.844
Geëscaleerde zorg 18+	0	0	0	0	0
Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	-9.251	-9.563	-9.572	-9.572	-9.572
Maatwerkvoorzieningen (WMO)	-4.900	-5.602	-5.543	-5.544	-5.544
Coördinatie en beleid WMO	-3.701	-3.751	-3.751	-3.751	-3.751
Toegang en eerstelijnsvoorzieningen WMO	-4.594	-3.991	-3.956	-3.592	-3.592
Sportbeleid en activering	-5.745	-5.989	-5.870	-5.866	-5.866
Begeleiding (WMO)	-8.070	-7.669	-7.808	-7.920	-7.913
Dagbesteding (WMO)	-2.422	-2.910	-2.963	-3.005	-3.002
Overige maatwerkarrangementen (WMO)	-13	-56	-56	-56	-56
Beschermd wonen (WMO)	-16.223	-13.551	-13.544	-13.544	-13.544
Treasury	526	502	478	457	434

Saldo exclusief reserves	-91.578	-91.083	-87.911	-88.382	-89.236
--------------------------	---------	---------	---------	---------	---------

Investerings

(bedragen x €1.000)

	2026	2027	2028	2029
Uitgaven t.l.v. investeringen	15.082	0	0	0
Inkomsten t.g.v. investeringen	1.718	0	0	0
Saldo	-13.364	0	0	0

Gerelateerde informatie

Documenten

Documentnaam	Bestandsgrootte	Openen
Wmo beleidsplan 2025 - 2030		Wmo Beleidsplan 2025-2030
Sportbeleid 2021-2030 - Uitvoeringsplan 2025	0,6 Mb	Sportbeleid 2021-2030 - Uitvoeringsplan 2025
Uitvoeringsplan sport 2024		Uitvoeringsplan 2024 Samen sporten maakt sterk
Beleidsplan Vrijwilligers en mantelzorgers 2022-2026	0,5 Mb	Beleidskader 2022-2026
Beleidskader gezondheidsbeleid 2023-2026		Wijkgericht werken aan gezondheid
Regiovisie Beschermd wonen/maatschappelijke opvang 2024/2026		Regiovisie Beschermd wonen/maatschappelijke opvang 2024/2026
Lokaal Actieplan Beschermd Wonen Maatschappelijke opvang		Lokaal Actieplan Beschermd Wonen Maatschappelijke opvang

Jeugd en onderwijs

Omschrijving

Verbindend kader

In Deventer investeren we in een omgeving waarin inwoners elkaar kunnen ondersteunen en we werken samen met maatschappelijke partners om duurzame hulp te bieden. Onze gedeelde ambitie is: op weg naar een toekomstbestendige sociale basis in Deventer. Het is belangrijk voor Deventer om een lokale aanpak te hanteren die is afgestemd op de specifieke behoeften en kenmerken van de gemeente en haar inwoners. Het bieden van maatwerkoplossingen en het betrekken van inwoners bij de ontwikkeling van beleid kan zorgen voor effectievere en meer inclusieve dienstverlening. Dit vereist een zorgvuldige aanpak waarin we laten zien dat we als gemeente klaarstaan voor onze inwoners en begrip hebben voor hun soms complexe levensomstandigheden. Het sociaal domein bestrijkt ongeveer de helft van het budget dat omgaat in de begroting van de gemeente Deventer. Dat budget zetten we in vanuit een gedeelde ambitie, visie en aanpak wat helpt om nog betere successen voor onze inwoners, professionals en de gemeente te realiseren in het sociale domein. We richten ons beleid om inwoners een gevoel van bestaanszekerheid te geven, gelijke kansen te bevorderen en gezond samenleven te vergemakkelijken.

- We investeren in bestaanszekerheid voor inwoners die het moeilijk hebben, zodat hun inkomen, werk of woonsituatie stabiel en voorspelbaar wordt. Met begrijpelijke regels en voorschriften. Bestaansonzekerheid kan schadelijk zijn en belemmert mensen om volledig deel te nemen aan de samenleving en een gezond leven te leiden. We zorgen voor voldoende inkomen, een geschikte woning en een veilige leefomgeving. Vanuit deze basis is meedoen mogelijk. Met een mensgerichte benadering voorkomen we zo onnodig leed en oplopende kosten.
- We investeren niet overal gelijk, maar daar waar dit het meest nodig is om kansen te bieden aan inwoners in kwetsbare situaties. We streven ernaar dat de nieuwe generatie met minder achterstanden opgroeit. We investeren in de jeugd en bieden maatwerk aan inwoners die onze steun of zorg nodig hebben. We zoeken actief naar inwoners die geen hulp vragen, maar deze wel nodig hebben. We geven de jeugd de kans om hun talenten te ontwikkelen via kansrijke start. We hebben extra aandacht voor de positie van jongeren en jongvolwassenen. Inwoners voor wie kansen niet vanzelfsprekend zijn, bieden we gerichte ondersteuning.
- We investeren in het creëren van verbindingen in de buurt voor een gezond samenleven. Een vitale samenleving waarin inwoners elkaar ontmoeten en actief zijn, gezond eten, zich gezond voelen en samen bijdragen aan het versterken van onze gemeenschap. We moedigen aan om vitaliteit te bevorderen, omdat een gezonde omgeving effectiever is gebleken dan individuele inspanningen gericht op een gezondere levensstijl. We werken over alle terreinen heen vanuit positieve gezondheid. Vanuit het Preventieplan investeren we in een gezonde omgeving en stimuleren gezond leven.

Het verbindend kader voor het sociaal domein in de gemeente Deventer is opgebouwd rond deze drie pijlers. In het onderdeel beleidscontext wordt toegelicht hoe hier vanuit het programma Meedoen invulling aan wordt gegeven.

Actuele beleidscontext

Visie Jeugdbeleid

Wij geloven dat de kern van opgroeien ligt in het gezin, jongeren en hun ouders, en dat hun omgeving – familie, vrienden en burens – daarin kunnen ondersteunen. Die vertrouwde omgeving biedt de basis voor de jongere om zich op een goede wijze te ontwikkelen. Om ook zorgeloos op te kunnen groeien is een veilige sociale omgeving nodig waarin naast ouders, familie, vrienden en burens ook school, verenigingen, buurtcentra en cultuuraanbieders een belangrijke rol spelen. In elke wijk of dorp zijn daarom deze voorzieningen beschikbaar.

De lijn van opgroeien in Deventer is die van Wieg naar Werk. Het uitgangspunt 'het normale leven versterken', de 10 beschermende factoren van het Nederlands Jeugd Instituut en goede schoolgebouwen staan hierin centraal. Ouders, maatschappelijke partners in kinderopvang, welzijn, jeugdhulp, (jeugdgezondheids)zorg, sport en onderwijsprofessionals helpen kinderen en jongeren met opgroeien. Daarnaast is er ook aandacht voor het bieden van ondersteuning via onze toegang aan alle jeugdigen die het (even) niet op eigen kracht of met hun omgeving kunnen redden. We bieden daarbij jeugdhulp als vangnet voor gezinnen met jeugdigen die (tijdelijk) niet mee kunnen doen. In 2026 zal gewerkt worden volgens het nieuwe beleidskader Van wieg naar werk 6.0 en het integraal huisvestingsplan onderwijs 2024-2040.

Belangrijke aandachtspunten in 2026

Deventer kent al jaren een doorgaande lijn in het beleid. Veel activiteiten die we voorgaande jaren zijn gestart lopen ook in 2026 door in lijn met de beleidsvisie en het bestuursakkoord Dichtbij, Betrokken & Bevlogen. Belangrijke aandachtspunten in het beleid zijn:

- Werken vanuit de gedachte van 1 huishouden, 1 plan, 1 contactpersoon.
- Versterken en verdiepen van de samenwerking met onze partners in het onderwijs, GGD, welzijnsorganisaties en zorg. Daarin werken we aan het verder ontwikkelen van de basisvoorzieningen en algemene voorzieningen zoals bijvoorbeeld het kinderwerk, jongerenwerk en VVE;
- Medewerkers van Team Toegang Jeugd sluiten nog meer aan op de leefwereld van jongeren en hun ouders en werken daarin nauw samen met andere professionals in het normale leven;
- We verbeteren de samenwerking van de jeugdnetswerken in de wijk met de Voor Elkaar-teams en andere partijen;
- We intensiveren de samenwerking met het onderwijs en realiseren ook een betere aansluiting tussen het onderwijs en de zorg en arbeidsmarkt. We werken aan de Human Capital Agenda, met daarin concrete acties om de arbeidsmarktpositie van jongeren te versterken;
- Vanuit het programma zal een bijdrage geleverd worden aan het binden van scholieren en studenten aan de stad (zowel mbo als hbo). Jongeren dragen bij aan de leefbaarheid, sterke economie en een goed functionerende arbeidsmarkt

Preventie en ondersteuning

Primair ligt de verantwoordelijkheid voor preventie bij de inwoners c.q. jeugdigen/ouders/verzorgers zelf. Landelijk, bijvoorbeeld in de hervormingsagenda, is er veel aandacht voor het versterken van de pedagogische basis. Als mensen er niet uitkomen op basis van eigen kracht dragen we zorg voor ondersteuning. Door de inzet van Brugfunctionarissen in gemeentelijke dienst op 5 basisscholen worden ouders ondersteund bij het neerzetten van de juiste pedagogische basis. De Brugfunctionaris bespreekt wat er nodig is en leidt ouders toe naar de beschikbare voorzieningen zodat de opvoedomgeving voor het kind wordt verbeterd.

Dit is een van de voorbeelden hoe het professionele veld is ingericht om vroegtijdig problemen te signaleren. Daarmee kan sneller en effectiever ondersteuning worden geboden 'in het normale leven': thuis, in de buurt, op school. We willen hierbij ondersteuning en zorg zoveel mogelijk integraal, samenhangend, dicht bij huis en dicht bij de leefwereld van jeugdigen organiseren, aansluitend op hun eigen kracht. Zo kort als mogelijk, zo lang als noodzakelijk.

Kansrijke start voor elk kind

Zo gaan we verder met het werken aan een kansrijke start voor elk kind: de eerste 1000 levensdagen zijn bepalend voor een goede start. Daarnaast gaan we in 2026 verder met de (extra) activiteiten na school (landelijk programma school en omgeving) en extra aandacht geven aan het terugdringen van middelengebruik op scholen. We werken door aan het opzetten van een regionale ketenaanpak samen met Salland Zorgverzekeringen en de gemeenten Olst-Wijhe, Raalte en Voorst.

Toegang beter en slimmer inrichten

We blijven aandacht houden voor een goede en toegankelijke toegang (zorg, jeugd en werk). We geven professionals hierin de ruimte en het vertrouwen om te handelen. De volgende aandachtspunten zijn geformuleerd:

- Uitvoeren van een interventieaanpak rondom echtscheidingen;
- Inzet op thuisloze jongeren en een soepele overgang tussen de jeugdwet en Wmo (18-/18+);
- Regie met doorzettingsmacht in situaties waarin veel hulpverlener actief zijn;
- We versterken de samenwerking met huis- en jeugdartsen en gecertificeerde instellingen (GI's);
- We versterken en verdiepen de samenwerking met het onderwijs;
- Vanuit de nieuwe situatie dat de medewerkers van Team Toegang Jeugd in dienst zijn bij de gemeente versterken we de samenwerking tussen de 3 toegangen voor jeugdigen/jongeren (Voor Elkaar-teams, Team Toegang Jeugd en jongerenloket);
- We versterken de rol van leerplicht, het doorstroompunt en het jongerenloket en de samenwerking met andere partijen (onderwijs, arbeidsmarkt en zorg). We gaan werken aan het nog verder terugdringen van voortijdige schoolverlaters en thuiszitters;
- De wachttijden in de jeugd ggz willen we reduceren in de samenwerking met diverse partijen in het ecosysteem mentale gezondheid (o.a. ggz aanbieders, huisartsen, welzijn, vriendendiensten/zelfregie centrum).

Begrotingsoptimalisatie Jeugd

Bij de Perspectiefnota 2026 is een begrotingsoptimalisatie voorgesteld bij jeugd welke oploopt tot €3,1 miljoen vanaf 2028. Deze optimalisatie heeft betrekking op onderstaande 3 punten.

Aandacht voor derde verwijzers.

De ambitie is om meer grip te krijgen op de derde verwijzers en hierdoor de juiste zorg te bieden. Dit begint met een sterke lokale toegang, waardoor meer aandacht is voor derde verwijzers. Door nog intensievere samenwerking waaronder structureel overleg, casuïstiek tafels, met de zogenaamde derde verwijzers wordt gekeken naar kwalitatief, duurzame, passende inzet. Getracht wordt hierdoor het aantal verwijzingen door deze verwijzers en de jeugdhulpkosten omlaag te brengen.

Jeugd: inzet van jeugdhulp

Hierbij is aandacht voor de verklarende analyse, waarmee de ambitie wordt ondersteund om ieder kind een passende plek en thuissituatie te bieden en het beperken van de duur van het verblijf. Hierdoor verwachten we op termijn een voordeel bij de budgetten van jeugdhulp met verblijf regionaal. Ook hiervoor is een sterke lokale toegang noodzakelijk, waardoor meer aandacht is voor de inzet van zorg.

Overig

Tevens onderdeel van het plan van aanpak besparingsmogelijkheden is het kritisch kijken naar en sturen op de structurele inzet vanuit de reguliere middelen in het voorliggende veld (preventie, maatwerk GGD, subsidieregelingen en jongerenwerk). Daarnaast is een belangrijk onderdeel het op orde brengen van de data. Zodat we in 2026 kunnen gaan werken aan het meetbaar maken van kritische prestatie indicatoren. Hierdoor komt beter inzicht en sturing op het proces van melding, aanvraag en beschikking (waarmee doen we recht aan de raadsnotie van de VVD, 6 november 2024) en de resultaten van de besparingsmogelijkheden. Ook zal gekeken worden of inzet vanuit de Wet Langdurige Zorg (WLZ) in sommige gevallen niet passender is.

Jeugdhulp regionaal

In 2026 wordt een nieuwe regiovisie vastgesteld. Belangrijke thema's uit de vorige regiovisie blijven van kracht en zullen samen met gemeenten, aanbieders, ouders en jeugdigen verdere uitwerking krijgen. Het zal gaan om thema's als wachtlijsten, beheersen van de kosten en samenwerking op bovenregionale thema's als de om- en afbouw van 3-milieusvoorzieningen en JeugdzorgPlus-locaties.

Brede Onderwijsagenda

We leveren een bijdrage aan de ontwikkeling van een Brede Onderwijsagenda samen met onderwijs (PO/VO/MBO/HBO), jeugdhulpaanbieders, welzijnspartners, samenwerkingsverbanden, kinderopvang en jeugdgezondheidszorg waarbij de focus ligt op thema's als meer samenwerking, versterken pedagogisch klimaat, preventie armoede en bevorderen mentale gezondheid.

Huisvesting onderwijs, IHP

In 2024 is het integraal huisvestingsplan vastgesteld. Deze visie geeft richting hoe we samen werken aan goede en toekomstbestendige schoolgebouwen die eraan bijdragen dat de jeugd in Deventer zich optimaal kan ontwikkelen. Met het IHP lopen we vooruit op de nieuwe wet “planmatige en doelmatige aanpak onderwijshuisvesting” waarvan de beoogde ingangsdatum 1 augustus 2025 was en nog niet van kracht is. De visie kent vijf pijlers:

1. Goed en passend schoolgebouw voor ieder kind en iedere jongere, liefst in eigen wijk of dorp
2. Elke school is ook een kansrijke ontmoetingsplek
3. Schoolgebouwen maken het onderwijs van nu en morgen mogelijk
4. Gezonde en duurzame schoolgebouwen
5. Gemeente en schoolbesturen werken slim samen.

Ook in 2026 wordt uitvoering gegeven aan het integraal huisvestingsplan (IHP2024-2040). Onder andere met de planvorming rondom onderwijshuisvesting in de centrumschil, Keizerslanden, Arkelstein/De Linde vso en Zwaluwenburg.

In 2026 wordt de oplevering verwacht van: Marke Zuid, VSO Deventer, Sancta Maria in Lettele en de Rythmeen. Daarnaast zal in samenwerking met de schoolbesturen groot onderhoud plaatsvinden aan het Andriessenplein en Kei13.

Voor het jaarprogramma onderwijshuisvesting 2026 zijn aanvragen ingediend en in behandeling. Deze aanvragen leiden eind 2025 tot een kredietaanvraag bij de raad samen met investeringsaanvragen behorende binnen het IHP.

Oekraïners en nieuwkomers

Tot 1 augustus 2024 was het mogelijk om tijdelijke onderwijsvoorzieningen in te richten voor onderwijs aan leerlingen uit Oekraïne, in het schooljaar 2025/2026 worden de kinderen in principe opgevangen in het reguliere onderwijs. De Rijkskorting op het onderwijsachterstandenbeleid (OAB) zullen we nauwlettend bij de betrokken partijen, met name bij de Tintan en Sine Limite, volgen.

Extra Rijksmiddelen jeugdhulp

Al een aantal jaren is er landelijk veel discussie over de extra middelen die gemeenten nodig hebben voor de uitvoering van de jeugdhulp. Vanaf 2019 heeft het Rijk besloten gemeenten meermaals eenmalig te compenseren. Deze eenmalig middelen zijn in Deventer tot en met 2025 "geïnvesteed" in preventie- en maatwerkprojecten en projecten gericht op de samenwerking met onderwijs en jeugdbeleid, volgens de lijn van het beleidskader van Wieg naar Werk en de daarin benoemde prioriteiten. Bij de Voorjaarsnota 2024 is besloten om ook vanaf 2026 structureel middelen voor deze preventieve activiteiten te reserveren. Vanuit de Hervormingsagenda Jeugd 2023-2028 worden maatregelen genomen door het Rijk en gemeenten om de uitgaven aan jeugdhulp te beheersen. Via de meicirculaire 2025 ontvangen gemeenten gedeeltelijk compensatie voor de tekorten in de jeugdhulp. Deze rijkscompensatie betreft de jaren 2026 en 2027 en omvat een bedrag van €18 mln. Deze middelen worden in de begroting toegevoegd aan de algemene middelen. Bij de Perspectiefnota 2026-2029 was deze compensatie nog niet bekend. Het structurele tekort in Deventer op jeugdhulp van €9 miljoen is verwerkt in de Perspectiefnota. Daarbij wordt echter rekening gehouden met een optimalisatie om kosten te beheersen. Door middel van optimalisatiemaatregelen is de verwachting dat het tekort in Deventer met €1 mln in 2026, €2 mln in 2027 en vanaf 2028 met €3,1 miljoen structureel kan worden teruggebracht tot €5,9 mln.

Doelen & prestaties

Programma	Taakveld
Jeugd en onderwijs	4.2 Onderwijshuisvesting; 4.3 Onderwijsbeleid en Leerlingzaken; 6.72 Maatwerkdienstverlening 18-; 6.82 Geëscaleerde zorg 18-; 0.10 Mutaties reserves.

Doelstelling: Normale leven versterken (opgroeien en onderwijs)	Opgave			
	1	2	3	4
We versterken het normale leven. Meer dan 90% van de jongeren redt zich met een algemene voorziening of in het sociaal netwerk en doet geen beroep op een maatwerkvoorziening.			✓	

Prestatie	Thuiszitters	Budget
Het aantal thuiszitters, in schooljaar 2024-2025, wordt teruggebracht van 9 naar 7 volgens het uitvoeringsplan Wieg naar Werk.		

Prestatie	Signaleren ontwikkelingsachterstand	Budget
Peuters met een risico op achterstanden krijgen een VVE toekenning. Op 1 juli 2025 hebben 290 peuters een VVE toekenning €3.734.000 gekregen. 90% van deze peuters volgt VVE.		

Prestatie	Jeugdigen zonder jeugdhulp	Budget
-----------	----------------------------	--------

Het aantal jeugdigen (tot 18 jaar) dat zichzelf redt of gebruik maakt van een algemene voorziening is meer dan 18.300 (90% van 20.332).

Prestatie	Peuterspelen	Budget
-----------	--------------	--------

Peuterspelen is de kindregeling voor peuters die geen recht hebben op kinderopvangtoeslag. Op 1 juli 2025 gaan er 150 peuters zonder recht op kinderopvangtoeslag naar de peuteropvang. €314.000

Prestatie	Voortijdig schoolverlaters	Budget
-----------	----------------------------	--------

Het aantal nieuwe voortijdig schoolverlaters in het schooljaar 2021/2022 was 201. In het schooljaar 2023/2024 is het doel dit aantal te verminderen tot 180 nieuwe vroegtijdig schoolverlaters. Het streven is uiteindelijk nul nieuwe voortijdig schoolverlaters door inzet van de doorstroomcoaches (dit is de nieuwe - landelijk ingevoerde- naam van de Regionaal Meld- en Coördinatiepunt medewerkers).

Prestatie	Dak- en thuisloze jongeren	Budget
-----------	----------------------------	--------

Het streven is in 2026 geen dak- en thuisloze jongeren meer te hebben. In 2023 is een plan van aanpak opgesteld met daarin beschreven op welke beleidsterreinen wat gedaan moet worden. €112.000

Doelstelling: Toegang	Opgave			
	1	2	3	4

Team Toegang biedt ondersteuning aan alle jeugdigen die het (even) niet op eigen kracht of met hun omgeving kunnen redden. De medewerkers van Team Toegang Jeugd werken in alle gevallen volgens het uitgangspunt 1 gezin, 1 plan en 1 regisseur. ✓

Prestatie	Contacten Toegang	Budget
-----------	-------------------	--------

Aantal nieuwe gezinnen dat aangemeld wordt bij team toegang jeugd is 150. €2.015.000

Prestatie	Contacten jeugdconsulenten	Budget
-----------	----------------------------	--------

Aantal jeugdigen dat wordt gezien door de Jeugdconsulenten is 450. €373.000

Prestatie	Ontwikkelen kritische prestatie indicator (kpi)	Budget
	In 2026 wordt een prestatie indicator ontwikkeld die aangeeft hoe het proces van aanmelding, aanvraag tot beschikking kan worden ontwikkeld (met aantallen en doorlooptijd) die meetbaar is.	
Doelstelling: Jeugdhulp		Opgave
		1 2 3 4
Bevorderen dat ondersteuning op maat wordt geboden, voor een zo kort mogelijke tijdsduur, en zo lang als nodig en tegelijkertijd creëren van een vangnet voor jeugdigen die ondersteuning nodig hebben of geen netwerk hebben.		✓
Prestatie	Gebruik Jeugdzorg	Budget
	Niet meer dan 2.200 jeugdigen hebben een jeugdzorg traject nodig.	€42.476.000
Prestatie	Gebruik Jeugdbescherming en Jeugdreclassering	Budget
	Niet meer dan 250 jeugdigen hebben jeugdbescherming en niet meer dan 50 jongeren hebben jeugdreclassering nodig.	€4.056.000
Doelstelling: Onderwijshuisvesting		Opgave
		1 2 3 4
We realiseren adequate onderwijshuisvesting voor het primair en voortgezet onderwijs op basis van het integrale huisvestingsplan Deventer schoolgebouwen 2024-2040		
Prestatie	Programma en overzicht onderwijshuisvesting	Budget
	We voeren het programma en overzicht onderwijshuisvesting 2025 uit.	€7.230.000
Prestatie	Slim samenwerken	Budget
	We zetten in 2025 de eerste stappen om te komen tot een verdergaande samenwerking tussen gemeente en onderwijs bij (ver)bouw, beheer, onderhoud en exploitatie van schoolgebouwen, schoolpleinen en locaties voor bewegingsonderwijs.	€259.000
Prestatie	Ontwikkeling van kansrijke ontmoetingsplekken (integrale kindcentra)	Budget
	In 2025 hebben we de visievorming gereed voor de Centrumschil en Keizerslanden en de planvorming voor Zwaluwenburg, Lettele, Arkelstein, De Linde VSO en nieuwkomersonderwijs	€400.000

Beleidsindicatoren

Nummer	Taakveld	Naam				Toelichting	Bron
17	Onderwijs	Absoluut verzuim				Aantal per 1.000 leerlingen	DUO/Ingrado
Jaar	2026	2025	2024	2023			
Waarde		6,10	6,10	6,10			

Nummer	Taakveld	Naam				Toelichting	Bron
18	Onderwijs	Relatief verzuim				Aantal per 1.000 leerlingen	DUO/Ingrado
Jaar	2026	2025	2024	2023			
Waarde		31	31	31			

Nummer	Taakveld	Naam				Toelichting	Bron
19	Onderwijs	Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)				Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	Ingrado
Jaar	2026	2025	2024	2023			
Waarde		2,40	2,40	2,40			

Nummer	Taakveld	Naam				Toelichting	Bron
22	Sociaal domein	Jongeren met een delict voor de rechter				% jongeren 12 t/m 21 jaar	CBS
Jaar	2026	2025	2024	2023			
Waarde		1	1	1			

Nummer	Taakveld	Naam				Toelichting	Bron
23	Sociaal domein	Kinderen in uitkeringsgezin				% kinderen tot 18 jaar	CBS
Jaar	2026	2025	2024	2023			

Waarde		6	6	6
--------	--	---	---	---

Nummer	Taakveld	Naam			Toelichting	Bron
29	Sociaal domein	Jongeren met jeugdhulp			% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS
Jaar	2026	2025	2024	2023		
Waarde		9,50	9,50	11,90		

Nummer	Taakveld	Naam			Toelichting	Bron
30	Sociaal domein	Jongeren met jeugdbescherming			% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS
Jaar	2026	2025	2024	2023		
Waarde		1,30	1,30	1,30		

Nummer	Taakveld	Naam			Toelichting	Bron
31	Sociaal domein	Jongeren met jeugdreclassering			% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	CBS
Jaar	2026	2025	2024	2023		
Waarde		0,30	0,30	0,40		

Exploitatie

(bedragen x €1.000)

	2025	2026	2027	2028	2029
Lasten	72.153	75.836	75.448	73.554	73.731
Baten	5.363	4.485	4.497	4.497	4.611
Saldo exclusief reserves	-66.790	-71.351	-70.952	-69.058	-69.120
Storting in reserves	1.759	251	262	0	0
Putting uit reserves	6.404	557	377	230	276
Saldo reserves (taakveld Mutaties reserves)	4.645	306	115	230	276

Saldo inclusief reserves	-62.145	-71.045	-70.837	-68.828	-68.844
--------------------------	---------	---------	---------	---------	---------

Toelichting verschil saldo inclusief reserves begroting 2026 ten opzichte van begroting 2025

De wijziging van het saldo inclusief reserves met €8.950.000 ten opzichte van 2025 is als volgt te verklaren:

Perspectiefnota 2026-2029

Omschrijving	Verschil begroting 2026 t.ov. begroting 2025	Toelichting
Tekort Jeugdhulp	€1.904.000	De tekorten in de jeugdzorg blijven oplopen en drukken sterk op ons begrotingsresultaat. In de Perspectiefnota 2026 is een bedrag van structureel €9 miljoen opgenomen om deze tekorten te dekken. Daarna heeft het Rijk via de meicirculaire 2025 voor de jaren 2026 en 2027 eenmalige middelen beschikbaar gesteld. Omdat wij in de Perspectiefnota al met dit tekort rekening hadden gehouden vloeien de middelen vanuit de meicirculaire 2025 naar de algemene middelen. Als we dit tekort vergelijken met 2025 is dit €2.0 miljoen meer in 2026 dan in 2025. In de 1e tussentijdse rapportage en voorjaarsnota 2024 zijn namelijk ook verschillende mutaties van jeugd verwerkt. In 2025 bedraagt dit samen een eenmalig bedrag van €7,1 miljoen.
Model school Plus Kindcentrum Lettele	€0	In de begroting 2026 t.o.v. 2025 is het verschil €0. Dit komt omdat de kapitaallasten pas gaan lopen in 2027. De investering vindt plaats in 2026 voor €470.000. De kapitaallast die vanaf 2027 gaat lopen bedraagt €25.000.
Uitvoering afhankelijkheidsrelaties en grensoverschrijdend gedrag	€116.000	De gemeenteraad heeft een plan (raadsvoorstel 2024-438) goedgekeurd om geweld in afhankelijkheidsrelaties en seksueel grensoverschrijdend gedrag te voorkomen en te bestrijden. Voor de uitvoering en communicatie van dit plan is in de begroting van 2025 eenmalig €98.000 toegewezen. Omdat de raad het plan structureel wil uitvoeren, maar structurele middelen schaars zijn wordt voorgesteld hier in 2026 en 2027 €116.000 (op basis van indexatie 2026) voor beschikbaar te stellen. Na 2027 zal gekeken worden of dit structureel voortgezet kan worden of dat hier andere keuzes in gemaakt worden.

Indexatie

Omschrijving	Verschil begroting 2026 t.ov. begroting 2025	Toelichting
Loonindex	€38.000	Door de indexering van de lonen met 0,84% stijgen de budgetten voor apparaatslasten binnen dit programma.
Prijsindex	€470.000	Door de indexering van de prijzen met 4% stijgen de budgetten voor goederen, diensten en subsidies binnen dit programma.
Loon- en prijsindex Wmo/Jeugd ¹	€1.812.000	De budgetten van jeugd/Wmo2 worden op basis van de Overheidsbijdrage in arbeidskostenontwikkeling (OVA) geïndexeerd met 5,24%. Hierdoor stijgen de budgetten voor de zorgkosten binnen dit programma.
Loon- en prijsindex Verbonden partijen	€167.000	Van de verbonden partijen ontvangen we jaarlijks een begroting waarin zij de loon- en prijsstijging vertaald hebben op basis van de binnen de verbonden partij vastgestelde index. Binnen dit programma valt ook Veilig Thuis, dit is formeel geen verbonden partij, maar zij werken wel met een afzonderlijke index en ramingen. Voor de verbonden partijen binnen dit programma leidt dit tot de volgende stijging van bijdrage aan: • RSJ IJsselland: €73.000 • Veilig thuis: €93.000 • Sportbedrijf Deventer: €1.000 (alleen deel schoolzwemmen)

Overige afwijkingen

Omschrijving	Verschil begroting 2026 t.ov. begroting 2025	Toelichting
Indexatie 9 miljoen Jeugd	€417.000	In de Perspectiefnota 2026-2029 is €9 miljoen opgenomen voor extra middelen Jeugd, dit om het structurele tekort op Jeugd te dichten. Dit is nog gebeurd op basis van prijspeil 2025. In de reguliere indexaties is er geen rekening mee gehouden dat deze €9 miljoen ook nog geïndexeerd had moeten worden. Daartegenover staat dat de begrotingsoptimalisaties Jeugd (oplopend naar €3,1 miljoen in 2028) ook niet geïndexeerd zijn. Het saldo van deze twee posten vermenigvuldigd met de index (OVA) resulteert tot een bedrag van €417.000 in 2026, €363.000 in 2027 en €309.000 structureel vanaf 2028.
Hogere kosten Jeugd	€3.000.000	Op basis van een eerste prognose van de kosten jeugdzorg in 2025 is de verwachting dat de kosten jeugdzorg hoger zijn dan geraamd bij de 1e tussentijdse rapportage 2025. Bij de 2e tussentijdse rapportage 2025 wordt deze raming geactualiseerd. We gaan ervan uit dat dit tekort niet volledig doorwerkt in 2026 en verder. Immers de optimalisaties die we in gang zetten, hebben ook betrekking op deze hogere kosten. We nemen daarom vanaf 2026 een bedrag van €3 miljoen structureel mee voor de extra kosten jeugd bovenop de €9 miljoen die we reeds geraamd hebben in de begroting. We verwachten dat vanaf begrotingsjaar 2028 het Rijk met extra middelen voor jeugd komt. We mogen hier op basis van de begrotingsregels financieel nu nog niet vanuit gaan.

Omschrijving	Verschil begroting 2026 t.ov. begroting 2025	Toelichting
Extra inzet team Jeugd uitvoering	€750.000	Voor de formatie uitvoering jeugd is een bedrag van €250.000 structureel benodigd voor 2 fte. Zij gaan de inhoudelijke coördinatie uitvoeren omdat de huidige span of support op de afdeling te groot is. Daarnaast zetten we eenmalig €500.000 in voor extra tijdelijke formatie om de begrotingsoptimalisaties ook structureel te borgen. Er wordt dus eerst ingezet om de basis op orde te maken en vervolgens deze basis blijvend te optimaliseren.
Jeugd: Aandacht voor derde verwijzers	- €617.000	De ambitie is om meer grip te krijgen op de derde verwijzers en hierdoor de juiste zorg te bieden. De verwachting is dat we hierdoor een voordeel bij de budgetten van jeugdhulp ambulant regionaal realiseren. Hier is deze optimalisatie dan ook ingeboekt. Deze optimalisatie is ingeboekt vanaf 2026 met structureel €617.000 in 2026, €1.233.000 in 2027 en €1.850.000 vanaf 2028 en verder.
Jeugd: inzet van zorg	- €417.000	De ambitie is om ieder kind een passende plek en thuissituatie te bieden en het beperken van de duur van het verblijf. De verwachting is dat we hierdoor een voordeel bij de budgetten van jeugdhulp met verblijf realiseren. Deze optimalisatie is ingeboekt vanaf 2026 met structureel €417.000, €833.000 in 2027 en €1.250.000 vanaf 2028 en verder.
Jeugdhulp kinderen in een AZC	- €12.000	Vanaf 2019 zijn gemeenten volledig verantwoordelijk voor de organisatie en financiering van jeugdhulp aan kinderen in een asielzoekerscentrum (AZC). Bij de invoering van de decentralisaties in het sociaal domein is aan het Ministerie van J&V en het COA gevraagd om namens de gemeenten de uitvoering van deze verantwoordelijkheid op zich te nemen. Hiervoor draagt de gemeentemiddelen af aan het Ministerie van J&V welke dit ter beschikking stelt aan het COA. Voorheen gebeurde dit incidenteel, vanaf 2025 is dit structureel doorgevoerd.
Rentevoordeel renteomslag	- €280.000	Door een verlaging van het renteomslagpercentage van 1,7% naar 1,4% ontstaat er een voordeel op de rente van €280.000.
Primitieve begroting 2026 en Incidentele budgetten	€1.509.000	De onderstaande zaken vanuit de primitieve begroting 2026 veroorzaken verschillen ten opzichte van 2025: • Raming leerlingenvervoer €96.000 hoger in 2026 dan in 2025. • Vanuit het Integraal Huisvestingsplan (IHP) vallen de lasten €31.000 lager uit in 2026 dan in 2025. • Mutatie kapitaallasten: Door investeringen uit het verleden (vooral bij de onderwijshuisvesting) welke gefaseerd geactiveerd worden, vallen de kapitaallasten in 2026 €1.444.000 hoger uit dan in 2025.
Overige kleine mutaties	€92.000	Naast bovenstaande zijn er nog een aantal andere kleine mutaties, deze bedragen bij elkaar €42.000.

Taakvelden

(bedragen x €1.000)

Jeugd en Onderwijs	2025	2026	2027	2028	2029
Jeugdhulp ambulantly regionaal	-26.115	-30.900	-30.034	-29.363	-29.363
Onderwijshuisvesting	-7.664	-8.033	-9.476	-8.777	-8.840
Jeugdhulp met verblijf regionaal	-11.787	-11.116	-10.581	-10.165	-10.165
Coördinatie en beleid Jeugd	-1.023	-1.119	-1.119	-1.003	-1.003
Toegang en eerstelijnsvoorz. Jeugd	-2.588	-3.137	-2.637	-2.637	-2.637
Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	-2.920	-3.224	-3.298	-3.298	-3.298
Samenkracht en burgerparticipatie	-6.654	-5.846	-5.846	-5.846	-5.846
Jeugdhulp ambulantly lokaal	-643	-673	-673	-673	-673
Jeugdhulp met verblijf landelijk	-1.347	-1.318	-1.305	-1.305	-1.305
Jeugdbescherming	-3.859	-3.763	-3.763	-3.763	-3.763
Jeugdreclassering	-328	-337	-346	-354	-354
PGB Jeugd	-852	-896	-896	-896	-896
Jeugdhulp ambulantly landelijk	-1.010	-989	-978	-978	-978
Saldo exclusief reserves	-66.790	-71.351	-70.952	-69.058	-69.120

Investerings

(bedragen x €1.000)

	2026	2027	2028	2029
Uitgaven t.l.v. investeringen	22.056	11.081	3.430	0
Inkomsten t.g.v. investeringen	0	0	0	0
Saldo	-22.056	-11.081	-3.430	0

Gerelateerde informatie

Documenten

Documentnaam	Bestandsgrootte	Openen
IHP, Integraal Huisvestingsplan voor het Deventer onderwijs 2024-2040	1,0 Mb	Integraal Huisvestingsplan voor het Deventer onderwijs 2024-2040
Beleidskader Van Wieg naar Werk 2023-2026	1,4 Mb	Beleidskader van Wieg naar Werk 2023-2026
Verbindend kader Sociaal domein	1,0 Mb	Verbindend kader sociaal domein
Verordening gemeentelijke kindregelingen 2023	1,7 Mb	Verordening gemeentelijke kindregelingen 2023
Regionale Visie Jeugdhulp IJsselland 2021-2025	0,5 Mb	Regionale Visie Jeugdhulp IJsselland 2021-2025

Economie en Internationaal beleid

Omschrijving

Werken aan Deventer als authentieke, eigenwijze en vernieuwende Hanzestad met een duurzame en innovatieve economie.

In Deventer is het goed ondernemen. Bedrijven profiteren van de gunstige ligging en goede bereikbaarheid. Er wordt geïnvesteerd in de economie van Deventer. Dit beperkt zich niet tot de gemeentegrenzen. Kern van het Programma Economie en Internationaal Beleid is dat we als gemeente investeren in randvoorwaarden om de economie te stimuleren, te verduurzamen en te vernieuwen en ontwikkelingen aanjagen door middel van inzet van onze capaciteit, netwerk, kennis en/of financiële middelen. Wij willen de publieke en private investeringen verder aanjagen, samen met onze partners binnen de Deventer Economic Board (DEB). DEB wil een dynamische en toekomstgerichte organisatie zijn die zich inzet voor duurzame economische groei, innovatie en samenwerking in Deventer en strategische samenwerking met de Economic Board van de regio Stedendriehoek.

De Uitvoeringsagenda Economie en Internationaal beleid 2023-2026 vormt de leidraad voor de economische thema's waar we aan werken, gebaseerd op het collegeakkoord 'Dichtbij, Betrokken & Bevlogen'. Aangezien externe ontwikkelingen (handelsbeperkingen, AI, geo-politieke situatie, netcongestie, enz) hun weerslag hebben op onze lokale economie, heeft het document een dynamisch karakter waarin we voor de resultaten voor een belangrijk deel afhankelijk zijn van onze externe partners. Zo trekken we, afhankelijk van de onderwerpen, samen op met andere gemeenten en regio's, waarbij met de regio Stedendriehoek en provincie Overijssel de lijnen kort en vanzelfsprekend zijn. Maar ook met het rijk en internationaal worden relaties onderhouden en ontwikkeld.

De 17 Sustainable Development Goals van de Verenigde Naties passen we toe door kansen voor economische groei aan maatschappelijke betekenis te koppelen. Dit past bij de ambitie internationale Hanzestad Deventer. Met de toekenning van de regiodeal "Sterker in 3D" kunnen we de duurzame groei van Deventer als aantrekkelijke woon-én werkstad een belangrijke impuls geven. Daarbij zetten we ons in om voldoende ruimte te behouden en te creëren voor (nieuwe) bedrijvigheid, om ondernemersdienstverlening krachtiger te maken, voor innovaties en talentontwikkeling die de krapte en andere uitdagen op de arbeidsmarkt aan te pakken.

De Uitvoeringsagenda geeft richting en focus aan onze inspanningen op de volgende onderwerpen:

- Ruimte voor werken;
- Ondernemen;
- Aantrekkelijke stad en platteland;
- Veerkrachtige arbeidsmarkt;
- Deventer internationale Hanzestad.

Actuele beleidscontext

Deventer woon- én werkstad

We maken ruimte voor groei in wonen en werken. Enerzijds om de woonwerkstad te blijven die we van oudsher zijn om in werk en inkomen te voorzien voor onze inwoners: een stad in balans waar elke inwoner die wil werken ook kan werken. Anderzijds om maatschappelijke waarde toe te voegen door ruimte te geven aan innovatie, verduurzaming van onze economie en werk te maken van de grote transitie-opgaven met impact voor ondernemers (bijvoorbeeld energie, circulariteit en digitalisering).

We werken aan gebiedsprofielen van de diverse werklocaties ten behoeve van een omgevingsprogramma werkmilieus. Hierin werken we de koers van de Omgevingsvisie op gebieds- en sectorniveau uit. Daarmee integreren we onze deelvisies (waaronder hotels, leisure, horeca en detailhandel) en perspectieven (Ruimte voor werken, kantoren) tot één samenhangend instrument binnen de Omgevingswet. Vooruitlopend daarop voldoen we aan het verzoek van de raad en is in 2025 een visie op horeca- en detailhandel opgesteld. Met deze visie schetsen we de richting voor de ontwikkeling van horeca en detailhandel in Deventer voor de komende jaren. Daarbij is er in het bijzonder aandacht voor een aantrekkelijk en vernieuwend aanbod dat aansluit bij de wensen van jongeren, creatieve stedelingen en andere doelgroepen die bijdragen aan de levendigheid en vernieuwing van onze gemeente.

Onder de noemer Corridor Oost werken we samen met DEB aan een economische kennis- en innovatieprofiel, waarmee we Deventer in samenwerking met de regio Stedendriehoek positioneren in de landelijke ontwikkeling naar een kenniseconomie en onze concurrentiepositie op peil houden. We werken daarvoor samen met bedrijfsleven en onderwijs in de smartzones stadscampus de Kien, Gasfabriek, clusters van specifieke (maak)bedrijven, de HMO-locatie (o.a. Nouryon) en de ROTO-ontwikkeling. We zetten ook in op intensiveren van de beschikbare ruimte zodat het verdienvermogen per m2 toeneemt. Verdienvermogen dat belangrijk is om brede welvaart op peil te kunnen houden.

Verder is verkend op welke plekken herstructurering en vergroening van werkgebieden urgent wordt en door samenwerking met bedrijven al op korte termijn kansrijk kan zijn. Dit krijgt in samenwerking met DEB-vorm via de uitvoeringsagenda toekomstbestendige bedrijventerreinen en met een extra impuls kunnen meekoppelkansen worden gecreëerd voor een klimaatadaptieve en circulaire inrichting.

De extra ruimte die nodig is om de groei te accommoderen is niet alleen beschikbaar op de bestaande werklocaties. Vooral voor de meer ruimte-extensieve sectoren (industrie en circulaire economie) is nieuwe ruimte nodig. Deze creëren we in eerste instantie door het beter benutten van de bestaande ruimte, door het veranderen van bestemmingen om andere typen bedrijven mogelijk te maken, door watergebonden locaties en locaties met hogere milieucategorieën in principe te beschermen, zodat ze ook als zodanig kunnen worden benut en door het zoeken naar nieuwe locaties in de gemeente. In 2026 willen we ook tot een locatiekeuze komen voor een nieuw bedrijventerrein voor met name groei- en ontwikkelmogelijkheden voor lokaal MKB met economische en maatschappelijke meerwaarde passend bij het DNA van Deventer. Volgens diverse ramingen is die netto behoefte voor lokaal MKB nu afgerond zo'n 50 hectare groot.

Met groei dragen we bij aan de opgaven van rijk en regio. Echter groei in inwoneraantal – en het binden en boeien van jong talent - vraagt ook om groei in voorzieningen en een vitale binnenstad. Ook daarvoor zijn mensen, middelen en ruimte voor innovatie, kennis en onderwijs nodig. We richten ons daarom op het aantrekken van meerdere doelgroepen, met een mix aan woningen, voorzieningen en ruimte voor werken.

Netcongestie heeft grote gevolgen voor de economische ontwikkeling van bedrijvigheid in onze gemeente. Grootverbruikersaansluitingen zijn niet meer mogelijk, waardoor uitbreiding en nieuwvestiging van bedrijven tot stilstand komt. Samen met het DEB is een aanpak in uitvoering om bedrijven (op bedrijventerreinen) te helpen die een probleem hebben. In 2025 is voor Bedrijvenpark A1 een Smart Energy Hub gerealiseerd en in 2026 worden deze mogelijkheden verder uitgewerkt voor bestaande bedrijventerreinen en worden bedrijven geholpen om een en ander te realiseren.

Het MKB vormt met 99 procent van de bedrijven de motor van onze economie en zorgt voor ruim 70 procent van de werkgelegenheid. Tegelijkertijd staat het MKB voor grote uitdagingen, zoals klimaatverandering, de gevolgen van geopolitieke ontwikkelingen, arbeidsmarktkrapte en digitalisering. Veel kleinere MKB-bedrijven hebben moeite om deze veranderingen bij te benen, waardoor zij kwetsbaar zijn. Met het Ondernemershuis en de regio Stedendriehoek zetten wij hierop in met het programma [Krachtig MKB](#), zodat ook ons MKB toekomstbestendig wordt en bij kan dragen aan de transitie.

Talentontwikkeling, verjongen en studentenstad

Voor veel bedrijven is een tekort aan geschikt personeel een steeds grotere belemmering voor verdere ontwikkeling van hun bedrijf. Binnen de meerjarige Deventer Human Capital Agenda (HCA) werkt de gemeente samen met de partners van Deventer Economic Board (DEB) aan het vergroten van de beschikbaarheid van personeel voor de economische groeisectoren ICT, techniek, productie en logistiek. Maar ook de zorg en onderwijs komen aan bod. Daarnaast zetten we in op het versterken van de leercultuur binnen het bedrijfsleven, bieden we inwoners hulp bij het vinden van werk en ontwikkeling van hun talent en studenten gidsen we naar stage-, leerwerkbedrijven en relevante bijbanen. Het Deventer Ontwikkel Kwartier (DOK) op het Gasfabriekterrein vormt hiervoor de samenwerkingsinfrastructuur en is dé ingang voor inwoners en bedrijven met vragen over leren, werken en ondernemen. Steeds meer partners sluiten zich aan bij het DOK en het DOK handelt daarmee in de geest van de door het Rijk ingezette hervorming van de arbeidsmarktinfrastructuur door middel van regionale werkcentra. Het DOK is bovendien een pilotlocatie in het kader van deze hervorming via de arbeidsmarktregio VeluweStedendriehoek.

Naast het verbinden van studenten aan bedrijven in de regio zetten we ook in op structurele samenwerking tussen Deventer Marketing, DEVENTER, onderwijsinstellingen, gemeente en DEB om van Deventer een aantrekkelijke studentenstad te maken door een meerjarige herkenbare programmering te ontwikkelen en tegelijkertijd huisvesting voor studenten op orde te brengen.

Economische samenwerking

De economische samenwerking in Deventer is het fundament waarop de afgelopen jaren is gewerkt aan een krachtige ontwikkeling van de Deventer economie. Door in te zetten op samenwerking op basis van gelijkwaardigheid is de samenwerking en het organiserend vermogen in Deventer een voorbeeld voor andere gemeenten in Nederland geworden. Met voorop de samenwerking in de Deventer Economic Board maar ook die binnen Stichting Deventer BinnenstadsManagement (SDBM), Ondernemershuis en DOK is de triple helix continu in gesprek over de koers en inzet voor de Deventer economie. Waarbij ons goed en breed georganiseerde bedrijfsleven (MKB-Deventer, Deventer Kring Werkgevers (DKW) en BedrijvenParkManagement (BPM)) haar belangrijke inbreng levert. Dit heeft de afgelopen jaren tot sterke resultaten geleid. Het DEB is overgegaan naar een meer programmatische samenwerking, zodat ook externe financiering kansrijker wordt. Daarnaast is een professionaliseringsslag nodig om de samenwerking met de regionale Economic Board van de regio Stedendriehoek strategischer vorm te geven. De inzet is om de economische samenwerking via het DEB structureel te maken. Besluitvorming over het gemeentelijk aandeel in deze doorgaande economische samenwerking is aan de volgende raad.

Doelen & prestaties

Programma	Taakveld
Economie en internationaal beleid	3.1 Economische ontwikkeling; 3.3 Bedrijfsloket en -regelingen; 3.4 Economische promotie; 0.10 Mutaties reserves.
Opgave	

Doelstelling: Ondernemingsklimaat	1	2	3	4
-----------------------------------	---	---	---	---

Het versterken van de economische structuur van Deventer en het bevorderen van een goed ondernemersklimaat dat ruimte geeft aan ondernemerschap en aandacht heeft voor vitaal, innovatief, duurzaam en maatschappelijk verantwoord ondernemen. ✓

Prestatie	Ondernemersondersteuning	Budget
-----------	--------------------------	--------

Via ondernemersondersteuning maken we ondernemers weer- en wendbaar voor de transitie die op ons afkomt. We zetten hierbij extra in op stimulering van verduurzaming, digitalisering, toegepaste innovatie en ontwikkeling van start-up en scale-ups. Om hierin nog meer effect te bereiken werken we op dit thema samen in de regio Stedendriehoek. We stimuleren ondernemerschap dat bijdraagt aan het oplossen van maatschappelijke opgaven en de SDG's. Het Ondernemershuis Deventer is hierin een belangrijke partner en uitvoerend partij. €164.000

We continueren accountmanagement en ondernemersdienstverlening en werken samen met het Ondernemershuis. De accountmanagers zijn eerste aanspreekpunt voor vestigingsvragen en signaleren middels bedrijfsbezoeken relevante ontwikkelingen in de Deventer economie.

Prestatie	Sterk ecosysteem	Budget
-----------	------------------	--------

We stimuleren en faciliteren een sterk ecosysteem voor ondernemerschap door een krachtige samenwerking tussen onderwijs, ondernemers en overheid. Met Deventer Economic Board (DEB), het Ondernemershuis en het MKB Trade Office. €140.000

We werken daarbij samen in het programma Krachtig MKB. Verder ontwikkelen we een regionaal innovatieprofiel en zijn we innovatie-partner van Stadscampus de Kien.

Doelstelling: Veerkrachtige arbeidsmarkt	1	2	3	4
--	---	---	---	---

Het versterken van de arbeidsmarkt zodat ondernemers over voldoende, wendbare en adequaat opgeleide medewerkers kunnen beschikken om zich voor te bereiden op de veranderende economie en transitieopgaven (energie, circulariteit, digitalisering). ✓

Prestatie	Human capital agenda	Budget
-----------	----------------------	--------

Uitvoering geven aan het meerjarenplan Human Capital Agenda Deventer 2022-2026 in samenwerking met DEB door onder andere: €150.000

- Aanjagen en faciliteren van sectorteam voor o.a. ICT, logistiek en techniek, bouw en productie.
- Vereenvoudigen van de toegang tot LLO-oplossingen (leven lang ontwikkelen) voor inwoners en ondernemers in Deventer door het Deventer Ontwikkel Kwartier (DOK) en zo vergroten van het toepassingsbereik van het LLO-aanbod van DOK-partners.

- Initiëren van talentontwikkelingsprojecten, sociale innovaties en lerende netwerken die bijdragen aan de versnelling van de energietransitie, de omslag naar een circulaire economie, digitalisering door slimmer werken met minder mensen.

Prestatie	Regionale samenwerking	Budget
-----------	------------------------	--------

De ambities van de Deventer lokale HC-agenda inbrengen in regionaal verband om samenwerking te stimuleren en gezamenlijke financiering te organiseren.

Doelstelling: Deventer internationale Hanzestad	Opgave			
	1	2	3	4

Het bevorderen van internationaal ondernemen en internationale maatschappelijke activiteiten in Deventer. Hierbij vormt de in 2021 vastgestelde ambitienota Internationaal Beleid 2021-2026 het fundament.

✓

✓

Prestatie	Internationale handel	Budget
-----------	-----------------------	--------

Internationale handel en export bevorderen door het MKB Trade Office te ondersteunen bij het organiseren van bijeenkomsten en inkomende en uitgaande handelsmissies. €13.000

Prestatie	Internationale verbinding	Budget
-----------	---------------------------	--------

Synergie creëren door internationale samenwerking en ontmoetingen te faciliteren. De gemeente staat open voor (eenmalige) bezoeken van buitenlandse delegaties en andere initiatieven op het terrein van internationalisering met het doel om verbindingen met lokale partners te creëren.

Prestatie	Internationaal actieve organisaties en Shelter City Deventer	Budget
-----------	--	--------

Ondersteunen van +/- 30 internationaal actieve (vrijwilligers)organisaties in Deventer via de gemeentelijke subsidieregeling en door ze twee keer per jaar bijeen te brengen. €65.000

Aandacht vestigen op Deventer als internationale en tolerante stad met respect voor de mensenrechten door in 2026 een zesde internationale mensenrechtenverdediger samen met partners in de stad te ontvangen in het kader van het Shelter City Deventer project.

Prestatie	Internationale Hanzenetwerk en Global Goals voor Sustainable Development	Budget
	De samenwerking in Hanzeverband vanuit economisch perspectief, maar ook rondom de Sustainable Development Goals binnen de werkgroep Sustainable Hansa verder verdiepen. De overleggen van de Kerngroep Deventer4GlobalGoals faciliteren en de organisatie van activiteiten rondom de Global Goals in Deventer stimuleren, om breder draagvlak binnen en buiten de gemeente voor de Global Goals te creëren. Jaarlijks de Deventer4GlobalGoals prijs aan een Deventer ondernemer via de Deventer Ondernemers Verkiezing uitreiken.	€87.000

Doelstelling: Ruimte voor werken	Opgave			
	1	2	3	4
Het versterken van werklocaties, zodat deze klaar zijn voor economische en maatschappelijke ontwikkelingen, met voldoende ruimte voor bedrijven om door te groeien of zich in Deventer te vestigen.		✓		

Prestatie	Onderzoek werklocaties	Budget
	We brengen in beeld welke kwantitatieve en kwalitatieve ruimte voor werken nodig is tot 2040 is voor Deventer als woon- én werkstad en willen dit beeld ook regionaal tot 2050 in beeld brengen in verband met de tijdshorizon van het regionale ontwikkelperspectief van de Stedendriehoek dat ook tot 2050 loopt. In 2026 komen we met een advies voor locatiekeuze voor een nieuw bedrijventerrein voor lokale (MKB) bedrijven. We continueren onze inzet met DEB op herstructureren van bestaande bedrijventerreinen, en werken aan regionale afstemming met West-Overijssel en de Regio Stedendriehoek over de programmering van bedrijventerreinen. Daarnaast werken we aan een omgevingsprogramma werkmilieus om beter te kunnen sturen op de gewenste (ruimtelijke) ontwikkeling voor bedrijven in de gemeente.	€70.000

Prestatie	Uitvoeringsagenda Toekomstbestendige Bedrijventerreinen	Budget
	Met DEB- partners werken we aan het afronden van de projecten uit de eerste Uitvoeringsagenda Toekomstbestendige Bedrijventerreinen. In 2025 zijn we ook gestart met de uitvoering van projecten uit de tweede uitvoeringsagenda. Het doel is	€1.000.000

wederom projecten te realiseren die op korte termijn zichtbaar zijn voor werknemer en werkgever. Daarnaast continueren we de projecten gericht op verbeteren van de energieprestaties van bedrijfsgebouwen inclusief toepassing zon op dak, (stimuleren van) klimaatadaptieve maatregelen en vergroening, aanpak ondermijning, verbeteren verkeersveiligheid en bereikbaarheid en de herstructurering van bedrijventerreinen in Deventer.

Prestatie	Beroepshaven	Budget
De herontwikkeling naar een moderne en duurzame binnenhaven met een containeroverslag krijgt verder vorm, conform het 'Ambitiedocument beroepshaven 2030'. In 2026 geven we een vervolg aan het onderzoek naar de toekomst van de Prins Bernhard sluis in samenwerking met regionale partners. Onderdeel hiervan is regionale krachtenbundeling van het bedrijfsleven in het Logistieke Netwerk Stedendriehoek.		€200.000

Prestatie	Herstructurering bestaande bedrijventerreinen	Budget
De herstructurering van vastgoed en openbare ruimte in Bergweide 4 Noord (kansenzone 1) krijgt verder vorm. Daarnaast wordt er vanuit de tweede uitvoeringsagenda van het project Toekomstbestendige Bedrijventerreinen van het DEB-vorm en uitvoering gegeven aan de herontwikkeling van Kloosterlanden Oost (kansenzone 2). Hiervoor is in juni 2025 een plan van aanpak vastgesteld door het college. Hier worden o.a. koppelkansen met de MJOP Zweedsestraat e.o. benut t.b.v. vergroenen, klimaatadaptieve maatregelen, verkeersveiligheid en de verblijfskwaliteit.		

Doelstelling: Aantrekkelijke stad en platteland	Opgave			
	1	2	3	4
Het vergroten van de aantrekkelijkheid van de stad en het buitengebied voor ondernemers, vastgoedeigenaars, bewoners en bezoekers.		✓		

Prestatie	Agenda binnenstad 2.0 en transformatie binnenstad van place to buy naar place to be	Budget
We regisseren de uitvoering van de Agenda Binnenstad Deventer 2.0 en voeren het Vierde Stadsarrangement (provincie Overijssel) uit. Enkele voorbeelden zijn:		
· Vernieuwde aanpak Wonen boven en achter winkels samen met belanghebbende organisaties (SDBM, Wonen boven Winkels, NV Bergkwartier); · Vergroeningsplan uitvoeren samen met SDBM en SBBD; · Planontwikkeling Broederenkwartier; · Ontwikkeling van een nieuwe routing in de binnenstad en Centrum&Schil door 'Wayfinding' te verbeteren.		

Zelf zullen we de volgende acties oppakken:

- Uitvoeren Transformatieopgave Binnenstad 2024 samen met SDBM en ruimte bieden voor vernieuwende concepten en een bredere functiemix;
- Uitvoering geven aan bevindingen over horeca-onderzoek in de binnenstad.

Uit het onderzoek van BRDG naar de toekomstbestendigheid van de wijk-, buurt- en dorpscentra is gebleken dat er voor een aantal centra stevige uitdagingen zijn om ze toekomstbestendig te houden. We vertalen dit in een visie op Horeca en Detailhandel. Hier gaan we, samen met de ondernemersverenigingen en MKB, volop mee aan de slag. Het RSC De Snipperling heeft daarbij ook nadrukkelijk onze aandacht. Ook de grotere dorpen, Bathmen, Schalkhaar en Diepenveen, zijn in het vizier waarbij de uitdagingen per dorp verschillen.

- Uitwerken actiepunten uit rapport van BRDG over wijk-, buurt- en dorpscentra, o.a. aanstellen winkelstraat- en/of dorpsmanager.

Prestatie	Vrijetijdseconomie en marketing	Budget
We werken verder aan de ambities zoals vastgelegd in het Uitvoeringsprogramma Vrijetijdseconomie. 'De Hanze: vol vertrouwen' is het nieuwe fundament en credo voor het samenwerkingsverband Hanzesteden Marketing, met als doel dat in 2030 iedereen in de Hanzesteden profiteert van toerisme en recreatie. We ontwikkelen onze Hanzesteden tot dé toonaangevende duurzame, jaarrond culturele erfgoed hotspots waar we met recht trots op zijn, die de sociale cohesie versterken en die bijdragen aan brede welvaart. In het samenwerkingsverband Salland Marketing zetten we Deventer als stad en het buitengebied als recreatieve bestemming op de kaart bij fietsers en wandelaars. In samenwerking met Deventer Marketing positioneren we Deventer als de meest aantrekkelijke woon- en werkstad voor creatieve stedelingen, young professionals en studenten.		€996.000

Beleidsindicatoren

Nummer	Taakveld		Naam			Toelichting	Bron
14	Economie		Functiemenging			% (Weerspiegeling verhouding tussen banen en woningen (0 = alleen wonen - 100 =alleen werken)	LISA
Jaar	2026	2025	2024	2023			
Waarde	55	55	54,30	55,30			

Nummer	Taakveld		Naam			Toelichting	Bron
16	Economie		Vestigingen (van bedrijven)			Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar	LISA
Jaar	2026	2025	2024	2023			
Waarde	178	177	176,30	169,20			

Exploitatie

(bedragen x €1.000)

	2025	2026	2027	2028	2029
Lasten	7.967	5.476	4.824	4.585	4.580
Baten	2.056	1.819	1.888	1.852	1.852
Saldo exclusief reserves	-5.910	-3.657	-2.936	-2.733	-2.728
Storting in reserves	0	0	0	0	0
Putting uit reserves	2.698	10	0	0	0
Saldo reserves (taakveld Mutaties reserves)	2.698	10	0	0	0
Saldo inclusief reserves	-3.212	-3.647	-2.936	-2.733	-2.728

Toelichting verschil saldo inclusief reserves begroting 2026 ten opzichte van begroting 2025

De wijziging van het saldo inclusief reserves met €435.000 ten opzichte van 2025 is als volgt te verklaren:

Perspectiefnota 2026-2029

Omschrijving	Verschil begroting 2026 t.ov. begroting 2025	Toelichting
Projectleider nieuw bedrijventerrein	€70.000	In opdracht van het college is gestart met de zoektocht naar een nieuwe locatie voor een nieuw bedrijventerrein. Dit proces is inmiddels gestart en we zijn al tot een aantal mogelijke locaties gekomen. Om het onderzoek en de realisatie verder te brengen is voor 2026 en 2027 €70.000 opgevoerd voor een projectleider.
Deventer Economic Board	€240.000	De Deventer Economic Board (DEB) staat voor een brede financiële uitdaging. De incidentele bijdrage vanuit de gemeente Deventer stopt in 2025. Dit betekent voor het DEB een dekkingstekort van €240.000 per jaar. In de perspectiefnota is voorgesteld om nog voor 1 jaar middelen beschikbaar te stellen. Het DEB moet vervolgens concrete stappen zetten om de financiering van de activiteiten structureel te borgen wat cruciaal is om de slagkracht op lange termijn te behouden.
Deventer studentenstad	€150.000	Eind 2025 lopen de incidentele middelen voor de agenda jongeren/Deventer studentenstad af. Dit maakt onderdeel uit van de routekaart jongeren als onderdeel van de routekaarten Wonen en Voorzieningen. Continueren van dit beleid om Deventer aantrekkelijk te houden en te maken voor studenten en young professionals vraagt structureel €150.000. Dit zijn aanvullende middelen naast de beschikbare bijdrage vanuit het DEB €75.000 en bijdrage vanuit begrotingsprogramma's Werk en inkomen en Onderwijs.
Onderzoek onderbouwing vergroten sluis	€200.000	Een onderzoek naar de vergroting van de Prins Bernard sluis ten behoeve van een economische vitale binnenhaven vraagt eenmalig €200.000. Op basis van de "Toekomstverkenning Prins Bernhardsluis" zijn vervolgstappen noodzakelijk om duurzaam vervoer en vitaliteit haven te waarborgen. Ter voorbereiding van een definitieve keuze over mogelijke vervanging van de sluis en een dekking van de financiële middelen, is verder onderzoek, een juiste samenwerkingsvorm en een goede onderbouwing nodig, om (Europese) investeringen te verantwoorden. Vorig jaar heeft de Raad hiervoor €100.000 vrijgemaakt, maar er werd €350.000 gevraagd. We zijn ook nog in gesprek met de provincie voor cofinanciering, maar tot nog toe lijkt daar weinig perspectief op. Als we geen goede voorbereiding treffen dan lopen we het risico dat er geen verantwoorde financiële besluitvorming mogelijk is over al dan niet vervanging van de sluis en een gebrek aan gedegen onderbouwing voor Europese subsidie aanvragen (CEF).
Human capital agenda	€150.000	De Human Capital Agenda maakt onderdeel uit van de routekaart versterken arbeidsmarkt, als onderdeel van de routekaarten Wonen en Voorzieningen. De incidentele middelen die hiervoor beschikbaar zijn lopen eind 2025 af. Voortzetting van dit beleid om de krapte op de arbeidsmarkt

Omschrijving	Vershil begroting 2026 t.ov. begroting 2025	Toelichting
		tegen te gaan en leven lang leren te bevorderen en daarmee ook de arbeidsmarkt in Deventer te versterken, vraagt structureel €150.000.
Toezicht en handhaving	€30.000	De incidentele middelen voor toezicht & handhaving om verrommeling terrassen tegen te gaan komen eind 2025 te vervallen. Om dit beleid te kunnen continueren is structureel €30.000 nodig. In 2026 is dit bedrag eenmalig opgevoerd na evaluatie volgt een voorstel voor structureel budget vanaf 2027.
Klimaatadaptief inrichten Toekomst Bestendige Bedrijven Terreinen (TBBT)	-	Voor het (extra inzetten op) vergroenen en klimaatadaptief inrichten van (toekomstbestendige) bedrijventerreinen (advies Klimaatraad) wordt de komende jaren in totaal €1 miljoen geïnvesteerd. Dit leidt tot een structurele kapitaallast vanaf 2027.

Indexatie

Omschrijving	Vershil begroting 2026 t.ov. begroting 2025	Toelichting
Loonindex	€ 13.000	Door de indexering van de lonen met 0,89% stijgen de budgetten voor apparaatslasten binnen dit programma.
Prijsindex	€107.000	Door de indexering van de prijzen met 4% stijgen de budgetten voor goederen, diensten en subsidies binnen dit programma.

Overige afwijkingen

Omschrijving	Vershil begroting 2026 t.ov. begroting 2025	Toelichting
Incidentele budgetten in 2025 die in 2026 niet terugkomen	€-672.000	Binnen het programma Economie en Internationaal beleid zijn diverse incidentele budgetten die eind 2025 komen te vervallen. Een deel van deze budgetten was onderdeel van de perspectiefnota 2026-2029 en is in deze begroting opgenomen. Dit betreft onder andere de Deventer Economic Board, de Prins Bernard Sluis en de Human capital agenda.
Work in NL	€147.000	Om goede informatievoorziening, hulp en dienstverlening aan Europese Unie (EU)-arbeidsmigranten te bieden, is voor de jaren 2026 en 2027 een bedrag van €147.000 opgenomen in de begroting. De middelen hiervoor zijn beschikbaar gesteld via de Meicirculaire 2025.

Taakvelden

(bedragen x €1.000)

Economie en Internationaal Beleid	2025	2026	2027	2028	2029
Economische ontwikkeling	-4.731	-2.296	-1.725	-1.523	-1.540
Economische promotie	-656	-818	-668	-668	-646

Bedrijfsloket en -regelingen	-524	-543	-543	-542	-542
Saldo exclusief reserves	-5.910	-3.657	-2.936	-2.733	-2.728

Voorzieningen

(bedragen x €1.000)

	2026	2027	2028	2029
Uitgaven t.l.v. voorzieningen	80	80	80	80
Inkomsten t.g.v. voorzieningen	80	80	80	80
Saldo	0	0	0	0

Gerelateerde informatie

Documenten

Documentnaam	Bestands grootte	Openen
Uitvoeringsagenda economie en internationaal beleid 2023-2026		Uitvoeringsagenda Economie
Perspectief Ruimte voor Werken in Deventer		Perspectief ruimte voor werken in Deventer
Regionale Programmeringsafspraken Werklocaties		Ruimtelijke Economische Bouwstenen Regionaal Programma Werklocaties 2025-2028
Human Capital Agenda Deventer		Meerjarenplan Human Capital Agenda Deventer2023-2026
Horeca en detailhandel		Bouwstenen Horeca en Detailhandel
Ambitie beroepshaven 2020 Port of Deventer		Ambitie beroepshaven 2020 Port of Deventer
Uitvoeringsagenda vrijetijdseconomie		Uitvoeringsprogramma vrijetijdseconomie
Uitvoeringsagenda toekomstbestendige bedrijventerreinen		Uitvoeringsagenda toekomstbestendige bedrijventerreinen Tweede uitvoeringsagenda Toekomstbestendige Bedrijventerreinen
Ambitienota internationaal beleid 2021-2026	3,6 Mb	Deventer Internationaal Ambitienota

Kunst en cultuur

Omschrijving

Kunst, cultuur en erfgoed zitten in het DNA van Deventer. Deventer is een van de mooiste en oudste steden van Nederland, met een bruisende binnenstad en karakteristieke omliggende dorpen en platteland. Wij zijn trots op onze stad en dorpen en onze historie. Kunst, cultuur en erfgoed dragen bij aan onze identiteit en zijn van groot maatschappelijk en economisch belang. Het maakt Deventer een aantrekkelijke gemeente om te wonen, te werken én te verblijven.

Creativiteit en scheppingskracht staan in Deventer hoog in het vaandel. Deventer heeft een rijk en divers cultureel aanbod. Enerzijds wordt dit aanbod bepaald door de historie, de vele organisaties en instellingen die Deventer rijk is. Denk aan de verscheidenheid aan activiteiten in, op en rond de verschillende podia, musea, festivals, monumenten, cultuurhuizen en wijkcentra van Deventer. Anderzijds door de actieve deelname van veel inwoners, als bezoeker, deelnemer, vrijwilliger of initiatiefnemer. Deventer heeft veel kunst en cultuur te bieden. Dit is mede te danken aan de vaak verrassende en vernieuwende initiatieven in onze stad. Maar ook aan de rijke historie van imposant cultureel erfgoed in binnenstad en buitengebied. In Deventer wordt historie met toekomst verbonden. Erfgoed is er niet alleen om te behouden, maar zeker ook om te benutten als decor en inspiratie voor culturele activiteiten. Zo krijgt de historie betekenis bij de vormgeving van de samenleving en kan iedereen in de publieke ruimte ervan genieten.

Naast deze scheppende kant hebben kunst, cultuur en erfgoed ook een belangrijke meerwaarde voor de economische vitaliteit van Deventer. De historische binnenstad met haar middeleeuws stratenpatroon trekt ieder jaar meer toeristen. De grote culturele evenementen brengen jaarlijks vele honderdduizenden bezoekers naar Deventer. De aanwezigheid van goede culturele voorzieningen met een aantrekkelijke programmering maakt Deventer aantrekkelijk als vestigingsplaats. De culturele sector draagt op die manier bij aan de ontwikkeling van de kenniseconomie. Creativiteit speelt bovendien een doorslaggevende rol bij het innovatief vermogen binnen bedrijven.

Cultuur draagt dus bij aan de vorming van identiteit, het brengt reuring en jaagt ruimtelijke, economische en sociale ontwikkelingen aan. Hier werken we hard aan, samen met onze culturele partners en met de programma's economie, onderwijs, vastgoed, gebiedsontwikkeling en het maatschappelijk domein.

In ons brede culturele aanbod komt een diverse groep aan cultuurliefhebbers samen. Van amateurkunstenaars, leden van zang-, muziek- en toneelverenigingen tot liefhebbers van arthouse films of experimenteel toneel. Door cultuur samen te beleven, raken mensen met elkaar verbonden. We vinden het belangrijk dat dit aanbod voor alle inwoners toegankelijk is en zien erop toe dat amateurs en jong talent voldoende aandacht krijgen, ook met het oog op het sociaal-maatschappelijk belang.

Cultuurvisie

Eind december 2024 is de Cultuurvisie 2025-2028 'Cultuur voor en door iedereen' door de raad vastgesteld. Met de Cultuurvisie is focus in het beleid van Kunst, Cultuur en Erfgoed aangebracht voor de komende vier jaar. De visie is gebaseerd op de pijlers 'Cultuur voor en door iedereen', 'Geworteld in Stad en Land' en 'Een evenwichtig ecosysteem'. Met de omschreven ambities op het gebied van Kunst, Cultuur en Erfgoed voor de periode 2025-2028 dragen we bij aan een samenleving waarin iedereen zich thuis voelt. Het beleid draagt bij aan het vergroten van de maatschappelijke betekenis van Kunst, Cultuur en Erfgoed door het te verbinden aan andere maatschappelijke domeinen en partijen binnen én buiten het cultuurveld.

In de Uitvoeringsstrategie 2025-2028 (vastgesteld juni 2025 door het college van B&W) worden de ambities uit de Cultuurvisie 2025-2028 'Cultuur voor en door iedereen' vertaald naar concrete acties. Het zijn acties die voor de komende cultuurperiode van bijzonder belang zijn en aandacht en inzet vragen.

Actuele beleidscontext

Culturele instellingen, welke nu al jaren gesubsidieerd worden en ons beleid uitvoering geven, kunnen een meerjarensubsidie aanvragen voor de periode 2026-2028 op basis van de beleidsdoelen zoals geformuleerd in de Cultuurvisie 2025-2028. We maken prestatieafspraken met deze instellingen en de meerjarenaanvragen worden getoetst door de Adviesraad Cultuur.

Binnen de programmalijn “Podiumkunsten en evenementen” nemen Deventer Schouwburg en Burgerweeshuis een belangrijke positie in. Beide instellingen worden in hun functioneren belemmerd door knelpunten in de huisvesting. Knelpunten waarvoor diverse oplossingen zijn gezocht. Binnen het project Podiumkunsten onder één dak is voorzien in huisvesting voor zowel Deventer Schouwburg als Burgerweeshuis en krijgen ook cultuureducatie, -participatie én talentontwikkeling fysiek de ruimte. In 2025 is gestart met de verkenningsfase die doorloopt in 2026.

Collectie Overijssel werkt toe naar een duurzaam collectiecentrum. De beoogde locatie is in Deventer aan de Hanzeweg. Gemeente Deventer heeft de ambitie dat dit nieuwe collectiecentrum uitgroeit tot een erfgoedhub waarin naast archieven ook andere collecties worden beheerd en ontsloten. In 2025 is gestart met een onderzoek of deze ambitie haalbaar is.

In 2025 is de nieuwe percentageregeling Kunst in Openbare Ruimte en daarmee de Adviesraad Kunst in Openbare Ruimte herijkt. In 2026 start de Adviesraad Kunst in Openbare Ruimte conform de herijkte percentageregeling.

Erfgoed biedt kansen voor verbinding met andere gemeentelijke opgaven. Een breed netwerk binnen en buiten de erfgoedsector wordt ingezet om kansen beter te benutten en het erfgoed te verbinden aan andere gemeentelijke opgaven. Cultureel erfgoed verbindt de inwoners van Deventer met hun gezamenlijke verleden en kan inspireren bij toekomstige ontwikkelingen.

Toekomstbestendig Erfgoed is belangrijk. Daarom wordt ook in 2026 ingezet op verduurzaming van erfgoed. Zo blijft wonen in een monument comfortabel en betaalbaar, zonder dat dit ten koste gaat van de erfgoedwaarden.

Doelen & prestaties

Programma	Taakveld	Opgave			
Kunst en cultuur	5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie; 5.4 Musea; 5.5 Cultureel erfgoed; 5.6 Media; 0.10 Mutaties reserves.				
Doelstelling: Cultuur voor en door iedereen		1	2	3	4

We vinden dat iedereen van cultuur moet kunnen genieten. Daarom wordt het cultuurbeleid gekoppeld aan sociale opgaven, vooral in de wijken en dicht bij de inwoners. De bewoners van de gemeente Deventer moeten zich kunnen herkennen in het cultuuraanbod en actief kunnen deelnemen, zowel in de stad als in de wijken en dorpen. Binnen de pijler 'Cultuur voor iedereen' wordt de komende jaren extra ingezet op cultuureducatie en -participatie, positieve gezondheid, leesbevordering en literatuur, en Podiumkunsten onder één dak.

✓

Prestatie	Cultuureducatie en - participatie	Budget
Goed cultuuronderwijs is essentieel voor kinderen en jongeren. Het maken en beleven van cultuur, zowel op school als in de vrije tijd, bevordert hun gezondheid, welzijn, persoonlijke ontwikkeling en burgerschapsvorming. Cultuureducatie omvat alle culturele activiteiten voor kinderen en jongeren tot en met 18 jaar, zowel binnen als buiten school. Bij de PPN is de motie 'Cultuureducatie met Kwaliteit' aangenomen om te onderzoeken of cultuureducatie ook beschikbaar is voor Vroeg- en Voorschoolse Educatie. Om dit bij alle VVE-locaties aan te bieden is er voor de komende vier jaar jaarlijks een bedrag van €12.000 nodig. We streven naar toegankelijke cultuur voor iedereen. Er wordt, in het kader van toekomstbestendige cultuur- en erfgoededucatie, een cultuureducatievisie opgesteld. We zetten in op het versterken van amateurkunst, een gezonde samenleving en we ontwikkelen laagdrempelige programma's.	€1.884.000	

Prestatie	Deventer Boekenstad Leest!	Budget
	Deventer heeft een rijke traditie op het gebied van boeken, boekdrukkunst en lezen. Een levendige traditie met de Athenaeumbibliotheek, de Deventer Stadsdichter, festivals rondom literatuur en poëzie, de Boekenmarkt en vele andere activiteiten en kringen rondom taal, literatuur en lezen. Vanuit deze traditie en levendige cultuur willen we extra inzetten op leesbevordering, omdat goed ontwikkelde basisvaardigheden niet voor iedereen vanzelfsprekend zijn maar wel essentieel zijn om volwaardig in de maatschappij te kunnen functioneren.	€4.755.000

Prestatie	Podiumkunsten onder één dak	Budget
Binnen de programmalijs 'Podiumkunsten en evenementen' nemen Deventer Schouwburg en Burgerweeshuis een belangrijke positie in. Beide instellingen hebben - naast de focus op podiumkunsten - met elkaar gemeen dat ze in hun functioneren belemmerd worden door knelpunten in de huisvesting. In december 2023 heeft de raad besloten om te komen tot de verkenningsfase Podiumkunsten onder één dak zodat duidelijk wordt of geformuleerde ambities met beoogde culturele partners gerealiseerd kunnen worden binnen de kaders die de raad daarvoor heeft gesteld.		

	Opgave			
Doelstelling: Geworteld in stad en land	1	2	3	4

Kunst, cultuur en erfgoed in de (openbare)ruimte voegen nieuwe waarden, ervaringen en verhalen toe. Door de eigenheid van Deventer te (her)kennen, gebruiken en versterken, maken we Deventer aantrekkelijker als plaats om te wonen, werken en te verblijven. Voor alle onderdelen in deze pijler geldt dat ze een relatie hebben met de plek. Voor bewoners spelen erfgoed en cultuur bewust of onbewust een rol bij een plek of gebied en neemt het in stad, dorpen en buitengebied een eigen rol in de sociale structuur in.

✓

Prestatie	Erfgoed in verbinding	Budget
-----------	-----------------------	--------

Erfgoed biedt kansen voor verbinding met andere gemeentelijke opgaven. Er wordt ingezet op lobby en het versterken van de samenwerking en verbinding van de verschillende erfgoedpartijen in de hele gemeente.

Prestatie	Een passende ruimte voor collecties en programma	Budget
-----------	--	--------

Als gemeente dragen we eindverantwoordelijkheid voor verschillende erfgoedcollecties waarvan het beheer elders is ondergebracht. We streven naar een passende plek voor het behoud en beheer van de Deventer collecties waarbij de huisvestingsopgave van Collectie Overijssel en de Atheneumbibliotheek in 2026 steeds verder vorm krijgt. Parallel daaraan onderzoeken we de kansen voor een breder Erfgoedcentrum (Erfgoedhub) waar niet alleen objecten, boeken, kunstwerken en papieren worden opgeslagen, maar ook de kansen voor Deventer als erfgoedstad in samenhang worden onderzocht, inclusief kansen voor educatie, onderwijs en onderzoek.

€1.408.000

Prestatie	Erfgoed als inspiratie	Budget
-----------	------------------------	--------

De zorgvuldige omgang met cultureel erfgoed in het ruimtelijk domein is een wettelijke taak waarbij het accent verschuift van alleen borgen en behouden naar inspireren en ontwikkelen bij ruimtelijke opgaven. Zo blijft de stad aantrekkelijk voor bestaande en nieuwe bewoners. Een motie van de gemeenteraad roept op om de mogelijkheden voor de presentatie voor vooral ruimtelijk erfgoed in de openbare ruimte te onderzoeken. In 2025 en 2026 wordt gewerkt aan een nieuw Wayfinding traject voor het centrum van Deventer inclusief de Schil. Wayfinding is meer dan bewegwijzering. Er wordt ook gekeken naar het gedrag en denken dat nodig is om de weg te vinden. Uitgewerkt wordt hoe Erfgoedpresentatie een plek krijgt in de nieuwe systematiek. We inventariseren met partijen in de stad bestaande initiatieven en behoeften.

€74.000

Prestatie	Toekomstbestendig Erfgoed	Budget
-----------	---------------------------	--------

Essentieel voor langdurig behoud van erfgoed is het gebruik van en de betrokkenheid bij dat erfgoed. De inwoners en bedrijven worden voorzien van actuele informatie over verduurzaming van erfgoed.

Prestatie	Basis op orde	Budget
-----------	---------------	--------

€576.000

Wettelijke taken op gebied van monumenten en archeologie worden adequaat uitgevoerd. Binnen de implementatie van de omgevingswet wordt niet alleen het behoud van erfgoed geborgd maar ook ingezet op het bieden van inspiratie in het ontwerpproces. We sluiten aan bij de processen rondom de vernieuwing van de Omgevingswet (visie en plan).

Prestatie	Aanvullen monumentenlijst en update verwachtingskaart	Budget
Voor 360 panden waarvoor de afgelopen jaren quick scans (waarden) zijn opgesteld wordt eventuele (deel)bescherming conform het nieuwe instrumentarium op basis van de omgevingswet uitgewerkt. Daarnaast vloeit uit het traject ook een nader te bepalen aantal monumenten aanwijzingstrajecten voort. In 2026 wordt een begin gemaakt met het opstellen van een archeologische monumentenlijst voor een beperkt aantal toplocaties. Doel is het inzetten op werkelijk behoud van archeologische waarden in de bodem.		

Prestatie	Kunst in openbare ruimte	Budget
In 2025 is de nieuwe percentageregeling Kunst in Openbare Ruimte en daarmee de Adviesraad Kunst in Openbare Ruimte herijkt. In 2026 start de Adviesraad Kunst in Openbare Ruimte conform de herijkte percentageregeling.		

Doelstelling: Een evenwichtig ecosysteem	Opgave			
	1	2	3	4
Creativiteit en het vermogen om te maken en te creëren heeft veel waarde in Deventer. We geloven dat een evenwichtig cultureel ecosysteem belangrijk is om deze creativiteit de ruimte te geven en verder te ontwikkelen. Een cultureel ecosysteem is een netwerk van interacties tussen verschillende cultuurdisciplines (zoals beeldende kunst, theater, muziek, literatuur), culturele instellingen, culturele makers en de omgeving waarin ze bestaan. Net zoals organismen en elementen in een natuurlijk ecosysteem voortdurend met elkaar in uitwisseling zijn en elkaar beïnvloeden, is er in het culturele ecosysteem ook een dynamische beweging en uitwisseling tussen de verschillende culturele elementen.		✓		

Prestatie	Ruimte voor makers en makers- en atelierbeleid	Budget
Samen met de Taskforce wordt de ruimtebehoefte inzichtelijk gemaakt, wordt gezocht naar geschikte ruimtes en mogelijke financieringsmodellen voor de bekostiging.		

Prestatie	Talentontwikkeling en creativiteit	Budget
We bevorderen innovatie en cross-disciplinaire samenwerking en we zetten in op de doorontwikkeling van de lange keten talentontwikkeling.		€390.000

Prestatie	Toepassen codes en prestatieafspraken instellingen	Budget
-----------	--	--------

De gemeente Deventer verwacht van de culturele organisaties die een subsidie ontvangen dat de drie gedragscodes worden toegepast. Dit zijn de volgende drie codes: de Governance Code Cultuur, de Fair Practice Code en de Code Diversiteit & Inclusie.	Onderdeel van budget subsidies Kunst en Cultuur (€7.336.000)
---	--

Prestatie	Kunst en Cultuur in relatie tot andere overheden	Budget
-----------	--	--------

In de komende periode zijn er ook onderwerpen waar in relatie tot andere overheden extra aandacht voor zal zijn. Door af te stemmen met andere overheden en de samenwerking op te zoeken kan de positie van Deventer, de cultuurregio Stedendriehoek en Landsdeel Oost verder worden verstevigd.
--

Exploitatie

(bedragen x €1.000)

	2025	2026	2027	2028	2029
Lasten	27.576	23.918	23.274	23.201	22.941
Baten	3.345	3.611	3.648	3.687	3.687
Saldo exclusief reserves	-24.231	-20.308	-19.626	-19.514	-19.254
Storting in reserves	123	159	165	162	161
Puttend uit reserves	5.832	1.273	1.220	1.170	900
Saldo reserves (taakveld Mutaties reserves)	5.709	1.114	1.055	1.007	739
Saldo inclusief reserves	-18.523	-19.194	-18.571	-18.506	-18.514

Toelichting verschil saldo inclusief reserves begroting 2026 ten opzichte van begroting 2025

De wijziging van het saldo inclusief reserves met €777.000 ten opzichte van 2025 is als volgt te verklaren:

Perspectiefnota 2026-2029

Omschrijving	Verschil begroting 2026 t.ov. begroting 2025	Toelichting
Theaterschip - de Werf	€35.000	Sinds 2021 voert het Theaterschip De Werf uit. Hiervoor is bij de Regeling Versterking Maakklimaat Kunst en Cultuur Overijssel subsidie aangevraagd. De gemeentelijke cofinanciering bedraagt €35.000 per jaar, tot en met 2028.
Deventer Schouwburg - hogere energielasten	€190.000	Als gevolg van hogere energielasten en servicekosten voor Deventer Schouwburg is een knelpunt in de begroting van de Deventer Schouwburg ontstaan van €190.000 per jaar. Deze situatie blijft bestaan tot een oplossing is gevonden voor de huisvesting via het project Podiumkunsten onder één dak.
Athenaeum Bibliotheek, archeologie en Deventer Verhaal	€50.000	In 2026 zal het haalbaarheidsonderzoek over de verhuizing naar het nieuwe collectiecentrum worden vervolgd (onderzoek erfgoedhub). Er is eenmalig €50.000 nodig voor de benodigde onderzoeken en de voorbereidingskosten voor Athenaeum Bibliotheek voor de toekomstige verhuizing. Uitkomsten van het haalbaarheidsonderzoek (erfgoedhub) en de gevolgen hiervan zullen in 2026 worden voorgelegd. Ongeacht de resultaten van het haalbaarheidsonderzoek (erfgoedhub) is de voorkeur uitgesproken om de Athenaeum Bibliotheek mee te verhuizen naar het nieuwe Collectie Centrum (raadsvoorstel 2024-723). Als gevolg hiervan zullen de huisvestingslasten voor Athenaeum Bibliotheek stijgen. Vanaf 2028 is €105.000 structureel opgenomen ter dekking.
Onderzoek museumfunctie - Nieuwe Markt	€30.000	Tijdens de begrotingsbehandeling op 6 november 2024 is de motie 11.1 Museumfunctie Nieuwe Markt aangenomen. Om de consequenties van het (al dan niet) vasthouden aan een museumfunctie op de Nieuwe Markt in beeld te brengen is nader onderzoek nodig.
Cultuureducatie met Kwaliteit	€12.000	Bij de behandeling van de Perspectiefnota 2025 is de motie Cultuureducatie met Kwaliteit aangenomen. De kosten voor uitvoering van de motie zijn geraamd op €12.000 per jaar voor 4 jaar.

Indexatie

Omschrijving	Verschil begroting 2026 t.ov. begroting 2025	Toelichting
Prijnsindex	€543.000	Door de indexering van de prijzen met 4% stijgen de budgetten voor goederen, diensten en subsidies binnen dit programma.
Loonindex	€13.000	Door de indexering van de lonen met 0,84% stijgen de budgetten voor apparaatslasten binnen dit programma.
Loon- en prijsindex verbonden partijen	€78.000	Van de verbonden partijen ontvangen we jaarlijks een begroting waarin zij de loon- en prijsstijging vertaald hebben op basis van de binnen de verbonden partij vastgestelde index. Voor de verbonden partij binnen dit programma leidt dit tot de volgende stijging van bijdrage aan: • Collectie Overijssel

Overige afwijkingen

Omschrijving	Verschil begroting 2026 t.ov. begroting 2025	Toelichting
Overig	-€174.000	Verschil 2026 t.o.v. 2025 betreft vooral eenmalig budget in 2025 en overige kleine mutaties.

Taakvelden

(bedragen x €1.000)

Kunst en Cultuur	2025	2026	2027	2028	2029
Musea	-3.629	-3.663	-3.579	-3.611	-3.643
Cultureel erfgoed	-3.452	-2.634	-2.474	-2.430	-2.420
Media	-5.604	-5.666	-5.334	-5.424	-5.177
Cultuurpres, -prod. en -participatie	-11.633	-8.432	-8.326	-8.134	-8.099
Treasury	85	87	86	85	85
Saldo exclusief reserves	-24.231	-20.308	-19.626	-19.514	-19.254

Voorzieningen

(bedragen x €1.000)

	2026	2027	2028	2029
Uitgaven t.l.v. voorzieningen	93	93	93	93
Inkomsten t.g.v. voorzieningen	24	24	24	24
Saldo	-69	-69	-69	-69

Gerelateerde informatie

Documenten

Documentnaam	Bestandsgrootte	Openen
Koersdocument Ruimtelijk erfgoed	0,5 Mb	Koersdocument Ruimtelijk erfgoed
Uitvoeringsstrategie Cultuur 2025-2028	1,0 Mb	Uitvoeringsstrategie Cultuur 2025-2028
Kadernota Cultuureducatie	0,5 Mb	Kadernota Cultuureducatie
Cultuurvisie 2025-2028	8,2 Mb	Cultuurvisie 2025-2028

Energietransitie

Omschrijving

In de gemeente Deventer werken we aan een duurzame, rechtvaardige, en robuuste energietransitie. Belangrijke onderdelen in deze transitie zijn het verlagen van het fossiele energieverbruik en het vergroten van de lokale duurzame opwek van energie. Hiermee realiseren we de landelijke en lokale doelstelling van 55% CO2 reductie in 2050. Randvoorwaardelijk voor de energietransitie is een toekomstbestendige energie-infrastructuur. Het gaat hierin om de beschikbaarheid, betrouwbaarheid en betaalbaarheid van de energievoorziening voor bewoners, bedrijven en mobiliteit. Daarmee is energietransitie ook een maatschappelijke en economische factor van belang. Dit geldt voor bestaande woon- en werkgebieden maar nadrukkelijk ook bij nieuwe ontwikkelingen zoals nieuwbouw en de transitie in het landelijk gebied.

Dat maakt dat het programma energietransitie is verweven met de andere gemeentelijke beleidsvelden. De doelstellingen kunnen alleen worden gerealiseerd samen met bewoners, bedrijven en onze gebiedspartners. Betrokkenheid en participatie van bewoners en andere belanghebbenden in de energietransitie is daarmee essentieel. De doelstellingen en activiteiten in het programma worden in grote mate bepaald door de verplichtingen uit het Klimaatakkoord, Klimaatwet en de Energietafel-Overijssel. Deze worden in de Deventer context en in samenhang met andere opgaven opgepakt. Dit is uitgewerkt in de Deventer Energievisie en een uitvoeringsprogramma '24-'25. Voor 1 januari '26 wordt een nieuw uitvoeringsprogramma '26-'27 opgesteld.

Actuele beleidscontext

Transitievisie Warmte (aardgasvrij wonen en energiebesparing)

De TVW voor Deventer is vastgesteld in februari 2021 en geactualiseerd in juni 2023. Op dit moment wordt gewerkt aan het warmteprogramma, de opvolger van de transitievisie Warmte in de omgevingswet. De concrete uitwerking van de Warmtetransitie per buurt vindt plaats in Warmteplannen. De Warmteplannen voor Zandweerd, Bathmen, De Hoven en Colmschate zijn inmiddels vastgesteld en in uitvoering. De realisatie van het Slim Warmtenet Zandweerd is een apart programma. Bij het opstellen van de warmteplannen wordt een wijkaanpak gehanteerd. Daarbij worden de bewoners en de andere partners in de betreffende buurt nadrukkelijk betrokken en worden koppelkansen (verduurzaming woningbezit corporaties, sociaal, klimaatadoptie, ruimtelijke kwaliteit, MJOP, etc.) zoveel mogelijk benut. Jaarlijks willen wij één á twee nieuwe Warmteplan-trajecten opstarten. Het realiseren van het Slim Warmtenet Zandweerd, nieuwe collectieve warmte projecten (waaronder opschaling van de productie van groen gas) en het verduurzamen van de bestaande aardgasgestookte warmtenetten is onderdeel van de warmtetransitie.

Faciliteren bewoners, betaalbaarheid en energiearmoede

In de energietransitie wordt veel gevraagd van bewoners, bedrijven en organisaties. De gemeente heeft hierbij een belangrijke faciliterende rol. Naast beschikbare regelingen vanuit o.a. het rijk en de provincie ontwikkelen wij aanvullend instrumentarium en specifieke regelingen om bewoners te helpen stappen te maken om fossielvrij en betaalbaar te wonen. Speciale aandacht gaat daarbij uit naar de aanpak van energiearmoede door het structureel verduurzamen van energie-onzuinige woningen. Dit wordt in afstemming met Werk en Inkomen opgepakt. Met het Deventer Isolatieprogramma, de VvE aanpak, de Energiecoaches van Deventer Energie, de Energieklussendienst en het Energieloket worden instrumenten en een werkwijze (door)ontwikkeld die we breed in de wijkaanpakken inzetten.

Klimaatverandering - Opwek duurzame energie

Deventer wil in 2030 212 GWh duurzame energie opwekken (Deventer Energievisie), met oorspronkelijk 30% wind en 70% zon. Door netcongestie en provinciale afspraken is de verhouding 70% wind en 30% zon. Op dit moment is ongeveer 49 GWh gerealiseerd (9 GWh wind, 40 GWh zon). Windpark A1 moet in 2032 80 GWh opleveren. Er blijft nog een gat van 60 GWh, dat vóór 2030 niet wordt gehaald. Ook daarna is extra inzet nodig. Als Deventer dit doel niet haalt, draagt het niet voldoende bij aan het landelijke Klimaatakkoord. De provincie kan dan extra sturing opleggen. Bovendien maakt te weinig lokale opwek het energiesysteem kwetsbaar en vergroot het de druk op het stroomnet.

Keuzes gaan over ruimte (waar en hoe opwekken), samenwerking (met o.a. energiecoöperaties en netbeheerders) en omgaan met netcongestie. De toekomst vraagt slimme oplossingen zoals lokale energiehubs. Regionale samenwerking blijft nodig, ondanks een Kamermotie om RES-regio's af te schaffen. De provincie heeft in haar Energievisie onderzoek naar kernenergie als nieuwe bron opgenomen. Mocht Deventer als mogelijke locatie voor een Smal Modular Reactor (SMR) in beeld komen, vraagt dat veel voorbereiding. Het doel van 55% CO₂-reductie blijft hard. Vertraging betekent dat de opgave verschuift naar 2050 – en nog groter wordt.

Toekomstbestendige netinfrastructuur en energiebeschikbaarheid

In Deventer is volledige netcongestie voor zowel de afname als teruglevering van elektriciteit gemeld door Enexis voor grootverbruikersaansluitingen. Dit betekent dat er geen nieuwe aanvragen voor grootverbruikersaansluitingen gehonoreerd worden. Om de (terug)levering van elektriciteit goed te kunnen faciliteren moet de capaciteit van het elektriciteitsnetwerk (van hoogspanningsnet tot en met de wijken) structureel worden uitgebreid. De netbeheerders Tennet, Enexis en Liander zijn hiervoor verantwoordelijk. In overleg met de netbeheerders wordt daarbij zoveel mogelijk aangesloten bij de ruimtelijke ontwikkeling in Deventer. Gemeente faciliteert de netbeheerders optimaal zodat de verzwarende van het netwerk niet langer duurt dan noodzakelijk. De vraagstukken rondom netcongestie zullen structureel zijn. Daarom is in een toekomstbestendige energievoorzieningen naast voldoende netcapaciteit, “slimme” netinfrastructuur essentieel. Daarmee kan

worden gestuurd op vraag en aanbod, opslag en toepassing van alternatieve energiebronnen en -dragers. Dit vraagt om samenwerking tussen grote energiegebruikers en -opwekkers waarbij (elektrische) mobiliteit hierin een belangrijke rol speelt. Samen met onder andere het Deventer Economisch Perspectief (DEP) werken we aan energie HUB's op bedrijventerreinen.

Leidende principes bij de realisatie

- De energietransitie is een gedeelde verantwoordelijkheid van overheid, bedrijven, organisaties en inwoners.
- Essentieel: samenwerking met alle partners binnen en buiten de gemeente.
- Open staan voor en zoveel mogelijk meebewegen met initiatieven van inwoners, organisaties en bedrijven.
- Uitvoerende en financiële verantwoordelijkheid durven nemen als de markt daar niet toe in staat blijkt.
- Proactief volgen van nieuwe (technische, financiële en juridische) ontwikkelingen.
- Proactief lobbyactiviteiten ondernemen om wetgeving in goede haven te brengen.
- Accepteren van onzekerheden en durven experimenteren om de juiste route te ontdekken.

Doelen & prestaties

Programma	Taakveld			
-----------	----------	--	--	--

Energietransitie

Doelstelling: Bijdragen aan verminderen van de effecten van netcongestie	Opgave			
	1	2	3	4

De energietransitie leidt tot vergroting van het stroomgebruik voor verwarming van gebouwen, mobiliteit, industriële processen en het gebruik van elektriciteit in huishoudens, bijvoorbeeld voor verwarming en elektrisch rijden. Er wordt verwacht dat het stroomgebruik tot 2050 zal verviervoudigen. De capaciteit van ons elektriciteitsnet is niet berekend op deze groei, waardoor 'drukke' tijden leidt tot files op het stroomnet, netcongestie. Het gevolg daarvan is dat niet op elk moment en op elke plaats de gevraagde hoeveelheid stroom kan worden geleverd. Medio 2023 manifesteerden zich ook Deventer de eerste problemen: in sommige wijken knipperden soms de lichten, vielen warmtepompen uit en werden zonnepanelen afgeschakeld. Ook kregen bedrijven geen nieuwe of grotere stroomaansluitingen.

De gemeente stelt alles in het werk om de netcongestieproblemen, uiteraard in nauwe samenwerking met de netbeheerders, zo snel mogelijk te verhelpen. De aanpak bestaat uit drie sporen: verzwaren van het elektriciteitsnet, slimmer gebruiken van de beschikbare netcapaciteit en het bepalen van prioriteiten op basis van inzicht in data.

Prestatie	Verzwaren van laag- en middenspanningsnetten	Budget
-----------	--	--------

Enexis is als netbeheerder verantwoordelijk voor het verzwaren van het laag- en middenspanningsnet in Deventer. Dat is een grote en langjarige operatie waarbij het gaat om de aanleg van vele kilometers kabels en het uitbreiden van het bestaande laagspanningsnet door het plaatsen van trafohuisjes en middenspanningsstations. In de periode 2026–2029 wordt het verzwaren van het laag- en middenspanningsnet versneld uitgerold via een structurele buurtaanpak. De gemeente werkt samen met Enexis aan het realiseren van 10 buurten per jaar, waarbij juridische kaders, ruimtelijke inpassing en

communicatie zijn geborgd in een meerjarige overeenkomst. Alle locaties voor nieuwe middenspanningsstations worden vastgesteld en worden gefaseerd gerealiseerd. De gemeente neemt een regierol in het aanwijzen van locaties, de inpassing in de openbare ruimte, de bijbehorende ondergrondse kabeltracé 's en het stroomlijnen van (publiekrechtelijke) procedures.

Prestatie	Verzwaren hoogspanningsnetwerk	Budget
De gemeente faciliteert actief de realisatie van een derde hoogspanningsstation in Baarlerhoek, conform de netvisie van TenneT en Enexis. De gemeente borgt de ruimtelijke inpassing en voert regie op het omgevingsmanagement en de grondaankoop. Tweede deel van deze prestatie is het verzwaren van de bestaande HS/MS stations Platvoet en Bergweide. Als gemeente faciliteren we dit proces qua inpassing en publiekrechtelijke procedure. Tevens blijft de gemeente Deventer zich inzetten bij de netwerkbeheerder op een integrale (HS/MS) netwerkarchitectuur.		€140.000

Prestatie	Slimmer gebruik van het stroomnet op bedrijventerreinen	Budget
Het stroomnet op bedrijventerreinen kan slimmer worden gebruikt door pieken en dalen in de vraag en het aanbod van stroom af te vlakken. Dat kan door het gebruik in de tijd af te stemmen op het gebruik van andere bedrijven, door overtollige stroom te leveren aan andere bedrijven of op te slaan in de vorm van batterijen, warmte of waterstof. In 2026–2029 worden op vijf bedrijventerreinen Smart Energy Hubs (SEH) gerealiseerd. Deze hubs stemmen vraag en aanbod van stroom af, maken gebruik van opslag (batterijen, waterstof) en delen energie tussen bedrijven. De SEH op A1 Bedrijvenpark is operationeel, wordt uitgebreid en dient als voorbeeld. De gemeente ondersteunt dit actief met kennis, data en procesbegeleiding.		€272.000

GROHW is een samenwerking van grote gasverbruikers zoals Nefit Bosch, Nefit Industrial, AsphaltNu, Essent en Firan. Het project richt zich op productie en toepassing van groene waterstof en wordt in 2026–2029 verder uitgebreid. De gemeente ondersteunt via ruimtelijke inpassing, vergunningen en koppeling aan SEH's en warmtenetten.

De gemeente zet in op een aftakking op de landelijke waterstofbackbone langs Bathmen. In 2026–2027 wordt actief gelobbyd bij het ministerie van EZK (KGG) en Gasunie voor opname van Deventer als aftaklocatie. Doel is aansluiting op het nationale netwerk en koppeling aan lokale toepassingen zoals GROHW, warmtenetten en mobiliteit.

Prestatie	Slimmer gebruik van het stroomnet in woonwijken	Budget
		€60.000

Ook in bestaande en nieuwe woonwijken kan slimmer gebruik van het stroomnet bijdragen aan vermindering van de netcongestie. In samenwerking met de netbeheerder wordt onderzocht hoe dit in de praktijk kan worden gerealiseerd. In 2026–2029 ontwikkelt de gemeente ontwerpcriteria voor netbewust bouwen in nieuwe woonwijken en stimuleert zij netbewuste oplossingen in bestaande wijken. Pilots in Wechelerhoek worden opgeschaald. Er wordt gewerkt aan tijdelijke opslag van stroom en warmte, en aan instructies voor ontwikkelaars en woningcorporaties. De gemeente neemt regie op het proces en werkt hierbij nauw samen met Enexis. Daarbij wordt samengewerkt met Platform Wonen om netcongestie structureel te agenderen bij woningbouwprojecten en om kennisdeling en afstemming met woningcorporaties en ontwikkelaars te versterken.

Doelstelling: Informeren en samenwerken met bewoners en bedrijven/organisaties	Opgave			
	1	2	3	4
Informeren van en samenwerken met bewoners en bedrijven/organisaties bij het vormgeven en invullen van de energietransitie in Deventer. Dit draagt bij aan een gevoelde gezamenlijke verantwoordelijkheid en goede democratische besluitvorming ten aanzien van de energietransitie.				✓

Prestatie	Uitvoering geven aan adviezen Klimaatraad	Budget
	Uitvoering geven aan de adviezen van de Klimaatraad (Burgerberaad) op het gebied van de energietransitie die de gemeenteraad heeft overgenomen.	€335.000

Prestatie	Versterken van de samenwerking met lokale coöperaties	Budget
	Verder versterken van de samenwerking met lokale coöperaties (Deventer Energie en Noaber Energie, Duurzaamheidscentrum) om bewoners eenduidig en goed vindbaar te voorzien van informatie, inspiratie, hulp en handelingsperspectief in de energietransitie.	

Doelstelling: Bewoners helpen hun woning te verduurzamen	Opgave			
	1	2	3	4
Bewoners helpen hun woning te verduurzamen: besparen gebruik (fossiele) energie, duurzaam verwarmen, zelf energie opwekken. De betaalbaarheid van de energierekening/woonlasten is belangrijk aandachtspunt. Dit draagt bij aan de CO2-reductie doelstellingen en een toekomstbestendige betaalbare energievoorziening.				✓

Prestatie	Realisatie en exploitatie Slim Warmtenet Zandweerd	Budget
	Gefaseerde realisatie en start exploitatie Slim Warmtenet Zandweerd (2000 woningen aardgasloos in periode 2022 – 2028).	

Prestatie	Warmteplannen (Wijk uitvoeringsplannen)	Budget
-----------	---	--------

In een warmteplan wordt met en voor het betreffende gebied een plan gemaakt om over te stappen op een duurzaam alternatief voor aardgas. In een warmteplan staat wat het alternatief is, hoe we mensen ondersteunen om hier stappen in te zetten, en wanneer het doel bereikt moet zijn. Per jaar voegen we maximaal twee warmteplannen toe. Lopende warmteplannen zijn: Zandweerd, Bathmen, De Worp, Colmschate (vastgesteld in 2025). Voor de Deltabuurt wordt ook besluitvorming verwacht in 2025.	€1.270.000
---	------------

Prestatie	Deventer Isolatie Programma	Budget
-----------	-----------------------------	--------

Met de SPUK-energiearmoede woningverbeteringen kunnen we energie-onzuinige koopwoningen van bewoners met een “kleine beurs” verduurzamen waarmee hun energierekening structureel lager wordt. Doel is om uiteindelijk 400 huishoudens te bereiken. In 2026 moeten naar schatting nog 100 huishoudens bereikt worden . Daarnaast is met de SPUK-LAI het Deventer Isolatieprogramma uitgebreid naar een subsidie op slecht geïsoleerde woningen met DEFG-labels of met een in die labelklasse vergelijkbare energetische staat, een WOZ-waarde onder de €477.000,-. Voor de eerste tranche moeten eind 2026 in totaal 1.235 woningen zijn bereikt (van '24 - '26). Voor de tweede tranche moeten eind 2026 in totaal 1.100 woningen zijn bereikt (van '25-'26). De tweede tranche loopt nog door tot eind '27.	€3.000.000
--	------------

Prestatie	Doorontwikkelen en beschikbaar stellen van faciliteiten die bewoners helpen te verduurzamen	Budget
-----------	---	--------

Doorontwikkelen en beschikbaar stellen van instrumenten en faciliteiten die bewoners helpen te verduurzamen:	€700.000
• inzet energiecoaches, minimaal 1000 huisbezoeken per jaar • organiseren (buurt)gerichte collectieve (inkoop)acties • energie klussendiensten • ondersteuning particuliere verhuurders • ondersteuningsaanpak van VVe's • natuurvriendelijk isoleren (SMP)	

Doelstelling: Energieverbruik en - voorziening bedrijventerreinen	Opgave			
	1	2	3	4

Bedrijven helpen om hun gebouwen en bedrijfsvoering te verduurzamen: besparen gebruik (fossiele) energie, duurzaam verwarmen, zelf energie opwekken. Samenwerken tussen bedrijven voor realisatie en uitwisseling van energie is belangrijk aandachtspunt. Dit draagt bij aan de CO2-reductie doelstellingen en een toekomstbestendige betrouwbare energievoorziening voor bedrijven.				✓
---	--	--	--	---

Prestatie	Adviseren bedrijven over energie maatregelen	Budget
-----------	--	--------

	€440.000
--	----------

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de doelstellingen en de bijbehorende activiteiten en de budgetten.

		Opgave			
Doelstelling: Langetermijnstrategie grootschalige opwek duurzame energie		1	2	3	4
Een langetermijnstrategie voor de grootschalige opwek van duurzame elektriciteit en alternatieve bronnen voor aardgas. Dit draagt bij aan lokale productie en gebruik van duurzame energie en daarmee aan de CO2-reductie doelstellingen.					✓
Prestatie	Windenergie	Budget			
Ontwikkeling van windopgave in provinciaal clustergebied A1-zone in samenwerking met de provincie Overijssel.		€65.000			
Prestatie	Het energiesysteem van de toekomst in kaart brengen.	Budget			
Het energiesysteem gaat veranderen om de lopende verduurzaming en toekomstige uitbreiding van woningen en bedrijven mogelijk te maken. Dat vraagt ruimte voor energieproductie, -infrastructuur en -opslag. De gemeente neemt het voortouw in het uitvoeren van een verkenning naar het toekomstige energiesysteem. In 2025 worden scenario analyses gemaakt. In 2026 worden de resultaten van deze analyses gebruikt om strategische keuzes te maken en ontwikkelpaden op te stellen.		€100.000			
Prestatie	Zonne-energie	Budget			
Faciliteren van initiatieven voor zonneparken (binnen Overgangsregeling Provincie Overijssel) en stimuleren van binnenstedelijke toepassingen zoals solar carports en zonnepanelen op grote daken.		€330.000			
Prestatie	Regionale Energiestrategie	Budget			
Concretisering en uitvoering van het RES-bod (212 GWh in 2030) en het uitwerken van de Bestuurlijke Agenda Energietafel West-Overijssel. .		€50.000			
Prestatie	Opschalen van de productie van groen gas uit mest	Budget			
Ondersteuning mestvergistingsinitiatieven en productie van biogas en groen gas.		€50.000			
Prestatie	Verkennen van de mogelijkheden van aardwarmte	Budget			
Samen met de provincie Overijssel, het drinkwaterbedrijf en het waterschap de mogelijkheid verkennen voor de toepassing van aardwarmte in Deventer. Het opgestelde Plan van Aanpak wordt uitgevoerd. Proefboring in onderzoeksgebied Deventer-Apeldoorn.		€30.000			

Prestatie	Ondersteuning Lokale Energie Initiatieven	Budget
-----------	---	--------

Deze subsidieverordening heeft als doel de betrokkenheid van inwoners bij de energietransitie te stimuleren en lokaal eigendom te bevorderen door passende initiatieven te ondersteunen die zijn gericht op energiebesparing, energieproductie of het verzachten van netcongestie in de gemeente Deventer. €150.000

Doelstelling: Meten en monitoren	Opgave			
	1	2	3	4

Jaarlijks meten en monitoren resultaten van het Energieplan, klimaatambities en (per kwartaal) de spaarde CO2-uitstoot ten opzichte van 1990.

Prestatie	Meten en monitoren energieverbruik	Budget
-----------	------------------------------------	--------

Meten en monitoren energieverbruik (elektriciteit en warmte) in de gebouwde omgeving, mobiliteit en de hoeveelheid opgewekte duurzame energie. gegevens worden verwerkt in de Deventer Energietool.

Prestatie	Monitoring CO2-uitstoot	Budget
-----------	-------------------------	--------

Monitoring hoeveelheid gereduceerde CO2-uitstoot als gevolg van gemeentelijk beleid en uitvoering.

Beleidsindicatoren

Nummer	Taakveld		Naam			Toelichting	Bron
34	Volksgezondheid en milieu		Hernieuwbare elektriciteit			%	RWS
Jaar	2026	2025	2024	2023			
Waarde		19,70	19,70	12,70			

Exploitatie

(bedragen x €1.000)

	2025	2026	2027	2028	2029
Lasten	24.254	7.118	6.155	4.866	4.856
Baten	20.662	4.818	3.940	2.636	2.626
Saldo exclusief reserves	-3.593	-2.300	-2.215	-2.230	-2.230
Storting in reserves	50	0	0	0	0
Putting uit reserves	398	47	0	0	0
Saldo reserves (taakveld Mutaties reserves)	348	47	0	0	0
Saldo inclusief reserves	-3.245	-2.253	-2.215	-2.230	-2.230

Toelichting verschil saldo inclusief reserves begroting 2026 ten opzichte van begroting 2025

De wijziging van het saldo inclusief reserves met €992.000 ten opzichte van 2025 is als volgt te verklaren:

Perspectiefnota 2026-2029

Omschrijving	Verschil begroting 2026 t.ov. begroting 2025	Toelichting
Dekking CDOKE-middelen i.p.v. algemene middelen - optimalisatie	-€413.000	Bij de voorjaarsnota 2024 zijn middelen vrijgemaakt ten behoeve van de energietransitie voor de onderdelen: Verduurzaming Colmschate, aanvullend mobiliteitsbeleid, zero-emissie zone en de energiebesparingsplicht. In het najaar van 2024 zijn er vanuit de CDOKE-regeling aanvullende middelen beschikbaar gesteld welke deels een overlap hebben met de onderdelen waar vanuit de algemene middelen budget voor is gegeven. Voor de onderdelen waar extra CDOKE-middelen voor zijn ontvangen wordt het budget uit de algemene middelen terug gegeven.
Ondersteuning lokale energie-initiatieven	€150.000	Er wordt beleid uitgewerkt om ondersteuning te bieden aan lokale energie-initiatieven. Dit beleid omvat onder andere het instellen van een subsidieregeling om subsidies aan te vragen om kleinschalige initiatieven van te dekken. Voor deze regeling wordt een subsidiebudget gevraagd van €150.000 per jaar.
Buurtaanpak verzwaren van het stroomnet LS/MS en impuls	€738.000	Programmalijn verzwaren gaat over het verzwaren van zowel het laagspannings-, middenspannings- als het hoogspannings netwerk. Alle drie de netwerken moeten verzaamd worden om een robuuste energievoorziening te hebben. De formele verantwoordelijkheid hiervoor ligt bij de netbeheerders. Als gemeente kunnen we dit proces wel versnellen door actief te

Omschrijving	Verschil begroting 2026 t.ov. begroting 2025	Toelichting
voorbereiding 3de hoogspanningsstation		faciliteren en mee te helpen ruimte te zoeken. Dit vraagt ambtelijke begeleiding en externe kosten op met name het LS/MS netwerk en het 3e hoogspanningsstation. In totaal voor een bedrag van €600.000.

Indexatie

Omschrijving	Verschil begroting 2026 t.ov. begroting 2025	Toelichting
Loonindex	€12.000	Door de indexering van de lonen met 0,84% stijgen de budgetten voor apparaatslasten binnen dit programma.
Prijsindex	€15.000	Door de indexering van de prijzen met 4% stijgen de budgetten voor goederen, diensten en subsidies binnen dit programma.

Overige afwijkingen

Omschrijving	Verschil begroting 2026 t.ov. begroting 2025	Toelichting
Overig	-€1.435.000	Verschil 2026 t.o.v. 2025 betreft eenmalig budget in 2025 (o.a. Netcongestie €1.445.000)

Taakvelden

(bedragen x €1.000)

Energietransitie	2025	2026	2027	2028	2029
Milieubeheer	-3.593	-2.300	-2.215	-2.230	-2.230
Saldo exclusief reserves	-3.593	-2.300	-2.215	-2.230	-2.230

Gerelateerde informatie

Documenten

Documentnaam	Bestandsgrootte	Openen
Deventer Energievisie	3,2 Mb	Deventer Energievisie
Energievisie uitvoeringsprogramma	1.2 MB	Energievisie uitvoeringsprogramma

Bedrijfsvoering

Omschrijving

De gemeente Deventer staat midden in een dynamische en digitale samenleving, waarin de verwachtingen van inwoners, ondernemers en samenwerkingspartners voortdurend veranderen. Het bestuursakkoord "Dichtbij, betrokken en bevlogen" en de Perspectiefnota 2026-2029 spreken over de ambities om fijn te wonen en te leven in Deventer, waar iedereen ertoe doet en waarvoor we werken aan een duurzame toekomst. Deze ambities kunnen alleen worden waargemaakt door te blijven investeren we in de verdere ontwikkeling van onze bedrijfsvoering. Daarover gaat het programma Bedrijfsvoering. We willen een organisatie zijn waar de medewerkers met trots en plezier werken. In een organisatie waar integraal gewerkt wordt, over domein- en teamgrenzen heen. Waar we sturen op basis van vertrouwen: minder kaders, maar wel steviger en met korte beslislijnen. En volgens de kernwaarden betrokken, verantwoordelijk en daadkrachtig.

Inwoners en ondernemers verwachten dat we onze informatievoorziening op orde hebben. Tot de basis daarvan behoort het borgen van privacy en informatieveiligheid. Onze beleidsvorming en monitoring van de uitvoering is gebaseerd op betrouwbare, domeinoverstijgende data. Dit vraagt dit om een gemeentelijke organisatie die investeert in datagedreven werken en blijvend werkt aan een informatiehuishouding die op orde is.

De verdergaande digitalisering, het datagedreven werken en de ontwikkeling van AI vragen ook wat van onze medewerkers. Het vraagt digitale fitheid, gerelateerd aan de nieuwe technologieën en het juist toepassen ervan. We investeren hier gericht in door opleiding en trainingen.

Er is een goede focus op de financiële soliditeit van de gemeente. . De gemeente Deventer wil graag laten zien dat zij in control is. Zo verantwoorden we open en transparant aan onze inwoners wat we voor de gemeenschap doen. Control is daarmee een essentieel onderdeel voor de gemeente om succesvol te zijn.

De bedrijfsvoeringsfuncties vormen het fundament waarop de operationele processen van onze gemeente rusten. Zij ondersteunen de organisatie bij het realiseren van haar doelstellingen, verhogen de efficiëntie en zorgen voor een betrouwbare en duurzame dienstverlening aan inwoners en bedrijven. Deventer, Olst-Wijhe en Raalte (DOWR) hebben een samenwerkingsverband op het gebied van bedrijfsvoering. De financiële administratie, personeels- en salarisadministratie, gemeentelijke belastingen, ICT, facilitaire zaken en het inkoopadvies organiseren we vanuit dit samenwerkingsverband.

Actuele beleidscontext

Mens en organisatie

De afdeling Mens en Organisatie (voorheen P&O) richt zich op het aantrekken, ontwikkelen en behouden van gekwalificeerd personeel, wat essentieel is voor de uitvoering van gemeentelijke taken. Dit omvat ook het vormgeven van beleid op het gebied van opleiding, diversiteit en welzijn van medewerkers.

Voor de jaren 2026 tot en met 2029 richt het P&O beleid zich op het verder versterken en toekomstbestendig maken van onze organisatie. Centraal daarin staan het duurzaam inzetten van talent en het creëren van een wendbare en slagvaardige ambtelijke organisatie. We zetten actief in op recruitment om succesvolle wervingen en selecties te realiseren. Daarnaast werken voor inhuur, als gevolg van specifieke expertise, piekbelasting of moeilijk vervulbare functies, via de broker Flextender voor de inhuur van externe capaciteit boven cao-gemeenten schaal 9 en hoger. Met deze centrale aanpak borgen wij een transparant, doelmatig en beheersbaar inhuurproces dat inspeelt op de toenemende vraag naar flexibiliteit en specialistische kennis, binnen duidelijke kaders voor kostenbeheersing en kwaliteit. Een ander belangrijk instrument voor kennisborging is het zogenaamde 'meester-gezelfonds'. Dat fonds is bedoeld om de tijdelijke dubbele loonsom te dekken voor het vervangen van medewerkers die met pensioen gaan. Omdat vanaf nu tot eind 2030 ruim 140 collega's de AOW gerechtigde leeftijd bereiken en daarnaast rekening houdend met (de uitbreiding/versoepeling van) de Regeling voor vervroegde uittreding (RVU) is het belangrijk dat we voldoende budget reserveren om op structurele wijze door te gaan met dit tijdelijke meester-gezelfonds.

Daarnaast ronden wij in deze periode de reorganisatie af. Hierbij worden frictiekosten, zoals garantiesalarissen, voorzien om medewerkers zorgvuldig te begeleiden naar een passende positie binnen of buiten de organisatie. De structuuraanpassing is per juni 2025 doorgevoerd en in 2026 wordt via een leiderschapsprogramma, gewerkt aan het verder implementeren van de doelstellingen van de reorganisatie (eenduidig werken en prioritering) en het werken conform onze kernwaarden.

Om onze strategische ambities ook op de langere termijn te blijven ondersteunen, herijken wij in deze periode onze HR-visie. Hiermee zorgen wij ervoor dat ons HR-beleid blijvend aansluit bij maatschappelijke ontwikkelingen, de veranderende arbeidsmarkt en de opgaven van onze gemeente. Dit vormt de basis voor het aantrekken, behouden en ontwikkelen van talentvolle medewerkers.

Tot slot ontwikkelen wij in nauwe samenwerking met de ondernemingsraad en de vakbonden een nieuwe, structurele reiskostenregeling. Met deze regeling willen wij medewerkers op een eerlijke en toekomstgerichte wijze ondersteunen in hun woon-werkverkeer, passend bij duurzame mobiliteit en aantrekkelijk werkgeverschap.

Digitaal en Datagedreven Werken

Digitalisering ondersteunt ook de moderne publieksdienstverlening naar de inwoners en raakt ook de werkprocessen van de medewerkers. We willen op verschillende manieren met data de dienstverlening verbeteren en besluiten beter onderbouwen. Door data te gebruiken in besluitvorming en transparant te zijn over welke data wordt gebruikt, wordt bijgedragen aan een meer ervaren objectiviteit door inwoners. Ondertussen blijven we werken aan het op orde brengen van de data. In 2026 migreren we dataproducten naar het nieuwe gegevensfundament dat de basis gaat vormen voor onze dataproducten.

Om het informatiebeheer te verbeteren zullen we in 2026 en 2027 het huidige zaakstelsel e-Suite vervangen door het PodiumD platform.

AI en Robotisering

In 2026 zetten we ook volgende stappen op het vlak van Artificial Intelligence (AI). We formuleren een beleidskader, richten een AI governance in en zetten in op het experimenteren en leren met behulp van pilots. Daarmee willen we een oplossing bieden voor de schaarste aan capaciteit en processen efficiënter uitvoeren. In dat kader onderzoeken we ook waar we robotisering (RPA, Robotic Proces Automation) kunnen toepassen om routinematige werkzaamheden geautomatiseerd te kunnen uitvoeren. We willen voldoen aan wet- en regelgeving en stellen ook een ethisch kader op dat richting geeft aan ons handelen.

Informatiebeveiliging

Op het vlak van informatiebeveiliging zien we in toenemende mate dreiging op ons afkomen. Nieuwe technologieën bieden ook aan kwaadwillenden nieuwe mogelijkheden. Het begrip VUCA-wereld (Volatile Uncertain Complex Ambigue) is een aanduiding van de tijd waarin we leven. Andere landen die ons niet goedgezind zijn roeren zich steeds meer in het digitale domein. Georganiseerde misdaad slaagt er steeds vaker in om organisaties digitaal te gijzelen. Dat vraagt aan ons om extra alert te blijven en te blijven inzetten op een sterke informatiebeveiliging in zowel het fysieke als digitale domein. Tegelijkertijd kunnen we vaststellen dat het dreigingsrisico niet tot nul is te reduceren. Daarom blijven we inzetten op veerkracht door bijvoorbeeld periodiek cybercrisisoefeningen te organiseren. Daarnaast zien we ook vanuit de politiek steeds meer aandacht voor de zorg voor informatiebeveiliging als kerntaak van het bestuur. Daarom zullen we informatierisicomanagement ook deel laten uitmaken van de integrale planning en control cyclus.

Digitale soevereiniteit

In dit kader zien we ook steeds meer behoefte aan digitale (data) soevereiniteit. In de Nederlandse Digitaliseringsstrategie (NDS) die medio 2025 is gepubliceerd is dit één van de benoemde prioriteiten. We constateren dat we de afgelopen decennia min of meer geruisloos, steeds afhankelijker zijn geworden van vooral Amerikaanse Big Tech bedrijven. In de huidige sterk veranderende wereld zien we dat dit daarmee ook een groter risico is geworden. We volgen daarom de landelijke lijn en handelen binnen de mogelijkheden die we daarin als gemeente hebben. Tegelijkertijd beseffen we dat dit langjarige landelijke en Europese inzet, samenwerking en investeringen vraagt.

Portfoliomanagement ICT-projecten

Het uitvoeren van de dienstverlening van de gemeente en de vraagstukken die zich voordoen monden vaak uit in een IT-oplossing. Daarom zetten we voor de komende jaren meer in op portfoliomanagement. We willen gerichter sturen op het starten van initiatieven die bijdragen aan de strategische opgaven en de taken van de gemeente en de beschikbare (project)capaciteit daarop inzetten. Hierin voorzien we een intensieve samenwerking tussen de beleidsdomeinen, de informatievoorziening en de ICT-uitvoering. Dat doen we voor informatievoorziening en ICT samen met Olst-Wijhe en Raalte.

Gemeentebrede ontwikkeling

Formatie en bezetting

In de tabel hieronder is het meerjarenperspectief van de formatie van de gemeente Deventer weergegeven. Hierin zijn besluiten en mutaties tot en met augustus 2025 verwerkt.

Meerjarige formatie-ontwikkeling	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Formatie	748,17	832,4	885,37	964,77	994,17	973,53	965,64	964,64
Dit overzicht is exclusief Raad, B&W en Groenbedrijf.								

De forse stijging van de formatie sinds 2022 vlakt vanaf 2025 af, maar neemt in 2026 nog toe met 29,4 fte ten opzichte van de begroting 2025.

In het meerjarig beeld daalt de formatie vanaf 2026 licht, omdat voor een aantal functies vooralsnog tijdelijke formatie is toegekend, die in 2026 of later afloopt.

Inhuur

(bedragen x €1.000)

Soort inhuur	Realisatie	Realisatie	Realisatie	Begroting	Begroting
Jaren	2022	2023	2024	2025	2026
Inhuur vaste formatie	3.500	4.600	5.304	5.158	5.393
Vervanging ziekte/zwangerschap	900	1.200	1414	1375	1.438
Piekbelasting	500	600	707	688	719
Bewuste keuze flexibiliteit	800	1000	1238	1203	1.258
Speciale projecten	6.137	7.875	9.016	8.768	8.450
Inhuur boven formatie					719
Totaal	11.837	15.275	17.679	17.192	17.977

In de begroting 2026 gaan we uit van een vergelijkbaar inhuurvolumen als 2025. In de eerste tussentijdse rapportage is een verwachte realisatie van €17,3 miljoen opgenomen. In de begroting is dit bedrag geïndexeerd met 4% prijsstijging.

Ziekteverzuim

De organisatiedoelstelling voor ziekteverzuim blijft voor 2026 ongewijzigd op 4,6%.

Medio 2025 ligt het verzuimpercentage op 4,79%. Om de doelstelling te halen, moet met name het langdurig verzuim worden teruggebracht. Verzuim door privéomstandigheden en persoonlijke factoren in combinatie met wat het (veranderende) werk vraagt, zijn de belangrijkste oorzaken van het verzuim. In het verzuimmanagement heeft dit dan ook de aandacht van de organisatie.

Doelen & prestaties

Programma	Taakveld
Bedrijfsvoering	0.4 Overhead 0.10 Mutaties reserves

Doelstelling: Digitaal en datagedreven werken	Opgave			
	1	2	3	4
We werken datagedreven en met een eigentijdse informatievoorziening en voldoen voor minimaal 95% aan de BIO (Baseline Informatieveiligheid Overheid).	✓			

Prestatie	We voeren het jaarplan privacy en informatieveiligheid uit	Budget
We voeren het jaarplan privacy en informatieveiligheid uit en rapporteren daar jaarlijks over.		€892.000

Prestatie	Onze ICT-systemen zijn minimaal 99% van de tijd beschikbaar	Budget
De server- en netwerkbeschikbaarheid bedraagt minimaal 99% binnen het tijdvak 07:30 - 17:30 uur. De beschikbaarheid wordt continue gemonitord en via SLA-rapportages ieder kwartaal gerapporteerd aan de DOWR-gemeenten.		

Prestatie	De Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG) brengen we op voldoende kwaliteitsniveau van minimaal 90% in de ENSIA-score	Budget
In 2026 willen we achterstanden die in 2025 zijn ontstaan vanwege problemen met koppelingen tussen systemen en storingen in de doorgifte waardoor een te lage score in de ENSIA-rapportage is gerealiseerd, via extra inzet van capaciteit wegwerken. Daarmee willen we de Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG) weer op voldoende kwaliteitsniveau krijgen en houden van minimaal 90% in de ENSIA-score.		€139.000

Prestatie	We versterken het informatiemanagement en de informatievoorziening	Budget
Deventer werkt aan een professionele en moderne informatievoorziening die randvoorwaardelijk is om te voldoen aan wet- en regelgeving op het gebied van de informatiehuishouding (Archiefwet, Wet open overheid, informatieveiligheid, privacywetgeving) en bijdraagt aan het bereiken van de door de Raad vastgestelde doelen. In 2025 implementeren we een gegevensfundament dat basis is voor datagedreven werken. De technische oplossing wordt nu gerealiseerd en in 2025/2026 zullen data analisten worden opgeleid in het werken met de nieuwe omgeving en worden dashboards en monitors gemigreerd. In 2025 zijn ook digitale toegankelijkheid en ethiek toegevoegd aan het team Digitalisering & Data.		€1.785.000

Prestatie	Ontwikkeling kunstmatige intelligentie	Budget
-----------	--	--------

Met de ontwikkelingen van Artificial intelligence richten we ons op het formuleren van beleid, governance en kaders voor AI en algoritmen en zetten we in op experimenteren en leren met AI-toepassingen. Hiervoor hebben we voor 2026 een bedrag van €50.000 begroot. We zijn een pilot gestart met Microsoft Co-pilot en zullen die evalueren om te beoordelen of we die voortzetten en in dat geval voor welke functies de software de meeste toegevoegde waarde heeft, gegeven de licentiekosten.

Prestatie	We vergroten de effectiviteit van onze communicatiemiddelen.	Budget
-----------	--	--------

In 2026 breiden we onze online tools en meetinstrumenten uit, opdat we onze communicatie van boodschap tot aan conversie (A tot Z) kunnen meten, analyseren en monitoren, samen met vakcollega's en bestuurders. Dit doen we om de effectiviteit en kwaliteit van onze inzet van communicatiemiddelen te vergroten en zo bij te dragen aan het realiseren van de doelstellingen van de gemeente Deventer.

Doelstelling: De formatie van de organisatie is op sterkte en medewerkers zijn tevreden	Opgave			
	1	2	3	4

We zoeken continue naar nieuwe mogelijkheden om personeel aan te trekken en zetten in op hun continue ontwikkeling, zodat ze met passie en plezier hun werk kunnen doen.

Prestatie	We stimuleren de doorontwikkeling van onze medewerkers en borgen hun kennis bij pensionering	Budget
-----------	--	--------

Met de Leren & Ontwikkelen-aanpak en budget kunnen medewerkers hun kennis en vaardigheden bijhouden en uitbreiden. Bij pensionering zorgen we tijdig voor het overdragen van kennis naar collega's.

Prestatie	Reiskostenregeling	Budget
-----------	--------------------	--------

Per 1 januari 2026 implementeren we een structurele reiskostenregeling voor het woon-werkverkeer voor het gemeentelijk personeel, zoals afgesproken in de Cao. Zo blijven een aantrekkelijk werkgever met concurrerende arbeidsvoorwaarden om voldoende en gekwalificeerd personeel te behouden en te werven.

Prestatie	Meester gezelfonds	Budget
-----------	--------------------	--------

€312.000

We continueren het 'meester-gezelfonds' om de tijdelijke dubbele loonsom te dekken voor het vervangen van medewerkers die met pensioen gaan of ingehuurd worden. Zo dragen we zorg voor behoud van kennis en kunde door een gedegen overdracht.

Doelstelling: Solide en betrouwbare bedrijfsvoering	Opgave			
	1	2	3	4
We voeren een solide en betrouwbare bedrijfsvoering, waarmee we voldoen aan wet- en regelgeving.				✓

Prestatie	We zorgen voor een rechtmatig en doelmatig financieel beheer.	Budget
We voeren financieel administratieve processen zorgvuldig uit en zorgen voor goede interne controles op deze processen, waarmee wij voldoen aan de eisen voor een goedkeurende accountantsverklaring		€226.000

Beleidsindicatoren

Nummer	Taakveld		Naam			Toelichting	Bron
1	Bestuur en ondersteuning		Formatie			Fte per 1.000 inwoners	eigen gegevens
Jaar	2026	2025	2024	2023			
Waarde	9,53	9,33	8,61	8,21			

Nummer	Taakveld		Naam			Toelichting	Bron
2	Bestuur en ondersteuning		Bezetting			Fte per 1.000 inwoners	eigen gegevens
Jaar	2026	2025	2024	2023			
Waarde	9,25	8,83	8,24	7,81			

Nummer	Taakveld		Naam			Toelichting	Bron
3	Bestuur en ondersteuning		Apparaatskosten			Kosten per inwoner	eigen begroting
Jaar	2026	2025	2024	2023			
Waarde	881,14	864,74	800,67	722,79			

Nummer	Taakveld		Naam			Toelichting	Bron
4	Bestuur en ondersteuning		Externe inhuur			Kosten inhuur externen als % van totale loonsom + kosten inhuur externen	eigen begroting
Jaar	2026	2025	2024	2023			
Waarde	15,70	15,81	15	11,96			

Nummer	Taakveld		Naam			Toelichting	Bron
5	Bestuur en ondersteuning		Overhead kosten			% van totale lasten	eigen begroting
Jaar	2026	2025	2024	2023			
Waarde	8,85	9,05	8,82	8,01			

Exploitatie

(bedragen x €1.000)

	2025	2026	2027	2028	2029
Lasten	51.665	51.662	49.031	49.460	50.763
Baten	10.702	10.323	9.851	9.951	9.943
Saldo exclusief reserves	-40.963	-41.340	-39.180	-39.509	-40.820
Storting in reserves	2.951	1.881	2.083	1.950	1.304
Putting uit reserves	5.919	3.332	2.203	2.505	3.185
Saldo reserves (taakveld Mutaties reserves)	2.969	1.450	120	555	1.880
Saldo inclusief reserves	-37.994	-39.889	-39.060	-38.954	-38.940

Toelichting verschil saldo inclusief reserves begroting 2026 ten opzichte van begroting 2025

De wijziging van het saldo inclusief reserves met €1.446.000 ten opzichte van 2025 is als volgt te verklaren:

Perspectiefnota 2026-2029

Omschrijving	Verschil begroting 2026 t.ov. begroting 2025	Toelichting
Hogere energiekosten stadhuis	€200.000	In 2024 is het budget voor elektriciteit vanwege sterk gestegen tarieven voor het Stadhuis eenmalig opgehoogd met €140.000 en met €56.000 overschreden. Voor 2025 is de verwachting dat de energiekosten op een vergelijkbaar hoog niveau zullen blijven. Met de actuele tarieven komt het elektriciteitsverbruik van het Stadhuis voor de jaren 2025-2026 naar verwachting circa €200.000 hoger uit dan de begroting. Structurele doorwerking is nog onzeker.
Reiskostenregeling	€617.000	In het najaar 2025 starten de onderhandelingen met de vakbonden en de ondernemingsraad over een nieuwe reiskostenregeling, in aansluiting op de cao. De cao Gemeenten 2025 – 2027 stelt namelijk dat de werkgever met ingang van 1 januari 2026 lokaal een structurele regeling moet vaststellen voor een vergoeding van reiskosten woon-werkverkeer (artikel 3.22 lid 1 cao). De oriënterende gesprekken met de vakbonden en ondernemingsraad laten zien dat wanneer we een aantrekkelijke reiskostenregeling treffen, deze waarschijnlijk ook een vergoeding per kilometer bevat voor lopen en fietsen. De landelijke trend in reiskostenvergoedingen is dat de maximale onbelaste kilometervergoeding voor 2025 is vastgesteld op €0,23 per kilometer. Hiermee zal een structureel budget van ongeveer €1 miljoen per jaar nodig zijn. Hierbij is er rekening mee gehouden dat elke medewerker een vergoeding krijgt voor het woon-werkverkeer, onafhankelijk van welke vervoerssoort wordt gehanteerd. In 2026 is er nog eenmalig budget van €383.000. Dit bedrag komt in mindering van de €1 miljoen structureel.
Organisatie-ontwikkeling uitbreiding management	€308.000	In de organisatie-aanpassing per juni 2025 is vanwege de toegenomen omvang van de organisatie extra formatieruimte opgenomen voor 1 directeur en 1 extra teamleider.
Pilots AI	€50.000	Met de ontwikkelingen van AI richten we ons op het formuleren van beleid, governance en kaders voor AI en algoritmen en zetten we in op experimenteren en leren met AI-toepassingen. Hiervoor hebben we voor 2026 en 2027 een bedrag van €50.000 begroot.

Indexatie

Omschrijving	Verschil begroting 2026 t.ov. begroting 2025	Toelichting
Loonbijstelling	€186.000	Door de indexering van de lonen met 0,84% stijgen de budgetten voor apparaatslasten binnen dit programma.
Prijsbijstelling	€514.000	Door de indexering van de prijzen met 4% stijgen de budgetten voor goederen, diensten en subsidies binnen dit programma.

Overige afwijkingen

Omschrijving	Verschil begroting 2026 t.ov. begroting 2025	Toelichting
Rente omslag	- €80.000	De rekenrente is in de begroting 2026 verlaagd van 1,7% naar 1,4%
Reallocatie loonsombudget voor reorganisatie	€178.000	Reallocatie loonkosten Burgerzaken (78.000) en voormalig personeel (100.000) van programma Burger en Bestuur en Algemene Middelen naar loonkosten management als gevolg van verschuivingen door de gemeentelijke reorganisatie
Reallocatie DOWR-budgetten	€104.000	Verschuiving DOWR- ICT budgetten Inkomen en Jeugd en Onderwijs naar kosten DOWR-Personeels- en salarisadministratie
Eenmalige budgetten in 2026 lager dan in 2025	- €609.000	Incidentele budgetten zijn in 2026 lager dan in 2025 . Dit betreft woon-werkverkeer (-€130.000), meester-gezelfonds (-€443.000) en ICT=projecten (-€36.000). Een deel van deze budgetten is wel overgeheveld naar 2026 en wordt in 2026 dan geput uit de reserve overlopende posten
Overige verschillen	- €22.000	

Taakvelden

(bedragen x €1.000)

Bedrijfsvoering	2025	2026	2027	2028	2029
Ondersteuning organisatie	-40.542	-41.385	-39.225	-39.554	-40.865
Beheer overige gebouwen en gronden	-121	97	97	97	97
Cultuurpres, -prod. en -participatie	-300	-52	-52	-52	-52
Saldo exclusief reserves	-40.963	-41.340	-39.180	-39.509	-40.820

Investerings

(bedragen x €1.000)

	2026	2027	2028	2029
Uitgaven t.l.v. investeringen	2.491	1.660	5.493	3.670
Inkomsten t.g.v. investeringen	131	131	131	131
Saldo	-2.360	-1.529	-5.361	-3.539

Gerelateerde informatie

Documenten

Documentnaam	Bestandsgrootte	Openen
I-Visie DOWR 2022	1,3 Mb	I-visie 2023
i-Visie DOWR 2022 Bijlage 1	4 Kb	I-visie bijlage
Strategisch informatiebeveiligingsbeleid DOWR-gemeenten 2024	0,3 Mb	Strategisch Informatiebeveiligingsbeleid DOWR-gemeenten 2024
Beleidskader privacy en gegevensbescherming 2018	0,6 Mb	Beleidskader privacy en gegevensbescherming
Visie en Ambitie Datagedreven Werken 2021-2025	0,9 Mb	Datagedreven werken
Inkoop- en Aanbestedingsbeleid gemeente Deventer 2019	0,6 Mb	Inkoop- en aanbestedingsbeleid

Algemene dekkingsmiddelen

Omschrijving

De algemene dekkingsmiddelen zijn die inkomsten van gemeente Deventer waar geen directe dienstverlening en/of bestedingsverplichtingen tegen over staat en waarvan de Algemene Uitkering (AU) en de Onroerende zaakbelasting (OZB) de belangrijkste zijn. Het zijn vrij besteedbare middelen die jaarlijks worden ingezet ter dekking van de uitgaven in de diverse programma's. Dekkingsmiddelen die direct verbonden zijn aan taakvelden, zoals de afvalstoffenheffing en het rioolrecht zijn als opbrengst ondergebracht in het betreffende programma. Naast deze algemene dekkingsmiddelen is er ook een aantal lasten en baten, dat daar (nog) buiten valt. Het betreft gereserveerde lasten en baten van algemeen karakter die nog nadere uitwerking behoeven, voordat deze worden toebedeeld aan een programma. Deze worden per onderwerp toegelicht en voor zover relevant toegelicht. Daarnaast betreft het ook de raming onvoorzien en uitgaaf- en inkomstenstelposten die nog niet aan de diverse programma's zijn toegerekend.

De algemene dekkingsmiddelen bestaan uit:

- De algemene uitkering uit het Gemeentefonds;
- De opbrengsten van de lokale heffingen;
- De opbrengst uit deelnemingen (dividend);
- Financiering;
- Onvoorzien en stelposten.

Exploitatie

(bedragen x €1.000)

	2025	2026	2027	2028	2029
Lasten	15.932	12.523	22.120	33.590	45.224
Baten	326.705	345.058	349.487	356.556	368.915
Saldo exclusief reserves	310.773	332.534	327.367	322.966	323.691
Storting in reserves	25.549	8.718	6.282	5.773	5.637
Putting uit reserves	26.333	8.628	2.489	3.044	3.757
Saldo reserves (taakveld Mutaties reserves)	785	-90	-3.793	-2.729	-1.879
Saldo inclusief reserves	311.558	332.444	323.574	320.237	321.812

Algemene dekkingsmiddelen

De belangrijkste dekkingsbron voor de gemeentelijke lasten zijn de zogenaamde algemene dekkingsmiddelen, waarvan de Algemene Uitkering (AU) en de Onroerende zaakbelasting (OZB) de belangrijkste zijn. De dekkingsmiddelen die direct verbonden zijn aan taakvelden, zoals de afvalstoffenheffing en het rioolrecht zijn als opbrengst ondergebracht in het betreffende programma. Naast deze algemene dekkingsmiddelen is er ook een aantal lasten en baten, dat daar (nog) buiten valt. Het betreft gereserveerde lasten en baten van algemeen karakter die nog nadere uitwerking behoeven alvorens te worden toebedeeld aan een programma. Ze worden per onderwerp kort toegelicht, en voor zover relevant daarna gespecificeerd.

Algemene uitkering

Gemeente Deventer ontvangt de algemene uitkering uit het gemeentefonds. Deze uitkering is voor een deel gekoppeld aan de uitgaven van het Rijk. De verdeling van het geld over de gemeenten vindt plaats op basis van verdeelmaatstaven.

Lokale heffingen

Hier wordt een beeld gegeven van de lokale heffingen waarbij er geen relatie ligt tussen de kosten en de opbrengsten. Dit impliceert tevens dat de heffingen op het gebied van parkeren (gedeeltelijk), afvalstoffen- en rioolopbrengsten geen algemeen dekkingsmiddel zijn, maar expliciet worden aangewend voor uitgaven op betreffende terreinen. In de paragraaf lokale lasten wordt aandacht besteed aan onder andere lokale lastendruk, kwijtscheldingsbeleid en dergelijke.

Saldo financieringsfunctie

Het saldo van de financieringsfunctie is een begrip uit het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). Dit begrip kan worden gedefinieerd als het saldo van:

- de betaalde rente (last) over de aangegane langlopende leningen en over de aangetrokken middelen in rekening courant, en
- de ontvangen rente (bate) over de uitzettingen. Onder uitzettingen kunnen worden verstaan deposito's, verstrekte langlopende leningen en beleggingen.

Dividend

De opbrengst uit deelnemingen betreft onder andere de dividenduitkering van de Bank Nederlandse gemeenten.

Calculatieverschillen kostenplaatsen

In een aantal kostenplaatsen wordt in de begroting een voorcalculatorisch tarief gehanteerd. De werkelijke kosten en opbrengsten kunnen hiervan afwijken. Dit komt tot uitdrukking in het calculatieverschil. Daarnaast bevat deze post nog budgetten die niet zijn toe te rekenen aan één taakveld.

Overige algemene dekkingsmiddelen

De post 'overige algemene dekkingsmiddelen' bestaat met name uit de bespaarde rente op de reserve afkopen erfpacht en kosten voormalig personeel.

Uitvoeringskosten lokale heffingen

Uitvoeringskosten lokale heffingen zijn de kosten voor het heffen en invorderen van de belastingen en heffingen. Dit zijn onder andere kosten van het gegevensbeheer, alle correspondentie en andere administratieve handelingen.

Gereserveerde budgetten

Onvoorzien

Dit betreft de algemene raming voor onvoorzien. De bestedingen die ten laste van onvoorzien komen worden verantwoord op de programma's waarop deze betrekking hebben.

Stelposten

Dit betreft diverse lasten en baten die niet direct aan programma's kunnen worden toegerekend.

(bedragen x €1.000)

Algemene dekkingsmiddelen	2026	2027	2028	2029
Algemene uitkering	300.390	307.867	308.464	319.621
Lokale heffingen	35.810	37.150	38.521	39.990
Saldo financieringsfunctie	-1.075	-886	-966	-1.144
Dividend	1.138	1.138	1.138	1.138
Calculatieverschillen	-426	-434	-434	-434
Overige algemene dekkingsmiddelen	2.160	12.200	20.735	30.736
Uitvoeringskosten lokale heffingen	-1.260	-1.260	-1.260	-1.260
Gereserveerd budgetten				
Onvoorzien	-283	-283	-283	-283
Stelposten (lasten)				
Stelpost autonome ontwikkelingen	0	-1.960	-1.470	-1.970
Stelpost lonen en prijzen	-1.195	-8.745	-17.262	-26.170
Stelpost nieuw beleid	0	-34	-313	-352
Stelpost areaal	-438	-784	-1.135	-1.722
Stelpost investeringen	-31	-31	-31	-31
Renovatie De Scheg	-91	-22	-422	-422
Verkenningfase Podiumkunsten onder één dak	-650	-650	-650	-650
Verduurzaming eigen vastgoed	-290	-287	-273	-273
Stelpost bodemsanering	0	112	112	112
Stelpost onderwijshuisvesting	-211	-326	-2.321	-3.685
Technische stelposten	-1.838	-11.905	-20.666	-30.725
Stelposten baten				
Stelpost accres AU	0	-3.300	0	-174

(bedragen x €1.000)

Algemene dekkingsmiddelen	2026	2027	2028	2029
Maatregelen rijk Jeugdzorg	35	-83	-207	-207
Stelpost eigen bijdrage Jeugdzorg	0	0	900	900
Stelpost ruimte onder BCF-plafond	900	0	900	809
Totaal	332.644	327.477	323.076	323.801

Vennootschapsbelasting

Vanaf 1 januari 2016 geldt voor de gemeente Deventer de Wet modernisering vennootschapsbelastingplicht overheidsbedrijven (Wet Vpb).

Voor de vennootschapsbelasting hebben we op dit moment 4 activiteiten:

1. Reclame in de openbare ruimte;
2. Brandstofverkooppunten;
3. Grondbedrijf;
4. Garageparkeren;

De gemeente Deventer heeft met reclame exploitanten contracten afgesloten op basis waarvan de gemeente, delen van de publieke ruimte tegen vergoeding ter beschikking stelt aan de exploitant. De Belastingdienst is van mening dat de gemeente Deventer met de 'reclameactiviteiten in de openbare ruimte' een onderneming drijft en derhalve vennootschapsbelastingplichtig is. De situatie die geldt voor de activiteit 'reclameactiviteiten in de openbare ruimte' komt grotendeels overeen met de activiteit 'verhuur gronden brandstofverkooppunten'. De Belastingdienst is ook hier van mening dat de gemeente Deventer een onderneming drijft en derhalve vennootschapsbelasting is. De gemeente Deventer heeft het pleitbaar standpunt ingenomen dat zij met bovenstaande activiteiten niet door de ondernemingspoort gaat en derhalve niet vennootschapsbelasting is.

In afstemming met de Belastingdienst zijn voor de jaren 2016 tot en met 2025 aan de gemeente Deventer aanslagen opgelegd voor de activiteiten 'reclame in de openbare ruimte' en 'brandstofverkooppunten' om te voorkomen dat extra belastingrente moet worden betaald. De gemeente Deventer is tegen de opgelegde definitieve aanslagen in bezwaar gegaan. Of het pleitbaar standpunt van de gemeente Deventer in dit juridisch traject overeind blijft, hangt af van de Belastingdienst in combinatie met de landelijke fiscaal juridische ontwikkeling. Er lopen op dit moment gerechtelijke procedures om de wet op dit gebied te verduidelijken. In diverse uitspraken van de rechtbank en het gerechtshof wordt geoordeeld dat de gemeenten vennootschapsbelastingplichtig zijn voor de positieve resultaten die met deze activiteiten worden behaald. De Advocaat-Generaal houdt voor een groot deel het oordeel van de Gerechtshoven in stand. Dit is niet in het voordeel van Deventer. Het is afwachten hoe de Hoge Raad hierin staat en of zij het advies van de Advocaat Generaal zal overnemen. De uitkomst van deze procedures is onzeker en wordt nauwlettend gevolgd.

Over het grondbedrijf is de gemeente Deventer met de belastingdienst in gesprek. Op dit moment is het financieel effect hiervan nog niet bekend. Met ingang van 1 januari 2023 is gebleken dat de gemeente Deventer ook met de activiteit 'garageparkeren' een onderneming drijft. Het resultaat 2023 van deze activiteit is in de aangifte Vpb 2023 opgenomen. Op basis van de wetgeving zijn ook alle andere activiteiten van de gemeente Deventer onderzocht of sprake is van het drijven van een onderneming. Op basis van dit onderzoek is de gemeente Deventer van mening dat dit niet het geval is. Dit blijkt uit de aangiften vennootschapsbelasting 2016 tot en met 2023.

Taakvelden

(bedragen x €1.000)

Algemene dekkingsmiddelen	2025	2026	2027	2028	2029
Overige baten en lasten	-9.729	-3.060	-17.154	-22.836	-34.065
OZB woningen	18.006	18.775	19.620	20.418	21.387
(Algemene) uitkeringen Gemeentefonds	287.234	299.511	306.854	306.966	317.663
Treasury	1.293	659	853	751	554
OZB niet-woningen	15.186	15.536	16.030	16.491	16.989
Belastingen Overig	353	353	353	353	353
Mutaties reserves	0	887	937	951	936
Inkomensregelingen	0	1	1	1	1
Grondexploitatie (niet bedr terein)	-44	-45	-45	-45	-45
Wonen en bouwen	-30	-30	-30	-30	-30
Parkeren	-15	-15	-15	-15	-15
Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-30	-30	-30	-30	-30
Vennootschapsbelasting	-1.443	0	0	0	0
Riolering	-7	-8	-8	-8	-8
Saldo exclusief reserves	310.773	332.534	327.367	322.966	323.691

Voorzieningen

(bedragen x €1.000)

	2026	2027	2028	2029
Uitgaven t.l.v. voorzieningen	0	0	0	0
Inkomsten t.g.v. voorzieningen	110	110	110	110
Saldo	110	110	110	110

Gerelateerde informatie

Documenten

Documentnaam	Bestandsgrootte	Openen
Beleidsnota reserves en voorzieningen 2024	1,1 Mb	Beleidsnota reserves en voorzieningen 2024
Kadernota Verbonden partijen 2017	0,1 Mb	Kadernota Verbonden partijen 2017
Treasurystatuut 2021	0,6 Mb	Treasurystatuut 2021
Risicomanagement notitie risiconorm en weerstandsvermogen 2025	1,4 Mb	Risicomanagement notitie risiconorm en weerstandsvermogen
Richtlijn Activeren en afschrijven 2020	1,8 Mb	Richtlijn Activeren en afschrijven 2020
Verlenen van garanties en geldleningen 2020	1,7 Mb	Verlenen van garanties en geldleningen 2020
Financiële verordening 2025	1,0 Mb	Financiële verordening 2025
Verordening onderzoeken doelmatig- en doeltreffendheid 2023	1,4 Mb	Verordening onderzoeken doelmatig- en doeltreffendheid 2023
Verordening controle financiële beheer en organisatie 2023	0,3 Mb	Verordening controle financiële beheer en organisatie 2023

Paragrafen

Bedrijfsvoering

Inzicht

De paragraaf Bedrijfsvoering is ondergebracht bij het programma Bedrijfsvoering ([zie programma Bedrijfsvoering](#)).

Openbaarheidsparagraaf

Samenvatting

- Voor de vierde maal staat de ‘openbaarheidsparagraaf’ in het jaarverslag, voorgeschreven door de Wet open overheid (Woo: artikel 3.5).
- De Woo is op 1 mei 2022 in werking getreden en regelt het recht van burgers op informatie van en over de overheid.
- De wet beoogt overheden transparanter te maken door overheidsinformatie beter vindbaar en digitaal toegankelijker te maken. De Woo vereist dat bestuursorganen verplicht documenten in 15 informatie-categorieën uit eigen beweging openbaar maken. De eerste 5 categorieën (“eerste tranche”) hiervan zijn sinds 1 november 2024 verplicht en de tweede tranche zal aan het eind van 2025 verplicht worden.
- De actieve openbaarmaking onder de Woo wordt in samenhang opgepakt het digitaal toegankelijk maken van alle informatie van de gemeente. Sturing hierop vindt plaats vanuit het team Digitalisering en data. Vanuit dit team wordt ook gewerkt aan het uitvoeren van tientallen andere digitale informatiewetten.
- De incidentele en structurele middelen die het Rijk beschikbaar stelt voor de Woo zijn in de begroting opgenomen.

Beleidskader

De focus van deze openbaarheidsparagraaf is een verantwoording over de activiteiten en processen die lopen of starten ten behoeve van een transparantere gemeente. De Wet open overheid (Woo) is op 1 mei 2022 in werking getreden. De wet regelt het recht op overheidsinformatie voor inwoners vanuit de invalshoek dat transparantie de democratie versterkt. De wet onderschrijft ook een jaarlijkse verantwoording in de vorm van deze openbaarheidsparagraaf in het jaarverslag. De Woo regelt de passieve openbaarmaking van overheidsinformatie in de vorm van Woo-verzoeken die inwoners bij elk bestuursorgaan kan doen. Daarnaast verplicht de Woo deze instanties en bestuursorganen ook tot de zogenaamde actieve openbaarmaking. Deze actieve openbaarmaking houdt in dat alle bestuursorganen de komende twee tot vijf jaar 15 informatie-categorieën openbaar moeten maken.

Wat gaan we doen

Optimalisatie proces

In het afgelopen jaar is het interne behandelproces voor Woo-verzoeken geoptimaliseerd en gestroomlijnd. Er is een uitgebreide handleiding ontwikkeld voor behandelaren en medewerkers zijn getraind om het proces van begin tot eind zorgvuldig te begeleiden. In 2025 zet het Woo-team de ingezette lijn uit 2024 voort en werd verder gebouwd aan een transparant en professioneel Woo-proces binnen de gemeente. Zo zijn formats voor brieven en correspondentie gestandaardiseerd, is een handleiding voor het anonimiseren van documenten ontwikkeld en worden er jurisprudentie-overzichten gemaakt. Tevens wordt blijvend ingezet op het zo snel en nauwkeurig mogelijk beantwoorden van een informatievraag door formele Woo-verzoeken in overleg met de indiener te behandelen als informeel informatieverzoek. Daarnaast is een verkenning gestart naar de inzet van Enterprise Search als hulpmiddel om het zoeken en vinden van documenten in digitale systemen te verbeteren. Ook wordt er blijvend geïnvesteerd in kennisontwikkeling, onder andere via kennissessies voor Woo-behandelaren en trainingen in het gebruik van de anonimiseersoftware Octobox.

Een belangrijk uitgangspunt bij de coördinatie en behandeling van verzoeken, blijft het onderhouden van goed contact met inwoners om de informatievraag beter te begrijpen, een snelle en correctie afhandeling te realiseren en een betere relatie met inwoners te bewerkstelligen. De gemeente Deventer heeft in 2025 actief bijgedragen aan de ontwikkeling van de Samenwerkwijzer van het Adviescollege Openbaarheid en Informatiehuishouding (ACOI). Deze [wijzer](#) biedt een model voor constructieve samenwerking tussen Woo-verzoekers en -behandelaren. Daarbij wordt uitgegaan van gedeelde verantwoordelijkheid van beide partijen voor een geslaagde afhandeling van verzoeken.

Openbaarmaking op verzoek (passief)

De verzoeken onder de Woo kennen een wettelijke afhandelingstermijn van maximaal 28 dagen. Bij omvangrijke of gecompliceerde verzoeken is een verlenging mogelijk naar in totaal 42 dagen. In het rapport 'Schildpaddensoep' van de Open State Foundation en Instituut Maatschappelijke Innovatie (IMI) bleek dat de gemiddelde afhandelingstermijn van verzoeken in 2024 bij de Rijksoverheid 188 dagen was. In vergelijking met 2023 was dit 176 dagen. Bij slechts 17% van de verzoeken werd er binnen de beslistermijn besloten. In Deventer lag de gemiddelde afhandelingstijd van verzoeken tot en met juni 2025, inclusief complexe en omvangrijke verzoeken, op 46 dagen. Indien bleek dat er voor een verzoek meer tijd nodig was, is er vrijwel in alle gevallen contact opgenomen met de verzoeker.

	2021	2022	2023	2024	2025 (tm juni)
Aantal ontvangen Woo-verzoeken	116	61	72	62	34
Behandeling binnen beslistermijn (in %)	Onbekend	onbekend	40%	55%	50%
Aantal verzoeken waarbij contact is gelegd met indiener (in %)	Onbekend	onbekend	66%	82%	100%

Tot en met juni 2025 zijn er 34 verzoeken ontvangen onder de Wet open overheid. Hiervan zijn er 26 afgehandeld en 8 lopend. Van de 26 afgehandelde verzoeken zijn er 6 als Woo-verzoek behandeld, 1 als AVG-verzoek en 17 als gewoon informatieverzoek. Laatstgenoemde waren over het algemeen verzoeken waar om kleine hoeveelheden informatie werd gevraagd of waar een andere oplossing soms beter paste dan een formeel informatieverzoek onder de Woo. Zo werd ingezet op goed contact tussen behandelaar en indiener, kreeg de indiener sneller de gevraagde informatie en hoefde de gemeente geen formele correspondentie te voeren. Deze gewone informatieverzoeken werden gemiddeld binnen 25 dagen behandeld.

Openbaar maken uit eigen beweging (actief)

Er zijn in totaal 17 informatie-categorieën die de Woo aan bestuursorganen verplicht voorschrijft om uit eigen beweging openbaar te maken. Gemeentes moeten aan 15 van deze categorieën voldoen. Deventer voldoet aan de eerste tranche die eind 2024 is ingegaan. Op de landelijke [Woo-index](#) is alle informatie gecentraliseerd te vinden. De tweede tranche van verplichte openbaarmaking staat gepland voor het eerste kwartaal van 2026. Binnen deze tranche vallen onder andere de categorieën 'jaarplannen en -verslagen' en 'raadsstukken'. Beide categorieën worden door gemeente Deventer al sinds jaren openbaar gemaakt. Toch willen we de manier van openbaar maken verbeteren door informatie beter vindbaar en toegankelijk te maken.

In 2025 zijn daarom verdere stappen gemaakt voor het aanschaffen van publicatiesoftware, werd er gewerkt aan een gemeente brede visie op transparantie en is er een plan van aanpak gemaakt voor het ontwerpen van interne werkprocessen om de actieve openbaarmaking uit te voeren. Het doel is om aan het einde van 2025 de aanschaf van publicatiesoftware, die tegelijkertijd toegankelijke en vindbare informatie kan publiceren, rond te hebben en een begin te maken met het publiceren van nieuwe categorieën van informatie. Ook gaan we verder werken aan een visie op transparantie: aan welke informatie is er behoefte? En hoe zorgen we dat inwoners deze informatie kunnen vinden, begrijpen en zelf verder kunnen verwerken?

Informatie: verwerken, archiveren en openbaar maken

Een gemeente waar informatiebeheer op orde is, weet waar documenten volgens de definitie uit de Woo (art. 2.1 en 2.2) te vinden zijn. De hoeveelheid informatie blijft echter groeien en wordt tegelijkertijd ook nog complexer: denk bijvoorbeeld aan verschillende vormen van digitale informatie die tegenwoordig verwerkt worden zoals video's of datasets gecreëerd met behulp van kunstmatige intelligentie. Daaromheen ontstaat een zich telkens uitbreidend stelsel van digitale informatie wetten. Sinds juni 2025 is het team Digitalisering en data, onder leiding van de Chief Information Officer, van start gegaan waar kennis en capaciteit voor het uitvoeren van een verantwoorde en duurzame digitalisering van de gemeente samenkomt. Dit team draagt verantwoordelijkheid voor visie, kaderstelling, strategie en sturing op het gebied van digitalisering en informatie. Naast de beleidsadviseur Digitale toegankelijkheid, transparantie en ethiek (verantwoordelijke voor implementatie van de Wet open overheid) zijn binnen dit team specialisten en adviseurs op het gebied van informatiemanagement, architectuur, informatiebeheer, privacy en informatiebeveiliging te vinden.

Financiën

(bedragen x €1)

Wet open overheid	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Structureel	104.854	130.940	160.726	184.340	188.375	188.375
Incidenteel	100.190	103.451	109.066	110.718	0	0
Totaal	205.044	234.391	269.792	295.058	188.375	188.375
Overgeheveld	60.986	162.442	155.487			
Gerealiseerd	-103.588	-241.346				
Overgeheveld	-162.442	- 155.996				
Totaal	0	0	425.279	295.058	188.375	188.375

Het Rijk heeft voor de actieve openbaarmaking voor de periode 2021-2027 incidentele en structurele middelen gereserveerd. Voor de implementatie van de Woo is uit het incidentele budget voor de onder andere een kwartiermaker Wet open overheid aangesteld. De kwartiermaker is ook contactpersoon (gefinancierd uit de structurele middelen) voor de Woo. Daarnaast is dit budget gereserveerd voor diverse andere kosten:

ICT-kosten

Anonimiseringssoftware (Octobox)
Publicatieplatform

Personeelskosten incidenteel/structureel

Woo-medewerkers (3 fte)
Externe juridische ondersteuning
Functioneel beheer
Werkzaamheden informatiebeheer

Opleidingskosten

Training Wet open overheid
Informatiehuishouding op orde
Training Octobox

Lokale heffingen

Inzicht

De paragraaf lokale heffingen geeft inzicht in het beleid ten aanzien van de lokale heffingen (inclusief kwijtscheldingsbeleid), de lokale lastendruk en de geraamde inkomsten van de diverse heffingen. Daarnaast geeft de paragraaf inzicht in de kostendekkendheid van de heffingen en de producten die samenhangen met de heffingen. In deze paragraaf is een overzicht van baten en lasten voor de heffingen opgenomen waarbij er sprake is van het verhalen van kosten. Voor de heffingen die hoogstens kostendekkend mogen zijn moet inzichtelijk worden gemaakt dat de geraamde baten de ter zake geraamde lasten niet worden overschreden.

Actuele ontwikkelingen

De Omgevingswet en Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb)

Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet per 1 januari 2024 en de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) per 1 juli 2024 is er veel veranderd. Het principe van legesheffing en de wettelijke grondslag voor het heffen van leges zijn niet veranderd, maar de taak van de gemeente is wel veranderd. Het vergunningstraject en het bouwproces verlopen anders. De consequenties voor de inrichting van de organisatie, de gemeentelijke processen en de bijbehorende financiën zijn daarbij afhankelijk van de lokale ambities, beleidsinvulling en inrichtingskeuzes. De legesverordeningen worden hierop aangepast.

Wijzigingen

Met ingang van 2026 zijn onderstaande zaken nieuw of gewijzigd:

- Het algemene uitgangspunt is dat voor alle tarieven een gelijke maximale toegestane stijging wordt bepaald. Dit betekent voor 2026 dat de tarieven stijgen met 2,4% ten opzichte van 2025;
- Dit betreft een gemiddelde van prijs (+4%) -en looncompensatie (+0,89%)
- Het algemene uitgangspunt van de toegestane stijging kent een aantal uitzonderingen, waaronder de stijging van de OZB. In de Voorjaarsnota 2024 is opgenomen dat in 2025 de OZB-opbrengst eenmalig werd verhoogd met 6% i.p.v. 3%. Vanaf 2026 hanteren wij weer de gebruikelijke 3% stijging.

Conclusies

- De lastendruk voor inwoners met een huurwoning stijgt met €26,06 tot €509 (2025: €482,94). Dit is een stijging van gemiddeld 5,4%. Deze inwoners betalen alleen afvalstoffenheffing en rioolheffing;
- De lastendruk voor inwoners met een koopwoning stijgt met €38,27 naar €910,41 (2025: €872,14). Dit is een stijging van gemiddeld 4,4%;
- De (begrote) kwijtscheldingen komen naar verwachting uit op €1.275.000 (2025: €1.399.000);
- Het tarief voor de rioolheffing stijgt met 4,67% (2025: stijging 3,2%);
- Het tarief voor de afvalstoffenheffing stijgt gemiddeld met 5,9% (2025: 9,5%);
- De lasten voor de OZB-woningen (gemiddeld waarde 392.000) stijgen gemiddeld met 3,1% (2025: 6%), de opbrengsten OZB stijgen met 3% (2025: 6%).

Bij leges en heffingen mogen de begrote opbrengsten niet meer bedragen dan 100% van de begrote kosten. Bij belastingen is er geen relatie tussen opbrengsten en kosten. In onderstaande tabel is de kostendeckendheid per onderdeel opgenomen.

Soort leges/heffing	Kostendeckendheid
Afvalstoffenheffing	90%
Rioolheffing	100%
Havengelden	64%
Lijkbezorgingsrechten	34%
Leges titel 1	78%
Leges titel 2	98%
Leges titel 3	20%

Beleidsuitgangspunten

De lokale heffingen zijn onder te verdelen in twee categorieën:

- belastingen;
- rechten;
- retributies.

De algemene belastingen komen ten goede aan algemene middelen van de gemeente. Dit betekent dat de opbrengsten niet gelabeld zijn maar voor alle gemeentelijke taken en voorzieningen kunnen worden ingezet. De gemeenteraad bepaalt waarvoor. De wettelijke bepaling van 100% kostendekking is niet van toepassing. Onder de algemene belastingen vallen bijvoorbeeld de onroerendezaakbelastingen, parkeerbelasting en de toeristenbelasting.

Rechten zijn belastingen waarvan de opbrengsten zijn bestemd voor specifieke taken of voorzieningen met een duidelijk algemeen belang. Tegenover de heffing van de inwoners staat een tegenprestatie. Rechten zijn in feite bestemmingsheffingen. Voorbeelden hiervan zijn de rioolheffing, lijkbezorgingsrechten en de afvalstoffenheffing. Voor bestemmingsbelastingen geldt dat de gemeente niet meer mag heffen dan de kosten die zij voor de betreffende taak of voorziening maakt.

Retributies worden geheven van personen aan wie de gemeente een specifieke dienst verleent die voor die persoon een individueel voordeel oplevert. De belangrijkste retributies zijn de leges: vergoedingen voor een bij de gemeente aangevraagde dienst als het aanvragen van een paspoort of een vergunning. Net als bij bestemmingsbelastingen mogen de retributies niet meer dan kostendekkend zijn.

Met betrekking tot de belastingen en rechten zijn de beleidsuitgangspunten verschillend. Het beleid voor de lokale heffingen is opgenomen in:

- landelijke wet- en regelgeving;
- de diverse belastingverordeningen en -regelingen.

Het beleidskader voor de lokale heffingen is de belastingverordening 2026 en de legesverordening 2026 die door uw raad gelijktijdig met de begroting 2026 wordt vastgesteld. De nota bevat een overzicht van de tarieven die door de gemeente Deventer worden gehanteerd.

Het algemene uitgangspunt is dat voor alle tarieven een gelijke maximale toegestane stijging wordt bepaald. Dit betekent voor 2026 dat de tarieven stijgen met 2,4% ten opzichte van 2025. Dit betreft een gemiddelde van prijs (+4%) -en looncompensatie (+0,89%).

Op het algemene uitgangspunt van de toegestane stijging is een aantal uitzonderingen van toepassing, te weten:

- Ozb/rzb tarieven;
- Reisdocumenten en rijbewijs;
- Rioolheffing;
- Leges planologische procedures;
- Bouwleges;
- Parkeertarieven;
- Afvalstoffenheffing.

Indien de aanpassing van de tarieven op enigerlei wijze leidt tot knelpunten in de relatie tussen de hoogte van het tarief en de eis van kostendekkendheid van het product (al dan niet 100%) dan wordt dit gemeld.

Beleidsuitgangspunt gemeentelijke belastingen

Bij de belastingen staat de budgettaire functie voorop. Uitgangspunt is dat de gemiddelde waarde schommelingen worden geneutraliseerd in de tarieven.

De stijging van de OZB-/RZB-opbrengsten is bepaald op jaarlijks 3% (exclusief de groei van het bestand).

Beleidsuitgangspunt rechten

Door het karakter van de rechten als bestemmingsheffing is er een duidelijke relatie tussen de opbrengst van de rechten en de kosten van de door de gemeente te leveren tegenprestatie. Beleidsuitgangspunt is om die reden de kostendekkendheid van de betrokken tegenprestatie c.q. het overheidsproduct.

De kostendekkendheid bepaalt in principe het in rekening te brengen tarief. Binnen strikte regels mag binnen de leges de meeropbrengst van de ene heffing worden gebruikt voor de dekking van andere kosten. Voorwaarden zijn dat we rekening houden met aspecten zoals het verbod op willekeur, het evenredigheidsbeginsel, het gelijkheidsbeginsel en de Europese Dienstenrichtlijn.

Het beleid is dat tarieven zoveel mogelijk kostendekkend zijn. In een aantal gevallen is dat structureel niet mogelijk. De infrastructurele kosten van bruggen en kades zijn bijvoorbeeld zo hoog dat het niet haalbaar is de kosten in zijn geheel te verhalen op de gebruikers van de haven.

Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden en zijn er nieuwe en gewijzigde activiteiten voor de fysieke leefomgeving ontstaan. De dienstverlening voor de fysieke leefomgeving en omgevingsvergunning is verbreed door de bredere reikwijdte van de Omgevingswet.

Kwijtscheldingsbeleid

Voor mensen met de laagste inkomens bestaat de mogelijkheid van een gehele of gedeeltelijke kwijtschelding van de geheven belasting. Het kwijtscheldingsbeleid is vastgelegd in de Leidraad invordering. De hierin gestelde criteria zijn afgeleid van de regelgeving van het Rijk. Kwijtschelding is mogelijk voor afvalstoffenheffing en rioolheffing. Voor 2026 verwachten wij 3.300 aanvragen (2025: 3.038).

Op basis van deze aanname is een bedrag van €1.275.000 opgenomen (2024: €1.275.000). Deze bedragen zijn gelijk aan de actuele begroting 2025. (bedragen x €1)

Belasting/heffing	Kwijtschelding 2025	Kwijtschelding 2026
Afvalstoffenheffing	775.000	775.000
Rioolheffing	500.000	500.000

Woonlasten

De gezamenlijke kosten voor OZB, afvalstoffenheffing en rioolheffing vormen de woonlasten. De woonlasten worden bepaald aan de hand van de waarde van een woning en het type gebruiker.

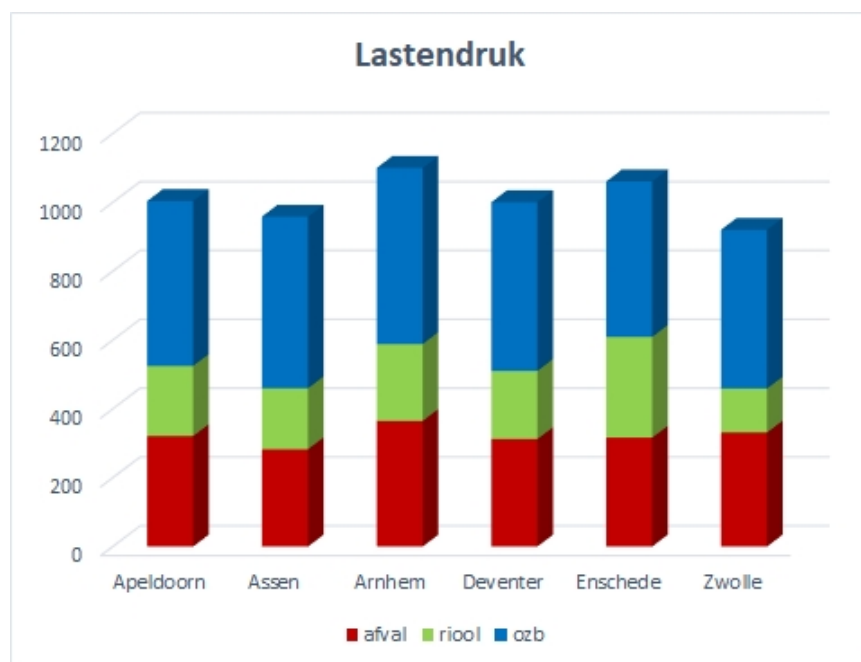
De tariefaanpassingen 2026 leiden voor wat betreft de belangrijkste belastingen tot het volgende beeld van de woonlasten van een gemiddeld huishouden: (bedragen x €1)

Belasting/heffing	Bedrag 2025	Bedrag 2026
Afvalstoffenheffing ¹	285,18	302,00
Rioolheffing	197,76	207,00
Woonlasten gebruiker (sub-totaal)	482,94	509,00
OZB woning ²	389,20	401,41
Woonlasten gebruiker/eigenaar (totaal)	872,14	910,41

¹) Dit betreft het tarief voor de 'modelaanslag' van het basistarief met het gemiddeld aantal (6) ledigingen. Per huishouden kan het tarief verschillen, afhankelijk van het aantal aanbiedingen per jaar. Na afloop van het jaar worden de daadwerkelijke ledigingen opgelegd. Hoe minder afval, hoe lager de aanslag.

²) Dit betreft de OZB-lasten berekend op basis van de gemiddelde woningwaarde in 2025/2026.

Lastendruk meerpersoonshuishoudens eigenaar en bewoner (2025 Coelo)

Nadere toelichting belastingen

Onroerende- en roerende zaakbelastingen

De gemiddelde waardestijging van woningen bedraagt circa 12%, de gemiddelde waardestijging van niet-woningen bedraagt circa 2,2%. Voor elke individueel object is de waardeontwikkeling anders, waarbij er aanzienlijke verschillen op kunnen treden ten opzichte van waarde-faststelling van een voorgaande waardepeildatum.

De opbrengst OZB wordt verhoogd met 3%. De opbrengsten voor 2026 worden geraamd op:
(bedragen x €1)

Belasting 2026	Opbrengst 2025	Opbrengst 2026
OZB-opbrengst	33.854.000	35.580.000
RZB-opbrengst	11.600	12.000

Parkeerbelastingen

Conform het Meerjaren Perspectief Parkeren (MPP) en de begrotingsrichtlijnen 2026 worden de parkeertarieven geïndexeerd. De raad heeft bij de begrotingsbehandeling 2024 verzocht om in positie te worden gebracht om tariefstructuur, -indexatie en/of de afdracht naar de algemene middelen aan te kunnen passen, met name op de indexering van de parkeertarieven. Op basis van de gegevens van het Centraal Planbureau (peildatum februari 2025) is het tarief voor 2025 voor Parkeren vastgesteld bij het MPP2025.

Op basis hiervan stijgen de tarieven met 3% (gemiddelde loon- en prijsstijging). De aanvullende verhoging van 0,7% in de periode 2020 - 2025 waartoe in de voorjaarsnota 2019 is besloten, wordt vanaf 2026 niet langer toegevoegd.

De totale begrote parkeeropbrengst voor 2026 is geraamd op €6.110.000 (2025: €6.249.000).
(bedragen x €1)

Belasting 2026	Opbrengst 2025	Opbrengst 2026
Parkeerbelasting	6.249.000	6.110.000

Precario

Deze belastingen worden geheven voor het hebben van voorwerpen onder of boven, voor openbaar gebruik bestemde, gemeentegrond, maar ook voor de vergunning voor ingebruikname van gemeentelijke gronden. Onder de precariobelasting vallen ook de marktgelden. De gemeente Deventer heft haar gelden op basis van een marktprecario verordening. Een berekening kostendekkendheid is hiervoor niet benodigd.

Op basis van het Raadsbesluit van 16 december 1998 (nummer 98.19993) komt een deel van het precario ten goede aan het ondernemersfonds Deventer binnenstad. De gebiedskaart is vervangen, aangezien we geen midden tarief meer kennen, alleen een hoog en laag tarief.

In 2026 bedragen de verwachte precario (inclusief marktgelden) opbrengsten €482.000 (2025: €471.000).
(bedragen x €1)

Belasting 2026	Opbrengst 2025	Opbrengst 2026
Precario-opbrengsten inclusief marktgelden	471.000	482.000
Waarvan marktgelden	256.000	262.000

Toeristenbelasting

Jaarlijks worden alle aanbieders van overnachtingslocaties uitgenodigd tot het doen van de aangifte toeristenbelasting. Hiertoe worden de aanbieders aangeschreven met uitleg over de heffing en afdracht van toeristenbelasting en ontvangen de aanbieders een aangifteformulier. De heffing wordt opgelegd na het lopende belasting jaar. De toeristenbelasting 2026 betreft de opbrengst van de overnachtingen uit 2025. Begin 2026 worden de aangiften door de ondernemers doorgegeven. Op basis van het daadwerkelijk aantal overnachtingen 2025 wordt de belasting opgelegd. De aanslag wordt tevens verzonden aan aanbieders van B&B en Airbnb.

(bedragen x €1)

Belasting 2026	Opbrengst 2025	Opbrengst 2026
Toeristenbelasting	463.000	474.000

Afvalstoffenheffing

De afvalstoffenheffing is een bestemmingsheffing en valt voor de lokale heffingen onder de belastingen. De afvalstoffenheffing mag maximaal kostendekkend zijn. Eventuele voor- of nadelen worden verrekend met de reserve tarieven huishoudelijk afval. De afvalstoffenheffing is verschuldigd voor het gebruik van een perceel waar de gemeente een inzamelplicht heeft voor de huishoudelijke afvalstoffen. De inwoners van Deventer zetten verder in op het recyclen van grondstoffen met behulp van de aanwezige voorzieningen.

In 2026 blijven de oorspronkelijke beleidsuitgangspunten van Diftar onverkort van toepassing:

- er geldt een 0-tarief voor GFT en PMD;
- de tarieven zijn maximaal 100% kostendekkend;
- er geldt een vast tarief per huishouden en een variabel tarief voor restafval, afhankelijk van het aanbodvolume;
- de literprijs is voor elke container gelijk. Het variabele tarief varieert recht evenredig met het aantal beschikbare liters van de ondergrondse containers (25 en 50 liter) en containers (140 en 240 liter);
- de tariefopbouw is zodanig dat geen enkel containervolume benadeeld of bevoordeeld wordt;
- voor een 240 liter container of een extra tweede container (ongeacht volume) geldt een toeslag van €36;
- het uitgangspunt blijft dat een huishouden gemiddeld 6 keer per jaar de restafvalcontainer (140 liter) aanbiedt.

De tarieven die volgen uit de beleidsuitgangspunten worden opgenomen in de belastingverordening 2026.
(bedragen x €1)

Belasting 2026	Opbrengst 2025	Opbrengst 2026
Afvalstoffenheffing	14.482.000	15.480.000
Toelichting		x €1.000
Lasten taakveld	-15.108	-15.855
Inkomsten taakveld	822	743
Netto lasten taakveld	-14.286	-15.112
Toe te rekenen lasten:		
Overhead incl. (omslag)rente	-868	-794
BTW	-1.231	-1.231
Totale lasten (100%)	-16.385	-17.137
Opbrengst heffingen	14.482	15.480
Dekking	88%	90%

Rioolheffing

De uitgangspunten voor de rioolheffing zijn beschreven in het Gemeentelijk rioleringsprogramma 2022-2026 (GRP) zoals dat in januari 2022 door de raad is vastgesteld.

De rioolheffing is bedoeld als dekking voor de kosten van aanleg, onderhoud en exploitatie van de gemeentelijke voorzieningen bedoeld voor inzameling en transport van afval- en hemelwater. Ook de negatieve gevolgen van grondwateroverlast worden beperkt met de inkomsten uit de rioolheffing. De opgave in het klimaatadaptief maken van de stad speelt een steeds grotere rol.

In het GRP is aangegeven dat het tarief de komende jaren stabiel blijft en alleen wordt gecorrigeerd voor indexering en door areaalaccres. Het areaalaccres houdt min of meer gelijke tred met de toename van het aantal percelen dat wordt aangeslagen voor de rioolheffing en heeft dus een beperkte invloed op de ontwikkeling van het tarief. Uitgangspunt bij de rioolheffing is 100% kostendekking. Eventuele tekorten of overschotten worden verrekend met de daarvoor gevormde voorziening. Door investering in maatregelen voor klimaatadaptatie klopt bovenstaand niet meer helemaal. In het MJOP worden deze maatregelen geprogrammeerd. De kapitaallast die hieruit ontstaat leidt tot verhoging van de heffing.

De volgende zaken werken door in de tariefstelling voor 2026:

- De prijs- en loonindexering op de lasten is toegepast zoals aangegeven in de begrotingsrichtlijnen. Dit levert een toename van de lasten op met €209.000 (2025: €200.500);
- De renteomslag over de investeringen is gedaald naar 1,4% (2025: 1,7%);
- Het aantal huishoudens dat wordt aangeslagen is met 463 toegenomen (2025: 1396);
- Het areaalaccres is bepaald op €72.700 (2025: €68.300);
- Kapitaallasten door Nieuwe investeringen uit MJOP stijgen met €266.500.

De subsidieregeling voor afkoppelen van particulier dakoppervlakte wordt via de exploitatie van riolering en waterhuishouding gedekt. Hiervoor is dekking aanwezig van €50.000 per jaar. Vooralsnog wordt dit bedrag op begrotingsbasis gehandhaafd. Mocht er meer beroep op deze regeling worden gedaan waardoor een jaarrekeningtekort ontstaat dan kan dat tekort worden gedekt door te beschikken over de voorziening riolering.

Door de VNG is in september 2021 een nieuwe modelverordening Riool- en waterzorgheffing gepubliceerd. Deze biedt meer mogelijkheden voor de gemeente om te heffen voor haar gemeentelijke waterzorgplichten. Omdat de taken veel breder zijn dan de naam "Verordening Rioolheffing" doet vermoeden, wordt de naam van deze heffing aangepast in "Verordening riool- en waterzorgheffing". De komende tijd wordt dit nader uitgewerkt, een voorstel tot aanpassing van de gemeentelijke verordening worden voorbereid en zal aan de raad worden aangeboden. "Bij het raadsvoorstel voor een aangepaste rioolheffing worden meerdere scenario's gepresenteerd waarbij varianten worden uitgewerkt om de heffing te bestemmen voor de realisatie van duurzaamheidsdoelen en de dekking van de extra kosten als gevolg van klimaatverandering (wateroverlast en verdroging)."

Toelichting rioolheffing 2026 en begrotingsramingen

Om het basistarief te kunnen bepalen is een aantal elementen van belang. Uitgangspunt is de kosten in de primaire begroting. Hierop dienen die elementen in mindering te worden gebracht die niet (deels) via het basistarief worden gegenereerd.

(bedragen x €1)

Geraamde kosten	9.261.000
Overhead	600.000
BTW kosten	558.000
Te dekken kosten	10.419.000

Ter bepaling van het bedrag dat via het basistarief dient te worden gegenereerd worden de volgende kostenelementen in mindering gebracht:

(bedragen x €1)

Nieuwe rioolaansluitingen	100.000
Tariefdifferentiatie	190.000
Kwijtscheldingen	500.000
Te dekken kosten via het basistarief rioolheffing	9.629.000

Het geraamde aantal te belasten aansluitingen, gecorrigeerd voor wat betreft tarievendifferentiatie, ontheffingen en kwijtscheldingen bedraagt €46.489 (2025: €46.026). Dat is een toename met 463 ten opzichte van 2025. Om de kosten te kunnen dekken is een basistarief van €206,97 (2025: €197,76) noodzakelijk.

De specificatie van de totale baten is:

(bedragen x €1)

Basistarief rioolheffing	9.629.000
Opbrengsten tariefdifferentiatie	190.000
Opbrengsten nieuwe rioolaansluitingen	100.000
Kwijtscheldingen	500.000
Totaal	10.419.000

In verband met de technische eis dat het tarief deelbaar dient te zijn door 12 wordt voorgesteld het tarief vast te stellen op €207,00. Het tarief stijgt daarmee met €9,24 ten opzichte van 2025. Dat is een stijging van 4,7% (2025: 3,2%).
(bedragen x €1)

Belasting 2025	Opbrengst 2025	Opbrengst 2026
Rioolheffing	10.012.000	10.419.000
Toelichting		
		x €1.000
Lasten taakveld	-8.859.000	-9.261.000
Inkomsten taakveld		
Netto lasten taakveld	-8.859.000	-9.261.000
Toe te rekenen lasten:		
Overhead incl. (omslag)rente	-595.000	-600.000
BTW	-558.000	-558.000
Totale lasten (100%)	-10.012.000	-10.419.000
Opbrengst heffingen	10.012.000	10.419.000
Dekking	100%	100%

Havengelden

Het haven- en opslaggeld wordt geheven voor het gebruik van gemeentelijk vaarwater, van gemeentelijke sluis, kaden en loswallen en van andere werken en terreinen door de gemeente ten behoeve van de scheepvaart gemaakt of ter beschikking gesteld. De exploitatie van de haven is niet kostendekkend.

Voor 2026 zijn de tarieven geïndexeerd met de reguliere indexatie.
(bedragen x €1)

Recht 2026	Opbrengst 2025	Opbrengst 2026
Haven- en opslaggeld	312.000	319.000
Toelichting		
	In €	In €
Lasten taakvelden) inclusief (omslag)rente	-364.000	- 378.000
Inkomsten taakvelden) exclusief heffingen	25.000	25.000

Netto lasten taakveld	-339.000	- 353.000
Toe te rekenen lasten:		
Overhead incl. (omslag)rente	-127.000	- 132.000
BTW	0	0
Totale lasten (100%)	-466.000	-485.000
Opbrengst heffingen	312.000	319.000
Dekking	68%	64%

Lijkbezorgingsrechten

De lijkbezorgingsrechten hebben het karakter van een bestemmingsheffing. Hierdoor is er een relatie tussen de opbrengst van de rechten enerzijds en de kosten van de door de gemeente te leveren dienst of tegenprestatie anderzijds. De tarieven in de verordening (als geheel) mogen maximaal 100% kostendekkend zijn. De mate van kostendekking vloeit voort uit de lasten en de totale opbrengsten uit het in rekening gebrachte tarief.

Kostendekkendheid:

Het algemene beleid is de tarieven zoveel mogelijk kostendekkend te laten zijn. Voor het beheer van de begraafplaatsen is dit al sinds jaren niet mogelijk. De kostendekkendheid van de tarieven van de gemeentelijke begraafplaatsen bedraagt voor 2026 34% (2025: 39%) en wordt onder meer beïnvloed door het feit dat de begraafplaats Roeterdsweg, gelet op de in het verleden uitgegeven eeuwigdurende grafrechten, niet kan worden gesloten maar wel moet worden onderhouden.

(bedragen x €1)

Recht 2026	Opbrengst 2025	Opbrengst 2026
Begraafrechten	187.000	191.000

Toelichting	In €	In €
Lasten taakvelden) inclusief (omslag)rente	-429.000	-499.600
Inkomsten taakvelden) exclusief heffingen		
Netto lasten taakveld	-429.000	-499.600
Toe te rekenen lasten:		
Overhead incl. (omslag)rente	-54.500	-55.000

Toelichting	In €	In €
BTW	0	
Totale lasten (100%)	-483.500	-554.600
Opbrengst heffingen	187.000	191.000
Dekking	39%	34%

Nadere toelichting rechten

Kostendekkendheid leges en tarieven uit legesverordening.

De mogelijkheid tot het heffen van leges is geregeld in artikel 229, lid 1, b van de Gemeentewet. De gemeente levert op aanvraag van de individuele burgers een uiteenlopend pakket aan diensten. Door het heffen van leges worden de kosten die hiervoor worden gemaakt verhaald op de burger die de dienst afneemt. Voorbeelden zijn het verstrekken van een paspoort of het verlenen van een vergunning. Degene die de dienst aanvraagt betaalt ook de leges. De heffingsmaatstaf is zeer divers en wordt vermeld in de tarieventabel die hoort bij de legesverordening.

De opbouw van de legesverordening is als volgt:

- Leges titel 1, Algemene dienstverlening
- Leges titel 2, Dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving/omgevingsvergunning (Wabo)
- Leges titel 3, Dienstverlening vallend onder de Europese dienstenrichtlijn

Leges titel 1, Algemene dienstverlening

De leges in titel 1 bestaan voor het overgrote deel uit leges voor reisdocumenten, rijbewijzen, burgerlijke stand, afschriften uit de basisregistratie personen (BRP) en naturalisatie. De leges voor een deel van deze producten en diensten worden door het rijk vastgesteld.

Voor een aantal tarieven binnen titel 1 geldt dat deze door het rijk zijn gemaximeerd: paspoorten, rijbewijzen, kansspelen en wet bescherming persoonsgegevens. (bedragen x €1.000)

Leges	Lasten taakveld	Overhead	BCF BTW	Andere inkomsten	Leges	Totale baten	Kosten dekkendheid
Burgerlijke stand	205	97			185	185	61%
Reisdocumenten	897	668			1.326	1.326	85%
Rijbewijzen	262	195			330	330	72%
Verstrekking uit BRP	90	67			177	177	113%
Overige publiekszaken	14	10			39	39	163%
Leegstandwet	21	17			3	3	8%
Kansspelen	4	3			4	4	57%
Telecommunicatie	252	159			285	285	69%
Verkeer en vervoer	31	23			14	14	26%
Totaal	1.776	1.239			2.363	2.363	78%

Leges titel 2, Dienstverlening en besluiten vallend onder de Omgevingswet

Er is ten aanzien van de Omgevingsvergunningen evenwicht in de opbrengsten van de leges en de hiervoor te verrichten werkzaamheden.

De prognose van de opbrengsten 2026 is daarmee in verhouding met de lasten. Dit is in lijn met de wens van de gemeenteraad om richting de 100% van de wettelijk toegestane kosten via de leges door te berekenen. De VNG heeft een modelverordening opgesteld welke als leidraad is gebruikt.

Opgemerkt dient te worden dat voor de opbrengstraming er ieder jaar onzekerheden spelen qua hoeveelheden bouwaanvragen die per jaar kunnen leiden tot forse fluctuaties in kosten of opbrengsten. Dat wordt onder andere veroorzaakt door economische ontwikkelingen, stikstofproblematiek en stijgende kosten.

(bedragen x €1.000)

Leges	Lasten taakveld	Overhead	BCF BTW	Leges (baten)	Kosten dekkendheid
Bouwvergunningen	2.434	1.240		4.243	115%
Planologisch	241	162		165	41%
Monumenten	196	119		17	5%
Kappen	48	32		36	45%
Uitweg	2	2		6	147%
Overig	105	17		29	24%
Totaal	3.026	1.572	0	4.496	98%

Leges titel 3, Dienstverlening vallend onder de Europese dienstenrichtlijn

Net als de landelijke trend zien we dat het aantal evenementen niet verder groeit. Voor de horeca zijn er momenteel geen bijzondere omstandigheden waarbij verwacht wordt dat er een groei van het aantal vergunningaanvragen wordt voorzien. Daarmee is de verwachting dat het aantal vergunningaanvragen voor APV en Bijzondere wetten in 2026 ongeveer vergelijkbaar is met 2025. De kostendeckendheid van de vergunningverlening bedraagt 20%.

Leges	Lasten taakveld	Overhead	BCF BTW	Andere inkomsten	Leges	Totale baten	Kosten dekkendheid
Horeca	187.200	126.300			104.000	104.000	33%
Evenementen, markten	265.150	163.700			64.800	64.800	15%
Prostitutie	2.640	1.780			3.800	3.800	86%
Huisvestingwet	126.900	85.600			22.425	22.425	11%
Winkeltijdenwet	104	70			50	50	29%
Totaal	581.994	377.450	0	0	195.075	195.075	20%

Financiering

Samenvatting

Deze paragraaf bevat de beleidsvoornemens ten aanzien van het risicobeheer van de financieringsportefeuille en geeft inzicht in de rentelasten, het renteresultaat, de wijze waarop rente aan investeringen, grondexploitaties en taakvelden wordt toegerekend en de financieringsbehoefte.

Uitgangspunt is het Treasurystatuut waardoor risico's worden beperkt. Zo worden enkel nieuwe langlopende leningen aangetrokken overeenkomstig de daadwerkelijke financieringsbehoefte, zoals die gedurende het jaar wordt gemonitord. De looptijd van deze leningen worden afgestemd zodanig dat het herfinancieringsrisico wordt gespreid. Tijdelijke tekorten in de beschikbare liquiditeit worden opgevangen via kasgeldleningen en het kredietlimiet op de rekening-courant.

De raming van de investeringen en de aflossingen leiden tot een daling in de schuldenlast in 2026 en vervolgens een stijging tot boven het niveau van begin 2025. Met een gelijkblijvende marktrente volgt de totale rentelast deze ontwikkeling. De rentelasten worden doorbelast aan de vaste activa, waaronder de grondexploitaties. Het omslagrente percentage bedraagt op basis van de raming in deze begroting vanaf 2025 1,4%.

Beleidskader

Het Treasurybeleid van de Gemeente Deventer is vastgelegd in het Treasurystatuut 2021. Aanvullend is een beleidskader “Verlenen van garanties en het verstrekken van geldleningen” uit 2020 van toepassing, en alle van toepassing zijnde wet- en regelgeving.

Het Treasurystatuut beschrijft de uitgangspunten en bevoegdheden die de gemeente hanteert op het gebied van financiering, beleggingen, rentemanagement, liquiditeitenbeheer en de financiële logistiek. Deze zijn gebaseerd op de volgende doelstellingen:

- het waarborgen van een blijvende toegang tot de kapitaalmarkt teneinde de beschikbaarheid over voldoende financiële middelen zeker te stellen;
- het beheersen van financiële risico's (renterisico's, koersrisico's, kredietrisico's en liquiditeitsrisico's);
- het realiseren van zo laag mogelijke kosten (rente, provisies en kosten van het betalingsverkeer) en de zorg voor voldoende liquide middelen.

In de praktijk betekent dit dat complexe en risicovolle financieringsproducten worden vermeden. Er worden enkel onderhandse leningen aangegaan bij financiële instellingen in de euro valuta. De gemeente verstrekt alleen leningen in het kader van de publieke taak. Tijdelijke overtollige liquiditeiten worden ondergebracht bij het schatkistbankieren van de Rijksoverheid.

Het Treasurybeleid heeft geen winstoogmerk. Uitgangspunt is dat alle rentelasten intern worden doorbelast aan de investeringen voor onder andere grondexploitatie, kapitaalgoederen en deelnemingen en leningen aan verbonden partijen. Hiervoor wordt jaarlijks een omslagrente bepaald waarmee een neutraal renteresultaat kan worden bereikt.

Voor de beheersing van risico's dient de gemeente te voldoen aan een aantal limieten:

- Renterisiconorm: het totale bedrag aan langlopende schulden wat in een kalenderjaar wordt afgelost of een renteherziening kent mag maximaal 20% bedragen van de totale gemeentebegroting;
- Kasgeldlimiet: het totale bedrag van kortlopende schulden (na aftrek van vlottende middelen) mag maximaal 8,5% bedragen van de totale gemeentebegroting;
- Norm schatkistbankieren: het totale bedrag aan liquide middelen dat buiten de schatkist wordt aangehouden bedraagt niet meer dan 2% van het begrotingstotaal.

In het treasurystatuut is bepaald dat in de twee kwartaalrapportage en jaarlijks in de jaarrekening verantwoording wordt afgelegd aan de raad over de treasuryactiviteiten. Voorafgaand daaraan wordt in de Paragraaf Financiering van de begroting het voorgenomen beleid toegelicht.

Aangetrokken financiering

Huidige liquiditeit- en rentepositie

De gemeente beschikt over voldoende liquide middelen en een stabiele toegang tot financiering. Door o.a. een aantal grote vooruit-ontvangen rijksuitkeringen en lager dan geraamde investeringen is er sprake van blijvend hoge uitzettingen bij de schatkist. Deze vooruit ontvangsten zijn sterk gestegen de laatste jaren tot een niveau van €84 miljoen eind 2024 en €60 miljoen medio 2025.

Financieringsstrategie

Gegeven de doelstellingen van het Treasurystatuut worden enkel nieuwe langlopende leningen aangetrokken overeenkomstig de daadwerkelijke financieringsbehoefte, zoals die gedurende het jaar wordt gemonitord. Tijdelijke schommelingen in de beschikbare liquiditeit worden opgevangen via de bestaande kredietlimiet op de rekening-courant ter hoogte van €28 miljoen. Het aantrekken van nieuwe leningen kan op ieder moment plaatsvinden voor zover dit nodig is om voldoende beschikbare liquide middelen te kunnen waarborgen, met inachtneming van de bevoegdheden uit het Treasurystatuut. Jaarlijks wordt als onderdeel van het Treasuryplan de financieringsbehoefte van de meerjarenramingen gemaakt. Op basis hiervan wordt een inschatting gemaakt van de benodigde aan te trekken financiering.

Rentevisie

De marktrenten worden beïnvloed door de inflatieverwachtingen, het ECB-beleid en andere economische ontwikkelingen. De inflatie is sinds vorig jaar gedaald, voor het euro-gebied heeft het de beleidsdoelstelling van 2% bereikt. De inflatie in Nederland daalt in de loop van dit jaar onder de 3%.

De economische groei in Nederland wordt geremd door de internationale handels- en geopolitieke spanningen. Die zorgen voor toegenomen economische onzekerheid en een lagere wereldhandelsgroei. Dit drukt de economische groei, die vorig jaar nog versnelde. Na een groei van het bruto binnenlands product (bbp) tot 1,1% dit jaar, blijft de groei in 2026 en 2027 ongeveer ook 1% per jaar. De lagere inflatie en lichte economische groei leiden tot de verwachting dat de ECB de rente gelijk houdt. De rente voor 10 jaar lineaire lening voor gemeenten bedraagt ongeveer 2,8%, en 30 jaar voor 3,6%. De rente voor kasgeldleningen ligt tussen 1,9% (1 maand) en 2,1% (1 jaar). De rente op schatkisttegoeden is bij het opmaken van de begroting 1,9%.

Langlopende geldleningen (> 1 jaar)

Onderstaande tabel toont een overzicht van de langlopende schulden. Zoals in de tabel zichtbaar is daalt de leningenportefeuille eerst door aflossing (met liquide middelen) en vervolgens een stijging als gevolg van gestegen investeringsniveaus. Deze raming kan gedurende het jaar worden bijgesteld op basis van tussentijdse begrotingswijzigingen, gewijzigde investeringsplanningen, ontwikkelingen op de markt voor kavels en overige relevante ontwikkelingen.

(bedragen x €1 miljoen)

Leningenportefeuille	2026	2027	2028	2029
Stand per begin jaar	129,1	126,3	140,7	146,9
Contractuele aflossingen	11,8	20,5	17,0	17,2
Nieuwe leningen	9,0	34,9	23,2	9,4
Stand per einde jaar	126,3	140,7	146,9	139,1

Kortlopende schulden (< 1 jaar)

De gemeente beschikt over een krediet op de rekening-courant met een maximum van €28 miljoen. Deze wordt gebruikt om schommelingen in het rekeningsaldo op te vangen en is in de afgelopen jaren toereikend geweest. In de begroting is het uitgangspunt dat dit ook de komende jaren het geval is. Bij de afweging nieuwe leningen aan te trekken zal een afweging gemaakt worden welke looptijd het best aansluit bij de liquiditeitsontwikkeling. Daar behoren kasgeldleningen met een looptijd van 1 maand tot 1 jaar tot de mogelijkheden.

Verstrekte leningen

Samenstelling bestaande leningenportefeuille

Onderstaande tabel toont een overzicht van de leningen die zijn verstrekt in het kader van de publieke taak. Door contractuele aflossingen neemt het saldo van de openstaande leningen ieder jaar af. In dit overzicht zijn geen nieuwe leningen opgenomen. Nieuwe leningen kunnen met instemming van de Gemeenteraad worden verstrekt op het moment dat een financieringsverzoek aan de orde is. Nieuwe aanvragen worden getoetst met inachtneming van de door de raad vastgestelde beleidsnota "Verlenen van garanties en verstrekken van geldleningen" uit 2020.

(bedragen x €1 miljoen)

Leningenportefeuille	2026	2027	2028	2029
Stand per begin jaar	16,6	15,8	15,2	14,4
Contractuele aflossingen	0,7	0,7	0,7	0,7
Nieuwe leningen	0,0	0,0	0,0	0,0
Stand per einde jaar	15,8	15,2	14,4	13,7

Onderstaande tabel toont een overzicht van het uitstaand saldo per tegenpartij (beginstand begrotingsjaar).

(bedragen x €1 miljoen)

Tegenpartij	Uitstaand saldo
NV Sportbedrijf	10,80
Go Ahead Eagles	3,60
Enexis Holding	1,35
Stichting MiMiK	0,32
WDW Escohold	0,42
Deventer Hockey Vereniging	0,01
Totaal	16,6

Renteresultaat

Interne doorberekening van rente naar programma's

Het financieerbeleid van de gemeente gaat uit van integrale financiering. Uitgangspunt is dat het taakveld Treasury een neutraal renteresultaat kent, wat bereikt wordt door de rentelasten van de gemeente door te belasten aan de gemeentelijke investeringen op de diverse programma's.

De rente die voor deze doorberekening wordt gebruikt is de omslagrente. De omslagrente wordt doorberekend aan alle vaste activa en aan de grondexploitatie. Bij de bepaling van de rentelasten worden niet alleen de externe rentelasten meegenomen, maar ook de rentebaten op verstrekte leningen en de interne rentetoerekening aan reserves en voorzieningen. Het omslagrente percentage dat hiervoor wordt gebruikt is 1,4%. Bij de jaarrekening wordt nagegaan of de afwijking tussen de vooraf bepaalde omslagrente en de daadwerkelijke gemiddelde rentelasten meer dan 25% bedraagt. In dat geval vindt correctie plaats.

Verwachte renteresultaat

Onderstaande tabel toont de prognose van het renteresultaat op basis van de meerjarenbegroting 2026-2029. Het resultaat geeft weer of de rentelasten met een omslagrente van 1,4% door de rentetoerekening worden gedekt. Het werkelijke renteresultaat kan afwijken door verschillen in de externe rentelasten en -baten en de omvang van de balansposities waaraan de omslagrente wordt doorberekend. Deze verschillen worden verrekend met de generieke weerstandsreserve.

	2026	2027	2028	2029
De externe rentelasten over de korte en lange financiering	4.500	4.700	5.300	5.600
De externe rentebaten over de korte en lange financiering	-799	-510	-487	-463
Rente over eigen vermogen	596	601	579	560
Rente over voorzieningen	1.002	670	611	586
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente	5.299	5.461	6.003	6.283
De aan taakvelden toegerekende rente (omslagrente)	5.620	5.992	6.433	6.516
Renteresultaat op het taakveld treasury	321	532	430	233

Risicobeheer

Inleiding

De belangrijkste risico's gerelateerd aan de financieringsfunctie zijn renterisico, liquiditeitsrisico en kredietrisico. Deze paragraaf beschrijft de wijze waarop de gemeente Deventer deze beheert en welke normen hierbij gehanteerd worden.

Renterisico op langlopende financiering

Renterisico's zijn een stijgende marktrente in afwijking van de begroting. Bij het aangaan van nieuwe leningen, voor herfinanciering van aflopende leningen of voor uitbreiding van de portefeuille kan een verschil in de oude en nieuwe rente tot fors hogere rentelasten leiden. De renterisico's op de langlopende financieringsmiddelen worden ingekaderd door de renterisiconorm. Het doel van de renterisiconorm is het spreiden van de renterisico's van de leningenportefeuille waardoor een verandering in de rente vertraagd doorwerkt in de rentelasten van de gemeente. Bij een begroot lastentotaal van circa €500 miljoen bedraagt de renterisiconorm €100 miljoen. Dat wil zeggen dat jaarlijks maximaal €100 miljoen aan langlopende leningen mag worden geherfinancierd. Om hieraan te voldoen, wordt bij de keuze voor looptijd van de lening rekening gehouden met een goede spreiding van de aflossingen over de jaren. De onderstaande tabel geeft het verwachte verloop van de renterisiconorm weer voor de jaren 2023 tot en met 2026. In alle jaren is er voldoende ruimte om binnen de limiet te blijven.

(bedragen x €1 miljoen)

Renteresultaat	2026	2027	2028	2029
Renterisico op vaste schuld				
Netto renteherziening op vaste schuld	-	-	-	-
Nieuwe leningen	-	42,1	30,3	24,1
Renterisico op vaste schuld	0,0	42,1	30,3	24,1
Bepaling renterisiconorm				
Stand van de begroting per 1 januari 2026	500,0	500,0	500,0	500,0
Renterisiconorm 20% van stand 2025	100,0	100,0	100,0	100,0
Ruimte (+)/Overschrijding (-) (7-4)	100,0	57,9	69,7	75,9

Renterisico op kortlopende financiering

Zeker bij financiering met kortlopende contracten kan het gevolg van rentewijzigingen op de totale rentelasten aanzienlijk zijn. De gemeente Deventer gebruikt kortlopende financiering daarom enkel om schommelingen in de liquiditeitspositie op te vangen en niet voor het financieren van langlopende investeringen. De kasgeldlimiet geeft de toelaatbare omvang van de netto vlottende schuld aan en dient derhalve om het renterisico op de korte termijn te beheersen. De limiet bedraagt een bij ministeriële regeling vastgesteld percentage (8,5%) van de begrote gemeentelijke uitgaven. De gemeente heeft ervoor gekozen om een kredietlimiet te gebruiken ter hoogte van €28 miljoen om schommelingen in de beschikbare liquiditeit op te vangen. Dit betekent dat de gemeente in beginsel altijd voldoet aan de kasgeldlimiet. Overschrijding van de kasgeldlimiet heeft formele consequenties wanneer dit langere tijd aanhoudt. De provincie dient als toezichthouder op de hoogte te worden gebracht wanneer er in drie opeenvolgende kwartalen sprake is van een overschrijding. De afgelopen jaren is hiervan geen sprake geweest.

Liquiditeitsrisico

De gemeente probeert dit risico te beperken door een buffer aan te houden op zowel de rekening-courant als de beschikbare kredietlimiet. In 2013 is het zogenoemde schatkistbankieren ingevoerd, de gemeente is wettelijk verplicht om tijdelijk overtollige middelen (liquiditeitsoverschotten) die boven een wettelijk geregeld saldo (2% van het begrotingstotaal) uitkomen, moet stallen bij het Rijk. De gemeente Deventer heeft dit gewaarborgd door ervoor te zorgen dat een positief saldo op de lopende rekeningen automatisch wordt afgeroomd boven een bepaald bedrag. Dit heeft er bovendien voor gezorgd dat de centrale Treasuryfunctie altijd toegang heeft tot het grootste deel van de liquide middelen en wordt versnippering van geld op verschillende kas- en banksaldi beperkt.

Kredietrisico

Kredietrisicobeheer kan worden omschreven als het beheersen van risico's die voortvloeien uit de mogelijkheid van een waardedaling van de vorderingspositie ten gevolge van het niet (tijdig) na kunnen komen van betalingsverplichtingen door de tegenpartij als gevolg van insolventie of te kort aan liquide middelen. Uitzettingen kunnen echter op grond van het treasurystatuut slechts plaatsvinden uit hoofde van de uitvoering van een publieke taak. De kredietrisico's zijn daarmee beperkt tot situaties waarin één van de partijen waaraan de gemeente leningen heeft verstrekt niet in staat is om deze terug te betalen. In die gevallen ontstaat een risico dat de gemeente de betreffende lening moet afschrijven. De tabel in paragraaf 1.4.5.4 toont de hoofdsom per tegenpartij. Zoals te zien bedraagt het maximale kredietrisico op één partij €10,9 miljoen (Deventer Sportbedrijf).

EMU-saldo

Het EMU-saldo van de gemeente Deventer draagt bij aan het totale EMU saldo van het Rijk en alle mede-overheden. De berekening van het EMU-saldo gaat uit van ontvangsten en uitgaven en wijkt daarom af van het saldo van baten en lasten zoals dat in de begroting is gepresenteerd. Bij een sluitende begroting kan een gemeente daardoor toch een negatief EMU-saldo hebben.

Het Rijk heeft bepaald dat het EMU-tekort van mede-overheden in de periode tot en met 2026 maximaal -0,5% BBP mag bedragen. Voor Deventer is dit berekend op €25 miljoen. Deze EMU-referentiewaarde is geen norm, maar een indicatie van het aandeel dat de gemeente in de gezamenlijke tekortnorm heeft. Overschrijding door een individuele gemeente heeft geen directe consequenties.

Onderstaande tabel toont de opbouw van het EMU-saldo op basis van het hiervoor opgestelde CBS schema. Het EMU-saldo is in de begrotingsjaren 2025 en 2026 gunstiger dan de referentiewaarde.

(bedragen x €1.000)

	Omschrijving	2025	2026	2027
1	Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	1.300	-8.074	2.235
2	Mutatie (im)materiële vaste activa	70.717	32.609	38.185
3	Mutatie voorzieningen	-285	-1.801	5.175
4	Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	-8.184	-6.089	-6.813
5	Verwachte boekwinst/verlies bij de verkoop van financiële vaste activa en (im)materiële vaste activa, alsmede de afwaardering van financiële vaste activa	-	-	-
Berekend EMU-saldo		63.548	16.645	38.782

Verbonden partijen

Inzicht

De paragraaf Verbonden partijen geeft inzicht in de rechtspersonen (verbonden partijen) waarmee de gemeente Deventer een bestuurlijke en financiële relatie heeft en de (financiële) risico's die hiermee (mogelijk) gelopen worden. Ook wordt melding gemaakt van de actuele (beleids-) ontwikkelingen.

Verbonden partijen zijn (participaties in) deelnemingen (in vennootschappen), gemeenschappelijke regelingen, stichtingen en (coöperatieve) verenigingen. Van bestuurlijk belang is sprake wanneer de gemeente zeggenschap heeft door een zetel in het bestuur of door stemrecht. Onder financieel belang wordt verstaan dat de gemeentemiddelen ter beschikking heeft gesteld die ze kwijtraakt ingeval van faillissement van de verbonden partij of dat de gemeente voor een bepaald bedrag aansprakelijk wordt gesteld als de verbonden partij zijn/haar verplichtingen niet nakomt.

De gemeente heeft verschillende relaties met de verbonden partijen. Soms met een wettelijke basis en soms ontstaan vanuit gemeentelijk beleid voor de uitvoering daarvan en soms voor uitvoering van bedrijfsvoering activiteiten. In alle gevallen gaat het echter om de behartiging van een publiek belang.

Wet- en regelgeving stelt eisen voor verbonden partijen. Een van die eisen is de opstelling van een paragraaf Verbonden partijen en het vaststellen van een visie op en beleid rond verbonden partijen in die paragraaf of in een afzonderlijke nota. In de op 11 oktober 2017 vastgestelde kadernota Verbonden partijen en de op 26-5-2020 vastgestelde uitvoeringsnota Verbonden partijen wordt beschreven welke gemeentelijke kaders gelden voor de samenwerking met verbonden partijen en hoe invulling wordt gegeven aan de rollen van eigenaar (zeggenschap) en opdrachtgever (sturing). Zie daarvoor het hoofdstuk [Beleidskader](#). De cijfers die gepresenteerd worden bij het financieel belang en bij het verwacht eigen vermogen, vreemd vermogen en financieel resultaat zijn, voor zover beschikbaar, afkomstig uit de jaarrekening 2024 en uit de begroting 2026 van de verbonden partij. Vervolgens is een verbinding gelegd met de paragraaf [Weerstandvermogen en risicomanagement](#).

Conclusies

Uit de informatie die is opgenomen in onderstaande paragraafonderdelen ontleen wij geen aanwijzingen dat de gemeente voor bepaalde financiële risico's aanvullend specifiek weerstandvermogen zou moeten aanhouden.

Samenvatting

Algemene aspecten:

- De gemeente heeft de beschikking over alle vastgestelde jaarrekeningen 2024 van de verbonden partijen.
- Een groot aantal verbonden partijen heeft ook een begroting 2026 (en soms ook een meerjarenbegroting) beschikbaar. Voor wat betreft de gemeenschappelijke regelingen zijn die documenten reeds in het voorjaar van 2025 aan de gemeenteraad beschikbaar gesteld en heeft dat in 2025 niet tot indiening van een gemeentelijke zienswijze geleid. Met andere woorden, de begrotingen van de gemeenschappelijke regelingen kregen de instemming van de gemeente Deventer. Jaarrekeningen 2024 van gemeenschappelijke regelingen zijn in het voorjaar van 2025 ter kennisname aan de gemeenteraad gebracht.
- Indien daartoe aanleiding was (is) werd (wordt) de gemeenteraad met afzonderlijke raadmededelingen of in kwartaalrapportages geïnformeerd over actuele (financiële) ontwikkelingen bij verbonden partijen.
- Per verbonden partij wordt in deze paragraaf inzicht gegeven in het publiek - en financieel belang van de gemeente en wordt aandacht besteed aan het financieel risico en actuele ontwikkelingen. Uitgangspunt is dat de verbonden partij zelf zorgt voor borging van haar financiële risico's middels een weerstandsvermogen. Dit om te voorkomen dat deelnemende gemeenten in verbonden partijen eventuele ongedekte financiële nadelen moeten bekostigen.
- In 2026 wordt een digitaal toegankelijk dossier voor de gemeenteraad aangemaakt waarin planning- en control documenten en governance documenten van verbonden partijen zijn in te zien. De toegang daartoe wordt gerealiseerd middels de paragraaf verbonden partijen bij de jaarrekening 2025.

Specifieke aspecten:

- In de paragraaf Verbonden partijen is per verbonden partij actuele informatie opgenomen. Per begrotingsprogramma is dit eveneens te benaderen.

Beleidskader

In toenemende mate doen gemeenten voor de uitvoering van haar publieke taken een beroep op andere organisaties waaraan zij taken aan uitbesteden, via inkoop of subsidie of via uitvoering door verbonden partijen.

Bij verbonden partijen kan het zowel gaan om privaatrechtelijke organisaties (vaak vennootschappen) als om publiekrechtelijke organisaties (gemeenschappelijke regelingen). Voor wat betreft de private partijen gaat het om organisaties en instellingen waarover gemeenten zowel financieel als bestuurlijk zeggenschap hebben. In geval van (de publiekrechtelijke) gemeenschappelijke regelingen gaat het om samenwerkingsvormen met een rechtspersoonlijkheid.

Gemeenten blijven verantwoordelijk voor de aansturing van verbonden partijen, de controle erop en de financiële consequenties voor de eigen organisatie. Om deze verantwoordelijkheden waar te kunnen maken is het van belang dat het college en de gemeenteraad weten wat hun bevoegdheden zijn. Vanuit zowel het publiekrecht als het privaatrecht zijn kaders van toepassing voor (de samenwerking in) verbonden partijen. Het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en daaruit voortvloeiende richtlijnen geven specifieke voorschriften mee over zaken die verbonden partijen betreffen. Voorschrift is dat gemeenten in de paragraaf Verbonden partijen van de gemeentelijke begroting en jaarrekening de visie op en beleid over verbonden partijen opnemen. Als gemeenten een afzonderlijk door de raad vastgestelde beleidsnota Verbonden partijen hebben kan daarnaar worden verwezen. Deventer heeft voor de opstelling van een kadernota Verbonden partijen gekozen.

Daarnaast is in de financiële verordening (artikel 21) van de gemeente vastgelegd dat het college periodiek in een beleidsnota het systeem van toezichtuitoefening op de onderscheiden verbonden partijen vastlegt en dit systeem ter kennis brengt van de raad. De kadernota Verbonden partijen beschrijft hoe de gemeente Deventer omgaat met verbonden partijen, zodat op een weloverwogen manier invulling wordt gegeven aan de rollen van eigenaar (zeggenschap) en opdrachtgever (sturing).

In oktober 2017 is de beleidsnota Verbonden partijen geactualiseerd vastgesteld door de gemeenteraad. Meer dan voorheen wordt met het vernieuwde kader een actievere betrokkenheid van college en gemeenteraad bij verbonden partijen inhoud gegeven. Naast expliciete kaders voor processen tot besluitvorming zijn inhoudelijke kaders opgenomen en is aandacht besteed aan de instrumenten voor kaderstelling, controle en sturing. Onderscheid wordt daarbij gemaakt voor de kader stellende en controlerende rol van de gemeenteraad en de opdrachtgevers- en eigenaar rol van het college. Voor het sturen en beheersen zijn vier rollen voor de gemeente te onderscheiden:

- Gemeenteraad; kaderstelling en controlerend;
- College; opdrachtgever (sturing) en eigenaar (zeggenschap).

Een verbonden partij is gekoppeld aan een kerntaak van de gemeente op een specifiek beleidsterrein. Dit betekent dat ook vanuit inhoudelijk(e) beleid(doelen) gestuurd wordt op de verbonden partijen.

Het doel van actieve betrokkenheid bij verbonden partijen is het:

- behartigen van het publieke belang;
- beheersen van risico's die met verbonden partijen samenhangen;
- borgen van de continuïteit van de verbonden partij.

De gemeenteraad is verantwoordelijk voor de kaderstelling binnen de gemeente. De gemeenteraad heeft daartoe kader stellende bevoegdheden maar ook het budgetrecht. Dit zijn twee instrumenten waarmee aan de voorkant kan worden gestuurd op inhoud/beleid en financiën. De kadernota Verbonden partijen dient als richtlijn voor het college en indirect voor de verbonden partij. Het kader Verbonden partijen is ook de grondslag voor de gemeenteraad om te kunnen controleren en al dan niet te interveniëren.

Om de controlerende rol adequaat uit te voeren maakt de gemeenteraad in de regel gebruik van de reguliere planning en control instrumenten van de gemeente en de gemeenschappelijke regelingen en de raadmededelingen van het college.

Het college heeft op 26 mei 2020 de zogenaamde uitvoeringsnota Verbonden partijen vastgesteld. De uitvoeringsnota vormt een handreiking voor het college en de ambtelijke organisatie voor het effectief relatiemanagement en het borgen van de control op verbonden partijen. De nota gaat in op de wijze waarop de gemeente toezicht, sturing en beheersing van verbonden partijen inricht en uitoefent, ook de verantwoording daarover.

Informatie per verbonden partij

Vestigingsplaats:	Apeldoorn	
Website:	circulus	
Programma:	Algemene dekkingsmiddelen	
Entiteit	BV	
Deelnemingspercentage:	21,83%	
Doel en openbaar belang:	Inname en verwijdering van huishoudelijk- en bedrijfsafval (= marginaal) en stadsreiniging (tot 1 januari 2026) en met re-integratie van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.	
Financieel risico:	De gemeente loopt financieel risico over het geactiveerde aandelenkapitaal in Circulus BV en op het geraamde dividend voor de algemene middelen (dividend Cirec). De aandelen van Circulus BV worden gehouden door de gemeenten Apeldoorn, Deventer, Epe, Zutphen, Doesburg, Bronckhorst, Brummen, Voorst en Lochem. En per 1 januari 2025 zijn de gemeenten Westervoort en Duiven ook toegetreden. Er zijn gesprekken met andere gemeenten om toe te treden. Dochteronderneming CiRec BV is in handen van de gemeenten Apeldoorn en Deventer. In Cirec BV worden de commerciële activiteiten van het overslagstation verantwoord. Financieel aandachtspunt is een stijging van de kosten voor dienstverlening afvalinzameling (dit leggen we 1 op 1 neer bij onze inwoners, via de afvalstoffenheffing en reiniging openbare ruimte wegens de fors gestegen energiekosten. Verhoging van de afvalstoffenheffing kan aan de orde zijn omdat de PMD-inkomsten onder druk staan en door de eventuele verhoging van de rijksbelasting op het verbranden van restafval.	
Toelichting:	Circulus heeft geen winstdoelstelling. Publieke dienstverlening wordt tegen kostprijs gedaan. Circulus is gegroeid naar een weerstandsvermogen dat een solvabiliteitspercentage van 30% vertegenwoordigt (minimaal vereiste vanuit bancaire financiering is 25% en de tendens is een vereist percentage van 30%-35%). Het belang van Deventer is 21,83%. Dat belang moet ook in de algemene reserve van Circulus BV zijn vertegenwoordigd. Na jaarrekening 2024 van Circulus is dat belang in het eigen vermogen 19,5%, waardoor na vaststelling van de jaarrekening 2024 van Circulus geen dividend aan Deventer kon worden uitbetaald. Ook in het meerjarig perspectief tot en met 2028 wordt nog geen dividenduitkering voorzien omdat het belang van 21,83% nog niet in de Algemene Reserve is gerealiseerd.	

Beleidsvoornemens 2026:	De aankomende jaren zullen de investeringsbedragen toenemen. Deze worden met name veroorzaakt door elektrificeren van het wagenpark, investeringen op de werklocaties en aanpassingen in beleid (bijvoorbeeld omgekeerd inzamelen). Hierdoor zal het balanstotaal stijgen. Om te kunnen voldoen aan de solvabiliteitseis van minimaal 25% zal ook het eigen vermogen moeten toenemen. In 2030 moet in elke gemeente een Circulair Ambachtscentrum, of in elk geval aansluiting bij een netwerk, zijn gerealiseerd. In een Circulair Ambachtscentrum (CAC) worden de domeinen Grondstoffen en Sociaal optimaal gecombineerd. Per gemeente moet geïnventariseerd worden wat de wensen zijn, wat de inwoners zouden willen en wat passend is. Niet elke gemeente heeft immers een recycleplein, maar er zijn meer mogelijkheden om samen te werken. Het College van B&W heeft op 11 juli 2023 door middel van B&W-nota 2023-642 Circulair Ambachtscentrum Deventer ingestemd met het ontwikkelen van een CAC. De geplande nieuwbouw gaat niet door. Het Goed en Circulus hebben inmiddels een hernieuwde intentieovereenkomst afgesloten om de mogelijkheden te onderzoeken van een CAC op de locatie waar Het Groen Bedrijf is gehuisvest. Momenteel wordt het dagelijks onderhoud en de reiniging van de openbare ruimte door twee verbonden partijen uitgevoerd: Circulus BV en HGB BV. De uitvoering door twee partijen leidt tot inefficiency en ineffectiviteit. Het college heeft in januari 2024 de voorkeur uitgesproken om de taken door één partij te laten uitvoeren, namelijk HGB BV. De afgelopen periode heeft een proces plaatsgevonden om de taken neer te leggen bij HGB BV. Op 10 juli 2025 is daartoe een vaststellingsovereenkomst met Circulus getekend waarbij de basisafsprake is dat de taken per 1 januari 2026 overgaan. Uitgezonderd: DSF (Deventer Schoon Familie) en AFAC (Algemene Fiets Afhandel Centrale). Deze zullen worden geïntegreerd in de DVO Grondstoffen De afgelopen jaren zijn stappen gezet om te komen naar een DVO Sociaal (voorheen maakte dat onderdeel uit van de DVO Buitenruimte) . Dit proces wordt afgerond om een volledig separate DVO Sociaal overeen te komen met Circulus, waarbij gekeken wordt of de dienstverlening toekomstbestendig is. In de AvA van december 2024 is het strategisch plan voor 2025-2028 vastgesteld. Een strategie met plannen en ambities voor grondstoffen, de buitenruimte en sociale werkgelegenheid. Er zijn vier kerndoelen voor de komende vier jaar op de volgende thema's: verbinden met de samenleving, stapsgewijs groeien als partner, toevoegen van waarde in de keten en vernieuwen in dienstverlening. In opmaat van de gemeenteraadsverkiezingen in 2026 organiseert Circulus, extra bijeenkomsten over thema's, zoals bijvoorbeeld de Circulaire Economie, maar ook gemeente-specifieke onderwerpen die spelen in de samenwerking tussen Circulus en de gemeenten.
Contractwaarde 2026:	€1.548.776 (opdracht sociaal), €4.725.289 (opdracht reiniging) en €10.863.383 (opdracht huishoudelijk afval)
Bijdrage GR 2026:	
Subsidie 2026:	
Dividend 2026:	Nog niet bekend (cirec)

Financiële gegevens	2024	2025	2026
Eigen vermogen	€17.439.208	€20.037.000	€20.800.000
Vreemd vermogen	€48.611.800	€42.900.000	€46.852.000
Resultaat	€857.198	€1.564.000	€1.321.000
Bron	Jaarrekening	Begroting	Begroting
Nominale (balans)waarde aandelenkapitaal 31-12-2024:	€18.400 (€18.400)		
Garantie 31-12-2024:			
Lening 31-12-2024:			

Vestigingsplaats:	Deventer
Website:	hetgroenbedrijf
Programma:	Leefomgeving
Entiteit	BV
Deelnemingspercentage:	50%
Doel en openbaar belang:	Beheer, onderhoud, aanleg en vervanging van openbaar groen en zorgen voor een duurzame instandhouding. Sociale onderneming door inzet van mensen met afstand tot de reguliere arbeidsmarkt.
Financieel risico:	De ontwikkeling van de tarieven voor de dienstverlening wegens de kostenontwikkeling van het personeelsbestand (waaronder kosten voor instroom van deelnemers vanuit de Participatiewet als ook een seniorenregeling) als ook de inkoopkosten bij derden.
Toelichting:	De gemeente Deventer en KonnecteD BV zijn elk voor 50% aandeelhouder in HGB BV. Het Groenbedrijf verzorgt de leefomgeving van de gemeente Deventer en doet dat voor een substantieel deel met mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt, zoals met WsW medewerkers. HGB draagt daarmee in belangrijke mate bij aan social return. De inzetbare doelgroep verandert. Het aantal werkzame Wsw'ers daalt en de groep deelnemers vanuit de Participatiewet stijgt. De financiering voor deze doelgroepen verschilt en leidt per saldo in de toekomst voor het meerjarige perspectief tot hogere personele kosten en legt daarmee druk op de tariefontwikkeling van het groenonderhoud voor de gemeente.

Beleidsvoornemens 2026: Momenteel wordt het dagelijks onderhoud en de reiniging van de openbare ruimte door twee verbonden partijen uitgevoerd: Circulus BV en HGB BV. De uitvoering door twee partijen leidt tot efficiencyverlies en ineffectiviteit. Het college heeft in januari 2024 de voorkeur uitgesproken om de taken door één partij te laten uitvoeren, namelijk HGB BV. Met een raadsmededeling van 23 januari 2024 is de raad daarover geïnformeerd.

Tot 2026 werd het dagelijks onderhoud en de reiniging van de openbare ruimte door twee verbonden partijen uitgevoerd. Circulus BV en HGB BV. De uitvoering door twee partijen leidde echter tot efficiencyverlies en ineffectiviteit. Het college heeft in januari 2024 de voorkeur uitgesproken om de taken door één partij te laten uitvoeren, namelijk HGB BV en in juni 2025 heeft het college hier daadwerkelijk toe besloten. De raad is hierover geïnformeerd. 2026 is dus het eerste jaar waarin het dagelijks onderhoud door één partij wordt uitgevoerd.

In 2023 is de governance van HGB, waarin zowel de gemeente Deventer als KonnecteD BV momenteel ieder 50% aandelenbelang hebben onderzocht. Op 23 januari 2024 heeft het college de voorkeur uitgesproken om het volledige aandeelhouderschap van HGB te krijgen. Met een raadsmededeling is de raad daarover geïnformeerd. Met deze wijziging wil het college een toekomstbestendige, efficiënte en effectieve inrichting van de governance van HGB, gericht op de uitvoering van groenbeheer in de openbare ruimte en waar mogelijk met kansen voor mensen met afstand tot de arbeidsmarkt. Om een wijziging van het aandeelhouderschap te realiseren wordt nader onderzoek gedaan naar de eventuele financiële consequenties. In het najaar van 2025 wordt de raad daarover geïnformeerd en bij de verdere besluitvorming betrokken.

Contractwaarde 2026: €9.556.065 (groenbeheer Leefomgeving) en €973.540 (groenbeheer sportvoorzieningen)

Bijdrage GR 2026:

Subsidie 2026:

Dividend 2026:

Financiële gegevens	2024	2025	2026
Eigen vermogen	€1.604.000	€1.604.000	€1.604.000
Vreemd vermogen	€3.220.000	Nog niet bekend	Nog niet bekend
Resultaat	-€307.000	€0	€0
Bron	Jaarrekening	Begroting	Begroting
Nominale (balans)waarde aandelenkapitaal 31-12-2024:	€30.000 (€30.000)		
Garantie 31-12-2024:			
Lening 31-12-2024:			

Vestigingsplaats: Enschede

***Dim*impact**

Website: [dimpact](https://www.dimpact.nl)

Programma: Algemene dekkingsmiddelen

Entiteit: Coöp

Deelnemingspercentage: 5,12%

Doel en openbaar belang: Het verbeteren en innoveren van gemeentelijke dienstverlening door het gezamenlijk inkopen van ICT-oplossingen en het delen van kennis.

Financieel risico:

Het jaarverslag 2024 laat zien dat er een negatief financieel resultaat is behaald van €2.288.601,-. Dit komt omdat het programma Beyond23 (voor ontwikkeling van PodiumD) is gefinancierd uit het eigen vermogen. Hier heeft de ALV in 2024 mee ingestemd.

In het bedrijfsplan 2026 is een indexatie gehanteerd voor de loonkosten, bedrijfskosten en leverancierskosten. In het Bedrijfsplan zijn de verschillende producten voor 2026 beschreven. Voor Deventer gaat het om de producten e-Suite en iBurgerzaken. Daarnaast worden dit jaar kosten voor de verschillende PodiumD componenten (PodiumD Contact, Formulier, Portaal en Zaak) en voor het platform zélf weergegeven.

In 2026 maken we de overgang van zaakstelsel e-Suite naar PodiumD. In dat jaar hebben we dus te maken met beide systemen, wat voor dat jaar extra kosten met zich meebrengt. In het bedrijfsplan van 2027 zullen de producttarieven van de PodiumD producten bepaald zijn en komt het tarief voor de e-Suite niet meer terug.

De jaarlijkse bijdrage voor Deventer stijgt met €85.439 naar €824.121,- in 2026 (12%). De stijging komt door hogere indexering, aanpassingen in de tariefstructuur en licht gestegen bewonersaantallen. Voor indexering wordt in de begroting Deventer 4% (~ €30.000) gecompenseerd. De bijdrage komt daarmee €55.892 hoger uit dan de beschikbare begroting. Qua producten zit de stijging m.n. in de tarieven voor PodiumD. Deze extra kosten voor PodiumD worden gezien als eenmalige projectkosten en worden gedekt uit het budget voor vervanging van de e-Suite dat de drie DOWR-gemeenten gezamenlijk beschikbaar hebben.

De RvC heeft voor de jaren 2026 en 2027 een minimale weerstandsratio van 1,0 vastgesteld. Dit betekent dat het eigen vermogen van Dimpact in die jaren minimaal €2.550.000 moet bedragen. In de ALV van mei 2024 is besloten dat Dimpact voor de jaren 2025 en 2026 een lager weerstandsratio mag hanteren, vanwege de tijdelijke financiering van het programma Beyond23. Op basis van de huidige inzichten verwacht Dimpact eind 2027 een eigen vermogen van €3.155.000. Dit komt neer op een weerstandsratio van circa 1,2.

Toelichting:

Beleidsvoornemens 2026: Dimpact is een coöperatieve vereniging van 43 gemeenten en vertegenwoordigt daarmee ca. 3 miljoen inwoners in Nederland. Dimpact behartigt collectief de belangen van haar leden en zorgt voor inkoop en ontwikkeling van ICT-diensten. Samenwerken in de vereniging van gemeenten zorgt, naast inkoopvoordeel, voor kennisdeling waardoor de leden elkaar verder helpen. Dit doen we zoveel mogelijk volgens de principes van Common Ground.

In 2025 hebben we onze strategie 'Doorpakken nu' afgesloten. We hebben als landelijke koploper met ons nieuwe dienstverleningsplatform PodiumD laten zien dat Common Ground in de praktijk werkt. Wij omarmen Common Ground om een wendbare en flexibele digitale basis te creëren voor onze dienstverlening (PodiumD Contact, Formulier, Portaal en Zaak). Hierdoor kunnen we sneller inspelen op ontwikkelingen en onze maatschappelijke opgaven realiseren. Het is nu van groot belang dat we in beweging blijven om onze ambities op het gebied van dienstverlening de komende jaren verder waar te maken.

In 2025 zijn we live gegaan met KISS (Contact) en hebben we PodiumD verkend. Medio 2026 maken we de definitieve overgang van zaakstelsel e-Suite naar PodiumD (Zaak, Formulier en Portaal).

Contractwaarde 2026: €824.121

Bijdrage GR 2026:

Subsidie 2026:

Dividend 2026:

Financiële gegevens		2024	2025	2026
Eigen vermogen		€702.863	€753.000	€1.403.000
Vreemd vermogen		€7.566.777	Niet bekend	Niet bekend
Resultaat		-/-€2.288.601	€50.000	€650.536
Bron		Jaarrekening	Bedrijfsplan 2026	Bedrijfsplan 2026
Nominale (balans)waarde aandelenkapitaal 31-12-2024:				
Garantie 31-12-2024:				
Lening 31-12-2024:				

Vestigingsplaats:	Deventer
Website:	Konnected
Programma:	Inkomensvoorziening en arbeidsmarkt
Entiteit	GR
Deelnemingspercentage:	50%
Doel en openbaar belang:	Werkvoorziening voor mensen met een arbeidshandicap, re-integratie van werklozen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Begeleider en bemiddelaar bij gesubsidieerde arbeid.
Financieel risico:	Door de bezuiniging op de rijksbijdrage WSW van 2015 tot en met 2021 worden in het meerjarenperspectief exploitatieverliezen geleden die met inzet van reserves (Sallcon GR en Konnected BV tezamen) in de eerste jaren nog kunnen worden afgedekt. De begroting 2025 van Konnected BV sluit nog met een tekort van -/- €325.000. Bij raadsbesluit van 22-1-2025 is ingestemd met het voorstel van het bestuur van Sallcon GR en de directeur van Konnected BV om een balans opschoning tussen beide organisatie toe te passen. Dit voorstel is gebaseerd op een advies van accountantsbureau BakerTilly. BakerTilly stelt daarmee een soort van balansopschoning tussen beide organisaties voor. De liquiditeit die Sallcon GR bij de oprichting van Konnected BV beschikbaar heeft gesteld ad €3,8 mln., heeft vanaf de oprichting als een vordering van Sallcon GR op Konnected BV op de balans van Sallcon GR gestaan en bij Konnected BV als een schuld aan Sallcon GR. Het is echter nooit de bedoeling geweest dat Konnected BV hierop een aflossing/terugbetaling zou gaan doen. De liquiditeitsverstrekking aan Konnected BV is in die zin nooit als lening bedoeld. Na de balans opschoning heeft Konnected BV een Algemene Reserve van €3,7 mln. Daarmee kunnen in de eerste jaren nog eventuele exploitatieverliezen worden afgedekt.
Toelichting:	

Beleidsvoornemens 2026:	Met een raadsmededeling van 27 mei 2025 (Nr.2025-462) is de gemeenteraad geïnformeerd over de oplevering door de interim-directeur van KonnecteD van een strategische koers voor KonnecteD. De opdracht voor de interim-directeur was het voorleggen van een gedragen scenariovoorstel voor de passende dienstverlening aan de kwetsbare doelgroepen (medewerkers Wsw & nieuw beschut, werkzoekenden Participatiewet). Dit is nog niet gereed. Op basis van de bevindingen voelt het college zich genooddaakt om te besluiten het vervolg van de uitvoering van de opdracht aan te passen. Zo moet uitvoering vanuit een gezamenlijk project verder worden uitgewerkt, waarin de centrale en forse opgave centraal moet staan, nl. het realiseren van zoveel mogelijk werkgelegenheid voor alle doelgroepen. Het college benadrukt dat de opdracht is en blijft om de best passende dienstverlening te garanderen voor de doelgroep om te kunnen blijven participeren naar vermogen op de arbeidsmarkt. Het college heeft een projectleider aangesteld om op basis van de bouwstenen uit de koers, aangevuld met wensen van de gemeenteraden, adviesraden en werkgevers in Deventer en Olst-Wijhe, onderwijs en de landelijke aanpak vanuit het impulsbudget te komen tot stuurbaar en uitlegbaar strategisch plan. Hiervoor is een projectmatige aanpak nodig met concrete deelopdrachten (doorlooptijd 1,5-2 jaar) waarop waar nodig externe expertise wordt ingehuurd. Eind 2023 is door het Rijk impulsbudget voor het toekomstbestendig maken van sociaal ontwikkelbedrijven aangekondigd en is nu verder uitgewerkt en concreet vertaald per werkbedrijf/samenwerkingsverband. Voor 2026 is de landelijke opdracht om een visie en plan voor de toekomst gereed te hebben. Met dit impulsbudget zijn gemeenten aan zet voor toekomstbestendige sociaal ontwikkelbedrijven: de bedrijfsvoering aanpassen en toekomstbestendig maken. Om gemeenten en sociaal ontwikkelbedrijven te ondersteunen bij die noodzakelijke ontwikkeling, stelt het Rijk de komende tien jaar een impulsbudget beschikbaar. Het gaat de eerste vijf jaren voor Deventer om €259K en voor Olst-Wijhe om €35K. In de daaropvolgende vijf jaren loopt dit bedrag af naar landelijk €19,8 miljoen. Gemeenten kunnen het impulsbudget onder meer inzetten voor: 1. Het aanpassen van de organisatiestructuur van sociaal ontwikkelbedrijven; 2. Het versterken van de doorstroomfunctie richting werk bij reguliere werkgevers; 3. Het verbeteren van het operationeel resultaat; 4. Het creëren van duurzame werkplekken die aansluiten bij de regionale arbeidsmarkt.
Contractwaarde 2026:	€5.690.990
Bijdrage GR 2026:	€60.000
Subsidie 2026:	
Dividend 2026:	

Financiële gegevens	2024	2025	2026
Eigen vermogen	€7.212.000 (alleen KonnecteD BV)	Nog niet bekend	Nog niet bekend
Vreemd vermogen	€4.500.000	Nog niet bekend	Nog niet bekend
Resultaat	-€589.000	-€325.000	-/-€474.000
Bron	Jaarrekening	Begroting	Begroting

Nominale (balans)waarde aandelenkapitaal 31-12-2024:	
Garantie 31-12-2024:	
Lening 31-12-2024:	

			
Vestigingsplaats:	Zwolle		
Website:	ggd		
Programma:	Meedoen		
Entiteit	GR		
Deelnemingspercentage:	9%		
Doel en openbaar belang:	Een stevige publieke gezondheidszorg in de regio IJsselland. GGD IJsselland kan met haar uitvoerende, adviserende en onderzoekende taken verbinden, signaleren, agenderen en ondersteunen op de gezamenlijke visie van de 11 gemeenten en zo bijdragen aan de brede en structurele aanpak die nodig is voor een gezonde basis en veerkrachtige samenleving. Een samenleving waarin: - alle inwoners eigen regie voeren op hun leven, waar nodig met ondersteuning, en gelijke kansen op gezondheid worden vergroot; - kinderen en jongeren opgroeien in een kansrijke omgeving; - de druk op de GGZ is verminderd; - een gezonde, groene en duurzame leefomgeving centraal staat.		

Financieel risico:	Elke gemeente geeft een bijdrage per inwoner voor de wettelijk verplichte basisproducten die voor alle gemeenten gezamenlijk worden uitgevoerd (inwonerbijdrage). GGD IJsselland voert samen met de gemeenten een actief financieel risicobeleid. De mogelijkheden worden onderzocht om efficiënter te organiseren en afhankelijk van bestuurlijke keuzes kosten te besparen. De weerstandscapaciteit wordt geëvalueerd op basis van een financiële risico-inventarisatie. Aanvullende producten en diensten worden gefinancierd door de gemeenten die deze afnemen. Voor de risico's voor incidentele aanvullende diensten (maatwerk en projecten) is een aparte voorziening getroffen. Risico's voor structureel aanvullende producten kunnen niet ten laste komen van alle gemeenten in de Gemeenschappelijke regeling. Indien de weerstandscapaciteit niet voldoet, kunnen gemeenten – naar rato van het inwonertal - worden aangesproken op een eventueel exploitatietekort. Het weerstandsvermogen is met een ratio van 1,23 volgens de begroting 2026 voldoende, wel is deze iets lager dan vorig jaar (1,3). Op basis van de meerjarenraming van GGD IJsselland en het beschikbare weerstandsvermogen is het risico voor de gemeente Deventer klein. Het opheffen van Regionaal Serviceteam Jeugd (RSJ) en het opnemen hiervan binnen de GGD zal voor een mutatie op de risico's en het weerstandsvermogen zorgen. Zodra hier een mutaties in plaatsvindt wordt dit meegenomen binnen de P&C cyclus documenten. Gezien de grote van de RSJ ten opzichte van de GGD zal de mutatie naar verwachting relatief klein zijn.			
Toelichting:	In totaal nemen 11 gemeenten deel aan de Gemeenschappelijke Regeling (GR) GGD IJsselland. Elke gemeente heeft 1 stem. De zeggenschap in de GGD is daarmee afgerond 9%. Het financieel belang van Deventer in de GGD is echter 18%.			
Beleidsvoornemens 2026:	In de Bestuursagenda publieke gezondheid 2023-2027 staat beschreven waar de GGD IJsselland in nauwe samenwerking met de gemeenten en andere partners vanuit o.a. zorg, welzijn, onderwijs, op inzet. Het gezamenlijke doel is te werken aan een gezonde basis en veerkrachtige samenleving. Vijf thema's staan centraal: gezonde sociale basis, gezond en kansrijk opgroeien, mentale gezondheid, gezonde en duurzame leefomgeving, gezond ouder worden. Er worden verschillende activiteiten uitgevoerd per thema. De koers die is ingezet op inhoud en proces wordt vervolgd.			
Contractwaarde 2026:	€182.000			
Bijdrage GR 2026:	€4.595.439			
Subsidie 2026:	€318.760			
Dividend 2026:				
Financiële gegevens		2024	2025	2026
Eigen vermogen		€4.110.000	€3.081.000	€3.081.000
Vreemd vermogen		€12.409.000	€8.371.000	€8.068.000
Resultaat		€975.000	€0	€0
Bron		Jaarrekening	Begroting	Begroting
Nominale (balans)waarde aandelenkapitaal 31-12-2024:				

Garantie 31-12-2024:	
Lening 31-12-2024:	

		
Vestigingsplaats:	Zwolle	
Website:	collectie overijssel	
Programma:	Kunst en cultuur	
Entiteit	GR	
Deelnemingspercentage:	33%	
Doel en openbaar belang:	Collectie Overijssel voert het beheer en advies over gemeentelijke- en rijksarchiefbescheiden en -collecties. Daarnaast zijn er publiekstaken gericht op ontsluiting van de archieven, zoals tentoonstellingen, websites een dergelijke. Dit is vastgelegd in de gemeenschappelijke regeling, aanvullend in een vierjarig activiteitenplan. Naast Deventer zijn Zwolle en de Rijksoverheid (ministerie van OCenW) deelnemer.	
Financieel risico:	Het weerstandsvermogen is toereikend. Het aangekondigde uittreden van het Rijk is een mogelijk financieel risico. Het uittreden is uitgesteld naar 2027.	
Toelichting:		
Beleidsvoornemens 2026:	Collectie Overijssel heeft met het meerjarenbeleidsplan 'Duurzaam Innoveren' de koers uitgezet voor de periode 2025-2029. Het plan bouwt verder op die van de vorige periode waarin CO zich focust op het beheren en ter beschikking stellen van collecties, voortvloeiend uit de wettelijke archieftaken en het sterke DNA. De pijlers voor de komende periode zijn; presteren & continu verbeteren, digital first & klantgericht, sterke netwerkpartner en innovatie. Ook hierbij geldt dat CO garant wil staan voor duurzaam en state-of-the-art beheer van de fysieke en digitale erfgoedcollectie. De toegevoegde waarde ontstaat echter vooral als mensen de collecties gaan gebruiken; dat willen we dan ook optimaal blijven faciliteren, zonder drempels en met een stevige nadruk op digitaal. 2026 staat voor Collectie Overijssel in het teken van de nieuwe huisvestingsplannen: een nieuw te bouwen Collectiecentrum in Deventer. Deze ontwikkeling en de nieuwe archiefwet zorgen voor (mogelijk) nieuwe toetreders tot de GR. Uittreding Rijk 2027: Door de vele veranderingen in de archiefwereld heeft het Ministerie van OC&W aangegeven haar rol en positie in de Regionaal Historische Centra (RHC's) te willen herzien en samen met de RHC's te zoeken naar andere mogelijkheden. CO wil samen met betrokkenen kansen in de erfgoedsector onderzoeken en keuzes maken. Over het proces tot uittreding van het rijk wordt de gemeenteraad nog nader geïnformeerd, de voorgenomen uittreding was eerder al uitgesteld naar 2027.	

Contractwaarde 2026:

Bijdrage GR 2026: €1.408.000

Subsidie 2026:

Dividend 2026:

Financiële gegevens	2024	2025	2026
Eigen vermogen	€3.084.000	€1.692.000	€974.000
Vreemd vermogen	€0	€1.187.000	€1.187.000
Resultaat	€137.000	€0	€0
Bron	Jaarrekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Nominale (balans)waarde aandelenkapitaal 31-12-2024:			
Garantie 31-12-2024:			
Lening 31-12-2024:			

Vestigingsplaats: Zwolle

Website: [Omgevingsdienst IJsselland](https://www.omgevingsdienstijsselland.nl)

Programma: Milieu en klimaat

Entiteit: GR

Deelnemingspercentage: 8%

Doel en openbaar belang: Samenwerking in de regio IJsselland op het terrein van vergunningverlening, toezicht houden en handhaving van de milieuwetgeving.

Financieel risico:	De ontwikkelingen in het vakgebied van de Omgevingsdienst IJsselland volgen elkaar snel op. Maatschappelijke vraagstukken en landelijke ontwikkelingen vragen om aanpassingen in de dienstverlening. Na vaststelling van het VTH-uitvoeringsprogramma heeft de Raad van State een uitspraak gedaan over het intern salderen ten aanzien van Stikstof. De volledige impact van deze uitspraak is nog niet duidelijk, maar de verwachting is dat deze consequenties heeft voor (milieu-)vergunningverlening en daarmee voor de jaaropdracht van ODIJS. De Omgevingswet is in werking getreden. De wet blijkt complex en het kost tijd om de wet eigen te maken. Tevens is het 'omzetten' van milieu-inrichtingen naar milieubelastende activiteiten een enorme opgave. Landelijk zijn er robuustheidseisen opgesteld voor Omgevingsdiensten. Per april 2026 moeten alle Omgevingsdiensten aan deze robuustheidseisen voldoen, ook de ODIJS. Aan de hand van een plan van aanpak en een routekaart heeft de ODIJS geconcludeerd dat het voldoen aan de robuustheidseisen per april 2026 niet reëel is. Realistischer wordt een robuuste ODIJS per 2028 geacht. Hiervoor is een implementatieplan en routekaart opgesteld, met daar in opgenomen stappen om per 2028 aan robuustheidseisen te voldoen. Onderdeel hiervan is het actualiseren van vergunningen en het herstellen van de balans in toezichtcapaciteit. Halfjaarlijks wordt, op verzoek van toenmalig Staatssecretaris Jansen, de voortgang van het proces om tot een robuuste ODIJS te komen aan het Ministerie IenW gerapporteerd.			
Toelichting:	De robuustheidseis vanuit het programma IBP-VTH, waar in 2024 onderzoek naar is gedaan om uit te zoeken hoe hieraan voldaan kan worden, heeft tot gevolg dat de bijdrage aan OD IJsselland verhoogd moet worden. In de kaderbrief begroting ODIJS 2026 is dit verder uitgewerkt. In de begroting 2026 wordt de financiële impact van een robuuste ODIJS duidelijk.			
Beleidsvoornemens 2026:	De begroting 2026 ziet op een verdere doorontwikkeling van de Omgevingsdienst IJsselland tot een robuuste Omgevingsdienst. De eerste stap hiertoe wordt in 2026 gezet door structureel extra middelen in te zetten voor de actualisatie van de vergunningen en het herstellen van de balans in de toezichtcapaciteit. Tevens komt er nieuwe wetgeving op het gebied van VTH-taken milieu. Hierdoor kan het takenpakket van de ODIJS wijzigen			
Contractwaarde 2026:				
Bijdrage GR 2026:	€2.414.551			
Subsidie 2026:				
Dividend 2026:				
Financiële gegevens		2024	2025	2026
Eigen vermogen		€507.049	€316.000	€316.000
Vreemd vermogen		€7656734	€3.214.000	€3.450.000
Resultaat		€191.359	€0	€0
Bron		Jaarrekening	Begroting	Begroting

Nominale (balans)waarde aandelenkapitaal 31-12-2024:	
Garantie 31-12-2024:	
Lening 31-12-2024:	

Vestigingsplaats:	Twello
Website:	regiostedendriehoek
Programma:	Burger en bestuur
Entiteit	GR
Deelnemingspercentage:	22,7%
Doel en openbaar belang:	Doelstelling van Regio Stedendriehoek is het behartigen van de gemeenschappelijke en regionale belangen van de deelnemende gemeenten. En het samen met belangengroepen, maatschappelijke organisaties en private partijen bevorderen van een evenwichtige ontwikkeling op het gebied van wonen, werken, bereikbaarheid en een versterking van het vestigingsklimaat in algemene zin. Een schone toekomst en een sterk vestigingsklimaat: dat zorgt voor welvaart en welzijn in onze regio. Vanuit deze gezamenlijke drijfveren werken overheden, ondernemers, onderwijs en onderzoek samen in en aan de Regio Stedendriehoek. Er zijn geen gemeentelijke bevoegdheden overgedragen aan de regio.
Financieel risico:	Het weerstandsvermogen van de regio is niet groot maar toereikend. De financiële risico's zijn beperkt en er is geen lang vreemd vermogen aangetrokken. Mocht de regio onverhoopt niet aan haar verplichtingen kunnen voldoen, moet teruggevallen worden op deelnemende gemeenten.
Toelichting:	Aan deze GR wordt deelgenomen door de gemeenten Apeldoorn, Deventer, Zutphen, Brummen, Epe, Lochem, Heerde en Voorst. De regio verdeelt de kosten over de deelnemende gemeenten met inwoneraantal als verdeelsleutel. Het Deventer aandeel in die kosten is ongeveer 22,7%. Wettelijk is geregeld dat de gemeenten bijspringen als de regio niet aan haar verplichtingen kan voldoen. Aan de GR nemen 8 gemeenten deel. Iedere gemeente heeft in de vergadering van het Algemeen Bestuur één stem; zeggenschap is daarmee 12,5%.

Nominale (balans)waarde aandelenkapitaal 31-12-2024:	
Garantie 31-12-2024:	
Lening 31-12-2024:	

		Regionaal Serviceteam Jeugd IJsselland 			
Vestigingsplaats:	Zwolle				
Website:	RSJ IJsselland				
Programma:	Jeugd en onderwijs				
Entiteit	GR				
Deelnemingspercentage:	9%				
Doel en openbaar belang:	Samenwerking van 11 gemeenten in de regio IJsselland voor gezamenlijke inkoop van de jeugdzorg en de informatievoorziening daarover. Het betreft hier een bedrijfsuitvoeringsorganisatie. Besluitvorming ten aanzien van beleid is verantwoordelijkheid van de lokale deelnemende gemeenten. Het bestuur bestaat uit elf leden, vanuit elke deelnemende gemeente één lid.				
Financieel risico:	Financieel risico ten aanzien van de bedrijfsvoeringsorganisatie is zeer beperkt omdat het kleine organisatie betreft.				
Toelichting:	Er nemen 11 gemeenten deel in de gemeenschappelijke regeling. Zeggenschap is derhalve afgerond 9%. Het financieel aandeel in de begroting is gebaseerd op de maatstaven conform de eerdere verdeling van het rijksbudget voor Jeugd, afgerond 21%. De GR heeft geen eigen vermogen. De GR taken worden jaarlijks met voorschotten door de deelnemende gemeenten betaald en aan het eind van het jaar worden de gerealiseerde uitgaven met gemeenten afgerekend. Het exploitatiesaldo van de begroting en jaarrekening van de GR is daarmee jaarlijks nihil. Zoals ook bij de GGD vermeld, wordt het RSJ opgeheven en opgenomen in de GGD.				

Beleidsvoornemens 2026: In 2026 streeft het RSJ IJsselland naar een toekomstbestendige organisatie. Daarom werkt het RSJ aan een herinrichting van de organisatie, met als doel een robuuste structuur die aansluit bij de taken en ambities. In 2026 wordt een nieuwe regiovisie vastgesteld, waarbij het RSJ de procesregie voert. Verder richt het RSJ zich op de versterking van de werkorganisatie en de verbetering van de jeugdhulpketen. Het contractmanagement wordt geprofessionaliseerd via een beheersplan, en het inkoopmodel wordt aangepast aan nieuwe wetgeving zoals de Wet beschikbaarheid jeugdhulp. Daarnaast krijgen monitoring en datagedreven werken een impuls via de Regionale IJssellandse Monitor (RIJM), met aandacht voor AI-ondersteuning.

Binnen de regioagenda en het Transformatieconvenant zet het RSJ in op twee hoofdthema's: het terugdringen van uithuisplaatsingen en het aanpakken van wachttijden. Dit gebeurt via kleinschalige woonvormen, ambulante begeleiding en innovatieve pilots in samenwerking met gemeenten en zorgaanbieders. Ook wordt een bestuurlijk platform ingericht voor strategische afstemming tussen gemeenten en aanbieders.

Tot slot investeert het RSJ in de bedrijfsvoering: uitbreiding van de formatie, verbetering van huisvesting, versterking van informatiebeheer en een solide financiële basis. Ondanks beperkte ruimte voor structurele besparingen, wordt een daling van de begroting gerealiseerd door het afbouwen van tijdelijke kostenposten

Contractwaarde 2026:

Bijdrage GR 2026: €454.158

Subsidie 2026: n.v.t.

Dividend 2026:

Financiële gegevens		2024	2025	2026
Eigen vermogen		€0	€0	€0
Vreemd vermogen		€518.280	€0	€0
Resultaat		€0	€0	€0
Bron		Jaarrekening	Begroting	Begroting
Nominale (balans)waarde aandelenkapitaal 31-12-2024:				
Garantie 31-12-2024:				
Lening 31-12-2024:				

Vestigingsplaats:	Zwolle
Website:	veiligheidsregio-ijsselland
Programma:	Openbare orde en veiligheid
Entiteit	GR
Deelnemingspercentage:	9%
Doel en openbaar belang:	Samenwerking in de regio IJsselland op het terrein van de brandweezorg, de rampenbestrijding, de crisisbeheersing en de geneeskundige hulpverlening. Bij wet zijn gemeenten ondergebracht in 25 veiligheidsregio's om daarmee de slagkracht van de overheid bij rampen en zware ongevallen te verbeteren.
Financieel risico:	Er is een financieel risicoprofiel opgesteld waarin de risico's in de fysieke leefomgeving worden gewogen op impact en waarschijnlijkheid. Deze zijn in een rapportage vastgelegd en opgenomen in de programmabegroting. De tien risico's met de meeste invloed op de hoogte van de benodigde weerstandscapaciteit zijn: Grootschalige/langdurige inzet, stijgende rentepercentages, fiscale controles, stijgende pensioenpremies, datalek, transitie meldkamer, besluiten van het Veiligheidsberaad met financiële of personele gevolgen, marktontwikkelingen oefentrajecten, hogere prijs (dan beschikbaar) tankautosputten bij de aanbesteding en complexiteit Europese aanbestedingen. Op basis van alle risico's met bijbehorende inschatting is een analyse gemaakt van de benodigde weerstandsvermogen voor Veiligheidsregio IJsselland. Uit de rapportage van risicomanagement blijkt dat het weerstandsvermogen €1,18 miljoen zou moeten bedragen. Veiligheidsregio IJsselland heeft op dit moment een weerstandsvermogen van €1,0 miljoen. Dat geeft een betrouwbaarheid van 85%. Aan de hand van ervaringen in de komende jaren met de toepassing van het risicomanagement pas definitieve uitspraken te doen over de eventuele aanpassing van de hoogte van de aan te houden reserve/weerstandscapaciteit. De zeggenschap in de Veiligheidsregio is 9% en het financieel belang 18,96%.
Toelichting:	Bij de regionalisering van de brandweer werd met instemming van de gemeenteraden besloten tot een verdeelmethodiek op basis van 100% historische kosten. Dat wil zeggen: de kosten van de gemeenten voor brandweer en rampenbestrijding voorafgaand aan de regionalisering. Op aangeven van de gemeenten zal de Veiligheidsregio IJsselland de verdeelsleutel verder toe laten groeien naar de rekenmethode voor de bijdrage uit het gemeentefonds. Met ingang van 2023 is de verdeelsleutel 50% historie en 50% gemeentefonds zijn. De financiële effecten treden op met ingang van 2023.

Beleidsvoornemens 2026: Vanuit de strategische beleidsagenda 2023-2026 wordt gekeken met welke ontwikkelingen in 2026 aan de slag wordt gegaan. Deze activiteiten sluiten aan op ontwikkelingen en trends die het werk van de veiligheidsregio raken:

- Risicogericht werken als basis van het werk. Dit betekent samen met partners informatie delen. Het gezamenlijk duiden van deze informatie geeft meerwaarde. Op basis hiervan worden risico's gesignaleerd en gemonitord en worden acties uitgezet.
- Doorontwikkeling van de uitrukorganisatie van de brandweer: evenwichtig, op maat, flexibel en dynamisch. Passend binnen de kaders van het dekkingsplan en de Europese regelgeving. De crisisorganisatie is inzetbaar voor de klassieke crises, maar ook voor nieuwe, meer onvoorziene en langdurige crises. Dit betekent dat:
 1. de crisisorganisatie flexibeler wordt gemaakt, waardoor sneller kan worden op- en afgeschaald;
 2. competenties worden ontwikkeld waardoor de crisisfunctionarissen inzetbaar zijn ongeacht het soort crisis en de duur van de crisis. Minder gericht op inhoud, meer gericht op flexibel en adaptief zijn.
- Het samen met partners (wo. gemeenten, Defensie, nutsbedrijven) werken aan het versterken van de weerbaarheid van de samenleving.

Contractwaarde 2026:

Bijdrage GR 2026: €8.921.979

Subsidie 2026:

Dividend 2026:

Financiële gegevens		2024	2025	2026
Eigen vermogen		€5.403.127	€5.702.000	€3.960.000
Vreemd vermogen		€37.475.033	€40.449.000	€38.138.000
Resultaat		-€632.927	€0	€0
Bron		Jaarrekening	Begroting	Begroting
Nominale (balans)waarde aandelenkapitaal 31-12-2024:				
Garantie 31-12-2024:				
Lening 31-12-2024:				

Vestigingsplaats:	Lochem	
Website:	Plusov	
Programma:	Meedoen	
Entiteit	GR	
Deelnemingspercentage:	11%	
Doel en openbaar belang:	Samenwerking in de regio Stedendriehoek om ervoor te kunnen zorgen dat inwoners die niet van het reguliere openbaar vervoer gebruik kunen maken in staat te stellen zich, zelfstandig en tegen een redelijk tarief te verplaatsen via het doelgroepenvervoer.	
Financieel risico:	Organisatielasten en vervoerslasten worden volledig doorberekend aan gemeenten. PlusOV heeft om deze reden geen eigen buffer nodig naast de bestaande reserve voor optimalisatie van de organisatie. PlusOV onderkent in haar paragraaf weerstandsvermogen de volgende risico's voor het vraagafhankelijk vervoer: Prijs- en volumerisico: Bij het opstellen van de begroting is er vrijwel altijd een prijs-en of volumerisico. De huidige geopolitieke en economische ontwikkelingen maken dat prijseffecten (risico's) moeilijk zijn in te schatten. De onzekerheid van het prijsrisico is groter dan in de voorgaande jaren. Personeelskosten en brandstofkosten vormen ongeveer 75% van de vervoerskosten. De personeelskosten in de taxibranche (67% van de vervoerskosten) staan onder druk door tekort op de arbeidsmarkt. De kosten voor brandstof (8% van de vervoerskosten) blijven waarschijnlijk hoog en onvoorspelbaar. De verwachtingen van deskundigen over de inflatie variëren van 2,5 tot 5%. Het begrote vervoersvolume in het vraagafhankelijk vervoer heeft een jaarlijkse groei van 7% als uitgangspunt.	
Toelichting:		
Beleidsvoornemens 2026:	Kadernota 2025: De komende jaren ligt de focus op 1. het verbeteren van processen in de keten Reizigers -> Gemeenten -> PlusOV -> Vervoerders. 2. Het beheersen van de organisatiekosten en 3. het uitwerken van de vraag: op welke manier houden we het doelgroepenvervoer beschikbaar voor mensen voor mensen die voor vervoer afhankelijk zijn van PlusOV. Het uitvoeren van alle ritaanvragen met behoud van een hoge klanttevredenheid wordt een steeds grotere uitdaging. De medewerkers blijven zich onverminderd inzetten om de missie van PlusOV te realiseren: 'Mensen prettig, betaalbaar en efficiënt vervoeren wanneer er geen vervoersalternatief is'. Het college van B&W Deventer heeft op 8 juli 2025 het besluit genomen de uitredingsprocedure te starten. Mogelijk wordt er begin 2026 het besluit genomen om per 1 augustus 2027 uit de GR PlusOV te treden.	
Contractwaarde 2026:	€1.374.910	
Bijdrage GR 2026:	€479.008	
Subsidie 2026:		

Dividend 2026:

Financiële gegevens	2024	2025	2026
Eigen vermogen	€336.389	€88.858	€89.809
Vreemd vermogen	€4.112.111	€2.340.187	€1.981.639
Resultaat	€0	€0	€0
Bron	Jaarrekening	Jaarrekening	Begroting
Nominale (balans)waarde aandelenkapitaal 31-12-2024:			
Garantie 31-12-2024:			
Lening 31-12-2024:			

		
Vestigingsplaats:	Den Haag	
Website:	bngbank	
Programma:	Algemene dekkingsmiddelen	
Entiteit	NV	
Deelnemingspercentage:	0,5%	
Doel en openbaar belang:	BNG Bank is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. De bank draagt duurzaam bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger. BNG levert financiële diensten, onder andere kredietverlening, betalingsverkeer, advisering en elektronisch bankieren.	
Financieel risico:	De gemeente Deventer bezit ongeveer 0,5% van de aandelen in deze vennootschap. De andere aandeelhouders zijn gemeenten, provincies en de staat. Het eigenaarschap van deze overheden én het in de statuten verankerde beperkte werkterein van de bank bieden financiers het vertrouwen dat het risico van kredietverlening aan de BNG zeer beperkt is. In lijn daarmee is het gemeentelijk risico op verlies van het ingebrachte kapitaal gering. Van het nominaal aandelenkapitaal van 292.313 aandelen tegen €2,50 is afgerond €60.000 geactiveerd.	

Toelichting:	Het eigenaarschap van gemeenten, provincies en de Staat, alsmede het door de statuten beperkte werkterrein van de bank, bieden financiers het vertrouwen dat het risico van kredietverlening aan dit instituut zeer beperkt is. BNG Bank bundelt de uiteenlopende vraag van klanten tot een beroep op de financiële markten dat aansluit op de behoefte van beleggers wat betreft volume, liquiditeit en looptijd. Door de combinatie van beide elementen heeft de bank een uitstekende toegang tot financieringsmiddelen tegen zeer scherpe prijzen, die weer worden doorgegeven aan decentrale overheden en aan instellingen voor het maatschappelijk belang. Dat leidt voor de burger uiteindelijk tot lagere kosten voor tal van voorzieningen. Het resultaat financiële transacties zal ook in de nabije toekomst gevoelig blijven voor politieke, economische en monetaire ontwikkelingen. De BNG Bank een heeft AAA-rating volgens ratingbureau Fitch en ook Moody's en S&P waarderen de BNG op het hoogste ratingniveau.			
Beleidsvoornemens 2026:	BNG blijft onveranderd het openbaar belang behartigen.			
Contractwaarde 2026:				
Bijdrage GR 2026:				
Subsidie 2026:				
Dividend 2026:	Is nog niet bekend			
Financiële gegevens		2024	2025	2026
Eigen vermogen		€4.800.000.000	Niet bekend	Niet bekend
Vreemd vermogen		€123.000.000.000	Niet bekend	Niet bekend
Resultaat		€294.000.000	Niet bekend	Niet bekend
Bron		Jaarrekening	Prognose	Prognose
Nominale (balans)waarde aandelenkapitaal 31-12-2024:		€730.782 (€60.650)		
Garantie 31-12-2024:				
Lening 31-12-2024:				
Vestigingsplaats:	's-Hertogenbosch			
				

Website:	enexis
Programma:	Algemene dekkingsmiddelen
Entiteit	NV
Deelnemingspercentage:	0,26%
Doel en openbaar belang:	Enexis Holding NV draagt bij aan het realiseren van een betrouwbaar, betaalbaar en duurzaam regionaal energienetwerk. Enexis Holding N.V. zet in op duurzaamheid en innovatie en werkt toe naar een CO2-neutrale energievoorziening en het behouden van een betrouwbare en betaalbare energie-infrastructuur.
Financieel risico:	Enexis beheert het energienetwerk voor gas- en elektra aansluitingen (respectievelijk 2,3 mln. en 2,9 mln.) in Noord-, Oost- en Zuid-Nederland. In 2023 werd door bijna 1,1 mln. aansluiting terug geleverd aan het netwerk. De netbeheerderstaak is een publiek belang, wettelijk geregeld met o.a. toezicht vanuit de Autoriteit Consument en Markt. Enexis is financieel gezond. Enexis heeft de Standard & Poor's (S&P) rating A+ (Stable outlook) en bij Moody's Aa3 (stable outlook). De gemeente is voor 0,2592% aandeelhouder in deze vennootschap. Het risico is beperkt tot dat percentage van het nominale aandelenkapitaal en het risico op het verlies van het dividend. Bij eerstgenoemd risico hoort de opmerking dat Enexis zich met bijna 50% eigen vermogen ruim boven de wettelijk geregelde ratio van minimaal 40% bevindt. Bij het risico op het verlies van de structurele dividendraming hoort de opmerking dat Enexis Holding in een gereguleerde markt opereert, onder toezicht van de Energiekamer.

Toelichting:

Enexis Holding NV heeft vier dochterondernemingen. Enexis Netbeheer B.V. (één van de vier entiteiten van Enexis Holding N.V.) beheert het energienetwerk in Noord-, Oost- en Zuid-Nederland voor elektra - en gas aansluitingen (huishoudens, bedrijven en overheden). Enpuls BV is de publieke warmtepartner voor de ontwikkeling en het beheer van betaalbare, schaalbare en duurzame warmtenetten. Enexis Personeel BV en Enexis Vastgoed BV ondersteunen op het gebied van personeel en vastgoed. In de Aandeelhouderscommissie van Enexis Holding NV (formeel adviesorgaan van de Raad van Bestuur en de AvA) zijn de volgende leden vertegenwoordigd: 4 provincies (Brabant, Overijssel, Limburg en Groningen) en 3 Verenigingen van Gemeenten Aandeelhouders in Limburg (VEGAL), - in Noord Nederland (VEGANN) en de Noord Brabantse gemeenten. Deventer neemt deel in VEGANN. VEGANN vertegenwoordigt 47 gemeenten uit Groningen, Drenthe, Flevoland en Overijssel. Gezamenlijk 7,3% van de aandelen Enexis. De financiële positie van Enexis wordt beïnvloed door effecten van energietransitie en reguleringsmethodiek. Er is veel geld nodig voor het toekomstbestendig maken van de energie-infrastructuur. Enexis moet proactief investeren om sneller duurzame opwek te kunnen aansluiten. De Autoriteit Consument & Markt (ACM) reguleert de tarieven van netwerkbedrijven omdat deze bedrijven monopolisten zijn. Het reguleringskader stimuleert echter niet tot dergelijke grote investeringen voor energietransitie. Extra investeringen tellen namelijk pas in de volgende reguleringsperiode mee bij de vaststelling van de vergoedingen. Door deze vertraging wordt druk gelegd op de financiële ratio's van netwerkbeheerder Enexis. Bij de Autoriteit Consument & Markt (ACM) pleiten netbeheerders daarom voor aanpassing van de reguleringsmethodiek. De periode tussen kosten en vergoedingen moet verkort worden en het moet zeker zijn dat netbeheerders vergoeding ontvangen voor de kosten die zij maken. Dat geldt niet alleen voor de eigen investeringen, maar ook voor de stijgende inkoopkosten van TenneT (de aangewezen netbeheerder van het landelijke hoogspanningsnet in Nederland). In 2021 werden door de ACM weliswaar nieuwe methodebesluiten vastgesteld, waarin staat hoe de inkomsten van netbeheerders er vanaf 2022 tot en met 2026 uit zullen zien. De vergoedingen zijn verbeterd, maar sluiten nog onvoldoende aan bij de sterk oplopende kosten voor het elektriciteitsnet. Daarbij is bijvoorbeeld nog geen rekening gehouden met de financiering van congestiemanagement, waarbij klanten een financiële vergoeding ontvangen voor het tijdelijk aanpassen van hun energieverbruik. Enexis is van mening dat de ACM niet de juiste balans heeft weten te vinden om de sterk oplopende kosten voor het elektriciteitsnet af te dekken. Daarom heeft Enexis beroep aangetekend tegen de methodebesluiten van de ACM. Desondanks heeft in Enexis in 2020 besloten tot versterking van het energienetwerk met een investering van €1,9 miljard om daarmee mede de energietransitie invulling te kunnen geven. De extra investeringen mag Enexis met enkele jaren vertraging, over een periode van 40 jaar, doorberekenen in de tarieven voor huishoudens en bedrijven. Deze investeringen moeten wel voorgefinancierd worden. Daarvoor heeft Enexis haar aandeelhouders in april 2020 gevraagd haar eigen vermogen met €500 miljoen te versterken waardoor het onder gunstige voorwaarden vermogen kan aantrekken op de kapitaalmarkt voor de benodigde extra investeringen in het energienetwerk. Eind 2020 heeft de gemeente Deventer besloten deel te nemen aan het verstrekken van een hybride converteerbare aandeelhouderslening voor een bedrag van €1,3 miljoen. Op de lange termijn heeft Enexis door de toenemende uitgaven en de beperkingen van de huidige reguleringsmethodiek nog meer eigen vermogen nodig hebben om de robuuste financiële positie te handhaven. De gemeenteraad is in december 2022 met een raadsmededeling geïnformeerd over zowel het gaan maken van een afsprakenkader met de Staat (over mogelijke toekomstige deelneming van de Staat in de 3 grote netwerkbedrijven - zoals Enexis - om met een kapitaalbreng het netwerk te kunnen versterken en uitbreiden) als ook over de verkoopwinst ad €1,1 miljard van de verkoop van dochteronderneming Fudura en die te betrekken bij het dividenduitkeringsbeleid waarover in de AvA van Enexis van april 2023 een besluit heeft genomen. Enexis zal voorlopig geen gebruik maken van de mogelijkheid van deelneming door de Staat omdat Enexis voorlopig financieel zelf in staat is om tot versterking en uitbreiding van het

netwerkwerk over te gaan. Dit is mede ook te danken aan de mogelijkheid de verkoopwinst van de verkoop van Fudura in te zetten.

Beleidsvoornemens 2026:	De energietransitie is een systeemtransitie die de hele maatschappij aangaat. Om deze transitie te realiseren moet worden overgegaan van een centraal gestuurd, fossiel energiesysteem naar een meer decentraal, duurzaam energiesysteem en op duurzame energiebronnen. Dit vraagt forse aanpassingen in energienetwerk en -dienstverlening. Bovengenoemde doelstellingen en strategieën van Enexis zijn hierop gericht. In de aandeelhoudersvergadering van april 2022 is het Strategie Plan 2022 vastgesteld. Enexis ondersteunt gemeenten in de uitwerking van RES-en (RES= Regionale Energiestrategie). Daarbij geeft Enexis aan dat er nog belangrijke keuzes moeten worden gemaakt omdat er een mismatch is tussen de landelijke en regionale ambities (die in totaal optellen tot ruim boven de klimaatdoelen) en de (snelheid van de) uitvoerbaarheid ervan. Op nationaal-, provinciaal- en RES-niveau moeten keuzes gemaakt worden in de aanpak óf in de tijd. Wat doen we eerst, wat doen we later en wat gaan we niet aanleggen. Meer regie vanuit de overheid is gewenst en met heldere prioriteiten worden de voorwaarden gecreëerd om slimme keuzes te maken voor de inrichting van het energiesysteem van de toekomst. Enexis verwacht dat het capaciteitstekort op het netwerk de komende vijf tot tien jaar aanhoudt. In 2024 staan er al meer dan 2.000 grootschalige bedrijven op de wachtlijst voor aansluiting voor een nieuwe of zwaardere aansluiting op het elektriciteitsnet. Een snelle definitieve oplossing is er niet. Naast het versneld verzwaren van het netwerkwerk onderzoekt Enexis mogelijkheden (congestiemanagement) om zakelijke klanten sneller aan de gewenste capaciteit te helpen. Denk aan efficiëntere benutting van beschikbare capaciteit, het delen van de capaciteit door meerdere klanten en de teruglevering aan te passen aan de piekbelasting in het netwerk. Dat is het idee achter de oprichting van zogenaamde energiehub's waarin bedrijven de beschikbare netcapaciteit onderling verdelen en met elkaar daarvoor intentieovereenkomsten ondertekenden. Met het oog op de nieuwe reguleringsperiode met ingang van 2022, waarvoor de ACM bepaalt hoeveel iedere netbeheerder voor diensten bij consumenten in rekening mag brengen, bereidt Enexis een nieuw strategisch plan voor dat wordt vastgesteld in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders. De voorbereiding gebeurt o.a. in dialoog met de stakeholders, waaronder de Aandeelhouderscommissie (AHC). In 2023 is ACM een onderzoek gestart naar de mogelijkheid en wenselijkheid om tarieven in te voeren voor de terug levering aan het netwerk. Maatschappelijk dilemma is wie de kosten van de energietransitie betaalt en op welk moment. In overleg met de ACM is een beheerste tariefontwikkeling voor de klanten en tegelijk een redelijk rendement voor aandeelhouders onderwerp van gesprek. Wethouder J. van Essen is als voorzitter van de Vegann in september 2024 benoemd als lid van de Aandeelhouderscommissie van Enexis BV. Met een raadsmededeling van 15-4-2025 (Nr. 2025-326) is de gemeenteraad geïnformeerd over het aangepaste dividendbeleid. Aanpassing van het dividendbeleid maakt onderdeel uit van de mogelijkheden die Enexis heeft in de financieringsmogelijkheden om in de kapitaalbehoefte voor verbouwing en uitbreiding van energienetwerk te voorzien.			
Contractwaarde 2026:				
Bijdrage GR 2026:				
Subsidie 2026:				
Dividend 2026:	Nog niet bekend			
Financiële gegevens		2024	2025	2026

Eigen vermogen	€5.538.000.000	Niet bekend	Niet bekend
Vreemd vermogen	€4.022.000.000	Niet bekend	Niet bekend
Resultaat	€254.000.000	€100.000.000	€100.000.000
Bron	Jaarrekening	Prognose	Prognose
Nominale (balans)waarde aandelenkapitaal 31-12-2024:	€932.512 (€932.512)		
Garantie 31-12-2024:			
Lening 31-12-2024:			

		NV BERG KWARTIER MAATSCHAPPIJ TOT STADSHERSTEL	
Vestigingsplaats:	Deventer		
Website:	nvbergkwartier		
Programma:	Kunst en cultuur		
Entiteit	NV		
Deelnemingspercentage:	16,20%		
Doel en openbaar belang:	Aankoop, restauratie en verhuur van monumentale en karakteristieke panden binnen de gemeente Deventer en aangrenzende gemeenten.		
Financieel risico:	Het belang van de gemeente Deventer in deze NV is circa 16,2% van het totale aandelenkapitaal. De andere grote aandeelhouders zijn bank- en verzekeringsinstellingen, beleggingsfondsen en Deventer stichtingen. Het financieel risico van de gemeente beperkt zich tot het ingebrachte aandelenkapitaal.		
Toelichting:	In het Strategische Plan van de NV (vastgesteld in 2017) werd een versterking van de financiële positie in gang gezet. Inmiddels wordt vanaf 2019 weer structureel dividend uitgekeerd. Naar verwachting zal Deventer (net als in 2024) in 2025 en 2026 achterstallig dividend van €34.000 per jaar uitgekeerd krijgen (over de jaren voorafgaand aan 2019).		

Beleidsvoornemens 2026: Bergkwartier richt zich nadrukkelijk op haar strategische doelen voor behoud (en herontwikkeling) van historisch waardevol erfgoed in de stad en de omgeving. Daaronder begrepen inhaal van achterstallig onderhoud, verwijdering asbest en verduurzaming. Er is eind 2021 een verduurzamingsbeleid vastgesteld. De focus van het verduurzamingsbeleid ligt primair op het beperken van de energievraag, met name door isolatie van daken en zoldervloeren en het isoleren van beglazing. Voor de komende jaren is het de doelstelling om jaarlijks tien woningen in sterke mate te verduurzamen. De zittende huurder betaalt in de regel via een bijdrage en een huurverhoging mee aan een deel van de investeringen. Doordat voor verhuur van niet-monumenten een energielabel vereist is, is er langzamerhand een beeld van de energieprestatie van de woningen. Bergkwartier en de gemeente spreken elkaar over de overdracht van gemeentelijke panden die geen kernbezit voor de gemeente zijn. Niet alleen monumenten maar ook panden die “behoudenswaardig” zijn.

Contractwaarde 2026:

Bijdrage GR 2026:

Subsidie 2026:

Dividend 2026: Nog niet bekend

Financiële gegevens	2024	2025	2026
Eigen vermogen	€52.800.275	Niet bekend	Niet bekend
Vreemd vermogen	€37.327.322	Niet bekend	Niet bekend
Resultaat	€566.000	Niet bekend	Niet bekend
Bron	Jaarrekening	Begroting	Begroting
Nominale (balans)waarde aandelenkapitaal 31-12-2024:	€1.561.004 (€1.561.00)		
Garantie 31-12-2024:			
Lening 31-12-2024:			

		
Vestigingsplaats:	Deventer	
Website:	centrumgarage-deventer	
Programma:	Leefomgeving	

Entiteit	NV			
Deelnemingspercentage:	5%			
Doel en openbaar belang:	Exploitatie van de parkeergarage Sijzenbaan, nabij het winkelgebied van de binnenstad.			
Financieel risico:	Risico is dat het winkelaanbod in de binnenstad afneemt en bezoekersaantal (en de omzet en het resultaat van de centrum garage) terugloopt. Mogelijke toekomstige overheidsmaatregelen (autoluw maken binnenstad en zero-emissiezone stadslogistiek) zijn een financiële bedreiging van de NV.			
Toelichting:	De gemeente Deventer bezit circa 5% van de aandelen in deze vennootschap. De overige aandeelhouders zijn binnenstadondernemers en particulieren. In beginsel loopt de gemeente risico op verlies van het ingebrachte risicodragend kapitaal ad €39.600 en op de structurele dividendraming (geraamd is €19.000 maar in voorgaande jaren is meer ontvangen).			
Beleidsvoornemens 2026:	Het nog aantrekkelijker maken van de parkeervoorziening is en blijft een doelstelling van de NV. De NV continueert de ontwikkeling naar een moderne duurzame mobiliteithub. Het aantal laadpalen wordt verder uitgebreid en de e-bike stalling wordt uitgebreid.			
Contractwaarde 2026:				
Bijdrage GR 2026:				
Subsidie 2026:				
Dividend 2026:	Nog niet bekend			
Financiële gegevens		2024	2025	2026
Eigen vermogen		€1.682.350	Niet begroot	Niet begroot
Vreemd vermogen		€1.310.487	Niet begroot	Niet begroot
Resultaat		€1.049.972	Niet begroot	Niet begroot
Bron		Jaarrekening	Begroting	Begroting
Nominale (balans)waarde aandelenkapitaal 31-12-2024:		€39.552 (€39.552)		
Garantie 31-12-2024:				
Lening 31-12-2024:				

Vestigingsplaats:	Deventer	DEVENTER SCHOUWBURG		
Website:	deventerschouwburg			
Programma:	Kunst en cultuur			
Entiteit	NV			
Deelnemingspercentage:	77,50%			
Doel en openbaar belang:	Aanbieden van een breed en gevarieerd programma van (professionele) podiumkunst voor stad en regio.			
Financieel risico:	De gemeente is vanaf 2025 de enige aandeelhouder. Het aandelenkapitaal van de gemeente in de NV is niet geactiveerd. Over dat bedrag loopt de gemeente aldus geen financieel risico meer. De gemeente subsidieert de schouwburg met een substantieel jaarbedrag, subsidie voor zowel de erfpacht van de huisvesting als programmeringskosten. Een substantieel ander deel van de dekking van deze kosten zal uit opbrengsten van de schouwburg moeten blijven komen. Dat was, is en blijft een risico voor dergelijke maatschappelijke voorzieningen. Het borgen van de continuïteit van de schouwburg is nog steeds een actueel vraagstuk voor de gemeente. In de voorjaarsnota 2023 zijn aanvullende structurele middelen ter beschikking gesteld voor het exploitatietekort. Daarnaast zijn incidentele middelen beschikbaar gesteld voor noodzakelijke vervanging en onderhoud. Deze middelen staan momenteel deels gereserveerd in het project Podiumkunsten onder één Dak waarvan €1.200.000,- middels het raadsbesluit Onderhoudsmaatregelen Deventer Schouwburg 2025 is toegewezen aan vervanging van verlichting en andere onderhoudsmaatregelen op korte termijn.			
Toelichting:	Het Eigen Vermogen is €279.126 waarvan €412.940 geplaatst aandelenkapitaal en een post overige reserves van -/€133.814. Voor aanvulling van het weerstandsvermogen van Deventer Schouwburg is op basis van de eerdere aanvraag van Deventer Schouwburg in mei 2019 in de stand van de generieke weerstandsreserve alvast rekening gehouden met het verstrekken van eenmalige subsidie van €260.000. Omdat de schouwburg nog geen sluitende meerjarenbegroting heeft vastgesteld heeft de gemeente nog geen definitief besluit genomen over het aanvullen van het weerstandsvermogen van de schouwburg.			
Beleidsvoornemens 2026:	Middels de Raadsmededeling 2025-591 heeft het college op 1 juli 2025 besloten om (voorwaardelijk) in te stemmen met het verzoek van de directeur van de NV Deventer Schouwburg voor het omzetten van de NV Deventer Schouwburg in een stichting per 1 januari 2026. De omzetting heeft geen financiële consequenties voor de gemeente.			
Contractwaarde 2026:				
Bijdrage GR 2026:				
Subsidie 2026:	€2.700.437			
Dividend 2026:				
Financiële gegevens		2024	2025	2026

Eigen vermogen	€279.126	Nog niet bekend	Nog niet bekend
Vreemd vermogen	€2.783.518	Nog niet bekend	Nog niet bekend
Resultaat	€168.062	€0	€0
Bron	Jaarrekening	Begroting	Begroting
Nominale (balans)waarde aandelenkapitaal 31-12-2024:	€412.000 (€0)		
Garantie 31-12-2024:			
Lening 31-12-2024:			

		
Vestigingsplaats:	Teuge	
Website:	teuge-airport	
Programma:	Economie en internationaal beleid	
Entiteit	NV	
Deelnemingspercentage:	25%	
Doel en openbaar belang:	Exploitatie van een luchthaven voor zakelijke en recreatieve burgerluchtvaart.	
Financieel risico:	Algemeen risico is dat vliegbewegingen achterblijven bij de raming, minder havengelden worden ontvangen en daardoor negatieve exploitatieresultaten worden behaald.	

Toelichting:	De aandelen van deze NV zijn in handen van de gemeenten Apeldoorn (circa 54,5%), Deventer (circa 25%), Zutphen (circa 11,5%) en Voorst (circa 8,5%). De NV voorzag in 2023 in haar financiering vanuit een krediet van een private bank van €750.000. Aflossingsmogelijkheden werden in de afgelopen jaren bemoeilijkt door het wegvallen van een vliegschool die in grote mate voor opbrengst landingsrechten zorgde. De omzet herstelt zich de laatste jaren weer langzaam en de NV heeft weer positieve exploitatieresultaten. Herfinanciering van het bankkrediet was nodig per 1-12-2023. Met de verkoop van grond in juni 2023 aan de gemeente Voorst ad €850.000 beschikte de NV over voldoende middelen om het krediet in het najaar van 2023 af te lossen. De gemeente Voorst ontwikkelt de gronden als luchthaven gebonden bedrijventerrein evenals de gronden van de gronden van het zogenaamde Albersterrein dat de gemeente Voorst in 2012 van de NV overnam. Ontwikkeling tot luchthaven gebonden bedrijventerrein is voorwaarde van de gemeente Voorst voor overname van de gronden. Financieel risico voor de NV is dat die ontwikkeling niet zou lukken en de gronden terug geleverd zullen worden. De gemeente Voorst werkt samen met de NV aan een ontwikkelplan. Vanuit de Wet Regelgeving Burgerluchthavens en Militaire Luchthavens (RBML) heeft het Rijk Provinciale Staten van Gelderland opdragen een luchthavenbesluit op grond van de Wet luchtvaart te nemen. Provinciale Staten van Gelderland hebben op 8 juni 2022 luchthavenbesluit vastgesteld. In combinatie daarmee moet ook een vergunning volgens de Wet Natuurbescherming worden afgegeven. Dit luchthavenbesluit vervangt de Omzettingsregeling luchthaven Teuge. Het luchthavenbesluit verschilt op een aantal onderdelen van de omzettingsregeling. Onder andere zijn twee banen vervallen, moet het naderende vliegverkeer via het aanvliegpunt naar de luchthaven komen en is de geluidsruijme gehalveerd [- 3 dB(A)-correctie]. Het uitvoeren van valschermluchten met vliegtuigen in geluid categorie 1 tot en met 4 worden met ingang van 1 januari 2023 beperkt. Daartoe worden 4 dagdelen per maand in het weekend vastgesteld waarop met deze vliegtuigen deze vluchten niet mogen worden uitgevoerd. De luchthaven stelt deze dagdelen vast, in samenspraak met de CRO Teuge en de uitvoerders van valschermluchten. Over 2023 werd een positief exploitatieresultaat behaald van €461.973. Daarin is een boekwinst (€644.000) van verkoop van gronden verdisconteert en een bedrag van €100.000 is als reservering opgenomen t.b.v. de ontwikkeling van bedrijventerreinen.			
Beleidsvoornemens 2026:	Een Ontwikkelplan voor bedrijventerrein West (meerdere eigenaren), het zogenaamde terrein Albers en herstructurering van het verouderde middenterrein wordt door de gemeente Voorst en de NV opgesteld in samenspraak met de aandeelhoudende gemeenten. De uitwerking van een ontwikkelplan heeft enige vertraging opgelopen omdat de NV in 2023 prioriteit heeft gegeven aan de herfinanciering van de kredietfaciliteit. Vertraging is er ook door het vertrek van de voormalig directeur per 1-1-2024 en de benoeming per 1-4-2024 van een nieuwe directeur. De focus van de nieuwe directeur ligt in eerste instantie op het in kaart brengen van een solide meerjarig groot onderhoud plan. Landelijk en regionaal zijn er gesprekken over het realiseren van het stationeren van een traumahelikopter (Lifeline) op luchthaven Teuge.			
Contractwaarde 2026:				
Bijdrage GR 2026:				
Subsidie 2026:				
Dividend 2026:				
Financiële gegevens		2024	2025	2026

Eigen vermogen	€1.942.720	Nog niet bekend	Nog niet bekend
Vreemd vermogen	€353.755	Nog niet bekend	Nog niet bekend
Resultaat	€38.096	€32.000	€45.000
Bron	Jaarrekening	Begroting	Prognose
Nominale (balans)waarde aandelenkapitaal 31-12-2024:	€489.857 (€489.587)		
Garantie 31-12-2024:	€17.750		
Lening 31-12-2024:			

		
Vestigingsplaats:	Deventer	
Website:	sportbedrijfdeventer	
Programma:	Meedoen	
Entiteit	NV	
Deelnemingspercentage:	100%	
Doel en openbaar belang:	Stichten, beheren, exploiteren en in stand houden van binnensportaccommodaties (De Scheg, Borgelerbad, sporthallen/gymzalen).	
Financieel risico:	Op basis van een risicoscan is het benodigd weerstandsvermogen voor de NV vastgesteld. Als subsidieverstrekker zorgt de gemeente voor een stuk borging van de continuïteit van deze vennootschap. Een substantieel ander deel zal van de gebruikers (opbrengsten) moeten blijven komen. Dat was, is en blijft een risico voor dergelijke voorzieningen en het is voor de vennootschap een uitdaging om te blijven zorgen voor een aantrekkelijk aanbod tegen marktconforme/concurrerende prijzen in het belang van het op niveau houden van het gebruik. De grote afhankelijkheid van energie in combinatie met de fors oplopende prijzen van gas en elektra hebben een groot effect op de exploitatie van het sportbedrijf. Hierop worden beheersmaatregelen ingezet zoals externe expertise inschakelen bij de inkoop van energie, energie inkopen voor de dure wintermaanden en verduurzamen zoals opgenomen in de toekomstvisie De Scheg. Daarnaast wordt het steeds lastiger om het pand De Scheg te verzekeren.	

Toelichting:	De jaarrekening 2024 laat een eigen vermogen van afgerond €3,2miljoen zien. Het benodigd weerstandsvermogen (vastgesteld in mei 2022) is €1,1 en is ook liquide beschikbaar.
Beleidsvoornemens 2026:	Eind 2019 is de strategische visie High Five 2020 van de NV Sportbedrijf Deventer vastgesteld en gebaseerd op de gemeentelijke beleidskader sport "Samen sporten maakt sterk 2021-2030", Het Nationaal Sportakkoord, de Toekomstverkenning sport (vanuit het Sociaal Cultureel Planbureau en het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu). Een visie voor de toekomst van De Scheg is begin 2024 door de raad vastgesteld. De visie is de basis voor de renovatie en (vervangings-)investeringen in De Scheg. Zie daartoe ook het college en raadsvoorstel nr. 2023-1026. De afgelopen periode zijn diverse onderzoeken uitgevoerd op basis waarvan momenteel een plan van aanpak wordt opgesteld. Hiermee worden de investeringen voor de renovatie en verduurzaming van de Scheg inzichtelijk gemaakt. Deze zullen in Q3 2025 worden voorgelegd aan college en raad.
Contractwaarde 2026:	
Bijdrage GR 2026:	
Subsidie 2026:	€5.643.395 (inclusief onder andere combinatiefuncties, verenigingsondersteuning, sportstimulering en beheer Sporthal De Uutvlog)
Dividend 2026:	

Financiële gegevens		2024	2025	2026
Eigen vermogen		€3.171.129	€3.234.402	€3.396.077
Vreemd vermogen		€17.229.761	Niet begroot	Niet begroot
Resultaat		€728.253	€11.807	€149.867
Bron		Jaarrekening	Begroting	Begroting
Nominale (balans)waarde aandelenkapitaal 31-12-2024:		€90.756 (€0)		
Garantie 31-12-2024:		€357.860		
Lening 31-12-2024:		€11.469.853		

Vestigingsplaats:	Zwolle	
Website:	wadinko	

Programma:	Algemene dekkingsmiddelen
Entiteit	NV
Deelnemingspercentage:	2,55%
Doel en openbaar belang:	Stimulering van gezonde bedrijvigheid (met name in de maakindustrie en zakelijke dienstverlening en logistiek) en daarmee de werkgelegenheid in werkgebied van de aandeelhouders. Wadinko participeert momenteel in twee Deventer bedrijven, DAVO en Auping (op een totaal van 30 participaties).
Financieel risico:	De gemeente Deventer bezit 2,55% van de aandelen. De overige aandeelhouders zijn 24 gemeenten in Overijssel, de Noordoostpolder en Zuidwest Drenthe en de provincie Overijssel. Het risico van de gemeente is zeer beperkt tot het niet-geactiveerde aandelenkapitaal ad €6.100. Het risico is ook gering, ook omdat de actuele waarde van de vennootschapsportefeuille per 31 december 2024 €24,8 miljoen hoger is dan de boekwaarde (bron: jaarverslag 2024).
Toelichting:	Inherent aan haar doelstellingen loopt Wadinko risico's. Door interne maatregelen m.b.t. risicobeheersing zijn risico's voor aandeelhouders beperkt. Wadinko participeert in Raden van Commissarissen van participaties opdat daarmee toezicht kan worden gehouden op de directies. Bij participaties die geen Raad van Commissarissen hebben, is met een aandeelhoudersovereenkomst een vergelijkbare situatie gecreëerd. De nettowinst over 2024 bedroeg €3,6 miljoen (in 2023 €1,9 en in 2022 €12,9 miljoen). Het resultaat wordt sterk beïnvloed door transactieresultaten (aan-en verkoop van participaties)/desinvesteringen. Een en ander is van nature verbonden met de doelstellingen van Wadinko namelijk het verstrekken van risicokapitaal. In 2024 is voor €8 miljoen geparticipeerd in nieuwe participaties en voor €3,4 miljoen in bestaande participaties.
Beleidsvoornemens 2026:	Het beleidsplan 2021-2026 is in de AvA van 11 juni 2021 vastgesteld. Wadinko continueert het bestaande beleid met lichte accentverschuivingen. Een aantal SMART doelstellingen is weergegeven: Werkgelegenheid groeit van 4.336 naar 6.000 fte; De actuele waarde stijgt van €95 naar €120 miljoen. De komende 6 jaar handhaving uitkeren dividend. Hoogte dividend is 2% van het eigen vermogen, lichte groei t.o.v. 2015-2020. Voorwaarde uitkering dividend is liquiditeit boven €10 miljoen; Rendement is tenminste 5% op het geïnvesteerd vermogen. Over 2024 was dat 6,5%. De provincie Overijssel heeft in het kader van de Herstel- en transitieaanpak coronacrisis aan Wadinko een leningsfaciliteit beschikbaar gesteld van €10.000.000 tegen 0% ten behoeve van de ondersteuning aan MKB- en familiebedrijven om de negatieve gevolgen van de coronacrisis te beperken en daarmee werkgelegenheid en bedrijvigheid voor Overijssel behouden. In de besteding van deze middelen zullen transitie in digitalisering en verduurzaming prioriteit hebben. Tot dusver is gebruik gemaakt van deze faciliteit voor €3,1 mln. ten behoeve van participaties. Wadinko is enkele jaren geleden gestart met het opzetten van een kennisplatform voor zowel haar participaties als bedrijven in de regio en faciliteert ondernemingen bij het implementeren van toekomstbestendige bedrijfsvoeringen en – initiatieven.
Contractwaarde 2026:	
Bijdrage GR 2026:	
Subsidie 2026:	
Dividend 2026:	€30.000

Financiële gegevens		2024	2025	2026
Eigen vermogen		€85.006.904	Niet bekend	Niet bekend
Vreemd vermogen		€10.249.145	Niet bekend	Niet bekend
Resultaat		€3.582.765	€1.500.000	€1.500.000
Bron		Jaarrekening	Prognose	Prognose
Nominale (balans)waarde aandelenkapitaal 31-12-2024:		€6.100 (€0)		
Garantie 31-12-2024:				
Lening 31-12-2024:				

Risico's en weerstandsvermogen

In de planning – en control documenten van de gemeente wordt aandacht besteed aan de (financiële) risico's die de gemeente met haar verbonden partijen loopt. Voor het risicomanagement van een verbonden partij geldt dat er een juiste verhouding moet zijn tussen behartiging van het publieke belang en het te lopen risico (continuïteit van de organisatie). Bedacht moet worden dat de gemeente een tweedelijns positie heeft: Risicomanagement is in de eerste plaats de verantwoordelijkheid van verbonden partijen zelf. Bestuurders van verbonden partijen dienen tijdig in te spelen op ontwikkelingen en dienen risico's in afdoende mate te beheersen. De toezichthouders moeten dit bewaken. Een sterke governance structuur en adequaat risicomanagement dat geïntegreerd is in de gehele bedrijfsvoering, dragen bij aan het “in control” zijn van verbonden partijen.

Bij optredende financiële problematiek binnen een verbonden partij (rekeningnadeel en/of nadeel in meerjarenperspectief) wordt de volgende lijn gevolgd.

- Eerst wordt het weerstandsvermogen van een verbonden partij aangesproken;
- Vervolgens worden beheermaatregelen getroffen om de exploitatie sluitend te houden/maken en wordt besloten tot aanvulling van het weerstandsvermogen binnen de verbonden partij tot de vastgestelde norm;
- Voorwaarde voor beperking van financieel risico is een toereikende liquiditeitspositie van de verbonden partij;
- Indien beheermaatregelen niet tot een gezond financieel meerjarenperspectief (kunnen) leiden en het liquiditeitssaldo niet toereikend is, loopt de gemeente als aandeelhouder (en als GR-partij) financieel risico. In het treffen van beheermaatregelen wordt ook betrokken of financiële zekerheid kan worden gevonden in een eventuele verkoop van eigendommen (met name vastgoed).

Indien bovenstaande niet mogelijk is, dan loopt de gemeente financieel risico met de volgende mogelijke consequenties:

- Tijdelijk/structureel beroep op aanvullende subsidie;
- Tijdelijke/structurele verstrekking van financiering/een kredietfaciliteit;
- Aanvulling aandelenkapitaal.

De gemeente heeft voor onvoorziene risico's binnen haar programma's (ook die wegens financieel risico op verbonden partijen) een weerstandsvermogen beschikbaar. De vraag is of de omstandigheden bij de verbonden partijen nu zodanig zijn gewijzigd dat een specifiek weerstandsvermogen moet worden aangehouden.

Wanneer (op grond van een concrete gebeurtenis) bij een bepaalde verbonden partij een risico wordt voorzien dat zou kunnen leiden tot een verlies op het ingebrachte kapitaal, de verstrekte lening of garantie of indien het leidt tot een verplichting (en het risico is kwantificeerbaar), dan zal daarvoor weerstandsvermogen worden aangehouden of een voorziening worden gevormd. Aan de informatie over de verbonden partijen ontleen wij in algemene zin geen aanwijzingen dat de gemeente voor bepaalde financiële risico's bij verbonden partijen weerstandsvermogen moet aanhouden. Daarbij baseren wij ons mede op de accountantsrapporten die bij de jaarrekeningen 2024 van verbonden partijen worden afgegeven waarin de accountant aandacht besteedt aan de continuïteit van de bedrijfsvoering en actuele financiële informatie vanuit vennootschappen en gemeenschappelijke regelingen.

Zie ook de paragraaf [Weerstandsvermogen en risicomanagement](#) waarin de financiële belangen in verbonden partijen en het financieel risico aan de orde komen.

Grondbeleid

Wijzigingen

Context

De woningmarkt is volop in beweging. Dit geldt ook voor de bedrijfskavels. Ten opzichte van vorig jaar zien we een flinke druk op de woningmarkt en stijgende VON-prijzen. Om een goede invulling te geven aan de controlerende rol van de raad, wordt de raad met een tussentijdse rapportage tussentijds geïnformeerd over de actuele stand van zaken. Ten opzichte van vorig jaar vindt er geen zomeractualisatie plaats maar worden eventuele afwijkingen ten opzichte van de jaarrekening wel toegelicht. Bij deze tussentijdse rapportage zijn bij met name Steenbrugge en het Bedrijvenpark A1 ontwikkelingen die zorgen voor een financiële afwijking.

Visie

Deventer heeft de ambitie om met 11.000 woningen te groeien in de periode 2022 tot 2035. Een deel daarvan is binnenstedelijke herontwikkeling, maar een deel zal ook in uitleggebieden plaatsvinden. Daarnaast is er behoefte aan nieuw bedrijventerrein om ook naar de toekomst toe bedrijven te kunnen blijven faciliteren. Ook spelen er nog tal van andere ontwikkelingen op het gebied van energietransitie, duurzaamheid en natuur. Al deze ruimtelijke ontwikkelingen vragen om een visie en houding van de gemeente.

Een belangrijk thema daarbij is een evenwichtige ontwikkeling van Deventer. Ontwikkelingen in onder andere demografie, economie, technologie en duurzaamheid leiden tot verandering in de ruimtevraag. Uitgaande van het grondbeleid als ondersteunend instrument stellen we ons in dit kader de vraag hoe we een bijdrage kunnen leveren aan de daarbij behorende opgaven en ambities.

- Wij nemen deel of regisseren in netwerkverbanden, stimuleren en faciliteren marktpartijen en laten los wanneer particuliere initiatieven de overheid niet nodig hebben. Wanneer er hoog wordt gescoord op de criteria Ambitie. Prioriteit en mate van Sturing nemen we een actievere rol en maken we op basis van de Nota grondbeleid en een ontwikkelstrategie voor de locatie of gebied. we zetten dan passende grondinstrumenten in, al dan net met besluitvorming vanuit de raad.
- Met een specifieke uitvoeringsnota/programma kostenverhaal wordt vormgegeven op welke manier Deventer kijkt naar de wijze waarop nieuwe (bouw)plannen een (financiële) bijdrage leveren aan de verhoging van de (leef)kwaliteit. Deze nota (of programma) biedt een transparant en eenduidig kader voor (verplicht) kostenverhaal en financiële bijdragen. Deze nota/programma verschaft vooraf duidelijkheid aan alle partijen, om zo gezamenlijk te werken aan gezond, duurzaam en fijn leefklimaat in Deventer. Dit zal in samenhang moeten plaatsvinden met nieuw parkeerbeleid, dat in 2026 wordt voorzien. Ook evalueren we de financiële bijdrage zoals nu is opgenomen in het Programma Centrum&Schil. We bevorderen een transparante en efficiënte kostentoerekening van de gemeentelijke kosten van werken en werkzaamheden van algemeen nut en onrendabele ontwikkelingen. Binnen gebieden waar sprake is van een sterke samenhang en afhankelijkheden tussen de diverse locatieontwikkelingen dragen wij bij de voorbereiding en uitvoering zorg voor de regie en coördinatie. We sluiten daarbij aan bij landelijke regels (uitkomsten kamerbrief STOER (najaar '25).
- We werken verder aan de lopende grondexploitaties en werken aan nieuwe ontwikkelingen om de doelstellingen te halen. Gronden en panden die om strategische redenen wel in gemeentelijk bezit blijven maar nog niet onmiddellijk nodig zijn voor een ontwikkeling, zijn beschikbaar voor tijdelijke functies.
- We werken vanuit het besef dat de huidige opgaven zoals de versnelling woningbouw, de energietransitie, de toekomstbestendige bedrijventerreinen en de transformatie naar nieuwe stedelijkheid voor bepaalde delen van de gemeente vragen om een versterkte gemeentelijke gebiedsregie. Om deze reden zijn er vanaf 2024 gebiedsmanager voor de gebieden Centrum&Schil en Keizerslanden. Dit moet de komende jaren verder vorm krijgen en zorgen voor versnelling en integrale gebiedsontwikkeling.
- In 2024 is de strategische investeringsagenda in het leven geroepen om te sparen voor investeringen en ter dekking van onrendabele toppen van gebiedsontwikkelingen. De invulling van de SIA wordt in 2026 verder vormgegeven uit uitgevoerd. We maken een koppeling naar de projecten. We anticiperen op nieuwe regelingen (realisatiestimulans e.a.).
- De noodzaak om te versnellen blijft groot. Waar mogelijk stimuleren en we ontwikkelaars om te komen tot realisatie. Met de implementatie van de werkwijze Proces- en locatieontwikkeling sturen we op locatie- en gebiedsontwikkelingen, waarbij de rol van de raad en het college wordt gerespecteerd en trajecten zo optimaal mogelijk worden doorlopen. -
- We implementeren nieuwe regelgeving die leidt tot versnelling, waaronder de mogelijke resultaten uit de kamerbrief STOER, maar werken ook samen met partners aan mogelijkheden van versnelling.
- In 2025/2026 zetten we naast de woningbouwopgave ook in op mogelijkheden voor inzet van grondbeleid ten behoeve van oplossen van netcongestie.

Uitvoering

Er wordt op allerlei manieren hard gewerkt om de ambities van Deventer te halen. In 2023 zijn 477 woningen gebouwd. Dat is meer dan de jaren ervoor maar om de ambities te halen richting 2026 zullen we naar ongeveer 700 per jaar moeten. Dit wordt gedaan door projecten waarbij de gemeente een faciliterende rol heeft en wordt ook gedaan in projecten waar de gemeente zelf de grondpositie heeft. Bij deze projecten wordt een grondexploitatie vastgesteld door de gemeenteraad. Hieronder een overzicht van de lopende grondexploitaties en grondexploitaties die naar verwachting in 2025 en later aan de gemeenteraad ter vaststelling worden aangeboden.

Lopende grondexploitaties woningbouw:

- Eikendal
- Clusterhavenkwartier (Havenkwartier kop en haveneiland, Havenkwartier Silo gebied)
- Lettele woningbouw
- Loo woningbouw
- Steenbrugge
- Sluiskwartier
- Van Hetenlocatie
- Wijtenhorst/Douwelerleide
- Tuinen van Zandweerd
- Hagenvoorde
- 't Nijland Diepenveen

Nog vast te stellen grondexploitaties:

- Woningbouw Okkenbroek (verwachte vaststelling 2025/2026)
- De Marke Noord (verwachte vaststelling nog niet bekend)
- Wittenstein (grondexploitatie of losse grondverkoop)
- Wechelerhoek (verwachte vaststelling 2026/2027)

Voorkeursrecht: Op een aantal locatie is voorkeursrecht gevestigd. Dit zijn:

- Wechelerhoek (grondexploitatie 2026/2027)
- Haveneiland (woningbouw) Op Haveneiland is voorkeursrecht gevestigd hier is een mix van woon, werk, maatschappelijke en culturele functies voorzien.
- Baarlerhoek (3e hoogspanningstation/energietransitie) Het college van burgemeester en wethouders heeft op 2 juli 2024 besloten tot de vestiging van een voorkeursrecht op de gronden in Baarlerhoek-Zuid.
- Piekfijnplein, zijnde Koningin Julianastraat (herstructurering)

Lopende grondexploitaties bedrijventerreinen, werklocaties en overig:

- Bedrijvenpark A1
- Cluster Stadsentree (Teugseweg/gasfabriekterrein)
- Hanzeweg
- Westfalenstraat

De uitgifte van gronden in het westelijke deel van het A1 Bedrijvenpark worden in 2026 voortgezet. Er is voldoende interesse in kavels. Het Gasfabriekterrein is een kansrijk gebied voor startups en hoogwaardige, innovatieve en duurzame bedrijvigheid. Bij zowel het gasfabriek als A1 Bedrijvenpark zijn de komende jaren nog een aantal kavels beschikbaar. Daarnaast wordt gezocht naar nieuwe locaties.

Modernisering en herinrichting van de oudere bedrijventerreinen Kloosterlanden en Bergweide kunnen belangrijke impulsen op het gebied van duurzaamheid, toegankelijkheid en leefbaarheid geven. Mogelijk kan het grondbeleid hier een faciliterende en stimulerende rol spelen. Momenteel is de gemeentelijke rol hierbij met name faciliterend en loopt de samenwerking via DEP.

Een belangrijk onderdeel in de ontwikkeling van de Poort van Deventer is de verkeersontsluiting. Voordat de locatie ontwikkeling Teugseweg verder vorm kan krijgen dient eerst dit knelpunt te worden opgelost. Hiervoor wordt in 2025/2026 het tracé vastgelegd. Naast het vastleggen van het tracé is de aanleg van ontsluiting ook urgent. Deze middelen zijn in de begroting 2026 beschikbaar gesteld.

De kansen en risico's die horen bij grond- en vastgoedinvesteringen, hebben invloed op de algemene financiële positie van de gemeente. Dit beschrijven wij jaarlijks bij de Jaarrekening in het Meerjarenperspectief grondzaken (MPG).

Actualiteiten

De Nota grondbeleid is in 2024 geactualiseerd. Om adequaat te kunnen reageren en ook de benodigde financiële middelen te hebben voor een actievere rol, heeft de gemeenteraad bij de vaststelling van de vernieuwde Planning en Control cyclus (P&C) een Strategische Investeringsagenda (SIA) in het leven geroepen. Elk jaar wordt de SIA via de P&C cyclus aan de gemeenteraad voorgelegd. Dan wordt ook aangegeven of de gemeente voldoende financiële middelen heeft om de strategische opgaven te kunnen uitvoeren.

Nota Kostenverhaal

Het ontwikkelen van voldoende (leef)kwaliteit in de stad en dorpen vraagt om diverse ruimtelijke ingrepen en de bijbehorende (infrastructurele) investeringen. De gemeente kan deze niet allemaal alleen bekostigen. Met een specifieke uitvoeringsnota kostenverhaal kan worden vormgegeven op welke manier Deventer kijkt naar de wijze waarop nieuwe (bouw)plannen een (financiële) bijdrage leveren aan de verhoging van de (leef)kwaliteit.

Een Nota kostenverhaal biedt een transparant en eenduidig kader voor (verplicht) kostenverhaal en financiële bijdragen, dat aansluit bij de nieuwe Omgevingswet. Een nota verschaft vooraf duidelijkheid aan alle partijen, om zo gezamenlijk te werken aan gezond, duurzaam en fijn leefklimaat in Deventer. Als vervolg op deze Nota grondbeleid wordt een aparte Nota Kostenverhaal opgesteld waarin wordt uitgewerkt hoe Deventer kostenverhaal en eventuele financiële bijdragen toepast.

Dat zal in samenhang moeten plaatsvinden met nieuw parkeerbeleid, dat in 2026 wordt voorzien.

Implementatie werkwijze locatie- en gebiedsontwikkeling. Naar aanleiding van een initiatiefvoorstel van de raad.

Nieuwe wetten en subsidies

- Wet regie volkshuisvesting - Gevolgen van de wet moeten worden geïmplementeerd.
- Realisatiestimulans (kamerbrief) - Subsidie van 7000 euro per woning, gekoppeld aan start bouw, regeling en uitwerking implementeren
- Kamerbrief STOER 23 juni 2025 – implementeren maatregelen, na zomer '25 vaststelling/kabinetsreactie

Ontwikkelingen grondexploitaties

In voorgaande jaren werd in deze paragraaf Grondbeleid de uitkomsten van de jaarlijkse zomeractualisatie opgenomen per grondexploitatie. Op 22 mei 2024 is een raadsvoorstel 'Optimalisatie planning en controlcyclus' aangenomen waarmee de zomeractualisatie is komen te vervallen. Als onderdeel van het besluit is de keus gemaakt om niet meer standaard alle grondexploitaties tussentijds te actualiseren. Uiteraard worden grondexploitaties wel tussentijds geactualiseerd als daar aanleiding toe is.

In de aanloop naar het opstellen van de paragraaf Grondbeleid heeft er een inventarisatie plaatsgevonden of er negatieve afwijkingen worden verwacht binnen de grondexploitaties ten opzichte van de resultaten zoals deze zijn opgenomen in de jaarrekening 2024. Omdat er geen sprake is van substantiële financiële afwijkingen wordt hieronder geen nadere financiële toelichting gegeven. De meest actuele stand van zaken is opgenomen in de jaarrekening 2024 (raadsvergadering 25 juni 2025).

Hieronder wordt een nadere toelichting gegeven op de verwachte ontwikkelingen in het begrotingsjaar 2026 voor de grondexploitaties waar bijzondere en/of grote ontwikkelingen zijn.

Sluiskwartier

Actualisatie van de grondexploitatie per juli 2024 wijst uit dat het planresultaat (€3,2 mln negatief) beperkt verbetert ten opzichte van de jaarrekening 2023 (€3,4 mln negatief). Dit is toe te schrijven aan de rente die verlaagd is. Er zijn geen majeure veranderingen in de kosten- en opbrengstenprognose. In de eerste helft van 2024 is het bouwrijp maken afgerond. Daarmee zijn alle grondroerende en daarmee risicovolle werkzaamheden aan de kostenkant achter de rug. Risico's die overigens grotendeels ook zijn opgetreden (bodemverontreiniging, asbest, Japanse duizendknoop). Toch blijft het risicoprofiel van het project hoog. Het grootste deel van de opbrengsten moet nog worden gerealiseerd en is onderhevig aan marktinvloeden. Aan de opbrengstenkant is het traject doorlopen om middels actualisatie van de bouwkundige staat van de te behouden panden, kostenramingen van de verplichte renovaties en residuele grondwaardeberekeningen een beter beeld te krijgen van de grondopbrengsten. Het bruto risicobedrag is verlaagd van €3,5 naar €2,1 mln. Het netto risico is afgenomen van €1,1 naar €0,7 mln. Daarmee neemt het beroep op het gemeentelijke weerstandsvermogen af.

A1 Bedrijvenpark

Het Deventer Bedrijvenpark A1 zit in de afrondende fase. In 2025 is het gelukt om samen met kopers van bedrijfskavels op het westelijk deel van het Bedrijvenpark en met Liander afspraken te maken over energievoorziening. Met deze afspraken (een smart energy hub) is het mogelijk dat ook grootverbruikers een aansluiting krijgen op het elektriciteitsnet. De energy hub kan op termijn uitgebreid worden met nieuwe kavelkopers en met bestaande bedrijven op het Bedrijvenpark die zich willen aansluiten. Daardoor kan in 2026 ook de resterende grote kavels (3,4 en 7) worden uitgegeven. Daarnaast is de verwachting dat de kavels 9, 10, 16 en 17 in 2026 worden uitgegeven. Afhankelijk van de tijd die potentiële kopers nodig hebben voor de ontwikkeling van het bouwplan is de verwachte levering van deze kavels in 2026 en 2027.

De Provincie Gelderland heeft samen met de gemeente Deventer en de gemeente Lochem onderzocht op welke manier de verkeerveiligheid en de doorstroming van het verkeer op de N348-A1 verbeterd kan worden. De kosten worden tussen de provincie en de gemeente verdeeld conform de potentheorie. Wat voor de gemeente Deventer neerkomt op een maximale financiële bijdrage van €4.066.000,- excl. BTW. Dit bedrag is gebaseerd op een eerste grove raming met de nodige risico opslagen. Afhankelijk van de exacte scope van de reconstructie/ontsluiting is er binnen de grondexploitatie al een bedrag beschikbaar van circa €0,7 mln. tot €1,6 mln. Op basis van de huidige inzichten is een aanvullend budget nodig van €3,3 mln. tot €2,4 mln. (inclusief de risico opslagen).

In 2026 zal er ambtelijke capaciteit worden ingezet op de vervolgfase en samenwerkingsovereenkomst met de provincie en de gemeente Lochem. Deze inzet wordt gedekt vanuit de bestaande budgetten binnen de grondexploitatie van het Bedrijvenpark A1. Wanneer er een meer betrouwbare raming gemaakt kan worden waaruit blijkt dat de bestaande budgetten opgehoogd moet worden dan zal daarvoor een voorstel worden gemaakt. Verwacht wordt dat dit in de begroting van 2027 zijn beslag zal krijgen.

Steenbrugge

De voortgang van woningbouw Steenbrugge verloopt voorspoedig. Alle vrije kavels zijn verkocht of in optie. De grondexploitatie is geactualiseerd per 1-1-2025. Het resultaat is verbeterd, van €4,1 mln. positief per juli 2024 naar €3,6 mln. positief plus €1 mln. winstneming per 1-1-2025. Op basis van de voortgang is het risicoprofiel licht afgenomen van 0,95 mln. Naar 0,82 mln.

Cluster Stadsentree

Actualisatie van de grondexploitatie per juli 2024 wijst uit dat het planresultaat (€843.000 negatief) beperkt verslechtert ten opzichte van de jaarrekening 2023 (€778.000 negatief). Dit is toe te schrijven aan de rente, die verlaagd is. De grondexploitatie Gasfabriekterrein verloopt volgens planning. Wel worden er risico's onderkend rondom de civieltechnische werkzaamheden. Ten aanzien van de grondexploitatie Teugseweg is de vergunningsaanvraag voor de reclamemasten langs de A1 ingediend door de initiatiefnemer. Gelijktijdig wordt er gekeken naar een alternatieve mast. De haalbaarheid en financiële consequenties hiervan worden momenteel in beeld gebracht.

Cluster Havenkwartier

Door renteaanpassing (verlaging van de rekenrente) gaat het resultaat voor de Hanzestrook van €682.000 nadelig naar €654.000 nadelig. Voor kop en haveneiland gaat het resultaat van €6.532.000 nadelig naar €6.442.658 nadelig. Voor het silogebied gaat het resultaat van €596.000 nadelig naar €553.622 nadelig. De renteaanpassing betekent in totaal een verbetering van €132.600. De risico's die ten laste komen van het weerstandsvermogen sluiten momenteel op €682.500. Ten opzichte van de vorige rapportage is de risicowaarde niet veranderd. Eind 2024 zullen de risico's opnieuw beoordeeld worden. Dan kan beter ingeschat of er een risico opgenomen dient te worden voor ontwikkeling van de BP-gronden op het Haveneiland (eea is afhankelijk van vraag of college besluit tot terugname en sanering van de gronden), en hoe hoog dat risico nog ingeschat wordt aangezien BP de risico's die samenhangen met de sanering dient af te kopen.

Westfalenstraat

In 2026 zullen de gereserveerde gronden aan de Westfalenstraat voor kringloopwinkel "Het Goed" (9.031 m²) geleverd worden aan :

- Circulus (via een erfpachtcontract) voor uitbreiding milieustraat en inname 2e hands goederen en
- een deel (30%) aan garagebedrijf POUW (middels een huurcontract) voor het stallen van auto's.

Ook zullen de gronden die in erfpacht zijn genomen door de Inland Terminal Deventer (7.500 m²) over worden gedragen van de grex naar de erfpachtportefeuille, taakveld 0.3

Naar verwachting zal er voor het 2e deel (7.195 m²) een erfpachtovereenkomst afgesloten worden met een nog nader te bepalen partij. Hierna kan ook dit deel over worden gedragen naar de erfpachtportefeuille, taakveld 0.3.

Onroerend goed buiten exploitatie

Beheer overige gebouwen en gronden

De portefeuille overige panden en gronden omvat alle panden en gronden welke geen deel uitmaken van de inhoudelijke programma's en (nog) geen onderdeel uitmaken van de projecten die formeel als grondexploitatie zijn aangemerkt. Het gaat daarbij om:

- Te verkopen, slopen of te herontwikkelen panden (tijdelijk bezit) waarvoor de exploitatie niet gedekt wordt vanuit inhoudelijke programma's vanwege geen/bepaalde maatschappelijke functie;
- Verhuurde gronden voor benzineverkooppunten;
- Verhuurde stedelijke en agrarische gronden;
- Gronden waarvoor een erfpachtregeling van toepassing is;
- Gronden welke zijn gerelateerd aan een mogelijke toekomstige grondexploitatie;
- Gronden welke vooralsnog in eigendom zijn gebleven van de gemeente na afronding van een formeel grondexploitatieproject.

Gebiedsontwikkelingen

Gebiedsontwikkeling Keizerslanden

Vanaf 2024 wordt de ontwikkeling van Keizerslanden via Gebiedsmanagement (werkwijze integrale gebiedsontwikkeling) opgepakt. Aanleiding hiertoe is de omvang en complexiteit van de ontwikkelopgave en de sterke samenhang en afhankelijkheden tussen de diverse locatieontwikkelingen. Het geactualiseerde Gebiedsprogramma Keizerslanden is in 2026 het vertrekpunt voor de gebiedsontwikkeling.

In 2023 heeft het Rijk een beschikking afgegeven van €15,6 miljoen voor de realisatie van drie grote infrastructurele werken ter versnelling van de woningbouw (de zogenoemde Versnellingsgelden):

Project Beschikking (incl. verrekenbare BTW) Capaciteitsverruiming van Oldenielstraat €9.729.646 Fiets- en voetgangerstunnel bij winkelcentrum Keizerslanden onder N337 €5.517.937 Reconstructie fietspad Laan van Borgele: tussen N337 en rotonde met Keizer Karellaan €374.316 €15.621.899

Met het door de Raad ingestelde Fonds Infrastructuur wordt voorzien in cofinanciering in dezelfde orde van grootte. De Rijksgelden zijn expliciet geoormerkt voor realisatie van de genoemde projecten uiterlijk 2035 (start realisatie van de infrastructurele voorzieningen uiterlijk 31 december 2027). Daarnaast is er de voorwaarde dat in Keizerslanden 1.650 woningen netto worden toegevoegd aan de woningvoorraad, waarvan minstens de helft in de categorie betaalbaar (start laatst te realiseren woning uiterlijk 31 december 2030). Niet alleen om subsidie-technische redenen is het tijdig realiseren van de drie infraprojecten van zeer groot belang. Even zo is het voor de toekomstige bereikbaarheid van de 1.650 extra woningen en het kunnen functioneren van de stad als geheel een absolute voorwaarde.

De projecten in Keizerslanden die bijdragen aan deze taakstellende woningbouwproductie betreffen:

- Steenbrugge
- Marke Noord
- Ludgeruskwartier
- Oranjekwartier
- Sint Jozef locatie
- Van Heten locatie
- Geertridentuin
- Boerhaave locatie (sportveld)
- Inbreidingslocaties (Karel de Grotelaan; Gooszenstraat)

De gebiedsontwikkeling Keizerslanden streeft naar een integratie van de ruimtelijk fysieke ontwikkeling met de sociaal maatschappelijk ontwikkeling. Het betreft dan zaken als zorg-wonen ('ouder worden in de wijk'), onderwijshuisvesting, zorg- en maatschappelijke voorzieningen, gezond bewegen (sportvoorzieningen), etc.

Gebiedsontwikkeling Centrumschil

Vanaf 1 januari 2024 wordt de ontwikkeling van de Centrum & Schil via Gebiedsmanagement (werkwijze integrale gebiedsontwikkeling) opgepakt. Aanleiding hiertoe is de omvang en complexiteit van de ontwikkelopgave en de sterke samenhang en afhankelijkheden tussen de diverse locatieontwikkelingen en benodigde infrastructurele maatregelen. Het Gebiedsprogramma Centrumschil uit 2020 is geactualiseerd in 2025 en vastgesteld maar daar aan de gekoppeld de maand van de Centrum & Schil waarbij lezingen, rondleidingen zijn gegeven.

In 2023 heeft het Rijk een beschikking afgegeven van €14,5 miljoen (exclusief BTW) voor de realisatie van 8 grote infrastructurele werken en 2 kleinere reconstructies ter versnelling van de woningbouw (de zogenoemde Versnellingsgelden):

Met de door de Raad ingestelde Reserve Bovenplanse Infrastructuur Centrumschil (22 mei 2024) wordt voorzien in cofinanciering in dezelfde orde van grootte. De Rijksgelden zijn expliciet geoormerkt voor realisatie van de genoemde projecten in de periode tussen 2027 en 2035. Daarnaast is er de voorwaarde dat - ook uiterlijk in 2035 - in de Centrumschil (inclusief Tapijtfabriek/Smyrna locatie en Karwei locatie) 1.650 woningen netto zijn toegevoegd aan de woningvoorraad, waarvan de helft in de categorie betaalbaar.

Door het toepassen van het STOMP principe in de zeer centraal bij ov-voorzieningen en overige voorzieningen gelegen centrumschil en collectieve parkeeroplossingen te bieden aan de randen van de stad kan het proces van binnenstedelijke verdichting in de compacte stad ondersteund worden. Daarnaast vraagt deze vorm van stedelijk verdichten (hogere bouwen, optoppen, combineren van woon- en werkfuncties) om gezonde, groene buitenruimte voor beweging en ontmoeting.

Centrum & Schil kent twee lopende grondexploitaties; Sluiskwartier en Havenkwartier. De te realiseren woningbouwaantallen op deze locaties dragen in beperkte mate bij aan de voor de subsidie benodigde aantallen woningen.

Het risico van de versnellingsgelden ontstaat op het moment dat de versnellingsgelden worden uitgegeven en de woningbouwproductie achterblijft. Voor de woningbouwproductie zijn we voor een groot deel afhankelijk van de ontwikkeling van de Roto-locatie. Deze ontwikkeling wordt niet gedaan door de gemeente zelf maar door derden daarmee is de sturing op snelheid van deze ontwikkeling beperkt en daarmee een groot risico voor de versnellingsgelden. In 2025 is er een anterieure overeenkomst gesloten met ontwikkelaar/grondeigenaar.

Op 22 mei 2024 heeft de Gemeenteraad ingestemd met het vestigen van het Voorkeursrecht op Haveneiland. We willen hier ruimte bieden voor een tijdelijke en brede mix van functies. De woningbouw in het Havenkwartier is onrendabel en wordt gesteund vanuit middelen van het Rijk; woningbouwimpuls, eerste tranche, 2020. Het Haveneiland is de laatste in de rij. Naar verwachting zal Haveneiland een onrendabele top kennen; afhankelijk van de definitieve mix van woon, werk, maatschappelijke en culturele functies. Eind 2025 wordt een richtinggevende uitspraak aan de gemeenteraad voorgelegd.

Investeringsen

Inleiding

In deze paragraaf zijn zowel de beleidsuitgangspunten als de meerjarige investeringen zelf opgenomen.

In Deventer maken we onderscheid in de onderstaande investeringen:

- going concern investeringen;
- uitbreidingsinvesteringen;
- strategische investeringsagenda;
- voorportaalijst.

De strategische investeringsagenda (SIA) en voorportaalijst zijn opgenomen en toegelicht in het hoofdstuk [Strategische investeringsagenda](#).

In de begroting wordt jaarlijks aan de raad voorgesteld welke projecten de status "groot project" krijgen. Een overzicht hiervan is opgenomen in deze paragraaf.

Beleidsuitgangspunten

Het beleid voor investeringen binnen de gemeente Deventer is gericht op evenwicht tussen ontwikkeling, beleid, programma en geld. Ieder investeringsinitiatief wordt consequent beoordeeld op deze vier elementen. Er kan onderscheid gemaakt worden in verschillende investeringsstromingen:

Investering		Dekking
1	Leidraad grote projecten	Middelen zijn vrijgegeven
2	Going concern	Middelen zijn vrijgegeven Middelen zijn gereserveerd, maar nog niet vrijgegeven.
3	Uitbreidingsinvesteringen	Middelen zijn vrijgegeven Middelen zijn gereserveerd, maar nog niet vrijgegeven
4	Strategische investeringsagenda	Geen volledige dekking beschikbaar in de reservegroei van de Stad, prioritering aangegeven
5	Voorportaal investeringen	Geen dekking, prioritering moet nog gemaakt worden

Leidraad grote projecten

Deze projecten vallen onder de leidraad grote projecten. Het doel van deze leidraad is om heldere, elkaar bindende, afspraken tussen college, raad en ambtelijke organisatie vast te leggen over de positie van de raad bij de grote projecten. Het gaat over afspraken over de momenten waarop de raad in grote projecten wordt geïnformeerd of ter besluitvorming wordt ingeschakeld, zodat zij haar kaderstellende en controlerende rol goed kan uitvoeren.

Going concern investeringen

De going concern investeringen vinden hun oorsprong in de reguliere bedrijfsvoering. Vanuit de behoefte of noodzaak om een bepaald product of dienst te blijven leveren, is het van belang dat een vervangingsinvestering wordt gepleegd. Going concern investeringen vinden hun oorsprong vanuit de bestaande dienstverlening. Uitgangspunt is dat deze worden gedekt vanuit de lopende begroting. Aan de going concern investeringen ligt een vervangingsschema ten grondslag. Voor het taakveld verkeer en vervoer is dat bijvoorbeeld het MJOP MIND en voor rioleringen is dat het GRP. Voor ICT is voor vervangingsinvesteringen een Roadmap opgesteld.

Uitbreidingsinvesteringen

Uitbreidingsinvesteringen komen voort uit nieuw beleid (producten en diensten) of uitbreiding van bestaand beleid. Daarnaast kunnen deze investeringen voortkomen vanuit een locatie ontwikkeling (grondexploitatie) of uit het raads- en collegeprogramma. Het kan ook gaan om vervangingsinvesteringen waarvoor onvoldoende dekking is binnen de lopende begroting. Voor deze investeringen zijn aanvullende middelen nodig (subsidies, heroverweging). Jaarlijks in de perspectiefnota wordt een meerjarige investeringsplanning opgesteld. Met dit instrument wordt voor ieder investeringsinitiatief bepaald of er evenwicht is tussen ontwikkeling, beleid, programma en geld en wordt er een rangorde (prioritering) vastgesteld.

Tevens worden middelen in de meerjarenbegroting gereserveerd. Via een separaat raadsvoorstel worden deze middelen definitief vrijgegeven. Het is ook mogelijk dat een deel van de gereserveerde middelen via een tussentijds rapportage als een voorbereidingskrediet wordt vrijgegeven.

Leidraad grote projecten

Het college van B en W doet jaarlijks bij de begroting een voorstel aan de raad welke projecten de status van grote projecten kunnen krijgen. De volgende projecten zijn als grote projecten aan te merken:

Projectnaam	Fase
Bedrijvenpark A1	Realisatiefase
Podiumkunsten onder 1 dak	Verkenningfase
De Marke Zuid	Realisatiefase
Slim warmtenet	Realisatiefase
Sportvoorziening Bathmen	Realisatiefase
Renovatie De Scheg	Verkenningfase

Toelichting:

Voorgesteld wordt in de begroting 2026 om het volgende project de status "Groot project" te geven:

- Renovatie De Scheg: zie raadsvoorstel 2025-539 Renovatie De Scheg.

Voorgesteld wordt om het volgende project af te schalen:

- De Marke Zuid
Dit project zit in de realisatiefase. Er zit nog een risico in de dekking van dit project met de betrekking tot de verwachting van de grondopbrengsten Marke Noord. Dit is geen projectrisico maar een begrotingsrisico dat samenhangt met het project Marke Noord.

Going concern investeringen

Op basis van de reguliere begroting wordt hierna een tabel gepresenteerd met verschillende vervangingsinvesteringen volgens de geplande fasering.
(bedragen x €1.000)

Projectomschrijving	Programma	Taakveld	2026	2027	2028	2029 Dekking
Meerjarenonderhoudsprogramma (MJOP)	Leefomgeving	Verkeer en vervoer	4.085	PM	PM	PM MJOP-Mind
Gemeentelijk rioleringsprogramma (GRP)	Leefomgeving	Riolering	6.575	PM	PM	PM Rioolheffing
Facilitair	Bedrijfsvoering	Overhead	33	33	33	41 Facilitair
ICT	Bedrijfsvoering	Overhead	2.780	3.196	7.120	3.263 Egalisatiereserve DOWR-I
Totaal			13.474	3.230	7.154	3.305

Meerjarenonderhoudsprogramma (MJOP)

In het MJOP-MIND worden de investeringen die moeten worden gedaan in de openbare ruimte opgenomen. Centrale doelstelling van deze investeringen is om de kapitaalgoederen aan het einde van hun technische of functionele levensduur te vervangen alsmede om investeringen in het verbeteren van de verkeersveiligheid en de functionaliteit van de openbare ruimte. Het gaat om investering in wegen, fietspaden, groen, bruggen en andere civiele kunstwerken. Het MJOP-MIND wordt in beginsel iedere 2 jaar door de raad vastgesteld. Op 3 september 2025 heeft de raad het MJOP-MIND 2026-2027 vastgesteld (nota 2025-504). Voor 2026 zijn de bedragen en de projecten taakstellend vastgezet. Voor 2027, zijn de bedragen en de projecten indicatief vastgesteld.

Gemeentelijk Rioleringsprogramma (GRP)

In het vastgestelde GRP 2022-2026 is een indicatieve investeringsparagraaf opgenomen. Ten einde de daadwerkelijk investeringsbehoefte in meer detail in beeld te brengen wordt deze meegenomen in de programmering voor het MJOP-MIND. Een MJOP-MIND wordt in beginsel iedere 2 jaar door het college vastgesteld.

Facilitair

Dit betreft investeringen die verband houden met de thuiswerkregeling.

ICT

Op basis van de Roadmap ICT zijn de (vervangings)investeringen voor de komende jaren benoemd. Tijdige vervanging is strikt noodzakelijk vanuit het oogpunt van continuïteit en informatiebeveiliging.

Uitbreidingsinvesteringen

Op basis van de geprioriteerde investeringsplanning worden hieronder twee tabellen gepresenteerd met de verschillende investeringsprojecten in deze begrotingsperiode. We maken daarbij onderscheid in investeringen waarvoor de middelen zijn vrijgegeven en investeringen waarvoor de raad middelen heeft gereserveerd, maar waarvoor de middelen nog niet zijn vrijgegeven.

Uitbreidingsinvesteringen waarvoor middelen zijn vrijgegeven (bedragen x €1.000)

Projectomschrijving	Programma	Taakveld	Totaal	Raming 2026	Dekking
Aanleg fietspad Oostermaatsdijk	Leefomgeving	Verkeer en vervoer	2.400	2.400	Algemene middelen
Ludgeruskwartier	Herstructurering en vastgoed	Wonen en bouwen	3.521	0	Algemene middelen
Sporthal Bathmen	Meedoen	Sportaccommodaties	16.129	10.900	Algemene middelen
Nieuwbouw Marke Zuid Sporthal	Meedoen	Sportaccommodaties	11.947	2.465	Algemene middelen
Nieuwbouw Marke Zuid VMBO school	Jeugd en onderwijs	Onderwijshuisvesting	29.129	5.629	Algemene middelen en reserve kapitaallasten
Buitenruimte Marke Zuid	Jeugd en onderwijs	Onderwijshuisvesting	1.400	259	Algemene middelen
Nieuwbouw school Lettele (excl. kunstgrasveld)	Jeugd en onderwijs	Onderwijshuisvesting	4.034	1.361	Algemene middelen
Nieuwbouw Kindcentrum Zwaluwenburg incl. gymzalen	Jeugd en onderwijs	Onderwijshuisvesting	16.020	2.947	Algemene middelen
Totaal			84.580	25.961	

Aanleg fietspad Oostermaatsdijk

Om uitvoering te geven aan de motie 3.6 Fietspad Oostermaatsdijk die de Raad op 12 juli 2023 heeft aangenomen is reeds €1,4 miljoen gereserveerd. Uit het haalbaarheids-onderzoek komt naar voren dat een totale investering van €2,4 miljoen noodzakelijk is om het fietspad te kunnen realiseren. Dit aanvullend krediet van €1.000.000. Deze aanvulling is in deze begroting opgenomen.

Ludgeruskwartier

In 2025 is het stedenbouwkundig plan voor de buurtvernieuwing van het Ludgeruskwartier in Deventer vastgesteld, waarin 459 nieuwe woningen worden gepland, waaronder 297 sociale huurwoningen. De gemeenteraad heeft in 2025 krediet beschikbaar gesteld om de herontwikkeling te starten. Hiermee wordt ingezet op een duurzame, levensloopbestendige en gemengde woonwijk met een gevarieerd woningaanbod.

Sporthal Bathmen

De sporthal De Uutvlog in Bathmen voldoet niet meer aan de accommodatie-eisen van de diverse sportbonden en het NOC-NSF. Hiervoor komt vervangende nieuwbouw. Op 9 september 2025 is het laatste raadsbesluit hierover genomen. Hierin is besloten om de verkenningsfase sporthal Bathmen af te ronden en de realisatiefase te starten conform Leidraad Grote Projecten. Tevens is besloten om aanvullend €1.275.000 beschikbaar te stellen voor de sporthal, in totaal komt de investering van de sporthal daarmee uit op €16.990.000. Daarnaast is besloten om in totaal €1.700.000 beschikbaar te stellen voor de buitenruimte. De realisatie van de sporthal staat gepland voor 2026.

Nieuwbouw Marke Zuid VMBO-school, buitenruimte Marke Zuid en nieuwbouw Marke Zuid sporthal

Het schoolgebouw de Marke Zuid en de Marke Noord van het Etty Hillesum Lyceum (VMBO) en de sporthal Keizerslanden zijn aan vervangende nieuwbouw toe. Voor de vervangende nieuwbouw van de school op de Marke Zuid is in totaal €28,9 miljoen in de begroting beschikbaar. In de raming van de school is een bedrag van €1,6 miljoen opgenomen voor een duurzaam gebouw (BREEAM excellent en ENG). Van het krediet voor de nieuwbouw van de school is €3,4 miljoen bedoeld voor de uitbreiding met 1.200m². Deze €3,4 miljoen wordt, zoals eerder besloten, gedekt uit de grondopbrengsten van de toekomstige ontwikkellocaties. Voor het gedeelte van de buitenruimte dat door de gemeente wordt aangelegd is een krediet van €1,4 miljoen beschikbaar. Voor de vervanging van de sporthal is een krediet van €10,7 miljoen plus de bijdrage SPUK Stimulering Sport beschikbaar. In de 2e kwartaalrapportage 2024 is de aanpassing van de bijdrage vanuit de SPUK Stimulering Sport als gevolg van gewijzigde regelgeving verwerkt.

Nieuwbouw school Lettele

Vanuit het onderwijshuisvestingsprogramma 2021 is een krediet van €3 miljoen beschikbaar gesteld voor vervangende nieuwbouw van de Sancta Maria school in Lettele. Inmiddels heeft een succesvolle aanbesteding voor de bouw van de school plaatsgevonden. De samenwerkingsovereenkomst tussen mijnplein, Kulturhus De Spil en gemeente Deventer wordt ondertekend.

Vervangende nieuwbouw Kindcentrum Zwaluwenburg inclusief gymzalen

Het Zwaluwenburg is sterk verouderd (ruim 40 jaar oud) en twee van de schoolgebouwen staan leeg. In april 2025 is een raadsvoorstel aangenomen waarin de fases uit het Masterplan zijn gepresenteerd, dit zijn:

- Fase 1: Onderwijs en ontmoeten;
- Fase 2: Een wonen/zorg cluster;
- Fase 3: De ontwikkeling van de vrijkomende school locatie Wij de Wereld.

Prioriteit ligt bij de nieuwbouw van het scholencluster met de aanvullende voorzieningen. Dit is fase 1 Onderwijs en ontmoeten. Voor fase 1 is in totaal en krediet beschikbaar gesteld van €15.809.000.

Nieuwe ontwikkelingen kunnen plaatsvinden op de locaties 'De Zwaluwstaart' (fase 2) en 'Wij de Wiek' (fase 3). Op deze locaties kunnen gezamenlijk ongeveer 36 woningen komen waarbij nu uitgegaan wordt van levensloopbestendig en geclusterd wonen. Op de locatie 'De Zwaluwstaart' is verkend of aansluitend aan woningbouw toevoeging van zorg (huisarts, fysiotherapie) mogelijk is. Voor de ontwikkeling van de fases 2 en 3 is een verkennende grondexploitatie opgesteld. Op een later moment zal een grondexploitatie voor het gebied ter vaststelling aan de raad worden aangeboden.

Uitbreidingsinvesteringen waarvoor middelen zijn gereserveerd maar nog niet vrijgegeven (bedragen x €1.000)

Projectomschrijving	Programma	Taakveld	Totaal	Raming 2026	Dekking
Cultuur Huisvesting	Herstructurering en vastgoed	Vastgoed	24.800	0	Algemene middelen
Herinrichting 3 pleinen	Leefomgeving	Verkeer en vervoer	3.000	1.000	Algemene middelen
Visby Zweedsestraat	Leefomgeving	Verkeer en vervoer	1.000	1.000	Algemene middelen
Teugseweg	Leefomgeving	Verkeer en vervoer	2.200	2.200	Algemene middelen
Verduurzaming Vastgoed	Herstructurering en vastgoed	Vastgoed	6.000	1.000	Algemene middelen
Colmschaterenk	Leefomgeving	Verkeer en vervoer	7.519	2.506	Algemene middelen
Nieuwbouw VSO Deventer	Jeugd en onderwijs	Onderwijshuisvesting	15.150	8.373	Algemene middelen
Tijdelijke uitbreiding Kei13	Jeugd en onderwijs	Onderwijshuisvesting	981	981	Algemene middelen
Toekomstbestendig bedrijventerrein	Economie en Internationaal beleid	Vastgoed	1.000	1.000	Algemene middelen
Totaal			61.650	18.060	

Cultuur huisvesting

Met het raadsbesluit van december 2023 (2023-903) is opdracht gegeven de verkenningsfase van Podiumkunsten onder één dak te starten met als projectdoel een toekomstbestendige huisvesting en exploitatiemogelijkheden van de gesubsidieerde podiumkunsten in de gemeente Deventer, die meerwaarde creëert voor een divers publiek en voor het culturele veld, passend binnen de kaders van Cultuur, Vastgoed, Omgeving en Financiën, zoals uiteengezet in het initiatiefdocument. Deze verkenningsfase moet nog starten. Daarmee zijn de separate grote projecten voor realisatie van De Nieuwe Keizer en Burgerhaven beëindigd. Voor de realisatie van een mogelijke investering is een reservering gemaakt van in totaal €24,8 miljoen.

Herinrichting 3 pleinen

In 2024 is een procesmatig overzicht aangeboden van wat er per plein benodigd is om te komen tot een (herinrichtings)plan. De planvorming van De Brink in Bathmen is inmiddels gestart. De onderzoeksfase voor de Beestenmarkt wordt in 2026 opgestart. Afhankelijk van het inrichtingsplan en de hiervoor benodigde budgetten en dekkingsmogelijkheden wordt uitvoering in 2027 nagestreefd. Het Broederenplein wordt meegenomen in het bredere ontwikkelperspectief. Dit vormt een kader voor het gebiedsprogramma Centrum & Schil. Een herinrichting van het Broederenplein is hiervan afhankelijk.

Visbystraat-Zweedsestraat

Er is op korte termijn onderhoud aan de verharding voorzien. Daarnaast moeten er de nodige maatregelen genomen worden vanuit klimaatadaptatie. Er is onderzocht of deze maatregelen gecombineerd kunnen worden met maatregelen om het hele gebied qua inrichtingskwaliteit en qua verkeersveiligheid naar een hoger plan te tillen. Dit ook om de economische potentie van het bedrijventerrein Kloosterlanden te vergroten.

Teugseweg

Voor de verdere gebiedsontwikkeling willen we een verbindingsweg aanleggen bij de Teugseweg. Deze weg draagt bij aan de verdere ontwikkelingen van het gebied “De Poort van Deventer”.

Verduurzaming Vastgoed

De ambities uit het bestuursakkoord en de kadernota vastgoed zijn uitgewerkt in de portefeuillestrategie verduurzaming, welke de raad in 2023 heeft vastgesteld. Hierin is vastgelegd dat de gemeente een voorbeeldfunctie heeft bij de verduurzaming van vastgoed en ons conformeren aan de klimaatwetdoelstellingen om in 2030 55% CO₂-reductie gerealiseerd te hebben met ons vastgoed en in 2050 een nagenoeg energie neutrale vastgoedportefeuille te hebben. Nieuw te bouwen gebouwen zullen maximaal energiezuinig gerealiseerd worden zodat deze voldoen aan ENG (Energie Neutraal Gebouw). Gebouwen die worden gerenoveerd worden gelijktijdig zo energiezuinig mogelijk gemaakt, bij voorkeur op ENG. De klimaatwetdoelstellingen zijn gericht op energiebesparingen en CO₂-reductie. Maar verduurzaming is meer. Zo gaat het ook over te nemen maatregelen met betrekking tot klimaatadaptatie, natuurinclusiviteit en circulariteit. De portefeuillestrategie geeft ook aan hoe wij hiermee omgaan. Voor de verduurzaming vastgoed zijn nog niet alle benodigde middelen opgenomen in de begroting, de middelen die wij nog moeten reserveren zijn genoemd op de voorportaalijst.

Twee jaar na vaststelling en uitvoering van deze strategie constateren we dat er verschillende stappen zijn gezet, maar dat het maken van tempo om de doelstellingen te behalen onder druk staat. Op basis van een evaluatie heeft het college besloten om de portefeuillestrategie verduurzaming vastgoed te herijken. Om meer focus aan te brengen heeft het college de 12 gebouwen geherprioriteerd tot vijf gebouwen. Bij de tweede tussentijdse rapportage in 2025 zal het college de raad voorstellen om een deel van de gereserveerde middelen hiervoor vrij te geven.

Colmschaterenk

Dit verouderde schoolgebouw is nog slechts gedeeltelijk in gebruik. Met vervangende nieuwbouw voor de nog noodzakelijke m²'s kan de leegstand worden teruggebracht. Hiervoor is een bedrag van €7,5 miljoen gereserveerd.

Nieuwbouw VSO Deventer

Het terrein achter het politiebureau aan de Stominkstraat is begin 2025 gesaneerd. De bouw van het nieuwe schoolgebouw voor VSO Deventer is in volle gang. Op 25 juni is dit feestelijk gevierd door het leggen van de eerste steen. Voor de totale investering is (op basis van de norm 'kwaliteitskader Ruimte OK') €10,6 miljoen beschikbaar.

Tijdelijke uitbreiding Kei13

Voor tijdelijke uitbreiding van Kei13 is een bedrag van €981.000 gereserveerd. Voorlopig staat de uitvoering hiervan nog niet op de planning en is dit vooruitgeschoven.

Toekomstbestendig bedrijventerrein

Voor het (extra inzetten op) vergroenen en klimaatadaptief inrichten van (toekomstbestendige) bedrijventerreinen (advies Klimaatraad) wordt de komende jaren in totaal €1 miljoen geïnvesteerd.

Onderhoud kapitaalgoederen

Inzicht

In de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen geven wij een dwarsdoorsnede van de meerjarige uitgaven voor het uitvoeren van onderhoud. Deze uitgaven zijn opgenomen in de verschillende programma's van de begroting. Deze uitgaven worden vanuit een vooraf vastgesteld beleid uitgevoerd waarvan de uitgangspunten in deze paragraaf zijn opgenomen. Wij maken onderscheid in kapitaalgoederen in de openbare ruimte en gebouwen. Voor gebouwen wordt verwezen naar de paragraaf Vastgoed.

Openbare ruimte

Kerncijfers

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de kerncijfers openbare ruimte.

Taakveld en categorie	Element	(ca) Aantal	Eenheid
Verkeer en vervoer			
Straten, wegen, pleinen	Verharding	548	ha
	Kunstwerken	138	st
Straatreiniging	Verharding	548	ha
	Groen	650	ha
Openbare verlichting	Lichtmasten	22.900	st
	Lichtarmaturen	22.900	st
Verkeerstechniek	VRI	48	st
	Beweegbare objecten	8	st
Civieltechnische kunstwerken	Bruggen	163	st
	Tunnels	9	st
	Viaducten	10	st
	Kade	1.200	m1
	Sluiscomplex	1	st
Parkeren			
	Parkeerplaatsen	2.000	st
	Parkeergarages	4	st
	Fietsenstalling	2	st
Economische havens en waterwegen			
	Ligplaatsen	36	st
Openbaar groen en (openlucht) recreatie			
Groen	Groen en natuur	650	ha

Taakveld en categorie	Element	(ca) Aantal	Eenheid
	Bomen	71.000	st
	Bermen	150	ha
Speelgelegenheden	Speelplekken	350	st
Riolering			
	Riolering	812	km
	Kunstwerken	912	st
	Aansluitingen	44.630	st
Begraafplaatsen en crematoria			
	Begraafplaatsen	5	st

Beleidskader

De kwaliteitstoestand van de openbare ruimte heeft in Deventer veel aandacht van de inwoners en het bestuur. Dit is niet vreemd aangezien de kwaliteitstoestand van deze ruimte, de functionaliteit, de beleving, het gedrag en het veiligheidsgevoel van de gebruikers/bewoners sterk beïnvloedt. De beleving van de burgers wordt tweejaarlijks onderzocht met de leefbaarheidsmonitor. Binnen dit onderzoek is een specifieke indicator opgenomen voor verloederende van de fysieke ruimte, die direct beïnvloed wordt door de staat van onderhoud. In de programmabegroting hebben wij verschillende beoogde maatschappelijke effecten gesteld, die onder andere betrekking hebben op het belevingsaspect.

Het basis onderhoudskwaliteitsniveau is de minimale kwaliteit die wij als gemeente de inwoners willen bieden. Waar mogelijk maken we gebruik van de beeld meetlatten die het CROW heeft ontwikkeld (landelijke systematiek). Deze kwaliteitsniveaus variëren van zeer hoog (A+) tot zeer laag (D). Deventer baseert de basiskwaliteit op 4 criteria:

1. Minimale technische of wettelijke eisen;
2. Kapitaalvernietigingsniveau;
3. Leefbaarheid;
4. Functionaliteit.

De basiskwaliteit is vastgelegd in het 'Uitvoeringsprogramma visie Leefomgeving' dat is september 2016 door het college vastgesteld. Om hieraan te voldoen worden diverse tools ingezet waarvan de belangrijkste zijn, het calamiteitenonderhoud, het regulier verzorgend en klein onderhoud en het groot onderhoud volgens het periodiek vast te stellen Meerjarig Onderhoudsprogramma (MJOP). Maar al deze onderhoudsinspanningen kunnen uiteindelijk niet voorkomen dat er objecten (kapitaalgoederen) het einde van hun levensduur bereiken en vervangen moeten worden.

Op de basiskwaliteit kan een plus worden gezet door de samenleving door participatief onderhoud, dan wel door aanvullend (eenmalig) gemeentelijk budget.

Nota Kapitaalgoederen

Om de hele cyclus van onderhoud tot vervanging technisch en financieel goed in beeld te brengen is de nota kapitaalgoederen opgesteld. Deze is in mei 2023 aan de raad gepresenteerd. Bij de behandeling van de voorjaarsnota 2023, 2024 zijn middelen toegevoegd en ook in deze programmabegroting zijn vanuit de perspectiefnota 2026-2029 voor de komende jaren structureel aanvullende middelen opgenomen.

De waarde van de openbare ruimte in Deventer bedraagt circa €1,6 miljard. Deze openbare ruimte is voor een groot deel aangelegd met eenmalige middelen (grondexploitaties bij nieuwbouw en subsidies). Er zijn daarbij geen middelen gereserveerd om bij einde levensduur deze openbare ruimte te kunnen vervangen. Op enig moment bereikt deze openbare ruimte, of delen daarvan, onvermijdelijk het einde van haar levensduur en zal dus vervangen moeten worden. Dat betekent logischerwijs dat bij einde levensduur altijd nieuwe middelen gevonden moeten worden om vervanging te kunnen dekken. Periodiek zal dus gekeken moeten worden of de middelen die voor vervanging gereserveerd zijn nog aansluiten bij de opgave. Dat heeft in 2023 zijn beslag gekregen in de vorm van een nota kapitaalgoederen (NKG). De methodiek van het activeren/kapitaliseren van de producten in de openbare ruimte is daarmee bestuurlijk besloten en geaccepteerd. Na structurele ophogingen in 2024 en 2025 is in de PPN 2026-2029 opgenomen om jaarlijks extra €525.000 cumulatief extra toe te voegen, oplopend tot €2.100.000 in 2029. Dit is in deze programmabegroting 2026 en meerjarenraming 2027-2029 verwerkt.

Areaalaccres

In 2024 is door de raad besloten (raadsvoorstel 2023-726) tot een andere wijze van toekennen van areaalaccres en zijn hier ook meerjarig aanvullende middelen voor begroot in de meerjarenbegroting. De toekenning is gekoppeld aan de concrete realisatie van het aantal nieuwgebouwde woningen.

Taakveld 2.1 verkeer en vervoer

Straten, wegen en pleinen

In 2026 wordt bijna 5,6 miljoen m² areaal aan straten, wegen en pleinen beheerd. De middellange termijn vervangingsopgave is in de nota kapitaalgoederen (NKG) in beeld gebracht. In deze NKG wordt ook de onderhoudsopgave afgezet tegen het beschikbare budget. Het beleid is erop gericht om de planning en de financiële dekking zoveel mogelijk af te stemmen op infrastructurele ontwikkelingen (herstructurering en aanpassingen in het kader van de hoofdwegenstructuur) die onder andere programma's plaatsvinden. Als voorbeeld kan de uitvoering van groot onderhoud in het Oranjekwartier worden genoemd dat aansluit bij de woningbouwontwikkeling in deze buurt.

Het hele jaar wordt ingezet op het voorkomen van onveilige situaties door het plegen van calamiteitenonderhoud dat vaak door meldingen van onze inwoners gevoed wordt of door inspectie/waarneming van de wijkenbeheerders.

Straatreiniging

Om ervoor te zorgen dat onze openbare ruimte schoon blijft is besloten het schoonhouden ook bij één verbonden partij onder te brengen. Door dit niet langer meer bij twee partijen onder te brengen ontstaat minder efficiency- en resultaatsverschil tussen de inspanningen van beide partijen. De verwachting is dat we dit kunnen invoeren vanaf januari 2026.

Civiltechnische kunstwerken en haven gebonden constructies

De vervangingsopgave en de onderhoudsopgave is via de NKG in beeld gebracht. Het blijkt dat de beschikbare middelen onvoldoende zijn om de gehele opgave in te vullen. Met de aanvulling vanuit de perspectiefnota verandert dit beeld. In 2026 wordt de opgave wederom gematched met de beschikbare middelen. Van 2021 t/m 2025 is een bestek voor groot onderhoud gerealiseerd. In 2026 wordt gezien hoe vanaf 2026 het groot onderhoud het best in de markt gezet kan worden. Er zijn onderhoudscontracten met Het Groenbedrijf en Circulus om het hele jaar door klein en verzorgend onderhoud te plegen. Het onderhoudsbeleid is erop gericht de objecten zo te onderhouden dat de betrouwbaarheid van het functioneren van de infrastructuur voldoende is.

Openbare verlichting

Het gehele klein en verzorgend onderhoud is ondergebracht in een meerjarig onderhoudsbestek dat eens per 4 jaar op de markt wordt gebracht. In 2024 is een nieuwe onderhoudspartij gecontracteerd. Het bestek voorziet erin dat minimaal 98% van de verlichting in de hele gemeente altijd functioneert. Het onderhoud zal ook in 2026 conform het vastgestelde uitvoeringskader plaatsvinden.

Jaarlijks wordt een deel van de openbare verlichting vervangen. Dat gebeurt tegenwoordig altijd met ledverlichting. Inmiddels bestaat bijna 30 % van de openbare verlichting uit ledverlichting. De transformatie naar ledverlichting verloopt tot heden relatief langzaam door de lange levensduren die gehanteerd worden.

Ontwikkelingen op het gebied van 5G en laadinfrastructuur kunnen ervoor gaan zorgen dat het areaal aan openbare verlichting in de nabije toekomst aanvullende functies kan krijgen. In de nieuwe Telecommunicatiewet is geregeld dat gemeenten dienen te gedogen dat 5G antennes ondergebracht moeten kunnen worden in gemeentelijke infrastructuur. Een lichtmast is voor de gemeente een preferente plek. Ook is het mogelijk om de verlichting te combineren met laadinfrastructuur. Deze nieuwe mogelijkheden kunnen verdienpotentieel opleveren die ingezet kan worden voor versneld verduurzamen/verleiden van de openbare verlichting. Hier wordt een bedrijfsplan voor ontwikkeld. De financiering, dekking en vervangingssystematiek zal daarin aan de orde komen.

Verkeer en bereikbaarheid

Na de herijking van onze hoofdwegstructuur is de verwachting dat in de komende jaren op diverse manieren weer geïnvesteerd gaat worden in de hoofdwegenstructuur. Door middel van de programmering MJOP-MIND wordt o.a. ook gestuurd op de verkeersveiligheid, doorstroming en duurzame mobiliteit. De komende jaren worden weer diverse verkeersongevalconcentratie (VOC)-locaties aangepakt op enkele kruisingen en rotondes in ons

hoofdwegennet. Daarnaast blijven we doorgaan met het verbeteren van ons fietsnetwerk waardoor mensen nog meer gestimuleerd worden om te kiezen voor een duurzamer en gezonder vervoermiddel als de fiets. STOMP is het ontwerpen met de menselijke maat. In het proces kijken ontwerpers eerst naar Stappen, vervolgens naar Trappen, Openbaar Vervoer, Mobility as a Service (MaaS) en tot slot naar de Particuliere auto. Door STOMP consequent toe te passen, krijgen de kwetsbare en actieve verkeersdeelnemers een ruimere en prominentere plek op straat. Het STOMP-principe is ons uitgangspunt en de verwachting is dat er in de komende jaren omvorming gaat plaatsvinden van 50km naar 30km wegen binnen Deventer.

Taakveld 5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie

Groen, natuur en recreatie

Het zwaartepunt bij openbaar groen ligt bij het dagelijks onderhoud. De openbare ruimte wordt onderhouden in lijn met de in de Visie Leefomgeving vastgestelde niveaus. Ten aanzien van bomen geldt dat er een inspectie en onderhoudscyclus wordt gehanteerd van 3 jaar. Bomen worden op basis van de inspectie gesnoeid indien noodzakelijk. De werkzaamheden worden uitgevoerd door Het Groenbedrijf binnen de kaders van een vastgestelde dienstverleningsovereenkomst en de bijbehorende onderhoudsbestekken. Naast het reguliere beheer en onderhoud wordt eveneens ingezet op het 'vergroenen' van de gemeente daar waar dit technisch en financieel mogelijk is. Dit gebeurt voor het merendeel bij nieuwe projecten c.q. ontwikkelingen en bij MJOP-projecten.

Openbare speelgelegenheden

In 2023 is het nieuwe speelbeleidsplan 'Spelen, bewegen en ontmoeten' vastgesteld. In het kader van dit speelbeleidsplan zijn zes concrete ambities geformuleerd: centrale, kwalitatief goede speelplekken op loopafstand, diversiteit, inclusiviteit, een beweegvriendelijke omgeving voor jong en oud, klimaatbestendigheid en participatie. In het kader van dit beleidsplan worden in 2026 diverse speelplekken aangepakt.

Taakveld 7.2 Riolering

Het beleid voor riolering en waterbeheer ligt vast in het gemeentelijk rioleringsprogramma (GRP) 2023-2026. In het GRP zijn doelen opgenomen die het functioneren van het gehele stelsel moeten garanderen. Het GRP is zo opgesteld dat het kan functioneren als een uitvoeringsprogramma onder de Omgevingswet. Voor 2026 zijn er geen aanwijzingen dat de kwaliteit van het onderhoudsniveau zal afwijken van hetgeen in het GRP is vastgelegd. Er wordt gewerkt met een jaarplanning waarin alle onderhoudsmaatregelen gepland zijn die noodzakelijk zijn aan de riolering en het afwateringssysteem. Het klein en verzorgend onderhoud aan rioolgemaal, pompputten en bergbezinkbassins is ondergebracht in meerjarige onderhoudsbestekken die eens per 4 jaar op de markt worden gebracht.

Naast het GRP is het vastgestelde klimaatadaptatieprogramma van groot belang. Hierin is aangegeven, en door de raad onderschreven, dat openbare ruimte, die grootschalig aangepakt wordt, in principe zodanig wordt aangepast dat deze klaar is voor het opvangen van de gevolgen van de klimaatverandering (klimaatadaptief). Een groot deel van de opgave uit het klimaatadaptatieprogramma ziet op het oplossen van het probleem van veel neerslag. De investeringen die voortkomen aan het aanpassen van de openbare ruimte voor dit doel wordt verrekend via het product riolering en waterhuishouding en daarmee via de rioolheffing. In 2026 wordt een voorstel tot aanpassing van de gemeentelijke verordening uitgewerkt en aangeboden aan de raad zodat deze beter aansluit op deze opgave.

In 2026 en verder zal het beheer van de riolering en de waterhuishouding zodanig worden uitgevoerd, dat de openbare ruimte, waarin de riolering zich bevindt, kan worden onderhouden op de vastgestelde onderhoudskwaliteitsniveaus. De investeringsbehoefte wordt geprogrammeerd via het MJOP-MIND. De kapitaallasten die uit deze investeringen voortkomen worden opgenomen in de exploitatiebegroting. De kosten uit de exploitatiebegroting worden 100% gedekt via de rioolheffing.

Financiële consequenties

Vanaf het begin van de 21e eeuw zijn er binnen de gemeente Deventer forse impulsen gegeven aan het verbeteren van de kwaliteit van het onderhoud. Impulsen die substantieel hoger waren dan het normale areaalaccres. Bij de vaststelling van de voorjaarsnota 2024 zijn er middelen beschikbaar gesteld om via een ingroeiscenario de vervangingsopgave en onderhoudsopgave uit te voeren. De middelen komen in de jaarschijven 2027 en 2028 beschikbaar.

In de tabel hieronder worden de bedragen voor geprogrammeerd onderhoud (zowel klein als groot onderhoud) in de openbare ruimte gepresenteerd die voor de komende vier jaar zijn geprognosticeerd. De (deel)taakvelden Parkeren en Uitvoering verkeer en vervoerbeleid, zijn niet opgenomen.

(bedragen x €1.000)

Taakveld en categorie	2026	2027	2028	2029
Verkeer en vervoer	20.126	20.798	21.440	21.973
- Straten, wegen, pleinen	10.622	11.292	11.894	12.426
- Straatreiniging	4.836	4.836	4.836	4.836
- Openbare verlichting	1.745	1.745	1.745	1.745
- Verkeerstechniek	1.584	1.584	1.584	1.584
- Civieltechnische kunstwerken	1.339	1.341	1.381	1.382
Economische havens en waterwegen	389	389	389	389
Openbaar groen en (openlucht) recreatie	10.375	11.245	11.245	11.245
- Speelgelegenheden	914	1.176	1.177	1.177
- Groen	9.461	10.069	10.069	10.069
Riolering	8.522	8.523	8.533	8.538
Begraafplaatsen en crematoria	458	458	458	458
Totaal	39.870	41.413	42.065	42.604

Vastgoed

Actuele beleidscontext

Inleiding

In december 2022 heeft de raad de Kadernota Vastgoed vastgesteld, vanaf 2023 is de omschakeling gemaakt naar het werken conform de hierin omschreven beleidscontext. Doelstelling van deze kadernota is het verder professionaliseren van de vastgoedorganisatie. Zo wordt het vastgoedeigendom gecentraliseerd en worden taken van de verschillende beleidsprogramma's, de NV Maatschappelijk Vastgoed en de NV Milieucentrum overgenomen door de vastgoedorganisatie. In de kadernota zijn uitgangspunten ten aanzien van onderhoud, huurprijsbepaling, verhuur, optimalisatie, burgerparticipatie en aan- en verkoop vastgelegd. Dit wordt de komende jaren vertaald naar de vastgoedportefeuille.

In hoofdstuk 1 van de kadernota zijn vier instrumenten vastgelegd waarmee de vastgoedsturing wordt gewaarborgd. Het uitvoeringskader vastgoed, parameters vastgoedexploitatie, het meerjarenperspectief vastgoed (deze 3 instrumenten zijn nog in ontwikkeling) en de Paragraaf Vastgoed zoals deze nu in de begroting is opgenomen. De paragraaf vastgoed is het instrument dat u nu leest.

De nota is in te zien via [Nota & kadernota vastgoed](#)

Visie op vastgoed

De gemeente Deventer is eigenaar, verhuurder, huurder en gebruiker van een zeer diverse vastgoedportefeuille. Het in eigendom hebben van het vastgoed is voor gemeente Deventer geen doel op zich maar een middel om gemeentelijke doelstellingen te kunnen realiseren. De kern van het vastgoed wordt gebruikt voor maatschappelijke functies zoals, sport, welzijn, buurtvoorzieningen, brandweerkazernes, cultuur en onderwijs verspreid over de gemeente. Het vastgoedbeleid zal doorontwikkeld worden tot een instrument om zoveel mogelijk maatschappelijke waarde te creëren. Het vastgoed is hiervoor opgedeeld in kernbezit en niet-kernbezit, zoals vastgelegd in figuur 1.

Figuur 1 – Portefeuille-indeling vastgoed

Het kernbezit zetten wij in voor de gemeentelijke organisatie, wettelijke taken en het realiseren van maatschappelijke doelstellingen. Dit bezit gaan wij aanhouden, in stand houden en optimaliseren.

Het niet-kernbezit is onder te verdelen in strategisch en overig vastgoed. Het strategisch vastgoed is nodig voor gebiedsontwikkelingen (herontwikkeling) en het overig vastgoed gaan wij afstoten of slopen. Wij kunnen dit bezit tijdelijk inzetten als flexibele schil. Het college heeft de mogelijkheid het niet-kernbezit om strategische overwegingen niet direct af te stoten maar langer in bezit te houden.

Vastgoedorganisatie

Het maken van de stap naar een vastgoedportefeuille die zo optimaal mogelijk maatschappelijk rendeert, vraagt een doorontwikkeling van de vastgoedorganisatie. Waar in het verleden de focus lag op operationeel vastgoedbeheer en het niet-kernbezit veel aandacht vroeg, willen we de komende jaren de stap maken naar vastgoedsturing met focus op het kernbezit. We zien dat de maatschappelijke opgaven en de vraag naar gemeentelijk vastgoed en huisvestingsvraagstukken toenemen. Dat vraagt een andere organisatie. Vanuit het verleden zijn veel vastgoedbeheer taken bij een externe partij belegd. In 2026 zetten wij de volgende stap en gaan wij die taken voor het kernbezit weer meer in eigen huis halen. Hiermee vergroten wij het inzicht in ons eigen bezit en contact met onze huurders.

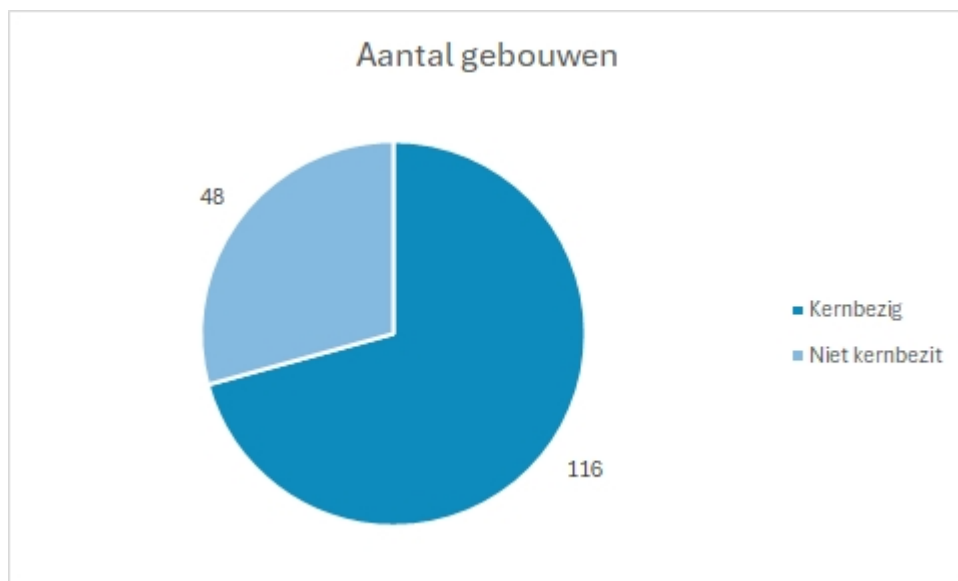
Doelen en prestaties

De belangrijkste doelen en prestaties welke voortkomen uit het nieuwe beleidskader kunnen gekoppeld worden aan de indeling van het vastgoed in figuur 1:

- Realisatie verkoopplannen (Overig vastgoed)
- Realisatie verduurzamingsplannen (Kernbezit)
- Onderhoud (Kernbezit en Niet kernbezit)

Vastgoedportefeuille

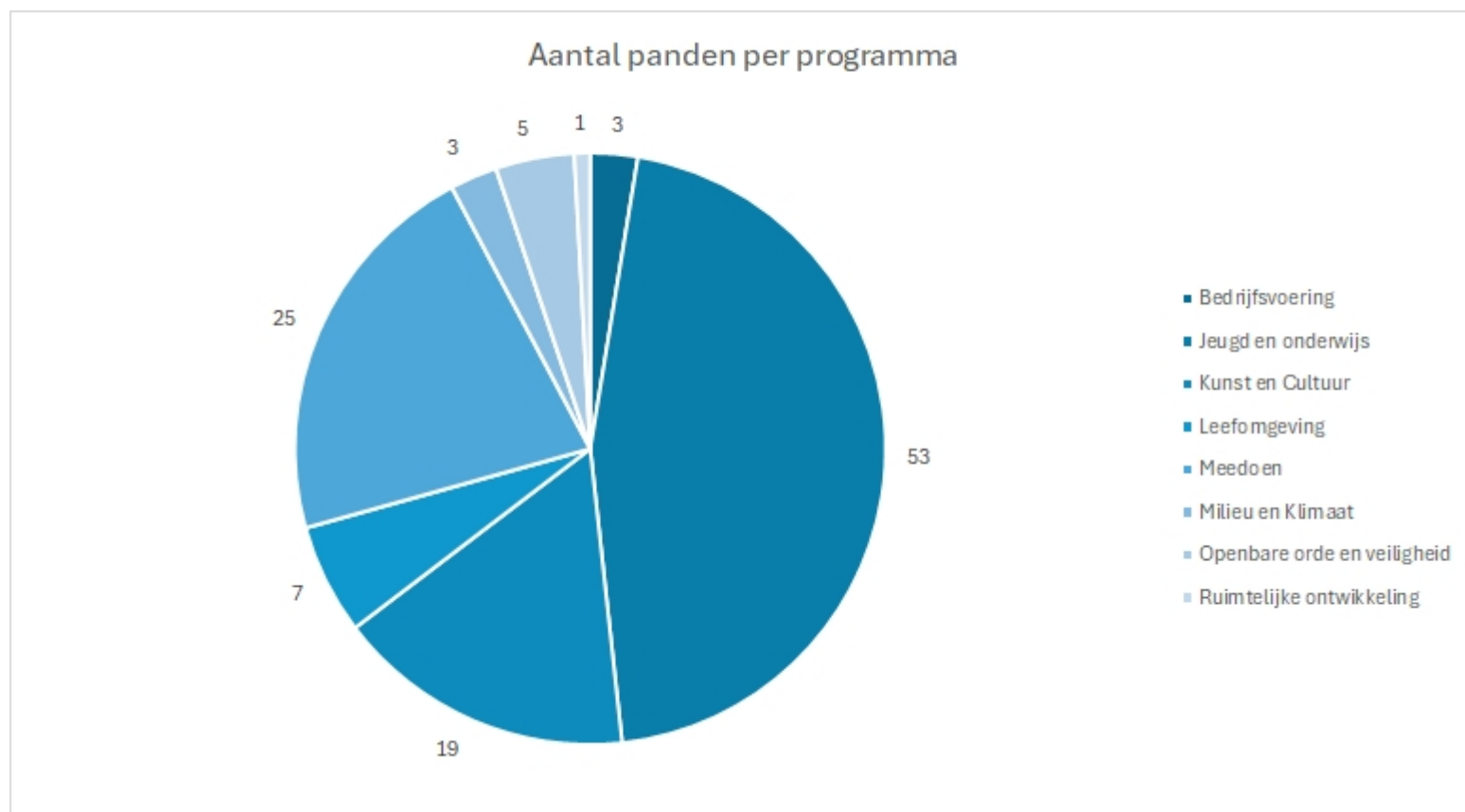
Voor de indeling van de vastgoedportefeuille is de Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG) het uitgangspunt. Zoals voorgaand aangegeven in het beleidskader wordt er binnen het vastgoed onderscheid gemaakt tussen Kernbezit en Niet-Kernbezit. In totaal bevat de vastgoedportefeuille circa 164 gebouwen. In figuur 2 is de verhouding tussen Kernbezit en Niet-kernbezit binnen de vastgoedportefeuille in aantal gebouwen weergegeven.

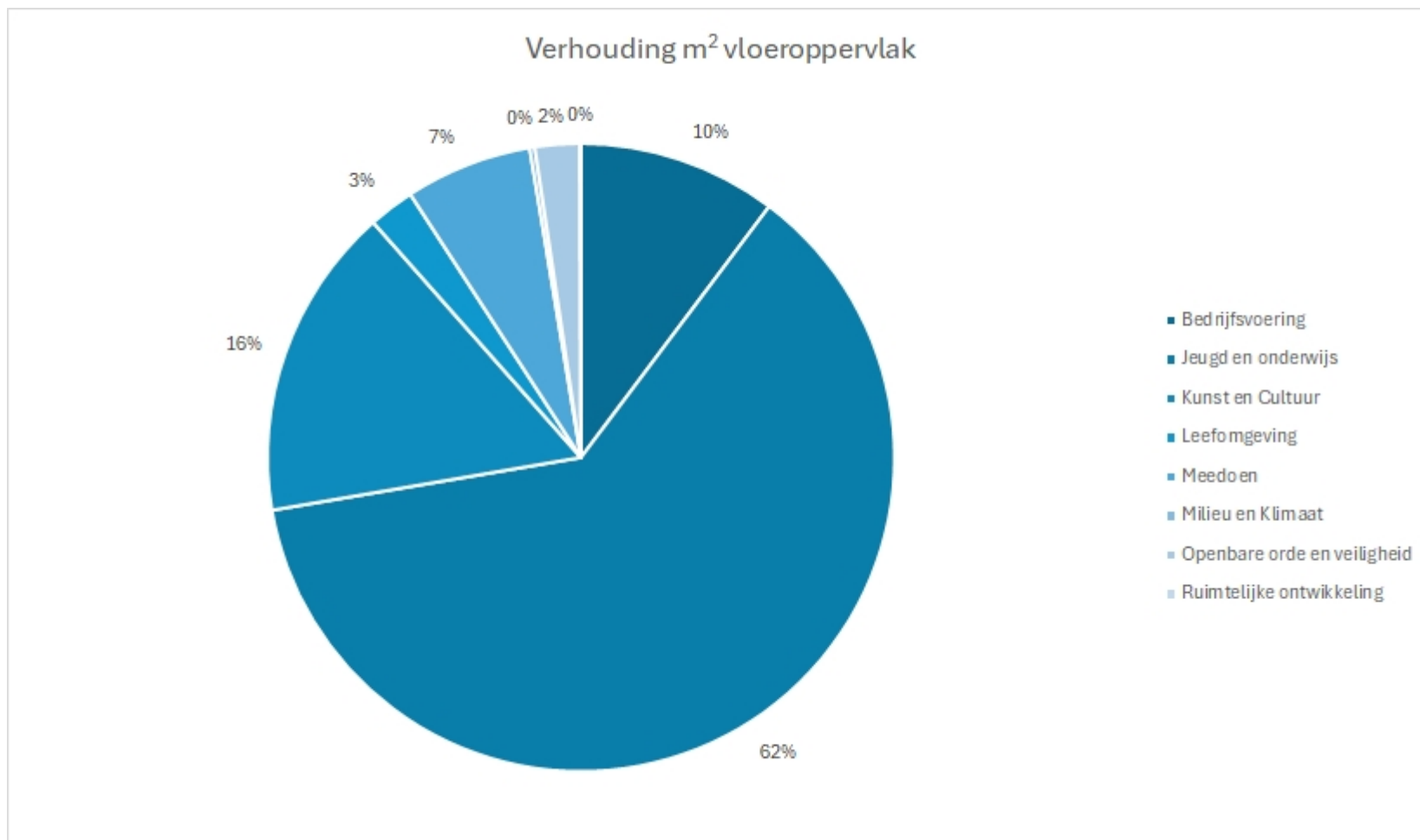
Figuur 2 – Verhouding Kernbezit en Niet-kernbezit

Kernbezit

De 116 gebouwen welke worden aangemerkt als Kernbezit zijn onderdeel van 8 verschillende programma's. In figuur 3 is de verhouding van het aantal gebouwen per programma weergegeven. In figuur 4 is de verhouding van de vierkante meters BVO (Bruto Vloeroppervlak) in percentages per programma weergegeven. Het totale BVO is ca. 185.000 m².

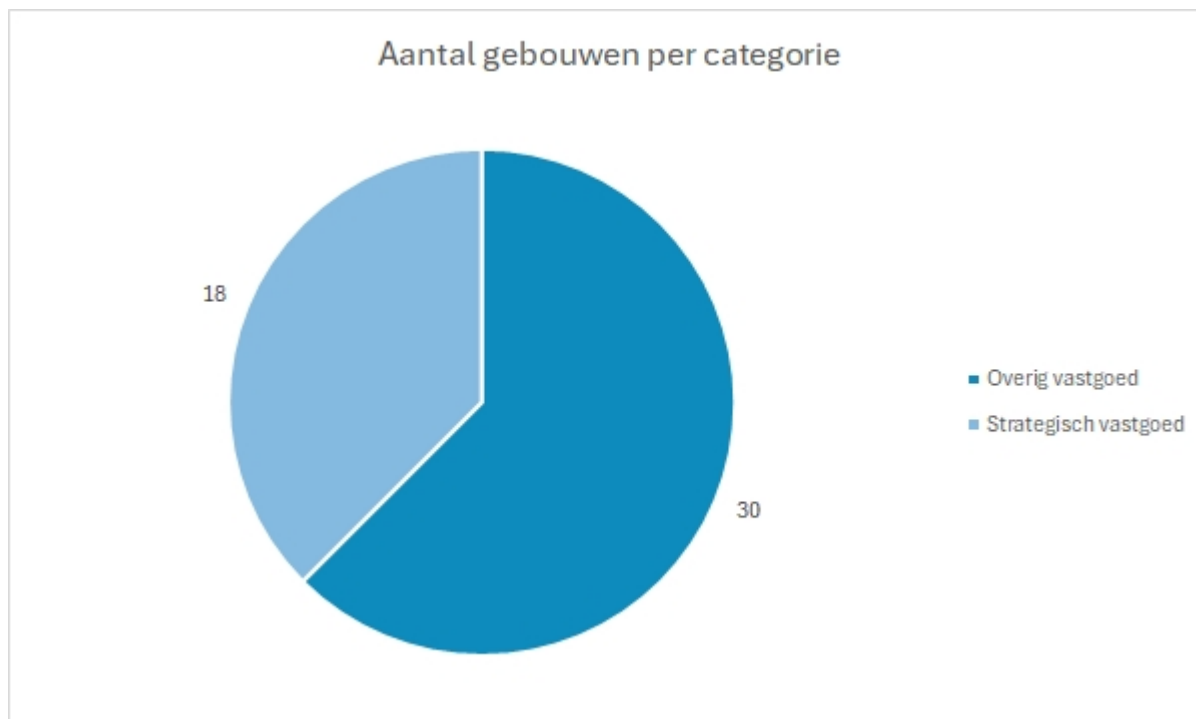
Figuur 3 – Aantal panden per programma

Figuur 4 – Verhouding vierkante meters per programma

Niet-kernbezit

De 48 gebouwen welke worden aangemerkt als Niet-Kernbezit zijn onderverdeeld in de categorieën strategisch vastgoed en overig vastgoed. Het strategisch vastgoed is in bezit vanwege gebiedsontwikkelingen en het overig vastgoed wordt (op termijn) afgestoten of herontwikkeld. In figuur 5 zijn de verhoudingen tussen de categorieën in aantal gebouwen weergegeven.

Figuur 5 – Aantal panden strategisch- en overig vastgoed

Voetnoten

1. Eigendom van Sportbedrijf Deventer N.V. wordt niet meegenomen in paragraaf vastgoed.
2. Als uitwerking van de Kadernota Vastgoed wordt gewerkt aan de herinrichting van het vastgoed binnen de gemeentebegroting, waardoor sommige gebouwen in de toekomst aan een ander programma worden toegewezen en budgetten verschuiven.

Doelen en prestaties

Verkoopplannen

Binnen het Niet-kernbezit zullen de komende jaren gebouwen verkocht gaan worden. De gebouwen welke zijn aangemerkt als strategisch vastgoed hebben echter geen financiële invloed op de vastgoedbegroting; de verkoop hiervan vindt plaats binnen de grondexploitatie wat onder programma Herstructurering en Vastgoed valt. Van de 30 gebouwen aangemerkt als overig vastgoed zijn er 10 die verkocht zullen worden, waarvan 5 naar verwachting in 2026. De 20 resterende gebouwen worden vooralsnog in stand gehouden of er wordt onderzoek gedaan naar het toekomstperspectief. De vastgoedstrategie moet nog nader bepaald gaan worden.

Verduurzaming

De grootste opgave voor de verduurzaming van het gemeentelijke vastgoed ligt in de periode tot en met 2030. Om de doelstelling van 55% CO reductie in 2030 te realiseren is een investering van bruto €69,5 miljoen bruto nodig. Dat is netto €48,7 miljoen, omdat een deel van de investering gedekt kan worden uit het budget planmatig onderhoud en deels uit de energiebesparing door afspraken te maken met huurders. Ongeveer 70% van de bruto investering is dus onrendabel. In de portefeuillestrategie is aangegeven volgens welke financiële spelregels wij de verduurzaming willen realiseren. De feitelijke dekking voor de financiële consequenties gebeurt via afzonderlijke besluiten, zoals bijvoorbeeld de voorjaarsnota en de reguliere P&C cyclus. Van het onrendabele deel is een deel reeds gedekt; in de begroting 2026 is ruim €6 miljoen eenmalig en circa €300.000 structureel beschikbaar. De resterende benodigde dekking bedraagt daarmee €36,8 miljoen; dat is structureel 2,55 miljoen. Per jaar is een investering van oplopend naar ruim €6 miljoen netto nodig, dat leidt tot een structurele kapitaallast van €2,55 miljoen in 2031. In [het investeringsprogramma](#) zijn de investeringen en de dekkingsbehoefte in meerjarig perspectief weergegeven en zijn verschillende gebouwen geprioriteerd. Van deze gebouwen zijn in 2025 de eerste maatregelen aan drie gebouwen uitgevoerd. In 2026 verwachten wij voor 5 gebouwen de investeringsvoorstellen ter besluitvorming voor te leggen en de uitvoering te starten.

Onderhoudsniveau

In de kadernota vastgoed is vastgelegd dat onze gebouwen worden geïnspecteerd op basis van de NEN 2767-methodiek. Op basis van de inspectie wordt het Meer Jaren Onderhoudsplan (MJOP) opgesteld. Deze methodiek gaat uit van een conditiescore van 1 tot 6, waarbij 1 uitstekend is en 6 zeer slecht. Uitgangspunt voor het kernbezit is een minimale conditiescore van 3 voor ieder bouwelement. Op dit moment worden de inspecties en conditiescores conform deze uniforme systematiek geactualiseerd met het doel om de effecten hiervan voor de MJOP's vanaf 2026 en verder te beeld te kunnen brengen. Voor gebouwen die niet tot het kernbezit behoren, hanteren wij veiligheid, bruikbaarheid en waardebehoud als minimumniveau.

Financiën

Exploitatiebegroting

Onderstaande tabel geeft per programma de begrote lasten en baten weer. Als uitwerking van de Kadernota Vastgoed wordt gewerkt aan de herinrichting van de gemeentebegroting. Dat moet nog worden verwerkt.

Programma	2026	2027	2028
Baten (bedragen x €1.000)			
Openbare orde en veiligheid	54.248	54.248	54.248
Leefomgeving	33.941	33.941	33.941
Milieu en duurzaamheid	84.267	84.267	84.267
Herstructurering en vastgoed	1.720.134	1.720.134	1.720.134
Meedoen	675.512	675.512	675.512
Jeugd en onderwijs	151.467	151.467	151.467
Kunst en cultuur	4.609.349	4.609.349	4.609.349
Totaal baten	7.328.918	7.328.918	7.328.918
Lasten (bedragen x €1.000)			
Openbare orde en veiligheid	471.873	471.873	471.873
Leefomgeving	96.705	96.705	96.705
Milieu en duurzaamheid	113.491	113.491	113.491
Herstructurering en vastgoed	884.049	884.049	884.049
Meedoen	1.129.447	1.129.447	1.129.447
Jeugd en onderwijs	600.085	600.085	600.085
Kunst en cultuur	5.597.212	5.597.212	5.597.212
Totaal lasten	8.892.862	8.892.862	8.892.862
Eindtotaal	-1.563.944	-1.563.944	-1.563.944

Onderstaande tabel laat per categorie de lasten en baten van de opbouw van de vastgoedbegroting zien:

Categorie	Begroting na wijziging	Rekening	Verschil
Lasten (bedragen x €1.000)			
Apparaatskosten	1.026	1.101	- 75
Belastingen	256	372	- 116
Energie kosten	285	662	- 377
Facilitaire kosten	10	234	- 224
Kapitaallasten	2.746	2.732	14
Onderhoudskosten	1.952	1.636	316
Overige kosten	976	1.309	- 333
Storting reserves	2.181	2.032	149
Verzekeringen	266	278	- 12
Totaal lasten	9.698	10.356	- 658
Baten (bedragen x €1.000)			
Huren	3.606	4.268	- 662
Onttrekking reserves	1.619	1.344	275
Pachten	1.104	944	160
Overige inkomsten	622	1.256	- 634
Totaal baten	6.951	7.812	- 861
Eindtotaal	- 2.747	- 2.544	- 203

Reserves en voorzieningen

Voor het vastgoed zijn diverse reserves beschikbaar. Het kernbezit onderhouden wij planmatig. Daarvoor wordt jaarlijks gedoteerd aan de reserve planmatig onderhoud. We gaan de komende jaren toewerken naar het omvormen van deze reserve naar een voorziening. Daarnaast is er een reserve verduurzaming vastgoed beschikbaar. Deze reserve wordt gevoed met incidentele middelen, ontvangen subsidies, niet ingezette structureel beschikbare budgetten en energiebesparingen als gevolg van verduurzamingsmaatregelen. Tot slot is er een aantal specifieke vastgoedreserves beschikbaar, zoals kapitaallastenreserves gekoppeld aan investeringen, een reserve voor huisvesting gemeentelijke apparaat en een reserve theatertechniek Mimik.

Investerings

Om de klimaatwet doelstellingen van 55% CO2 reductie in 2030 te realiseren is een bruto investering van €69,5 miljoen nodig. Netto is dat €48,3 miljoen omdat een deel van de investering gedekt wordt uit de energiebesparing en onderhoudsbudgetten. Een deel is reeds gedekt vanuit gereserveerde middelen, per saldo resteert een ongedekte investering van €37,7 miljoen, dat is opgenomen op de voorportaalijst. De stand van de reserve verduurzaming vastgoed bedraagt op 1-1-2026 circa €6,36 miljoen. De beschikbare middelen worden onder andere ingezet als cofinanciering voor Dumava subsidies, waarvan reeds €1,5 miljoen beschikt is.

De gereserveerde budgetten worden ingezet voor de geprioriteerde panden vanuit het investeringsprogramma verduurzaming, welke separaat in 2026 ter besluitvorming worden voorgelegd.

bedragen x €1.000	Structureel/Incidenteel	2026	2027	2028	2029	2030
Bestuursakkoord	Structureel	0	0	0	0	0
Voorjaarsnota 2023	Structureel	290	290	290	290	290
Totaal		290	290	290	290	290

Figuur 7 - Beschikbare middelen verduurzaming vastgoed

Weerstandsvermogen en risicomanagement

Ontwikkelingen en conclusies

In de paragraaf weerstandsvermogen van de begroting en het jaarverslag wordt gerapporteerd over de actuele risico's en het weerstandsvermogen.

Naast de reguliere risicomanagementprocessen in de gemeentelijke organisatie vindt tweemaal per jaar, bij begroting en jaarrekening, een inventarisatie plaats van het resterend risico. Resterend risico is niet meer redelijkerwijs op te vangen binnen de programma's en kan tot een negatief rekeningresultaat leiden. De inventarisatie vindt plaats conform artikel 11 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) die de medeoverheden verplicht om een inventarisatie te maken van de risico's en het weerstandsvermogen. Deze wordt gebruikt om te beoordelen of de gemeente in staat is haar risico's te dragen. De paragraaf geeft aan hoe robuust de begroting is. Met het aanhouden en hebben van aandacht voor het weerstandsvermogen kan worden voorkomen dat substantiële risico's dwingen tot extra bezuinigingen en/of noodzaken tot een bijstelling van beleid of de uitvoering taken. Deze paragraaf bevat een inventarisatie van de weerstandscapaciteit en de risico's.

Uit de analyse in deze paragraaf blijkt ten opzichte van de vorige analyse een stijging van de risico's die de gemeente loopt. Ten opzichte van de jaarrekening 2024 zijn de maximale risico's met ruim €0,9 miljoen gestegen. De risico's verbonden aan het project Zwaluwenburg en de grondexploitatie Diepenveen 't Nijland zijn hierin de belangrijkste factoren. Daarnaast dalen de risico's op de grondexploitatie Ludgeruskwartier en Winkelcentrum Keizerslanden.

Op basis van de actuele risicoanalyse, met een berekening van de kans van optreden en de mogelijke financiële gevolgen, wordt de benodigde weerstandscapaciteit ingeschat dat €12,7 miljoen (risicobedrag). Afgezet tegen een algemene reserve van €46,7 miljoen (geraamde stand per 1/1/26) is de weerstandsratio 3,8. Dit is ruim boven de minimumwaarde van 1,5. Deze minimumwaarde betekent een ondergrens voor de algemene reserve (en evt. stelposten) van €19 miljoen.

Met deze aanpassing wordt aan de beleidsuitgangspunten van het risicomanagement in Deventer voldaan. Deze paragraaf is opgesteld volgens het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). In de financiële verordening (art. 22) is daaraan toegevoegd dat in de paragraaf ook informatie wordt opgenomen over het risicomanagement-proces, de wijze van bepalen van de bestanddelen van de beschikbare weerstandscapaciteit, de wijze van bepalen van de benodigde weerstandscapaciteit, de bepaling van het weerstandsvermogen en de mate van toereikendheid daarvan en de beleidsgevolgen en de maatregelen die het college voorstelt bij een overschot dan wel tekort aan weerstandsvermogen. Voor een toelichting op het risicomanagementbeleid en de methode het weerstandsvermogen te berekenen wordt verwezen naar de beleidsnota Risicomanagement en weerstandsvermogen (2025). In deze paragraaf wordt de methodiek gevolgd uit deze nieuwe nota risicomanagement 2025.

Beschikbare weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit zijn de middelen die kunnen worden ingezet om de financiële gevolgen van opgetreden risico's op te vangen. Deventer rekent de volgende componenten tot de beschikbare weerstandscapaciteit:

1. De algemene reserve. Dit is het deel van het vrije vermogen waaraan de raad nog geen bestemming heeft gegeven.
2. Onbenutte begrotingscapaciteit zijn delen van de begrote lasten waarvoor nog geen bestemming is. Dit zijn de posten onvoorzien en de stelposten zonder bestemming (bijvoorbeeld de stelpost autonome ontwikkelingen).

(stand 1/1/2026 - bedragen x €1.000)

Element	Onderdeel	Waarde
Algemene reserve		46.772
Onbenutte begrotingsruimte	Post onvoorzien	283
	Stelpost structurele autonome ontwikkelingen	0
	Stelpost accres algemene uitkering (gemeentefonds)	0
Beschikbare weerstandscapaciteit		47.055

Benodigde weerstandscapaciteit

De benodigde weerstandscapaciteit is gebaseerd op het kwantificeren van de risico's, het bepalen van de financiële omvang van het risico, om de effecten van beheersmaatregelen te ramen en om het weerstandsvermogen van de gemeente te kunnen inschatten. Een risico drukken we uit in een mogelijke gebeurtenis, we benoemen de oorzaken en gevolgen voor de gemeente. Om de risico's te classificeren wordt gebruik gemaakt van de factoren waarschijnlijkheid en de verwachte impact. De verwachte impact wordt berekend door de maximale impact in te schatten, de effecten van (beheers)maatregelen die invloed hebben op de impact daarvan af te trekken. Zo blijft een 'restrisico' over.

In de risicokaart en de daaropvolgende tabel zijn de risico's met een risicoscore van 9 en hoger opgenomen. Daarvoor zijn de volgende risicoklassen en de gevolgklassen uit de nota risicomanagement 2025 gevolgd.

Waarschijnlijkheid (Kans)

Kans klasse	Kans percentage
1 - Zeer klein	<5%
2 – Klein	5-25%
3 - Niet klein/niet groot	25-50%
4 - Groot	50-75%
5 - Zeer groot	75-90%

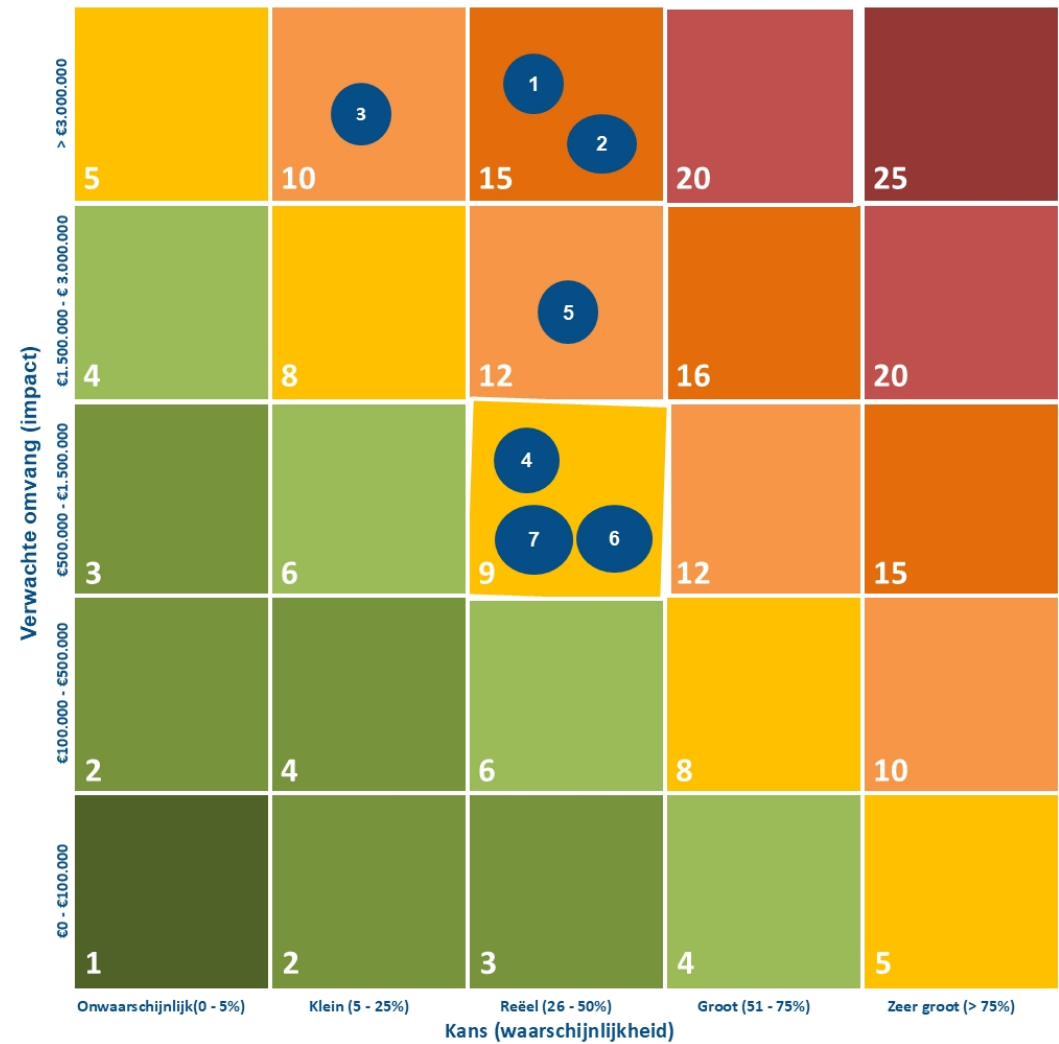
Verwachte impact (Gevolg)

Gevolg klasse	
1 - Zeer klein	< €100.000
2 - Klein	€100.000 < x < €500.000
3 - Significant	€500.000 < x < €1.500.000
4 - Groot	€1.500.000 < x < €3.000.000
5 - Zeer groot	> €3.000.000

Risicokaart

Risico's met een risicoscore van 9 of hoger

In deze risicokaart zijn de risico's opgenomen die worden toegelicht in de volgende tabel.

Zie voor een
toelichting in de
volgende tabel

Gekwantificeerde risico's

De risico's met een score ≥ 9 zijn in de tabel hieronder opgenomen.

	Risico	Kans	Gevolg	Positie	Score
	Sociaal Domein (3D's)				
1	Risico's overschrijdingen in de jeugdzorg - stijging van het volume als gevolg van het woonplaatsbeginsel en de stijging van de kosten voor de duurdere cliënten.	50%	3.000.000	3-4	12
	BUIG				
2	Het risico dat het macro budget BUIG dat het Rijk vaststelt niet toereikend is en/of het aantal cliënten dat in Deventer een beroep doet op de bijstand hoger is dan het aantal waarop het Rijk het BUIG budget voor Deventer bepaalt. Het eigen risico bedraagt	35%	4.400.000	3-5	15
	Bedrijfsvoering				
3	Het risico van een verstorende cyber-aanval. Door de toenemende digitalisering wordt zorgvuldig omgaan met de gegevens van burgers en organisaties steeds belangrijker.	10%	5.000.000	2-5	10
	Jeugd en Onderwijs				
4	De uitvoering van de ontwikkeling van het gebied Zwaluwenbrug (fase 1) kent voor de gemeente ook de nodige onzekerheden. Daarbij kan onder andere gedacht worden aan tegenvallende bouw- en civieltechnische prijzen en technische complicaties.	50%	1.000.000	3-3	9
	Bedrijvenpark A1				
5	Risico vertraging en netcongestie als gevolg van (te late) beschikbaarheid van de netwerken van Enexis.	50%	1.200.000	3-4	12
6	De reconstructie van de N348 onzekerheid bestaat er over de omvang van de te maken kosten. Door de reconstructie komt de N348 mogelijk gedeeltelijk binnen het plangebied van het Bedrijvenpark A1 te liggen.	30%	1.800.000	3-3	9
7	Aansluiting N348, Risico dat kavel opgeofferd moet worden. Over negatieve financiële effecten als gevolg van minder uitgeefbare grond zullen nadere afspraken gemaakt moeten worden met de Provincie.	50%	675.000	3-3	9

Ratio weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen:

- De beschikbare weerstandscapaciteit: de middelen en mogelijkheden waarover gemeente beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken.
- De benodigde weerstandscapaciteit: alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie.

Deventer rekent de volgende componenten tot de beschikbare weerstandscapaciteit:

3. De algemene reserve. Dit is het deel van het vrije vermogen waaraan de raad nog geen bestemming heeft gegeven.
4. Onbenutte begrotingscapaciteit zijn delen van de begrote lasten waarvoor nog geen bestemming is. Dit zijn de posten onvoorzien en de stelposten zonder bestemming (bijvoorbeeld de stelpost autonome ontwikkelingen).

De risico's worden geanalyseerd en per risico wordt een kans van optreden en een mogelijke financiële impact bepaald. Het is vrijwel zeker dat niet alle risico's zich tegelijkertijd zullen voordoen, of dat ieder risico zich in maximaal geschatte omvang zal voordoen. Om deze overschatting te voorkomen, maken we gebruik van de Monte Carlo simulatiemethode. De Monte Carlo simulatie is een techniek waarbij rekening wordt gehouden met de kans van tegelijk optredende risico's. De Monte Carlo simulatie wordt uitgevoerd met een zekerheidspercentage van 95%. Dat betekent dat in 5% van de theoretische scenario's de financiële gevolgen van de werkelijk opgetreden risico's boven de berekende waarde uitkomt.

De weerstandsratio wordt als volgt berekend:

Berekening

Ratio weerstandsvermogen = Beschikbare weerstandscapaciteit/Benodigde weerstandscapaciteit

Norm uit de beleidsnota weerstandsvermogen 2025

Voor de weging van de uitkomst wordt de volgende indeling gevolgd:

Lager dan 1:	Onvoldoende/Zeër kwetsbaar
Tussen 1 – 1,5:	Matig/Minimale dekking
Tussen 1,5 – 2:	Voldoende/Gezonde dekking
Hoger dan 2:	Ruim voldoende/Ruime dekking

Op basis van deze indeling is een weerstandsratio van 1,5 de ondergrens.

Uitkomst deze begroting

De actuele waarden voor deze berekening:

Beschikbare weerstandscapaciteit (reserves + stelposten) = €47,1 miljoen

Benodigde weerstandscapaciteit (risico's) = €12,7

Dit leidt tot een ratio weerstandsvermogen van $47,1/12,7 = 3,7$.

Conclusie

Een weerstandsratio is een ruim voldoende om alle risico's op te vangen. Bij de huidige risico's en een minimale weerstandsratio van 1,5 is de ondergrens €19 miljoen voor de algemene reserve (en evt. stelposten).

Algemene risicogebieden

De risico's die zijn vermeld in deze paragraaf tellen mee in de berekening van het weerstandsvermogen en de specifieke weerstandsreserve. Daarnaast zijn er risico's die op een andere manier worden beheerst. Dit zijn risico's waar een andere reserve of budget voor beschikbaar is, en risico's die niet zijn gekwantificeerd en waar de marge van een weerstandsratio van 1,5 voor nodig is. Voorbeelden van gekwantificeerde risico's die niet vallen onder de afdekking met de specifieke weerstandsreserve:

- Slim Warmtenet Zandweerd. Hiervoor is een afzonderlijke risicoanalyse en reserve ingesteld.
- Winstgevende grondexploitaties: als deze risico's zich voordoen worden deze ten laste gebracht van de grondexploitatie zonder dat hierdoor de financiën wordt belast. Pas als de grondexploitatie geen winstmarge kent, zal een optredend risico leiden tot een hogere verliesvoorziening die leidt tot een nadeel in de jaarrekening.
- Risico dat verwachte opbrengsten van de Marke Noord niet volledig wordt gerealiseerd. Deze opbrengsten worden ingezet ter dekking van de kapitaallasten nieuwbouw school de Marke Zuid.
- Risico's binnen programma leefomgeving kunnen worden opgevangen binnen het programma, zoals de problematiek rondom worteldruk, kosten reconstructies, onderhoudskosten.
- Risico's gebiedsontwikkeling en bovenplanse infrastructurele voorzieningen kunnen worden opgevangen met bestemmingsreserves.
- Risico's verbonden partijen worden in de desbetreffende paragraaf behandeld.
- Risico's van hogere bouwkosten bij grote projecten (onderwijshuisvesting, Scheg, Podiumkunsten, kunstwerken) waar kredieten voor beschikbaar zijn gesteld worden binnen het krediet opgevangen.

Naast risico's heeft Deventer ook te maken met algemene onzekerheden waar geen reserves of budgetten tegenover staan. Op basis van wat we nu weten, kunnen deze onzekerheden (risico's) niet worden gekwantificeerd. Voor het opvangen hiervan zijn algemene weerstandsbudgetten en begrotingsresultaten die dekking kunnen bieden. Hieronder vallen onder andere:

- Algemene uitkering
- BTW/BCF (ontwikkelingen en plafond BCF);
- Leegstand onroerende panden en andere risico's van vastgoed in eigendom;
- Restauratie monumentale panden;
- Garantstellingen (kans op aflossen krediet vanwege insolventie kredietnemer);
- Te ontvangen subsidies (kans op terugvordering door niet voldoen aan de subsidievoorwaarden);
- Energielasten gemeente breed.

Risico's Verbonden partijen

Deelneming aan een verbonden partij kent financiële -, bestuurlijke - en beleidsinhoudelijke risico's. De diversiteit in de verschillende verbintenissen (gemeenschappelijke regelingen, deelneming in vennootschappen met aandelenbezit en/of verstrekte leningen/garanties) levert onderscheid in de risico's op. De te onderscheiden risico's vereisen verschillende aandacht. In de paragraaf verbonden partijen van deze begroting is algemene informatie en specifieke informatie opgenomen voor vorming van een beeld van het financiële risicoprofiel.

Wanneer (op grond van een concrete gebeurtenis) bij een bepaalde verbonden partij een risico wordt voorzien dat zou kunnen leiden tot een verlies op het ingebrachte kapitaal, de verstrekte lening of garantie of indien het leidt tot een verplichting (en het risico is kwantificeerbaar), dan zal daarvoor weerstandsvermogen worden aangehouden of een voorziening worden gevormd.

Aan de informatie over de verbonden partijen ontleen wij in algemene zin geen aanwijzingen dat de gemeente voor bepaalde financiële risico's bij verbonden partijen weerstandsvermogen moet aanhouden. Daarbij baseren wij ons mede op de accountantsrapporten die bij de jaarrekeningen 2024 van verbonden partijen worden afgegeven waarin de accountant aandacht besteedt aan de continuïteit van de bedrijfsvoering en actuele financiële informatie vanuit vennootschappen en gemeenschappelijke regelingen.

In de tabel hieronder zijn de verbonden partijen opgenomen waarin Deventer een geactiveerd financieel belang heeft en de omvang daarvan per 31-12-2024.

(bedragen x €1)

Verbonden partij	Deelneming	Lening	Garantie
NV Centrumgarage Deventer	39.552	-	-
Het Groenbedrijf BV	30.000	-	-
NV Sportbedrijf Deventer	-	11.469.652	357.860
NV Bergkwartier	1.561.004	-	-
NV Deventer Schouwburg	-	-	-
NV Luchthaven Teuge	489.857	-	-
Circulus BV	15.882	-	-
Enexis Holding BV	932.512	1.354.025	-
BNG Bank	60.650	-	-
Totaal	3.129.457	12.823.677	357.860

In de [paragraaf Verbonden partijen](#) wordt verder ingegaan op de financiële risico's in relatie tot de verbonden partijen.

Meerjarenbalans en kengetallen

Inzicht

In het BBV worden diverse kengetallen voorgeschreven. De kengetallen zijn voornamelijk bedoeld om de financiële positie inzichtelijker en tussen gemeenten vergelijkbaar te maken. De onderstaande meerjarenbalans voor de jaren 2026 – 2029 vormt de basis voor een aantal van deze kengetallen.

Geprognosticeerde balans

In het BBV is een geprognosticeerde balans voorgeschreven. De geprognosticeerde balans biedt inzicht in de verwachte financiële ontwikkeling van de gemeente.

(bedragen x €1.000)

Activa	1-1-2026	31-12-2026	31-12-2027	31-12-2028	31-12-2029	Passiva	1-1-2026	31-12-2026	31-12-2027	31-12-2028	31-12-2029
Vaste activa						Vaste passiva					
Immateriële	2.552	2.475	2.398	2.320	2.241	Eigen vermogen	203.538	195.369	197.517	197.434	170.481
Materiële	371.945	404.631	442.893	453.755	455.393	Voorzieningen	14.128	12.327	17.502	17.493	17.485
Financiële	20.405	19.669	18.980	18.272	17.544	Vaste schulden (>1jaar)	129.162	117.319	142.628	158.474	166.101
Totaal vaste activa	394.902	426.775	464.271	474.347	475.178		346.828	325.015	357.647	373.401	354.067
Vlottende activa						Vlottende passiva					
Voorraden	24.126	18.037	11.224	6.305	6.256	Vlottende schulden (<1jr)	86.715	107.803	105.854	95.257	115.375
Vorderingen	67.833	41.324	41.324	41.324	41.325	Overlopende passiva	98.468	98.468	98.468	98.468	98.468
Liquide middelen	2.402	2.402	2.402	2.402	2.402						
Overlopende activa	42.748	42.748	42.748	42.748	42.748						
Totaal vlottende activa	137.109	104.511	97.698	92.779	92.731	Totaal vlottende passiva	185.183	206.271	204.322	193.725	213.843
Balanstotaal activa	532.011	531.286	561.969	567.126	567.909	Balanstotaal passiva	532.011	531.286	561.969	567.126	567.909

De opgestelde geprognosticeerde balans gaat net als de meerjarenbegroting over de jaren 2026-2029. Met het maken van een balansprognose wordt in feite een reële schatting gemaakt van verschillende balansposten op basis van de balans gepresenteerd bij de jaarrekening 2024, de verwachte investeringen en de lopende aflossingsverplichtingen. Aan de hand van deze gegevens wordt in een geprognosticeerde balans inzicht gegeven in de ontwikkeling van de balansposten: vaste en vlottende activa, vreemd en eigen vermogen.

Bij het opstellen van de meerjarenbalans is rekening gehouden met de volgende uitgangspunten:

Vaste activa

Door verwachte investeringen en jaarlijkse afschrijvingen/aflossingen wijzigt het saldo van de vaste activa.

Vlottende activa

De vlottende activa daalt met name door de verwachte verkoop van gronden.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen is gebaseerd op het (meerjarige) verloop van de reserves. Het saldo wijzigt door het realiseren van afgesproken prestaties.

Voorzieningen

De voorzieningen zijn gebaseerd op het (meerjarige) verloop van voorzieningen.

Schulden > 1 jaar

De schulden > 1 jaar zijn gebaseerd op de staat van opgenomen langlopende geldleningen. Het saldo muteert door het aantrekken van nieuwe leningen voor voorgenomen investeringen en jaarlijkse aflossingen van bestaande leningen.

Overige posten

De overige balansposten betreffen gegevens die zich moeilijk laten voorspellen. Voor deze posten wordt veelal de eindstand van de laatst vastgestelde jaarrekening doorgetrokken.

Kengetallen

De kengetallen en de meerjarenbalans geven een beeld van de financiële positie in de komende jaren. In onderstaande tabel zijn de uitkomsten van de kengetallen opgenomen met daaronder een korte toelichting. De financiële kengetallen zijn gebaseerd op de geprognosticeerde meerjarenbalans en gaan uit van de actuele begroting.

De meerjarige prognoses zijn gebaseerd op de balans per 31 december van het betreffende jaar.

Kengetal (in %)	B2025	B2026	B2027	B2028	B2029
Netto schuldquote	43	49	54	55	59
Netto schuldquote gecorrigeerd	39	45	50	52	56
Solvabiliteitsratio EV/TV	38	37	35	35	30
Structurele exploitatieruimte	3,59	0,63	0,37	0,06	0,28
Grondexploitatie	4	3	1	0	0
Belastingcapaciteit	98	97	97	97	97

Netto schuldquote

De netto schuldquote geeft de verhouding weer van de schuldenlast ten opzichte van de jaarlijkse inkomsten in de begroting.

Netto schuldquote = Netto schuld: Totale inkomsten (exclusief mutatie reserves)

Een netto schuldquote hoger dan 130 is voor een gemeente niet gunstig. De gemeente heeft in dat geval een zeer hoge schuldpositie en doet er goed aan om de schulden af te bouwen en daarmee de financiële positie te verbeteren. Dit betekent concreet een terughoudend investeringsbeleid met geleende middelen en het afbouwen van voorraden bouwgrond. Bij een percentage tussen 100 en 130 geldt dat voorzichtigheid is geboden.

In 2026 is de schuldquote van Deventer hoger dan in 2025, maar ruim onder de signaleringsgrens. Een hoge netto schuldquote hoeft op zichzelf geen probleem te zijn. Het hangt af van meerdere factoren. Zo kan een hoge schuld worden veroorzaakt doordat er leningen zijn afgesloten en die middelen vervolgens zijn doorgeleend aan bijvoorbeeld woningcorporaties die op hun beurt weer jaarlijks aflossen. Om dit effect voor de beoordeling te corrigeren volgt hieronder de netto schuldquote exclusief leningen door verstrekt aan derden.

Netto schuldquote (gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen aan derden)

De hoogte van de schuld wordt ook bepaald door de leningen die Deventer door verstrekt aan derden. De rente en aflossing op deze leningen drukt niet op de begroting en financieringsbehoefte van de gemeente. Wel wordt over deze leningen risico gelopen. Wanneer het vorig kengetal met deze verstrekte leningen aan derden wordt gecorrigeerd is de uitkomst lager, die de belasting voor de gemeente beter weergeeft.

Netto schuldquote = Netto schuld (exclusief leningen aan derden) : Totale inkomsten (exclusief mutatie reserves)

In 2026 is de schuldquote van Deventer hoger dan in 2025, maar ruim onder de signaleringsgrens.

Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de bezittingen op de balans zijn gefinancierd met eigen vermogen en in hoeverre Deventer in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger de uitkomst van de ratio, hoe groter de weerbaarheid.

Solvabiliteitsratio = Totaal eigen vermogen : Totaal van de balans

Er zijn door de VNG (nog) geen richtlijnen gegeven voor uitkomsten die wijzen op een 'gezonde' solvabiliteit.

Vergeleken met 2025 in de solvabiliteit licht gedaald door inzet van reserves. De solvabiliteit kan worden verbeterd door de omvang van de reserves (eigen vermogen) te verhogen of door minder te investeren waardoor de financieringsbehoefte lager wordt en daardoor minder wordt geleend.

Structurele exploitatieruimte

Dit kengetal geeft aan hoe groot de structurele exploitatieruimte is. Het geeft inzicht in welke mate de structurele lasten gedekt zijn door structurele baten. Een positieve uitkomst betekent dat er structureel voldoende baten zijn om de lasten te dekken. Over het algemeen geldt als richtlijn; hoe hoger de uitkomst des te gunstiger dit is voor Deventer.

Grondexploitatie

Grondexploitatie = Bouwgrond in exploitatie (BIE) : Totale inkomsten

De grondexploitaties (voorraad bouwgronden) kunnen een forse impact hebben op de financiële positie van een gemeente. Wanneer een gemeente leningen heeft afgesloten om grond te kopen voor (toekomstige) projecten is dit een schuldpositie. Van belang is om te weten of deze schuld kan worden afgelost uit de opbrengsten van de verkoop van de bouwgronden (kavels). Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (waarde van de grond) is ten opzichte van de totale (geraamde) opbrengsten (baten). Vergeleken met 2025 is er een dalende lijn zichtbaar.

Belastingcapaciteit

Belastingcapaciteit = Totale woonlasten : Gemiddelde woonlasten landelijk

De belastingcapaciteit geeft inzicht in de mate waarin financiële tegenvallers kunnen worden opgevangen. Voor het bepalen van de ruimte is een ijkpunt nodig. In dit geval wordt als ijkpunt gekeken naar de landelijk gemiddelde tarieven. Er is geen maximum gesteld aan de belastingopbrengsten dus betreffen de gemiddelde tarieven slechts een indicator. Hoe verhoudt de eigen belastingdruk zich tegenover het landelijk gemiddelde van alle gemeenten.

Een belastingcapaciteit van 100% betekent dat de woonlasten exact het landelijk gemiddelde zijn. Een lager percentage dan 100% betekent dat de woonlasten per huishouden lager zijn dan het landelijke gemiddelde. In 2026 daalt de belastingcapaciteit doordat de woonlasten in Deventer minder stijgen dan het landelijk gemiddelde. De uitkomsten vanaf 2026 zijn geëxtrapoleerd, omdat landelijke cijfers voor die jaren niet bekend zijn.

Conclusie

De gemeente is financieel gezond. Dit blijkt uit het feit dat een reëel structureel sluitende begroting wordt gepresenteerd met structurele exploitatieruimte. Wel zien we dat de structurele exploitatieruimte afneemt ten opzichte van de begroting 2025. Dit komt omdat we in deze begroting meer structurele ruimte hebben moeten inzetten door onder andere de inzet van stelposten om de begroting sluitend te krijgen. Met betrekking tot de belastingdruk zitten we net onder het landelijk gemiddelde. De ratio's die betrekking hebben op de schuldpositie en grondexploitatie geven geen aanleiding om het financiële beleid bij te stellen.

Strategische investeringsagenda

Inleiding

In het voorjaar van 2024 koos de Raad ervoor om de strategische investeringsagenda als financieel instrument te gebruiken. De [spelregels](#) werden in maart 2025 vastgesteld, en de agenda werd opgenomen in de programmabegroting 2025. In de perspectiefnota 2026–2029 is de agenda voor het eerst formeel vastgesteld. De agenda biedt inzicht in investeringen van ambitie tot uitvoering, en is gekoppeld aan Deventers groei-doelstelling van 11.000 woningen vanaf 2021. Dit vraagt om forse investeringen in woningbouw, infrastructuur en maatschappelijke voorzieningen.

Door de omvang van de opgaven en beperkte middelen is een langjarige, brede afweging nodig. De agenda helpt daarbij door te sturen op prioriteiten, kansen voor cofinanciering en financiële haalbaarheid. Daarnaast fungeert ze als spaarinstrument, wat zorgt voor meer stabiliteit en slagkracht bij externe financieringsmogelijkheden. Het sparen doen we via de reservegroei van Deventer.

Met deze aanpak krijgt de Raad beter inzicht in toekomstige investeringsbehoeften en de beschikbare middelen, zodat er samen keuzes gemaakt kunnen worden.

Perspectiefnota 2026-2029

Bij de perspectiefnota heeft u de strategische investerings agenda vastgesteld, u heeft besloten het jaarrekeningresultaat 2024 ter hoogte van €10,7 miljoen te storten in de reservegroei van Deventer en u bent akkoord gegaan met de voorkeursrichting. In de voorkeursrichting heeft u de investeringsopgaven Centrum & Schil en Keizerslanden geprioriteerd, omdat hier al versnellingsgelden op ontvangen zijn.

De bijdrage vanuit het jaarrekeningresultaat 2024 is nog niet voldoende om met voorstellen te komen om de geprioriteerde investeringsopgave Centrum & Schil te realiseren. Hiervoor is nog €10,6 miljoen benodigd.

Ontwikkelingen

Subsidieaanvragen

Het Rijk heeft enkele stimuleringsregelingen rondom woningbouw die een kans bieden voor investeringsopgaven die wij op de strategische investerings agenda hebben staan. Investeringsopgaven Wechelerhoek, Ongelijkvloerse kruisingen van Oldenielstraat en investeringen rondom het station Deventer. We hebben hiervoor aanvragen ingediend. In het kort gaat het om onderstaande stimuleringsregelingen.

Realisatiestimulans: Gemeenten ontvangen €7.000 per betaalbare woning waarvan de bouw is gestart. Dit geldt voor zowel koop- als huurwoningen binnen vastgestelde prijsgrenzen. De regeling is laagdrempelig en bedoeld om de bouw van 100.000 woningen per jaar te stimuleren. Gemeenten registreren jaarlijks de bouwstart en krijgen de bijdrage het volgende jaar uitgekeerd. Flexwoningen en transformaties komen ook in aanmerking. Projecten die al via andere regelingen zijn gefinancierd, zijn uitgesloten.

Woningbouwimpuls (WBI): Vanaf 2026 gericht op complexe woningbouwprojecten met een publiek financieel tekort. De WBI helpt bij het verkleinen van de onrendabele top, bijvoorbeeld door kosten voor infrastructuur, stikstofverlaging en bodemsanering te dekken. Minimaal 50% van de woningen moet betaalbaar zijn. De bijdrage kan al ingezet worden voordat de bouw start, wat gunstiger kan zijn dan de Realisatiestimulans.

WoMo-middelen: Vanaf 2026 is er €2,5 miljard extra beschikbaar voor het WoMo-programma (Woningbouw en Mobiliteit). Dit ondersteunt de bereikbaarheid van nieuwe woningbouwlocaties en aanleg van hoofdinfrastructuur. Specifiek voor Deventer is de WOKT-regeling, waarbij minimaal 200 woningen binnen 5 jaar moeten starten. De maximale rijksbijdrage is 65% van het financieel tekort, tot €20.000 per woning (incl. btw).

Toelichting subsidieaanvragen

Woningbouwimpuls (WBI):

Wechelerhoek

De gemeente Deventer heeft bij de laatste openstelling van de WBI-regeling (najaar 2025) een aanvraag ingediend voor de investeringsopgave Wechelerhoek, specifiek voor het afdekken van de onrendabele top van €6,85 miljoen. Dit betekent dat er geld wordt gevraagd om het financiële tekort bij dit woningbouwproject te dekken. De bouw van de woningen moet binnen drie jaar na toekenning starten.

Haveneiland

Voor het project Haveneiland overwegen we om vanaf 2026 een WBI-aanvraag te doen, omdat ook daar sprake is van een complexe ontwikkeling met een onrendabele top.

WoMo-middelen (WOKT-regeling):

Stadslint Keizerslanden, gekoppeld aan de woningbouwontwikkeling Wechelerhoek/Hagenvoorde

Eind augustus is een WOKT-aanvraag ingediend voor aanvullende infrastructurele investeringen in het stadslint Keizerslanden, gekoppeld aan de woningbouwontwikkeling Wechelerhoek/Hagenvoorde. De aanvraag omvat een investering van €33,4 miljoen, waarbij de provincie Overijssel als co-financier optreedt voor de Raalterweg. Voor een deel van het investeringsbedrag (€7,8 miljoen) moet nog dekking worden gevonden.

Spoorse maatregelen station Deventer

Het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat heeft Deventer gevraagd om aanvullende informatie over spoorse investeringen rondom station Deventer. Meer en meer functioneert station Deventer als bovenregionaal ov-knooppunt. Samen met ProRail en het Ministerie van Infrastructuur en waterstaat zien we de noodzaak om flink te investeren in en rondom station Deventer om de fors groeiende reizigersstromen beter te faciliteren. In samenwerking met ProRail en het ministerie zijn we de opgave in beeld aan het brengen, met als doel de capaciteit van het station te vergroten en de groei van reizigersstromen te faciliteren. Hiervoor is een bijdrage uit de WoMo-middelen aangevraagd van €116 miljoen (excl. BTW) voor het station en €3,9 miljoen (excl. BTW) voor de interwijk-verbinding. In de aangeleverde informatie gaan we uit van een gemeentelijke co-financiering voor de fietsenstalling (€5 miljoen), de openbare ruimte (€2,6 miljoen) en de interwijk-verbinding (€2 miljoen).

Samengevat

In onderstaande tabel is de financiële vertaling weergegeven. In dit stadium op hoofdlijnen en ook met kaders weergegeven. Waarbij in een gunstig scenario maximale cofinanciering gerealiseerd kan worden, maar in een minder gunstig scenario we minder subsidies ontvangen. Gevolg daarvan is dat de gemeente zelf meer moet bijdragen en /of andere keuzes moet maken.

Strategische Investerings opgave (bedragen x 1.000 €)	Benodigd	WoMo/WOKT/WB I	Gevraagde bijdrage Regio	Gemeentelijke Co financiering	Aanvullend benodigd
Keizerslanden ondertunneling kruispunten v Oldenielstraat (stadsentree Raalterweg)	33.411	21.717	2.966	8.728	7.800
Grondexploitatie Wechelerhoek onrendabele top	11.000	0 - 5.500		5.500 - 11.000	5.500 - 11.000
Grondexploitatie Wechelerhoek Zandweteringpark	2.700	0 - 1.350		1.350 - 2.700	1.350 - 2.700
Centrumschil de Kien fietsparkeren station noord	21.000	13.600	2.400	5.000	5.000
Centrumschil de Kien fietsparkeren openbare ruimtestation noord	9.000	5.800	600	2.600	2.600
Centrumschil de Kien tunnel onder spoor	7.798	3.900		7.798*	-3.900 - 0
Totaal					18.350 - 29.100

Kansen en risico's

Kansen

Los van de ontwikkelingen die spelen kijken we ook naar andere mogelijkheden. Bijvoorbeeld:

- Slimme investering. Daar waar onderhoud gepland is middelen combineren voor een investeringsopgave
- Aanvullende provinciale bijdragen
- Realisatie stimulans toevoegen aan de reservegroei van Deventer
- Europese bijdragen
- Jaarresultaten toevoegen aan de reservegroei van Deventer
- Andere keuzes maken (bezuinigingen) binnen de begroting om geld “vrij” te spelen

Risico's

Subsidierisico

De subsidies behorende bij de investeringsopgaven kennen veelal voorwaarden. Bijvoorbeeld moet er een aantal woningen gerealiseerd worden. Of er moet iets gereed zijn voor een bepaalde datum of juist gestart worden vanaf een bepaalde datum.

Inflatie

De investeringen in met name infrastructuur, openbare ruimte en voorzieningen worden geraamd in een bepaald jaar. Dit bedrag wordt opgenomen in de diverse begrotingsdocumenten. Voordat financiële middelen worden toegekend gaan meestal enkele jaren voorbij. Daarnaast zijn de investeringen dermate groot dat ook de voorbereiding voor uitvoering eveneens enkele jaren vergt. Dit betekent dat tussen het moment van ramen van de investering en de daadwerkelijke realisatie vele jaren kunnen zitten. In deze tussenliggende periode stijgen de prijzen (reguliere inflatie) en moet er meer gefinancierd worden. Omdat de opgaven fors zijn is de inflatie ook fors. We onderzoeken in 2026 of we een werkwijze kunnen toepassen waarbij de bedragen niet telkens voor inflatie te hoeven worden bijgesteld.

Onvoldoende middelen

We hebben een algemene reserve waarvan in beeld is gebracht wat we minimaal aan weerstandsniveau beschikbaar moeten houden. Daarboven is theoretische vrije ruimte. De opgaven die we in beeld brengen en de middelen die nog nodig zijn zijn fors en geven goed inzicht in waar we voor staan en ook juist waarom we moeten prioriteren. Daarnaast hebben we ook andere opgaven binnen de gemeenten. De ambities dagen ons uit om slim onze financiële middelen in te zetten.

Ten aanzien van de onrendabele top voor Wechelerhoek en Haveneiland is het een risico dat de gemeente direct moet handelen wanneer de kans tot aankoop van grond zich voordoet omdat voorkeursrecht is gevestigd op de gronden. Op het moment dat we gronden aankopen moeten we de onrendabele top afboeken. De gemeenteraad heeft hier altijd de keus om af te zien van aankoop.

Reserve Groei van Deventer

De reserve Groei van Deventer is nog niet op het noodzakelijke niveau is om de geprioriteerde investeringen te dekken. De tijdshorizon waarin de investeringen tot uitvoering komen loopt uiteen van tussen nu en 5 jaar naar 10 jaar en verder. Dit geeft verder tijd om te sparen voor de toekomstige investeringen. De komende jaren is het van belang om de bestemmingsreserve groei van Deventer verder te voeden om deze meer in lijn te brengen met de investeringsbehoefte. Daarnaast blijven we zoeken naar kansen voor (co-)financiering door derden en/of subsidies. De nog te dekken bedragen komen uiteindelijk niet volledig ten laste van de gemeente Deventer. We onderzoeken strategisch welke investeringsopgaven (deels) in aanmerking komen voor provinciale-, rijks- en of Europese subsidie en bijdragen.

Gevraagde besluiten van de gemeenteraad

Afmaken waar we mee gestart zijn

Bij de perspectiefnota zijn de investeringsopgaven Keizerslanden en Centrum & Schil geprioriteerd. Ten opzichte van de ingeschatte raming ontbreekt nog €10,6 miljoen. Wij stellen voor een bedrag van €10,6 miljoen vanuit de algemene reserve te storten in de reservegroei van Deventer.

Prioritering

We stellen voor de investeringsopgaven Wechelerhoek, Ongelijkvloerse kruisingen van Oldenielstraat en investeringen rondom het station Deventer te prioriteren. Dit betekent dat we met voorrang hiervoor de co-financiering zoeken mits één of meerder subsidie-aanvragen gehonoreerd worden. De aanvragen voor rijksbijdragen zijn gedaan onder voorbehoud van besluitvorming van de raad. De keuze voor dekking en definitief go voor de projecten liggen bij de Raad. We hebben nog opties om de aanvraag terug te trekken en of bij enkele projecten de scope nog te wijzigen.

Realisatiestimulans middelen toevoegen aan de reservegroei van Deventer

De realisatiestimulans van €7.000 per woning die wij ontvangen een mogelijke dekking voor de strategische investeringsagenda. We stellen voor de bijdrage over 2025 en komende jaren te storten in de reserve SIA en te gebruiken voor dekking van investeringsopgaven. Denkbaar is bijvoorbeeld de onrendabele top Wechelerhoek.

Strategische investeringslijst

Op basis van de huidige ontwikkelingen binnen de gemeente zijn op deze strategische investeringsagenda de investeringsopgaven opgenomen. Hierbij is onderscheid gemaakt in de opgaven waarvoor de versnellingsgelden zijn ontvangen, de kansrijke ontwikkelingen (lopende subsidie aanvragen bij het rijk) en de overige investeringsopgaven.

(bedragen x €1.000)

Investerings	Cat	Bruto investering	Bijdragen derden	Beschikbare dekking	Categorie			Totaal
					A t/m 2029	B t/m 2035	C na 2035	
Investeringsbehoefte lopende projecten								
Centrumschil Historische binnenstad fietsenstalling	A	4.300	-1.075	-1.075	2.150	0	0	
Centrumschil Historische binnenstad maatregelen speedpedelec	A	215	-107	-107	1	0	0	
Centrumschil de Kien mobiliteitshub	A	9.000	-2.685	-2.685	3.630	0	0	
Centrumschil de Kien tunnel onder spoor	A	15.000	-3.601	-3.601	7.798	0	0	
Centrumschil de Kien autoluw Verzetslaan	A	6.516	-2.290	-2.290	1.936	0	0	
Centrumschil de Kien Handelskade	A	4.512	-2.150	-2.150	212	0	0	
Centrumschil de Kien brug Handelskade	A	1.854	-927	-927	0	0	0	
Centrumschil de Kien Brinkgeverweg	A	161	-81	-81	-1	0	0	
Centrumschil Werkgebieden in ontwikkeling mobiliteitshub Roto	A	12.000	-882	-5.882	5.236	0	0	
Centrumschil Werkgebieden in ontwikkeling verkeersbrug Roto	A	1.850	-742	-742	366	0	0	
Perspectiefnota 2026-2029 jaarrekeningresultaat naar res groei van Deventer	A			-10.700	-10.700	0	0	
Totaal Centrumschil lopende projecten versnellingsgelden		55.408	-14.540	-30.240	10.628	0	0	10.628
Keizerslanden capaciteitsuitbreiding van Oldenielstraat	A	17.778	-8.889	-8.889	0	0	0	
Keizerslanden Fiets- en voetgangerstunnel WC Keizerslanden	A	9.352	-4.676	-4.676	0	0	0	
Keizerslanden fietspad Laan van Borgele	A	634	-317	-317	0	0	0	
Totaal Keizerslanden lopende projecten versnellingsgelden		27.764	-13.882	-13.882	0	0	0	0
Kansrijke ontwikkelingen, lopende aanvragen rijksbijdragen								
Grondexploitatie Wechelerhoek onrendabele top	A	11.000			11.000	0	0	

(bedragen x €1.000)

Investerings	Cat	Bruto investering	Bijdragen derden	Beschikbare dekking	Categorie			Totaal
					A t/m 2029	B t/m 2035	C na 2035	
Grondexploitatie Wechelerhoek Zandweteringpark	A	2.700			2.700	0	0	
Keizerslanden ondertunneling kruispunten v Oldenielstraat	A	33.411		-928	32.483	0	0	
Programma Fiets Fietsverbinding Wechelerhoek - Tunnel Henry Dunantlaan	A							
Centrumschil de Kien fietsparkeren station noord	A	30.000			30.000	0	0	
Centrumschil de Kien tunnel onder spoor	A				0	0	0	
Investeringsbehoefte kansrijke ontwikkelingen		77.111	0	-928	0	76.183	0	0
Overige ontwikkelingen, projecten en opgaven								
Centrumschil Historische binnenstad	A	3.785	-70	-2.050	1.665	0	0	
Centrumschil Historische binnenstad	B	6.240			0	6.240	0	
Centrumschil de Kien parkeergarage onder de gracht	B	85.000		-55.000	0	30.000	0	
Centrumschil de Kien	A	10.040	-1.608	-325	8.107	0	0	
Centrumschil de Kien	B	8.310	-10		0	8.300	0	
Centrumschil Vestingzone	A	2.100	-1.610	-300	190	0	0	
Centrumschil Vestingzone	B	690			0	690	0	
Centrumschil Werkgebieden in ontw.	A	1.835	-430	-430	975	0	0	
Centrumschil Werkgebieden in ontw. Haveneiland onrendabele top	A	12.500		-8.500	4.000	0	0	
Keizerslanden kruispunt Lebuinuslaan – K. de Grotelaan	A	20.000			20.000	0	0	
Keizerslanden Kei 13	A	2.000			2.000	0	0	
Keizerslanden Herontwikkeling Piekfijnplein onrendabele top	A	1.200			1.200	0	0	
Twee scholen voor de groei van de stad Deventer	B	21.928			0	21.928	0	
Poort van Deventer	B	12.090	-200		0	11.890	0	
IJselfront Noord	A	3.000			3.000	0	0	
IJselfront Zuid	B	3.000			0	3.000	0	

(bedragen x €1.000)

Investerings	Cat	Bruto investering	Bijdragen derden	Beschikbare dekking	Categorie			Totaal
					A t/m 2029	B t/m 2035	C na 2035	
Programma Fiets Verbreden fietspaden op- en afgangen spoorbrug	B	16.000			0	16.000	0	
Programma Fiets Fietsbrug IJssel F1 parallel langs A1	B	20.000			0	20.000	0	
Programma Fiets Spoor- en wegkruising Siemelinksweg langs Schipbeek	B	10.000			0	10.000	0	
Derde IJsselbrug	C	300.000			0	0	300.000	
Investeringsbehoefte overig		539.718	-3.928	-66.605	41.137	128.048	300.000	469.185
Totaal strategische investeringsagenda		700.001	-32.350	-111.655	0	127.948	128.048	300.000
					479.813			

Mutaties strategische investerings agenda

- De beschikbare dekking voor de versnellingsgelden is ten opzichte van de perspectiefnota opgehoogd met €10,7 miljoen
- De kansrijke ontwikkelingen van lopende subsidie-aanvragen zijn gegroepeerd, aangepast naar categorie A en separaat geprioriteerd. Dit is overigens een besluit waar de gemeenteraad over gaat.
- De ondertunneling van de kruispunten van Oldenielstraat is toegevoegd op basis van het Stadslint Keizerslanden
- Het oorspronkelijke project 'Programma Fiets Fietsverbinding Wechelerhoek - Tunnel Henry Dunantlaan' gaat op in het project ondertunneling kruispunten van Oldenielstraat.
- De scope van de fietsenstalling achterzijde station is gewijzigd van een reguliere uitbreiding naar een volledig gebouwde oplossing onder het aan te leggen 4e perron inclusief inpassing in de openbare ruimte (op basis van eerste raming vanuit PRoRail).
- Bij de volgende opgaven zijn financiële aanpassingen doorgevoerd op basis van laatste informatie:
 - Centrumschil Historische binnenstad A
 - Centrumschil Historische binnenstad B
 - Centrumschil de Kien A
 - Centrumschil Werkgebieden in ontwikkeling A

Bij de volgende opgaven zijn categorie aanpassingen doorgevoerd:

- Programma Fiets Fietsbrug IJssel F1 parallel langs A1 van C naar B (eerste verkenningen lopen ism DEB)
- Programma Fiets Spoor- en wegkruising Siemelinksweg langs Schipbeek van C naar B (eerste verkenningen lopen ism DEB)

Toelichting

Gebiedsontwikkeling Centrum & Schil

Voor de gebiedsontwikkeling hebben we als gemeente meerdere subsidies verkregen. Dit betreft o.a. de versnellingsgelden (€14,7 miljoen), Woningbouwimpuls (€3,25 miljoen) en middelen voor het stadsarrangement (circa €1,6 miljoen). De onderliggende projecten lopen al. Belangrijke risico's hieromtrent zijn trage besluitvorming, stijgende bouwkosten, en vertraging van bouwprojecten. Tegelijk liggen er kansen om sneller te bouwen, ontwikkelaars te stimuleren en extra subsidies aan te trekken. Belangrijke voorwaarde is dat we uiterlijk in 2030 starten met de bouw van de woningen, en alles voor 2035 moeten afronden. Dit vraagt lef, duidelijke keuzes en samenwerking. Het niet tijdig realiseren zal resulteren in te terugbetalen van de subsidies.

Bij het schetsen van een perspectief op de ontwikkeling van het gebied Centrum & Schil, op basis van de gemeentelijke ambities zijn meerdere aanvullende investeringen benodigd.

Gebiedsontwikkeling Keizerslanden

Vanuit de versnellingsgelden is er in de gemeentelijke begroting een bedrag beschikbaar van €27,6 miljoen. Dit voor infrastructurele werkzaamheden ten behoeve van de woningbouwversnelling. De helft van dit bedrag is gedekt vanuit een rijksbijdrage. De doelstelling is een beoogde woningbouwversnellingen van 1650 woningen in het gebied Keizerslanden. Voorwaarden van de rijksbijdrage is dat de start van de bouw van de laatste woningen in 2030 moet zijn begonnen en dat de infrastructurele werkzaamheden uiterlijk in 2027 moeten zijn gestart en in 2035 moeten zijn opgeleverd. Hierin schuilt ook het risico, dat als de infrastructurele werkzaamheden niet of niet tijdig worden gerealiseerd, we hier als gemeente de rijksbijdrage (gedeeltelijk) moeten terugbetalen. Ook dienen we het risico te onderkennen van stijgende prijzen (indexatie). De rijksbijdragen worden namelijk niet geïndexeerd.

Bij het verder schetsen van een perspectief voor dit gebied, zien wij de onderstaande investeringen op de middellange- en lange termijn op ons afkomen om het gebied mee te laten groeien met de ambities van de groei van de stad van Deventer. Daarvoor zijn aanvullende middelen benodigd welke wij op zullen nemen in de strategische investeringsagenda. Dit omvat investeringen in:

- Het Stadslint Keizerslanden met
- Capaciteitsuitbreiding infrastructuur Hanzewegtracé
- Ongelijkvloerse gemotoriseerd-/fiets-/voetgangerskruisingen (Oldenielstraat) rond 2030. Inschatting €21–26 miljoen, afhankelijk van de combinatie van mogelijke ongelijkvloerse kruispuntoplossingen.

Overige investeringen in het lange termijnperspectief zijn:

- Ruimtelijke inpassing van de buitenruimte van Kei13 (volgens STOMP-principe). De inschatting bedraagt €2 miljoen over de jaren 2026/2027.
- Herontwikkeling van het Piekfijnplein waar de gemeente voorkeursrecht heeft gevestigd. Eerdere subsidieaanvraag voor de ontwikkeling van dit plein is afgewezen. De ontwikkeling van dit plein vraagt om dekking van een onrendabele top van circa €1,2 miljoen in 2027.

Twee scholen voor de groei van de stad Deventer

In het Integraal Huisvestingplan Onderwijs 2024-2040 is een eerste doorkijk gegeven van de verwachte leerlingengroei in Deventer. In verschillende wijken begint de capaciteit onder andere door de woningbouwopgave te knellen. De twee focusgebieden in de eerste fase van het IHP, te weten de Centrumschil en Keizerslanden, hebben naar verwachting vanaf 2028 aanvullende capaciteit nodig. Dit vertaalt zich op het moment in twee 'standaard' scholen van ongeveer 360-400 leerlingen. Omdat deze capaciteitsvraag gerelateerd is aan de groei van Deventer, reserveren we hiervoor middelen binnen de strategische investeringsagenda.

Poort van Deventer

De Poort van Deventer vormt dé toegangspoort naar Deventer. Het gebied biedt ruimte aan economische activiteit, maar kent ook een sterke landschappelijke kwaliteiten. De gemeente wil de economische kwaliteit in het gebied een impuls geven en tegelijkertijd de ruimtelijke kwaliteiten van het gebied toegankelijk maken. Zowel voor autoverkeer, maar misschien meer nog wel voor langzaam verkeer.

De verkeersader Zutphenseweg in het gebied Poort van Deventer vormt een belangrijke schakel binnen het verkeersnetwerk van Deventer en is in de spitsen het drukste wegvak van Deventer. Plannen om het gebied te transformeren hebben niet alleen impact op de (auto)bereikbaarheid van de Poort van Deventer, maar ook op die van de hele stad. Voor de ontwikkeling van de stad als geheel is het van belang dat de verkeerskundige structuur wordt verbeterd zodat Deventer aantrekkelijk blijft, zowel voor bewoners en bezoekers van de stad als voor huidige en toekomstige bedrijven. Het kruispunt tussen de Zutphenseweg en de Visbystraat/Teugseweg zit in de huidige situatie tijdens de spitsperiodes al aan zijn maximumcapaciteit. Hierdoor ontstaat regelmatig filevorming. Daarom zijn nieuwe economische ontwikkelingen in de Poort van Deventer, die leiden tot een grote toename van verkeersbewegingen, zonder ingrepen niet mogelijk. Bij een toename van verkeer versterkt dit effect en nemen opstoppen voor het kruispunt in aantal en intensiteit toe.

Om de stad op lange termijn bereikbaar te houden, is het noodzakelijk infrastructureel in te grijpen. Er zijn verkeerskundige deelopgaven in en om het gebied uitgewerkt, die het verkeerskundig systeem als geheel flexibeler maken en capaciteit toevoegen voor alle vervoersstromen. Deze deelopgaven creëren bovendien economische kansen in het gebied.

IJsselfront Noord en Zuid

De komende jaren is de infrastructuur binnen het IJsselfront, onder te verdelen in Noord (Rembrandtkade en omgeving), Centrum (Welle-Kapjewelle) en Zuid (Zutphenseweg en omgeving), toe aan een opwaardering. Met enige regelmaat worden hier vragen over gesteld door bewoners, raadsleden, de fietsersbond en ander stakeholders in onze stad met betrekking tot de inrichting en het beheer/onderhoud van dit gebied.

Op 10 juli 2024 heeft de raad een motie aangenomen om IJsselfront Noord de hoogste prioriteit te geven en hiervoor €3 miljoen te gaan reserveren.

In de MJOP-MIND 2024-2027 staan met name de aanpak voor de delen IJsselfront Noord en Zuid gepland. De dekking voor puur het onderhoud is aanwezig maar voor aanpassingen in de (her)inrichting zijn geen middelen beschikbaar. Dit geldt uiteraard ook voor het middendeel van het IJsselfront. De verwachte uitgaven voor IJsselfront Noord en Zuid worden, bovenop hetgeen gepland in MJOP-MIND 2024-2027, geraamd op €6 miljoen. We kijken of er mogelijkheden voor cofinanciering zijn in de vorm van meekoppel kansen, provinciale subsidies etcetera. Het gehele IJsselfront moet infrastructureel en qua inrichting/beheer wel als een geheel beschouwd worden maar wat betreft de uitvoering kan er wel gefaseerd voeren en de financiering kan dus ook gespreid worden over de jaren (na 2028).

Grondexploitaties Wechelerhoek en Zandweteringpark onrendabele top

Naar verwachting is er voor de verwerving van gronden in totaal een bedrag nodig van ca. €28 miljoen euro. Waarschijnlijk is afwaardering van de gronden voor de Zandweteringszone direct noodzakelijk. Dit betreft een bedrag van €2,7 miljoen euro. Voor de verwerving van de ontwikkelgebieden zal het aankoopbedrag afgewaardeerd moeten worden met €11 miljoen. Dit betekent dat er uiteindelijk effectief een bedrag voor aankoop benodigd is van €13,7 mln.

Programma Fiets

Het college heeft het programma fiets vastgesteld voor de periode 2021-2025. De afgelopen jaren is veel energie gestoken in het op peil brengen van het fietsnetwerk omdat de fiets hét vervoermiddel is voor in en buiten de gemeente. Binnen de meerjarenprogrammaring van zowel wegonderhoud als investeringen

op gebied van infrastructuur, heeft de fiets altijd een prominente plek. Vanzelfsprekend betekent het inpassen van fietsinfrastructuur in de bestaande, soms historische omgeving ook het doen van compromissen.

Er ligt een grote opgave om de lijn van de afgelopen jaren voort te zetten en bij voorkeur zelfs een impuls te geven. De ambitie om in toekomst 'dé slimme gemeente van Overijssel op gebied van positieve gezondheid en duurzame bereikbaarheid' te worden vraagt om een schaa sprong in kwaliteit en investeringen. De focus ligt hierbij op de fiets in het economisch verkeer. Fietsen moet vanzelfsprekend worden naar werk, winkel en school. De kracht van het fietsbeleid ligt in de combinatie van maatregelen, op fysiek vlak én in gedrag, gebruikmakend van ontwikkelingen op gebied van intelligente verkeerssystemen en datagebruik. De fiets als hoofd-, voor- en natransport kan, al of niet in de vorm van deelmobiliteit, de logische stap worden naar een duurzaam bereikbare en gezonde Deventer samenleving. De totale ongedekte investering, bedraagt €70,65 miljoen. De grootste opgaven uit deze lijst zijn:

- Fietspad spoorbrug IJssel
- Fietsbrug IJssel F1 parallel langs A1
- Spoor- en wegkruising Siemelinksweg langs Schipbeek
- Fietsverbinding Wechelerhoek - Tunnel Henry Dunantlaan

Derde IJsselbrug

Willen we Deventer ook in de toekomst bereikbaar houden, dan heeft de hoofdwegenstructuur van Deventer aandacht nodig. Onze ambities, waaronder woningbouw, hebben een behoorlijk effect op de mobiliteitsopgave. Daarom gaan we kijken naar de bijdrage die een derde IJsselbrug op langere termijn zou kunnen leveren. Gecombineerd met twee goed functionerende verkeersaders (Hanzetracé en N348) zal dit de binnenstad ontlasten. Daarmee ontstaat er op termijn ruimte voor infrastructurele maatregelen elders in de stad, bijvoorbeeld de afweging om de Welle af te waarderen en meer bij de binnenstad te betrekken.

Deze ambitie kan niet los gezien worden van de regionale verstedelijkingsstrategie Stedendriehoek en de ontwikkelingen binnen de gemeente Voorst. Hierin willen we gezamenlijk optrekken. Definitieve besluitvorming hierover wordt voorzien bij de Omgevingsvisie Deventer.

Onderbouwing SIA

Bij de Perspectiefnota 2026-2029 heeft de raad motie [14.3 Eenduidige onderbouwing SIA](#) aangenomen. Hierin is gevraagd om een duidelijke onderbouwing te geven bij de SIA vanuit welk kader stellend document een investering komt. De investeringen in de SIA komen voort uit de volgende kaderstellende documenten:

- [Omgevingsvisie 2019](#)
- [Ontwikkelperspectief de Kien](#)
- [Programma Fiets Deventer 2021-2025](#)
- [Bericht aan de stad: Deventer binnen bereik](#)
[Uitkomst bereikbaarheidsconclaf:](#)
[beslisdocument](#)
- [Masterplan Rotomeets](#)
- [Basisvoorkeursvariant](#)
[hoofdwegenstructuur](#)
[afweging van en keuze voor een basisvoorkeursvariant](#)
[januari 2025](#)
- [RUR Concept-Omgevingsprogramma Wechelerhoek \(2024-293\)](#)
- [Ambitiedocument Oranjekwartier \(2019-288\)](#)
- [Integraal Huisvestingplan Onderwijs 2024-2040](#)
- [Aanwijzing voorkeursrecht Ontwikkelingsgebied Wechelerhoek \(2021-002290\)](#)

In de tabel hieronder is de specifieke verwijzing naar onderdeel en pagina opgenomen.

Investerings	Kaderstellende documenten
Investeringsbehoefte lopende projecten	
Centrumschil Historische binnenstad fietsenstalling	Omgevingsvisie 2019 (algemeen), Programma Fiets pagina 15
Centrumschil Historische binnenstad maatregelen speedpedelec	Omgevingsvisie 2019 (algemeen), Programma Fiets pagina 20
Centrumschil de Kien mobiliteitshub	Omgevingsvisie 2019 (algemeen kader) en Ontwikkelperspectief De Kien pagina 76/77 en 84/85 en Hoofdwegenstructuur 2025 pagina 15
Centrumschil de Kien tunnel onder spoor	Omgevingsvisie 2019 (algemeen kader) en Ontwikkelperspectief De Kien pagina 71 en 73

Investerings	Kaderstellende documenten
Centrumschil de Kien autoluw Verzetslaan	Omgevingsvisie 2019 (algemeen kader), Ontwikkelperspectief De Kien pagina 80 en 81
Centrumschil de Kien Handelskade	Omgevingsvisie 2019 (algemeen kader, pagina 32), Ontwikkelperspectief de Kien pagina 82 en 83, Programma Fiets pagina 17 en Hoofdwegenstructuur 2025 pagina 15
Centrumschil de Kien brug Handelskade	Omgevingsvisie 2019 (algemeen kader, pagina 32), Ontwikkelperspectief De Kien pagina 53, 81 en 85
Centrumschil de Kien Brinkgeverweg	Omgevingsvisie 2019 (algemeen kader) en Programma Fiets pagina 17
Centrumschil Werkgebieden in ontwikkeling mobiliteitshub Roto	Omgevingsvisie 2019 (algemeen kader) en Masterplan Roto Smeets (o.a. pagina 67) en Hoofdwegenstructuur 2025 pagina 15
Centrumschil Werkgebieden in ontwikkeling verkeersbrug Roto	Omgevingsvisie 2019 (algemeen kader) en Masterplan Roto Smeets (pagina 143 en 188)
Keizerslanden capaciteitsuitbreiding van Oldenielstraat	Omgevingsvisie 2019 pagina 25, Bereikbaarheidsconclaaf pagina 5,6 en 37, Hoofdwegenstructuur pagina's 11 en 12
Keizerslanden Fiets- en voetgangerstunnel WC Keizerslanden	Omgevingsvisie 2019 (algemeen kader ongelijkvloerse kruisingen) en Stadslint Keizerslanden pagina 39
Keizerslanden fietspad Laan van Borgele	Omgevingsvisie 2019 (algemeen kader) en Programma Fiets pagina 17
Investeringsbehoefte kansrijke ontwikkelingen	
Grondexploitatie Wechelerhoek onrendabele top	RUR Concept-Omgevingsprogramma Wechelerhoek (2024-293) en Wet Voorkeursrecht Gemeente (2021-2290)
Grondexploitatie Wechelerhoek Zandweteringpark	RUR Concept-Omgevingsprogramma Wechelerhoek (2024-293) en Aanwijzing voorkeursrecht Ontwikkelingsgebied Wechelerhoek (2021-002290)
Keizerslanden ondertunneling kruispunten v Oldenielstraat	Omgevingsvisie 2019 pagina 25, Bereikbaarheidsconclaaf pagina 5,6 en 37, Hoofdwegenstructuur pagina's 11 en 12 en Stadslint Keizerslanden pagina 42-47
Programma Fiets Fietsverbinding Wechelerhoek - Tunnel Henry Dunantlaan	Omgevingsvisie 2019 (algemeen kader) en Programma Fiets pagina 17
Centrumschil de Kien fietsparkeren station noord	Omgevingsvisie 2019 (algemeen kader) en Ontwikkelperspectief pagina 57
Investeringsbehoefte overige	
Centrumschil Historische binnenstad	Omgevingsvisie 2019 (algemeen kader en pagina's 25 en 32-37) en Hoofdwegenstructuur pagina's 14 en 15

Investeringsen	Kaderstellende documenten
Centrumschil Historische binnenstad	Omgevingsvisie 2019 (algemeen kader en pagina's 25 en 32-37) en Hoofdwegenstructuur pagina's 14 en 15
Centrumschil de Kien parkeergarage onder de gracht	Omgevingsvisie 2019 (algemeen kader) en Motie Raad
Centrumschil de Kien	Omgevingsvisie 2019 (algemeen kader) en Ontwikkelperspectief (algemeen kader)
Centrumschil de Kien	Omgevingsvisie 2019 (algemeen kader) en Ontwikkelperspectief (algemeen kader)
Centrumschil Vestingzone	Omgevingsvisie 2019 (algemeen kader) en Ontwikkelperspectief (algemeen kader)
Centrumschil Vestingzone	Omgevingsvisie 2019 (algemeen kader) en Ontwikkelperspectief (algemeen kader)
Centrumschil Werkgebieden in ontw.	Omgevingsvisie 2019 (algemeen kader) en Masterplan Roto Smeets (algemeen kader)
Centrumschil Werkgebieden in ontw. Haveneiland onrendabele top	Omgevingsvisie 2019 (algemeen kader) en Masterplan Roto Smeets (algemeen kader)
Keizerslanden kruispunt Lebuinuslaan – K. de Grotelaan	Omgevingsvisie 2019 (algemeen kader) en Stadslint Keizerslanden
Keizerslanden Kei 13	Omgevingsvisie 2019 (algemeen kader) en Integraal Huisvestingplan Onderwijs 2024-2040
Keizerslanden Herontwikkeling Piekfijnplein onrendabele top	Omgevingsvisie 2019 (algemeen kader) en Ambitiedocument Oranjekwartier (2019-288)
Twee scholen voor de groei van de stad Deventer	Omgevingsvisie 2019 (algemeen kader) en Integraal Huisvestingplan Onderwijs 2024-2040
Poort van Deventer	Omgevingsvisie 2019 (algemeen kader)
IJsselfront Noord	Omgevingsvisie 2019 (algemeen kader) en Programma Fiets pagina 17
IJsselfront Zuid	Omgevingsvisie 2019 (algemeen kader)
Programma Fiets Verbreden fietspaden op- en afgangen spoorbrug	Omgevingsvisie 2019 (algemeen kader) en Programma Fiets pagina 17
Programma Fiets Fietsbrug IJssel F1 parallel langs A1	Omgevingsvisie 2019 (algemeen kader) en Programma Fiets pagina 17
Programma Fiets Spoor- en wegkruising Siemelinksweg langs Schipbeek	Omgevingsvisie 2019 (algemeen kader) en Programma Fiets pagina 17
Derde IJsselbrug	Omgevingsvisie 2019 pagina 25, Bereikbaarheidsconclaf pagina 5

Voorportaallijst investeringen

Bij de voorportaallijst gaat het om investeringen die niet binnen de kaders van de SIA passen waarvoor op dit moment geen geld beschikbaar is.

1. Energietransitie en warmtetransitie
2. Verkabeling Diepenveen en Colmschate
3. Vergroten capaciteit sluiscomplex
4. Vastgoed verduurzaming
5. Vastgoed de Ulebelt
6. Waterveiligheid en maatregelen IJssel (richting 2050)
7. Hoogwaterkering binnenstad
8. NIEUW Bijdrage aansluiting N348 Epse-Gorssel

Investerings	Bruto investering	Bijdragen derden	Beschikbare dekking	Benodigd
Voorportaallijst				
Energie- en warmtetransitie	0			0
Verkabeling Diepenveen en Colmschate	53.950	-43.160		10.790
Vergroten capaciteit Sluiscomplex	73.000			73.000
Verduurzaming vastgoed	69.500		-32.700	36.800
Vastgoed de Ulebelt	1.525	-500		1.025
Waterveiligheid en watermaatregelen IJssel (2050)	nntb			
Hoogwaterkering binnenstad	1.000			1.000
NIEUW Capaciteitsuitbreiding N348 aansluiting Deventer Centrum	23.594	-19.528	-600	3.466
Totaal Voorportaallijst	222.569	-63.188	-33.300	126.081

Toelichting:

Energietransitie en warmtetransitie

De grote opgave waar we als maatschappij voor staan, is de energie- en de warmtetransitie. Dit heeft ook grote financiële impact maar is vooralsnog moeilijk te kwantificeren. Dit kan niet zonder rijksmiddelen maar ook niet zonder investeringen van de gemeente.

De opwekking van energie zal CO2-neutraal moeten plaatsvinden. Dit betekent ook dat we een andere infrastructuur nodig hebben om de opgewekte energie op het juiste moment op de juiste plek te krijgen. Ook het aardgasvrij maken van de bebouwde omgeving vraagt forse investeringen van bedrijven, particulieren, corporaties en overheden. Dit kan naar verwachting niet zonder rijksmiddelen.

De gemeente zal zelf nauwelijks investeren in hardware voor de grootschalige energieopwekking (wind/zon) of de warmtetransitie. Dat is voor de warmtetransitie met name aan particuliere huisbezitters, beleggers en corporaties. Energieleveranciers staan aan de lat voor verzwaring van het netwerk om zo voor de toekomst de energievoorziening te kunnen garanderen. Op het niveau van het laagspanningsnet zijn er in de bebouwde kom van Deventer ca. 120 extra transformatorhuisjes nodig tussen nu en 2030 en 1 op de 3 straten gaan daarvoor op de schop. De investering van de transformatorhuisjes en het leggen van nieuwe kabels zijn voor rekening van de netbeheerder. Naast de uren voor vergunningverlening zullen we als gemeente ook kosten maken voor de herinrichting van de openbare ruimte. Door dit zo veel mogelijk te combineren met andere geplande werkzaamheden kunnen de kosten worden beperkt.

De ontwikkeling en realisatie van Smart Energy Hubs als remedie tegen de netcongestie vraagt naar verwachting ook om gemeentelijke investeringen.

Commerciële partijen en/of energiecoöperaties investeren in de aanleg en exploitatie van windmolens en zonneparken. Voor de realisatie van zonnepanelen boven parkeerplaatsen (solar carports) zal de veelal onrendabele top gefinancierd worden met publiek geld. De Tweede Kamer heeft in maart 2023 besloten dat parkeerterreinen zo veel mogelijk overdekt moeten worden met zonnepanelen. De financiële consequenties hiervan voor gemeenten, dus ook voor Deventer, is nog onbekend.

Er zijn onderdelen van het energiesysteem die nu nog niet belegd zijn en waar een investering van de gemeente gevraagd zal worden. Het gaat dan met name over energie infrastructuur.

- De Warmtewet 2.0 treedt in werking op 1 juli 2024. Hierin wordt geregeld dat de bestaande en nieuwe warmte-infrastructuur voor minimaal 50% + 1 in publieke handen komt. Na de inwerkingtreding is er een ingroeiperiode van 7 jaar. Na deze periode moeten alle warmtebedrijven voldoen aan deze eis. Dit kan grote investeringen vragen van de gemeente waartegenover inkomsten staan in de jaren ná de investeringen. Nog niet te overzien is het of hiervoor ook onrendabele investeringen van de gemeente nodig zijn. Het gaat niet alleen gelden voor Slim Warmtenet Zandweerd maar ook voor alle bestaande netten (bijv. in de Deltabuurt en Keizerslanden) en andere mogelijke nieuwe warmtenetten.
- Toekomstbestendige energievoorziening op bedrijventerreinen in Deventer vraagt niet alleen Netverzwaring. Slim uitwisselen, omzetten en opslaan, en duurzaam laden van transport zijn belangrijke onderdelen van een toekomstbestendige Smart Energy Hub. De gemeentelijke rol zal vooral gericht zijn op procesbegeleiding en onafhankelijke informatievoorziening.
- Verschillende boerenbedrijven in de gemeente Deventer willen biogas opwekken uit rundveemest. Dit biogas kan omgevormd worden tot groen gas, waardoor het op de bestaande gasleiding ingevoegd kan worden. Dat is alleen haalbaar in een businesscase als boeren dat gezamenlijk doen. Dat vraagt een investering in een klein biogasnetwerk naar een gezamenlijk opwerkstation. We verwachten een financieringsvraag van deze ondernemers. Niet alleen voor het biogasleidingwerk maar mogelijk ook voor een toekomstgericht opwerkstation (waar in de toekomst meer boeren op kunnen aansluiten).

Verkabeling Diepenveen en Colmschate

In Deventer ligt de ambitie vast om alle hoogspanningsleidingen onder de grond te brengen (verkabelen). Bij de raad ligt voor of we verder gaan met het basisontwerp. De totale investering wordt geraamd op ruim €53 mln. Deventer zal op basis van huidige afspraken 25% van de uiteindelijke investeringskosten moeten dekken. Dit komt overeen met een bedrag van ca €10,79 mln.

Vergroten capaciteit sluiscomplex

Gemeente Deventer is eigenaar van een van de grootste binnenhavens van Nederland met een oppervlakte van 20 ha. De haven met 5 havenarmen en de Prins Bernhardsluis van 12 x 100 meter en 2 Hanzeburgen zijn in beheer en eigendom bij gemeente Deventer.

Gezien de ambities rond de haven, de ontwikkeling van de logistiek, de problematiek rondom waterveiligheid en de klimaat- en duurzaamheidsopgave is een onderzoek uitgevoerd "Toekomstverkenning Prins Bernhardsluis Deventer" (Nota 2024-92 d.d. 9 april 2024). Tevens is invulling gegeven aan de motie "Vaart in de haven, overdracht sluis" (d.d. 30-06-2021).

Als gevolg van de ontwikkeling van de Haven, wordt duidelijker dat de functionele capaciteit van de sluis beperkt is. De maximale schepen op de IJssel (CEMT klasse Va) zijn groter dan de afmetingen van de huidige Deventer sluis. Daarnaast komt over ca. 10 jaar het einde van de levensduur van het sluiscomplex in zicht.

Een mogelijke vervanging van de Prins Bernhardsluis op termijn is zeer kostbaar. Een grove schatting voor alleen het vervangen van de nautische sluis is geraamd op €73 miljoen. Dit exclusief bijkomende kosten aan voorhaven en oevers in de haven. Deze investering kunnen niet alleen door gemeente Deventer gedragen worden. Er zijn in Nederland zeer weinig gemeenten die een volwaardig sluiscomplex in een primaire waterkering moeten onderhouden (en vervangen). Het rijk, provincie, regio en het bedrijfsleven zullen moeten bijspringen.

Vastgoed verduurzaming

In de kadernota vastgoed hebben wij aangegeven dat wij een voorbeeldfunctie hebben als het gaat om de verduurzaming van ons eigen vastgoed. Nieuw te bouwen gebouwen gaan wij maximaal energiezuinig realiseren zodat deze voldoen aan ENG. Gebouwen die gerenoveerd worden maken we gelijktijdig zo energiezuinig mogelijk, bij voorkeur op ENG.

Verduurzaming van het gemeentelijke vastgoed is niet vrijblijvend. De uitdaging om de uitstoot van broeikasgassen terug te brengen is vertaald in de Klimaatwet. Hoofddoel voor de gebouwde omgeving is het bereiken van 95% CO₂ reductie in Nederland in 2050 ten opzichte van 1990 en als tussendoel streven naar minstens 55% CO₂ reductie in 2030 ten opzichte van 1990. In aanloop naar de voorjaarsnota 2023 ligt de portefeuillestrategie en het investeringsprogramma verduurzaming vastgoed ter besluitvorming aan de raad voor. Met deze kaderstellende stukken geven wij aan op welke wijze wij willen toewerken naar het realiseren van de klimaatwetdoelstellingen.

Voor de gemeente Deventer betekent dit dat om de doelstelling 2030 te halen jaarlijks 5,2% CO₂ reductie gerealiseerd moet worden. Om het totale gemeentelijke kernbezit (incl. onderwijshuisvesting en sportbedrijf) van de gemeente Deventer dat verwarmd wordt (ruim 153 panden) in 2050 energieneutraal te krijgen is een investering van ongeveer 128 miljoen bruto noodzakelijk.

De grootste opgave voor de verduurzaming van het gemeentelijke vastgoed ligt in de periode tot en met 2030. Om de doelstelling van 55% CO reductie in 2030 te realiseren is een investering van bruto €69,5 miljoen nodig. Dat is netto €48,7 miljoen, omdat een deel van de investering gedekt kan worden uit het budget planmatig onderhoud en deels uit de energiebesparing door afspraken te maken met huurders. Ongeveer 70% van de bruto investering is dus onrendabel. In de portefeuillestrategie is aangegeven volgens welke financiële spelregels wij de verduurzaming willen realiseren. De feitelijke dekking voor de financiële consequenties gebeurt via afzonderlijke besluiten, zoals bijvoorbeeld de voorjaarsnota en de reguliere P&C cyclus. Van het onrendabele deel is een deel reeds gedekt; in de begroting 2024 is €6 miljoen eenmalig en €370.000 structureel beschikbaar. De resterende benodigde dekking bedraagt daarmee €36,8 miljoen; dat is structureel 2,55 miljoen. Per jaar is een investering van oplopend naar ruim €6 miljoen netto nodig, dat leidt tot een structurele kapitaallast van €2,55 miljoen in 2031. In het investeringsprogramma zijn de investeringen en de dekkingsbehoefte in meerjarig perspectief weergegeven. In het investeringsprogramma is een jaarlijks gemiddelde aangehouden. Aandachtspunt is het investeringsritme; wanneer het een logisch moment blijkt een groot pand al in de eerste jaren (bijvoorbeeld 2025) te verduurzamen, zal de investeringsbehoefte en dus de noodzakelijke financiële middelen naar voren schuiven. En vice versa. Dergelijke bijstellingen maken onderdeel uit van de portefeuillestrategie.

Vastgoed de Ulebelt

In het bestuursakkoord Dichtbij, Betrokken & Bevlogen heeft het college uitgesproken het vastgoed te verduurzamen waaronder de Ulebelt. Daarnaast heeft het college aangegeven de Ulebelt breder dan alleen een milieu en duurzaamheidscentrum te zien en een wijkvoorzieningsfunctie passend te vinden voor deze locatie. De exploitatie van de Ulebelt staat al langere tijd onder druk, daarom is voorgaande jaren gewerkt aan een toekomstvisie

De adviezen in de “Oplegbrief SME bij de Toekomstvisie ”van de Ulebelt zijn in de raadsvergadering van 19 april 2024 vastgesteld. Onderdeel van de was ook om te starten met het uitwerken van te nemen investeringsmaatregelen in de Ulebelt conform de kadernota Vastgoed om daarmee het vastgoed en terrein op orde te brengen. Om dit te realiseren is een investering nodig met van ca €1,525 mln voor alleen het hoofdpaviljoen. Deze investering is opgebouwd uit meerdere pijlers te weten verbouw/nieuwbouw, onderhoud en verduurzaming. Bij de verbouw/nieuwbouw van de Ulebelt is het een natuurlijk moment om het onderhoud en de verduurzaming meet te nemen (werk met werk maken). Voor de verduurzaming is al een reservering gemaakt van €0,5 mln. In de voorportaalijst wordt de resterende investering opgenomen.

Waterveiligheid en maatregelen IJssel (richting 2050)

Nieuwe landelijke waterveiligheidsnormering zullen op lange termijn > 2050 gevolg hebben voor hoe rond de binnenstad de waterveiligheid kunnen garanderen. Tegelijkertijd spelen daar de nodige die van invloed kunnen zijn op lokale waterstanden en waterkeringen. Zoals ontwikkelingen met betrekking tot de binnenvaart. Ook hebben we aandacht voor klimaatadaptatie bij ruimtelijke ontwikkelingen. Op lange termijn zijn investeringen in waterveiligheid nodig.

Hoogwaterkering binnenstad

De hoogwaterkering van de IJssel loopt dwars door het centrum van de stad via de Polstraat, onder de Lebuïnuskerk door naar de Noordenbergstraat. Dat is de formele hoogwaterkering zoals deze door het waterschap wordt gehanteerd. Dat betekent dat een stuk van de binnenstad in de uiterwaarden ligt. Bij waterstanden boven de 6,30m+NAP loopt het ijsselwater deze uiterwaarden binnen. De gemeente beschermt dit deel van de binnenstad door met bigbags afsluitingen te maken. Daarnaast nemen de bewoners langs dit deel van de IJssel de nodige maatregelen bij hun deuren en tuinmuurtjes om het water tegen te houden.

De gemeente stelt daar zandzakken voor beschikbaar. De bigbags zijn aan elkaar gekoppeld. Ze kunnen slechts éénmaal gebruikt worden. Er is nog één set bigbags beschikbaar. Een set aan elkaar gemonteerde bigbags kost ca. 80.000 euro.

Momenteel zijn er modernere systemen beschikbaar om de stad tegen hoog water te beschermen. Gedacht wordt aan aluminium profielen. We willen onderzoeken of een dergelijke kering in Deventer aangebracht zou kunnen worden, wat daar technisch voor nodig is en welke kosten daar mee gemoeid zijn.

Voor de daadwerkelijke realisatie wordt op voorhand een raming van €800.000 - €1.000.000 gehanteerd. Deze wordt vooralsnog opgenomen op deze voorportaalijst.

Bijdrage aansluiting N348 Epse-Gorssel

Provincie Gelderland onderzoekt samen met de gemeenten Lochem en Deventer de mogelijkheden om het verkeer op de N348 tussen Epse en de oprit naar de A1 bij Deventer vlot en veilig door te laten stromen. De verbreding van de A1, de ontwikkeling en de westelijke ontsluiting van het A1 Bedrijvenpark, toekomstige woningbouwontwikkelingen in de regio en de autonome groei van het verkeer maken het noodzakelijk om maatregelen te treffen. In de bestaande situatie loopt het verkeer in de spijtstijden al vast. Zonder ingrijpen zal de bereikbaarheid van het gebied verder onder druk komen te staan.

De kosten worden tussen de provincie en de gemeente verdeeld conform de potenttheorie. Dit komt voor de gemeente Deventer neer op een bijdrage van circa €4 miljoen. Dit bedrag is gebaseerd op een eerste grove raming met de nodige risico opslagen. Afhankelijk van de exacte scope van de reconstructie/ontsluiting is er binnen de grondexploitatie al een bedrag beschikbaar van circa €0,7 mln. tot €1,6 mln. Op basis van de huidige inzichten is een aanvullend budget nodig van €3,3 mln. tot €2,4 mln. (inclusief de risico opslagen).

Bijlagen

Documentnaam
Bijlage 1 - Resultaatbestemming
Bijlage 2 - Staat van reserves en voorzieningen
Bijlage 3 - Staat van baten en lasten
Bijlage 4 - Algemene uitkering analyse meicirculaire 2025
Bijlage 5 - Staat van incidentele baten en lasten
Bijlage 6 - Staat van subsidies
Bijlage 7 - Taakveldenmatrix
Bijlage 8 - Stand van zaken adviezen Klimaatraad
Bijlage 9 - Integraal overzicht maatregelen Hoofdwegenstructuur en mobiliteitsplan Binnenstad en Periferie

Bijlage 1 Resultaatbestemming via reserves

Incidenteel								
Programma 1 – Burger en Bestuur	2026		2027		2028		2029	
(bedragen x € 1.000)	Storting	Putting	Storting	Putting	Storting	Putting	Storting	Putting
<i>Reserve overlopende uitgaven</i>	0	82	6	0	0	200	0	0
	0	82	6	0	0	200	0	0

Programma 2 – Openbare orde en veiligheid	2026		2027		2028		2029	
(bedragen x € 1.000)	Storting	Putting	Storting	Putting	Storting	Putting	Storting	Putting
<i>Algemene reserve</i>	0	3.469	0	75	0	0	0	0
<i>Reserve onderhoud gebouwen</i>	0	2	0	2	0	2	0	2
	0	3.471	0	77	0	2	0	2

Programma 3 – Leefomgeving	2026		2027		2028		2029	
(bedragen x € 1.000)	Storting	Putting	Storting	Putting	Storting	Putting	Storting	Putting
<i>Algemene reserve</i>	0	25	0	25	0	0	0	0
<i>Reserve kapitaallasten investeringen</i>	1.000	0	0	0	0	0	0	0
<i>Reserve gemeentebrede investeringen</i>	0	268	0	0	0	0	0	0
<i>Reserve mobiliteitsfonds parkeren</i>	1.198	1.383	1.199	1.530	1.152	1.284	1.147	1.435
<i>Reserve overlopende uitgaven</i>	0	185	0	35	0	0	0	0
	2.198	1.861	1.199	1.590	1.152	1.284	1.147	1.435

Programma 4 – Milieu en klimaat	2026		2027		2028		2029	
(bedragen x € 1.000)	Storting	Putting	Storting	Putting	Storting	Putting	Storting	Putting
<i>Algemene reserve</i>	0	25	0	-25	0	0	0	0
<i>Reserve overlopende uitgaven</i>	0	257	0	50	0	0	0	0
<i>Reserve tarieven huishoudelijk afval</i>	0	604	0	0	0	0	0	0
<i>Reserve Onderhoud NV Milieucentrum</i>	18	0	18	0	18	0	18	0
<i>Egalisatiereserve vastgoed NV Milieucentrum</i>	6	0	7	0	7	0	7	0
	24	886	25	25	25	0	25	0

Programma 5 – Ruimtelijke ontwikkeling	2026		2027		2028		2029	
(bedragen x € 1.000)	Storting	Putting	Storting	Putting	Storting	Putting	Storting	Putting
	0	0	0	0	0	0	0	0

Programma 6 – Herstructurering en vastgoed	2026		2027		2028		2029	
(bedragen x € 1.000)	Storting	Putting	Storting	Putting	Storting	Putting	Storting	Putting
<i>Algemene reserve</i>	0	64	0	64	0	64	0	64
<i>Egalisatiereserve weerstandsvermogen</i>	60	0	1.000	0	120	0	120	0
<i>Reserve overlopende uitgaven</i>	0	102	0	0	0	0	0	0
<i>Reserve algemeen onroerende zaken</i>	0	35	0	35	0	10	0	10
<i>Reserve onderhoud gebouwen</i>	102	0	112	0	112	0	112	0
<i>Reserve planmatig onderhoud kernbezit</i>	75	0	75	0	75	0	75	0
	237	201	1.187	99	307	74	307	74

Programma 7 – Inkomensvoorziening en arbeidsmarkt	2026		2027		2028		2029	
(bedragen x € 1.000)	Storting	Putting	Storting	Putting	Storting	Putting	Storting	Putting
<i>Reserve overlopende uitgaven</i>	0	580	0	50	0	50	0	0
	0	580	0	50	0	50	0	0

Programma 8 – Meedoen	2026		2027		2028		2029	
(bedragen x € 1.000)	Storting	Putting	Storting	Putting	Storting	Putting	Storting	Putting
<i>Reserve investeringen buitensport</i>	0	260	0	250	0	220	0	219
<i>Reserve maatschappelijke opvang-beschermd wonen</i>	0	100	0	0	0	0	1.900	1.900
<i>Reserve overlopende uitgaven</i>	0	69	0	0	0	0	0	0
<i>Reserve sociaal domein</i>	0	204	0	0	0	0	0	0
	0	633	0	250	0	220	1.900	2.119

Programma 9 – Jeugd en onderwijs	2026		2027		2028		2029	
(bedragen x € 1.000)	Storting	Putting	Storting	Putting	Storting	Putting	Storting	Putting

<i>Reserve overlopende uitgaven</i>	35	0	262	0	0	0	0	0
<i>Reserve hervormingsagenda jeugd</i>	0	321	0	0	0	0	0	0
	35	321	262	0	0	0	0	0

Programma 10 – Economie en Internationaal Beleid	2026		2027		2028		2029	
(bedragen x € 1.000)	Storting	Putting	Storting	Putting	Storting	Putting	Storting	Putting
<i>Reserve overlopende uitgaven</i>	0	10	0	0	0	0	0	0
	0	10	0	0	0	0	0	0

Programma 11 – Kunst en cultuur	2026		2027		2028		2029	
(bedragen x € 1.000)	Storting	Putting	Storting	Putting	Storting	Putting	Storting	Putting
<i>Algemene reserve</i>	33	0	33	0	33	0	33	0
<i>Reserve Deventer geschiedenis in beeld</i>	11	0	11	0	11	0	11	0
<i>Reserve theatertechniek Mimik</i>	29	0	30	0	31	0	31	0
	73	0	73	0	74	0	74	0

Programma 12 – Energietransitie	2026		2027		2028		2029	
(bedragen x € 1.000)	Storting	Putting	Storting	Putting	Storting	Putting	Storting	Putting
<i>Reserve overlopende uitgaven</i>	0	47	0	0	0	0	0	0
	0	47	0	0	0	0	0	0

Programma 13 – Bedrijfsvoering	2026		2027		2028		2029	
(bedragen x € 1.000)	Storting	Putting	Storting	Putting	Storting	Putting	Storting	Putting
<i>Reserve huisvesting gemeentelijk apparaat</i>	0	59	0	0	0	0	0	0
<i>Reserve overlopende uitgaven</i>	0	1.460	0	80	0	0	0	0
<i>Reserve planmatig onderhoud kernbezit</i>	60	0	60	0	60	0	60	0
	60	1.519	60	80	60	0	60	0

Programma 14 – Algemene dekkingsmiddelen	2026		2027		2028		2029	
(bedragen x € 1.000)	Storting	Putting	Storting	Putting	Storting	Putting	Storting	Putting
<i>Algemene reserve</i>	7.754	7.444	5.314	2.312	4.766	2.866	4.823	1.966

<i>Reserve overlopende uitgaven</i>	114	390	114	0	174	0	0	1.614
<i>Reserve pseudo premie ww</i>	-2	0	-2	0	-2	0	-2	0
<i>Reserve eenmalig nieuw beleid</i>	0	616	0	0	0	0	0	0
<i>Rentetoevoeging</i>	596	0	601	0	579	0	560	0
	8.462	8.451	6.026	2.312	5.517	2.866	5.380	3.580
Totaal incidentele stortingen/puttingen	11.088	18.062	8.839	4.483	7.135	4.695	8.894	7.209

Structureel								
Programma 2 – Openbare orde en veiligheid	2026		2027		2028		2029	
(bedragen x € 1.000)	Storting	Putting	Storting	Putting	Storting	Putting	Storting	Putting
<i>Reserve kapitaallasten investeringen</i>	0	10	0	10	0	10	0	10
	0	10	0	10	0	10	0	10

Programma 3 – Leefomgeving	2026		2027		2028		2029	
(bedragen x € 1.000)	Storting	Putting	Storting	Putting	Storting	Putting	Storting	Putting
<i>Reserve kapitaallasten investeringen</i>	0	328	0	377	0	378	0	379
	0	328	0	377	0	378	0	379

Programma 5 – Ruimtelijke ontwikkeling	2026		2027		2028		2029	
(bedragen x € 1.000)	Storting	Putting	Storting	Putting	Storting	Putting	Storting	Putting
<i>Reserve kapitaallasten investeringen</i>	0	18	0	18	0	18	0	18
	0	18	0	18	0	18	0	18
Programma 6 – Herstructurering en vastgoed	2026		2027		2028		2029	
(bedragen x € 1.000)	Storting	Putting	Storting	Putting	Storting	Putting	Storting	Putting
<i>Reserve kapitaallasten investeringen</i>	0	26	0	26	0	26	0	47
	0	26	0	26	0	26	0	47

Programma 8 -Meedoen	2026		2027		2028		2029	
(bedragen x € 1.000)	Storting	Putting	Storting	Putting	Storting	Putting	Storting	Putting
<i>Reserve kapitaallasten investeringen</i>	504	102	0	162	0	162	0	161

	504	102	0	162	0	162	0	161
--	-----	-----	---	-----	---	-----	---	-----

Programma 9 –Jeugd en onderwijs	2026		2027		2028		2029	
(bedragen x € 1.000)	Storting	Putting	Storting	Putting	Storting	Putting	Storting	Putting
<i>Reserve kapitaallasten investeringen</i>	216	236	0	377	0	230	0	276
	216	236	0	377	0	230	0	276

Programma 11 – Kunst en cultuur	2026		2027		2028		2029	
(bedragen x € 1.000)	Storting	Putting	Storting	Putting	Storting	Putting	Storting	Putting
<i>Reserve kapitaallasten investeringen</i>	86	1.273	92	1.220	89	1.170	87	900
	86	1.273	92	1.220	89	1.170	87	900

Programma 13 – Bedrijfsvoering	2026		2027		2028		2029	
(bedragen x € 1.000)	Storting	Putting	Storting	Putting	Storting	Putting	Storting	Putting
<i>Reserve DOWR I kapitaallasten</i>	1.821	1.738	2.023	2.049	1.890	2.430	1.244	3.109
<i>Reserve kapitaallasten investeringen</i>	0	75	0	75	0	75	0	75
	1.821	1.813	2.023	2.124	1.890	2.505	1.244	3.185

Programma 14 – Algemene dekkingsmiddelen	2026		2027		2028		2029	
(bedragen x € 1.000)	Storting	Putting	Storting	Putting	Storting	Putting	Storting	Putting
<i>Reserve DOWR I kapitaallasten</i>	0	178	0	178	0	178	0	178
<i>Reserve kapitaallasten investeringen</i>	256	0	256	0	256	0	256	0
	256	178	256	178	256	178	256	178
Totaal structurele stortingen/puttingen	2.884	3.984	2.371	4.492	2.235	4.677	1.588	5.153

Totaal stortingen/puttingen incl. rente	13.972	22.046	11.210	8.975	9.370	9.372	10.481	12.362
<i>Toevoeging rente aan reserves</i>	-596	0	-601	0	-579	0	-560	0
Totaal stortingen/puttingen excl. rente	13.375	22.046	10.609	8.975	8.791	9.372	9.922	12.362

Samenvatting Resultaatbestemming

Totalen	2026		2027		2028		2029	
(bedragen x € 1.000)	Storting	Putting	Storting	Putting	Storting	Putting	Storting	Putting
Totaal incidentele storting en puttingen	10.492	18.062	8.238	4.483	6.556	4.695	8.334	7.209
Totaal structurele storting en puttingen	2.884	3.984	2.371	4.492	2.235	4.677	1.588	5.153
Toevoeging rente aan reserves	596	0	601	0	579	0	560	0
Storting en puttingen	13.972	22.046	11.210	8.975	9.370	9.372	10.481	12.362

Bijlage 2 Staat van Reserves en voorzieningen

Omschrijving reserve	Boekwaarde 01-01-2025	Boekwaarde 31-12-2026	Boekwaarde 31-12-2027	Boekwaarde 31-12-2028	Boekwaarde 31-12-2029	Boekwaarde 31-12-2030
Algemene reserve						
Algemene reserve	48.850.463	43.439.603	46.249.986	48.040.599	50.794.913	54.786.323
Algemene reserve	48.850.463	43.439.603	46.249.986	48.040.599	50.794.913	54.786.323
Bestemmingsreserves met bestedingsfunctie						
Kunstaankopen	39.627	39.627	39.627	39.627	39.627	39.627
Reserve Molukse graven	140.936	140.936	140.936	140.936	140.936	140.936
Deventer Geschiedenis in Beeld	41.666	62.866	73.466	84.066	94.666	105.266
Projecten Jeugd	143.860	6.356	6.356	6.356	6.356	6.356
Reserve theatertechniek Mimik	81.707	140.063	170.119	200.776	231.433	262.090
Mondiaal Beleid	29.921	0	0	0	0	0
Musea aankopen	1.631	1.631	1.631	1.631	1.631	1.631
Conserveringen SAB	25.835	25.835	25.835	25.835	25.835	25.835
Wonen boven Winkels	471.249	430.300	430.300	430.300	430.300	430.300
Legaat Bathmen	3.500	3.500	3.500	3.500	3.500	3.500
Kracht van Salland	37.316	0	0	0	0	0
Duurzaamheid vastgoed	1.365.400	6.179.400	6.179.400	6.179.400	6.179.400	6.179.400
Gevefonds	9.198	9.198	9.198	9.198	9.198	9.198
Bodem	164.184	52.682	52.682	52.682	52.682	52.682
Geluid	239.092	239.092	239.092	239.092	239.092	239.092
MJOP projecten	15.000	15.000	15.000	15.000	15.000	15.000
Pseudo premie ww	0	-3.878	-5.817	-7.756	-9.695	-11.634
Eenmalig nieuw Beleid	3.072.614	1.085	1.085	1.085	1.085	1.085
Gemeentebrede investeringen	536.474	474	474	474	474	474
Risico's	414.773	440.406	440.406	440.406	440.406	440.406
Podiumkunsten onder 1 Dak	12.215.000	11.015.000	11.015.000	11.015.000	11.015.000	11.015.000
Hervormingsagenda jeugd	901.000	0	0	0	0	0
Sociaal domein	694.609	179.126	179.126	179.126	179.126	179.126
Slim Warmtenet	244.434	244.434	244.434	244.434	244.434	244.434
Groei van de Stad	10.688.000	10.688.000	10.688.000	10.688.000	10.688.000	10.688.000
Kapitaallasten investeringen	36.013.360	39.784.214	38.421.054	37.232.822	36.229.377	35.218.029
Subtotaal	67.590.385	69.695.346	68.370.903	67.221.989	66.257.862	65.285.831
Bestemmingsreserves prestatiegebonden met egaliserende functie						
Gebiedsontwikkeling	777.018	-181.811	-181.811	-181.811	-181.811	-181.811
Wijkaanpak	184.069	0	0	0	0	0
Planmatig onderhoud kernbezit	2.325.715	2.688.018	2.823.018	2.958.018	3.093.018	3.228.018
Onderhoud gebouwen	0	170.490	280.787	391.084	501.381	611.678
1/3 regeling Sport	190.555	190.555	190.555	190.555	190.555	190.555
Investeringen buitensport	3.191.092	3.132.145	2.925.536	2.746.967	2.566.367	2.448.480
Centrumschil	14.519.543	12.979.543	12.979.543	12.979.543	12.979.543	12.979.543
Keizerslanden	13.881.797	13.881.797	13.881.797	13.881.797	13.881.797	13.881.797
Nieuwkomers	98.654	78.654	78.654	78.654	78.654	78.654
Reserve Onderhoud NV Milieucentrum	0	35.786	53.679	71.572	89.465	107.358
Egalisatiereserve Vastgoed NV Mileucentrum	38.727	49.974	56.888	63.802	70.716	77.630

Omschrijving reserve	Boekwaarde 01-01-2025	Boekwaarde 31-12-2026	Boekwaarde 31-12-2027	Boekwaarde 31-12-2028	Boekwaarde 31-12-2029	Boekwaarde 31-12-2030
Herstructurering	47.150	96.663	96.663	96.663	96.663	96.663
Mobiliteitsfonds parkeren	2.962.812	2.561.006	2.229.481	2.097.531	1.810.119	1.522.707
Algemeen onroerende zaken	1.676.362	1.586.128	1.551.236	1.541.344	1.531.452	1.521.560
DOWR I kapitaallasten	3.536.963	4.123.702	3.920.358	3.202.642	1.159.884	-94.534
Tarieven huishoudelijk afval	1.383.830	169	169	169	169	169
Rioleringen en gemalen	603.059	353.059	353.059	353.059	353.059	353.059
Egalisatiereserve weerstandsvermogen	0	70.000	1.070.000	1.190.000	1.310.000	1.430.000
Overlopende uitgaven	48.124.989	6.381.174	6.548.937	6.472.963	4.859.169	3.245.375
Huisvesting gemeentelijk apparaat	609.646	231.783	231.783	231.783	231.783	231.783
Maatschappelijke opvang - Beschermd wonen regionaal	9.926.150	5.792.649	5.792.649	5.792.649	5.792.649	5.792.649
Maatschappelijke opvang - Beschermd wonen lokaal	3.013.271	3.013.271	3.013.271	3.013.271	3.013.271	3.013.271
Subtotaal	107.091.403	57.234.756	57.896.253	57.172.257	53.427.904	50.534.605
Totaal	223.532.251	170.369.705	172.517.142	172.434.844	170.480.680	170.606.760

Omschrijving Voorziening	Boekwaarde 01-01-2025	Boekwaarde 31-12-2026	Boekwaarde 31-12-2027	Boekwaarde 31-12-2028	Boekwaarde 31-12-2029	Boekwaarde 31-12-2030
Voorzieningen voor specifieke besteding (van derden verkregen)						
Voorziening riolering en gemalen	2.223.689	2.223.689	2.223.689	2.223.689	2.223.689	2.223.689
Voorziening parkeerbijdrage bouw aanvragen	425.015	425.015	425.015	425.015	425.015	425.015
Fonds collectie Reijns	214.603	215.919	216.577	217.235	217.893	218.551
Fonds collectie Knecht-Drenth	1.120.754	981.502	911.876	842.250	772.624	702.998
Voorziening beheerfonds Gooiermars	554.000	554.000	554.000	554.000	554.000	554.000
Subtotaal	4.538.061	4.400.125	4.331.157	4.262.189	4.193.221	4.124.253

Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's						
Voorziening wethouderspensioen	7.349.283	7.456.076	7.515.707	7.575.562	7.636.614	7.698.887
Voorziening spaarverlof	579.311	579.311	579.311	579.311	579.311	579.311
Voorziening RVU	231.028	231.028	231.028	231.028	231.028	231.028
Voorziening FLO Veiligheidsregio	0	3.394.000	3.394.000	3.394.000	3.394.000	3.394.000
Voorziening evenementen	36.519	0	0	0	0	0
Afgesloten complexen	1.679.193	1.450.419	1.450.419	1.450.419	1.450.419	1.450.419
	0	0	0	0	0	0
Subtotaal	9.875.334	13.110.834	13.170.465	13.230.320	13.291.372	13.353.645
Totaal	14.413.395	17.510.959	17.501.622	17.492.509	17.484.593	17.477.898

Bijlage 3 Overzicht van baten en lasten over begrotingsjaar 2026-2029

Bedrag x € 1.000	Rekening 2024			Begroting 2025			Begroting 2026			Begroting 2027			Begroting 2028			Begroting 2029		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Programma:																		
Burger en bestuur	12.882	2.701	-10.181	12.605	2.168	-10.437	12.651	2.739	-9.912	12.464	2.894	-9.569	12.151	2.730	-9.421	11.639	2.185	-9.454
Openbare orde en veiligheid	14.606	2.228	-12.378	14.759	1.330	-13.429	18.392	1.211	-17.181	14.967	1.211	-13.756	14.487	998	-13.488	14.485	998	-13.487
Leefomgeving	48.128	19.634	-28.494	47.725	17.431	-30.294	50.921	17.723	-33.198	51.666	17.725	-33.942	52.206	17.734	-34.471	52.901	17.740	-35.162
Milieu en klimaat	24.907	19.648	-5.259	19.730	15.580	-4.150	21.482	16.654	-4.828	20.515	16.868	-3.646	20.242	17.212	-3.029	20.242	17.212	-3.029
Ruimtelijke ontwikkeling	14.346	11.582	-2.765	7.924	5.559	-2.365	7.873	5.664	-2.209	6.688	5.713	-974	6.687	5.763	-924	6.685	5.763	-922
Herstructurering en vastgoed	20.033	24.100	4.067	19.802	20.730	928	11.361	11.413	52	8.997	10.247	1.251	3.869	4.531	662	3.433	4.075	642
Inkomensvoorziening en arbeidsmarkt	93.534	54.352	-39.183	90.198	48.609	-41.590	94.884	51.590	-43.294	92.691	51.015	-41.676	91.887	51.015	-40.871	91.788	51.015	-40.773
Meedoen	108.071	23.575	-84.496	93.572	6.298	-87.274	97.635	6.552	-91.083	92.716	4.805	-87.911	93.165	4.783	-88.382	93.997	4.760	-89.236
Jeugd en onderwijs	58.054	4.683	-53.371	61.775	4.304	-57.471	75.836	4.485	-71.351	75.448	4.497	-70.952	73.554	4.497	-69.058	73.731	4.611	-69.120
Economie en Internationaal Beleid	5.283	1.998	-3.285	5.356	1.853	-3.503	5.476	1.819	-3.657	4.824	1.888	-2.936	4.585	1.852	-2.733	4.580	1.852	-2.728
Kunst en Cultuur	22.761	4.050	-18.711	23.107	3.790	-19.316	23.918	3.611	-20.308	23.274	3.648	-19.626	23.201	3.687	-19.514	22.941	3.687	-19.254
Energietransitie				6.616	3.511	-3.105	7.118	4.818	-2.300	6.155	3.940	-2.215	4.866	2.636	-2.230	4.856	2.626	-2.230
Bedrijfsvoering	43.998	10.217	-33.781	48.791	9.761	-39.029	51.662	10.323	-41.340	49.031	9.851	-39.180	49.460	9.951	-39.509	50.763	9.943	-40.820
Subtotaal Programma's:	466.603	178.767	-287.835	451.960	140.925	-311.035	479.209	138.600	-340.609	459.436	134.304	-325.132	450.359	127.391	-322.968	452.039	126.468	-325.572
Algemene dekkingsmiddelen:																		
Algemene uitkeringen	-	284.579	284.579		286.072	286.072		300.390	300.390		307.867	307.867		308.464	308.464		319.621	319.621
Lokale heffingen	-18	32.452	32.470	-32	34.081	34.113		35.810	35.810		37.150	37.150		38.521	38.521		39.990	39.990
Calculatieverschillen	4.193	1.982	-2.212	3.981	3.058	-924	426		-426	434		-434	434		-434	434		-434
Saldo financieringsfunctie	-43	-	43	-127		127	1.364	289	-1.075	910	24	-886	990	24	-966	1.168	24	-1.144
Dividend	-	935	935		1.071	1.071		1.138	1.138		1.138	1.138		1.138	1.138		1.138	1.138
Overige algemene dekkingsmiddelen	1.354	482	-872	1.131	330	-801	4.445	6.495	2.050	-5.399	6.691	12.090	-13.809	6.816	20.625	-23.810	6.816	30.626
Uitvoeringskosten lokale heffingen	2.227	961	-1.266	1.292	3	-1.289	1.260		-1.260	1.260		-1.260	1.260		-1.260	1.260		-1.260
Stelposten	-	-	-	3.597	0	-3.597	4.745	935	-3.809	24.598	-3.383	-27.981	44.118	1.593	-42.526	65.538	1.327	-64.211
Vennootschapsbelasting	1.616	-	-1.616	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Nieuw beleid	-	-	-	2.154	0	-2.154	0	0	0	34	0	-34	313	0	-313	352	0	-352
Subtotaal algemene dekkingsmiddelen:	9.330	321.391	312.061	11.996	324.615	312.618	12.240	345.058	332.818	21.837	349.487	327.650	33.306	356.556	323.249	44.941	368.915	323.974
Onvoorzien	0	0	0	283	0	-283	283	0	-283	283	0	-283	283	0	-283	283	0	-283
Totaal saldo van baten en lasten	475.932	500.158	24.226	464.239	465.540	1.300	491.732	483.658	-8.074	481.556	483.791	2.235	483.948	483.946	-2	497.264	495.383	-1.881
Mutaties reserves:																		
Burger en bestuur	337	225	-112	200	900	700	0	82	82	6	0	-6	0	200	200	0	0	0
Openbare orde en veiligheid	66	42	-23		14	14	0	3.481	3.481	0	87	87	0	12	12	0	12	12
Leefomgeving	5.040	4.227	-813	2.080	1.691	-390	2.198	2.189	-9	1.199	1.967	769	1.152	1.663	510	1.147	1.813	666
Milieu en klimaat	1.074	1.922	848	73	1.076	1.002	24	886	862	25	25	0	25	0	-25	25	0	-25
Ruimtelijke ontwikkeling	0	1.015	1.015	50	18	-32	0	18	18	0	18	18	0	18	0	0	18	18
Herstructurering en vastgoed	8.516	4.407	-4.109	5.761	234	-5.527	237	227	-10	1.187	125	-1.062	307	100	-207	307	121	-187
Inkomensvoorziening en arbeidsmarkt	936	1.520	584		237	237	0	580	580	0	50	50	0	50	50	0	0	0
Meedoen	4.977	6.188	1.212	2.043	2.712	669	504	736	232	0	412	412	0	381	381	1.900	2.280	380
Jeugd en onderwijs	1.192	857	-335	1.759	3.100	1.341	251	557	306	262	377	115	0	230	230	0	276	276
Economie en Internationaal Beleid	0	541	541		500	500	0	10	10	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kunst en Cultuur	12.419	1.981	-10.438	123	1.322	1.199	159	1.273	1.114	165	1.220	1.055	162	1.170	1.007	161	900	739
Energietransitie							0	47	47	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Bedrijfsvoering	3.090	2.386	-704	1.806	2.719	913	1.881	3.332	1.450	2.083	2.203	120	1.950	2.505	555	1.304	3.185	1.880
Algemene dekkingsmiddelen	67.661	78.759	11.098	25.587	23.662	-1.925	8.718	8.628	-90	6.282	2.489	-3.793	5.773	3.044	-2.729	5.637	3.757	-1.879
Totaal mutaties reserves:	105.308	104.072	-1.236	39.483	38.183	-1.300	13.972	22.046	8.074	11.210	8.975	-2.235	9.370	9.372	2	10.481	12.362	1.881
Resultaat na resultaatbestemming	581.241	604.230	22.989	503.722	503.722	0	505.704	505.704	0	492.766	492.766	0	493.319	493.319	0	507.745	507.745	0

Analyse Meicirculaire 2025 Gemeentefonds

Analyse voor Deventer | Juni 2025

1. Inleiding

Jaarlijks verschijnen meestal drie circulaires. Mei geeft de vertaling van de Voorjaarsnota, september van de vertaling van de Miljoenennota en december is op basis van de Najaarsnota en deze rondt het uitkeringsjaar zoveel mogelijk af. Deze documenten zijn afkomstig van de rijksoverheid. De meicirculaire is 28 mei verschenen en op 13 juni zijn de rekenmodellen gecorrigeerd.

Deze circulaire bevat informatie over compensatie voor tekorten in de jeugdzorg, de actualisatie van het accres (volume en prijs) en de maatstafontwikkeling. Daarnaast zijn er voor specifieke onderwerpen mutaties:

- Terugstorten van te veel ontvangen deel btw-compensatiefonds.
- De integratie-uitkeringen Participatie en Beschermd Wonen zijn geïndexeerd.
- De grootste mutaties hebben betrekking op de Alleenverdienersproblematiek, Work in Nederland, Impulsbudget sociale infrastructuur, kosten Omgevingswet en het Faciliteitenbesluit opvangcentra.

1.1 Financieel effect meicirculaire 2025

De meicirculaire 2025 leidt ten opzichte van de eerste tussentijdse rapportage en de richtingen die zijn opgenomen in de perspectiefnota tot het volgende begrotingssaldo¹:

Bedragen x € 1000,-	2025	2026	2027	2028	2029
Saldo 1ste turap en perspectiefnota (sluitend perspectief)	-6.386	-	1.911	-2.784	-
Netto effect begrotingssaldo meicirculaire 2025	4.471	1.550	1.779	2.319	2.091
Nieuw begrotingssaldo	-1.915	1.550	3.690	-465	2.091

De uitkering uit het gemeentefonds ontwikkelt zich in alle jaren vanaf 2025 positief ten opzichte van de vorige circulaire. Onderstaand overzicht geeft de bruto mutatie weer.

Bedragen x €1000,-	2025	2026	2027	2028	2029
Startpunt (vorige circulaire)	287.670	283.247	292.032	301.217	311.870
Totaal mutaties	7.958	17.142	15.835	7.247	7.510
Stand Algemene Uitkering	295.628	300.390	307.867	308.464	319.379

Deze circulaire laat ook een positieve ontwikkeling zien als rekening gehouden wordt met de ramingen in de perspectiefnota en met de hogere lasten als gevolg van deze circulaire. De middelen die betrekking hebben op de extra jeugdzorgmiddelen inclusief de compensatie voor de terugval van het gemeentefonds zijn al opgenomen in de perspectiefnota. De extra middelen voor beleidsdoelen worden toegevoegd aan de budgetten en leiden tot hogere lasten in de begroting.

De stelpost lonen en prijzen wordt verhoogd met het accres Loon- en prijsontwikkeling waarmee deze de prijsontwikkeling van het bbp volgt (zie ook onder 2.1). Bij de Perspectiefnota is deze stelpost verlaagd, maar uit nieuwe berekeningen blijkt dit te positief te zijn ingeschat. Dit wordt met deze toevoeging aan de stelpost gecorrigeerd. Na deze correctie is er geen negatieve

¹ De perspectiefnota is onder voorbehoud van vaststelling in de raad, het saldo is een momentopname en onderhevig aan nieuwe begrotingswijzigingen.

impact op het sluitend perspectief. Bij de begroting wordt de definitieve raming gemaakt van de loon en prijsontwikkeling.

Met inachtneming van de bovenstaande punten is het resultaat op het begrotingssaldo vervolgens:

<i>Bedragen x € 1000,-</i>	2025	2026	2027	2028	2029
Totale mutaties meicirculaire 2025	7.958	17.142	15.835	7.247	7.510
Mutatie lastenkant begroting	-3.487	-3.734	-2.242	-2.108	-2.062
Reeds opgenomen in PPN	-	-9.163	-9.147	30	-175
Aanpassing stelpost I/P	-	-2.695	-2.667	-2.850	-3.181
Netto effect begrotingssaldo	4.471	1.550	1.779	2.319	2.091

In de hiernavolgende analyse wordt ingegaan op de verschillende onderdelen van de circulaire. In paragraaf 2.6 is het financiële totaaloverzicht opgenomen.

2. Analyse

2.1 Accressen

Uitgangspunt is dat het gemeentefonds meerjarig de ontwikkeling van het nominaal bruto binnenlands product volgt. De indexatie is gesplitst in een volumedeel en een prijsdeel.

<i>Bedragen x € 1000,-</i>	2025	2026	2027	2028	2029
Volume accres historisch Bbp	-	279	597	511	721
LPO accres prijs Bbp	2.220	2.695	2.667	2.850	3.181
Maatstaf en WOZ ontwikkeling	155	1.364	1.118	1.022	495
BTW compensatiefonds	-697				
Totaal mutaties	1.678	4.339	4.382	4.383	4.398

Volume accres

Het volume accres wordt gebaseerd op een 8-jaars historisch gemiddelde (t-9 t/m t-2) van de ontwikkeling van het bbp. In de meicirculaire is een nieuwe raming voor het accres 2025 en verder opgenomen. Deze raming is gebaseerd op de actuele raming van de ontwikkeling van het bbp door het Centraal Planbureau (CEP 2025). Voor de jaren 2025 tot en met 20230 is de raming van het volumeaccres opwaarts bijgesteld (zie tabel 1).

Loon- en prijsontwikkeling accres

In de meicirculaire 2025 is het prijs-accres geactualiseerd voor de macro-economische cijfers van het Centraal Economisch Plan (CEP 2025). De indexatie voor loon- en prijsontwikkeling is gebaseerd op de prijsontwikkeling van het bruto binnenlands product (pBBP). Met name voor 2025 is de raming voor de prijs bbp omhoog bijgesteld (+ 0,92%). Voor de jaren daarna zijn de bijstellingen beperkt.

Het accres wordt voor het lopende jaar al in de Voorjaarsnota definitief vastgesteld. Al jaren zijn deze ramingen lager dan de werkelijke prijsontwikkeling, het CPB raamt te positief over de ontwikkeling van de inflatie. Hierdoor ontvangen de gemeenten al jaren minder dan op basis van de prijsontwikkeling toegekend zou moeten worden.

Maatstafontwikkeling

De maatstafverdeling is aangepast aan de volgende ontwikkeling: stijging van het aantal inwoners, met name tussen 18 en 75 jaar en inwoners met een migratieachtergrond, stijging van het aantal eenpersoonshuishoudens, oppervlakte bebouwing en aantal woonruimten. Er is een daling van het aantal inwoners ouder dan 75 en jonger dan 18 jaar, ook zijn gedaald het aantal bedrijfsvestigingen en bijstandsuitkeringen. De stelpost behoedzaam ramen valt in 2025 vrij en schuift een jaar op. Er is voor 2025 voldoende zekerheid over de maatstaven.

Afrekening ruimte btw-compensatiefonds.

De bijdrage van het rijk aan het BCF is geplafonneerd. Als het plafond overschreden wordt, komt het verschil ten laste van het gemeente- en het provinciefonds. Bij een realisatie lager dan het plafond komt het verschil ten gunste van het gemeente- en provinciefonds. In de septembercirculaires wordt een raming gemaakt voor het lopende jaar. De raming was in 2024 te hoog, waardoor er in deze circulaire een deel wordt teruggehaald (voor Deventer -€697.000). Daarmee resulteert een afrekening van €1,8 miljoen voor 2024, lager dan de afgelopen jaren.

2.2 Taakmutaties

In de meicirculaire 2025 zijn de volgende taakmutaties opgenomen:

<i>Bedragen x € 1000,-</i>	2025	2026	2027	2028	2029
Kinderopvang pleegouders	14	14	15	15	16
Uitstel vervanging abonnementstarief Wmo	-	1.340	-	-	-
Wmo hulpmiddelen	-	59	-	-	-
Aanpassen regeling dienstverlening aan huis	-	11	12	12	13
IBO Problematische schulden	128	-	-	-	-
Basisregistratie Personen (BRP)	-17	-17	-17	-18	-19
Totaal	126	1.408	9	9	10

Kinderopvang pleegouders

Compensatie voor kosten die pleegouders maken voor kinderopvang. In de circulaire wordt vanaf 2025 structureel middelen beschikbaar gesteld voor de vergoeding van bijzondere kosten aan pleegouders in het vrijwillig kader. Dit zal ook gepaard gaan met een wijziging van de Regeling Jeugdwet. Nadere informatie volgt in het najaar van 2025.

Uitstel vervanging abonnementstarief Wmo

In 2023 is besloten dat het abonnementstarief wordt afgeschaft en in de plaats daarvan vanaf 2026 de inkomens- en vermogensafhankelijke eigen bijdrage in de Wmo wordt ingevoerd. De inwerkingtreding van de wetwijziging is met een jaar vertraagd. Dat betekent dat de korting in het gemeentefonds voor het jaar 2026 vervalt. Ook de extra inkomsten uit de hogere eigen bijdrage vervalt, en daarmee is dit geen voordeel voor de begroting.

Wmo hulpmiddelen

Het scheiden van wonen en zorg in de Wet langdurige zorg (Wlz) leidt bij gemeenten tot meerkosten. Bepaalde hulpmiddelen die bij zorg met verblijf vanuit de Wlz worden gefinancierd, worden bij andere leveringsvormen vanuit de Wmo gefinancierd. De meerkosten worden gecompenseerd.

Aanpassen regeling dienstverlening aan huis

Vanaf 1 januari 2026 valt het persoonsgebonden budget (pgb) niet meer onder de Regeling Dienstverlening Aan Huis (RDAH). In sommige gevallen kan dit ertoe leiden dat het pgb budget

van de budgethouder niet toereikend is. Hiervoor is vanaf 2026 structureel budget beschikbaar gesteld in deze circulaire.

IBO problematische schulden

Het kabinet voert een pakket aan maatregelen in om problematische schulden fundamenteel aan te pakken. Voor 2025 worden voor het onderdeel: 'vroegsignalering' middelen overgemaakt naar het gemeentefonds.

BRP centralisering inschrijving vergunninghouders

De algemene uitkering wordt gekort vanwege de toename van het aantal inschrijvingen bij enkele gemeenten die daarvoor een decentralisatie-uitkering ontvangen.

2.3 Maatregelen Jeugd

In de voorjaarsnota van het rijk zijn een aantal maatregelen opgenomen die betrekking hebben op de hervormingsagenda jeugd en het advies van de commissie Ark. Het gaat om de volgende onderdelen:

<i>Bedragen x € 1000,-</i>	<i>2025</i>	<i>2026</i>	<i>2027</i>	<i>2028</i>	<i>2029</i>
Demping terugval gemeentefonds	-	2.666	2.915	2.951	3.068
Tekorten voor rekening Rijk	2.794	2.795	2.903	3.006	3.112
Groeipad maatregelen Hervormingsagenda	-	3.320	3.095	-	-
Eigen bijdrage jeugdzorg	-	-	-	-1.735	-1.796
Sturen op trajectduur jeugdzorg	-	-	-	-453	-469
Indexeren opbrengst Hervormingsagenda	-	-	-	-3.380	-3.500
Hervormingsagenda Jeugd, Aanvullende Post (AP)	-	2.221	1.734	2.068	2.336
Stelpost Jeugdzorg 2026 en 2027	-	-1.933	-1.436	-1.701	-1.701
Totaal jeugdzorg	2.794	9.070	9.211	756	1.050
Opgenomen in de PPN		9.163	9.147	-30	175
Netto effect	2.794	-93	64	786	874

Demping terugval gemeentefonds 2026

Bij de besluitvorming over het tekort op de jeugdzorgmiddelen is structureel budget beschikbaar gesteld voor de terugval in het gemeentefonds. In de voorjaarsnota van het rijk was de koppeling met het tekort op jeugd niet gemaakt, in deze circulaire maakt het ministerie de koppeling met de tekorten op Jeugd en worden de middelen verdeeld via de maatstaven Jeugdzorg.

Tekorten voor rekening rijk

De deskundigencommissie Van Ark adviseert om het tekort in het budget voor jeugdzorg evenredig te verdelen over het rijk en de gemeenten. Deze mutatie is 50% van het berekende tekort.

Ingroeipad maatregelen hervormingsagenda Jeugd

Het ingroeipad van de maatregelen van de Hervormingsagenda wordt vertraagd, waardoor de besparing twee jaren later wordt ingeboekt. Dit leidt tot een uitstel van deze korting tot 2028.

Eigen bijdrage

Een nieuwe maatregel die is doorberekend aan het gemeentefonds is de eigen bijdrage voor jeugdzorg die per 1 januari 2028 wordt ingevoerd. Dit leidt tot hogere inkomsten die als stelpost in de begroting opgenomen kan worden.

Sturen op trajectduur

Een andere nieuwe maatregel heeft tot doel te besparen op de kosten van een jeugdzorgtraject. Rijk en gemeenten gaan met de sector afspraken maken over hoe we beter kunnen sturen op trajectduur. Dit zal tot lagere kosten leiden, die ook in de begroting als stelpost opgenomen kunnen worden.

Indexering opbrengst

De besparingsopgave van de Hervormingsagenda Jeugd is in prijs- en volumepeil 2019 ingeboekt. Het idee is dat een hogere besparing gerealiseerd kan worden aangezien prijs en volume sinds 2019 zijn gestegen. De omvang van deze korting is jaarlijks € 507 miljoen vanaf 2028. Niet eerder werden besparingsopgaven over zoveel jaren geïndexeerd, zonder deze in eerder jaren te zijn ingeboekt. Dit is dus een onwelgevallige verrassing voor gemeenten. Technisch is het waarschijnlijk correct, ook extra middelen worden elk jaar verhoogd met de BBP- index. De toezichthouder laat niet toe deze korting te vertalen naar een stelpost lagere uitgaven.

Hervormingsagenda Jeugd en de stelpost Jeugdzorg

In deze circulaire zijn mutaties opgenomen die in de begroting als stelposten waren opgenomen. Gemeenten hielden rekening met deze inkomsten, en hadden toestemming van de toezichthouder deze als stelpost in te boeken. Nu deze middelen worden uitgekeerd vervallen de stelposten die wij daarvoor hadden opgenomen.

Opgenomen in de Perspectiefnota

In de 1e Tussentijdse rapportage 2025 is €9 miljoen structureel toegevoegd aan de jeugdzorg budgetten. De extra middelen in deze meicirculaire vormen daarvan (deels) de dekking. In de perspectiefnota is op basis van de voorjaarsnota van het Rijk een raming opgenomen van deze extra middelen jeugdzorg. Voor de jaren 2026 en 2027 is het verschil klein, in 2028 en 2029 is een voordeel ten opzichte van deze raming.

2.4 Decentralisatie- en integratie-uitkeringen

De decentralisatie en integratie-uitkeringen worden op een andere manier verdeeld. De wijzigingen in deze circulaire zijn:

<i>Bedragen x € 1000,-</i>	<i>2025</i>	<i>2026</i>	<i>2027</i>	<i>2028</i>	<i>2029</i>
Beschermd Wonen (IU)	1.006	1.006	1.006	1.006	1.006
Participatie (IU)	1.013	909	861	874	828
Impulsbudget sociale infrastructuur	259	233	233	233	233
Suppletie-uitkering Bommenregeling	30	-	-	-	-
Veilige steden (DU)	30	30	-	-	-
Invoerings/uitvoeringskosten Omgevingswet	393	-	-	-	-
Landelijke beëindigingsregeling veehouderijbedrijven	74	-	-	-	-
Faciliteitenbesluit opvangcentra	175	-	-	-	-
Alleenverdienersproblematiek	209	-	-	-	-
Work in Nederland	147	147	147	-	-
Overige mutaties	25	-0	-15	-15	-15
Totaal	3.361	2.326	2.233	2.099	2.053

Beschermd wonen

De integratie-uitkering voor de (regionale) taak beschermd wonen is verhoogd met de loon- en prijsbijstelling.

Participatie

De integratie-uitkering Participatie wordt verhoogd met de loon- en prijsbijstelling. Daarnaast wordt de verdeling tussen gemeenten geactualiseerd, de afschaffing van het Lage Inkomensvoordeel (LIV) gecompenseerd en de rijksbijdrage sociale infrastructuur verhoogd.

Impulsbudget sociale infrastructuur

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de inrichting van de sociale infrastructuur en daarbij behorende doelen ten aanzien van het ondersteunen van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Vanaf 2025 tot en met 2034 is er (impuls)budget beschikbaar om de infrastructuur van sociaal ontwikkelbedrijven te versterken. De middelen worden uitgekeerd aan samenwerkingsverbanden rondom sociaal ontwikkelbedrijven. Het impulsbudget betreft tijdelijke middelen voor een periode van 10 jaar.

Suppletie-uitkering bommenregeling

Gemeenten kunnen in aanmerking komen voor een bijdrage in de gemaakte kosten voor het opsporen en ruimen van ontplofbare oorlogsresten uit de Tweede Wereldoorlog (WOII).

Veilige steden

De 25 gemeenten die participeren in het programma Veilige Steden van het ministerie van Onderwijs Cultuur en Wetenschap (OCW) ontvangen voor de periode 2023-2026 hiervoor een bijdrage. Het programma heeft als doel de sociale veiligheid van vrouwen en meisjes in de publieke ruimte te vergroten.

Omgevingswet

Bij deze circulaire wordt budget beschikbaar gesteld zodat de ontvangende partijen in hun transitie ervoor kunnen zorgdragen dat ze aangesloten, geoefend en ingeregeld zijn en voldoen aan de in de Omgevingswet gestelde eisen. Er volgt nog een stelsevaluatie, waarbij de daadwerkelijk gemaakte kosten in kaart worden gebracht.

Beëindigingsregeling veehouders

In 2023 zijn de Landelijke beëindigingsregeling veehouderijlocaties (Lbv) en de Landelijke beëindigingsregeling veehouderijlocaties met piekbelasting (Lbv-plus) opengesteld, waarmee veehouders hun bedrijfslocaties tegen subsidie kunnen beëindigen. De bijdrage voor fase 1 wordt beschikbaar gesteld op basis van verleende (positieve) beschikkingen in de periode van 4 september 2024 t/m 23 januari 2025. De bijdrage voor fase 2 wordt beschikbaar gesteld op basis van geregistreerde ondertekende overeenkomsten (tot beëindiging) in de periode van 4 september 2024 t/m 23 januari 2025.

Faciliteitenbesluit opvangcentra

In het faciliteitenbesluit is geregeld dat aan gemeenten die een opvangcentrum voor asielzoekers hebben jaarlijks door het Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA) een uitkering wordt verstrekt. Deze uitkering is bedoeld om de werkzaamheden in en voor de opvangcentra te kunnen vergoeden. De uitkering wordt mede gebaseerd op het aantal door asielzoekers permanent te bezetten capaciteitsplaatsen, deze aantallen zijn geactualiseerd.

Alleenverdienersproblematiek

Gemeenten kunnen huishoudens met z.g. alleenverdienersproblematiek bijzondere bijstand bieden. Het gaat om huishoudens die door een ongunstige samenloop van (toeslagen)regelingen een te laag besteedbaar inkomen overhouden. De uitkeringen en toeslagen zijn hierbij volgens de wettelijke regels bepaald en uitgekeerd, maar leiden tot een onwenselijke uitkomst. Het betreft een

groep huishoudens voor wie de uitkering van één van beide partners, bijvoorbeeld een werkloosheids- of arbeidsongeschiktheidsuitkering, de enige of de belangrijkste bron van inkomen van het (echt)paar is.

Work in Nederland

Om goede informatievoorziening, hulp en dienstverlening aan arbeidsmigranten (uit de EU) te bieden, worden gelden beschikbaar gesteld ten behoeve van de verschillende arbeidsmarktregio's. De decentralisatie-uitkering wordt verstrekt aan de centrumgemeenten van 33 arbeidsmarktregio's.

Overige mutaties

Overige mutaties leiden tot mutaties kleiner dan 15.000 euro (de bedragen zijn opgenomen in de tabel in par. 2.6)

- Maatschappelijke opvang en OGGz (DU)
- Jeugdhulp kinderen in een AZC (DU)
- Landelijke Aanpak Adreskwaliteit
- Antidiscriminatie voorzieningen
- Voorschoolse voorziening peuters (DU)
- Nationaal Actieplan Dakloosheid (DU)
- Armoedebestrijding kinderen (DU)
- Maatschappelijke begeleiding
- Einde lening inburgeringsplicht

2.5 Mutaties 2024

Voor het jaar 2024 wordt de algemene uitkering met €362.498 gekort voor de ontwikkeling van de uitkeringsbasis. De daling wordt veroorzaakt door de actualisatie van de volumina van meerdere maatstaven, waaronder de actualisatie van de gegevens over bijstandontvangers (+ €180.000 correctie voor een lager aantal dan geraamd) en huishoudens met een laag inkomen met drempel (- €450.000 correctie voor hoger aantal dan geraamd).

2.6 Overzicht van cijfers

De items in voorgaande toelichting leidt tot het volgende cijfermatige overzicht. Bedragen zijn in duizenden euro's.

<i>Bedragen x €1000,-</i>	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Startpunt (vorige circulaire)	283.834	287.670	283.247	292.032	301.217	311.870
Taakmutaties						
Kinderopvang pleegouders		14	14	15	15	16
Uitstel vervanging abonnementstarief Wmo		-	1.340	-	-	-
Wmo hulpmiddelen		-	59	-	-	-
Aanpassen regeling dienstverlening aan huis		-	11	12	12	13
IBO Problematische schulden		128	-	-	-	-
Basisregistratie Personen (BRP)		-17	-17	-17	-18	-19
Subtotaal	-	126	1.408	9	9	10
IU/DU/SU						
Beschermd Wonen (IU)		1.006	1.006	1.006	1.006	1.006
Participatie (IU)		1.013	909	861	874	828
Maatschappelijke opvang en OGGz (DU)		-0	-0	-0	-0	-0
Impulsbudget sociale infrastructuur		259	233	233	233	233
Suppletie-uitkering Bommenregeling		30	-	-	-	-
Voorschoolse voorziening peuters (DU)		-1	-1	-1	-1	-1
Jeugdhulp kinderen in een AZC (DU)		-12	-12	-12	-12	-12
Veilige steden (DU)		30	30	-	-	-
Nationaal Actieplan Dakloosheid (DU)		-4	-4	-4	-4	-4
Armoedebestrijding kinderen (DU)		-	1	1	1	1
Invoerings/uitvoeringskosten Omgevingswet		393	-	-	-	-
Landelijke beëindigingsregeling veehouderijbedrijven		74	-	-	-	-
Landelijke Aanpak Adreskwaliteit		13	-	-	-	-
Antidiscriminatie voorzieningen		14	14	-	-	-
Faciliteitenbesluit opvangcentra		175	-	-	-	-
Maatschappelijke begeleiding		7	-	-	-	-
Einde lening inburgeringsplicht		6	-	-	-	-
Alleenverdienersproblematiek		209	-	-	-	-
Work in Nederland		147	147	147	-	-
<i>Overige mutaties</i>						
<i>Maatschappelijke opvang en OGGz (DU)</i>		-0	-0,1	-0	-0	-0
<i>Jeugdhulp kinderen in een AZC (DU)</i>		-12	-11,8	-12	-12	-12
<i>Landelijke Aanpak Adreskwaliteit</i>		13	-	-	-	-
<i>Antidiscriminatie voorzieningen</i>		14	14,4	-	-	-
<i>Voorschoolse voorziening peuters (DU)</i>		-1	-0,8	-1	-1	-1
<i>Nationaal Actieplan Dakloosheid (DU)</i>		-4	-3,6	-4	-4	-4
<i>Armoedebestrijding kinderen (DU)</i>		-	1,3	1	1	1
<i>Maatschappelijke begeleiding</i>		7	-	-	-	-
<i>Einde lening inburgeringsplicht</i>		6	-	-	-	-
Totaal overige mutaties		25	-0,5	-15	-15	-15
Subtotaal		3.361	2.326	2.233	2.099	2.053
Overige mutaties						
Maatregelen Jeugd uit voorjaarsnota Rijk		2.794	9.070	9.211	756	1.050
Accres - volumeontwikkeling	-	-	279	597	511	721
Accres - prijsontwikkeling		2.220	2.695	2.667	2.850	3.181
Ontwikkeling uitkeringsbasis (hoeveelheden)	-363	155	1.364	1.118	1.022	495
Afrekening BTW compensatiefonds (BCF)		-697	-	-	-	-
Subtotaal	-363	4.471	13.409	13.593	5.139	5.448
Totaal mutaties	-363	7.958	17.142	15.835	7.247	7.510
Stand Algemene Uitkering	283.471	295.628	300.390	307.867	308.464	319.379

Bijlage 5 Staat van incidentele lasten en baten 2026-2029

Onderwerp	Programma	Taakveld	Taakveld omschrijving	B/L	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Bron	Toelichting
Lasten										
Capaciteit inwoner aan zet	Burger en bestuur	0.1	Bestuur	L	82.000					
Reserve overlopende uitgaven - Tweede kamerverkiezing	Burger en bestuur	0.10	Mutat. reserves (NB alleen rechtstreeks)	L		6.375				
Tweede Kamerverkiezing	Burger en bestuur	0.2	Burgerzaken	L		-6.375	199.568			
Schonenvaarderstraat 5	Openbare orde en veiligheid	1.1	Crisisbeheer en brandweer	L	2.169	2.169	2.169	2.169		
Procesregie	Openbare orde en veiligheid	1.2	Openbare orde en veiligheid	L	70.000	70.000	0		VJN 2024	
Uitvoeringsplan preventie en handhaving alcohol	Openbare orde en veiligheid	1.2	Openbare orde en veiligheid	L	75.000	75.000				tlv Algemene reserve
Inzet weerbaarheid en veerkracht	Openbare orde en veiligheid	1.2	Openbare orde en veiligheid	L	125.000	125.000			PPN2026-2029	
Reserve mobiliteitsfonds parkeren - parkeerbaten	Leefomgeving	0.10	Mutat. reserves (NB alleen rechtstreeks)	L	1.197.658	1.198.678	1.152.354	1.147.324		
Groot onderhoud - speeltoestellen	Leefomgeving	5.7	Openbaar groen en recreatie	L	150.000					tlv reserve overlopende uitgaven
Klimaatadaptie	Leefomgeving	7.2	Riolering	L	35.000	35.000				tlv reserve overlopende uitgaven
Klimaatadaptie	Leefomgeving	7.2	Riolering	L	25.000	25.000				tlv algemene reserve
Fietsparkeren uitgaansavonden binnenstad	Leefomgeving	5.7	Openbaar groen en recreatie	L	268.000					tlv reserve gemeentebrede investering
Lasten Parkeren	Leefomgeving	2.2	Parkeren	L	1.383.030	1.530.203	1.284.304	1.434.736		de lasten worden gedekt uit de reserve parkeren
Herinrichting triple B-pleinen - reserve kapitaallasten investeringen	Leefomgeving	0.10	Mutat. reserves (NB alleen rechtstreeks)	L	1.000.000				VJN2023	Motie raad: reservering middelen voor een passend plan en eerste aanzet voor herinrichting en opwaardering van de pleinen Beestenmarkt, Broederenplein en Brink Bathmen.
Invoering boomkroonmonitor	Leefomgeving	5.7	Openbaar groen en recreatie	L	15.000				VJN2023	Motie raad : Komende 3 jaar het totale boomkroonvolume te monitoren en inzichtelijk te maken voor Deventenaren en hiernaar te verwijzen in de communicatie rondom kap en herplan van bomen
Ecologisch bermbeheer	Milieu en klimaat	7.4	Milieubeheer	L	50.000				VJN 2024	
Vorbereiding verkabeling Diepenveen Colmschate	Milieu en klimaat	7.4	Milieubeheer	L	70.000	100.000			VJN 2023	Ambtelijke voorbereidingskosten voor het verkabelen van Diepenveen.
VTH beleid wabo	Milieu en klimaat	7.4	Milieubeheer	L	93.000				VJN 2023	
PAS	Ruimtelijke ontwikkeling	8.1	Ruimtelijke ordening	L	26.000				VJN 2023	
Afvalstoffenheffing	Milieu en klimaat	7.3	Afval	L	454.000	545.000			PPN2026-2029	
Bodemsaneringen	Milieu en klimaat	7.4	Milieubeheer	L	130.000	0			0	
Geluidsaneringen	Milieu en klimaat	7.4	Milieubeheer	L	117.020	0			0	
Reserve onderhoud NV Mileucentrum	Milieu en klimaat	0.10	Mutat. reserves (NB alleen rechtstreeks)	L	17.893	17.893	17.893	17.893		zie baten maatmansweg - mileucentrum
Egalisatiereserve vastgoed NV Mileucentrum	Milieu en klimaat	0.10	Mutat. reserves (NB alleen rechtstreeks)	L	5.881	6.914	6.914	6.914		zie baten maatmansweg - mileucentrum
Zwerfafval	Milieu en klimaat	7.3	Afval	L	50.000				B2023	
Ecologie - opstellen biodiversiteit / groen in de stad	Milieu en klimaat	7.4	Milieubeheer	L		50.000				ltv reserve overlopende uitgaven
Ecologie - opstellen biodiversiteit / groen in de stad	Milieu en klimaat	7.4	Milieubeheer	L	25.000	-25.000				tlv algemene reserve
Red de Egel	Milieu en klimaat	7.4	Milieubeheer	L	10.000					tlv reserve overlopende uitgaven
Onderzoek biodiversiteit	Milieu en klimaat	7.4	Milieubeheer	L	50.000	50.000	50.000		B2025	
Ondersteuning energiecoaches	Energietransitie	7.4	Milieubeheer	L	47.400					tlv reserve overlopende uitgaven
Duurzaamheidscentrum	Milieu en klimaat	7.4	Milieubeheer	L	50.000				B2023	
Energietransitie	Milieu en klimaat	7.4	Milieubeheer	L	808.000	788.000	733.000	733.000	VJN 2024	budget tot en met 2030
Schone Lucht Akkoord	Milieu en klimaat	7.4	Milieubeheer	L	50.000				PPN2026-2029	
Bodemsaneringen	Milieu en klimaat	7.4	Milieubeheer	L	112.000				PPN2026-2029	
Verstedelingsstrategie	Ruimtelijke ontwikkeling	8.1	Ruimtelijke ordening	L	125.000				VJN 2024	
Opstellen omgevingsvisie	Ruimtelijke ontwikkeling	8.1	Ruimtelijke ordening	L	150.000				PPN2026-2029	
Tussentijdsadvies MER tbv omgevingsvisie	Ruimtelijke ontwikkeling	8.1	Ruimtelijke ordening	L	40.000				PPN2026-2029	
De nieuwe keizer - aanloop en projectkosten	Ruimtelijke ontwikkeling	8.1	Ruimtelijke ordening	L	100.000				VJN2021	
Erfoaches	Ruimtelijke ontwikkeling	8.1	Ruimtelijke ordening	L	25.000				B2023	
Plan van aanpak data gedreven werken	Ruimtelijke ontwikkeling	8.1	Ruimtelijke ordening	L	200.000				PPN2026-2029	
Broedkamergelden	Herstructurering en vastgoed	3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	L	75.000				B2023	
Diverse panden	Herstructurering en vastgoed	0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	L	34.892	34.892	9.892	9.892		tlv reserve onroerende zaken
Oranjekwartier - piekfijnplein	Herstructurering en vastgoed	8.3	Wonen en bouwen	L	101.740					tlv reserve overlopende uitgaven
Plankosten Ludgeruskwartier	Herstructurering en vastgoed	8.3	Wonen en bouwen	L	63.916	63.916	63.916	63.916		tlv algemene reserve
Storting in reserve planmatig onderhoud Kernbezit	Herstructurering en vastgoed	0.10	Mutat. reserves (NB alleen rechtstreeks)	L	75.000	75.000	75.000	75.000		
Storting in reserve onderhoud gebouwen	Herstructurering en vastgoed	0.10	Mutat. reserves (NB alleen rechtstreeks)	L	101.613	112.466	112.466	112.466		
Storting in reserve weerstandsvermogen - winsten grex	Herstructurering en vastgoed	0.10	Mutat. reserves (NB alleen rechtstreeks)	L	0	0	30.000	30.000		zie baten Eikendal
Storting in reserve weerstandsvermogen - winsten grex	Herstructurering en vastgoed	0.10	Mutat. reserves (NB alleen rechtstreeks)	L	60.000	1.000.000	90.000	90.000		zie baten algemene winstafdracht
Integrale jongerenaanpak, onderwijs en arbeidsmarkt	Inkomensvoorziening en arbeidsr	6.5	Arbeidsparticipatie	L	200.000					tlv reserve overlopende uitgaven
Deltaview	Inkomensvoorziening en arbeidsr	6.3	Inkomensregelingen	L	105.000					tlv reserve overlopende uitgaven
St. Leergeld	Inkomensvoorziening en arbeidsr	6.3	Inkomensregelingen	L	275.000	50.000	50.000			tlv reserve overlopende uitgaven
Verruiming individuele inkomenstoelage	Inkomensvoorziening en arbeidsr	6.3	Inkomensregelingen	L	270.000	270.000			PPN2026-2029	
Toekomst Konnected	Inkomensvoorziening en arbeidsr	6.5	Arbeidsparticipatie	L	500.000				PPN2026-2029	
Basisbaan	Inkomensvoorziening en arbeidsr	6.5	Arbeidsparticipatie	L	151.000				1eNvW2025	
Sportvoorzieningen	Meedoen	5.1	Sportbeleid en activering	L	100.000				B2023	
Inburgering	Meedoen	6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	L	1.632.000				VJN 2024	
Inclusiviteit	Meedoen	6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	L	75.000				B2023	
Beschermd wonen	Meedoen	8.1	Geescaleerde zorg 18+	L	0	0	0	1.900.000	B2023	tlv reserve MO-BW
Reserve MO-BW	Meedoen	0.10	Mutat. reserves (NB alleen rechtstreeks)	L	0	0	0	1.900.000	B2023	zie baten beschermd wonen
Projectleider zwerfjongeren 2022-2026	Meedoen	6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	L	100.000	0				tlv reserve MO-BW

Onderwerp	Programma	Taakveld	Taakveld omschrijving	B/L	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Bron	Toelichting
Buitensportaccomodaties	Meedoen	5.2	Sportaccomodaties	L	259.656	250.459	219.526	219.058		tlv reserve investering buitensport
Dorpsondersteuner	Meedoen	6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	L	85.000				B2026	
Gezond in de stad	Meedoen	7.1	Volksgezondheid	L	170.000				B2026	
Koploperproject OCO	Meedoen	6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	L	69.200					tlv reserve overlopende uitgaven
Stichting vangnet	Meedoen	6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	L	204.299	0			0	tlv reserve sociaal domein
Projectleider diversiteit en inclusie	Meedoen	6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	L	50.000				VJN 2024	
Ontwerpfase sportvoorziening Bathmen	Meedoen	6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	L	-368.000	0	0	0	Q3- 2024	
Human Capital Agenda	Jeugd en Onderwijs	4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	L	50.000				VJN2023	Eenmalige bijdrage aan de Human Capital Agenda
Reserve overlopende uitgaven	Jeugd en Onderwijs	0.10	Mutat. reserves (NB alleen rechtstreeks)	L	35.229	262.357				zie lagere last onderwijshuisvesting
Onderwijshuisvesting	Jeugd en Onderwijs	4.2	Onderwijshuisvesting	L	-35.229	-262.357				tgV reserve overlopende uitgaven
Jeugdhulp Top segment	Jeugd en Onderwijs	7.2	Maatwerkdienstverlening 18-	L	321.000					tlv reserve hervormingsagenda Jeugd
Onderwijshuisvesting	Jeugd en Onderwijs	4.2	Onderwijshuisvesting	L	389.000	1.095.000	1.199.000	1.199.000	VJN 2024	
Communicatie/uitvoering plan voorkomen geweld	Jeugd en Onderwijs	4.2	Onderwijshuisvesting	L	98.000	98.000			PPN2026-2029	
Kermisgelden	Economie en internationaal beleid	3.1	Economische ontwikkeling	L	150.000				B2026	
Continuering Shelter City	Economie en internationaal beleid	3.1	Economische ontwikkeling	L	10.000					tlv reserve overlopende uitgaven
Partnerbijdrage de Kien	Economie en internationaal beleid	3.1	Economische ontwikkeling	L	25.000				VJN2023	
Havencoordinator	Economie en internationaal beleid	3.1	Economische ontwikkeling	L	89.000				VJN2023	
Onderzoek nieuw bedrijventerrein	Economie en internationaal beleid	3.1	Economische ontwikkeling	L	70.000	70.000			PPN2026-2029	
Deventer Economic Board	Economie en internationaal beleid	3.1	Economische ontwikkeling	L	240.000				PPN2026-2029	
Onderzoek vergroting sluis	Economie en internationaal beleid	3.1	Economische ontwikkeling	L	200.000				PPN2026-2029	
Toezicht & handhving terrassen	Economie en internationaal beleid	3.1	Economische ontwikkeling	L	30.000				PPN2026-2029	
Reserve deventer geschiedenis in beeld	Kunst en Cultuur	0.10	Mutat. reserves (NB alleen rechtstreeks)	L	10.600	10.600	10.600	10.600		zie baten oudheidkunde algemeen
Reserve theathertechniek Mimik	Kunst en Cultuur	0.10	Mutat. reserves (NB alleen rechtstreeks)	L	29.467	30.056	30.657	30.657		zie baten theater Mimik
Algemene reserve	Kunst en Cultuur	0.10	Mutat. reserves (NB alleen rechtstreeks)	L	32.500	32.500	32.500	32.500		zie baten cultuureducatie
Bebliotheek samenwerkingspartner onderwijs	Kunst en Cultuur	5.3	Cultuurpres, -prod. en -participatie	L	305.000				Q3-2024	
Hogere energiekosten schouwburg	Kunst en Cultuur	5.3	Cultuurpres, -prod. en -participatie	L	190.000	190.000			PPN2026-2029	
Onderzoek museum functie - Nieuwe Markt	Kunst en Cultuur	5.3	Cultuurpres, -prod. en -participatie	L	30.000				PPN2026-2029	
Datagedreven werken	Bedrijfsvoering	0.4	Overhead	L	8.000				B2023	
I-uitvoeringsplannen	Bedrijfsvoering	0.4	Overhead	L	191.000				B2023	
Kwaliteitsmedewerker subsidies	Bedrijfsvoering	0.4	Overhead	L	43.000				VJN 2024	
Onderzoeker	Bedrijfsvoering	0.4	Overhead	L	112.000				VJN 2024	
Reserve huisvesting gem. apparaat	Bedrijfsvoering	0.10	Mutat. reserves (NB alleen rechtstreeks)	L	60.000	60.000	60.000	60.000		zie baten facilitaire zaken
Kwaliteit BAG	Bedrijfsvoering	0.4	Overhead	L	129.000	0			VJN2023	Het voorstel is om de gegevenskwaliteit van de BAG op orde te maken en structureel te houden door in 2024 t/m 2026 signalering en kartering uit te voeren op alle bouwwerken op basis van de luchtfoto en de verwerking in het BAG onderdeel uit te laten maken van het reguliere beheer €75.000.
Kosten woon werkverkeer	Bedrijfsvoering	0.4	Overhead	L	100.000	79.523				tlv reserve overlopende uitgaven
Data gestuurd werken	Bedrijfsvoering	0.4	Overhead	L	858.522					tlv reserve overlopende uitgaven
Meester gezelfonds	Bedrijfsvoering	0.4	Overhead	L	309.180					tlv reserve overlopende uitgaven
DOWR-I hardware en software	Bedrijfsvoering	0.4	Overhead	L	192.000	0				tlv reserve overlopende uitgaven
Groot onderhoud - stadhuiskwartier	Bedrijfsvoering	0.4	Overhead	L	59.155					tlv reserve huisvesting gem.apparaat
I-uitvoeringsplannen*	Bedrijfsvoering	0.4	Overhead	L	65.000	65.000			VJN2023	Eenmalige implementatiekosten
Formatie juridische functie**	Bedrijfsvoering	0.4	Overhead	L	105.000	0			VJN2023	Juridische ondersteuning is decentraal geregeld binnen de teams, op dit moment is er een tijdelijke toename van externe advisering. Dit voorstel is erop gericht om teams en programma's te faciliteren bij de inzet van juridische capaciteit.
Adviezen derden fiscaliteit	Bedrijfsvoering	0.4	Overhead	L	50.000	0			VJN2023	Voor een aantal specialistische vraagstukken die nu spelen wordt tijdelijk budget gevraagd om adviezen in te huren
Pilots met AI	Bedrijfsvoering	0.4	Overhead	L	50.000	50.000			PPN2026-2029	
Ondersteuning lokale energie-initiatieven	Energietransitie	7.4	Milieubeheer	L	150.000	150.000			PPN2026-2029	
Voorbereiding 3e hoogspanningstation	Energietransitie	7.4	Milieubeheer	L	140.000	140.000			PPN2026-2029	
Formatie servicedesk DOWR-I	Bedrijfsvoering	0.4	Overhead	L	43.000				VJN2023	
Frictiekosten	Bedrijfsvoering	0.4	Overhead	L	274.000	70.000			B2026	
Implementatiekosten VRI	Bedrijfsvoering	0.4	Overhead	I	800.000				PPN2026-2029	
Algemene reserve - uitkomst VJN 2023	Algemene dekkingsmiddelen	0.10	Mutat. reserves (NB alleen rechtstreeks)	L	3.440.842				VJN2023	
Prijsstijgingen	Algemene dekkingsmiddelen	0.8	Overige baten en lasten	L	42.000				B2023	
Hogere energiekosten stadhuis	Algemene dekkingsmiddelen	0.8	Overige baten en lasten	L	200.000				PPN2026-2029	
Reserve pseudo premie ww	Algemene dekkingsmiddelen	0.10	Mutat. reserves (NB alleen rechtstreeks)	L	-1.939	-1.939	-1.939	-1.939		
Lasten pseudo premie ww	Algemene dekkingsmiddelen	0.8	Overige baten en lasten	L	1.939	1.939	1.939	1.939		
Organisatie ontwikkeling	Algemene dekkingsmiddelen	0.8	Overige baten en lasten	L	390.281					tlv reserve overlopende uitgaven
Aanpassing renteomslag	Algemene dekkingsmiddelen	0.5	Treasury	L	856.862	540.055	1.035.095	1.232.790		
Reserve overlopende uitgaven - voordeel verkiezingen	Algemene dekkingsmiddelen	0.10	Mutat. reserves (NB alleen rechtstreeks)	L			173.594			
Voordeel verkiezingen	Algemene dekkingsmiddelen	0.8	Overige baten en lasten	L			-173.594			tgV reserve overlopende uitgaven
Onderwijshuisvesting	Algemene dekkingsmiddelen	0.8	Overige baten en lasten	L				1.613.794		tlv reserve overlopende uitgaven
Reserve overlopende uitgaven -	Algemene dekkingsmiddelen	0.10	Mutat. reserves (NB alleen rechtstreeks)	L	113.554	113.554				
Software OZB woningen	Algemene dekkingsmiddelen	0.8	Overige baten en lasten	L	-113.554	-113.554				tgV reserve overlopende uitgaven
St fonds collectie Knecht Drenth	Algemene dekkingsmiddelen	0.5	Treasury	L	9.954	9.954	0			tgV Algemene reserve
Algemene reserve - garantiepremie sportbedrijf	Algemene dekkingsmiddelen	0.10	Mutat. reserves (NB alleen rechtstreeks)	L	996	461	461	461		zie baten sportbedrijf
Algemene reserve - garantiepremie WBWD	Algemene dekkingsmiddelen	0.10	Mutat. reserves (NB alleen rechtstreeks)	L	5.850	5.550	5.550	5.550		zie baten wonen boven winkels
Algemene reserve - renteresultaat	Algemene dekkingsmiddelen	0.10	Mutat. reserves (NB alleen rechtstreeks)	L	25.826	25.826	25.826	25.826		

Onderwerp	Programma	Taakveld	Taakveld omschrijving	B/L	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Bron	Toelichting
Algemene reserve - aanpassing rente	Algemene dekkingsmiddelen	0.10	Mutat. reserves (NB alleen rechtstreeks)	L	4.280.547	5.251.163	5.478.968	4.591.573		
Toevoeging rente aan reserves	Algemene dekkingsmiddelen	0.10	Mutat. reserves (NB alleen rechtstreeks)	L	596.000	601.000	579.000	560.000		
Rente	Algemene dekkingsmiddelen	0.8	Overige baten en lasten	L	-596.000	-601.000	-579.000	-560.000		Rente
Algemene reserve - uitkomst B2025	Algemene dekkingsmiddelen	0.10	Mutat. reserves (NB alleen rechtstreeks)	L		30.000	155.000	199.000	B2025	
Overig	Alle	Div.	Diverse taakvelden	L	-833.000	-656.000	-1.531.000	-631.000		
Totaal Lasten					26.052.949	13.798.278	10.599.659	16.113.119		
Baten										
Reserve overlopende uitgaven	Burger en bestuur	0.10	Mutat. reserves (NB alleen rechtstreeks)	B		0	199.568			zie last tweede kamerverkiezing
Reserve overlopende uitgaven	Burger en bestuur	0.10	Mutat. reserves (NB alleen rechtstreeks)	B	82.000					zie last Inwoner aan zet
Algemene reserve	Openbare orde en veiligheid	0.10	Mutat. reserves (NB alleen rechtstreeks)	B	75.000	75.000				zie last uitvoeringsplan preventie en alcohol
Reserve onderhoud gebouwen	Openbare orde en veiligheid	0.10	Mutat. reserves (NB alleen rechtstreeks)	B	2.169	2.169	2.169	2.169		
Algemene reserve - FLO	Openbare orde en veiligheid	0.10	Mutat. reserves (NB alleen rechtstreeks)	B	3.394.000				PPN2026-2029	
Baten parkeren	Leefomgeving	2.2	Parkeren	B	1.197.658	1.198.678	1.152.354	1.147.324		de baten worden gestort in de reserve parkeren
Reserve overlopende uitgaven	Leefomgeving	0.10	Mutat. reserves (NB alleen rechtstreeks)	B	150.000					zie last onderhoud speeltoestellen
Reserve overlopende uitgaven	Leefomgeving	0.10	Mutat. reserves (NB alleen rechtstreeks)	B	35.000	35.000				zie last Klimaatadaptie
Reserve gemeentebrede investering	Leefomgeving	0.10	Mutat. reserves (NB alleen rechtstreeks)	B	268.000					zie last fietsparkeren uitgaansavonden binnenstad
Algemene reserve	Leefomgeving	0.10	Mutat. reserves (NB alleen rechtstreeks)	B	25.000	25.000				zie last Klimaatadaptie
Reserve mobiliteitsfonds parkeren - parkeerlasten	Leefomgeving	0.10	Mutat. reserves (NB alleen rechtstreeks)	B	1.383.030	1.530.203	1.284.304	1.434.736		zie last parkeren
Afvalstoffenheffing	Milieu en klimaat	7.4	Milieubeheer	B	-604.000	0	0	0	B2026	zie reserve afvalstoffenheffing
Reserve tarieven huishoudelijk afval	Milieu en klimaat	0.10	Mutat. reserves (NB alleen rechtstreeks)	B	604.000	0	0	0	B2026	zie baten afvalstoffenheffing
SDE-subsidie zonnepanelen	Milieu en klimaat	7.4	Milieubeheer	B	-90.000				Q3-2024	
Reserve overlopende uitgaven - bodemsaneringen	Milieu en klimaat	0.10	Mutat. reserves (NB alleen rechtstreeks)	B	130.000					zie lasten bodemsaneringen
Reserve overlopende uitgaven - geluidsaneringen	Milieu en klimaat	0.10	Mutat. reserves (NB alleen rechtstreeks)	B	117.020					zie lasten geluidsaneringen
Reserve overlopende uitgaven	Milieu en klimaat	0.10	Mutat. reserves (NB alleen rechtstreeks)	B	10.000					zie last Red de Egel
Reserve overlopende uitgaven	Milieu en klimaat	0.10	Mutat. reserves (NB alleen rechtstreeks)	B		50.000				zie last ecologie - opstellen biodiversiteit
Reserve overlopende uitgaven	Energietransitie	0.10	Mutat. reserves (NB alleen rechtstreeks)	B	47.400					zie last ondersteuning energiecoaches
Algemene reserve	Milieu en klimaat	0.10	Mutat. reserves (NB alleen rechtstreeks)	B	25.000	-25.000				zie last ecologie - opstellen biodiversiteit
Maatmansweg 3 - milieucentrum	Milieu en klimaat	7.4	Milieubeheer	B	17.893	17.893	17.893	17.893		tgV reserve onderhoud milieucentrum
Maatmansweg 3 - milieucentrum	Milieu en klimaat	7.4	Milieubeheer	B	5.881	6.914	6.914	6.914		tgV egaliseriereserve vastgoed milieucentrum
Dekking CDOKE middelen -eenmalige uitgaven VJN2024	Milieu en klimaat	7.4	Milieubeheer	B	413.000	363.000	0		PPN2026-2029	
Wonen boven winkels	Ruimtelijke ontwikkeling	8.3	Wonen en bouwen	B	5.850	5.550	5.550	5.550		tgV Algemene reserve
Res onroerende zaken - diverse panden	Herstructurering en vastgoed	0.10	Mutat. reserves (NB alleen rechtstreeks)	B	34.892	34.892	9.892	9.892		zie last diverse panden
Algemeen winstafracht	Herstructurering en vastgoed	8.2	Grondexploitatie	B	60.000	1.000.000	90.000	90.000		winsten grondexploitatie (B2022)
Truckpoint (gronden)	Herstructurering en vastgoed	0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	B	75.000	75.000	75.000	75.000		tgV res planm onderhoud kernbezit
Eikendal	Herstructurering en vastgoed	8.2	Grondexploitatie	B	0	0	30.000	30.000		winsten grondexploitatie (B2022)
Reserve overlopende uitgaven	Herstructurering en vastgoed	0.10	Mutat. reserves (NB alleen rechtstreeks)	B	101.740					zie last Oranjekwartier piekfijnplein
Algemene reserve	Herstructurering en vastgoed	0.10	Mutat. reserves (NB alleen rechtstreeks)	B	63.916	63.916	63.916	63.916		zie last plankosten Ludgeruskwartier
Vrijval kapitaallasten onderhoud gebouwen	Herstructurering en vastgoed	0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	B	101.613	112.466	112.466	112.466		tgV reserve onderhoud gebouwen
Reserve overlopende uitgaven	Inkomensvoorziening en arbeidsr	0.10	Mutat. reserves (NB alleen rechtstreeks)	B	105.000	0	0			zie lastdeltaview
Reserve overlopende uitgaven	Inkomensvoorziening en arbeidsr	0.10	Mutat. reserves (NB alleen rechtstreeks)	B	275.000	50.000	50.000			zie last st.leergeld
Reserve overlopende uitgaven	Inkomensvoorziening en arbeidsr	0.10	Mutat. reserves (NB alleen rechtstreeks)	B	200.000					zie last integrale jongeren aanpak, onderwijs + arbeidsmarkt
Reserve investeringen buitensport - buitensportaccomodaties	Meedoen	0.10	Mutat. reserves (NB alleen rechtstreeks)	B	259.656	250.459	219.526	219.058		zie last buitensportaccomodaties algemeen
Reserve Sociaal Domein	Meedoen	0.10	Mutat. reserves (NB alleen rechtstreeks)	B	204.299	0				zie lasten stichting vangnet
Beschermd wonen	Meedoen	8.1	Geescaleerde zorg 18+	B	0	0	0	1.900.000	B2023	tgV reserve MO-BW
Reserve MO-BW	Meedoen	0.10	Mutat. reserves (NB alleen rechtstreeks)	B	0	0	0	1.900.000	B2023	zie last beschermd wonen
Reserve MO-BW	Meedoen	0.10	Mutat. reserves (NB alleen rechtstreeks)	B	100.000	0				zie last proj.leider zwerfjongeren
Reserve overlopende uitgaven	Meedoen	0.10	Mutat. reserves (NB alleen rechtstreeks)	B	69.200					zie last koploperproject OCO
Sportbedrijf - garantie zonnecollectoren	Meedoen	5.1	Sportbeleid en activering	B	996	461	461	461		tgV Algemene reserve
Bijdrage GAE in de risicoreserve tm 2025	Meedoen	5.2	Sportaccommodaties	B	0	0				
Reserve hervormingsagenda Jeugd	Jeugd en Onderwijs	0.10	Mutat. reserves (NB alleen rechtstreeks)	B	321.000					zie lasten jeugdhulp topmsegment
Cultuureducatie	Kunst en Cultuur	5.3	Cult.presentatie, -productie en -partic.	B	32.500	32.500	32.500	32.500		raadsvoorstel 2017-000252
Theater Mimik	Kunst en Cultuur	5.5	Cultureel erfgoed	B	29.467	30.056	30.657	30.657		tgV reserve theatertechniek Mimik
Oudheidkunde algemeen	Kunst en Cultuur	5.3	Cult.presentatie, -productie en -partic.	B	10.600	10.600	10.600	10.600		tgV reserve deventer geschiedenis in beeld
Reserve overlopende uitgaven	Economie en internationaal beleid	0.10	Mutat. reserves (NB alleen rechtstreeks)	B	10.000					zie last continuering shelter city
Facilitaire zaken	Bedrijfsvoering	0.4	Overhead	B	60.000	60.000	60.000	60.000		tgV reserve huisvesting gem. apparaat
Reserve overlopende uitgaven	Bedrijfsvoering	0.10	Mutat. reserves (NB alleen rechtstreeks)	B	100.000	79.523				zie last kosten woon - werkverkeer
Reserve overlopende uitgaven	Bedrijfsvoering	0.10	Mutat. reserves (NB alleen rechtstreeks)	B	858.522					zie last data gestuurd werken
Reserve overlopende uitgaven	Bedrijfsvoering	0.10	Mutat. reserves (NB alleen rechtstreeks)	B	309.180					zie last meester gezelfonds
Reserve huisvesting gem. apparaat	Bedrijfsvoering	0.10	Mutat. reserves (NB alleen rechtstreeks)	B	59.155					zie last groot onderhoud stadhuiskwartier
Reserve overlopende uitgaven	Bedrijfsvoering	0.10	Mutat. reserves (NB alleen rechtstreeks)	B	192.000					zie last DOWR-I hardware en software
Reserve nieuw beleid - B 2023	Algemene dekkingsmiddelen	0.10	Mutat. reserves (NB alleen rechtstreeks)	B	616.000				B2023	
Aanpassing omslag rente	Algemene dekkingsmiddelen	0.8	Overige baten en lasten	B	4.280.547	5.251.163	4.578.968	4.591.573		Aanpassing omslagrente
Rente resultaat	Algemene dekkingsmiddelen	0.8	Overige baten en lasten	B	25.826	25.826	25.826	25.826		Renteresultaat
Reserve overlopende uitgaven	Algemene dekkingsmiddelen	0.10	Mutat. reserves (NB alleen rechtstreeks)	B	390.281					zie last organisatie ontwikkeling
Reserve overlopende uitgaven	Algemene dekkingsmiddelen	0.10	Mutat. reserves (NB alleen rechtstreeks)	B				1.613.794		zie last onderwijshuisvesting
Algemene reserve - nieuw beleid	Algemene dekkingsmiddelen	0.10	Mutat. reserves (NB alleen rechtstreeks)	B	100.000				VJN2021	
Algemene reserve - Knecht Drenth	Algemene dekkingsmiddelen	0.10	Mutat. reserves (NB alleen rechtstreeks)	B	9.954	9.954	0			zie baten fonds Knecht Drenth
Algemene reserve - aanpassing renteomslag	Algemene dekkingsmiddelen	0.10	Mutat. reserves (NB alleen rechtstreeks)	B	856.862	540.055	1.035.095	1.232.790		
Algemene reserve - VJN 2023	Algemene dekkingsmiddelen	0.10	Mutat. reserves (NB alleen rechtstreeks)	B	1.000.000					zie lasten herinrichting triple b pleinen
Algemene reserve - VJN 2023	Algemene dekkingsmiddelen	0.10	Mutat. reserves (NB alleen rechtstreeks)	B	15.000					zie lasten boomkroonmonitor

Onderwerp	Programma	Taakveld	Taakveld omschrijving	B/L	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Bron	Toelichting
Algemene reserve - uitkomst VJN 2023	Algemene dekkingsmiddelen	0.10	Mutat. reserves (NB alleen rechtstreeks)	B		54.727			VJN2023	
Algemene reserve - uitkomst B 2024	Algemene dekkingsmiddelen	0.10	Mutat. reserves (NB alleen rechtstreeks)	B	358.292					Begrotingssaldo wordt geput uit de Algemene reserve
Algemene reserve - uitkomst B 2025	Algemene dekkingsmiddelen	0.10	Mutat. reserves (NB alleen rechtstreeks)	B	1.438.300					
Algemene reserve - PPN 2026-2029 incidentele uitgaven dekken vanuit reserve ipv structurele middelen	Algemene dekkingsmiddelen	0.10	Mutat. reserves (NB alleen rechtstreeks)	B	3.666.000	1.707.000	1.831.000	733.000	PPN2026-2029	
Overig	Alle	Div.	Diverse taakvelden	B	-663.000	-656.000	-631.000	-631.000		
Totaal Baten					23.021.699	12.017.005	10.293.659	14.715.119		
Saldo					3.031.250	1.781.273	306.000	1.398.000		

Bijlage 6 Staat van subsidies

Bij alle bedragen betreft het een subsidieplafond als bedoeld in de Algemene subsidieverordening Deventer (ASV).

Programma	Omschrijving subsidie	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Burger en Bestuur	DeventerWijzer	131.424	131.424	131.424	131.424
	Informatiepunt Digitale Overheid (IDO)	105.573	105.573	105.573	105.573
Totaal Burger en Bestuur		236.997	236.997	236.997	236.997
Leefomgeving	Centrumbus	808	808	808	808
	Openbaar Groen Algemeen	11.177	11.177	11.177	11.177
	Begraafplaatsen	19.412	19.412	19.412	19.412
Totaal Leefomgeving		31.397	31.397	31.397	31.397
Milieu en Duurzaamheid	De Ulebelt	586.373	527.285	527.285	527.285
Totaal Milieu en Duurzaamheid		586.373	527.285	527.285	527.285
Ruimtelijke Ontwikkeling	Erfcoaches	9.300	9.300	9.300	9.300
	Woonconsumenten	73.652	73.652	73.652	73.652
Totaal Ruimtelijke Ontwikkeling		82.952	82.952	82.952	82.952
Inkomensvoorziening en Arbeidsmarkt	Armoedebestrijding-algemeen	42.074	42.074	42.074	42.074
	Armoedebestrijding St Leergeld	1.036.910	802.910	802.910	750.910
	Armoedebestrijding Rechtop!	284.771	284.771	284.771	284.771
	Armoedebestrijding Rechtop! beweging	270.120	270.120	270.120	270.120
	Kansen voor alle kinderen	555.029	555.029	555.029	555.029
	Spreekuur Geldfit	196.063	196.063	196.063	196.063
Totaal Inkomensvoorziening en Arbeidsmarkt		2.384.967	2.150.967	2.150.967	2.098.967
Meedoen	Adviesraad Sociaal Domein Deventer(ASDD)	48.344	48.344	48.344	48.344
	Basisvoorz vluchtelingenwerk	339.337	251.921	251.921	251.921
	Bed & Break regionaal	385.197	385.197	385.197	385.197
	Bed, Bad en Brood	203.423	203.423	203.423	203.423
	Beschermd wonen in natura regionaal	13.497.943	13.838.949	13.838.949	13.838.949
	Brede School combinatiefuncties	353.008	353.008	353.008	353.008
	Buurtbemiddeling	49.172	49.172	49.172	49.172
	Buurtvoorzieningen kwaliteitsimpuls	369.012	369.012	369.012	369.012
	Clientondersteuning (MEE gelden)	752.537	752.537	752.537	752.537
	De Kern sociale teams	897.254	897.254	897.254	897.254
	Div projecten emancipatie	8.245	8.245	8.245	8.245
	Dorpshuis Braakhekke	46.091	46.091	46.091	46.091
	DU-CJG prenetale voorlichting	52.275	52.275	52.275	52.275
	Eén meedoenbudget	282.788	341.876	341.876	341.876
	Gezondheidsbevordering	116.242	116.242	116.242	116.242
	Huur energie en belastingen buitensporta	41.312	41.312	41.312	41.312
	Inclusie agenda Deventer zonder drempels	53.040	131.040	131.040	131.040
	Innovatiebudget WMO	106.540	106.540	106.540	106.540
	Jongeren op gezond gewicht (JOGG)	51.146	51.146	51.146	51.146
	Kinderopvang - Re-integratie	81.651	81.651	81.651	81.651
	Kinderopvang Pleegouders	14.347	14.798	15.219	15.651
	Kinderopvang-Soc.Medische Indicatie SMI	302.742	304.056	305.362	334.238
	LHBT - emancipatiebeleid	20.800			
	Lijkschouwingen	19.611	20.357	21.097	21.860
	Lokale activiteiten BW + MO	1.477.589	1.132.679	1.132.679	1.132.679
	Maatschappelijke opvang algemeen lokaal	126.760	135.845	135.845	135.845
	Maatschappelijke opvang algemeen regiona	3.993.943	3.993.943	3.993.943	3.993.943

Programma	Omschrijving subsidie	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
	Medische heroïnebehandeling regionaal	668.386	668.386	668.386	668.386
	OGGZ regionaal	1.322.435	1.322.435	1.322.435	1.322.435
	Onbeperkt actief	71.915	71.915	71.915	71.915
	Overige projecten volksgezondheid	13.489	13.489	13.489	13.489
	Preventie jeugd Overig	62.861	62.861	62.861	62.861
	Preventiefonds	85.000			
	Raster, sociale teams	1.148.380	1.148.380	1.148.380	1.148.380
	Sportbedrijf Deventer	5.130.577	5.126.331	5.122.045	5.122.045
	SPUK-GALA Aanpak overgewicht en obesitas	418.000			
	SPUK-GALA Combinatiefunctionarissen(40%)	505.574			
	SPUK-GALA Kansrijke start	117.554			
	SPUK-GALA Lokaal sportakkoord	58.777			
	SPUK-GALA Mantelzorg	52.899			
	SPUK-GALA Terugdr.gezondheidsachterstand	117.554			
	SPUK-GALA Valpreventie (na corr.15 %)	281.507			
	SPUK-GALA Versterken Sociale basis	158.698			
	SPUK-GALA Welzijn op recept	79.348			
	SPUK-IZA Lokale uitvoering taken	516.463			
	Stichting Vangnet	219.483			
	Subs 1/3-regeling sport	81.516	81.516	81.516	81.516
	Subs Antidiscriminatiebureau Overijssel	117.934	103.527	103.527	103.527
	Subs Etty Hillesum centrum	26.024	26.024	26.024	26.024
	Subs Klein onderhoud velden	64.469	64.469	64.469	64.469
	Subs Overige buurthuizen	11.930	11.930	11.930	11.930
	Subs Sporthal schalkhaar	81.834	81.834	81.834	81.834
	Subs SSC sportstimulering	146.758	146.758	146.758	146.758
	Subs SSC verenigingsonderst	96.645	96.645	96.645	96.645
	Subs St. instructiebad lettele okkenbroe	21.545	21.545	21.545	21.545
	Subs Stichting Raster buurtwerk	281.757	281.757	281.757	281.757
	Subs Volledig onderhoud velden	82.454	82.454	82.454	82.454
	Subsidie bureau slachtofferhulp	34.243	34.243	34.243	34.243
	Subsidie De Driehoek	26.893	26.893	26.893	26.893
	Subsidie De Hoven	26.893	26.893	26.893	26.893
	Subsidie De IJssel	30.891	30.891	30.891	30.891
	Subsidie Kindervreugd	26.893	26.893	26.893	26.893
	Subsidie Rivierenwijk	26.893	26.893	26.893	26.893
	Subsidie Tuindorp	26.893	26.893	26.893	26.893
	Subsidie Vakantiekampen	24.176	24.176	24.176	24.176
	Subsidie Vriendendiensten	499.734	499.734	499.734	499.734
	Subsidie vrijwilligerscentrale	497.682	497.682	497.682	497.682
	Subsidie Wijk 16	30.891	30.891	30.891	30.891
	Subsidie Zandweerd	26.893	26.893	26.893	26.893
	Subsidie Zwolsewijk	26.893	26.893	26.893	26.893
	Toekomstbestendige wijken	429.728	429.728	429.728	429.728
	Uitv nota integratiebeleid	4.164	4.164	4.164	4.164
	Van individuele naar collectieve voorz.	747.166	747.166	747.166	747.166
	Verslavingszorg algemeen regionaal	2.314.595	2.314.595	2.314.595	2.314.595
	Versterking sportvoorzieningen	116.242			
	Vrijwillige thuiszorg/steunpunt mantelzo	637.580	637.580	637.580	637.580

Programma	Omschrijving subsidie	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
	Werkbudget verhoogde asielinstroom	1.141.343			
	Wijk 1 binnenstad	43.392	43.392	43.392	43.392
	Wijk 1 de hoven	13.311	13.311	13.311	13.311
	Wijk 2 voorstad	35.944	35.944	35.944	35.944
	Wijk 3 rivierenwijk /bergweide	32.715	32.715	32.715	32.715
	Wijk 5 colmschate nrd /vijfhoek	39.174	39.174	39.174	39.174
	Wijk 5 colmschate zuid	21.490	21.490	21.490	21.490
	Wijk 7 Zandweerd	25.074	25.074	86.074	86.074
	Wijk Borgele / Platvoet	20.798	20.798	20.798	20.798
	Wijk deventer buiten	61.667	61.667	61.667	61.667
	Wijk Keizerslanden	38.606	38.606	38.606	38.606
	WMO : Ouderen adviseurs	158.274	158.274	158.274	158.274
	WMO : Vrijwilligers	167.480	167.480	167.480	167.480
	Zwembad de Loermark	187.942	187.942	187.942	187.942
Totaal Meedoen		43.274.668	39.424.137	39.483.318	39.513.389
Jeugd en Onderwijs	BSO Plus	98.800	98.800	98.800	98.800
	De meesters van Brick regulier PO en VO	39.005	39.005	39.005	39.005
	Driehoek/huiskamer Keizerslanden	416.000	416.000	416.000	416.000
	Huisvesting schoolgeb. bijzonder VO	196.216	196.216	196.216	196.216
	Innovatie jeugdzorg 2018 ev	847.708	847.708	847.708	847.708
	Innovatie Jeugdzorg: Jeugdconsulenten	372.521	372.521	372.521	372.521
	Introductiedagen Saxion	17.286	17.286	17.286	17.286
	inzet GGD op VO/VMBO (M@ZL)	59.280	59.280	59.280	59.280
	Jeugd Bescherming Overijssel	3.371.959	3.380.583	3.388.451	3.388.451
	Kinder- en jongerenwerk	2.394.594	2.394.594	2.394.594	2.394.594
	Klassehuis	104.000	104.000	104.000	104.000
	Lichte opvoedondersteuning	114.400	114.400	114.400	114.400
	Locatie jongerenwerk Bathmen	10.400	10.400	10.400	10.400
	Normale Leven Versterken	552.440	552.440	552.440	552.440
	Opdracht aan team Leerplicht	-15.600	-15.600	-15.600	-15.600
	Peutergroep op het AZC	59.088	59.088	59.088	59.088
	Peuterspelen	313.995	314.002	314.002	314.002
	Projecten ihkv VSV	31.200	31.200	31.200	31.200
	Schoolzwemmen speciaal onderwijs	35.776	35.776	35.776	35.776
	Scouting	39.847	39.847	39.847	39.847
	Sluitende aanpak jongeren	37.024	37.002	37.002	37.002
	Speelotheken	16.072	16.072	16.072	16.072
	Subsidieregeling jongerenactiviteiten	65.332	65.332	65.332	65.332
	Tussenvoorziening EHL	87.292	87.292	87.292	87.292
	VVE extra	3.733.994	3.733.994	3.733.994	3.733.994
	Werkwijze kwetsbare jongeren 16-27	26.000	26.000	26.000	26.000
Totaal Jeugd en Onderwijs		13.024.629	13.033.238	13.041.106	13.041.106
Economie en Internationaal Beleid	Versterking economie	240.000	0	0	0
	Internationale samenwerking	54.796	54.796	54.796	54.796
	Publieksevenementen	6.867	6.867	6.867	6.867
	Trade Office	12.759	12.759	12.759	12.759
	Ondernemershuis	163.959	163.959	163.959	163.959
	BIZ-binnenstad	401.128	401.128	364.000	364.000
	Deventer Marketing	669.992	669.992	669.992	669.992

Programma	Omschrijving subsidie	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
	Economische promotie	7.200	7.200	7.200	7.200
	Fonds Cultuur & Toerisme	268.871	268.871	268.871	268.871
	Stichting Marketing Oost	130.760	130.760	130.760	130.760
	Stichting Bathmen Promotie	13.805	13.805	13.805	13.805
	Voorziening fonds evenementen	80.000	80.000	80.000	80.000
Totaal Economie en Internationaal Beleid		2.050.137	1.810.137	1.773.009	1.773.009
Kunst en Cultuur	NV Deventer Schouwburg	3.033.873	3.033.873	2.843.873	2.843.873
	Het Burgerweeshuis	615.720	615.720	615.720	615.720
	Verkeningsfase podiumkunsten onder 1 dak	104.000			
	Productiehuis Oost Nederland	66.182	66.182	66.182	66.182
	Professionele culturele producties A	204.671	204.671	204.671	204.671
	Professionele culturele presentaties A	60.675	60.675	60.675	60.675
	Culturele projecten economische waarde C	79.713	79.713	79.713	79.713
	Beeldende kunst	6.609	6.609	6.609	6.609
	Stadstroubadour	7.800			
	Kunstenlab	386.692	386.692	386.692	386.692
	Amateurkunst en volkscultuur D	257.791	257.791	257.791	257.791
	Activiteiten Cultuureducatie B	390.345	398.145	398.145	363.145
	Cultuureducatie	1.341.754	1.341.754	1.341.754	1.341.754
	Cultuureducatie primair onderwijs	12.000	12.000	12.000	12.000
	dEVENTer	651.730	651.730	651.730	651.730
	Oudheidkunde algemeen	13.535	13.535	13.535	13.535
	Stichting Mimik	577.249	577.249	577.249	577.249
	Musea algemeen	1.847.913	1.813.039	1.813.039	1.813.039
	Open monumentendag	14.129	14.129	14.129	14.129
	Beheer en onderhoud erfgoed	116.242	116.242	116.242	116.242
	Salland 1	82.906	82.906	82.906	82.906
	Athenaeumbibliotheek (OBD)	730.284	730.284	835.284	835.284
	Openbare Bibliotheek	3.825.642	3.825.642	3.825.642	3.825.642
	Openbare bibliotheek Bathmen	154.471	154.471	154.471	154.471
	Infocentrum bibliotheek Bathmen	44.251	44.251	44.251	44.251
	Zorgplicht SPUK bibliotheek	317.247			
	Schoolbibliotheken	98.560	98.560	98.560	98.560
	Stedelijk informatie netwerk (SIN)	99.461	99.461	99.461	99.461
Totaal Kunst en Cultuur		15.141.445	14.685.324	14.600.324	14.565.324
Algemene dekkingsmiddelen	Hervormde gemeente	2.278	2.278	2.278	2.278
	Uitkering grootburgers	1.770	1.770	1.770	1.770
Totaal Algemene dekkingsmiddelen		4.048	4.048	4.048	4.048
Totaal subsidies		76.817.613	71.986.482	71.931.403	71.874.474

Taakvelden Matrix begroting 2026 MJB 2027-2029

Bedrag x € 1.000					Begroting 2026			Begroting 2027			Begroting 2028			Begroting 2029		
Programma	Hoofdtakveld	Hoofdtakveld omschrijving	Taakveld	Taakveld omschrijving	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Burger en Bestuur	HT0	BESTUUR EN ONDERSTEUNING	0.10	Mutat. reserves (NB alleen rechtstreeks)	0	82	82	6	0	-6	0	200	200	0	0	0
			0.1	Bestuur	7.539	238	-7.301	7.440	238	-7.202	7.374	238	-7.136	7.374	238	-7.136
			0.2	Burgerzaken	4.981	2.501	-2.480	4.893	2.656	-2.237	4.646	2.492	-2.154	4.134	1.947	-2.187
			0.64	Belastingen overig	7	0	-7	7	0	-7	7	0	-7	7	0	-7
	HT3	ECONOMIE	3.1	Economische ontwikkeling	16	0	-16	16	0	-16	16	0	-16	16	0	-16
	HT6	SOCIAAL DOMEIN	6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	36	0	-36	36	0	-36	36	0	-36	36	0	-36
			6.5	Arbeidsparticipatie	16	0	-16	16	0	-16	16	0	-16	16	0	-16
			6.6	Maatwerkvoorziening (WMO)	32	0	-32	32	0	-32	32	0	-32	32	0	-32
	HT7	VOLKSGEZONDHEID EN MILIEU	6.75	Begraafplaatsen en crematoria	6	0	-6	6	0	-6	6	0	-6	6	0	-6
	HT8	VOLKSHUISV., RO EN STEDELIJKE VERNIEUW.	8.3	Wonen en bouwen	19	0	-19	19	0	-19	19	0	-19	19	0	-19
Totaal Burger en Bestuur					12.651	2.821	-9.830	12.470	2.894	-9.576	12.151	2.930	-9.221	11.639	2.185	-9.454
Openbare Orde en Veiligheid	HT0	BESTUUR EN ONDERSTEUNING	0.10	Mutat. reserves (NB alleen rechtstreeks)	0	3.481	3.481	0	87	87	0	12	12	0	12	12
	HT1	VEILIGHEID	1.1	Crisisbeheersing en brandweer	12.617	557	-12.060	9.221	558	-8.663	9.220	558	-8.662	9.218	558	-8.661
			1.2	Openbare orde en veiligheid	5.775	654	-5.122	5.746	654	-5.092	5.267	441	-4.826	5.267	441	-4.826
Totaal Openbare Orde en Veiligheid					18.392	4.692	-13.700	14.967	1.299	-13.668	14.487	1.010	-13.476	14.485	1.010	-13.475
Leefomgeving	HT0	BESTUUR EN ONDERSTEUNING	0.10	Mutat. reserves (NB alleen rechtstreeks)	2.198	2.189	-9	1.199	1.967	769	1.152	1.663	510	1.147	1.813	666
			0.5	Treasury	0	21	21	0	21	21	0	21	21	0	21	21
			0.63	Parkeerbelasting	410	4.627	4.217	555	4.627	4.072	401	4.627	4.227	556	4.627	4.071
	HT2	VERKEER, VERVOER EN WATERSTAAT	2.1	Verkeer en vervoer	24.456	508	-23.947	24.566	508	-24.058	25.355	508	-24.847	25.890	508	-25.382
			2.2	Parkeren	4.756	1.602	-3.154	4.758	1.602	-3.156	4.712	1.602	-3.110	4.712	1.602	-3.110
			2.4	Economische havens en waterwegen	389	345	-45	424	345	-80	424	345	-80	424	345	-80
			2.5	Openbaar vervoer	253	7	-246	253	7	-246	253	7	-246	253	7	-246
	HT5	SPORT, CULTUUR EN RECREATIE	5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	10.895	63	-10.832	11.348	63	-11.284	11.348	63	-11.285	11.348	63	-11.285
	HT6	SOCIAAL DOMEIN	6.3	Inkomensregelingen	500	0	-500	500	0	-500	500	0	-500	500	0	-500
	HT7	VOLKSGEZONDHEID EN MILIEU	7.2	Riolering	8.761	10.359	1.598	8.762	10.360	1.598	8.712	10.370	1.658	8.717	10.375	1.658
			7.5	Begraafplaatsen en crematoria	501	191	-309	500	191	-309	501	191	-309	501	191	-309
Totaal Leefomgeving					53.119	19.912	-33.207	52.865	19.692	-33.173	53.358	19.397	-33.961	54.049	19.553	-34.496
Milieu en klimaat	HT0	BESTUUR EN ONDERSTEUNING	0.10	Mutat. reserves (NB alleen rechtstreeks)	24	886	862	25	25	0	25	0	-25	25	0	-25
			0.5	Treasury	0	11	11	0	11	11	0	11	11	0	11	11
	HT6	SOCIAAL DOMEIN	6.3	Inkomensregelingen	775	0	-775	775	0	-775	775	0	-775	775	0	-775
	HT7	VOLKSGEZONDHEID EN MILIEU	7.3	Afval	15.415	16.454	1.038	15.165	16.770	1.604	14.965	17.114	2.148	14.965	17.114	2.148
			7.4	Milieubeheer	5.291	189	-5.102	4.574	88	-4.486	4.501	88	-4.413	4.501	88	-4.413
Totaal Milieu en Duurzaamheid					21.506	17.540	-3.966	20.539	16.893	-3.646	20.267	17.212	-3.054	20.266	17.212	-3.054
Ruimtelijke Ontwikkeling	HT0	BESTUUR EN ONDERSTEUNING	0.10	Mutat. reserves (NB alleen rechtstreeks)	0	18	18	0	18	18	0	18	18	0	18	18
			0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	127	42	-85	127	42	-85	127	42	-85	127	42	-85
	HT2	VERKEER, VERVOER EN WATERSTAAT	2.1	Verkeer en vervoer	313	4	-308	313	4	-308	313	4	-308	313	4	-308
	HT8	VOLKSHUISV., RO EN STEDELIJKE VERNIEUW.	8.1	Ruimtelijke ordening	2.854	105	-2.749	1.871	155	-1.716	1.871	205	-1.666	1.869	205	-1.664
			8.3	Wonen en bouwen	4.579	5.512	932	4.377	5.512	1.135	4.377	5.512	1.135	4.377	5.512	1.135
Totaal Ruimtelijke Ontwikkeling					7.873	5.682	-2.192	6.688	5.731	-956	6.687	5.781	-906	6.685	5.781	-904
Herstructurering en Vastgoed	HT0	BESTUUR EN ONDERSTEUNING	0.10	Mutat. reserves (NB alleen rechtstreeks)	237	227	-10	1.187	125	-1.062	307	100	-207	307	121	-187

Bedrag x € 1.000					Begroting 2026			Begroting 2027			Begroting 2028			Begroting 2029		
Programma	Hoofdtakveld	Hoofdtakveld omschrijving	Taakveld	Taakveld omschrijving	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
			0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	1.027	1.926	899	1.018	1.928	910	812	1.748	936	811	1.748	936
	HT3	ECONOMIE	3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	5.145	5.131	-14	2.359	2.386	28	841	869	28	841	869	28
	HT8	VOLKSHUISV., RO EN STEDELIJKE VERNIEUW.	8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijventerrein)	4.245	4.305	59	4.882	5.881	999	1.743	1.863	119	1.287	1.406	119
			8.3	Wonen en bouwen	944	52	-892	738	52	-686	473	52	-421	494	52	-442
Totaal Herstructurering en Vastgoed					11.597	11.640	42	10.184	10.373	188	4.177	4.631	455	3.740	4.195	455
Inkomensvoorziening en Arbeidsmarkt	HT0	BESTUUR EN ONDERSTEUNING	0.10	Mutat. reserves (NB alleen rechtstreeks)	0	580	580	0	50	50	0	50	50	0	0	0
	HT6	SOCIAAL DOMEIN	6.3	Inkomensregelingen	66.878	51.145	-15.733	66.311	50.816	-15.495	66.055	50.816	-15.239	66.003	50.816	-15.187
			6.4	Begeleide participatie	18.612	0	-18.612	17.502	0	-17.502	17.094	0	-17.094	17.048	0	-17.048
			6.5	Arbeidsparticipatie	9.395	445	-8.949	8.878	199	-8.679	8.738	199	-8.538	8.738	199	-8.538
Totaal Inkomensvoorziening en Arbeidsmarkt					94.884	52.170	-42.714	92.691	51.065	-41.626	91.887	51.065	-40.821	91.788	51.015	-40.773
Meedoen	HT0	BESTUUR EN ONDERSTEUNING	0.10	Mutat. reserves (NB alleen rechtstreeks)	504	736	232	0	412	412	0	381	381	1.900	2.280	380
			0.5	Treasury	0	502	502	0	478	478	0	457	457	0	434	434
	HT5	SPORT, CULTUUR EN RECREATIE	5.1	Sportbeleid en activering	6.555	565	-5.989	5.870	0	-5.870	5.866	0	-5.866	5.866	0	-5.866
			5.2	Sportaccommodaties	4.117	325	-3.792	4.563	325	-4.238	4.501	325	-4.176	4.487	325	-4.162
	HT6	SOCIAAL DOMEIN	6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	16.324	563	-15.761	13.218	272	-12.946	13.279	272	-13.007	13.307	272	-13.036
			6.21	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen WMO	3.999	8	-3.991	3.963	8	-3.956	3.599	8	-3.592	3.599	8	-3.592
			6.6	Maatwerkvoorziening (WMO)	5.757	155	-5.602	5.698	155	-5.543	5.699	155	-5.544	5.699	155	-5.544
			6.711	Huishoudelijke hulp (WMO)	11.243	971	-10.273	11.918	2.313	-9.604	12.548	2.313	-10.234	13.376	2.313	-11.062
			6.712	Begeleiding (WMO)	7.669	0	-7.669	7.808	0	-7.808	7.920	0	-7.920	7.913	0	-7.913
			6.713	Dagbesteding (WMO)	2.910	0	-2.910	2.963	0	-2.963	3.005	0	-3.005	3.002	0	-3.002
			6.714	Overige maatwerkarrangementen (WMO)	56	0	-56	56	0	-56	56	0	-56	56	0	-56
			6.791	PGB WMO	2.665	0	-2.665	2.697	0	-2.697	2.729	0	-2.729	2.727	0	-2.727
			6.811	Beschermd wonen (WMO)	13.854	303	-13.551	13.846	303	-13.544	13.846	303	-13.544	13.846	303	-13.544
			6.812	Maatschappelijke- en vrouwenopvang	10.514	951	-9.563	10.523	951	-9.572	10.523	951	-9.572	10.523	951	-9.572
			6.91	Coördinatie en beleid WMO	3.751	0	-3.751	3.751	0	-3.751	3.751	0	-3.751	3.751	0	-3.751
	HT7	VOLKSGEZONDHEID EN MILIEU	7.1	Volksgezondheid	8.222	2.210	-6.012	5.842	0	-5.842	5.843	0	-5.843	5.844	0	-5.844
Totaal Meedoen					98.139	7.287	-90.851	92.716	5.217	-87.499	93.165	5.164	-88.001	95.897	7.041	-88.856
Jeugd en Onderwijs	HT0	BESTUUR EN ONDERSTEUNING	0.10	Mutat. reserves (NB alleen rechtstreeks)	251	557	306	262	377	115	0	230	230	0	276	276
	HT4	ONDERWIJS	4.2	Onderwijshuisvesting	8.398	365	-8.033	9.853	377	-9.476	9.154	377	-8.777	9.331	491	-8.840
			4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	7.327	4.103	-3.224	7.401	4.103	-3.298	7.401	4.103	-3.298	7.401	4.103	-3.298
	HT6	SOCIAAL DOMEIN	6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	5.863	17	-5.846	5.863	17	-5.846	5.863	17	-5.846	5.863	17	-5.846
			6.22	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	3.137	0	-3.137	2.637	0	-2.637	2.637	0	-2.637	2.637	0	-2.637
			6.751	Jeugdhulp ambulant lokaal	673	0	-673	673	0	-673	673	0	-673	673	0	-673
			6.752	Jeugdhulp ambulant regionaal	30.900	0	-30.900	30.034	0	-30.034	29.363	0	-29.363	29.363	0	-29.363
			6.753	Jeugdhulp ambulant landelijk	989	0	-989	978	0	-978	978	0	-978	978	0	-978
			6.762	Jeugdhulp met verblijf regionaal	11.116	0	-11.116	10.581	0	-10.581	10.165	0	-10.165	10.165	0	-10.165
			6.763	Jeugdhulp met verblijf landelijk	1.318	0	-1.318	1.305	0	-1.305	1.305	0	-1.305	1.305	0	-1.305
			6.792	PGB Jeugd	896	0	-896	896	0	-896	896	0	-896	896	0	-896
			6.821	Jeugdbescherming	3.763	0	-3.763	3.763	0	-3.763	3.763	0	-3.763	3.763	0	-3.763
			6.822	Jeugdreclassering	337	0	-337	346	0	-346	354	0	-354	354	0	-354
			6.92	Coördinatie en beleid Jeugd	1.119	0	-1.119	1.119	0	-1.119	1.003	0	-1.003	1.003	0	-1.003

Bedrag x € 1.000					Begroting 2026			Begroting 2027			Begroting 2028			Begroting 2029		
Programma	Hoofdtakveld	Hoofdtakveld omschrijving	Takveld	Takveld omschrijving	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Totaal Jeugd en Onderwijs					76.087	5.043	-71.045	75.711	4.874	-70.837	73.554	4.727	-68.828	73.731	4.886	-68.844
	HT0	BESTUUR EN ONDERSTEUNING	0.10	Mutat. reserves (NB alleen rechtstreeks)	0	10	10	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	HT3	ECONOMIE	3.1	Economische ontwikkeling	2.322	26	-2.296	1.725	0	-1.725	1.523	0	-1.523	1.540	0	-1.540
			3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	1.234	691	-543	1.234	691	-543	1.197	655	-542	1.197	655	-542
			3.4	Economische promotie	1.920	1.102	-818	1.865	1.197	-668	1.865	1.197	-668	1.843	1.197	-646
Totaal Economie en Internationaal Beleid					5.476	1.829	-3.647	4.824	1.888	-2.936	4.585	1.852	-2.733	4.580	1.852	-2.728
Kunst en Cultuur	HT0	BESTUUR EN ONDERSTEUNING	0.10	Mutat. reserves (NB alleen rechtstreeks)	159	1.273	1.114	165	1.220	1.055	162	1.170	1.007	161	900	739
			0.5	Treasury	0	87	87	0	86	86	0	85	85	0	85	85
	HT5	SPORT, CULTUUR EN RECREATIE	5.3	Cultuurpresentatie, -productie en -participatie	8.432	0	-8.432	8.326	0	-8.326	8.134	0	-8.134	8.099	0	-8.099
			5.4	Musea	3.706	43	-3.663	3.622	43	-3.579	3.654	43	-3.611	3.686	43	-3.643
			5.5	Cultureel erfgoed	5.472	2.838	-2.634	5.340	2.866	-2.474	5.326	2.896	-2.430	5.316	2.896	-2.420
			5.6	Media	6.307	642	-5.666	5.986	652	-5.334	6.087	663	-5.424	5.840	663	-5.177
Totaal Kunst en Cultuur					24.077	4.883	-19.194	23.439	4.868	-18.571	23.363	4.857	-18.506	23.101	4.587	-18.514
Energietransitie	HT0	BESTUUR EN ONDERSTEUNING	0.10	Mutat. reserves (NB alleen rechtstreeks)	0	47	47	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	HT7	VOLKSGEZONDHEID EN MILIEU	7.4	Milieubeheer	7.118	4.818	-2.300	6.155	3.940	-2.215	4.866	2.636	-2.230	4.856	2.626	-2.230
Totaal Energietransitie					7.118	4.865	-2.253	6.155	3.940	-2.215	4.866	2.636	-2.230	4.856	2.626	-2.230
Bedrijfsvoering	HT0	BESTUUR EN ONDERSTEUNING	0.10	Mutat. reserves (NB alleen rechtstreeks)	1.881	3.332	1.450	2.083	2.203	120	1.950	2.505	555	1.304	3.185	1.880
			0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	-8	89	97	-8	89	97	-8	89	97	-8	89	97
			0.4	Overhead	51.618	10.233	-41.385	48.987	9.762	-39.225	49.416	9.862	-39.554	50.719	9.853	-40.865
	HT5	SPORT, CULTUUR EN RECREATIE	5.3	Cultuurpresentatie, -productie en -participatie	52	0	-52	52	0	-52	52	0	-52	52	0	-52
Totaal Bedrijfsvoering					53.544	13.654	-39.889	51.114	12.055	-39.060	51.410	12.456	-38.954	52.067	13.127	-38.940
Algemene dekkingsmiddelen	HT0	BESTUUR EN ONDERSTEUNING	0.10	Mutat. reserves (NB alleen rechtstreeks)	7.831	8.628	797	5.345	2.489	-2.856	4.822	3.044	-1.778	4.700	3.757	-943
			0.5	Treasury	768	1.427	659	309	1.162	853	411	1.162	751	608	1.162	554
			0.61	OZB woningen	1.143	19.918	18.775	1.143	20.763	19.620	1.257	21.675	20.418	1.257	22.644	21.387
			0.62	OZB niet-woningen	129	15.666	15.536	129	16.160	16.030	129	16.620	16.491	129	17.119	16.989
			0.64	Belastingen overig	-126	227	353	-126	227	353	-126	227	353	-126	227	353
			0.7	Alg.uitkeringen en ov. uitkeringen GF	0	299.511	299.511	0	306.854	306.854	0	306.966	306.966	0	317.663	317.663
			0.8	Overige baten en lasten	9.675	6.614	-3.060	19.780	2.626	-17.154	31.048	8.212	-22.836	42.471	8.406	-34.065
			0.9	Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	HT2	VERKEER, VERVOER EN WATERSTAAT	2.2	Parkeren	15	0	-15	15	0	-15	15	0	-15	15	0	-15
	HT3	ECONOMIE	3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	30	0	-30	30	0	-30	30	0	-30	30	0	-30
	HT5	SPORT, CULTUUR EN RECREATIE	5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	1.663	1.663	0	1.663	1.663	0	1.663	1.663	0	1.663	1.663	0
	HT6	SOCIAAL DOMEIN	6.3	Inkomensregelingen	32	32	1	32	32	1	32	32	1	32	32	1
	HT7	VOLKSGEZONDHEID EN MILIEU	7.2	Riolering	8	0	-8	8	0	-8	8	0	-8	8	0	-8
	HT8	VOLKSHUISV., RO EN STEDELIJKE VERNIEUW.	8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijventerrein)	45	0	-45	45	0	-45	45	0	-45	45	0	-45
			8.3	Wonen en bouwen	30	0	-30	30	0	-30	30	0	-30	30	0	-30
Totaal Algemene dekkingsmiddelen					21.242	353.686	332.444	28.403	351.977	323.574	39.363	359.600	320.237	50.861	372.673	321.812
Totaal					505.704	505.704	0	492.766	492.766	0	493.319	493.319	0	507.745	507.745	0

Stand van zaken uitvoering adviezen klimaatraad voor in de begroting.

1.1 Deventer als lichtend voorbeeld voor oplossingen in de landbouw

Dit advies is in uitvoering en is opgenomen in het door de raad op 9 juli 2025 vastgestelde biodiversiteitsplan. De middelen zijn beschikbaar in de begroting platteland RO. Indien extra middelen nodig zijn, wordt dit opgenomen in de PPN 2027 - 2030.

1.2 Boer als natuurbeheerder

Dit advies is in uitvoering en is opgenomen in het door de raad op 9 juli 2025 vastgestelde biodiversiteitsplan. Voor het eerste deel van het advies heeft het college aangegeven geen meerwaarde te zien in het opstellen van een nieuw programma, gezien alle lopende initiatieven. Voor het tweede deel van het advies geldt dat dit initiatief onderdeel is geworden van het (inmiddels toegekende) Regiodeal-project Vezelvallei. Dit advies wordt daarmee uitgevoerd in overeenstemming met het raadsvoorstel.

1.3 Meer groen in de gemeente

Dit advies is uitgevoerd, het biodiversiteitsplan is op 9 juli 2025 door de raad vastgesteld. Daarnaast is het vergroenen van de openbare ruimte een continu proces binnen de beschikbare middelen.

1.4 Gezonde en groene leefomgeving doen we samen!

Dit advies is in uitvoering en is opgenomen in het door de raad op 9 juli 2025 vastgestelde biodiversiteitsplan. In de PPN is €100.000,- ter beschikking gesteld door de raad om uitvoering te geven aan dit advies. Dit advies wordt uitgevoerd in samenhang met advies 6.1

2.1 Bewustwording bij Deventenaren over hergebruik en reparatie van spullen vergroten

De acties die hieraan bijdragen zijn opgenomen in het 'Uitvoeringsprogramma Circulair' en het Grondstoffenplan. De samenwerkende duurzame initiatieven in de gemeente hebben aangegeven dat zij graag mee willen denken over de uitvoering van dit advies, zoals gepresenteerd aan de raad in het Forum op 17 september. Hier zal met hen over in gesprek worden gegaan.

2.2 Gemeente Deventer legt aan haar inwoners verantwoording af over hoe circulair ze bezig is

We gaan dit meenemen in de uitvoering van advies 7.2, de monitoring van alle klimaatmaatregelen. Circulariteit heeft tenslotte groot effect op de CO2-uitstoot. Uiteraard is er ook samenhang met advies 2.3, over het circulair inkopen en aanbesteden.

2.3 Het inkoop- en aanbestedingsbeleid van de Gemeente Deventer is circulair

We zijn begonnen met de implementatie van circulariteit in het gemeentelijk inkoop en aanbestedingsbeleid. De eerste stap is het in beeld brengen van alle inkoop en aanbesteding. Dat is binnen Deventer nog niet zo eenvoudig omdat het sterk verdeeld is binnen de gemeentelijke organisatie. Een deel van de inkoop verloopt buiten het zicht van de gemeentelijke inkoopadviseurs. Wij streven ernaar om te komen tot een jaarlijkse rapportage van alle inkoop- en aanbestedingsactiviteiten met daarbij inzicht in de wijze waarop circulariteit daarin is meegenomen

2.4 Hergebruik van (kinder)spullen en kleding bevorderen

Dit advies gebeurt al deels maar zal worden versterkt. De acties die hieraan bijdragen zijn opgenomen in het 'Uitvoeringsprogramma Circulair' en het Grondstoffenplan. Voor dekking van die kosten wordt in eerste instantie gebruik gemaakt van de bestaande budgetten in programma milieu en duurzaamheid (circulariteit en afval) en de rijksmiddelen voor capaciteit decentrale overheid klimaat en energie (CDOKE). De samenwerkende duurzame initiatieven in de gemeente hebben aangegeven dat zij graag mee willen denken over de uitvoering van dit advies, zoals gepresenteerd aan de raad in het Forum op 17 september. Hier zal met hen over in gesprek worden gegaan.

2.5 Circulariteitsadvies op wielen

Dit advies wordt op dit moment al gedeeltelijk uitgevoerd. De gemeente heeft de 'Duurzaam Deventer Bus' en deze is al met enige regelmaat in de wijk. Zo gaan energiecoaches met de bus de buurt in en wordt deze gebruikt door de gebiedsregisseurs in de verschillende wijken. H.Voor de uitvoering van dit advies kan samen met het duurzaamheidscentrum, de energiecoaches, het Repaircafé en duurzaamheidsteams

in de wijk worden onderzocht wat er nodig is om de bus en bakfiets in te zetten om circulariteitsadvies toe te voegen. De concrete acties die hieraan bijdragen staan in het Uitvoeringsprogramma Circulair'. We gaan een koppeling maken met de Klussendiensten en/of andere bestaande structuren die in direct contact staan met inwoners. De samenwerkende duurzame initiatieven in de gemeente hebben aangegeven dat zij graag mee willen denken over de uitvoering van dit advies, zoals gepresenteerd aan de raad in het Forum op 17 september. Hier zal met hen over in gesprek worden gegaan.

3.1 Kwalitatief en betaalbaar Openbaar Vervoer (OV) voor iedereen

Dit advies moet nog uitgevoerd worden. We maken een overzicht van maatregelen die we nu al nemen om het OV aantrekkelijker te maken. Vaststellen wat we in aanvulling daarop kunnen doen en wat daar dan de kosten van zijn. Die nemen we dan eventueel op in de PPN 2027-2030.

3.2 Fietsparkeren: vlot en veilig

Dit advies moet nog uitgevoerd worden. We maken een overzicht van maatregelen die we nu al doen om fietsgebruik te stimuleren en wat we doen op gebied van fietsparkeren. Vaststellen wat we in aanvulling daarop kunnen doen en wat daar dan de kosten van zijn. Die nemen we dan eventueel op in de PPN 2027-2030.

- **Wat doen we al?**
 - Project Wayfinding (plan maken voor de vindbaarheid en uniformiteit fietsenstallingen (klein en groot) 2025-2026 (uitvoering buiten vanaf 2027 indien budget)
 - Verwijzingen in de stad naar fietsparkeerplekken
 - Project Fietsparkeren Binnenstad: hier is in de begroting van 2025 een extra budget (incidenteel) van €125.000 beschikbaar gesteld
- **Wat kunnen we meer doen?**
 - Vanuit het definitieve mobiliteitsplan voor de binnenstad en periferie structurele middelen aanvragen voor het realiseren van fietsparkeervoorzieningen.
 - Realiseren project Wayfinding (benodigd budget nog onbekend, volgt medio 2026)

3.3 Voorrang om veilig en vlot te kunnen fietsen!

Dit advies moet nog uitgevoerd worden. We maken een overzicht van maatregelen die we nu al doen om fietsgebruik te stimuleren en wat we investeren in verbetering fietsinfrastructuur. Vaststellen wat we in aanvulling daarop kunnen doen en wat daar dan de kosten van zijn. Die nemen we dan eventueel op in de PPN 2027-2030.

- **Wat doen we al?**
 - Afwaardering maximumsnelheden op diverse belangrijke fietsassen waaronder:
 - Hoge Hondstraat (oost) van 50 naar 30km, gereed. Westelijke deel volgt 2026
 - Diepenveenseweg & van Lithstraat van 50 naar 30km en inrichting als fietsstraat (2026)
 - Johannes van Vlotenlaan van 50 naar 30km (2027)
 - Samenwerken met regio Stedendriehoek over aanleg en onderlinge samenhang fietsruggengraat
 - Bij vernieuwing van verkeerslichten kritisch kijken naar afstelling voor alle verkeer (fietsprioriteit waar dat veilig kan)
 - Verbreding van het Hovenpad (gereed, 2024)
 - Aanleg eerste tracédelen parallelle doorfietsroute A1, "F1" (gereed 2025)
 - Uniforme aanleg rotondes met fietsers in de voorrang
 - Fietsstimuleringscampagne
 - Continuering bestaande regionale werkgeversaanpak
 - Educatie maatregelen via VVN en Gezonde Schoolaanpak Deventer
 - Promotie fietsstimuleringsapps
- **Wat kunnen we meer doen? (Geen dekking)**
 - Versnelde uitvoering besluit Basisvoorkeursvariant HWS in combinatie met herinrichting.

- Realiseren ongelijkvloerse oplossingen Stadslint Keizerslanden
- Realiseren fietsviaduct over/onder Siemelinksweg en Zutphenseweg ter completering doorfietsroute F1, parallel aan A1
- Meer structureel geld voor uitvoering fietsprojecten vanuit de actualisatie Programma Fiets 2026-2030.

3.5 Particuliere deelauto's

Dit advies moet nog uitgevoerd worden. We gaan onderzoeken of de vraag naar deelauto's kan worden vergroot. Zo ja, welke maatregelen zijn dan nodig om te voorzien in die vraag en wat zijn hier de kosten van. De samenwerkende duurzame initiatieven in de gemeente hebben aangegeven dat zij graag mee willen denken over de uitvoering van dit advies, zoals gepresenteerd aan de raad in het Forum op 17 september. Hier zal met hen over in gesprek worden gegaan.

4.1 Deventer heeft meer dan 3x zoveel energie nodig in 2050 zonder CO2 uitstoot

Dit advies is al gedeeltelijk uitgevoerd en sluit aan bij de in 2024 vastgestelde Energievisie. Er wordt een nieuw uitvoeringsprogramma opgesteld waarin dit advies opnieuw wordt meegenomen.

4.4 Ga slim om met warmte

Dit advies wordt uitgevoerd en de acties die nodig zijn zullen worden opgenomen in het (nog door het college vast te stellen) warmteprogramma. Vaststelling is voorzien in het derde kwartaal van 2025.

4.5 Zonnepanelen als zonneschermen

Dit advies wordt uitgevoerd. We zijn bezig met de voorbereiding van de besluitvorming over de inzet van extra middelen voor het realiseren van Solar Carports. Dat doen we in overleg met Deventer Energie Coöperatie.

5.1 Iedereen DOET mee!

Dit advies is in uitvoering. De kosten vallen binnen de begroting van het programma energietransitie. De dekking van de kosten voor specifieke campagnes hangt af van het onderwerp en de beschikbaarheid van middelen daarvoor.

5.2 Deventer natuur als rechtspersoon!

Dit advies is in uitvoering. De kosten worden gedekt uit het programma milieu en duurzaamheid.

5.4 Klimaatneutrale (buiten)reclame in Deventer!

Dit advies wordt uitgevoerd. De uitvoering van dit advies wordt betrokken bij de uitwerking en afhandeling van de motie van 27 maart 2024 over dit onderwerp. De laatste RM hierover dateert van 10 juli 2025.

6.1 Klimaatbestendige leefomgeving

Dit advies wordt uitgevoerd in samenhang met advies 1.4. en past binnen het klimaatadaptatieplan van 2021. In de PPN is meerjarig €300.000,- ter beschikking gesteld door de gemeenteraad om uitvoering te geven aan dit advies. Dit bedrag is opgenomen in de begroting.

6.2 Creëer een voedingsbodem voor klimaatadaptatie

Dit advies wordt uitgevoerd en valt binnen de uitvoering van het Klimaatadaptatieprogramma uit 2021 en de uitvoering van de Stimuleringsregeling klimaatadaptatieve maatregelen Deventer (vastgesteld door de raad op 19-3-2025). Dit advies wordt ook opgenomen in de herziening van het Klimaatadaptatieprogramma.

6.3 Maak klimaatadaptatie-oplossingen beschikbaar voor iedereen

Dit advies wordt uitgevoerd en valt binnen de uitvoering van het Klimaatadaptatieprogramma uit 2021 en de uitvoering van de Stimuleringsregeling klimaatadaptatieve maatregelen Deventer (vastgesteld door de raad op 19-3-2025). Dit advies wordt ook opgenomen in de herziening van het Klimaatadaptatieprogramma.

6.4 Klimaatadaptatie door bedrijven

Dit advies wordt uitgevoerd en de uitvoering valt binnen de projecten uit de 2e Uitvoeringsagenda TBB. In de PPN is vanaf 2027 meerjarig €66.000,- ter beschikking gesteld door de gemeenteraad om uitvoering te geven aan dit advies. Dit bedrag is opgenomen in de begroting.

7.1 Vervolg klimaatraad

Dit advies wordt uitgevoerd. De raad is daar met raadmededeling 2025-536 op 25 september 2025 over geïnformeerd.

7.2 Monitoring van alle klimaatbeleidsmaatregelen

Dit advies is al gedeeltelijk uitgevoerd en sluit aan bij de in 2024 vastgestelde Energievisie. In 2025 vindt een herijking plaats van het uitvoeringsprogramma Energietransitie. Onderdeel daarvan is ook een herijking van het monitoringsysteem. In aanvulling op de berekeningen van CE Delft, die met name gericht zijn op de energietransitie, wordt ook breder gekeken naar maatregelen die effect hebben op klimaat en CO2-uitstoot. Daaronder valt onder meer ons aanpak grondstoffen en circulariteit, zoals in advies 2.2 is verwoord.

7.3 Heldere taal

Dit advies wordt uitgevoerd en valt binnen Duurzaam Deventer. De samenwerkende duurzame initiatieven in de gemeente hebben aangegeven dat zij graag mee willen denken over de uitvoering van dit advies, zoals gepresenteerd aan de raad in het Forum op 17 september. Hier zal met hen over in gesprek worden gegaan.

7.4 Evenwichtige participatie bij klimaatmaatregelen

Dit advies wordt uitgevoerd en valt binnen Duurzaam Deventer.

7.5 Deventer roept de klimaatnoodtoestand uit

Dit advies is uitgevoerd en er is een raadsmededeling aangeboden aan de raad op 3 juli 2025. Het is aan de raad om de klimaatnoodtoestand al dan niet uit te roepen.

8.1 Help verhuurders met verduurzamen

Dit is een advies waar doorlopend aan gewerkt wordt en valt binnen programma 12. Er wordt gewerkt aan een voorstel. Eventuele extra middelen die nodig zijn worden opgenomen de PPN 2027 – 2030.

Bijlage 9 Integraal overzicht van de maatregelen tot 2030 Hoofdwegenstructuur en tussenproduct mobiliteitsplan Binnenstad en Periferie

Opmerkingen:

- 1) Dit is geen planning of programmering. Hiervoor verwijzen we naar de leidende besluiten/afspraken (MJOP, SPUKs, Perspectiefnota's en Strategische Investeringsagenda).
- 2) De maatregelen na 2030 zijn niet opgenomen.
- 3) T.a.v. de kostenonderbouwing is uitgegaan van de gegevens in de Perspectiefnota 2026-2029, de Strategische Investeringsagenda, MJOP-MIND 2026-2029 en SPUKs.*
- 4) MJOP-MIND 2026-2029, alleen het jaar 2026 is hard geprogrammeerd. De overige jaren zijn indicatief.

Nr.	Maatregel	Advies Goudappel	Fase	HWS / B&P	Begrotingsprogramma
1	Fietstunnel spoor thv Rijsterborgherpark	Must have	Vorbereiding starten	HWS	Centrum&Schil
2	Ongelijkvloerse kruising fiets thv WC Keizerslanden	Must have	Participatietraject Stadslint Keizerslanden	HWS	Keizerslanden
3	a) Mobiliteitshub Roto Smeets	Must have	Vorbereiding starten	HWS	Centrum&Schil
	b) Mobiliteitshub De Kien	Must have	Vorbereiding starten	HWS	Centrum&Schil
4	a) Loop/fietsbrug tussen binnenstad en hub De Kien	Must have	Vorbereiding starten	B&P	Centrum&Schil
	b) Loop/fietsbrug tussen binnenstad en hub Roto Smeets	Must have	Vorbereiding starten	B&P	Centrum&Schil
5	Uitbreiden capaciteit op kruispunten Van Oldenielstraat	Must have	Participatietraject Stadslint Keizerslanden gestart	HWS	Keizerslanden
6	Laan van Borgele (tussen Hanzetrace en Havezatelaan)	Nice to have	Vorbereiding starten	HWS	Keizerslanden
7	Verbeteren looproutes van / naar centrum: Station - centrum, Singelstraat - Sijzenbaanplein en Brinkgarage - centrum	Must have	Vorbereiding starten	B&P	Centrum&Schil
8	Capaciteit op Melksterweide uitbreiden met 80 parkeerplaatsen	Must have	In voorbereiding	B&P	Projectmanagement Wonen en Gebiedsontwikkeling
9	Verdubbeling N348 van 2x1 naar 2x2 rijstroken tussen De Knoop en Oerdijk	Must have	Lobby bij provincie	HWS	Ruimtelijke Ontwikkeling
10	Fietsenstalling in nabijheid van de Boreel / ingang Walstraat	Must have	Vorbereiding starten	B&P	Ruimtelijke Ontwikkeling
11	Verbeteren van faciliteiten voor fietsers in de binnenstad: uitbreiding fietsparkeerplekken.	Must have	Vorbereiding starten	B&P	Vorbereiding en Realisatie
12	Uitbreiden capaciteit kruispunt Lebuinuslaan - Karel de Grotelaan bij winkelcentrum Keizerslanden	Nice to have	Participatietraject Stadslint Keizerslanden	HWS	Keizerslanden
GOW 50 naar GOW 30					
13	Johannes van Vlotenlaan	Must have	Vorbereiding	HWS	Leefomgeving
14	Hoge Hondstraat (west en oost)	Must have	Uitvoering in voorbereiding	HWS	Leefomgeving
15	Brinkgreverweg	Must have	Opgave in kaart brengen	HWS	Leefomgeving
16	Veenweg	Must have	Opgave in kaart brengen	HWS	Leefomgeving
17	Ossenweerdstraat	Must have	Opgave in kaart brengen	HWS	Leefomgeving
18	Rijsterborgherweg	Must have	Opgave in kaart brengen	HWS	Leefomgeving
19	Deel Diepenveenseweg	Must have	Uitvoering in voorbereiding	HWS	Leefomgeving
20	Van Lithstraat	Must have	Uitvoering in voorbereiding	HWS	Leefomgeving
21	Zwolseweg tussen Rijsterborgerhweg en Ceintuurbaan	Must have	Opgave in kaart brengen	HWS	Leefomgeving

Nr.	Maatregel	Advies Goudappel	Fase	HWS / B&P	Begrotingsprogramma
22	Koning Wilhelminalaan tussen Oosterwechelseweg en Frieswijkerweg	Nice to have	Opgave in kaart brengen	HWS	Leefomgeving
23	Deel Wezenland bij de Flint	Nice to have	Opgave in kaart brengen	HWS	Leefomgeving
24	Lokale snelheidsverlaging van 50 naar 30km/u thv winkelcentrum Vijfhoek	Must have	Opgave in kaart brengen	HWS	Leefomgeving
25	Verplaatsten komgrens Raalterweg	Must have	In overleg met Provincie Overijssel	HWS	Leefomgeving
26	Verlagen snelheid bubeko van 80km/u naar 60km/u op Raalterweg/ N766 voor oversteek lv	Must have	In overleg met Provincie Overijssel	HWS	Leefomgeving
27	Knip autoverkeer Bokkingshang en Emmastraat thv N344	Must have	Opgave in kaart brengen	HWS en B&P	Centrum&Schil
28	Stad aan de IJssel door plaatselijk 30km/u inrichting op Welle tussen voetgangsovereen Grote Kerkhof en Mimik	Must have	Opgave in kaart brengen	HWS en B&P	Centrum&Schil en Leefomgeving
29	Verkeersmanagement maatregelen verkeerslichten N348 en Hanzetracé	Must have	Opgave in kaart brengen	HWS	Leefomgeving
30	Nieuwe Verbindingsweg Gasfabriek	Must have	Project is gestart, ontwerp gereed	HWS	Ruimtelijke Ontwikkeling
31	Nieuwe fietsenstalling Brink/Zandpoort	Must have	Onderdeel Fietsparkeren Binnenstad	B&P	Ruimtelijke Ontwikkeling
32	Verbreden fietspaden spoorbrug	Must have	Lobby bij provincie / Prorail	B&P	Ruimtelijke Ontwikkeling
33	Herinrichting Industrieweg voor (auto)verkeer	Must have	Opgave in kaart brengen /	B&P	Centrum&Schil
34	Uitbreiden fietsenstalling station noordzijde	Must have	Loopt mee met ontwikkeling spoorzone	B&P	Centrum&Schil
35	Ontwikkelen bestaande garages Stadspoort, Boreel en Brink tot hubs	Must have	Opgave in kaart brengen	B&P	Ruimtelijke Ontwikkeling, Centrum&Schil & Leefomgeving
36	Knip autoverkeer Stationsstraat	Nice to have	Opgave in kaart brengen	HWS en B&P	Centrum&Schil
37	Ongelijkvloerse kruising fiets op Hoge Hondstraat en Brinkgreverweg thv Hanzetrace	Nice to have	Opgave in kaart brengen	HWS	Keizerslanden
38	Ongelijkvloerse kruising fiets op Oerdijk/ N348	Nice to have	Opgave in kaart brengen	HWS	Ruimtelijke Ontwikkeling
39	Mobiliteitshub Hoven	Nice to have	Opgave in kaart brengen	HWS en B&P	Ruimtelijke Ontwikkeling
40	Aansluiting bedrijventerrein A1 op N348	Nice to have	Project is gestart, financiering middels GREX	HWS	N.t.b.
41	Verbreiding fietspaden Wilhelminabrug	Nice to have	Opgave in kaart brengen	B&P	Ruimtelijke Ontwikkeling
42	Verbeteren comfort langzaam verkeer spoortunnels Brinkgreverweg en Veenweg	Nice to have	Opgave in kaart brengen /	B&P	Centrum&Schil en Leefomgeving
43	Nieuwe loop/fietsroute tussen hub Roto Smeets en snelfietsroute Snipperlingsdijk	Nice to have	Opgave in kaart brengen /	B&P	Centrum&Schil
	Onderzoeken				
44	Actualiseren vigerende parkeerproducten	Must have	In uitvoering	B&P	Ruimtelijke Ontwikkeling
45	Onderzoek goederenroutes en logistieke hub incl. borgen basisnet bevoorrading.	Must have	Vorbereiding starten	B&P	Ruimtelijke Ontwikkeling
46	Onderzoek voetgangersnetwerk binnenstad en periferie inclusief routing.	Must have	Vorbereiding starten	B&P	Ruimtelijke Ontwikkeling
47	Onderzoek haalbaarheid deelmobiliteit in binnenstad en periferie.	Must have	In voorbereiding	B&P	Ruimtelijke Ontwikkeling

Nr.	Maatregel	Advies Goudappel	Fase	HWS / B&P	Begrotingsprogramma
48	Onderzoek naar uitbreiding van de autoluwe binnenstad.	Must have	Vorbereiding starten	B&P	Ruimtelijke Ontwikkeling
49	Haalbaarheid collectief aanvullend vervoer	Nice to have	Vorbereiding starten	B&P	Ruimtelijke Ontwikkeling
50	Mogelijkheid toegankelijkheid fietsen in de Engestraat	Nice to have	Vorbereiding starten	B&P	Ruimtelijke Ontwikkeling
51	Opstellen spelregels voor mobiliteit bij evenementen	Nice to have	Vorbereiding starten	B&P	Vergunningen, APV, Horeca, Evenementen